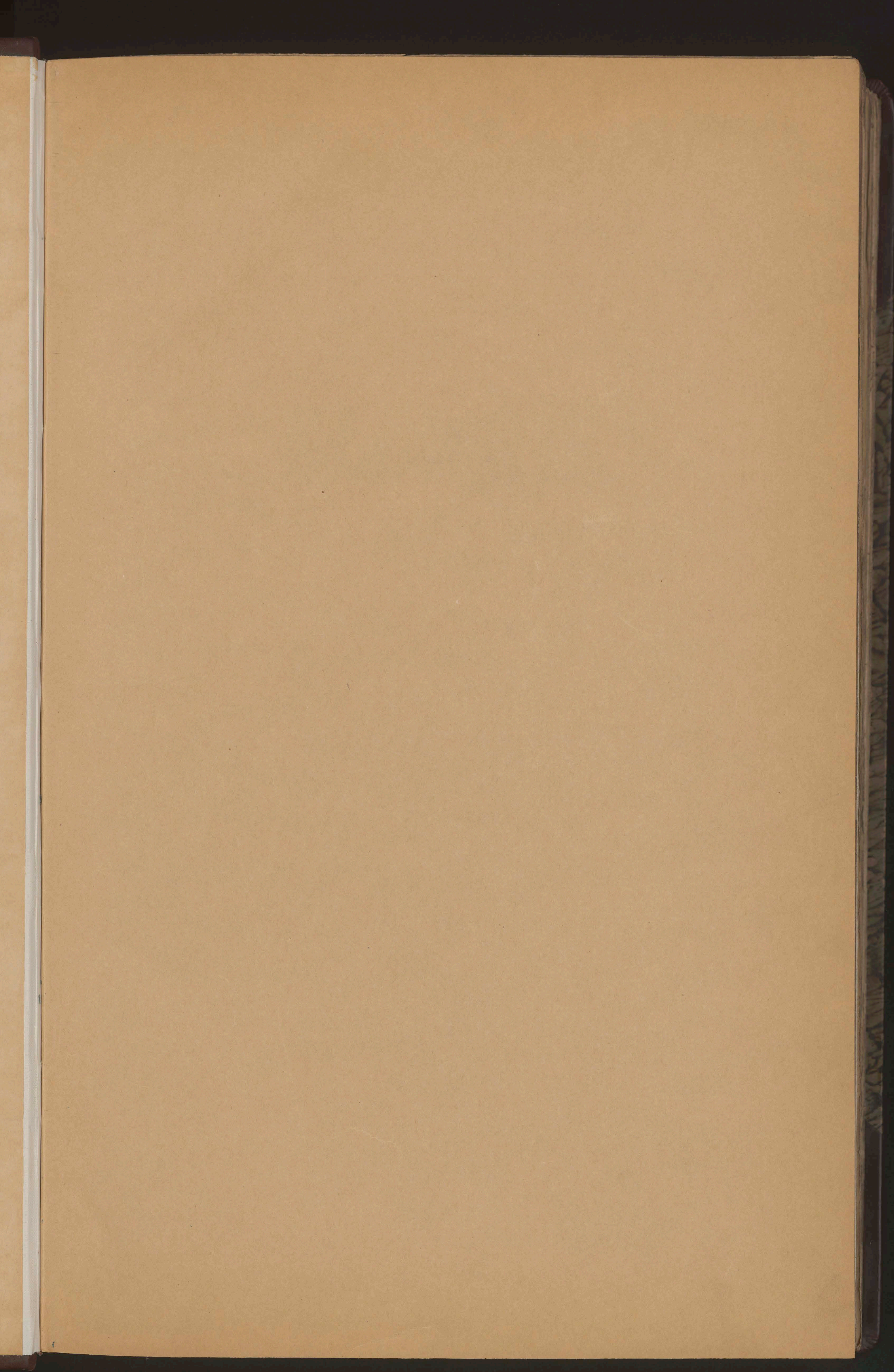
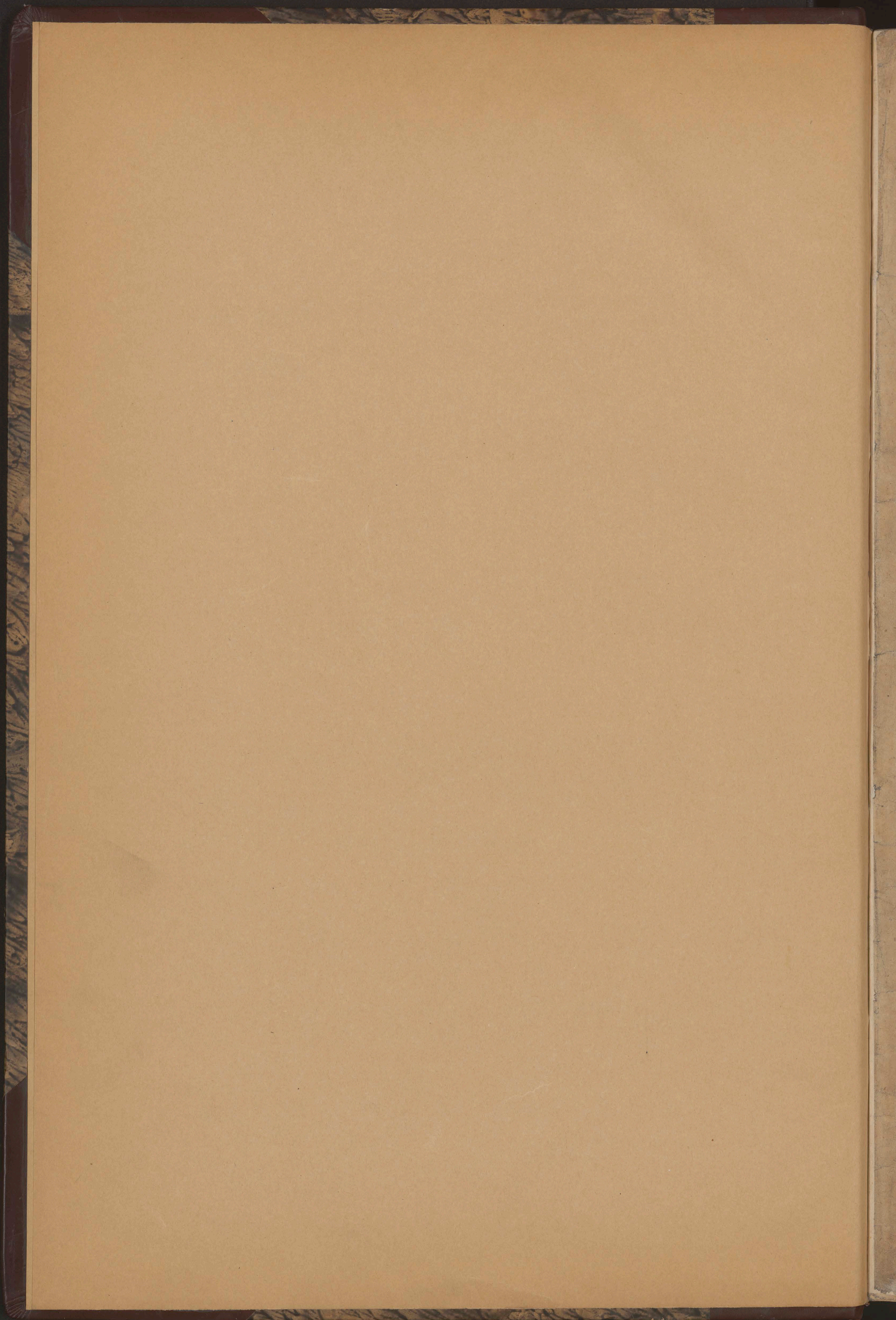






SŁOWNIK

Jeograficzno-Statystyczny

Królestwa Polskiego

Zawierający w sobie opisy

pod względem topograficznym statystycznym i historycznym w krótkości zebrane i porządkiem alfabetycznym ułożone, wszystkich miast, miasteczek, osad wsi, powiatów, ziem, gór, rzek, jezior, lasów, bojowisk, zamczysk, wałów, okopowisk i wszelkich ciekawych miejscowości znajdujących się w obrębie teraźniejszego Królestwa Polskiego traktatem Wiedeńskim w r. 1815 ustanowionego.—

Abruchtyszki wioska prywatna w Gub. Suwalk. pow. Władysławow: parafii i Gm. Giełgudyszki, w Jurysdykcyi Sądu Pokoju w Maryampolu,- Należy do dóbr Giełgudyszki niższe Bar. Keudel dziedziczny. (co 1851 r.)

Able (obacz Oble).—

Abram młyn w Gub. Piotrkowskiej pow. Łódzkim par. i gminie Czarnocin w jurysd. Sądu pok. w Piotrkowie - Najbliższa stacya pocztowa Rokiciny.

Abramów wielka wieś pryw. w b. Wojewod. dziś G. Lub. pow. Lubartow: paraf. i gminie Wielkie Rudno między Markuszowem i Michowem, o półtory mili od Kurowa gdzie stacya pocztowa tyleż od Markuszowa 4½ od Lublina Sąd pokoju w Lubartowie.- W roku 1826 miała domów 60 ludności 962.- Należy do dóbr Kurowskich.- Dnia 5 marca 1872 r. pożar zniszczył we wsi Abramowie gorzelnię.- Szkody w ruchomościach i nieruchom: wynosiły rsr. 9000.-

Abramów wieś i włość prywatna i poduchowna w Gub. Lubelsk. pow. Zamojskim Okr. Tarnogrodz: paraf. Radzięcin w Jurysdykcyi Sądu Pokoju w Biłgoraju nad rzeczką Ładą o pół mili od Frampola gdzie najbliższa stacya pocztowa dwie m. od Zamościa 4½ od Zamościa.- Dobra te obejmują przeszło 100 włók miary nowopol. w glebie pszennej, z których mniejsza połowa czyli 700 dziesięcin jest włościańskich a zatem indemnizacya rub. sr. 22874 kop. 23 była do podniesienia.-

Gospodarstwo na tych dobrach na 450 dziesięcinach ornych płodozmienne od roku 1856 prowadzone, oprócz naturalnych łąk, są łąki irrygowane na 105 dziesięcinach.- Lasku bukowego i sosnowego znajdowało się (w r. 1866) 225 dziesięcin.- Budynki dworskie murowane obszerne z młocarnią, 24 mieszkań dla czeladzi, ogród owocowy duży i angielski wśród którego dwór murowany, gorzelnia - młyn na dostatecznej wodzie.- Do tych dóbr należy folw. Massin z budynkami także murowanemi - Domów 9 w nich ludności 83 (1826 r.) -

Kiedy w roku 1869 zamieniono pobliskie miasteczka Frampol i Goraj na osady wiejskie, utworzono z nich osobną Gminę Frampolską po przyłączeniu do niej wsi Gminy Abramowskiej, którą to Gminę zwinięto.-

Abramowice wieś pryw. i włość w G. i P. Lubelskim w parafii własnej gminie Zemborzyce o ¾ mili na południe od Lublina, na wielkiej drodze do Jarosławia i Przemyśla. Styka się z miasteczkiem Głuskiem do tychże dóbr należącem.- Ma piękny kościół paraf. wybudowany staraniem i kosztem JKs. Jezierskiego kanclerzego niegdyś plebana, ozdobny pałacyk - porządne zabudowania ekonomiczne - Domów 24 - lud. 190 (r. 1826.).- Majętność ta w początkach tego stulecia należała do Ewy z Gałęzowskich Kossowskiej Starościny Sieradzkiej,- potem dziedziczyli tu Grabowscy, dalej Strojnowscy.- Tu spędziła wiele lat Walerya z Hr. Strojnowskich córka Wiktoryi i Józefa Szambelana, zaślubiona Kazimierzowi Grabowskiemu b. Majorowi Gwardyi Napoleona I a potem b. W. Wojska Polskiego, synowi Senatora Wojewody Franciszka Grabowskiego.-

W roku 1838 owdowiawszy usunęła się od zgiełku świata i tylko wychowaniu swoich dzieci poświęciła się, wzorowa

matka, wzorowa obywatelka była przykładem dla dzieci i społeczności; zmarła w Lublinie dnia 7 Października 1862. Tu zmarł w kwietniu 1864 Felix Strojnowski mąż dziedziczki dóbr Abramowice, Cmiłów, Mętów i Prawiedniki. W latach 1847÷48 (za dziedzictwa Strojnowskich) majątek ten odznaczał się wzorowym chodowaniem znakomitego stada owiec krwi Hiszpańskiej, których liczba wynosiła do pół trzecia tysiąca sztuk. – I dziś jeszcze (1879 r.) właścicielka tych dóbr p. Strojnowska posiada także dość liczną gromadę owiec – cienko-wełnistych.

Abramowska Wólka (Abramowicka Wólka obacz Wola Abramowska) wieś należąca do dóbr Abramowa w Gub. Lubelsk. Pow. Zamojsk. Okr. Tarnogrod: paraf. Radziencin Gm. Frampol, w jurysdykcyi Sądu pok. Biłgoraju o 2 mil. od Janowa 4½ od Zamościa. Domów 30 lud. 146 (w r. 1826). –

Abramowszczyzna Osada w Gub. Suwałkskiej Pow. Kalwar. par. Grażyszki o mil 4 od Kalwaryi domów 2 lud. 10 (1826) –

Abramy wieś osiadła przez właścicieli cząstkowych w Gub. Warszawskiej Pow. Nowomińskim Okr. Siennickim paraf. Kałuszyn w Juryspd. Sądu pokoju w Mińsku o mile od Kałuszyna 2½ m. od M. Pow. Mińska domów 9 ludności 54 (1826) lasek niewielki mający w roku (1852) zaledwie 40 morg. przestrzeni. –

Abramy wieś prywatna w Gub. Łomżyńskiej Pow. i Okr. Ostrołęckim mająca domów 6. –

Adama wieś w b. Województ. Krakow. obecnie Gub. Kieleckiej Pow. Miechowskim parafii i Gm. Książ Wielki, od Miechowa mila jedna. – Należała dawniej do dóbr prywat. Mianocic, następnie (1864) do dóbr Giebułtowa. (Domów 4 lud 21 (1826.)

Adamryn (Adamaryn) wieś pryw. Gub. Suwałks. w Pow. Wołkowyszkim paraf. i Gm. Giże, na trakcie średnim z Maryampola do Wyłkowyszek o milę od Maryampola (trzy od Kalwaryi). Domów 11 lud 115 (1826) należy do dóbr Giże jurysdykcyi Sądu pokoju w Kalwaryi. –

Adamczewice, lub **Adamczowice** wieś prywatna w b. wojew. Sandom. dziś Gub. Radomskiej Okr. Staszowskim paraf. Goźlice o 2 mile od Sandomierza tyleż od Opatowa. – Należy do dóbr Ossolińskich. – Domów 11 lud. 69 (1826) –

Adamczycha lub ~~też~~ **Adamczyska** i **Adamczychy** wieś należąca do dóbr Rz. Prasnysz w Gub. Płockiej Pow. i Okr. Prasnyskim paraf. Baranów o mil 4 od Prasnysza. – Domów 7 lud. 42 (1826.) Pobliskie lasy rządowe tworzą pod nazwiskiem Adamczyska jedną z 5ciu straży leśnictwo Prasnysz składających. Ta zaś straż dzieli się znowu na kilka obrębów leśnych. – W gruntach tej wsi znajduje się (1852) kopalnia bursztynu czyli bursztyniarnia. –

Adamek wieś należąca do dóbr rząd. Raczyce w b. wojew. Sandomierskim dziś Gub. i Pow. Kieleckim w Jurysdykcyi Sądu pokoju w Szydłowcu paraf. i Gminie Mniowskiej, leży nad małą rzeczką która powyżej Mniówca wpada do Czarnej o mil 3 od Kielc 2m. od Radoszyc dom. 14 lud 98 (1826 r.) i tyleż było domów w r. 1803). –

Adamierz Folwark prywatny w Gub. Kaliskiej Pie Słupeckim paraf. i Gmi. Zagórów w territoryum trzech milowem nadgranicznem od strony Prus, w Juryzdykcyi Sądu pokoju w Pyzdrach, mil 4 od Konina Domów 4 lud. 57 (1826) do tego folwarku należał w 1850 las mający wówczas rozległości wółkę jedną morg. 2.- Dobra Adamierz, Jerzowice, Łukom i wiele innych posiadał w latach 1833-1858 Stanisław Ścibor Chełmski.- W tym przeciągu czasu (pomiędzy innemi) był on nader użytecznym i czynnym sędzią pokoju, Radcą Dyrek. Kredyt. w Kaliszu, Radcą Komitetu, następnie od r. 1855 Członkiem tow. Deput. Szlacheckiej Gub. Warszawskiej zaś w r. 1864 obrany został na lat 4 Prezesem Dyrek. Szczegółowej Tow. Kredyt. w Kaliszu, obecnie

1862- (1872) Właścicielem dóbr Adamierz i Łukom jest Władysław Ścibor Chełmski ożeniony z Bronisławą Tokarską która w dom mężowski wniosła dobra Syców i Nowawieś w pow. Słupeckim położone.

Adamiszki wieś Rząd. w Gub. Suwalskiej Pie i parafii Maryampolskiej o ćwierć mili od Maryampola Dom. 6 lud. 37 (1826).-

Adamki osada prywatna w b. Województwie dziś Gub. Kaliskiej Pie Wieluńskim paraf. Czarnożyły o milę od Wielunia dom. 5 lud. 23 (1826).-

Adamki Kolonia pryw. w b. wojewod. Mazowieckim dziś Gub. Warszaw. w Pie i paraf. Sochaczewskiej o 3½ m. od Łowicza należy do dóbr Skotniki niegdyś zasłużonego krajowi domu Łuszczewskich (lub Tworzek). Dom. 6 lud. 45 (1826).-

Adamki Folwark należący do dóbr głównych Zbójno Gub. Płockiej w Pie Rypińskim, w glebie po największej części gliniastej wśród gór i pagórków których wierzchołki zawierają w sobie margiel.- Posiada roli ornej morg. 216, łąk morg. 40. Folwark ten należy do głównego folwarku Zbójno i wspólnie z nim tworzy jedno gospodarstwo rolne, którego wzorowe urządzenie zdaniem właściwych znawców godne jest naśladowania. Obszerniejszy jego opis znajdzie ciekawy czytelnik w Numerze 16 Gazety rolniczej i handl. z r. 1851.- Adamki odznaczają się ślicznemi zabudowaniami murowanemi tak we dworze jak i u włościan.-

Adamki Młyn wodny o 3 kołach z foluszem należący do dóbr Włodawskich w b. Wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej Pie i parafii Włodawskiej, przy granicy Gub. Lubelskiej od Włodawy mila jedna, od Radzynia 8½ Młyn ten leży nad rzeką Włodawką która tu tworzy staw wielki. domów 2 lud. 8 (1826).-

Adamów lub **Jadamów** dawniej miasteczko w ziemi Stężyckiej Wojewod. Podlaskim, dziś Gub. Siedleckiej Gm. Gułów w Pie Łukowskim, juryzdykcyi Sąd. Pok. w Żelechowie, między Łukowem a Ryczywołem, zaleca się walnemi jarmarkami gospodarskiemi których miewa 7 do roku - oprócz pięknego kościoła parafialnego (nowo z muru wzniesionego i drugiego drewnianego dla zniszczenia już zamkniętego). W r. 1830 mieścina ta liczyła domów 85 między temi 1. murowany, ludności 588 następnie w r. 1861 było w Adamowie domów 74 a ludności 779.- należy wraz z przyległą włością Gułów oddawna do familii Krasińskich.- Od Łukowa mil 2½, od Kocka 2½, od Warszawy mil 15.- Jako niemające charakteru miejskiego

A.S.

zamienione zostało w r. 1869 na osadę wiejską ~~i przyłączone~~ ustanowiony w niej Urząd Wójta Gminy ~~do Gm. Gutów~~

Adamów wioska prywatna w b. Województwie Krakow: dziś G. Kieleckiej Pow. Stopnickim paraf. i Gm: Tuczępy w jurysdykt. Sądu Pok. w Chmielniku o 2 m. od Stopnicy Domów szcz. liczniej 42 (1826).—

Adamów wioska należąca do Dóbr pryw. Łękawica w b. Wojewódz Sandomierskim dziś Gub. Radomsk. Pow. Kozienickim paraf. Magnuszewskiej na trakcie średnim z Ryczywoła do Warki o milę od Magnuszewa, tyleż od Warki, 1½ od Ryczywoła, 6. od Radomia. domów 4 lud. 24 (1826).—

Adamów wieś pryw. w b. Wojewódz. Sandomierskim Pow. Radomskim paraf. i Gm. Skaryszew o półtory m. od Radomia. dom. 14 lud. 80 (1826r).—

Adamów inaczej Dzika Wola zwana, wieś a raczej Kolonia należąca do dóbr Gm. i parafii Brzeźa, w Gub. Radomskiej, Pow. Kozienickim, w Jurysdykcji Sądu Pok. w Kozienicach. Leży nad rz. Radomką naprzeciwko osady Głowaczowa o 1½ m. od Ryczywoła, 4 od Radomia, dom. 10 lud. 92 (1826) Powstała ona niedawnemi czasy bo dopiero za dziedzictwa Piotra Ożarowskiego Kasztelana Wojnickiego, między 1785 a 1792 r. z wykarczowanego w tem miejscu lasu, a że wśród lasów była założona, ztąd i Dziką Wolą była pierwiastkowo nazwana — Lubo już w pierwszym XIX tym tego wieku otrzymała nazwę Adamowa od imienia syna jego późniejszego Generała Jazdy i Senatora.—

Adamów wieś należ. do dóbr Rz. Radoszyce w b. Wojew. Sandomierskim Dziś Gub. Radomsk. Pow. Końskim, Gm. i paraf. Miedzierza, nad małą rzeczką która opodal ztąd tworzy kilka pięknych stawów.— Był tu dawniej wielki piec do topienia żelaza teraz jest tylko fryszerka.— W pobliskich lasach znajdują się modrzewy;— grunta obfitują w rudę żelazną i węgle kamienne.— Leży o półtory mili od Radoszyc, od Końskich mil 2. Dom. 21 lud. 110 (1826).—

Adamów wieś należąca do dóbr prywatnych i Gm. Machory w b. Wojewódz Sandomierskim, Dziś Gub. Radomskiej w Pow. Opoczyńskim Paraf. Żarnów, o ¾ m. od tejże osady, 2½ od Końskich.— Leży nad rzeczką dość znaczną na której znajduje się w pobliskości wiele kuźnic wydających żelazo pod nazwiskiem Końskiego, mienione powszechnie za najprzedniejsze w kraju. Dom. 10 lud. 77 (1826).—

Adamów folwark niedawno erygowany z gruntów dóbr Brzeźe — Szlacheckie w Gub. Radomskiej Pow. i Okr. Opatowskim.—

Adamów wieś nowo utworzona po roku 1826. z gruntów dworskich dóbr Bedrzejowice, od imienia założyciela Hr: Adama Krasinskiego tak nazwana, w Gub. Warszaw: pow: i okr: Sądym Błońskim; par: i gm: Badrzejewice

Adamów wieś rząd. w b. Województwie Sandom: dziś Gub. Radomsk. P^ie^ Szydłowieckim, Paraf. Zagdańsko, o $1\frac{3}{4}$ m. od Kielc, $4\frac{1}{2}$ od Końskich. ma domów 17 lud 11 (1826) —

Adamów Kolonia do dóbr pryw. Goliszewa w Gub. i P^ie^ Piotrkowskim, parafii Chorzęcin, niedaleko od rzeki spławnej Pilicy, 2 m. od m. Gub. Piotrkowa. ma 8 osad koloniatnych (1826) —

Adamów wieś pryw. w b. wojewod. Kaliskim, dziś Gub. Petrkowskiej P^ie^ Nowo Radomskim paraf. Rzejowice między Radomskiem i Przedborzem, o m. 6 od m. Gub. Piotrkowa. W roku 1826 liczyła dom. 9 w nich mieszkańców 110. —

Adamów wieś nowo erygowana w Gub. Płockiej P^ie^ Sierpeckim Gm. Bieżuń w obrębie dóbr Pamiarkowo między Adama Kołowskiego dziedzicznych; graniczy z dobrami Bieżuńskiemi a należy do Juryzdykcyi Sądu pok. w Mławie. —

Adamów Kolonia nowo założona na gruntach dóbr Sienno w Gub. Radomskiej P^ie^ Iłżeckim w Gm. i Paraf. Sienno. —

Adamów Kolonia dawniej Czynszowa w obrębie dóbr Wyszyna, z gruntów dworskich po roku 1826 powstała, w Gub. Kaliskiej P^ie^ Konińskim Paraf. Wyszyna

Adamów wioska pryw. w b. województwie Kaliskiem obecnie Gub. Petrakowskiej P^ie^ Nowo Radomskim paraf. i Gm. Kruszyna, o mil $7\frac{1}{2}$ od m. Wielunia. dom. 4 lud 25 (1826)

Adamów wieś prywatna w b. wojew. Kaliskiem dziś Gub. Petrokowskiej P^ie^ Częstochowskim Paraf. Mstów Gm. Wancerzew, niedaleko od osady Mstowa, 9 m. od miasta Gub. Piotrkowa. dom. 22 lud 152 (1826) —

Adamów Kolonia nowo erygowana na gruntach dóbr Wyszyna w Okr. i P^ie^ Konińskim Gub. Kalisk. podobno tak nazwana od imienia Adama Hrab: Gurowskiego współwłaściciela kiedyś dóbr Wyszyńskich. —

Adamów folwark należący do dóbr rząd. Przesna w b. wojewod. Kalisk. dziś Gub. Petrokow. P^ie^ Częstochow. paraf. Olsztyn. Leży przy granicy b. Wojew. Krakow: blisko miasteczka Olsztyna, o m. 9 od m. P^owego^ Wielunia, dom 1. lud 7 (1826) —

Adamów-Bądysz folwark i wieś pryw; należąca do dóbr Krasnobrodzkich, w Gub. Lubel. P^ie^ i Okr. Zamojskim juryzdykcyi Sądu pok. w Szczebrzeszynie (Gm: Suchowola) Paraf. Potoczek, Dziedzitwo w r. 1848 Hrabiów (Tarnowskich) których tu jest główne siedlisko. Leży pomiędzy

wzgórzami o milę od Krasnobrodu, 1½ od Józefowa 8ᵐⁱ od m. Powiatowego Janowa. – Był tu dawniej Kościół parafialny wyznania Grecko-Katolickiego. dom. 21 lud. 130 (1826) – Znakomite tutejsze gospodarstwo odznaczało się w latach 1847 i 48 chowaniem owiec wysoko poprawnych których wówczas liczono 2800 sztuk. – Jan Chrzciciel Hr. Tarnowski posiadał w latach 1856–1861 oprócz Adamowa i dobra Piotrowice w Okr. lubelskim; dalej w r. 1866 był właścicielem Adamowa Antoni Hr. Tarnowski i pozyskał w tymże roku wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włośc: Rub 39,205 Kop. 33 – Tarnowscy są u nas jedni Samysze Her. Jelita i ci piszą się z Tarnowa, drudzy Herb. Leliwa a ci mają przydomek Amor, inni znowu są Her. Rola. –

Adamów lub **Adamowice** wieś prywat. w b. Wojew. Mazowieckiem, dziś w Gub. Petrokowskiej w Pᵗᶜᶦᵉ Łodzińskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łodzi, parafii Bełdów, o pół mili od osady fabrycznej Aleksandrowa, trzy mile od Łęczycy. – W roku 1826 miała hutę szklanną, dom. 19 lud. 260. –

Adamów wieś pryw. w b. wojew. Mazow: obecnie Gub. Petrokowskiej w Pᵗᶜᶦᵉ Brzezińskim paraf. Brzeziny o trzy ćwierci mili od m. Powiatowego Brzezin gdzie jurysdykcya Sądu Pok. 4½ od m. Rawy. dom. 16 lud. 146 (1826) –

Adamów lub **Adamowo** wieś w obrębie dóbr Zieluń i Dłutowo z gruntów dworskich świeżo utworzona w Pᵗᶜᶦᵉ Mławskim Gub. Płockiej Gminie Zieluń. –

Adamowa-góra wieś pryw. należąca do dóbr Trojanowa w b. Województ. Mazowiec. dziś Gub. Warszaw. w Pᵗᶜᶦᵉ Sochaczewskim, w par. i Gm. Młodzieszyn, o ½ m. od Sochaczewa, 3½ od Łowicza. – w r. 1826 liczyła dom. 24 a mieszkań: 191. trudniących się uprawą roli a obok tego wyrobem sit i przetaków. – Przemysł ten w kraju naszym mało jest upowszechniony, bo oprócz m. Biłgoraja znanego powszechnie z wyrobu sit i przetaków, trudnią się tym przemysłem tylko mieszkańcy wsi Dembina pod Stym Krzyżem i mieszkańcy dóbr Adamowa-góra. –

Adamowe Łączki Osada w b. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwałk. Pᵗᶜᶦᵉ Sejneńskim paraf. i Gm. Berżniki należąca do dóbr rząd. Maćków, o 1½ m. od Sejn. dom 1. lud 11 (1826). –

Adamowice wieś w Gub. Kieleckiej Pᵗᶜᶦᵉ i Okr. Olkuskim paraf. Szreniawa. – Należy do dóbr pryw. Szreniawa, niedaleko od tejże wsi, w terytoryum 3ᵐⁱ milowym od granicy Austryi położona, od Olkusza mil 3½ od Żarnowca 1 mila; w r. 1826 miała dom. 12 lud. 71. –

Adamowice wieś w Gub. Warszaw: Pcie Błońskim paraf. Mszczonów. – Przy pierwiastkowej regulacyi hipoteki za rządu pruskiego, wieś ta składała się z 5ciu części szlacheckich. – Leży na wielkiej drodze z Warszawy do Piotrkowa i Wrocławia, nad strugą Korabiewka zwaną, 1 milę od Mszczonowa, 8 od Warszawy; dom. 15 lud. 75 (1826). –

Adamowicze-Wielkie wieś parafialna w Gub. Suwałkskiej w Pcie Augustowskim, należąca do dóbr rząd. Łabno, o ¼ mili od rzeki Niemna, mila jedna od m. Grodna, 2 od Sopoćkiń, 7 od Augustowa. dom. 29 lud. 123 (1826). – W roku 1847 zamierzono wystawić tamże kościół nowy z kamieni na wapno murowany, którego ogólny nakład kosztów rub. 5041 kop. 91 wynosił. – Kiedy w r. 1708 Piotr Wielki ufortyfikował się w Grodnie przeciwko Szwedom, jeśli do dziś widzieć się dają ślady szańców między Smentarzem i gościńcem Wileńskim, Karol XII nagle przebywszy Niemen, po krótkiej bitwie rozbił i zmusił Wojska Ruskie cofnąć się do Jezior. –

Adamowicze-małe folwark w Gub. Suwałkskiej Pcie Augustowskim należący do dóbr Rządowych Łabno, par. Adamowicze-Wielkie, blisko rzeki Niemna, o mil 2 od Sopoćkiń, 7 od m. Powiatowego Augustowa. dom. 4 lud. 19 (1826). – Adamowicze często Rusinska są osadą z nazwiskiem

Adamowizna wieś w b. Województ. Augustowskim dziś w Gub. i Pcie Suwałkskim, należąca do dóbr rząd. Sejny w paraf. Krasnopol. – Leży niedaleko od osady Puńska, 3 m. od m. Pcie Sejn gdzie właściwa jurysdykcya Sądu Pok. – Dom. 13 lud. 132 (1826). –

Adamowizna wioska pryw. w b. Wojew. Mazowieckie: dziś Gub. Warszawskiej w Pcie Błońskim paraf. Grodzisk. – Należy częścią do dóbr Osowiec, w części zaś do dóbr Jordanowice, z młynem wodnym na rzece Mur, 1 milę od Grodziska, 4 od Warszawy. Dom. 5 lud. 42 (1826)

Adamówka wieś w Gub. i Pcie Kaliskim w okr. 3cim milowym nadgranicznym od strony Prus. –

Adamówka wieś w Pcie Wieluńskim Gub. Kaliskiej w obrębie 3cim milowym pogranicznym. –

Adamówka albo Międzyrzewie folwark nowo erygowany z gruntów dworskich dóbr Łotkiewka w Gub. Lubel: pow. Krasnost: par. i Gm. Łotkiewka

Adamówka Nomenklatura należąca do dóbr Olesnica, w parafii Wodynie Pcie i Gub. Siedleckiej jurysdykcyi Sądu Pok. w Siedlcach. –

Adamowo folwark pryw. w Gub. Kaliskiej Pcie Konińskim Parafii i Gminie Golina, o 1½ mili od Konina, dom 1. lud. 8. należy do dóbr Wyszyna Hrab. Gurowskich.

Adamowo wieś pryw. w Gub. Płockiej Pcie Rypińskim należąca do dóbr Chrostkowo parat. i Gm. Chrostkowo, jurysdykcyi Sądu pok. w Lipnie. – Leży w obrębie 3cim milowym od granicy Pruskiej, od Lipna 1½ mili; domów 10 mieszkańców 80 (1826). –

Adamowo Kolonia nowo założona w terytoryum dóbr Przetycz w Gub. Łomżyńskiej w Pie Ostrowskim w parafii i Gm. Długo-Siodło.—

Adamowo wieś prywat. w Gub. Płockiej w Pie Mławskim, paraf. Zieluń jurysdykcyi Sądu Pok. w Mławie, blisko granicy Pruskiej o mil 4 od M. Pow. Mławy. Dom. 6 lud. 43 (1826) —

Adamowo wieś Czynszowa do dóbr Ponikiew Wielka w Pie Makowskim Gub. Łomżyńskiej paraf. Rożan Gm. Sielun.—

Adamowszczyzna osada pryw. w b. wojewod. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej Pie Wołkowyskim paraf. i Gm. Oliwita, w jurysdykcyi Sądu Poll. w Kalwaryi, o mil 5 od Kalwaryi, należy do dóbr Oliwita. dom. 2 lud 12 (1826) —

Adampol lub Adamów nowo erygowana wieś w terytoryum dóbr Radoszyna w ~~okr. Stanisławowskim~~ pow: Radzymińskim Gub. Warsz. w paraf: Pniewnik.—

Adampol folwark należący do dóbr Włodawskich w b. województwie Podlaskim, dziś Gub. Siedleckiej, Pie Włodawskim paraf. Lubień, o 7¾ mili od M. Radzynia. Dom 1. lud 6 (1826) — W dniu 25 maja 1878 na folw. Adampolu spaliły się obory i stodoły zaasekurowane na rs. 2500.—

Adampol Kolonia, do dóbr dziedzicznych Pogorzelec dawniej w Gub. Warsz. w okr. Stanisławowskim (dziś w G. Siedl. pow. Węgrowskim) paraf. Kamieńczyk.—

Adamusy osada w Gub. Łomżyńskiej Pie Kolneńskim paraf. i Gm. Turośl w jurysdykcyi Sądu Pok. w Łomży — Leży w terytoryum 3ᶜᵐ milowym od granicy Pruskiej, i należy do dóbr rząd. Mały-Płock, od Łomży mil 5 — dom. 2 lud 12 (1826) —

Adelhof osada niemiecka w dobrach Kopojno w Pie Konińskim Gub. Kaliskiej erygowana przez b. dziedzica F. Wejgla. Była to niegdyś własność Xięcia Hohenlohe-Ingelfingen — następnie w r. 1862 ~~Hr. Tarnowskiego~~. W mowie tamecznego ludu polskiego nazywa się Chruściki.—

Adelinka wioska prywr. w b. Wojew. dziś Gub. Lubelskiej Pie Tomaszowskim paraf. Nabroż, od 2½ mili od Hrubieszowa. Dom. 8 mieszk. 57 (1826) —

Adelów wieś pryw. w b. Wojew. dziś Gub. Kaliskiej Pie Słupeckim paraf. i Gm. Zagórowskiej, jurysdykcyi Sądu Pok. w Pyzdrach, w terytoryum 3ᶜᵐ milowym nadgranicznym od strony Pruss, o mil 3ᶜ od Konina. domów 11 lud 87 (1826) —

Adolfsberg folwark dworski założony w dobrach Kopojno przez dziedzica dóbr Wejgla w Gub. Kaliskiej Pie Słupeckim paraf. i Gm. Zagórowskiej, — blisko tej osady w terytoryum 3ᶜᵐ milowym nadgranicznym od strony Pruss, o mil 3 od Konina. dom. 15 ludności 60 (1826) Folwark ten należący obecnie do dóbr Zagórowskich obejmuje

około 400 morgów magdeburskich gruntu pośledniego, po większej części piaszczystego, leży całkiem odrębnie od drugich folwarków do tej włości należących, posiadających nieco lepsze grunta. Ludność miejscowa polska zowie ten folwark z niemiecka Lanzsberch.—

Adalfów wieś pryw: w b. woj. dziś Gub. Kaliskiej Okr. Szadkowskim niedaleko osady Lutomiersk a o mil 4 od Sieradza; należy do parafii Mikołajewice. dom. 9 lud. 61 (1826)—

Adwerny wieś pryw. w b. Wojew. Augustow: Gub. dziś Suwałkskiej Pow. Władysławow. paraf. Syntowty, jurysdykcyi Sądu Pok. w Maryampolu, w terytoryum 3. milowym od granicy Prus, 7½ mili od Maryampola. należy do dóbr Zyple. dom. 10 lud. 84 (1826)

Aferfland obacz **Uferland**

Agarzyny obacz **Ogarzyny**. —

Agliniszki folw. rząd. Gub. Suwałk. w Pow. Maryampolskim, w paraf. Skrawdzie, o mil 5½ od Maryampola. dom. 1. lud 19 (1826)—

Agnieszkowo lub **Agnieszków** kolonia w Gub. Płockiej Pow. Lipnowskim o 1½ mili od Skępego, 3 m. od Lipna. Należy do dóbr i paraf. Gojsk dom. 17 lud. 110 (1826)—

Agnieszków kolonia w Pow. i Gub. Kaliskiej na gruntach dóbr Oszczeklin w nowszych już czasach założona.—

Agnieszkówka osada pryw. w Gub. Kaliskiej Pow. Wieluńskim. paraf. Chotów o milę od Wielunia. dom. 2 lud 8 (1806).—

Agnopol kolonia dawniej Czynszowo-Zarobna w b. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Petrokowskiej Pow. Brzezińskim paraf. Budziszewice, należąca do dóbr pryw. Rękawice; leży niedaleko osady Ujazd o mil 2¾ od Rawy. dom. 6 lud 31 (1826) Koloniści posiadają 35 morg: gruntu—

Akiecie wieś prywat. w Pow. Władysławow: Gub. Suwałkskiej paraf. Łuksze, o 1½ mili od osady Szaki, tyleż od rzeki spławnej Niemna, 8 mil od Maryampola. Należy do dóbr i gminy Zyple. dom. 11 lud 94 (1826)—

Akmieniny wioska pryw. w Gub. Suwałkskiej w Pow. Władysławowskim, należąca do dóbr Zyple o mil 7½ od Maryampola. dom. 4 lud 37 (1826)—

Aksamity dezerta w Pow. Ostrołęckim Gub. Łomżyńskiej paraf. Czerwin do dóbr Grodzisk przynależna.—

Aksamity wieś nad rzeką Zcibrze w ziemi Łomżyńskiej, gniazdo i dziedzictwo jeszcze przed rokiem 1556 starożytnego domu Aksamitowskich Jaksów Herb. Gryff. z tych:

Marcin Aksamitowski wszedłszy w związki małżeńskie z Katarzyną Głębocką w r. 1634 uczynili sobie dożywocie na dobrach dziedzicznych Dembek, Aksamity, Głęboce w Okr. Ostrołęckim parafii Czerwin. Z tego to domu pochodził podobno Aksamitowski Wincenty Jenerał Brygady wojsk Księstwa Warszaw. w 1810-1813, zmarły 1827 roku. Także Aksamitowski Józef w r. 1815 pułkownik major placu Warszawy, officer zasłużony, ozdobiony wielu orderami i syn tegoż Konstanty Officer Artylleryi i Inżenierów b. Wojsk Polskich.-

Akwizgran wioska pryw. w b. wojewod. ~~Sandomierskim~~ dziś Gub. Radom. Pcie Szydłowieckim paraf. Strawczyn o mil 5 od Końskich, blisko granicy b. Województwa Krakow: dzisiejszej Gub. Kieleckiej. Należy do dóbr Promnik w przedostatnich czasach ~~Gmina~~ Kostomłockich. dom. 6 lud. 28 (1826)

Albinów nomenklatura w terrytoryum dóbr Radzięcin w G. Lubel: pow: Biełgorajskim.

Albrachcice wioska prywat. w b. Wojew. Krakow. obecnie Gub. ~~i~~ Pcie Kieleckiej Pcie Jędrzejowskim paraf. Piotrkowice wielkie, niedaleko osady Wodzisławia 7 mil od Kielc dom. 3 lud. 49. (1826)

Albrechtyszki wieś pryw. w b. wojewod. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej Pcie Władysławowskim parafii i Gminie Giełgudyszki, w jurysdykcyi sąd. Pok. w Maryampolu. Leży nad rzeczką Jotya o milę od rzeki spławnej Niemna 1½ od osady Szak, 8 od Maryampola. dom. 8 lud. 71 (1826).—

Albrycht przyległość do dóbr dziedzicznych Pełczyska w Gub. Kieleckiej Pcie Miechowskim Okr. Skalbmierskim, paraf. Pełczyskiej.-

Aleksandrów - Łęczycki, miasto rękodzielnicze w b. wojew. Mazowieckim dziś w Gub. Petrokowskiej w Pcie Łodzińskim w Gm. Bruzyca wielka, parafii własnej, w dekanacie Zgierskim, wyniesione na początku roku 1822 z osady wiejskiej do rzędu miast.- W perjodzie powstania swego od r. 1818 do 1825 Alexandrów jak wszystkie wówczas nowo powstałe miasta fabryczne, rokował świetne nadzieje.- Otrzymał tytuł miasta, kościół jeden katolicki murowany, drugi ewangielicki także murowany i bóżnicę żydowską;- nadano mu jarmarki, targi,- towarzystwo strzeleckie i akcyzę.- Przy końcu roku 1825 miało już 340 domów pomiędzy niemi kilka murowanych, ludności 2,955, wszczególności chrze-
scian 2440 żydów 515,- było w niem wówczas majstrów sukienników 242, postrzygaczy 8, farbiarnia, kilka garbarni, znaczna ilość różnych proffesyonistów.- Wystawiono także nowy Ratusz murowany, zaprowadzono szkołę elementarną, drugą ewangielicką i pocztę z codziennym odwozem poczt do Łodzi i napowrót. W roku 1830 liczba mieszkańców wzrosła do 4,072 głów, między temi 897 żydów.- domów wówczas liczyło 3 murow. 631 drew. razem 634 a że ówczasowy dziedzic Bratoszewski sypał nań talary, kupcy przyjeżdżali z Rossyi

kibitkami przywozili piękne srebrne ruble a zabierali sukna i towary bawełniane, wprawdzie liche odnośnie do dzisiejszych wymagań, a dobre naówczas. Ale Łódź intelligentniejsza, w lepszych warunkach położona zamożniejsza, zaczęła lepszy wyrabiać produkt i coraz więcej wznosić się w środki i rozwój, a z jej wzrostem upadał Alexandrów i coraz więcej pustoszał, tak że w r. 1865 dom z placem można było kupić za rs. 15. — W roku 1864 Alexandrów wyprodukował tasiemek, kartonu i nankinu już tylko za 10,000 rs. Słabe to są warunki życia i dlatego Alexandrów jako niemający normalnych warunków do bytu miejskiego przemianowany został w r. 1870 na osadę i przyłączony do składu Gm. wiejskiej Brużyca wielka.

W roku 1861 ludność tego miasta zmniejszyła się do głów 3476 a liczba domów do cyfry 340. Alexandrów leży niedaleko rzeki Bzury o 1½ mili od miast rękodzielniczych Zgierza i Łodzi, 3 mile od Łęczycy, 9 mil od Włocławka. — ~~Alexandrów~~ Należał wraz z przyległą włością Brużycą ~~należał~~ w trzeciem dziesiątku tego wieku do Bratoszewskiego który utopił tu znaczne kapitały na zapomogi, które tonęły w wódce, w rozpuście, lenistwie, ciemnocie, rutynizmie fachowym fabrykantów wreszcie i w braku elementarnego wykształcenia. Od Bratoszewskich przeszedł Alexandrów na własność Jana Kossowskiego dziedzica dóbr Wojszyce w Pie Kutnowskim zmarłego dnia 6 Stycznia 1858 r. — Wzorowy gospodarz pracą i nakładami dobra swoje przyprowadził do znaczenia w jakiem się za jego życia znajdowały i utrzymywał je we wzorowym stanie gospodarstwa. Odbywa się w tej osadzie rękodzielniczej rocznie 8 jarmarków, oraz targi tygodniowe w poniedziałki są przeznaczone. —

Aleksandrów folwark należący do dóbr pryw. Czekarzewice w Gub. Radomskiej w Pie i Okr. Sandomierskim, parafii Pawłów, — Chałupa z owczarnią. —

Aleksandrów wieś pryw. w b. wojew. krakow. dziś Gub. Kieleckiej w Pie Olkuskim Okr. Pileckim paraf. Nakło niedaleko m. Żarnowca o mil 7 od m. Pu Olkusza — Domów 7 w nich lud. 51 (1826) należy do dóbr Chrząstowa. —

Aleksandrów wieś pryw. w b. wojew. Sandomier. dziś Gub. Radom. Pie Końskim Okr. Szydłowieckim należąca do dóbr i parafii Chlewiska, — Leży wśród lasów o milę od Szydłowca, 4 od Końskich, 4½ od Radomia; ma piec do topienia żelaza i fryszerkę, domów 3 lud. 38 w r. (1826). — Piec wielki przebudowany podczas dzierżawy Hrab. Łubieńskiego przez Antoniego Klimkiewicza b. Administratora tychże dóbr, machina parowa o sile 12 koni z miechem cylindrowym żelaznym zrobiona w Białogonie od roku podobno 1835 jest czynną bez żadnej większej reparacyi. — Oprócz tego koło wodne drewniane porusza miechy dubeltowe drewniane w porze wiosennej i jesieni. —

Aleksandrów kolonia w b. Wojewód. Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej P<u>cie</u> Częstochowskim, należ. do dóbrzg. i parafii Krzepice; — leży blisko granicy Pruskiej w obrębie 3<u>ch</u> milowym pogranicznym, o milę od osady Krzepic, 5 m. od Wielunia. Dom. 19 ludż 113 (<u>1826</u>) — W Taryffie dawnej polskiej w miejsce Aleksandrowa zamieszczona jest wieś dziedziczna Aleksandrowice z 39 dymami. — Od Kolonii Aleksandrowskiej aż do Pustkowia Jezioro, znajdują się nad rzeką Liswartą liczne fabryki żelaza a mianowicie w Starej-Kuźnicy — Pankach — i Blachowni piece wielkie do przetapiania rudy żelaznej. — W tych tu stronach są grunta rozmaitej natury, po większej części gliniaste dosyć nawet urodzajne. —

Aleksandrów Kolonia pryw. w b. województwie Kalis. obecnie Gub. i P<u>cie</u> Piotrkowskim paraf. Kamieńsko, w bliskości tejże osady od m. Gub. Piotrkowa mil 3½ dom. 13 lud 83 w (<u>1826</u>) —

Aleksandrów wielka wieś i Gm. w P<u>cie</u> Biłgorajskim paraf. Goraj, należąca do ordynacyi Zamojskiej; wieś ta założona wśród lasu na początku bieżącego stulecia liczyła w r. 1826 dom. 168 w nich mieszk. 1294. — Leży między miastami Józefowem Ordynackim i Biłgorajem nad rzeczką Szum o milę od Józefowa, 6 m. od M. Janowa. — W pobliskości znajduje się huta żelazna. —

Aleksandrów-nowy folwark nowo założony w dobrach ordynacyi zamojskiej w Gub. Lubelskiej P<u>cie</u> Biłgorajskim od Biłgoraja i Szczebrzeszyna o mil dwie, zaś od Józefowa = Ordynackiego o milę jedną odległy, obejmuje rozległości morgów nowopolskich 113 pręt. 243 wraz z młynem murowanym o 2<u>ch</u> kamieniach i rybołóstwem na stawie do tegoż młyna należącym. —

Aleksandrów wieś kolonialna nowo założona w dobrach Linin w Gub. Warszaw. w P<u>cie</u> Górno-Kalwaryjskim. —

Aleksandrów lub Aleksandrowo wieś w Gub. i P<u>cie</u> Warszawskim (par: Tarchomin) ~~wiorst 4 za rogatkami Petersburgskiemi.~~ — (niedaleko od wsi Białołęka przy szosie tym trakcie bitym na wiorście piątej) ~~Założoną została na gruntach~~ dóbr Białołęka w drugiem dwudziestoleciu XIX wieku i tak nazwana od Aleksandra Pruszaka wówczasowego właściciela tej majętności. — W r. 1850 Adam Lipiński założył tamże nową fabrykę araku. W r. 1826 miał. dom: 9. lud: 160.

Aleksandrów A. B. C. wieś w P<u>cie</u> Nowo Mińskim w Gub. Warszaw. w obrębie dóbr, Gm. i paraf. Wiązowna. — Po roku 1826 założona ma porządną austeryę murowaną przy trakcie bitym z Warszawy do Lublina. —

Aleksandrów kolonia pryw. niedawnemi czasy założona w Gub. P<u>cie</u> i Okr. Warszawskim paraf. Gm. Nieporęt niedaleko od rzeki spławnej Narwi o mil 3 od Warszawy Dom. 12 lud 94 (1826)

AS.

Należy do dóbr nieporęckich jurysdykcyi Sąd. pok. w Warszawie wydz. IV°.

Aleksandrów przyległość do dóbr Łaziska Maurycego Hr. Szypio w r. 1852 dziedziczny w P°° Nowo-miń[s]kim Gub. Warszawskiej Gm. i paraf. Jakubów z lasem którego było w r. 1852 4 włóki.

Aleksandrów kolonia do dóbr Bukówa w Gub. Petrokowskiej P°° Brzezińskim paraf. i ~~Gm.~~ Ujazd Gm. Łaziska.

Aleksandrów kolonia prywat. w 6 wiorst. Mazow. teraz Gub. Petrokowskiej P°° Rawskim Gm. Maryanów paraf. Biała. Niedaleko Od tego miasteczka dziś osady, o mil 1¾ od Rawy; należy do dóbr Biała; dom. 5 lud. 19 (1826 r.)

Aleksandrów kolonia prywat. założona w pierwszej połowie tego stulecia w Gub. i P°° Warszawskim parafii Tarchomin o 1½ mili od Warszawy. Dom. 9 lud. 160. (1826)

Aleksandrów inaczej Pelcowizna zwana, kolonia w P°° i Gub. Warszawskiej, 3 wiorsty od Warszawy przy szosie do Jabłonny.

Aleksandrów-graniczny osada i stacya pograniczna na kolei Warszawsko-Bydgoskiej między Nieszawą a Toruniem [w kolonii ... 1877] w Gub. Warszawskiej w P°° Nieszawskim, jurysdykcyi Sądu pok. w Radziejowie. Zowie się granicznym dla odróżnienia go od innej stacyi podobnego nazwiska. Z otworzeniem od 4 grudnia 1862 r. całej drogi żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej ustanowione tu zostały: Urząd Pocztowy pograniczny i Komora Celna I° rzędu [...] w 1871 wybudowano na stacyi dom jednopiętrowy

Aleksandrów kolonia nowo erygowana z gruntów dóbr Sienno w P°° Iłżeckim Gub. Radomskiej paraf. i Gm. Sienno.

Aleksandrów v. Nowa-wieś wieś [folwarczna] w obrębie dóbr Osno z gruntów dworskich powstała w P°° Radziejowskim Gub. Warszawskiej paraf. i Gm. Służewo. Na folwarku Aleksandrowie: dwór z cegły murówki, ogród owocowo-warzywny, kuźnia, 2 czworaki i 2 dwojaki drewniane, owczarnia, stajnie i obory pod jednym dachem murowane, stodoła i spichrz drewniane.

Aleksandrów folwark i wieś prywatna w Gub. dawniej Augustowskiej teraz Suwalskiej w P°° Kalwaryjskim, parafii Grażyszki, leży przy granicy P°° Sejneńskiego o ¾ m. od osady Lubowa, mil 1½ czyli wiorst 10 od m. P°° Kalwaryi, od stacyi kolei żelaznej Wyłkowyszki wiorst 21. Składa się z dwóch części szlacheckich z których jedna miała w r. 1826 dom. 13 lud. 85 — druga dom. 8 lud. 45. Obszaru wsi 800 morgów, grunt dobry, obfitości wielkiej łąk i pastwisk dom mieszkalny obszerny i wygodny, zabudowania, wszystkie murowane, obszerne, w dobrym stanie. Do dóbr Aleksandrowa Korycki[ch] należały przyległe wsie Budwiecie i Skaty.

Aleksandrów nowo erygowany folwark z gruntów dworskich dóbr Łęgonice w Gub. Piotrków. pow. Rawskim paraf. Łęgonice

Aleksandrów wieś w Gub. Warszawskiej pow. Sochaczewskim gm. Kampinos któ-rej włościanie na pamiątkę uzyskania przez nich osiadłości z gruntów w myśl Ukazu Najwyższego z d. 19 Lutego 1864 wznieśli przy wjeździe do tej wsi w r. 1874 krzyż z wizerunkiem męki Zbawiciela. W miesiącu Kwietniu 1875 niektórzy z mieszkańców wsi Aleksandrowa dostrzegli w górze krzyża [illegible] plamy, które [illegible] przy podstawie wizerunku [illegible]. Zjawisko to wywołało pomiędzy [illegible] wiadomości które rozszerzyły się [illegible] po okolicznych wsiach a następnie i innych [illegible] ze wszech krajów zaczęły ściągać do wsi Aleksandrowa [illegible]. W skutek tego z rozporządzenia Władzy zostali [illegible]

Zostali pod kierunkiem kilkudziesięciu pielgrzymów. Proboszcz parafii [illegible] udał się do krzyża oraz z Delegowanym urzędnikiem [illegible] z krótką [illegible] w której [illegible] plamy [illegible] przedstawiającej [illegible] i [illegible] o tem Dokonano [illegible] obejrzenia krzyża z którego okazało się, że [illegible] z wilgoci [illegible] wydzielał się sok drzewa (żywica) kolorem [illegible] obecni [illegible] cudu, bo wizerunek [illegible] z krzyża [illegible] oddany [illegible] i przeniesiony do wewnętrznego kościoła.

Aleksandrowo folwark nowo erygowany w Gub. Suwalskiej P^e^ Kalwaryjskim Gm. Lubów.

Aleksandrowo kolonia założona jeszcze przed rokiem 1815 w P^e^ Konińskim 6 departam. dziś Gub. Kaliskiej.

Aleksandrówka wieś pryw. w b. wojewdz. dziś Gub. Lubelskiej P^e^ Zamojskim Okr. Kraśnickim paraf. Batorz między miastami Kraśnikiem i Turobinem przy granicy P^u^ Krasnostawskiego o mil 3 od m. P^e^ Janowa, dom 12 lud 69 (1826)

Aleksandrówka wieś dziedziczna (w r. 1866 Aleksandry Jazygowej) w Gub. Siedleckiej P^e^ Konstantynowskim w Gm. Olszanka która w roku 1866 otrzymała rs. 4½ kop. 70 wynagrodzenia likwid. za uwłaszczone grunta włościańskie.

Aleksandrówka inaczej Grosvòr zwana majątek w Gub. i P^e^ Warszaw. położona na drodze do Marymontu, Kaskady i Bielan, zkąd z jednej strony widok piękny na obszerne łąki i szeroką wisłę po której widać przebiegające paroptywy i inne statki, z drugiej zaś staw czysty z kępami i wielkim ogrodem w którym długie aleje otoczone po obu stronach starodrzewem. Bliskość do Warszawy ułatwia w zaopatrywanie się w codzienne i świe-że zapasy żywności.

Aleksandrowo kolonia nowo erygowana w terytoryum i ex corpore dóbr Lubiel w Okr. i P^e^ Pułtuskim Gub. Łomżyńskiej paraf. i Gm. Lubiel.

Aleksandrowo wieś rządowa w Gub. dawniej Augustowskiej dziś Suwalskiej w P^e^ i parafii Maryampolskiej o ¼ m. od m P^e^ Maryampola. dom 6 lud 37 (1826)

Aleksandrowska kolonia w P^e^ Płońskim G. Płockiej osiadła przez wielu mieszkańców wyznania Grecko-Rossyjskiego, którzy tu mają kościół murowany w r. 1844 nowo wybudowany i miejscową usługę kościelną, kolonia ta położona jest pod samą twierdzą Nowo-Georgiewską.

Aleksandrya osada niedawno założona w terytoryum dóbr Popielżyn paraf. Janice P^e^ Płońskim Gub. Płockiej, ~~kolonia w b. woje. Mazow. teraz~~

Aleksandrya Gub. Warszawskiej P^e^ Skierniewickim parafii Chojnata należąca do dóbr i Gminy Korabiewice, leży między lasami o milę od m. Mszczonowa, 3½ od Rawy. dom. 32 lud 280 (1826).

Aleksandrya Nowa obacz Puławy

Aleksandrya kolonia należąca daw. do ekonomii ~~koronnej Tkaczew~~ gm. Tkaczew parafii Sobota-Rząśnia w b. wojew. Mazow. dziś Gub. Kaliskiej w P^e^ Łęczyckim o milę od m. P^u^ Łęczycy, dom. 4 lud 23 (1826) kolonia ta przez Rząd Pruski założona miała sobie pierwiastkowo nadane nazwisko Friedrichsrecht

które w r. 1820 zmienione zostało na nazwisko jakie teraz nosi
~~w Pᶜ Łęczyckim Gminie [illegible] paraf. [illegible]~~.

Aleksandrya-Willa przy stacji Skierniewickiej obok ogrodu Cesarskiego w Pᶜ Skierniewickim G. Warszaw. znana z pięknego urządzenia ogrodu - pałacyku i innych budowli - Należy do niej folwark 4 włóki gruntu obejmujący. —

Aleksandrya wieś pryw. w b. Wojew. dziś Gub. Kaliskiej paraf. i Gm. Godziesze-Wielkie na głównym trakcie z Kalisza do Wielunia, Częstochowy i Krakowa, o ¼ mili od stacyi pocztowej Brzeziny, 2 od Kalisza. dom. 43 mk. 335 (1826)

Aleksandrya lub **Aleksandrów** wspaniały pałac i ogród blisko miasta Siedlec założony przez Aleksandrę z Książąt Czartoryjskich Ogińską Hetmanowę Wielką Litewską do której i miasto wspomnione przedtem należało. —

Aleksiewo wieś w Gub. i Pᶜ Płockim Gm. Łubki daw. do tejże majętności należąca. Za grunta uwłaszczone włościańskie otrzymał w r. 1867 właściciel tejże wsi Aloizy Żurawski rs. 660 K. 49 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Aleksota piękna majętność należąca do dóbr Freda w Gub. daw. Augustowskiej dziś Suwalskiej w Pᶜ Maryampolskim, w paraf. Godlewo, Gm. Aleksota, w jurysdykcyi Sądu Pok. w Maryampolu, przyjemnem i korzystnem dla handlu położeniem nad rzeką Niemen, na której przed zaprowadzeniem kolei żelaznych spławiane były wszystkie płody całej prawie Litwy, naprzeciwko miasta Gubernialnego Rossyjskiego Kowna, przy głównym trakcie pocztowym z Warszawy na Mitawę, Rygę do Petersburga. Aleksota tak nazwana od Bogini Litewskiej Alexoty, której piękności w posągu, ani w malowidle wyobrażoną być niemogła. — Aleksota nie jest wsią ani też miastem, lecz osadą; posiada jedną długą krętą, ulicę i dwa a nawet trzy małe zaułki. Jest tu kilka kamienic o piętrach, jeden dom drewniany z ozdobnym frontem, resztę osady stanowią domki drewniane poprzyczepiane do boku góry i rozsypane jak białe kwiaty na ciemnej zieleni, które obok 2ch Cukierni kilku mniej ważnych fabryk i szyldów rzemieślniczych nadawałoby Aleksocie postać miasteczka, gdyby w niej nie brakło Kościoła i słusznie mogło by zwać się przedmieściem Kowna owej groźnej niegdyś twierdzy Kunosa, gdyby Niemen nie stanowił tu granicy pomiędzy Gub. Suwalską i Kowieńską. — Cudną Aleksotę i rozkoszne brzegi Niemna każdy podziwia i niełatwo je zapomni kto kilka mil tylko jechał traktem Kowieńskim. — Nazwisko Aleksoty od wieków jako Bogini piękna i miłości jest znane. Świątynia zaś jej była cała góra od południa i południo-zachodu do tej osady przytegającą, świętemi niegdyś lipami zarosła. —

Na górze Praurimie dziś Wesołe zwanej, jak legienda
opiewa miała być spaloną piękna wajdelotka Milda
córka Księcia Erdziwita ze swym kochankiem
Oskarem Norwegczykiem, za naruszenie swego ka-
płaństwa, oraz zaniedbanie obowiązku.- Na górze
Praurimie były Kurchany narodowe, które kilka-
krotnie do roku Litwini zwiedzali.- W dawniejszych
czasach musiały być bardzo rozległe lasy Aleksoty skoro
one służyły na schronienie dla Litwinów czem były
Asylla dla starożytnych Greków dziś Aleksota
z posępnej świątyni Bogów fantastycznych przemieniła się
w najweselsze i najulubieńsze miejsce odpoczynku i za-
bawy mieszkańców Kowna. Kiedy Niemen jest główną
arteryą dla Płów Maryam: kalwaryj: i Sejneńskiego a punk-
tami targowemi płodów wyrozowych: Królewiec i Kłaj-
peda, głównym punktem handlowym nietylko Gubernii
ale i kraju jest bez zaprzeczenia Aleksota.- Kommuni-
kacye wodne z Królewcem i Warszawą, kolej żelazna
łącząca ze wszystkiemi głównemi liniami, stacya tele-
graficzna ułatwiająca kommunikacyę ze wszystkiemi
punktami handlowemi, są to w istocie znakomite
pobudki nadające Aleksocie wielką wagę w ru-
chu handlowym. Linia kolei żelaznej ponad Nie-
meńskich wzgórzach doliną Mickiewicza i górą
Napoleona idąca, ~~która~~ co do śmiałości budowy
i zajmujących przejść po nad murowanemi łukami, ar-
kadami, mostami, może się równać z pierwszemi linia-
mi Europejskich kolei. Aleksota ma Komorę Celną
I^{e} rzędu od strony Rossyi, porządną Austeryą muro-
waną, magazyn Solny, kaplicę, spichrze obszerne nad Niemnem
do których wszelkie transporta wodą i kołami ściągające
albowiem Aleksota i Kuharskim są główniejszemi
punktami składowemi artykułów Gub. Suwalskiej
na spław przeznaczonych.- Domów było w r. 1826 /20/ miesz-
kańców /178/ między temi wielu rzemieślników i pro-
fesyonistów; odległa od Maryampola mil 8, od Warsza-
wy mil 54.- Aleksota wraz z przyległą włością
Freda należy obecnie /1870-1872/ do Kazimierza Godlewskie-
go spadkobiercy Józefa Godlewskiego b. Posła Pltu Ma-
ryampolskiego za Księstwa Warszawskiego i za Królestwa
Kongresowego ~~męża zasługami w narodzie znako-~~
~~mitego którego przymioty powszechnie wielbione~~
~~były~~. Przecudny widok z Aleksoty na wspaniałą dolinę
na której rozłożone jest starożytne m. Kowno i gdzie
rzeka Wilja wpada do Niemna należy do naj-
piękniejszych krajobrazów Polski.- Tu przeszła
wielka armia francuzka pod wodzą samego
Cesarza Napoleona I^{e} dnia 24 Czerwca 1812 roku
graniczną rzekę Niemen, a wieczorem dnia tegoż 200,000
francuzów było na drugiej stronie Niemna bez żadnego
oporu ze strony Rossyan. Tu przyjechał Cesarz
prosto z Wyłkowyszek, objadował w ogrodzie pod Jabłonią
którą jeszcze w r. 1859 z jedną tylko gałęzią zdrową

pokazywaną, rozmawiał z Proboszczem Xiędzem Iżykiewiczem potajemnie i temuż za przyjęcie miał ofiarować 10.000 złp. W tejże wsi podczas odwrotu wojsk Francuzkich popasał Król Neapolitański ze swem wojskiem, które narobiło duże spustoszenia jak we wsi tak w kościele. Góra na którą przybył Napoleon w towarzystwie swego Adjutanta i Proboszcza nosi dotąd nazwę Napoleonce. — Były na niej jeszcze r 1859 ślady klombów zasywanych ręką Kowieńskich mieszkańców. —

__Almija__ nowo założona kolonia w granicach dóbr i parafii Russocice w Pie Konińskim Gub. Kaliskiej w Gm. Władysławowskiej. —

__Alinowo__ kolonia nowo erygowana na territoryum dóbr Złotkowo w Pie Słupeckim Gub. Kaliskiej paraf. Złotkowo. —

__Alksniny__ nomenklatura w Pie Kalwaryjskim w Gub. Suwalskim w territoryum 3 milowym od granicy Pruss. —

__Almakatnie__ osada rząd. w b Wojewodz Augustow dziś Gub. Suwalskiej Pie Maryamp. parafii Preny w mil 5. od m. Pu Maryampola, Dom 1. ludności 4 w r. (1826). —

__Almierz__ mała osada nad Wartą w b Wojewód: Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej Pie Nowo Radomskim parafii Brzeźnica między Prusieckiem a Brzeźnicą niedaleko tego miasteczka dziś osady, od Działoszyna m. 3 od m. Gu Piotrkowa m. 8 Dom 3 lud 19 (1826) — Należy do dóbr i Gminy Prusiecko-Almierz zowie się inaczej __ważnemi młynami__ a to dla znacznej ilości znajdujących się Jazów i Młynów należących do mieszczan Brzeźnickich lub do dóbr prywatnych Prusiecka od dawnych czasów znajduje się tu most na rzece Warcie a przy nim Karczma. — Za pierwszej wojny Szwedzkiej w połowie XVII wieku Chłopstwo okoliczne broniło mężnie przeprawy w tym punkcie Szwedom, i tu miał być zabity od wieśniaków Prusieckich Graf Jan Burkhard Wrzeszczowic rodem z Czech, żarliwy stronnik Szwedów który kraj niszczył ogniem i mieczem. —

__Aloizów__ wieś należąca do dóbr prywatnych Wojsławice w b Wojewod. dziś Gub. Lubelskiej Pu Chełmskim parafii i Gm. Wojsławice u mil 3 od Krasnego Stawu Dom 12 lud 46 (w r. 1826). —

__Altoniszki__ lub __Antoniszki__ wieś nad Niemnem w b Wojewodz. Augustowsk obecnie Gub. Suwalskiej w Pie Maryampolskim parafii Sapieżyszki o milę od Miasteczka dziś osady Sapieżyszek 9 od Maryampola. Należy do dóbr Dobrowola jurysdykcyi Sąd Pok. w Maryampolu Dom. 12 lud. 142 w r (1826). Ku zachodowi od osady Sapieżyszek, tam gdzie dziś leży wieś Antoniszki na górze istniała w czasach przedchrześcijańskich świątynia Altony Bożyszcza Litwinów. —

Amalków osada w Gub. i P^ce^ Radomskim parafii i Gm. Jedlińsk o 1¾ mili od m. Gr. Radomia Dom. 2. lud. 7 (1826).–

Amalwiszki wieś należąca do dóbr Ludwinów daw. wojew. Augustowskim obecnie Gub. Suwałkskiej w P^ce^ Kalwaryjskim parafii Daukszy Gm. Ludwinów. Leży na samej granicy P^tu^ Maryampolskiego nad wielkiem jeziorem o 4^ce^ mile od m. P. Kalwaryi 2½ od Maryampola Dom. 17 lud. 140 (1826).–

Ambrassy wieś rząd. w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w P^tu^ Maryam. paraf. i Gm. Gryszka Budzie lub Gryszka Buda w dawnej ekonomii rząd. leśnictwo, w terytoryum 3^ch^ milowym od granicy Pruss o mil 4 od Maryampola Dom. 12 lud. 115 (1826)

Ambróżew folwark i wieś należąca dawniej do ekonomii koronnej Brzyk w b. wojew. Mazowieckim dziś G. Kaliskiej w P^cie^ Łęczyckim parafii Góra. Leży na trakcie pocztowym z Warszawy do Łęczycy miedzy miastami Piątkiem i Łęczycą o milę od tego miasta, tyleż od Ozorkowa, do tego folwarku należy przyległa wieś Kosiny. W r. 1830 majętność ta sprzedaną została przez rząd i odtąd stała się własnością pryw. Dom. 22 lud. 193 (1826).–

Ambroży osada rząd. w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w P^cie^ Sieradzkim paraf. Uniku o mil 4 od M. P^tu^ Sieradza dom 2 lud. 15. (1826)

Amelin (w dobrach i gm. Trawnosiele) w Gub. Łomżyńskiej pow. Makowskim ~~fabryka szkła p. Boldyrew która posiada~~ (założona w r. 1867 w posiadaniu dzierżawczym [illegible] p. Boldyrew [illegible]) wraz z drugą fabryką szkła w Libertowie. Fabryki te wyrabiają: szkło taflowe – apteczne, oraz do laboratoryów chemicznych, butelki, gąsiory, słoje tudzież wszelkie inne wyroby szklanne.–

Anatolin osada pryw. w dawnem wojew. Mazow. dziś Gub. Kaliskiej P^cie^ Łęczyckim, Okr. Sąd. Zgierskim parafii Giecznо o 2½ mili od M. P^tu^ Łęczycy Dom 1. lud 4 (1826).–

Anczławka z niemiecka Anszlauken Kolonia w terytoryum 3^ch^ milowym od granicy Pruskiej w b. województwie Augustowskim teraz Gub. Suwałkskiej w P^cie^ Kalwaryjskim należąca do dóbr i parafii Łankieliszki o mil 3½ od M. P^tu^ Kalwaryi dom. 4 lud 43 (1826).–

Anczławka wieś daw. Królewska w b. wojew. Augustowskim teraz Gub. Suwałkskiej w P^cie^ Wołkowyszkim paraf. i Gm. Pojewoń w jurysdykcyi Sąd Pok. w Kalwaryi na trakcie z Wierzbołowa do Wisztyńca o milę od tejże osady 3½ od m. P. Kalwaryi. Dom. 13 lud 147 (1826)

Andrejew obacz **Jendrzejów**.

Andrejew stacya drogi żelaznej Fabryczno-Łódzkiej pomiędzy stacyami Koluszki a Łodzią w P^cie^ Łódzkim G. Piotrkowskiej.

Androniszki folwark pryw. w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pię Maryampolskim paraf. i Gm. Pawiemoń, Fergissa czyli Porzajście o mil 10 od m. Pę Maryampola należy do dóbr Światoszyn. Dom 1. lud 15 (1826)

Androsze wieś pryw. należąca do dóbr paraf. i Gm. Chuszlew w dawnym wojew. Podlaskim teraz Gub. Siedleckiej Pę Konstantynowskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łosicach o 1½ m. od międzyrzeca, 3¼ od m. Pę Biały dom. 8 lud 46 (1826)

Andrószkowice, **Andryszkowice** lub **Jendryszkowice** folwark i wieś należąca do probostwa Sandomierskiego w Gub. Radom. Pię i paraf. Sandomierskiej w Gm. Samborzeckiej, w terytoryum 3ᵐ milowym od granicy Austryi blisko rzeki Wisły o milę od m. Sandomierza dom 19 lud 133 (1826)

Andrychy wieś prywatna w daw. wojew. Augustow. teraźniejszej G. Łomżyń. Pę Szczuczyńskim paraf. i Gm Grabowo o mil 9½ od m. Augustowa. – Należy do różnych posiadaczów z których Borowscy w r. 1817 wzmiankowane części dziedziczyli szlachty. Dom 7 lud. 31 (1826)

Andrykajście lub **Andrykajny** folwark i wieś prywatna w b. Wojewodz. Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w Pię Wołkowyszkim jurysdykcyi Sądu pok. w Kalwaryi paraf. i Gm. Olwita, między miastami Władysławowem i Wyłkowyszkami o milę od tychże 5 mil od Kalwaryi. – Do tej wsi należy karczma zieloną zwana domów 21 lud 162 (1826)

Andrzejewo lub Andrzejów wielka wieś w daw. Wojew. Mazow. teraz Gub. Petrokow. Pię Łodzińskim Okr. Sąd. Zgierskim parafii Mileszki na trakcie z Brzezin do Łodzi o pół mili od tegoż miasta 4½ od Łęczycy. Część jej należy do dóbr rząd. Łagiewnik, część zaś jest własnością prywatną, tu jest stacya przystankowa wpośrodku drogi żelaznej między stacyami Koluszki a Łodzią p. Kożmiński właściciel dóbr Andrzejowa urządził w 1ᵗᵃ Październiku 1866 r. nową gorzelnię zastosowawszy w niej najświeższe ulepszenia w tego rodzaju zakładach zaprowadzone, dom. 67 lud 476 (1826)

Andrzejowo wieś należąca do dóbr rząd. Kadenyszki w b. Wojew. Augustowskim dziś Gub. i Pię Suwalskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Sejnach parafii Lubowo, w terytoryum 3ᵐ milowym od Granicy Pruss o 3/4 mili od osady Puńska 3½ od m. Pę Sejn dom. 13 lud 152 (1826). – Tu jest urząd Gminy Andrzejewo. –

Andrzejów folwark w obrębie dóbr Strzelce wielkie założony w Gub. Petrokowskiej w Pię Nowo Radom. ~~paraf.~~: Brzeźnica Gminie Lanień. –

Andrzejów wieś w Pie i Gub Radomskim Gm. Strzyżowice

Andrzejów Kolonia z gruntów dworskich dóbr Broszęcin po roku 1826 powstała i włączona do Gminy ~~Warcholy~~ Dzbanki w Pię Sieradzkim Gub. Kaliskiej paraf. Wrząśnia. –

Andrzejów, **Andrzejew**. lub **Jendrzejów** małe i ubogie miasteczko dziś osada w dawniem województwie Płockiem teraźniejszej Gub. Łomżyńskiej Pię Ostrowskim Okr. Sąd. Ostrołęckim, w własnej parafii założone przez Andrzeja Krzyckiego sławnego nauką i wymową Biskupa Płockiego około roku 1528 – 1534 na 46 włókach Chełmińskich w miejscu gdzie była wieś Wronie zwana należąca do Złotoryi dóbr Bisk. Płockich i od imienia jego tak nazwana. – Leży ~~wśród żyznych gruntów~~ nad Broczkiem o 2 m. od Bugu wśród żyznych gruntów rzekami Brokiem i Broczkiem oblanych

W okolicy z lasów zupełnie ogołoconej o 1½ mili od Czyżewa najbliższej stacyi pocztowej, a mil 2½ na południe od Szura 7 m. od Ostrołęki. W roku 1798 miasteczko to miało kościół parafialny i szkołę, liczyło tylko dom. 85 w nich mieszkańców 220 i wówczas znajdowało się w stanie godnem pożałowania. – W r. 1826 znajdowało się w tym mieście domów 130 między temi 1. murowany mieszkańców 773 t.j. 655 chrześ. 111 żydów 7 osób innej wiary. 6 jarmarków jeden targ tygodniowy odbywający się w Piątek. – W ciągu następnych lat 30 trzydziestu i kilku byt tego miasta niepolepszył się, skoro w r. 1861 miało tylko dom. 120 a mieszk. 837. Jakoż nieposiadające warunków do bytu miejskiego zamienione zostało w 1870 na osadę wiejską i włączone do Gminy Warchoły. – Były tu niegdyś podług świadectwa Święcickiego opisującego Mazowsze wielkie i nieprzebyte lasy które z czasem wytrzebiono i zamieniono w żyzny kraj, szczególniej obfitujący w żyto. Tu też liczne są siedziby drobnej szlachty osadzonej tu niegdyś przez Książąt Mazowieckich pod obowiązkiem strzeżenia podczas wojny a szczególniej odpierania napadów ościennych Litwinów i Rusinów. Należało to miasto przedtem wraz z wielu przyległemi wsiami do Biskup. Płockich, teraz jest własnością rządową.

Andrzejów lub Jendrzejów dziś Andrejów obacz Jendrzejów. –

Andrzejów kolonia nowo erygowana w terytoryum dóbr Broszęcin w Okr. Sieradzkim Gub. Kaliskiej. –

Andrzejów wieś i włość w dawnym Wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w Pcie Włodawskim parafii Andrzejów włość ta należała dawniej do familii Bonieckich później do Węglińskich. – Rodzina Bonieckich herb. Bończa osiadła była w ziemi chełmskiej z tej Antoni Ludwik na Andrzejowie Boniecki podsędek tejże ziemi w latach 1753–1773 dziedziczył dobra Andrzejów – Boniecki Wacław podstoli Chełmski w r. 1791–1794 miał swoją posessyę dziedziczną w ziemi chełmskiej gdzie był ożeniony z Różą z Węglińskich córką Onufrego Węglińskiego podkomorzego Chełmskiego I-o ślubu Olędzką. W Andrzejowie jest kościół parafialny Grecko-katolicki, piękny stary 34 domy 178 mieszkańców (1826) Leży ta wieś blisko granicy b. Wojew. Lubelskiego przy trakcie Urszulin na trakcie włod-rrsko-Lubelskim o mil 4 od Włodawy od Radzynia. – W roku 1866 było w dobrach Andrzejów i Wytyczno do sprzedania lub rozkolonizowania 60 włók w dobrej ziemi z łąkami i lasami po cenie od 450–750 rsr. włóka. – Kiedy w r. 1868 dobra Andrzejów z przyległościami Wytyczno – Wólka Wytycka, Dominiczyn, Urszulin, Wincenin, Majdan-Wytycki i nowo-erygowanemi osadami Michelsdorf, Czernikó, Otrata wystawione były na sprzedaż za zaległe raty Towarzystwa Kredyt. licytacya zacząć się miała od summy zniżonej rsr. 50492 Kop. 14. –

Andrzejówka osada pryw. w b. Wojew. Krakow. teraz Gub. Kieleckiej w Pcie Stopnickim w juryzdykcyi Sąd Pok. w Chmielniku blisko tegoż miasta o mil 3¼ od m. 1½ Stopnicy

dom. 4 lud. 11 (1826)

Angielniki wieś należąca do dóbr rząd. Krakopol w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pie Kalwaryjskim jurysdykcji Sąd Pok. w Kalwaryi w parafii i Gminie Krakopol o 3/4 mili od miasteczka dziś osady Simna 4 1/2 od Kalwaryi dom. 26 lud. 241 (1826)

Anielewo kolonia nowo-założona w terytoryum dóbr dzied. Łęki Pie i Gub. Piotrkowskiej.–

Anielin kolonia należąca do dóbr i paraf. Łask w Gub. Daw. Kaliskiej dziś Petrokowskiej Pie Łaskim w Okr. Sąd. Szadkowskim ma 67 osadników i tyleż domów rozległości z przyległą wioską Krzcze włók nowopol. 64.–

Anielin folwark należący do dóbr prywatnych Sierżnia w Okr. Brzezińskim w Gub. Daw. Warszawskiej dziś Petrokowskiej.– W nicin zaprowadzone było w r. 1850 gospodarstwo cztero polowe, wysiewu ozimnego było wówczas korcy 75 w większej połowie pszenicy.–

Anielin osada młynarska do dóbr Dziedzicznych Otwock wielki w Pie Nowo-Mińskim Gub Warszaw. w Gminie Otwock jurysdykcji Sąd Pok. w Mińsku, z lasem mcyjarym w 1852 r. rozległości włók 6 1/2.–

Anielin z osadą Karczemną Karolinki majątek ziemski w Gub. Suwalk: pow. Kalwaryjskim, obciążony pożyczką tow: kredyt: której część niewumorzona po dzień 18/30 marca 1873. wynosiła Rs: 4600. Cena kupna tych dóbr ustanowiona została przez władze towar. kredyt: w 1873. w summie Rs: 9240. kop. 80.

Anielin kolonia po r. 1826 powstała z gruntów dworskich dóbr Smogorzew w Okr. Pie Kozienickim Gub. Radomskiej.–

Anielin kolonia niedawno założona w Gminie Krzepnica Pie Wieluńskim Gub. Kaliskiej

Anielin folwark i wieś prywatna w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszaw. w Pie Nowo mińskim parafii Mińsk o 1/2 mili od tegoż miasta należała dawniej do dóbr Mińsk familii Dzierżkich obecnie 1872 r. jest własnością Żelazowskich domów 13 ~~14~~ lud. 48 (1826)–

Anielin kolonia dopiero po roku 1850 z obszarów lasów Polichnl powstała w Gub: Radom: pow: Kozienic. parafii i Gminie Polichna

Anielin folwark pryw. w daw. województwie Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w Pie i Parafii Węgrowskiej blisko tegoż miasta o 3 i 3/4 mili od Siedlec Dom. 2 lud. 11 (1826)–

Anielka karczma należąca do dóbr Sierzchów w r. 1865 Juljana Czachowskiego dziedzicznych Okr. Czerskim w Pie Górno-Kalwaryjskim w G. Warszawskiej w Gminie Czarny Las w parafii Sobików.–

Anielki folwark nowo erygowany w dobrach Aleksandry hr: Potockiej (1872) w Gub: Siedleckiej pow: Radzyńskim

Anielów obacz **Borzysko** w Okr. Szadkowskim

Anielów kolonia w obrębie dóbr Ostrożenie części północnej B z gruntów dworskich niedawno powstała

obecnie umiaszczona w Pwie Garbolińskim Gub. Siedleckiej Gm. Żelechów. – Ma karczmę dworską pośród lasu. –

Anielpol wieś pryw. należąca do dóbr Kraśniczyn w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w Pe Krasnystawskim paraf. Surchów, leży przy granicy Pu Zamojskiego o pół m. od Kraśniczyna 2¼ od Krasnego Stawu 1½ od rzeki Spławnej Wieprza Dom. 19 lud. 90 (1826). –

Aniołów inaczej **Engelhard** zwana kolonia w dawnym wojew. Mazow. obecnie Gub. Petrokowskiej Pe Łodzińskim Okr. paraf. Zgierskim przez dawny Rząd Pruski założona a należąca do dóbr Dzierchów, leży blisko miasta Zgierza o mil 4 od Łęczycy, Dom. 19 lud. 139 (1826). –

Aniołów wieś pryw. w b. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Petrokowskiej Pe Łodzińskim Okr. i Paraf. Zgierz Dom. 10 lud 71 (1826) –

Aniołów folwark w dawnym wojew. Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej w Pe Częstochowskim który może być uważany za przedmieście Częstochowy, z wysoką swą wieżą z daleka spostrzegać się dającej. –

Anklawka inaczej Wenstawka zwana wieś pryw. należąca do dóbr Pojeziory w b. Województwie Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej Pe Wołkowyszkim Okr. Sąd. Kalwaryjskim paraf. i Gm. Olwita o mil 4 od m. Kalwaryi

Anna do której się liczą Laski, Młodawa i Granica są kopalnie rud żelaznych naterazw biegu będące w Gub. Radomskiej. –

Anna (Święta) wieś w Gub. Petrokowskiej w Pe Częstochowskim parafii i Gm. Przyrów, od Przyrowa ćwierć m. ku północy od Mstowa, Koniecpola i Olsztyna mil 2 od Radomska i od Żarek m. 3 od Częstochowy m. 4 z kościołem Stej Anny i klasztorem Księży Bernardynów na wzgórzu w r. 1865 supprymowanym. Kościół z figurą Stej Anny słynie odpustami i cudami. – Podróżni zbaczają z drogi do Częstochowy aby tu odbyć pielgrzymkę Dom. 14 lud 150 w r. (1826)

Annielin wieś pryw. w daw. wojew. Kaliskiem dziś Gub. Petrokowskiej w Pe Łaskim Okr. Sądowym Szadkowskim parafii Borzewice o ½ m. od m. Łasku 3¼ m. od m. P. Sieradza. – Należy do dóbr Łask Dom. 36 lud. 225 (1826)

Annobór wieś prywatna w b. Województwie dziś Gub. Lubelskiej Pe Lubartowskim należąca do dóbr paraf. i jurysdykcyi sądu pokoju w Lubartowie

o ćwierć mili od m. P. Lubartowa 3 m. od m. Glnego Lublina Dom. 10 lud. 86 (1826) — Dobra Łucka i Annobor dziedzic w r. 1873-74. Ignacy Karpiński

Annonin wieś pryw. w daw. wojew. Podlaskim teraźniejszej Gub. Siedleckiej P. Łukowskim o 1½ m. od Łukowa należy do dóbr paraf. i Gm. Tuchowicz jurysdyk. Sąd. Pok. w Łukowie Dom. 18 lud. 135 (1826)

Annopol lub Annapol inaczej Rachów zwane miasteczko małe w Gub. Lubelskiej P. Janowskim paraf. Świeciechów Gm. Rachów jurysdykcji Sądu Pokoju w Kraśniku. – Leży na wyniosłem brzegu rzeki wisły na trakcie pocztowym z Krakowa do Lublina od Sandomierza m. 4 od Urzędowa 3½ m. od Ożarowa m. 2. Mta P. Janowa m. 6 od Lublina m. 8 i tyleż od Krakowa od Warszawy m. 31. ma Kościół filialny należący do parafii Świeciechowskiej Stacyę pocztową przewóz na wiśle dom. 41 ludzi temi zamieszkane mieszk. 655 tj. Chrześ 214 żyd. 441 Jarmarków 5 w roku. – podług danych statystycznych z r. 1846 takaż sama ilość domów była we trzydzieści i kilka lat później a mianowicie w r. 1861 z większą tylko ludnością bo 999 głów jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w końcu roku 1869 na osadę wiejską i przyłączone do Gm. Rachów, należało wraz z przyległą wsią Rachowem do familii Ossolińskich. – W roku 1866 właścicielką Annopola była Aniela Hrab. Grabowska

Annopol kolonia czynszowa we wsi Aleksandrowie w dobrach i Gm. Siedlecka parafii Tarchomin Okr. i Gub. (w okolicy leśnej (o pół wiorst od rogatek Petersburgskich za Pelcowizną) Warszawskiej mająca ogólnej rozległości około 37 włók morgów 2. miary chełmińskiej gruntu żytniego klasy I. Dom dworem zwany, Oficyna, Spichrz Stodoła z drzewa postawione, ogród fruktowy i sadzawka. – Szacunek do licytacji ustanowiony był w r. 1869 na rs. 2,800. –

Annopol folwark i wieś pryw. w dawnym wojew. Podlaskim dzisiejszej Gub. Siedleckiej P. Łukowskim należąca do dóbr i parafii Kock w Jurysdykcji Sądu Pok. w Radzyniu o trzy ćwierci m. od Kocka 2 od Radzynia dom 2 lud 25 (1826)

Annopol folwark należący do dóbr Badrzychowice w Okr. Stopnickim Gub. Radomskiej Sukcessorów Aleksandra Hube (w r. 1847)

Annopol wieś pryw. w d. Wojew. dziś Gub. Lubel. P. Hrubieszowskim paraf. Moniatycze o 1½ m. od m. P. Hrubieszowa dom. 11 lud 53 (1826). –

Annopol nowo założona kolonia na gruntach i w obrębie dóbr Strachówka w Gub. Warszawskiej P. Radzymińskim parafii Sulejów Gm. Strachówka

Annopol nomenklatura do dóbr i paraf. Wilka w P. Grójeckim G. Warszawskiej. –

Annopol folwark nowo erygowany na gruntach dóbr dziedzicznych Zakrzynok Pcie i Gub. Kaliskiej.-

Annopol folwark w Pcie Włodawskim w Gub. Siedleckiej.- Na folwarku tym spalił się 26 kwietnia 1870 młyn konny zaasekurowany na rs. 2620.-

Annopol wieś w G. Petrokowskiej Pcie Rawskim.-

Annopol kolonia nowo-erygowana z gruntów dworskich dóbr Wiązowna w Gub. Warszawskiej Pcie Nowo Mińskim paraf. i Gm. Wiązowna leży za Wiązowną na drugiej wiarście na trakcie Lubelskim w odległości od szosy ćwierć wiorsty od Warszawy wiorst 22 ma rozległości włók 3 z tych 2 włóki ornego gruntu z łąkami, lasu młodocianego włóka jedna.-

Annopole wieś prywr. w Gub. Kaliskiej w Pcie Sieradzkim Okr. Szadkowskim paraf. Korczew o półtory mili od Mta Sieradza dom. 22 ludności 139 (1826).-

Annosław kolonia w b. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Petrokowskiej w Pcie i Okr. Rawskim należąca do dóbr prywatnych i parafii Regnów jurysdykcyi Sąd. Pok. w Rawie przy drodze bocznej z Białej do Regnowa o 1½ m. od Rawy ¾ od Białej dom. 30 lud. 192 (1826)

Annówka folwark w b. wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w Pcie Łukowskim należący do dóbr prywatnych paraf. i Gm. Kock jurysdykcyi Sąd. Pok. w Radzyniu o 2 mile od Radzynia 1/2 m. od Kocka dom. 3 lud. 15 (1826) —

Annów ~~folwark nowoerygowany~~ majętność pod Warszawą w Gub. i Pcie Warszawskim.-

Annów inaczej **Stasin** zwany folwark należący do dóbr Wola Studzianna w Gm. Zakrzów parafii Boża Wola w Pcie Krasnostawskim Gub. Lubelskiej, na folwarku tym jest dom z drzewa 2 stodoły, wołownia i karczma drewniana - gorzelnia murowana.-

Antabudzie obacz **Antobudzie**

Antataki wieś daw. Królewska w b. Woj. Augustow. dziś G. Suwałk. Pcie Sejneńskim paraf. i Gm. Mirosław przy granicy Pta Sejneńskiego o ½ m. od rzeki spław. Niemna jedna m. od Olity 9 m. od Mta Kalwaryi.- Dom. 26 lud. 189 (1826)

Antamille nomenklatura w Pcie Kalw. G. Suwał. o terytoryum 3½ milowym od Granicy Pruss.-

Antkalniszki lub Antokol wieś pryw. w d. Wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwałk. Pte Władysławow: w parafii i Gm. Błogosławieństwo blisko rzeki Niemna o mil 10 od m. Pu Maryampola należy do dóbr Błogosławieństwo Dom. 12 lud. 133 (1826) po Błogosławieństwem lub Poszwinowem. wieś ta swem dawnem znaczeniem przypomina Antokol na przedmieściu Wilna.—

Antobudzie lub Antabudzie wieś należąca dawniej do dóbr Rządowych leśnictwo w d. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwałk. Pte Władysławowskim jurysdykcyi Sądu pokoju i Gm. Maryampol w paraf. Gryszkow Buda w terrytoryum 2ch milowém od granicy Pruss. o mil 5 od m. Pu Maryampola Dom. 4 lud. 48 (1826)

Antokalnie wieś pryw. w d. Woj. August. teraz Gub. Suwałk. w Pte Maryampolskiej w paraf. Pokojnie o pół mili od rzeki Szeszupy Niemna mila jedna od Pren 7 m. od Maryampola, należy do dóbr Jakiniszki Dom. 10 lud. 168 (1826)

Antokiel-Zaścianek osada w Gub. Suwałk. w Pte Kalwaryi. o $4\frac{3}{4}$ m. od Kalwaryi, należy do dóbr i parafii Krakopol Dom 1. lud. 10 (1826)

Antokol wieś przy drodze z Opaszaty do Pokajewicz w obr. dóbr Grzegowskich Jakiniszki położona w Pte Maryampolskiej Gubern. Suwał. — Nazwisko tej wsi przypomina miejsce świątyni litwinów przed chrześcijaństwem.—

Antolin dobra dziedziczne niegdy Antoniego Hr. Ostrowskiego i od jego imienia tak nazwane w d. województwie Mazowieckim dziś Gub. Petrokowskiej w Pte Brzezińskim paraf. Ujazd o mil 4 od Rawy.— W dobrach tych urządzoną została w z. m. 10ciu leciu bieżącego wieku staraniem i kosztem dziedzica tej wsi Hr. Antoniego Ostrowskiego osada rękodzielnicza znana pod imieniem Tomaszowa, (obacz ten artykuł.)

Antonia kolonia nowo założona na gruntach dóbr Wiśki w Okr. i Pte Wieluńskim w d. województwie dziś Gub. Kaliskiej paraf. Wyszacz.—

Antonia wioska należąca do dóbr Rząd. Ostrołęka w dawnym Wojew. Płockim dziś Gub. Łomżyń. Pte Ostrołęckim paraf. i Gm. Myszyniec.— Leży w puszczy Myszynieckiej w obrębie 2ch milowém od granicy Prusk. niedaleko od Myszyńca 5 m. od Ostrołęki.— W roku 1826 miała dom. 10 zamieszkałych przez jednego gospodarza, chałupników których tu łużnikami nazywają 9 ludności 37 — (1826)

Antonia wieś rząd. w daw. Woj. Płockiem dziś G. i Pte Łomżyńskim paraf. Myszyniec w terrytoryum 2ch milowym od granicy Pruss o mil $6\frac{1}{2}$ od m. Gu Łomży.— leży przy samej granicy Pruss wschodnich Dom. 15 lud. 99 (1826)

Antonie wieś w Gub. daw. Płockiej dziś Łomżyńskiej w Pte i Okr. Ostrołęckim w daw. ekonom. Rządowej i parafii Ostrołęka.— wieś ta stanowiła jedną z 7u przedmieść

Ostrołęki za Narwią położonych. — Leży zaś na trakcie z Ostrołęki do Myszyńca i Pruss wschód niż o pół m. od Ostrołęki 4½ od Myszyńca dom 20 mieszk. 135 (1826)

Antonie lub **Antonia** kolonia należąca do dóbr Więcki w 6 woj. obecnie Gub. Kaliskiej w Pie i Okr. Sądowym Wieluńskim parafii Wąsosz Gm. Działoszyn. Leży nad rzeką Wartą o ćwierć m. od Działoszyna mil ⅞ od Pajęczna 4 m. od M. Wielunia dom 6 lud. 41 (1826)

Antoniew Stary i Nowy Kolonie niedawno założone w terytoryum dóbr Miedniewice Gub. Warszaw. Pie Sochaczewskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łowiczu paraf. i Gm. Szymanów. —

Antoniew wielka wieś pryw. w daw. woj. Mazow. teraz Gub. Piotrkowsk. Pie Łęczyckim parafii Niesułki na trakcie z Brzezin do Łodzi o pół mili od tegoż m. 5½ mil od Łęczycy w roku 1826 liczyła domów 100 mieszk. 861. Większa połowa tej kolonii należy do dóbr Sikawa. —

Antoniew kolonia nowo założona w terytoryum dóbr i parafii Kozłów Biskupi w Okr. i Pie Łowickim Gub. Warszawskiej. —

Antoniewo osada w 6 województwie teraz w G. Płockiej w Pie Sierpeckim ? należąca do dóbr i parafii Gozdowo leży blisko granicy Pła Płockiego o mil 8½ od M. Mławy dom 1. lud. 4 (1826 r.)

Antoniew Kolonia przed tem wieczysto czynszowa a obecnie uwłaszczona, powstała niedawno z gruntów dwor. dóbr Sobolice w G. Kaliskiej Pie Łęczyckim Gm. Dalików paraf. Domaniew. —

Antoniewo wieś pryw. w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w Pie Kutnowskim paraf. i Gmin. Płecka-Dąbrowa w jurysdykcyi Sądu Pok. w Kutnie o mil 3½ od tego miasta dom 6 lud. 42 (1826)
wieś Antoniew i Kolonia Teodorów należały ostatnio do Franciszka Sołtyk... zmarłego przed mies. marcem 1871. —

Antoniłów wieś pryw. w dawnem wojew. Krakowskim obecnie Gub. i Pie Kieleckim parafii i Gm. Łopuszno, niedawno założona. — Od Kielc mil 3¼ dom 21 lud. 160 (1826)

Antonin nowo erygowany folwark w dobrach Branica pod Łukowem w Gub. Siedleckiej w Pie i Parafii Radzyńskiej, jurysdykcyi Sądu Pok. w Radzyniu. — Z tego folwarku oddzielono gruntu morg 4 i pręt 12 do nowo założonej księgi wieczystej: pod nazwą osada fabryczna Cukru i Rafineryi Antonin przemianowanej a przez Józefa Szlubowskiego przed r. 1869 założonej. — Wszelkie już w roku 1870 fabryka ta wyprzedawała częściowo wszelkie utensylia fabryczne jako to: parowe maszyny kotły, apparata, rury oraz miedź, mosiądz, żelazo nowe formy do cukru. — Obecnie (po 1872 r.) na folwarku Antoninie istnieje wielka gromada owiec

Antonin lub **Antolin** wieś nowo erygowana na gruntach dóbr Budziszewice w Okr. Sąd. Brzezińskim

w P^cie Rawskim G. Petrokowskiej paraf. i Gm. Budziszewice

Antonin lub **Antolin** daw. Wielgusów zwana wieś w obrębie dóbr dziedzicznych Pasieka w okr. Sądowym Kraśnickim P^cie Janowskim G. Lubelskiej paraf. Krasnik.–

Antonin wieś nowo założona na gruntach dóbr Trzebowicz w Gub. Siedleckiej P^cie i okr. Sąd. Łukowskim paraf. i Gm. Trzebowicz.–

Antonina-Huta wieś należąca do dóbr Rudzienko, własność w 1852 r. Jaźwińskim w P^cie Radzymińskim Gub. Warszaw. paraf. Dobre Gm. Rudzienko o mil 2¼ od m. P^tu Mińska ½ m. od osady Dobre.– Dom 16 ludn. 132 (1826) lasu ma niewiele bo niespełna 2 włóki (1852)

Antonina wieś pryw. daw. w wojew. Krakow. dziś Gub. Petrokowskiej P^cie Nowo Radomskiej paraf. i Gm. Lutomierzyce nad małą rzeczką wpadającą poniżej Szczerczowa do rzeki Widawki o mil 2 od Kamińska tyleż od Pajęczna 5^ciu m. od M. G^ub Piotrkowa dom. 10 mieszk. 76 (1826)

Antonina majętność pryw. w b. województwie dziś Gub. Kaliskiej w P^cie Sieradzkim paraf. Rusiec o m. 5 od m. P^tu Sieradza.– dom. 3 ludn. 20 (1826) majętność Antonina z przyległościami Dęby i Załęcze z folwarkiem Załęcze i Kolonią Kodrań miała w roku 1863 ustanowiony przez władzę kredytową szacunek do licytacji w sumie Rs. 5930 a to w stosunku do opłacanego podatku ofiary.–

Antonina osada pryw. w b. wojew. wojew. dziś Gub. Kaliskiej P^cie Sieradzkim Okr. Sąd. Szadkowskim paraf. Strońsko o mil 2 od M. P. Sieradza.–

Antoninów Kolonia w P^cie i Gub. Warszawskiej Gm. Wawer za Ząbkowskiemi Rogatkami zawiera 131 morgi ziemi z dom. mieszkalnym, officyną i pełnem gospodarskiem zabudowaniem.–

Antoninów piec wielki do topienia rudy żelaznej i lania surowizny, w b. wojew. Sandomierskim dziś Gub. Radomskiej w P^cie Końskim należący do dóbr Rządowych i parafii Radoszyckiej tak nazwany od imienia Antoniny z Rzewuskich Małachowskiej podkanclerzyny Koronnej która znacznym kosztem i nakładem wspaniale i porządnie na rzecz Cirikliną czyli Szczeklina wystawić kazała.– Leży o ¼ mili od Radoszyc B z com. P^tu Końskich.–

Antonińska-Kępa wieś pryw. w dawnem Wojew. Mazowieckim teraz w Gub. Warszaw. w P^cie Sochaczewskim parafii i Gmi Iłów nad rzeką Wisłą niedaleko od osady

8 mil od m. P. Kutna dom. 6 lud. 52 (1826)

Antoniów wieś pryw. w dawn. wojew. Krakowskim dziś Gub. Kieleckiej P. Stopnickim w jurysdykcyi Sąd. poko. w Chmielniku parafii Gnojno blisko miasteczka Chmielnika o $2\frac{1}{2}$ m. od M. P. Stopnicy dom. 8 lud. 43 (1826)

Antoniów wieś pryw. w b. wojew. Sandomirskim dziś Gub. Radom. w P. Staszowskim należąca do dóbr Radoszków paraf. Szumsko, leży blisko miasteczka dziś osady Rakowa o $1\frac{1}{2}$ m. od Iwanisk 4 m. od M. P. Sandomierza dom 9 lud. 45 (1826)

Antoniów wieś w P. Końskim G. Radomskiej Gm. Grodzisko jurysdykcyi Sądu pokoju w Końsku. –

Antoniów folwark należący do dóbr prywatnych Widzowa w b. Woj. Kaliskim, dziś Gub. Piotrkowskiej w P. Nowo-Radomskim parafii Kruszyna niedaleko rzeki spławnej Warty dziś osady Pławna o mil 8 m. od m. G. Piotrkowa. Dom 1. mieszk. 6 (1826)

Antoniów wieś pryw. w b. wojew. Kaliskim obecnie w Gub. Piotrkowskiej P. Nowo-Radomskim paraf. Kodrąb niedaleko m. P. Radomska 4 m. od m. G. Piotrkowa dom. 12 lud. 93 – (1826)

Antoniów wieś pryw. w daw. wojew. Kaliskiem dziś Gub. Petrokowskiej w P. Częstochowskim parafii Kiedrzyn blisko m. Częstochowy o mil 4 z. od M. P. Wieluniu dom. 3 z. wnich lud. 14 (1826)

Antoniów wieś w Gub. Lubelsk. P. Chełmskim parafii Milejów. –

Antoniowizna wieś pryw. w b. wojew. Kaliskim dziś w Gub. Piotrkowskiej w P. Nowo-Radomskim parafii i Gminie Antoniewice. – Leży nad małą rzeczką wpadającą do Widawki poniżej osady Szczerców o mil 2 od Kamieńska tyleż od Pajęczna 5 m. od m. G. Piotrkowa dom 10 lud. 76 (1826)

Antoniówka folwark pryw. w b. województwie dziś G. Kaliskiej w P. Sieradzkim Okr. Sądowym Szadkowskim w parafii Grabno od M. P. Sieradza dom 2 lud. 20 (1826)

Antoniówka folwark i wieś prywatna w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P. Krasnostawskim należąca do dóbr parafii i Gm. Żółkiewka, leży na trakcie bocznym z Wysokie do Żółkiewki o 3/4 m. od tej osady $3\frac{1}{2}$ od Krasnego Stawu dom. 23 lud. 114 (1826)

Antoniówka folwark nowo erygowany w territoryum dóbr Czysta-Dębina w Okr. Krasnostawskim G. Lubelskiej.-

Antoniówka wieś prywr. w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej Pcie Zamojskim należąca do dóbr Udrycze.- Leży w równinie o 1/4 mili od Zamościa.-

Antoniówka folwark nowo erygowany w Gub. Pcie i Okr. Radomskim.- Należy do dóbr prywatnych Myśliszewice.-

Antoniówka przyległości do dóbr dziedzicznych par. Gm. Zaklików w G. Lubelskiej w Pcie Janowskim Gm. Zdziechowice.- W Antoniówce za Zaklikowem wznosi się na wzgórzu tuż przy drodze małenka kapliczka murowana do której w 1866 r. przeniesiono obraz Św. Antoniego.- Lud pobożny w skromnych wotach przed Ołtarzem zostawił tu swe ślady wiary i łask zdobytych.- Schodząc ku niej lesistą wydeptaną ścieżką rozściąga się przed naszemi oczyma widok tak piękny i najobfitszej przyznać muszą wdzięki przyrodzie tego miejsca.- Przy kaplicy jest źródło cudownej czystości a wody jego tworzą małenki stawek, okolony drzewami.- Obrazek Św. Antoniego lampka zdobiąca, mnóstwo po gałęziach wieńców świadczą iż tu właśnie znajduje się owe cudowne źródło.-

Antoniówka folwark do dóbr dziedzicznych Świątycze paraf. i Gm. Łabunie w Pcie Zamojskim Gub. Lubelskiej.-

Antoniówka mała wioska w b. wojew. Sandomierskim dziś Gub. Radomskiej w Pcie Kozienickim nad rzeką Wisłą o 3/4 mili od osady Ryczywoła, należy do dóbr rząd. Ryczywół.-

---

Antoniszki wieś prywatna w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałk. w Pcie Władysławowskim a Okr. Sejdowym Maryampolskim paraf. Łuksze niedaleko osady Szakoni mil 8 od Mta Maryampola.- Należy do dóbr i Gm. Zyple.- Dom 6 ludn. 34 (1826).-

Antoniszki osada w b. woj. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w Pcie i Okr. S. Maryampolskim w paraf. Preny o 1½ mili od M. Pren 6 od Maryampola Dom 1. ludn. 12 (1826 r.)

Antonówka kolonia w obr. dóbr Jarczów z gruntów dworskich powstała w Gub. Siedleckiej w Pcie Garwolińskim Okr. Żelechowskim paraf. Wilczyska.-

Antonowo ekonomia rząd. w b. wojew. Augustowskim

dziś Gub. Suwałk. w Pie Maryampolskim paraf. Pilwiszki. Składała się daw. z 2 folw. 105 wsi i 42 pojedynczych osad razem 149 miejscowości folwark Antonowo główne miejsce ekonomii i Gm. tegoż nazwiska ma dwór porządny domów 3 lud. 79. – Leży nad rzeką Szeszupą, przy dawnej granicy Pu Kalwaryjskiego o 3/4 od osady Pilwiszek 3 m od m. Pu Maryampola. – Po odseparowaniu wsi i osad do tej ekonomii dawniej należących nad dzierżawa folwarków Antonowa i Mikołajewa wraz z propinacyą i rybołówstwem wypuszczoną została w r. 1845 w 12 letnią dzierżawę. – Tu około roku 1857 gospodarstwo na wielkich rozmiarów przez Wiktora Szabunicwicza wzorowo było prowadzone. – Ukazem Najwyższym z dnia 18/30 Maja 1865 r. folwark Antonów darowany został Sukcessorom Rzeczywistego Radcy Stanu Von-Schmidta. – Po przemianowaniu w roku 1870 pobliskiego miasteczka Pilwiszki na osadę wiejską przyłączono do niej niektóre wsie z Gm. Antonowo i utworzono z nich oddzielną Gminę Pilwiszki. –

Antopol wieś w Pie Kalwaryjskim Gub. Suwałkskiej. –

Antopole ob. Bochotnica kościelna.

Antopole czyli Antopol wieś pryw. w b. Wojewód. dziś Gub. Lubelskiej Pie Lubartowskim należąca do dóbr i parafii Krasienin, o milę od Lublina. ~~Antopol~~

Antopol lub **Antopole** folwark i własn. w daw. wojew. Podlaskiem teraz Gub. Siedleckiej Pie Włodawskim Paraf. Opole. – Ma dwór porządny jednej z największych gorzelni w Gub. Siedleckiej. – Leży blisko Opola przy trakcie z Radzynia do Włodawy. – Majątek ten posiadał w latach 1838–1851 Antoni-Korwin-Szlubowski a po nim syn jego Józef dziedzic licznych dóbr w Pie Radzyńskim zmarły 25 kwietnia 1866. Zwłoki jego złożone w pięknej grobowej kaplicy familijnej Korwinów Szlubowskich w Radzyniu ob. Horodno – Antopolskie. –

Antowille wieś należąca do dóbr skarb. paraf. i Gm. Wysztyniec w b. Wojew. Augustowskim teraz Gub. Suwałkskim w Pie Wołkowyszkim Okr. Sądowym Kalwaryjskim o mil $4\frac{3}{4}$ od Kalwaryi. – Dom. 10 lud. 60 (1826)

Antosy przyległości do dóbr Gostkowo w Okr. Prasnyskim Gub. Płockiej. –

Antożelis osada w Gub. Suwałkskiej w Pie Władysławowskim w Okr. Sądowym Maryampolskim Parafii Lukszę o mil 4 od M. Pe Maryampola Należy do Dóbr i Gm. Zyple dom. 2 lud. 29 (1826)

Ant-Sabinie osada w Gub. Suwał. Pie Władysławowskim w Okr. Sądowym Maryampolskim parafii Luksze o m. 4½ od m. Pe Maryampola dom. 2 lud. 21 (1826)

Antubiszki wieś pryw. w b. Wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w Pie Władysławowskim Okr. Sądowym Maryampolskim paraf. Luksze o mil 8me od M. Maryampola należy do dóbr i Gm. Zyple dom. 11 lud. 65 (1826)

Antupie-nowe wieś w b. Wojew. Augustow. teraz Gub. Lubelsk. w Pie Wołkowyzkim Okr. Sąd. Kalwaryjskim, parafii, Ekonomii rząd. i Gminie Wyłkowyszki o mile od Miasta Wyłkowyszek 3½ od Kalwaryi, leży w okolicy nadzwyczajnie żyznej nad małą rzeczką która poniżej m. Wyłkowyszek wpada do Szerwinty dom. 3. lud. 23 (1826)

Antupie-Stare wieś w b. Wojew. Augustow. dziś Gub. Suwałkskiej w Pie Wołkowyzkim Okr. Sąd. Kalwaryjskim parafii, Ekonomii i Gminie Wyłkowyszki o milę od M. Pe Wiłkowyszek 3½ od Kalwaryi. dom 6 lud. 60 – (1825)

Anuciszki wieś rządowa w b. Wojew. August. teraz Gub. Suwałkskiej w Pie Sejneńskim teraz należąca do Parafii Ekonomii rząd. i Gm. Sereje o mil 6 od M. Pe Sejn dom. 6 lud. 59 (1826)

Anusin folwark nowo-erygowany na gruntach dóbr Pudłowa w Okr. Sąd. Szadkowskim G. Kaliskiej, własności w r. 1867 siostr. Sulimierskich. –

Annusinmajdan w obrębie dóbr Chojno z gruntów dworskich powstały w Gub. Lubelsk. P[ow]. Chełmskim. —

Andzołupie lub **Anzałupie** wieś pryw. w [dawnem] Wojew. August. obecnie Gub. Suwalskiej w P[owie]cie Władysławow. Okr. Sądowym Maryampol. Par. Łuksze w territoryum 3[ci]m milowym od granicy Pruss o 1/4 m. od osady Szak 7 1/2 od M[iast]a Maryampola należy do dóbr i Gminy Zyple dom. 11 lud. 94 w [1826] r.

Apernbiszki wioska należąca do ekonomii Gm. Leśnictwo w [dawnem] Wojew. August. teraz Gub. Suwalk. w P[owie]cie Władysławowskim okr. Sąd. Maryampol. Paraf. Władysławowskiej. Leży nad rzeką Nową niedaleko m. Władysławowa w territoryum 3[ci]m milowym od granicy Pruss 7 mil od M[iast]a Maryampola. — Dom 4 lud. 34 (1826)

Apoleonka Kolonia należąca do dóbr pryw. Modrzewek w Okr. P[owie]cie i Gub. Petrokow. —

Apolonia Kolonia pryw. należąca do dóbr Janowa w daw. wojew. Krakowskim obecnie Gub. Petrokowskiej w P[owie]cie Częstochowskim parafi i Gm. Potok złoty. — Leży między miastami dziś osadami Żełowem i Janowem na trakcie z Żelowa do Częstochowy w okolicy leśistej o pół mili od Janowa 6 1/2 od m. P[owiatowego] Olkusza Dom. 5 lud. 55 (1826)

Arcelin lub **Arcelino** folwark i wieś prywatna w dawnem wojew. dziś Gub. Płockiej w P[owie]cie Płońskim paraf. Baboszewo przy trakcie z Drobina do Płońska o milę od tego miasta, mil 5 od Płocka. Majętność ta należała w daw. czasach do familii Rokitnickich. Za czasów Królestwa Kongresowego nabył ją Pankracy Jaroszewski Refferendarz Stanu po śmierci którego w r. 1857 dostała się w spadku Bezkowiczom. — Józef Bezkowicz herb. Bezka ożeniony z Jaroszewską miał synów: Ignacego, Jana-Alojzego, Kazimierza i Teodora. — Ignacemu dostały się w dziale po Refferendarzu Jaroszewskim dobra Strachowo, Szpondowo i Kownaty, Kazimierzowi Dalanówko a Teodorowi Arcelin. — Teodor Bezkowicz Sędzia pok. okr. Zakroczymskiego sprzedał ten majątek w roku 1868 Franciszkowi Strzeszewskiemu Dziedzicowi dóbr Jarocina i innych dom. 15 lud. 137 (1826)

Archutówko wieś dziedziczna Nakwaskich w dawnym wojew. obecnie Gub. i P[owie]cie Płockim paraf. ~~[illegible]~~ Bożewo. — ~~Część tej wsi lit. Aa należy do dóbr [illegible] inne zaś części~~ posiadali ~~w roku~~

~~1854 trzej współdziedzice imieniem Archutowscy~~ Ma
wiatrak Dom. 6 Lud. 43 (1826) Leży o ½ m. od Miasteczka
dziś osady Bodzanowa 3½ od M. Gu. Płocka.-

Archutowo czyli Adultowo wieś szlachecka
w b. Wojew. teraz Gub. i Pu. Płockim paraf. Łętowo.- Części
tej wsi lit. A a należy do dóbr Rakowa inne zaś części
posiadali w r. 1854 trzej współdziedzice Archutowscy.-
Archutowo leży o ½ m. od b. miast. Dziś osady Bodzanowa
3½ od M. Gu. Płocka dom. 4 lud. 37 (1825)

Arcichów lub Arciechów folwark i wieś
pryw. w Gub. Warszawskiej w Pu. Sochaczewskim Okr. Sądo-
wym Łowickim, należąca do dóbr paraf. i Gm. Iłowa,
leży niedaleko rzeki Wisły do której przytyka terrytoryum
tej wsi o mil 8 od M. Pu. Kutna w r. 1798 było w tej wsi
Dom. 30, w r. zaś 1826 liczono tylko Dom. 12 lud. 129.- Koryto
Wisły naprzeciw dóbr Arcichowa było jeszcze niedawnemi
czasy nader niebezpiecznem dla żeglujących z powodu
licznych zawałów drzewnych i kamiennych na murze
rzeki znajdujących się.-

Arcichówek lub Arciechówek wieś pryw.
w G. Warszaw. w Pie Sochaczewskim Okr. Sąd. Łowickim należąca
do dóbr Parafii i Gm. Iłowa, leży blisko rzeki Wisły
o mil 8 od M. Pu. Kutna Dom. 8 lud. 59 (1826)

Arciechów folwark i wieś pryw. w Gu. Okr. Warszaw.
paraf. Serock Gm. Nieporent.- Leży przy ujściu rzeki
Bugu do Narwy o ¼ m od b. m. Dziś osady Serocka
3 m. od Warszawy.- Ma z przyległościami Rynie i Dąm-
browa około 100 włók gruntu w glebie pszennej
części 3ciej klasy żytniej, jezioro, obszerne lasy, do 70 włók
Chełm. w 1852 r. zajmujące, które się łączą z rozległemi lasami
dóbr Radzymina, Nieporentu, Wieliszewa i Jabłonny
po nad Narwią ku Wiśle rozciągającemi się.- Łyżwiany Most
na rzece Narwi pod miasteczkiem Serockiem z którego
dochód przyznany został w r. 1819 właścicielowi dóbr Arciecho-
wa.- Dwór z zwyczajnemi zabudowaniami gospodarskie-
mi dom. 15 lud. 99 (1826).- Majętność ta należała
w początkach wieku XIX około 1817 do Hipolita i Kazimierza
braci Niżyńskich, herbu Godziemba, później około r. 1825
do Karola Kurelli Kommissarza Ekonomicznego dóbr rząd.
a w przedostatnich latach 1849 - 1852 do Renanuma Flatt
b. dyrektora Instytutu Agronomicznego później Sędziego
Pokoju Okr. i M. Warszawy Wydz. IV.- W r. 1862 posia-
dali Arciechów małżonkowie Kosińscy.- zaś w r. 1867
był właścicielem dóbr powomionych Bernard Epstejn któremu
przyznano rs. 17074 kop. 90 za uwłaszczone grunta włościańskie.-

Szaunck za który majątek ten w r. 1828 przez publiczną licytacyę sprzedany został wynosi złp. 110 tysięcy.

Arciszewo folwark prywat. w daw. Woj. Mazowieckiem teraz Gub. warszaw. Pie Włocławskim Paraf. Boniewo. Leży między 2 miastami Chodzczem i Lubrańcem o mil 3 od m. Pu Włocławka dom. 4 ludn. 30 (1825)

Arciszewo folwark dwór i wieś dziedziczna w 2 wojew. teraz Gub. i Okręgu Płockim paraf. Orszymowo gniazdo sławnej w dziejach narodowych familii Arciszewskich herb. Prawdzic ojczyzna dwóch znakomitych mężów Eliasza i Krzysztofa Arciszewskich obydwu artylerzystów; jeden pod Zygmuntem III odznaczył się przy oblężeniu Smoleńska, drugiego rozgłośna sława aż za oceanem zabrzmiała, niosąc pogrom Hiszpanom, Portugalczykom; a w kraju obrona Lwowa przeciw Chmielnickiemu, odsiecz pod Zbarażem, są jego przeważne dla ojczyzny usługi. Umarł w Lesznie 1656. jako do aryanizmu przywiązany. – Arciszewo leży nad rzeczką Ryksa zwaną w gruntach żyznych o mil 2 od Wyszogroda 1½ od Bodzanowa. – Arciszewo jeszcze w r. 1825 składało się z 2ch części szlacheckich z których jedna należała do Franciszka Gawareckiego herbu Nałęcz 2 Sędziego Ziemi Wyszogrodzkiej Ojca Wincentego Hipolita Gawareckiego 2 Prezesa Trybunału Płockiego, znanego z badań swych starożytnych kraju naszego dotyczących, druga zaś część do Szczepana Miszewskiego z Kołozębia herbu Kościesza ma ogród owocowy, lasek brzozowy i dębowy dom. 22 lud. 169 (1826)

Wedle dawnego podatku ofiary 24o grosza, rubli 35 Kop. 87 wynoszącego, wypożyczono na te dobra z Towarzystwa Kredytowego II Okresu rsr. 2160. – Później na mocy prawa z r. 1869 Właściciel na Dobra Arciszewo lit. A i lit. B z gruntem morgów 56 prętów 230 miary nowopolskiej obejmującym od dóbr Ciółkowo odłączonym, zażądał nowej pożyczki z Tow. Kredyt. rsr. 9,800. –

Arciszkany folwark w Gub. Suwalskiej Pie Kalwaryjskim, należy do dóbr daw. rząd. Oniszki. –

Arkadya wieś w Gub. Warszaw. Pie i Okr. Łowickim w Gm. Nieborów paraf. Bednary, na trakcie bitym z Warszawy do Łowicza o ¼ m. od Nieborowa ¾ m. od Łowicza

10 mil od Warszawy, dziedzictwo Xiążąt Radziwiłłów.
miejsce to nad rzeką Skierniewką w okolicy piaszczystej
położone jeszcze do połowy zeszłego wieku lichą było
wioską Łupia zwaną, do Kapituły Łowickiej nale-
żącą. - Michał Xiążę Radziwiłł Kasztelan Wileński
nabył ją w r. 1777 od Antoniego Ostrowskiego Arcy-
biskupa Gnieźnieńskiego w zamian za wieś Jasionną.
Zmarła roku następnego 1778 Xiężn. Helena z Przezdzie-
ckich Radziwiłłowa małżonka wspomnionego Księcia
założyła na obszernej piaszczystej równinie znacznym
kosztem sławny ogród arkadyjski i utworzyła z upo-
śledzonego od natury ustronia jedno z najpiękniej-
szych siedlisk w Polsce. - Pani ta chcąc rywalizować
z Puławami i Tulczynem nieszczędziła starań
i kosztów, aby obrane przez siebie miejsce upiększyć
i ~~one~~ na równi z tamtemi postawić. - Kaprys ten i ambicya
kosztowały miljony, które na lepszy użytek w owej epoce
były mogłyby być obrócone. - Dzieła wykwintne i zbyt
kosztowne różnych wieków Architektury marmurem
porfirem i bronzem ozdobne, Świątynia Słońca
zajmująca niegdyś znaczną ilość starożytności greckich,
Cyrk i Amfiteatr zbudowany z rodzaju Rudy żelaznej
wokolicach Łowicza kopanej, naśladującej doskonale
Kamień w starożytności do budowli używany, Kaplica
budowy gotyckiej, domek wiejski, okazałe wodospady
groty, pomniki, i rzadkie starożytności ułomki z archi-
pelagu sprowadzone, słowem mówiąc na co natura
sztuka i przepych wysilić się mogły mieszczą w sobie
Arkadyi ogrody, które sławny Delille w swym nie-
śmiertelnym poemacie o ogrodach uwiecznił. Śmiało
powiedzieć można, że gdyby wybór miejsca był
lepszym i okolica obfitsza w widoki ręką przyrodzenia
obdarzone Arkadya byłaby jednem z najprzepysz-
niejszych siedlisk wiejskich w Europie. - Dziś Arkadya
ten wynik wyobraźni francuzkiego klassycyzmu, nie-
posiadając żadnych rodzinnych pamiątek, coraz to
szybszym krokiem zdąża do upadku. -
Arkadya leży jak się wyżej powiedziało nad
rzeczką Skierniewką która tu pędzi młyn i Tar-
tak i opodal ztąd wpływa się do rzeki Bzury.
majętności ta z Nieborowem i Bolimowem należała
w r. 1866 do Księcia Zygmunta Radziwiłła. -
Dom. 21 lud. 119 (1826)

Arkuszewo wieś daw. rząd. w dawnym Wojew. Mazow.
dziś Gub. Warszawskiej w ok. Włocławskim w ekonomii, Gm.
i parafii Przedecz juryzdykcyi Sądu pokoju w Ko-
walu o ½ mili od miasteczka dziś osady Przedcza
4¾ od m. Włocławka dom. 13 lud. 93 (1826)

Armaliszki wieś w b. wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej

w Pwie Maryampolskim parafii Pilwiszki należąca do dóbr i Gm. Antonowo, leży niedaleko osady Pilwiszek w mil 2½ od Maryampola domu 7 ludz 95 (1826)

Armoniszki osada w Gub. Suwalskiej w Pwie Maryampolskim parafii Preny o mil 6½ od M.ta Maryampola domów 2 ludz 18 (1826)

Armudziszki wieś rząd. w daw. wojew. Augustow. obecnie Gub. i Pwie Suwalskim Parafii Wiżajny Ekonomii i Gminie Kadaryszki o mil 8 od M.ta Sejn dom. 8 ludz 34 (1826)

Arynów wieś daw. zarobna w Gub. Warszaw. Pwie Nowo-Mińskim w Okr. Sąd. Siennickim nad rzeczką Długa zwaną o milę od miasta P. Mińska 1½ od Stanisławow. Należy do dóbr i parafii Mińsk dom. 7 ludz 55 (1826)

Arynowskie-Budy Kolonia należąca do dóbr i parafii Mińsk w daw. Wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w Pwie Nowo-Mińskim o milę od M.ta Domów 10 ludz 48 (1826)

Arżołupie osada w Gub. Suwalskiej w Pwie Maryampolskim parafii Pilwiszki należąca do byłych dóbr Rządowych Antonowo. Leży niedaleko osady Pilwiszek o mil 3½ od M.ta Maryampola dom 1. ludz 18 (1826)

Astachowice lub Jaszczachowice wieś pryw. w daw. wojw. Mazowieckim obecnie Gub. Petrokowskiej w Pwie Łęczyckim jurysdykcji Sądu Pok. w Łodzi w Paraf. Gieczno o mil 2 od M.ta St. Łęczycy dom 7 ludz 75 (1826). – Jest to przyległość do dóbr Kotowice czyli raczej do dóbr głównych Bratków.–

Aszmoniszki lub Aszamoniszki osada należąca do b. dóbr Rząd. leśnictwo w Gub. Suwalskiej w Pwie Maryampolskim w Parafii Preny w territoryum trzechmilowem od Granicy Pruss o mil 6½ od M.ta Maryampola dom. 2 ludz 18 (1826)

Aszmucie wieś pryw. w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pwie Władysławowskim należąca do

dóbr, Gm. i Parafii Błogosławieństwo.- Leży blisko rzeki spławnej Niemna o mil 10 od Mta Maryampola, gdzie właściwa jurysdykcya Sądu Pok. Dom. 6 lud. 75 (1826)

Asztoniele osada w Gub. Suwalskiej w Pie Maryampolskim parafii Pokojnie, niedaleko rzeki spławnej Niemna o mil 7 od Mta Maryampola Dom 2 lud. 47 (1826)

Atteśniki wieś dawniej Królewska w b. wojewódz. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pie Kalwaryjskim paraf. i Gminie Simno.- Leży nad obszernem Jeziorem Czarne zwanem, blisko granicy Pu Sejneńskiego o 3/4 mili od miasteczka dziś osady Simna 4 mile od Kalwaryi Dom. 33 lud. 250 (1826)

Audeyszki osada należąca dawniej do dóbr rząd. Antonowo w Gub. Suwalskiej w Pie Maryampol. w paraf. Pilwiszki w Gm. Antonowo o mil 3 3/4 od Mta Maryampola Dom. 2 lud. 25 (1826)

Augiszki osada należ. do dóbr rząd. i paraf. Wiłkowyszki w Gub. Suwalskiej w Pie Wiłkowyszskim w Okr. Sąd. Kalwaryjskim o mil 4 od Mta Kalwaryi dom 1. lud. 7 (1826)

Augustopol inaczej **Wilhelmstal** kolonia przez dawny rząd Pruski założona w Daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej w Pie Kolskim w parafii Dambrowice, w dawnej ekonomii Koronnej dziś Gm. Kłodawa.- Leży przy samej granicy dawnego Pu Kujawskiego o 1/2 mili od osady Dombrowice 1½ mili od Krośniewic 3½ od Mta Kutna. W okresie lat 1819-1826 miała szkółkę elementarną Domów 53 lud. 495. [illegible]

Augustów - Augustowo inaczej **Krepte** folwark pryw. należący do dóbr Gietgudyszki niższe w b. województwie Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w Pie Władysławowskim Okr. Sąd. Maryampolskim paraf. Szaki Gm. Gietgudyszki. Leży blisko osady Szak o mil 8 od Mta Pu Maryampola Dom. 5 lud. 54 (1826)

Augustów wieś rząd. w Gub. Pie i Okr. Radomskim, należąca do daw. ekonomii parafii i Gm. Stromiec.- Leży wśród obszernych lasów w gruntach piaszczystych na trakcie z Radomia na Warkę do Warszawy o 1¼ mili od Warki

4 od Radomia – dom. 7 lud. 30 (1826). – Przed kilkudziesięciu laty była to szczupła osada smolarzów, która z drugą zwaną Stanisławice nosi pamięć imienia panującego wówczas Króla Stanisława Augusta. –

Augustów folwark filijalny należący do dóbr i parafii Rozanka klucza Włodawskiego Gub. Siedleckiej w P^{cie} Włodawskim. –

Augustów wieś dawn. Królewska w b. Wojew. Sandomierskiem, dziś Gub. Radomskiej w P^{cie} Kozienickim w daw. Ekonomii rząd. Kozienice parafii i Gm. Kozienice, położona wśród obszernych lasów niegdyś Puszczą Kozienicką zwanych, dziś już bardzo przerzedzonych o milę od Kozienic na trakcie z Kozienic do Radomia o milę od Kozienic 4 od Radomia. – Wieś ta wzięła swe imię od Augusta III Króla Polskiego, który tu często polował. – W jednej z pobliskich Kniei Koszyn zwanej, widać dotąd ślady domku myśliwskiego w którym Królowie Polscy na łowy tu przybywający stanowisko myśliwskie miewali. – Za Stanisława Augusta słynęła Bażantarnia Kozienickiej Puszczy między wsiami Augustowem i Jaroszką. – W przywilejach z XIII i XIV wieku niejednokrotne są wzmianki o bażantach a po licznych Zwierzyńcach Królewskich bażanty były utrzymywane nierzadko. – Wieś ta ma karczmę murowaną. – W r. 1798 było tu tylko 5 domów, zaś w r. 1826 liczono ich 16 lud. 145. – Ukazem Najwyższym 31 sierpnia 1867 nadane zostały Jenerałowi-Majorowi Orsz. Hen. Denn części odpadkowe leśnych w Dombrowie, Stanowisko i Augustowo. –

Augustów folwark niedawnemi czasy założony i majętności w Gub. Warszawskiej w P^{cie} i Okr. Łowickim Gm. Iłowice w parafii Kamion nad Wisłą naprzeciwko b. Miasteczka Czerwińska. – Augustów wraz z przyległą wsią Śladowem nabyty został w r. 1827 na publicznej licytacji za summę złp. 204 tysiące przez Maryę Bronic pozostałą wdowę po Adamie Bronic Wielkim Marszałku Dworu Jego C. K. M. i zostawała w następnych latach 1828–1836 w jej posiadaniu. – W roku 1866 dobra Śladów i Augustów należały do Jana Otto, który za uwłaszczone grunta włościańskie podniósł wynagrodzenia likwidacyjnego rs. 18,498 kop. 7. –

Augustów miasto rząd. od którego za Królestwa Kongresowego – województwo Augustowskie nazwę tę wzięło, dziś stołeczne P^{tu} tego nazwiska w Gub. Suwalskiej,

załozone roku 1557 przez Zygmunta Augusta Króla Polskiego
który mu imie swe nadał i nadaniami uposażył. Leży wpośród
lasów, blisko granicy Pruskiej, w gruntach żyznych, nad obszer-
nym i połączonym jeziorem, Necko zwanem, przy którem wza-
równo służy na linii spławnej kanałem Augustowskim
zwanego, i przed nią port na statki utworzono, oraz
przy głównym trakcie bitym z Warszawy do Kowna
i Peterzburga, o mil 4 na południe od Suwałk, 3 od Ra-
czek, 10 od Grodna, 12 od Białego-stoku, 34
od Warszawy. - Jest obszerne i dosyć pięknie i regu-
larnie zabudowane. - Ma wielki rynek, kościół
parafialny Katolicki murowany w latach 1845 i 1853
wystawiony i drugi drewniany stary oraz dwie
drewnianych kaplic, kościół filijalny ewan-
gelicki i kaplicę Greicko-Unicką drewnianą,
Nowy Ratusz, wielki magazyn Soli i maga-
zyn zboża, fabryki bai i kuczbai, flaneli, multa-
nu, płótna, drelichu, Austeryę porządną
w rynku, Sąd pokoju, stacyę portową i etap woj-
skowy, zaleciane ważnemi jarmarkami a szczególniej
na bydło i konie z Rosyi pochodzące, miewa ich
6 do roku i jeden targ w tygodniu.

Według opisu statystycznego z r. 1860 miasto Augustów
zajmuje obszerności 446 włók 8 morgów i 205 prętów.
ogólna liczba ludności w 1860 wynosiła 8,295 głów w czém żydów
3764 - Obecnie (1871.) liczba mieszkańców wynosi 9383
dusz mieszczących się w 832 domach. - Miasto posiada
grunta obszerne urodzajne i obfite w łąki, dlatego
mieszkańcy Chrześcijanie prawie wyłącznie trudnią się rol-
nictwem, Starozakonni przeciwnie oddani są handlowi.
któremu sprzyjają trakt bity Warszawsko-peterzburski
kanał Augustowski z przystanią i trakt boczny przez
m. Lipsk do Grodna między granicą Pruską. -

Kanałem głównie spławiane bywa zboże z Rosyi.
Miasto posiadało (w r. 1860) 429 domów - z których murowanych jednopię-
trowych 9 parterowych 15, Cukiernię, Hoteli numero-
wanych 3, Zajezdnów drewnianych 5, karczem 12.

Z Władz Rząd: znajdują się tu Biuro Naczelnika, Magistrat,
Biuro Naczel. XVII Okr. Kom. Lądo. i wodnych, Urząd Skarbowy,
Poczta, Szkoła elementarna (o dwóch klasach) i Apteka.

Miasto ma ulic 20 z których Długa
i Krakowska odznaczają się; do miasta należy
jeszcze osada Białobrzegi. - Mieszkańcy tutejsi
trudnią się uprawą roli handlem i furmanką.
Z łańcuchowego długiego i wielkiego jeziora wypły-
wa rzeka Netta za której za pomocą nowo-
urządzonego kanału tudzież rzek Biebrzy, Narwi
i Wisły, różne produkta i płody a szcze-
gólniej ryby z wielkim zyskiem do Warszawy spławiają.

Na rzece Necie znajduje się tu most zwodzony na traktacie Kowieńskim i Ełkzą. W grobli opasowej po której tenże trakt przechodzi są dwa upusty dla uregulowania wód a 3ci przy młynie rządowym. Przed tą śluzą w obrębie miasta urządzoną jest przystań czyli port około 300 statków pomieścić mogąca.-

W okolicy są liczne jeziora i obszerne lasy w których w obfitości znajduje się Ruda żelazna.-

Starostwo Augustowskie podług lustracyi 1765 płaciło kwarty złp. 3,003.- Podległe zaś było prawu emfiteutycznemu Karwowskiego Józefa Wojskiego Podlaskiego a późniejszego Stolnika Bielskiego Starosty Bogusławskiego Kawalera Ord. Św. Stanisława, miał on w małżeństwie Rozalię córkę Franciszka Bouffała Ławczego i Wielkiego Litewskiego i w r. 1829 żył jeszcze.-

Augustowska - Dyecezya liczyła w 1871 r. dekanatów 11 t.j. Augustowski, Kalwaryjski, Łomżyński, Kolneński, Maryampolski, Mazowiecki, Sejneński, Suwałski, Szczuczyński, Wyłkowyski i Władysławowski.- Kościołów parafialnych w (1871) 121 filjalnych 13, Księży świeckich 259 - Kleryków 56 - Klasztorów etatowych męzkich 3ch z których zakonników 52 Kleryków 4 - braciszków 11 - Klasztor żeński 1. w którym zakonnic 12. Ludności Dyecezya liczyła w 1871 dusz 5&46,745.- Klasztory etatowe są: Księży Kapucynów w Łomży, PP. Benedyktynek tamże, KK. Maryanów w Maryampolu KK. Reformatów w Smolanach.- Kapituła składa 3 Prałatów i 3 Kanoników.-

Augustowski Powiat Jeden z 7miu Powiatów Gub. Suwałkskiej składających granicy na wschód z Gub. Grodzieńską, na zachód z Prusami wschodniemi, na południe z Gub. Grodzieńską i z Pem Szczuczyńskim w Gub. Łomżyńskiej, na północ z Pami Suwałkskim i Sejneńskim. Pt ten ma po większej części grunta lekkie i kamieniste ale miejscami tłuste, lasy dość znaczne które prowadzą drzewo przez Narew do Wisły, rozległe jeziora, liczne łączące się rzeki które zbytnicie wód ziemię zatapiają, wiele zboża drzewa ryb i innych płodów, Narwią i Niemnem do Warszawy i Królewca posyła, znajduje się także w tymże Pie po niektórych miejscach Ruda żelazna mianowicie około Augustowa, gdzie liczne są kuźnice. Klimat w tym Pie jest umiarkowany, w północnych zaś Powiatach Sejneńskich, Kalwaryjsk. i Maryampolskim nieco ostrzejszy. W tym Pie znajdowało się w czasach przedostatnich około r. 1859 najwięcej Filiponów czyli Starowierców t.j. wierzących po staremu i opierających się zaprowadzonej reformie w rytuale i liturgii Kościoła Grecko-

Rossyjskiego. Z tego powodu nastąpiły srogie starowierców prześladowania, które ich zniewoliły do opuszczenia kraju rodzinnego.(*) Zresztą są to ludzie przemysłowi, pracowici, spokojni, bogobojni i po większej części powierzchownie przypominający Kwakrów Angielskich, lecz niezachwianych w swej wierze i narodowości. Za czasów Księstwa Warszawskiego najwięcej ich przebywało w ówczasowym Pcie Dąbrowskim, późniejszym Obwodzie Augustowskim. W jeziorach Augustowskiem i drugiem Wygierskiem o 1½ mili od m. Suwałk poławiają się sielawy, które wożą do Warszawy i po bardzo niskich cenach sprzedają. Powiat ten gór żadnych nie ma.

Kiedy za Królestwa Kongresowego w okresie lat 1824–1828 przypadało w ówczasowym obwodzie na milę □ tylko 1168 dusz, w r. 1872 w stosunku do ogólnej ludności Ptu wynoszącej ..... głów wypada na milę □ głów ......

W Pcie tym niewielu jest obywateli ziemskich. Do znakomitszych należą: Michał Hrabia Wołłowicz właściciel obszernych dóbr Dembowo, Kapstanowce, Sopoćkinie, Świack, Jasudów, tudzież Witold hr. Wołłowicz dziedzic rozległych dóbr Ostadza, Świack, Szymkowce, Wasilewicze, i Więzieje.

W dzisiejszym Pcie Augustowskim, znajduje się jedno tylko miasto Augustów, zaś osady powstałe (z zwiniętych) miast są następujące: Lipsk – Raczki i Sopoćkinie. Gminy są: Balla-Wielka, Bargłowo, Dembowo, Dowspuda, Hołynka, Kolnica, Kurjanka, Łabno, Petropawłowska, Szczebro-Olszańska, Sztabin, Wołowiczowce, razem Gmin 12.

2. Kanał Augustowski

Dla usunięcia trudności napotykanych w układach z Rządem Pruskim o Taryfę Celną, powzięto myśl połączenia rzeki Narwi z Niemnem do jednego z portów morza Bałtyckiego w Cesarstwie, aby tym sposobem ominąć dotychczasowe drogi odbytowe wiodące przez Prusy.

(*) Odznaczają się oni surowemi obyczajami, wstrzemięźliwością i prawowitością, ale przytem zbyteczną chciwością zysku i rozlicznemi zabobonami i baśniami. W roku 1859 było ich ~~w tym Pcie~~ głów 2,543. ~~Kiedy za Królestwa Kongressowego w Okresie lat 1824 i 1828 przypadało na~~

W tym celu przedsięwzięte zostały z woli [wiecznej pamięci] Cesarza i Króla Alexandra I w roku 1824 roboty [obu] linii spławnej też rzeki z sobą połączyć mającej. Linia ta idzie rzeką

Biebrzą, od jej ujścia do Narwi aż do punktu gdzie się z nią Netta styka, dalej tąż rzeką Nettą do Miasta Augustowa, z tamtąd pasmem jezior do Kaińczy a z niej kanałem przez bagna Kurkulskie prowadzonym aż do rzeki Niemna. — Kanał ten jest 14½ mili długi i już w r. 1830 otwartym został do spławu chociaż niezupełnie jeszcze we wszystkich swych częściach wyrobiony. — Po roku 1830. kanał ten wypuszczonym został Bankowi Polskiemu który w przeciągu czasu od 1833 do 1838 zupełnie budowę tego Kanału ukończył i utrzymywał takowy do r. 1844 od kąd zakład ten przeszedł pod wyłączne zawiadywanie Zarządu Kommunikacyi Lądowych i Wodnych i do dziś pod niem zostaje. —

Oprócz wpływu jaki budowa tego kanału wywarła na przemysł w kraju z powodu zniżenia cła tranzitowego Pruskiego, inne korzyści spływają na kraj przez urządzenie tego kanału, a mianowicie ułatwiona kommunikacya, zwiększona wartość własności ziemskich w bliskości tego kanału położonych polepszony byt i zamożność mieszkańców osuszenie znacznej przestrzeni ziemi przez wybicie kommunikacyjnych z nim rowów odpływów i. t. p. przez połączenie Narwi z kanałem Augustowskim przez który przepływają statki do Niemna i na odwrót otworzyły się dla handlu Królest. Polsk. dwie drogi wodne, jedna do Kłajpedy (Memla), portu Baltyckiego w Prusach druga przez Niemen, Prypeć, Dniepr do morza Czarnego w Cesarstwie. — Niemen zaś przez Kanał Windawski ma być połączony z rzeką Windawą wpadającą powyżej Kowna, że tym sposobem uzyskają sztuczne ujście do morza Baltyckiego w granicach Cesarstwa.

Augustowskie — Województwo (obacz Gub. Łomżyńska i Suwalkska)

Augustów kolonia prywat. w dawnych Województwie Mazowieckiem obecnie Gub. i Pc. Warszawskim parafii i Gm. Nieporęt ~~o mil 34 od Warszawy~~ dom. 4 lud. 32 (1826)

Augustówka wieś należąca do dóbr parafii i Gm. Wilanowskiej w daw. Wojew. Mazow. dziś Gub. i Pc. Warszawskim. — Leży w obszernych łąkach i pastwiskach na lewym brzegu Wisły o $\frac{3}{4}$ mili od Warszawy pół mili od Wilanowa dom 7 lud. 77 (1826) W czasie nadzwyczajnych wylewów Wisły jakie miały miejsce mianowicie w latach 1813 — 1839 — 1844 i 1864 cała Kępa Sadka Siekierki, Łęgi Czerniakowskie, Augustówka, Zawady i przez [illegible] do klucza Wilanowskiego położone nad Wisłą, bywają wodą zalane.

Augustowo dawniej Fridcrykshagen nazwana kolonia w daw. Wojew. Mazowieckim obecnie w Gub. Piotrkowskiej Pc. Brzezińskim przez Rząd Pruski założona w dawnej ekonomii rząd. Łaznów w parafii Łódzkiej Leży blisko granicy daw. wojew. Kaliskiego o ¾ m. od M. Łodzi

4½ od Łęczycy Dom. 15 lud. 118 (1826).

Augustowo kolonia niedawno założona w territoryum dóbr Przetycz w Pcie Pułtuskim Gub. Łomżyńskiej parafii Długo-siodło.

Augustowskie-Budy kolonia w b. wojew. Sandomierskim dziś Gub. i Pcie Radom. położona wśród rozległych lasów o milę i ćwierć od osady Głowaczowa 2½ m. od Radomia, należy do dóbr i parafii Stromiec Dom. 11 lud. 105 (1825)

Augustynów wieś pryw. w daw. Wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pcie Wieluńskim Okr. Ostrzeszowskim parafii Lututów. Leży przy granicy Pu Sieradzkiego w territoryum trzech milowem pogranicznym od Strony Pruss o 1½ m. od osady Złoczewa 2½ od Wielunia Dom 24 lud. 110 (1826)

Augustynów folwark należący do dóbr Swojczany w Okr. i Pcie Miechowskim Gub. Kieleckiej.

Augustynów kolonia należąca do dóbr dziedzicznych Zawadawa w daw. Wojew. Kaliskim dziś Gub. i Pcie Petrokowskim parafii Grocholice Gm. Łękawa 1 mil 2½ od m. Gu Piotrkowa Dom 12 lud. 137 (1826)

Augustynów kolonia nowo-erygowana por. 1826 na gruntach dóbr dziedzicznych Broszęcin w Pow. Sieradzkim Wojew. Kaliskim. parafii Wrząca Gm. Dzbanki.

Augustynowo wieś pryw. w b. Wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pcie Słupeckim parafii i Gm. Zagurowo w territoryum 3ch milowem nadgranicznem od Strony Pruss w jurysdykcyi Sądu Pok. w Pyzdrach om. 3z od Mta Konina Dom. 20 lud. 218 (1825)

Anksztoje folwark należący do dóbr i Gm. Kidule w b. Wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w Pcie Władysławowskim parafii Sławiki od m. Maryampola m. 10½ dom. 2 lud. 25 (1827)

Anksztokalnie wieś pryw. w b. Wojew. August. dziś G. Suwałkskiej w Pcie Sejneńskim parafii i Gm. Łazdzieje

na trakcie z Sejn do Łoździej o 3/4 mili od tej osady, 3 7/ od M.a P.u Sejn należy do dóbr Dumbeln dom 13 lud. 99 (1826) —

Auksztokalnie osada w Gub. Suwałkskiej w P.u Sejneńskim w Parafii i Gminie Łoździej daw. ekonomii Macków o mil 3 z/ od Sejn Dom 1. lud. 8.ro (1825)

Auksztokalnie wieś daw. Królewska w b. wojew. Augustowskim obecnie G. i P.u Suwałkskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Sejnach w daw. ekonomii rząd. Kadaryszki parafii i Gm. Wiejsieje. – leży blisko granicy pruskiej o mil 8 od M. P.u Sejn dom. 9 ludz. 107 (1826)

Auksztokalnie ~~wieś~~ folwark i wieś pryw. w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałk. w P.u i parafii i Gm. Kalwaryjskiej o mil 2 od M.a Kalwaryi. – Należy do dóbr Trakiany. – Dom. 6 lud. 49 (1826)

Auksztyszki folwark należący daw. do dóbr rząd. Antonowo w Gub. Suwałkskiej w P.u Maryampolskim w parafii Pilwiszki w Gm. Antonowo o mil 3 z/ od Maryampola gdzie właściwa jurysdykcya Sądu Pokoju Dom 1. lud. 9 (1826)

Auszkadarynie wioska ~~pryw. w Gub. Suwałkskiej~~ w P.cie Władysławowskim Okr. Sąd. Maryampolskim paraf. Łuksze o mil 9 od M.a Maryampola należy do dóbr Zyple. –

Awikiety wieś należąca do dóbr Taboryszki – Parafia w Gub. Suwałkskiej w P.u Kalwaryjskim parafii i Gm. Ludwinów na szlaku szczmpu przy trakcie bocznym z Ludwinowa do Wytkaryszek blisko traktu bitego Kowieńsko Peterzburskiego mil 1 pół od M.a Kalwaryi i tyleż od Maryampola 1/4 m. od osady Ludwinowa. – ~~Ma około~~ 100 włók magdeburskich rozległości. – W r. 1866 właściciel tej wsi Adolf Szwajkowski otrzymał rs. 5149 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie Dom. 25 lud. 212 (1826)

Awiżańce folwark i wieś należąca daw. do dóbr rząd. Sereje Gub. Suwalskiej w P^{tu} i Okr. Sejneńskim w parafii i Gm. Łoździeje leży między jeziorami o milę od osady Serej 3½ mile od Sejn Posiada 68 włók 19 morgów 13 prętów gruntu dom. 20 (1826)

Awiżańce inaczej Międzylesie zwane folwark i wieś pryw. w Gub. Suwalskiej ~~parafii~~ i w P^{cie} Sejneńskim parafii i Gm. Łoździeje o milę od osady Łoździej 2½ od M^{sta} Sejn 4 od Kalwaryi — ma rozległości do 38 włók litewskich. — W r. 1828 było wsi 14 gospodarzy rolnych. — Dobra Awiżańce z wsią Nierawa obciążone pożyczką Tow. kredyt. w summie rs. ... — miały ustanowiony szacunek do licytacyi w dniu ~~1/13 lutego~~ w 1873 — i 1874 odbyć się mającej rs. 7272 kop. 86. — Nieumorzona pożyczka po dacie sprzedaży wynosiła rs. 3,544 kop. 97.

Awiżynce osada w Gub. Suwalk. w P^{cie} Maryampolskim parafii Igliwka o mil 2 od Maryampola dom. 1. lud. 13 (1826)

Akamitowizna inaczej m. Mała-przerośl zwana przyległość do dóbr dziedzicznych Motule w Gub. Suwalskiej ~~w P^{cie} Sejneńskim~~ w parafii Filipowskiej. Dobra Motule i Aksamitowizna były w latach 1854 — 1869 własnością Ksawerego Seweryna Ciemnołęskiego Sędziego pokoju w Suwałkach zmarłego przed Lutym 1869, poprzednio zaś dziedzicem dobra Motule Wincenty Puzyna dla obszernych dóbr które od Rządu dzierżawił Sztabin Starostą i Księciem nazwany który gdy się Skarbowi na przeszło 200000 złp. zadłużył Skarb zajął w roku 1820 pod ~~Rząd~~ Administracyę dobra dziedziczne Puzyny Motule a następnie je sprzedał. —

Akamatowizna osada w Gub. i P^{cie} Suwalskim w parafii Filipowo o mil 8 od M^{ta} P^{tu} Sejn należy do dóbr i Gminy Czostkowa dom 1. lud. 5 (1826). —

J Lit. B.

Lit. B.

Baba Strumień w Gub. Kieleckiej w Pie Olkuskim wypływa z lasów Rabsztyńskich ze źródeł między Obelinem i Kromołowem, sączy się przez sypkie piaski i złączywszy się z innym strumieniem z Starczynowskim zwanym przez wieś Zawada płynącym, w czasie gwałtownych deszczów nagle przedzierają się do wnętrza ziemi i tam nowe strumienie lub trzęsawiska tworzą.–

Rzeczka ta corocznie na wiosnę w czasie topienia śniegów wylewa, a w czasie upałów zaledwie sączy się po wierzchu piasku, albo też na pewien czas, peryodycznie zupełnie w nich ginie. Miejscowa [illegible], że wody rzeki Baby co [illegible] lat [illegible] peryodycznie ukazują się na powierzchni ziemi. W roku 1876 rzeka ta ukazała [illegible] [illegible] wody.

Zalew Kopalni Olkuskich których bogactwo kiedyś kraj srebrem zaopatrywało przypisywanym jest tej okoliczności iż rzeka Baba niedaleko Olkusza z powierzchni ziemi niknie co do mniemywać się każe iż wodami tej rzeki, kopalnie Olkuskie są zalewane i że wydobywanie z nich srebra, ołowiu i galmanu z powodu niemożności wypompowania wody, ciągłym jej napływem pomnażanej, niepodobnem czynią.–

Znawcy są tego zdania, że wyprowadzeniem sztolni dwumilowej od punktu Dębowej góry lub niżej, do Ujścia jednym kanałem a ztąd rozdzieleniem go na kilka odnóg i poprowadzeniem pod zatopione pola kopalniowe, udało by się ten wodozbiór ściągnąć w miejsca niższe do Czarnej Przemszy i oswobodzić od zalewu które dziś niedostępne.– Gdyby sposób osuszenia Kopalni Olkuskiej w najprostszy i najpewniejszy był wykryty, możeby kraj nasz wrócił do użytkowania ze skarbów w łonie ziemi jego ukrytych.

Baba Rumunek czyli osada w G. Płockiej w Pie Rypińskim Okr. Sądowym Lipnowskim w parafii i gm. Skrwilno w obrębie 3ch milowym od granicy Pruskiej 2m. od Rypina, tyleż od Skępego, 4 od Lipna.– Wioska ta dawniej należała do dóbr Strzygi familii Cissowskich dziś jest przyległością do dóbr Skrwilna. Najbliższa stacya pocztowa Rypin. Dom. 7 ludn. 66 (1826)

Baba wieś dawniej Królewska w G. Łomżyńskiej pow. Kolneńskim parafii Lipnik gminy Gawrychy w daw. ekonomii rząd. Nowogród.– Leży nad małą rzeczką wpadającą opodal ztąd do rzeki Skrwa w terytoryum 3ch milowym od granicy Pruss o 3 mile od ostrołęki, 4 od M. Łomży.– Dom 36 ludn. 260 (1826) Najbliższa stacya pocztowa Myszyniec

Baba tartak należący do dóbr dziedzicznych Skoków w okr. Sąd. Kazimierskim w Pie Nowo-Aleksandryjskim Gub. Lubelskiej Gm. Godów parafii Opole gdzie najbliższa stacya pocztowa.

Baba osada w Gub. Kaliskiej w Pie Sieradzkim w paraf. Stolec o m. 3 od Sieradza dom 1. lud. 3 /1826/
W Skorowidzu Królestwa Polskiego z r. 1875. nie znajduje się

Babczów wieś pryw. w daw. wojew. Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej Pie Nowo Radomskim w Gmin. Kodrąb w paraf. Kobiele-Wielkie od m. Radomska i od stacyi drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeń 1½ m. od rzeki Spław. Pilicy m. 2 od M. Gu. Piotrkowa m. 7 domów 10 lud 54 /1826/ Babczów był w ostatnich czasach podobno własnością Feliksa Stanowskiego radcy byłego Wtu Kaliskiego zmarłego w Częstochowie d: 4. Grudnia 1872. którego zwłoki złożono w grobie Kaplicy familijnej w Kobielach Wielkich.–

Babia-góra realność w b. wojew. dziś Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim paraf. Radziki należąca do dóbr Półwiesk. Leży w obrębie 3ch milowym od granicy Pruskiej o mil 4½ od Lipna dom. 2 lud 27.–

Babia-góra folwark pryw. w b. wojew. dziś G. Kaliskiej Pie Tureckim parafii Osiek-wielki niedaleko M. Turka o mil 4½ od Konina.– Folwark ten należy do dóbr Kwiatkowa dom 1. lud 9 /1826/

Babia-Rzgowska wieś dziedziczna w /1867/ Jana Lubeckiego w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pie Konińskim w parafii i Gm. Rzgów o 1½ m. od Konina.–

Babiak miasteczko rękodzielnicze i Gmina w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Kaliskiej w Pie Kolskim parafii Mąkolno Gm. Lubotyń wyniesione r. 1816 z osady wiejskiej do rzędu miast, osiadłe od wielu sukienników leży blisko granicy Gub Warszawskiej o 3/4 m. od Brdowa, niedaleko od Izbicy najbliższej stacyi pocztowej 1½ od Sompolna 6 mil od M. handlowego Włocławka.– W roku 1810 z dnia 9/10 Października Kościół Ewangielicko-Augsburski szkoła i wiele domów ogniem spłonęło z otworzonej po kościołach ewangielickich kollekty zebierał się fundusz potrzebny na wystawienie nowego Kościoła Ewangielickiego i szkoły jako też na wsparcie familii których domy i całe majątki przez pożar zniszczone zostały.–

— W roku 1833 było w tym mieście dom. murow. 18 drew. 57

razem 69 wnócz mieszkańców 456 t.j. chrześ. 277 żyd 179
Zaś w r. 1861 było domów 57 w nich mieszkańców 542
Jarmarków niema 8 rocznie 1. targ tygodniowy.–
W przedostatnich czasach było własnością Radzyńskich,
jako niemające charakteru miejskiego przemianowane
zostało w roku 1869 na osadę i wcielone do Gm. Lubartów

Babianka wieś należ. daw. do dóbr rząd. Parczew w późniejszych zaś latach 1857 r. i 1867 własność małżonków Kroszczyńskich w daw. Wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w P<u>cie</u> Włodawskim w Gmin. Tyśmienica paraf: Ostrów; Leży przy granicy b. Wojew. Lubelskiego nad rzeką Tyśmienicą która tu tworzy staw Siemieński 9<u>ciu</u> wiorst długi a jedną szeroki rozgraniczający prawie połowę swojej długości P<u>t</u> Radzyński od Lubelskiego a kończący się we wsi Siemień o 3/4 mili od osady Ostrowa, 2.<u>m</u> od Lubartowa a 5.<u>t</u> od Radzynia; dom: 15 lud: 106, (1826) dobra Babianka z wsią tegoż nazwiska, z wolnym szynkiem w Jamach, przedmieściem dawniej miasta (dziś osady) Ostrowa zwanym, z lasem w obrębie tych dóbr położonych miały w 1870 (1873) ustanowiony szacunek do licytacji przez władzę kredytową wynoszący rs. 9816.–

Babibór lub Bando nomenklatura w Gub. Kaliskiej w P<u>cie</u> Wieluńskim w terrytoryum 8<u>mi</u> wiorstami od granicy Pruss.–

Babibród karczma należąca do dóbr Trojanowskich w daw. Wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w P<u>cie</u> i Paraf. Sochaczewskiej o 1/4 m. od M. P<u>tu</u> Sochaczewa 3 1/4 od Łowicza Dom. 1. lud 8. (1826).–

Babice wielka wieś i gmina b. Wojew. dziś Gub. Lubelskiej P<u>cie</u> Biłgorajskim juryzdykcyi Sądu pok. w Biłgoraju należąca do ordynacyi Zamojskiej z kościołem paraf. Greko-Katolickim i Cerkwią nową parafialną wyznania prawosławnego w r. 1842 wystawioną 142 dom. 754 mieszkańcami (1826)–
Leży w równinie przy ujściu rzeki Ładyi do Tanwi, o 1 1/2 m. od M. Tarnogroda 4 m. od M. P<u>tu</u> Janowa. Gmina Babice należy do juryzdykcyi Sądu pok. w Biłgoraju.–

Babice folwark i wieś daw. królewska a od r. 1830 własnością prywatną będąca i Gm. w daw. Wojew. Mazowieckim dziś Gub. Piotrkowskiej w P<u>cie</u> Łódzkim paraf. Kazimierskiej między osadami z rękodzielnikami Kazimierzem, Aleksandrowem i Konstantynowem 1/2 m. od Kazimierza tyleż od Lutomierska 4 od M. P<u>tu</u> Łęczycy dom 20 lud 154 (1826).– W r. 1852 posiadała lasu morgów 80.– Dobra Babice do których należały wieś i folwark Babice, tudzież Kolonie Babice, Babiczki, Stanisławów Stary

w stosunku do opłacanego podatku oficery w 1864 miały ustanowiony przez Dyrekcyę Tow. Kred. Ziemsk. delocytacyę rs. 7724.- Z Babic-górnych w Krakowskim pisali się Bełchaccy herb. Topor drudzy znowu z Zdzianowa w Sieradzkim za naszych czasów w latach 1856-1858 był właścicielem dóbr Babice i Kazimierz Stanisław Kraszewski herbu podobno Habdank.- Do Gm. Babice wcielone zostało w r. 1870 polskie miasteczko Kaźmierz po przemianowaniu go na osadę wiejską.- Gm. Babice należy do jurysdykcyi Sąd. pok. w Ładzi.-

Babice wieś i włość w dawnem wojew. i Mazowieckiem dziś Gub. i Pow. Warszaw. w Dekanacie Rawskim, na trakcie średnim z Warszawy na Wyszogród do Płocka o 2 mile od Warszawy, tyleż od Błonia.- Ma kształtny kościół parafialny murowany i dwór także murowany.- Na cmentarzu przy kościele parafialnym na grobie rodzinnym Laszczyńskich wzniesiono i poświęcono w r. 1866 pomnik dla zmarłego w r. 1865 Jakóba Laszczyńskiego Radcy Tajnego.- W r. 1798 było w Babicach dom. 39 zaś w r. 1826 liczono ich 29 ludz 266.- Było to dziedzictwo niegdyś sławnego Ignacego Hr. Działyńskiego Jenerała daw. wojsk polskich po którego śmierci massa konkursowa ogłoszona została w r. 1819 w Trybunale Płockim.- Od Jenerałowej Działyńskiej nabył te dobra Jan Wincenty Ostrowski Rejent Kancellaryi Ziemiańskiej i Pisarz Aktowy Król (1841-1843).- za summę Złp. 4,000 - a po śmierci jego przeszły na własność Jasińskich.-

Obecnie (1772) właścicielem dóbr Babice jest Adam Jasiński od r. 1849 Sędzia Pok. M. Warszawy Wyd. I który oprócz Babic posiadał także i dobra Pilaszków pod Błoniem.-

Opodal ztąd zaczynały się rozległe lasy daw. Puszczą Kampinoską zwane, które wzdłuż Wisły ciągnęły się niegdyś aż do ujścia rzeki Bzury. Las do Babic należący zajmował w r. 1852 przestrzeni morgów 245.- Skutkiem kilkonasto-letniego a trafnego i praktycznego zarządu przez samegoż dziedzica dobra te w urządzeniu, układzie, uporządkowaniu, a ztąd i dochodzie czystym znacznie posunięte zostały i doszły do wysokich plonów tak zbożowych jako i kartoflanych jest tam i gorzelnia, są i sztuczne zagajniki rzadkiej piękności i na większych przestrzeniach wyrosłe z sianie sosnowych sadzonych po wzgórkach i nieużytkach.- Zagajniki te przedstawiają zachwycający dla zwiedzających widok, a które ~~pożytek~~ ustaleniu lotnych a szkodliwych wydm, tudzież przyrostem drzewnym w pewnym przeciągu lat, realną korzyść dadzą.- wysokość pożyczki nowej z Tow. Kred. zaciągnięcej w r. 1870 przez właściciela dóbr Babice wynosi rs. 63,400.-

Babice wieś pryw. w Gub. Lubelsk. Okr. Sądowym Tarnogrodzkim należąca do dóbr Brzozowice.- Leży nad rzeką Tanew o 2½ m. od Tarnogroda, 5 od Janowa dom. 10. Ludz 50 (1826).-

Babice folwark i wieś należąca daw. do dóbr rząd. Ryki w daw. wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w P^{cie} Garwolińskim parafii Kozytnica Gm. Ryki. – Leży na trakcie bitym Lubelskim ½ wiorsty od Stacyi pocztowej Żabianka, blisko rzeki Okrzei, między Żelechowem i Stężycą o 1½ mili od tychże miast 5½ od Łukowa. – Dobra Babice składają się z folwarku Babice i nowo założonego folwarku Dęba Stara, wsiów Babice, Ruda, Kamionki, Skruda, Wylezin i Ownia z zagrodnikami i sołtystwem tego nazwiska, z młynów Ruda, Skruda, Wylezin, niemniej z 1000 morg. lasu od dóbr Ryki oddzielonego i do dóbr niniejszych przyłączonego. –

Czyni się wzmianka iż część na wsi Okrzei od tych dóbr oddzielona i do Księgi wieczystej dóbr ziemskich Okrzeja przyłączoną została, rozległość tych dóbr wynosi 215 włók. W tym lasu było w 1860 r. włók 38, siana obfitości, torfu i kamieni nieprzebranie. – Szacunek tych Dóbr ustanowiony był przez władzę kredyt. do licytacyi w r 1867 rs. 86,832 kop. 50. – Dom 48 lud 265 (1826)

W dobrach Babice do Tadeusza Lelewela synowca zmarłego Joachima Lelewela w r. 1862 należących od dawna dawna stoi maleńka kapliczka w miejscu jak podanie niesie objawienia się Św. Elżbiety. –

W roku 1862 właściciel dóbr pomienionych wzniósł obok rzeczonej kapliczki obszerną murowaną kaplicę, która w r. 1868 w zupełności ukończoną być miała, zaopatrzona w dzwon, ma w ołtarzu obraz Św. Elżbiety. – Nabożeństwa w niej odbywa ksiądz z parafii Kozytnickiej w tym celu przyjeżdżający. –

Dobra Babice i Brussów zostają dotąd (:1872:) w dziedzictwie Tadeusza Lelewela h: tegoż nazwiska

Babiczki kolonia należ. daw. do Ekonomii rząd. Zdziechów ~~w G. Petrokowskiej~~ dziś do dóbr pryw. Babice w daw. wojew. Mazowieckim obecnie G. Petrokow: u P^{cie} Łodzińskim w Gm. Babice w parafii Kazimierskiej o ½ m. od osady Kazimierza 4 od Łęczycy dom 1. lud 6 (1826)

Babie wieś pryw. w daw. wojew. Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej w P^{cie} Nowo-Radomskim w parafii Borzykowa niedaleko rzeki spławnej Pilicy 10 m. od M. G^o Piotrkowa Dom 10 lud 54 (1826). –

Babc lub **Babiec piaseczny** wieś folwarczna w Gub. Płockiej w P^{cie} i parafii Sierpeckim o mil 7 od m. P^o Mławy ~~warszaw~~ w Gm. Rościszewo ~~paraf.~~ o mil 7 od m. P^o Mławy

własności w r. 1867 Ferdynanda Mitobędzkiego domów 10 ludn. 95 (1826)

Babc lub **Babiec=rzaty** wieś pryw. należąca daw. do dóbr i parafii Łukomie Gub. Płockiej w Pcie Rypińskim, własności w r. 1867 Emilii Brudzińskiej, med. dom 7. wysokość pożyczki Towarz. Kred. zażądanej przez właściciela w r. 1869 wynosi rs. 3.180. Szacunek przez władze Tow. Kred. ustanowiony był do licytacyi w 1872 r. na 3650 rub. sr.—

Babc lub **Babiec-troska** albo Trosze wieś pryw. w Gub. Płockiej w Pcie i parafii Sierpeckiej mil 7 od Mławy. Dom 6 ludn. 42 (1826). Pewna część ziemska owych realności w której mieści się karczma z prawem szynkowania w powiecie Mławskim leżąca należy do dóbr dz: Paprotki-biedaszy lit: C. w pow: Lipnowskim paraf: Łukomie położonych.—

Babiec-więczanka (obacz **Babo-więczanki**)

Babiec lub **Babc-kępa** osada w G. Płockiej w Pcie Sierpeckim parafii Sierpc w Gm. Borkowo-Kościelne będąca własnością Skarbu Królestwa jako beneficialnego spadko-biercy po zmarłym Józefie-Fryderyku Baronie Humbracht, odległa od m. Sierpca werst 7 od Płocka werst 49 od Mławy tyleż a od Warszawy werst 112 na południe rzeka odgranicza Babc-kępę od wsi Rochnina. Ogólna rozległość osady wynosi około włók 2 morg. 2.—

Babienice osada w Gub. Kaliskiej w Pcie Sieradzkim parafii Szadkowskiej od Sieradza mil 2 dom 1. ludności 37 (1826)

Babienice-Pustkowie osada w dawn. wojew. Kaliskim dziś Gub. Petrokowskiej w Pcie Nowo-Radomskim w paraf. Pławno 7 mil od Mta Piotrkowa dom. 2 ludn. 14.—

Babieniec osada w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Petrokowskiej w Pcie Łodzińskim parafii Katowo m. 4 od Mta Łęczycy dom. 2 lud. 8.—

Babin wieś pryw. w Gub. Radom. w Pcie Kozienickim paraf. Janowieckiej w Gm. Oblassy. Leży w gruntach mierny, mających rudę żelazną nieobfitą między osadami Ciepielowem i granicą o mili od Zwolenia 5½ od Radomia 1½ m. od Wisły.— Wieś ta należała dawniej do klucza Jano-

wieckiego później do dóbr Przytęk.- Dom. 20 lud. 168 (1826)

Babin piękna i rozległa wieś i włość składająca się z 5ciu pojedynczych posiadłości w 6 wojew. dziś Gub. idz. Lubelskiem parafii Matczyn Gm. Bełżyce.- Na wielkiej drodze z Krakowa do Lublina o ½ m. od Bełżyc dwie od Lublina a 4 od Wisły, pamiętna w dziejach krajowych tak zwaną rzeczą pospolitą Babińską którą za panowania Zygmunta Augusta około roku 1860 Stanisław Pszonka herbu Janina Sędzia Lubelski Dziedzic tej włości wesoły dowcipny i majętny ziemianin wspólnie z przyjacielem swoim Piotrem Kaszewskim także Sędzią Lubelskim rodem swoim zaprowadził ku wzajemnej rozrywce i naprawie poczciwym żartem obyczajów.- Towarzystwo to z uczciwych a żartobliwych osób złożone odbywało na wzór ~~na~~ rzeczposp. Polskiej sejmy, miewało na nich mowy, miała ta rzecz Pa Senat, Ministrów i Urzędników obieranych na wspak podług wad i wykroczenia czyjego w posiedzeniu publicznem, i tak: rozrzutni byli podskarbiemi, gaduły Kanclerzami, tchórzy i samochwały Hetmanami, nielubiący nauki mistrzami. Spisywano protokóły, patenta akta.- Co tylko było ludzi znamienitych dowcipem wtedy w Polsce, wszyscy chcieli być obywatelami tej wesołej Rzeczpltej. Umarł Pszonka około r. 1576.- Syn jego który zszedł bezdzietnie zachował ten zakład ojcowski, tożsamo i synowice założyciela Adam Pszonka Podkomorzy Lubelski, który przez lat kilkadziesiąt był gorliwym Starostą Babińskim, a w czasie jego nieobecności, gdy się zdarzył zjazd obywateli, zastępowała go w urzędzie żona Ewa z Lasockich.- To zgromadzenie po śmierci Starosty Pszonki i Piotra Kaszewskiego (inaczej Cassovius zwanego) który był jej kanclerzem ustało.- Ród Pszonków ustał dopiero za czasów Sobieskiego a z nim i Rzplita Babińska.-

Babin miał w r. 1826 Dom. 64 lud. 485. Włość ta jak się powyżej rzekło składa się z 5ciu oddzielnych posiadłości lit. od A do F oznaczonemi.- Części Babina lit. A i C przed tem w dwóch

oddzielnych księgach i wykazach objęte, obecnie w jednej całości zregulowane miały w r. 1866 przez władze Kredytowe ustanowiony szacunek do licytacyi r. 8199 zaś Właścicielami tej majętności byli wówczas Wacław i Józef Zaraiscy.- Babin lit. B ma rozległości do 20 włók nowopol., w glebie dobrej pszennej, z zabudowaniami częścią murowanemi, a częścią drewnianemi, z znaczną ilością łąk I klassy las towarowy (w 1859) Właścicielami tej majętności byli w r. 1866. Konstantyn Królikowski i Sukcessorowie Stefana Paskowskiego.-
Babin lit. B.a należał w 1866 r. do Konstantego Królikowskiego.-
Babin lit. D. E własność w r. 1867 Kazimierza Wojciechowskiego miał ustanowiony szacunek p. Wł. Kred. rs. 10245.-
Babin lit. F majętność od dóbr Radawczyka lit. A oddzielona z którymi dawniej jedną hypotekę stanowiła miała ustanowiony szacunek przez władze Kredytowe rs. 2560 kop. 60

Babino wieś prywatna w G. Łomżyń: w P.ie Mazow. paraf. Tykocin w Juryzdykcyi Sądu pokoju w Tykocinie. Leży nad rzeką Narwią o pół mili od Komory Rossyjskiej w Żółtkach o 1½ m. od Tykocina Dom. 8 lud. 34.-

Babińska-Buda osada dom. rząd. w Gub. Suwałkskiej w P.ie Augustowskim paraf. Raczki Gm. Dowspóda blisko granicy Pruskiej o 3 mile od M.ta Augustowa Dom 1. lud. 6 (1826)

Babkiele wieś w P.ie Maryampolskim w Gub. Suwałkskiej w territoryum 3.ch milowem od Granicy Pruss.-

Bałtomki nomenklatura w P.cie Kalwaryjskim Gub. Suwałkskiej w territoryum 3.ch milowem od granicy Pruss.-

Babonice wieś w b. Wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w P.cie i parafii Sejneńskiej w daw. Ekonomii Sejny o ¾ m od M.ta Sejn Dom 12 lud 81 (1826)

Babo-rzaty czyli **Babice-rzaty** wieś pryw. w Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim parafii Łukomie blisko granicy Pu Płockiego o mil 4½ od mta Lipna, Domów 7 lud 53 (1826) —

Wieś ta należy do dóbr Łęczyn familii Romockich. —

Baboszewo Dominium i wieś kościelna parafialna, oraz Gmina w Gubernii Płockiej w Pie Płońskim dawne Dziedzictwo Wołowskich herbu Prusy 2o. — Na trakcie bocznym z Płońska do Drobina od Płońska mila 1¼ od Płocka mil 5, ma kościół parafialny drewniany porządne zabudowania dworskie, grunta mierne, Karczmę dom 11 lud 153 (1826)

Przy końcu zeszłego Stulecia był dziedzicem dóbr Baboszewa Sokolnik i Szymak Stanisław Wołowski. — znakomite były zasługi jego na Obywatelskiem stanowisku w rodzinnej ziemi. — Oddany dobru publicznemu i pojmując obowiązki obywatela, najsumienniej spełniał włożone na jego ręce urzędy a będąc w r. 1789 Skarbnikiem Książęckim zasiadał jednocześnie w Kommissyi Skarbowej ustanowionej w Pie Płońskim do odbierania uznanej ustaw z dóbr ziemskich na podatek ofiary. — Wołowski August Ludwik syn Marcina a brat Fortunata herbu Prusy 2o posiadał w okresie lat 1837 — 1850 dobra Baboszewo. —

Po śmierci jego około r. 1851 dobra pomienione dostały się w spadku nieletnim dzieciom jego pod opiekę Maryanny Wołowskiej pozostałej po nim wdowy która była córką Hilarego Unieżyckiego herbu Jastrzębiec dziedzica dóbr Ciwklina i Milewa, która pozostawała jeszcze w r. 1865 w posiadaniu Baboszewa a podobno w r 1861 zrobiła zapis złp. 2000 dla kościoła w Baboszewie.
na dobra Baboszewo z częścią na wsi Brzeście lit. L właściciel zaciągał w r. 1869 nowej pożycz. Tow. kred. ziem. rs. 8100 —

Babo-wiązanki czyli **Babice-wiązanki** wieś pryw. w Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim w parafii Łukomie Gm. Stara-wola na samej granicy Pu Płockiego w obrębie 3go milowym od granicy Pruskiej o milę od Sierpca 4½ od Płocka własność w r. 1866 Jana Maszkow i Maryi Kołaszników. — Dom 14 lud 120. — (1826)

Babsk wieś i włości oraz Gmina daw. Dziedzictwo Okęckich w b. wojew. Mazow. Dziś Gub. Piotrkowskiej, w Pie i Okr. Rawskim Dekanacie Białskim na wielkiej drodze z Warszawy do Piotrkowa i do Częstochowy. zdobi tę wieś piękny pałac murowany w drugiej ćwierci naszego wieku nowo wzniesiony, kościół murowany wybudowany na wzniesieniu śród malowniczego krajobrazu przed laty kilkudziesięciu przez rodzinę Okęckich Dziedzica tej majętności Jakóba Okęckiego, w nowoczesnym ozdobnym i okazałym stylu architektonicznym, który to kościół po zupełnym i wspaniałem wyposażeniu

rowaniu onego kosztem tegoż Dziedzica przy obchodzie jubileuszowém w r. 1847 poświęcony został. –

Tu są groby familii Okęckich herbu Radwan. – Austerya murowana, znaczna gorzelnia, porządne zabudowania ekonomiczne. Domów 26 ludn. 174 (1826) Od Rawy 1½ od Mszczonowa 3ʳ Od Warszawy 9½. Od Skierniewic wiorst 20.

Dominium Babsk ma grunta urodzajne składające się po większej części z czarnoziemu tłustego. –

Należą zaś do tej majętności folwarki Franopol, Trzcinice i Kolonie Franopol i Studzianek; obciążone pożyczką Towarzystwa Kredyt. z której z roku 1872 pozostało do umorzenia Rsr. 9.005 K. 81. – Szacunek przez Władzę Towarzystwa Kredytowego ustanowiony na rsr. 38.307 K. 37½. –

Wynagrodzenie likwid. przyznane w r. 1866 właścicielowi dóbr Jakóbowi Okęckiemu za uwłaszczone grunta właścicielskie wynosiło Rs. 26,099 kop. 23. – Dobra te posiadały w r. 1855 las sosnowy ~~rozległy~~ pomieszany z dębiną, rozległy włók 40 podzielony na 80 porębów rocznych, obfitujących w modrzewy i Dęby. –

Dominium Babsk odznaczało się w przedostatnich latach (1855–1857) gospodarstwem postępowém szczególniej też pod względem pielęgnowania lepszych gatunków bydła i owiec wysoko poprawnych których w roku 1855 liczono sztuk 2.500. – Dzisiejszy dziedzic dóbr Babska [Stanisław Okęcki] syn Jakóba i N. z Węgrzeckich małżonków Okęckich w r. 1867 zaślubił pannę Rozalię Jeżewską córkę Adolfa i Pauliny z Sobańskich. – Według religijnego obrządku X. Stefan Dąbrowski proboszcz parafii Babska w asystencji starszego duchowieństwa dopełnił ten związek w kościele Opieki Śgo. Józefa u Karmelitów przedmieście w Warszawie.

Baby lub **Małachowice** kolonia w dawném wojew. Kaliskiem dziś w Gub. Piotrkowskiej w paraf. Wolbórz ze stacyą klassy IIIᵉʲ przy drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej oraz przy trakcie bitym z Piotrkowa do Łowicza o milę od Bentkowa, 2 od M. Piotrkowa, 17½ od Warszawy. – Jest to ostatnia stacya przed M. Piotrkowem Domów 17 ludn. 97 (1826) –

Wieś ta należała w r. 1847 do obszernych dóbr Moszczenickich hrabiów Małachowskich; ztąd pisał się Stanisław Nałęcz Małachowski Marszałek Sejmu z 1789 r. na Białaczowie, Końskich, Moszczenicy i Grzebowie Hrabia. – W Moszczenicy leżącej o 3ʸ wiorsty od Stacyi Baby istniały w r. 1860 i 1861 piece terpentynowe, produkujące żywicę, olej terpentyny smoły i węgli. –

Baby wieś dziedziczna w daw. woj. Kaliskiem obecnie Gub. Piotrkowskiej w Pow. Częstochowskim paraf. Kruszyna niedaleko M. Kamieńska o mil 8½ od M. Wieluna; jedna połowa tej wsi lit. A należy do dóbr Widzowa, druga zaś część do dóbr Krobuszewice Domów 10 ludn. 89 (1826) – obecnie (1872) właścicielem dóbr Mstów wielkie i Baby jest

Baby wieś pryw. w Ł. wojew. dziś Gub. Płockiej w P^{c} i parafii Ciechanowskiej jurysdykcyi Sądu pok. w Prasnyszu, na trakcie bocznym z Nowego miasta do Ciechanowa o milę od Ciechanowa a 3/4 od Prasnysza. dom 8 lud 63 (1826).–

Część tej wsi należy do dóbr Kraszewa ostatnio niegdyś Brunona Hrab. Kicińskiego Dziedzica dóbr Ojrzenie znanego zaszczytnie w piśmiennictwie naszém, zmarłego w r. 1844.–

Baby kolonia w dawnym wojew. Mazowieckim dziś w Gub. Warszaw. w P^{c} Błońskim w parafii i Gm. Wiskitki należąca do dóbr Guzowskich familii Lubieńskich, mil 3 od Łowicza gdzie miejsce jurysdykcyi Sądu pok. tej Gminy. Dom 35 lud 263 (1826).–

Baby folwark i wieś w daw. wojew. Mazow. obecnie w Gub. Warszawskiej w P^{c} Kutnowskim Paraf. Dąbrowice w Gm. Wiejsko-Dąbrowickiej w daw. ekonomii Koronnej Kłodawa; leży na drodze z Dąbrowic do Kłodawy o 1/2 mili od Dąbrowic, 3 mile od M^{ta} P^{c} Kutna. ~~dom 3~~ W roku 1798 było w tej wsi dom. 18 ~~[illegible]~~ zaś w r. 1826 było ich 35 lud 313. Ukazem Najwyż. d: 28 Lipca 1868 folwark Baby i 5 innych folwarków z częścią lasów z leśnictwa Kolskiego i Lubelskiego otrzymał na donacyą tajny radca Starynkiewicz.

Baby inaczej **Smyków** wieś w G. Piotrkow. w P^{c} Częstochow: w Gminie Potok-złoty w jurysdykcyi Sąd. pok. w Żarkach, własność w r. 1866 sukcesorów Wincentego Hr. Krasińskiego.–

Baby-górne wieś w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszaw. w P^{c} Kutnowskim należąca do dóbr i parafii Solec o mil 3 1/2 od M. P^{c} Kutna. domów 6 lud 30 w r. (1826).–

Baby-dolne czyli **leśne** wieś w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w P^{c} Kutnowskim należ. do dóbr i paraf. Solec, 3 mile od M. P^{c} Kutna i domów 4 lud 60 (1826).–

Baby-rumunek w b. wojew. Mazowieckim teraz w Gub. Warszawskiej w Pow. Kutnowskim parafii Sobki (?) o mil 3¾ od Kutna. – Dom 9 lud. 56 (1826).

Bachor – pustkowie w ~~tej~~ Gub. i Pow. Kaliskim w parafii Wojków w terrytoryum 3ch milowem nadgranicznem od strony Prus o 2½ mili od Kalisza. Dom. 1. lud. 18 (1826). –

Bachorek młyn należący do dóbr rząd. Ciechocin ~~w Pow.~~ w G. Płockiej w Pow. i Okr. Sąd. Lipnowskim. –

Bachorka czyli **Bachorek** folwark i wieś w dawnym wojew. Mazowieckim dziś w Gub. Warszawskiej w Pow. Radziejowskim parafii i Gm. Bądkowo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Radziejowie. – Leży nad rzeczką Bachorze zwaną w gruntach gliniastych przy samej granicy dawnego Pow. Brzeskiego o 1½ m. od M. Pow. Włocławka. –

Wysokość pożyczki kredytowej zażądanej przez właściciela w r. 1870 na pierwszą hypotekę dóbr Bachorka wynosi rsr. 4,350. –

Bachorz Kolonia do dóbr dziedzicznych Radomin w Gub. Płockiej w Pow. Rypińskim. – Łącznie z Gajewem ma dymów 14. –

Bachorza lub **Bachorze** ogromne bagno torfowe na Kujawach w Pow. Włocławskim Gub. Warszawskiej rozciągające się ~~na~~ dawniej kilkanaście m. kw. które przerywają liczne strumyki i brody. –

Może to było kiedyś spławne jezioro, albo rzeka służąca za kommunikacyę pomiędzy Wisłą a Gopłem. –

Prawdopodobnie jezioro Gopło którego brzegi były ogniskiem starożytnej Polskiej cywilizacyi łączyło się niegdyś bezpośrednio z jednej strony z Wartą a z drugiej z Wisłą, ułatwiając naówczas handel z wybrzeżami Bałtyku i niemieckiego morza; –

Musiało się zatem wznosić przynajmniej stóp 11 nad jego stan obecny, a w takim razie wszystkie smugi i doliny ciągnące się od okolic osad nadgoplańskich ku Wiśle z jednej, a ku Warcie z drugiej strony były zalane i tworzyły głębokie cieśniny spławne nawet dla statków ówczesnych niewielkiego objemu. Najznakomitszą z takich cieśnin była bez wątpienia dolina dzisiejszych błot Bachorskich

które przez strumień Zgłowiączki ciągną jeszcze około Brześcia pod Włocławek do samego koryta Wisły.- W roku 1836 z uwagi na szkodliwy wpływ błot Bachorzy. Rząd polecił wykonanie stosownych robót osuszających; lecz wykopany wówczas kanał, z powodu niedostatecznej niwellacyi zaszedł mułem i w końcu nie miał żadnej posługi uczynił, a okolica na nowo stała się trzęsawiskiem przedstawiającem gęste i wysokie kępy wśród zalewu.-

Dopiero w r 1858 zadanie osuszenia Bachorza rozwiązanem zostało przez wykopanie kanału 6 stóp szerokiego, dziesięć stóp głębokiego, który to kanał przeszło 3 mile ciągnący się, wydobył około 4,000 morgów 300 prętowych przestrzeni.- Praca wykonana została pod kierunkiem technika Karola Ton.- Koszt tego kanału rozdzielony na 22 stowarzyszonych dominiów wynosi od pręta r. 1. k. 25 ogółem rub. 7,000 czyli wydobycie morgi r. 1. k. 80.-

Przyprowadzenie tego projektu do skutku jako również utrzymanie stowarzyszonych w pożądanej jedności zawdzięczać należy grafowi p. Pieniężkowi ~~głowie~~ właścicielowi dóbr Sędzin, którego staraniem owe błota i trzęsawiska dziś na łąki użyteczne zamienione zostały.- Dziś rozległe błonia pokryte są latem stadami źrebiów i bydła.-

Gdy ważność torfu nabiera u nas coraz większego znaczenia bagna więc te osobliwie dla tamecznych okolic bezleśnych, stanowić mogą nieocenione źródło bogactwa pod względem paliwa, ile że w tamtych okolicach bezleśnych brak drzewa już dotkliwie czuć się daje.-

Bachorza osada w Gub. ~~Kaliskiej~~ dawn. Warszaw. dziś Kaliskiej w P^cie Łęczyckim parafii i Gm. Topola Królewska o ½ m. od Łęczycy. Dom 1. lud 12 (1826)

Bachorze folwark ~~rząd.~~ i wieś w daw. wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej w P^cie Konstantynowskim ~~[illegible]~~ parafii i Gm. Chursław jurysdyk. Sądu Pokoju w Łosicach o mil 3 7 od M. P^u Biały. Dom 1. lud 11 (1826).- W latach 1829 i 1838 właścicielem tej majętności był Stefan Borejsza który takową nabył za 80,000 złp.-

Bachorze folwark w dawnem wojew. Podlaskiem teraźniejszej Gub. Siedleckiej w P^cie i parafii Sokołowskiej przy granicy P^tu Białskiego, blisko M^ka Sokołowa o mil 9 od M^ka Biały.- Należy do dóbr Rogowa familii Szydłowskich.-

Bachorzewo z przyległościami Kępa Dobrzypiakamata

i księża-Koszki tudzież według nomenklatury Trustoch.
Dobra dziedziczne w r. 1871 własność Kaniewskiego w Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim Gm. Hałin Parafii Dobrzyń o mil 3½ od M. P. Lipna Dom 7 mk. 57 / 1826 /

W r. 1825 była w dziedzictwie Zakrzewskich zaś obecnie jest własnością Kaniewskich. — W majątku tej na prawem brzegu Wisły położonej i graniczącej z posiadłościami Gminy M. Dobrzynia, pod znaczną grubości warstwą glin i iłów znaleziono w r. 1871 pokłady węgla brunatnego czyli lignitu. — Zniszczywszy lasy mamy więc jednak w głębi naszej ziemi jeszcze bardzo bogate zasoby materyałów, które mogą zastąpić drzewo. — Kiedy w latach dawniejszych Dobra Bachorzewo w stosunku do opłacanego podatku ofiary rubli sr. 39 Kop. 19 obciążone było pożyczką Tow. kredyt. II okr. w ilości rubli 2715, właściciel dóbr pomienionych w stosunku do opłacanego obecnie podatku gruntowego zaciągnął w r. 1869 nowej pożyczki z Tow. kred. w ilości rubli 9,000. —

Bachorzyn ~~Dominium i wieś~~ wieś folwarczna w b. województwie Kaliskiem dziś Gub. Piotrkowskiej w Pie Łaskim należąca do dóbr parafii i Gminy Buczek w jurysdykcyi Sądu Pok. w Szadku na drodze bocznej z Bełchatowa do Łasku i Zduńskiej woli o milę od Łasku od M. fabrycznych i handlowych Zduńskiej woli mil 3¾ a od Łodzi mil 4. i tyleż od Sieradza, 2 mile od Bełchatowa. —

Dobra Bachorzyn i oddzielny folwark Wola-Bachorska, od głównych dóbr Buczka odłączone, dogodnie na dwie połowy lub według życzenia podzielić się dające były w r. 1856 z wolnej ręki do sprzedania, a obejmowały rozległości włók 30½ miary nowopolskiej z których lasu było około 9 włók, w gruncie dobrym w granicach ofrotujnych. —

Wszakże podział ten później nie przyszedł do skutku a w roku 1866 i w latach następnych jak dawniej Bachorzyn i wólka-Bachorska należały do dóbr Buczek.
~~Za~~ W roku 1789 Bachorzyn liczył dom 9 Zaś w r. 1826 miał ich 18 mk. 204.

Bachus lub Bachusy wieś w Gub. Lubelskiej w Pie Chełmskim parafii ~~i Gm.~~ Sawin Gm. Bukowa należąca daw. do dóbr rząd. Antoniów. — Leży nad rzeczką Jagielną w gruntach dobrych o 1½ m. od Sawina 5 m. od M. P. Krasnego Stawu dom 1. mk. 7 / 1825 /

Bachus lub Bachusy osada w Gub. Lubelskiej

w P^ie^ i Okr. Sąd. Chęcińskim w parafii i Gm. Olchowice o mil 5^ć^ od m. P^u^ Krasnego Stawu dom 1. ludz 6 (1826)

Baćkowice wieś kościelna i Gmina w dawnem wojew. Sandomierskiem dziś Gub. Radomskiej P^cie^ Opatowskim należąca do dóbr poduchownych Pierzków z kościołem filialnym będącym pod zarządem Proboszcza w Łagowie. — Leży na drodze ubocznej od Zwanisk do Waśniowa o milę od Zwanisk 1½ od Opatowa, gdzie właściwa jurysdykcya Sądu pok. dom. 32 ludz 233 (1826)

Bacze-Suche wieś szlachecka w dawne wojew. Augustowskiem teraźniej Gub. i P^cie^ Łomżyńskiem parafii i Gm. Puchały w jurysdykcyi Sądu pok. w Łomży posiadana przez kilku współwłaścicieli leży na drodze bocznej z Ostrołęki do Białego-Stoku o mile od osady Śniadowa 1½ od M^ta^ Łomży. —

W roku 1789 było tu dom. 31 następnie do r. 1826 liczba ta zwiększyła się do 44 w nich mieszkańców 244. — We wsiach Bacze-Suche, Bacze-mokre i Bacze-zbrzeźnica miał dawnemi czasy swoje siedlisko dom szlachecki Baczewskich herbu Dołęga o którym wspominają przywileje Książąt Mazowieckich z r. 1398 – 1409 i 1462. —

Bacze-mokre wieś szlachecka w G^i^ P^cie^ Łomżyńskim w parafii Puchały nad małą rzeczką która o 1½ mili ztąd wpada do Narwi o milę od Śniadowa 2^ie^ od Łomży, kiedy w r. 1789 było w tej wsi dom. 27, według późniejszych spisów było w r. 1826 już tylko domów 20 ludz 146. —

Część na Baczach-mokrych należy do dóbr Chrzadle. Z Baczów suchych i mokrych jak się powyżej rzekło wywodzą swój początek Baczewscy herbu Dołęga. — Dawna Szlachta Mazowiecka o której wspominają przywileje Książąt Mazowieckich w pierwszej połowie XV wieku

Bacze-zbrzeźnica obacz **Zbrzeźnica**

Bacze wieś prywr. w daw. wojew. dziś Gub Płockiej w P^cie^ Ciechanowskim parafii Pałuki o mil 2 od m. P^u^ Przasnysza, należy do dóbr Opinogóra szlacheckich wchodzących do składu majoratu czyli ordynacyi domów hr. Krasińskich. —

Baczki wieś w okolicy Zambrowa w Gub: i pow. Łomżyńskim – Część wsi Baczki lit: W: należy do dóbr dzied: Wądołki-borowe.

Baczki wieś i wójt. ~~w~~ [przyległa] daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Siedleckiej w Pow. Węgrowskim Gminie Łochów parafii Kamionna, w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Radzyminie, własność dziedziczna w 1852–1866 Teodora Rakowskiego, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał [w r. 1866] wynagrodzenia likwid. ~~[illegible]~~ rub. 18,043 kop. 58.– Leży na trakcie furmańskim z Warszawy do Ciechanowca i Litwy o mil 3½ od Węgrowa 2½ od Jadowa, 5½ od M^to Kaluszka. dom. 26 lud. 203 (1826). Najbliższa stacya pocztowa od Baczek jest Łochów odległy wiorst 5. Dobra Baczki składają się z głównego folwarku Baczki, folwarku Jaworówka, wynaty Jasiorowskie i pustki Smolnica, obejmują ogółem rozległości około włók 105. albo dziesięcin 1615. Oszacowane były do likwidacyi w r. 1876 n. RS. 69,541. kop. 40.
Obszerne lasy do tej majętności należące miały jeszcze w r. 1852 przestrzeni włók 43 prócz lasów duchownych których było w roku 1852 włók 8.–
Pożyczka nowa Tow. Kredytowego przez właściciela dóbr w roku 1869 żądana wynosi 20,400. RS.

Baczki wieś dziedziczna daw. Lisickich w b. wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej w Pow. Sokołowskim parafii Wyrozęby w jurysdykcyi Sądu Pok. w Sokołowie niedaleko M^st Węgrowa i Sokołowa mila jedna od Drohiczyna 3 od Siedlec ~~[illegible]~~ 8 od Biały 14 od Warszawy w położeniu górzystym i przyjemnem a w niektórych miejscach nawet zachwycającem i malowniczem, ztąd słusznie Szwajcaryi Podlaskiej nazwaniem zostało. Dom. 8 lud. 89 (1826)

Badnicewo osada w Gub. Suwalskiej, ~~[illegible]~~ w Pow. Maryampolskim parafii Preny o mil 4 od Maryampola Dom. 1. lud. 19 (1826)

Badowo-Dańki dominium i wieś w Gub. Warszawskiej w Pow. i Okr. Sądowym Błońskim parafii Mszczonów o ½ mili czyli wiorst 3½ od m. Mszczonowa a o 12 wiorst od stacyi kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej Ruda, zaś od Warszawy mil 7.– Ma rozległości około 22 włók miary nowopol. Dwór z drzewa, owczarnia murowana i inne budowle z drzewa, wiatrak wieczysto dzierżawny. Dom 17 lud. 98 (1826)
Wieś ta należała w dawniejszych czasach do 11^tu współdziedziców posiadających tylko cząstkowych posiadłości lit. od A do L w dawnej księdze Wieczystej oznaczonych, z tych celniejsze mieli w pierwszej ćwierci tego stulecia Łuszczewscy; z czasem zlały się w jedną całość. W roku 1853 i następnym posiadał Badowo-Dańko

Ratkowiecki b. major W. Pol., zaś w latach 1865–66 była własnością Franciszka a Paulo Padrowskiego i a owej epoce miała być przez licytacyę sprzedana od summy rubli 14,363 kop. 20. – Kolonia Dańków do tych dóbr należąca ma 12tu Kolonistów tyleż domów (mieszkalnych) posiadających; na Kolonii zaś Władysławowie jest 10ciu kolonistów, chałup w tej wsi jest 11 i tyleż stodół. –

W nocy z dnia 7/19 Czerwca 1871 spłonęły w Badowie-Dańkach zabudowania dworskie z inwentarzem i zbożem w słomie, wynikła ztąd szkoda oceniona została blizko na 5,000 rs. –

Badowo-górne

wieś szlachecka w Gubernii Warszawskiej w Pcie i Okr. Sąd. Błońskim w Parafii Mszczonów o 1/2 m. od M. Mszczonowa 7 od Warszawy. –

Na początku tego (wieku) należała do 7miu cząstkowych właścicieli. Domów liczy 109 (1826)

Badowo-kłody

wieś pryw. (z folwarkiem) tow Gub. Warszawskiej w Pcie i Okr. Sądowym Błońskim parafii Mszczonów od (miasta) Mszczonowa (wiorst) ~~1/2 mili~~ 7 (od stacyi Ruda Guzowska i od osady fabrycznej Żyrardów wiorst 11) od Warszawy mil 7. – Przy pierwiastkowej regulacyi hipoteki Zarządu Pruskiego składała się z 5ciu pojedynczych posiadłości do cząstkowej szlachty należących. Obecnie folwark Badowo-Kłody obejmuje włok 14. w tem łąk morgów 60. dwór z ogrodem warzywnym i fruktowym.

W roku 1862 znakomitszą część posiadał Korneli Krztowski. Domów 10 ludności 71 (1826 r.) – właściciel zaciągnął na dobra Badowo-Kłody w r. 1870 pożyczki Tow. Kredyt. w summie Rs. 8,960. –

Badowo-mścisko

folwark i wieś w Gubernii Warszawskiej w Pcie i Okr. Sąd. Błońskim parafii Mszczonów przy trakcie średnim z Grójca do Mszczonowa o małe pół mili od tego miasta mila od stacyi Kolei żelaznej Ruda-Guzowska, 7 mil od Warszawy; ma rozległości włók noworol. 22 w których było w r. 1855 lasów włók 7. dom 8 ludności 81 (1826)

Według pierwiastkowej regulacyi hipoteki Zarządu pruskiego Badowo-miejskie lub Mścisko składało się wówczas epoce z 4ch pojedynczych posiadłości których szacunek wynosił talarów 11,250, później części te zlały się w jedną całość. –

Julija z Urbanowskich ~~z~~ z przysposobienia z Galiczetów Morsztynowa zmarła około roku 1859 wniosła majętność tę w dom mężowski. –

Badrzychowice lub Badrzechowice

dominium i wieś w dawnem wojew. krakowskiem obecnie Gub. Kieleckiej w Pcie Stopnickim parafii Strożyska Gm. Nowy-Korczyn w terytorium 3ch milowem od granicy Austryi o 1/2 mili na północ od Nowego Miasta Korczyna, milę od Wiślicy, 2 od Stopnicy

W roku 1826 liczyła domów 38 ludności 392. — Ma pastwisk mało dla bydła bo grunta są suche i lekkie glinki, ale zaprowadzony od kilkunastu lat płodozmian wynagrodził brak pastewnika.
Własność ta wraz z przyległ. folw. Annopol należała w r. 1847 do Sukcessorów Aleksandra Fiube. Około 1850 nabył ją Alojzy Fibich gospodarz postępowy. — W latach 1861–1862 Radca Pow. Stopnickiego Członek delegacji Czynszowej oraz członek korrespondent Towarzystwa rolniczego Okr. Stopnickiego, którego artykuły z Badrzychowic pisane w przedmiotach dyczących się gospodarstwa krajowego czytaliśmy z zajęciem w korrespondencie handlowym i rolniczym z r. 1858. oprócz Badrzychowic posiadał on w 1856–1862 Brzozówkę i Wolicę w b. województwie krakowskim.

Badurki obacz Sochocino-Badurki

Bagatela

Bagatela tak się nazywa piękna posiadłość miejska w Warszawie w końcu Alei położona № 1761 oznaczona rozległości łokci □ 48,896 a obejmująca w sobie pałacyk z ogrodem, Officyną kuchenną, stajnie, wozownie i inne zabudowania. — Z powodu działów familijnych possessya ta była wystawiona w r. 1853 na sprzedaż przez publiczną licytacyę. Szacunek tej possesyi ustanowiony był do licytacyi na summę 15,041 kop. 98. —

Bagdzie

Bagdzie wieś należąca do dóbr Gierguddyszki-nizsze w b. wojewódz. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Władysławow. Okr. Sąd. Maryampolskim parafii Szaki. Leży nad małą rzeczką w territoryum 8½ milowem od Granicy Pruss o milę od osady Szak 1½ od rzeki spławnej Niemna 9 mil od M. Pow. Maryampola, dom. 7 ludn. 67 (1826). —

Bagienice-Wielkie

Bagienice-Wielkie wieś rząd. przez drobnych właś. [illegible] w Gub. Płockiej w Pow. i Okr. Sąd. Przasnyskim w parafii Chorzele Gminie Krzynowłoga — 6¼ m. od osady Chorzel i tyleż od granicy Pruskiej, 4 m. od M. Pow. Przasnysza dom 20 ludn. 139 (1826). —

Bagienice-Wielkie

Bagienice-Wielkie wieś ~~rząd.~~ szlachecka w Gub. Płockiej w Pow. Sierpeckim i Okr. Sąd. Mławskim parafii Sarnowo w Gminie Bieżuńskiej blisko granicy Pruss wschodnich o mil 3¾ od M. Pow. Mławy dom. 9 ludn. 51 (1826) Należy do kilku współ dziedziców. —

Bagienice-Małe w Gub. Płockiej w Pre Sierpecinim Okr. Sąd. Mławskim parafii Sarnowo w Gminie Bieżuń blisko granicy Pruskiej o mil 3 od Mławy składa się z kilku pojedynczych posiadłości, które razem liczyły w r. 1826 dom 10 lud. 47/—

Bagienice-Garstki lub **Garstki** osada pryw. w Gub. Płockiej w Pre i Okr. Sądowym Prasnyszkim parafii i Gm. Chorzelle blisko osady Chorzell i granicy Pruskiej o mil 4 od Prasnysza dom 2 lud. 20 (1826)

Bagienice-trzyłogi wieś pryw. dawniej Gub. Płockiej dziś Gub. Łomżyńskiej pcie Makowskim parafii i Gm. Krasnosiele o ½ m. od osady Krasnosielca 2½ od M. Pre Prasnysza ~~dom~~ W r. 1789 było tu domów 12 zaś do roku 1826 liczba ta wzrosła do 29 w nich mieszkańców było 225 część tej wsi lit. m. należy do dóbr Krasnosielckich. —

Bagienice wieś pryw. w dawnej ziemi dziś Gub. Łomżyńskiej w Pre Szczuczyńskim Gm. i parafii Wąsosz w terytoryum 3ch milowem od Granicy Pruss na trakcie średnim z Szczuczyna i Wąsosza do Goniądza i Litwy o pół mili od Wąsosza 6½ od Augustowa 5 od M. Gub. Łomży dom 16 lud. 91 (1826)

Podług Paprockiego Bagieńscy lub Baginscy herbu Ślepowron pisali się przedtem z Wąsosza, ale później za czasów Niesieckiego już niektórzy z nich Bagienie drudzy z dóbr Bagieńskie, Bagieński albo Bagieński pisali się. — Inni znów Bagieńscy herbu Radwan posiadali na początku XVII wieku dobra Bagienice-Wierzch-Skroda w ziemi Łomżyńskiej Pre Kolneńskim, zkąd niektórzy Bagieńscy do Litwy przenieśli się. —

Bagienice wieś rząd. w Gub. Łomżyńskiej w pcie Kolneńskim w Gm. Stawiski parafii Romany, na trakcie bocznym z Łomży do Wąsosza o mile od Stawisk 1½ od Radziłowa 11 od Augustowa dom. 14 lud. 54 (1826). —

Bagienice albo ~~wioska w daw.~~ **Bagienica** wioska w daw. ziemi Łomżyńskiej dziś Gub. Łomżyńskiej w P̄ie Szczuczyńskim w jurysdykcyi Sąd Pokoj w Szczuczynie w paraf. i Gm. Lachowo w territoryum 3ch milowem blisko granicy Pruskiej między Miastami Kolnem i Szczuczynem o 1½ m. od tychże miast, 11½ od M̄ta P̄u Augustowa, własność Dziedziczna w r. 1866 Stanisława Cwaliny dom. 5 lud. 31 (1827)

Bartłomiej z Zwierszcz - Dobrzyce mając sobie nadane przywilejem Bolesława Księcia Mazowieckiego r. 1437 od dziedziców dóbr Danowo t.j. ~~od~~ Danowskich kupione 10 włók, na nich wieś Bagienice lub Babienica założył zkąd poszli Bagieńscy ów Bartłomiej miał dwóch synów: Jakóba i Mikołaja Dziedziców na Bagienica pierwszy z nich w aktach ziemskich Wiskich 1539 podpisał się chorążym i podstarostą Wiskim.

Bagienki lub **Bagienko** wioska w d. Wojew. Augustowskim dziś Gub. Łomżyńsk. w P̄ie Mazowieckim w jurysdykcyi Sądu Pokoj. w Tykoninie o mil 8 od Łomży dom 5 lud. 38 (1826)

Tu za czasów Niesieckiego miał swoje siedlisko Dom starożytny Bagieńskich albo Bagińskich herbu Ślepowron lubo niektórzy z nich pisali się z dóbr Bagienice i Bagińskie, co dawniej jeszcze według Paprockiego z Wąsosza.—

Bagińskie wieś rządowa w daw. wojew. August. dziś Gub. Łomżyńsk. w P̄ie Szczuczyńskim parafii i Gm. Grabowo, w jurisdykcyi Sąd Pokoj w Szczuczynie, blisko granicy Pruskiej, między Miastami Kolnem i Szczuczynem o 1½ m od tychże miast 9½ od M̄ta Augustowa Dom. 13 lud. 55 (1826) —

Z tąd pisali się Bagieńscy lub Bagińscy herb. Ślepowron.—

Bagno wieś pryw. w Gub. Płockiej w P̄ie i Okr. Sądowym Mławskim miała w r. 1798 dom. 14—

Bagno pustkowie w daw. wojew. Kaliskim dziś Gub. i P̄ie Piotrkowskim w paraf. i Gm. Rozprza o mil 2 od M̄ta Piotrkowa dom. 2 lud. 18 (1826) —

Bagno wioska w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pię
Słupeckim jurysdykcyi sądu pokoju w Pyzdrach w paraf.
Lubstówek om. 3 od Konina dom. 3 lud. 20 (1825).

Bagno wieś daw. zarobna dziś folwark do
dóbr Dębe-małe w Pię i Gub. Warszawskiej parafii i gminy
Okuniew z Karczmą.—

Bagno wieś w daw. wojew. Mazowieckiem dziś
Gub. Warszaw. w Pię Włocławskim w Okr. Sąd Kowalskim
parafii i Gm. Lubień blisko miasteczka dziś osady
Lubienia o mil 5 od Mta Włocławka dom 11.
lud. 58 (1825).—

Baje Nomenklatura do dóbr Stawatycze
w Pię Włodawskim w Gub. Siedleckiej.—

Bajorajcie wieś w daw. ekonomii rząd. Leśnictwo
w Gub. Suwalskiej w Pię Władysławowskim Okr.
Sąd. Maryampolskim nad rzeką Szeszupą nie-
daleko od Mta Pta Władysławowa z territoryum
Zd. milowem od granicy Pruss.—

Bakałarzewo lub **Bakałarzew** dawniej
miasteczko i wieś w Gub. i Pię Suwalskim Gm.
Wólka na drodze z Raczek do Filipowa najbliższej
stacyi pocztowej o 1½ m. na północ od Raczek
8 od Mta Sejn, leży nad jeziorem w okolicy wzgó-
rzystej przy samej granicy Pruss wschodnich.—
Jest źle zabudowane i oprócz kościoła parafialnego
niema nic osobliwego.—

Majętność ta składała się w r. 1800 za dziedzictwa
Chlewińskich z Jm. wsi i folwarków których sza-
cunek hipoteczny był w owej epoce talarów
67,000 czyli złp. 4.002. W kilkadziesiąt lat
później a mianowicie w r. 1864, kiedy dobra te
zaczęto wpłacać rat Tow. Kredyt.. w radzie Kredyt
ustanowiły za szacunek do likwidacyi summę
rs. 69,622, zaś po uwłaszczeniu włościan szacunek
w r. 1868 zniżony został do summy rs. 62,570
kop. 25.— Po Chlewińskich posiadali tę majętność
Ciemnołęscy Prawdzice.—

Około roku 1866–1868 był właścicielem Bakałarzewa
Jan Stegman.— W roku 1830 miasteczko Bakałarzewo
liczyło dom. 109 lud. 934.— W roku 1852 dnia 18/30 kwietnia
klęska pogorzeli dotknęła mieszkańców tego miasta

wskutku czego ci będzie utracili całe mienie. — Dozwolone zbieranie w całym Królestwie dobrowolnych składek na rzecz tychże pogorzelców przyniosło im niejaką ulgę. — W kilka też lat potem a mianowicie w roku 1861 liczyło już domów 96 a w nich mieszkańców 1021. — Jako nieposiadające warunków rozwoju przemianowane zostało w r. 1870 na osadę i przyłączone do składu Gm. wiejskiej Wólka. —

Bakaniuk wieś należąca do daw. ekonomii rząd. Kukowo w b. Wojew. Augustowskiem dziś Gub. i Pow. Suwalskim parafii Raczki Gm. Kukowo na drodze z Raczek do Suwałk o milę od tychże miast. 37 od m. Pow. Augustowa dom. 39 lud. 163 /1826/

Bakier młyn w Pow. Augustow. w Gub. Suwalskiej w territoryum 3ch milowem od Granicy Pruss. —

Bakiery wieś daw. Królewska w b. wojewod. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej w Pow. Łukowskim Okr. Sąd. Żelechowskim w parafii Nowodwór. — Leży nad wielkiemi Stawami i milę od rzeki spławnej Wieprza 1½ od Miasteczka dziś osady Łysobyki, 5¼ od m. Pow. Łukowa dom 6 lud 44. /1826/

Bakinka wieś dzied. Nidałka w 1869 r. w Gub. Siedleckiej w Pow. Bielskim. —

Bakowicze obacz **Bukowiec** —

Bakuła lub **Bakuły** wieś Królewska w Gub. Płockiej w Pow. i Okr. Sąd. Przasnyskim parafii i Gmin. Baranów lub Baranowo Ekonomii rząd Prasnysz. — Leży niedaleko rzeki Omólwi między Chorzelami i Ostrołęką w obrębie 3ch milowem od granicy pruskiej o mil 4 od Prasnysza w roku 1879 było w tej wsi dom. 11 w roku zaś 1826 liczono domów 19 w nich mieszkańców 110 —

Bałta lub **Balla** kościelna wieś i osada dziedziczna Dziekońskich w daw. wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Augustowskim w jurysdykcyi Sądu pok. w Suwałkach parafii Teolin Gm. Balla wielka blisko rzeki Niemna o 1½ mili od Grodna i tyleż od Sopoćkin 8ᵐ od Mta Pow. Augustowa z Cerkwią Greko-unicką przy której znajduje się dom schronienia parafialny. — Dom. 31 lud. 150 /1826/

— W r. 1800 za dziedzictwa Dziekońskich dobra Balla składały się z 15tu folwarków wsi i pojedynczych osad których szacunek hypoteczny był wówczas talarów 60,000 czyli zł. 3,060 tysięcy. — W kilka dzie-

siat lat później była jeszcze w posiadaniu tej rodziny jakoż w roku 1866 Kommissya likwidacyjna przyznała Eustachemu Działyńskiemu właścicielowi dóbr Balla rubli sr. 34,570 kop. 65 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.-

Bala lub Balla-wielka Gmina i folwark należący do dóbr dziedzicznych Balla-Kościelna własności od dawnych czasów rodziny Działyńskich w dawnem wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwalskiej w Pcie Augustowskim parafii Teolin.- Leży o 1/4 m. od rzeki Niemna 1½ od Sopoćkin 8mi od Augustowa Dom. 5 lud. 24 [1826]

Bala lub-Balla-sołna wieś prywat. w b. wojew. August. teraźniejszej Gub. Suwalsk. w Pcie Augustowskim parafii Teolin w Gm. Balla-wielka nad rzeką Niemnem o mil 8 od Grodna znajduje się tu magazyn dom 4 lud. 27 [1826]

Bala lub Balla-Kornacka dominium i dwór w b. wojew. Augustowskim obecnie Gub. Suwalskiej w Pcie Augustowskim Parafii Sylwanowce Gminie Balla-Wielka blisko rzeki Niemna o mil 9 od Mta Augustowa Dom. 2. lud. 11ie [1826]

Do tego dominium należą przyległe wsie Berżany i Szambelowce.- W roku 1866 była to własność Ludwika i Anieli Gorskich którzy za uwłaszczone grunta włościańskie pobierali wynagrodzenia likwidacyjnego rubli sr. 7316 kop. 78.-

Balanista Przyległość do dóbr Jasnudów w Gub. Suwalskiej w Pcie Augustowskim w parafii Teolin

Balbirzów folwark na gruntach dóbr Brzezie Szlacheckie niedawno założony w Gub. Radomskiej w Pcie i Okr. Sądowym Opatowskim.-

Balcerów Kolonia na początku tego stulecia założona na gruntach dóbr Dembowa-góra przez ówczesnego dziedzica r. 1820 dóbr pomienionych Balcera Bieńkowskiego b. Radcę wojew. Mazowieckiego od którego imię to nosi w Gub. Warszawskiej w Pcie Skierniewickim w parafii Żelazna w Gm. Dembowa góra w jurysdykcyi Sądu pok. w Rawie.- Leży nad rzeką Skierniewką

o 1/4 m. od Skierniewic 2 3/4 od Rawy dom 14 ludn. 85/1826/

Balcery-Kąty wieś pryw. w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w Pcie Radzymińskim w parafii Lutejowskiej na drodze bocznej z Warszawy do Jadowa o milę i ćwierć od tegoż miasteczka dziś osady 4 od Mta Mińska. – Składa się z kilkunastu osad po lesie rozproszonych noszących oddzielne nazwiska jako to Chorzewo, Kury, Malce, Kontniki, Oldaki. dom 30 ludn. 233/1826/

Balczuniszki osada należąca do dóbr rząd. Gub. Suwalskiej w Pcie Wołkowyszkim parafii i Gm. Wołkowyszki jurysdykcyi Sądu Pok. w Kalwaryi o mil 5 od Mta P. Kalwaryi dom 1. ludn. 12 /1826/

Balczuny wieś daw. królewska w G. Suwalskiej w Pcie Wołkowyszkim parafii Gm. i Ekonom. rząd Wołkowyszki o mil 5 od Mta Kalwaryi gdzie właściwa jurysd. Sądu Pok. dom 14 ludn. 150. –

Balc mała wioska w G. Warszawskiej w Pcie Radzymińskim należąca do dóbr i parafii Jadowa Andrzeja hrabi Zamojskiego dziedzicznych leży na granicy daw. Wojew. Podlaskiego o milę Jadowa 2 1/2 od Węgrowa 4 1/2 od Mta Mińska dom 4 ludn. 27/1826/

Balc wieś pryw. w daw. wojew. Podlaskiem dziś G. i Pcie Siedleckim Gm. Skupie parafii Mokobudy nad Liwcem na trakcie z Węgrowa do Siedlec o 1/4 m. od Mokobud 2 od Siedlec dom 11 ludn. 78. /1826/

Balc-deski wieś w Pcie Maryampolskim Gub. Suwalskiej w terytoryum 3 milowem od granicy Pruss. –

Balenięta w Gub. Suwalskiej w Pcie Augustowskim w parafii Teolin o 1/4 m. od Sopoćkin 1/2 m. od Kanału spławnego Augustowskim zwanego. 1 1/2 od rz. Niemna 9 m. od M. P. Augustowa. – dom 12 ludn. 71 /1826/
Należy do dóbr Jasieniewa. –

Balice majętność w daw. wojew. Podlaskiém
dziś Gub. Siedleckiej w P<u>cie</u> Garwolińskim na trakcie
Lubelskiém obok stacyi pocztowej Żabianka. –

Balice wieś i włość oraz gmina w <u>b</u> województwie
Krakowskiém dziś Gub. Lubelskiej w P<u>cie</u> Stopnickim
w parafii Janina między Stopnicą, Szydłowcem
Chmielnikiem i Buskiem o 1½ m. od tychże
miast dzisiejszych osad. – Dom. 40 ludn. 342 (1826)

Dawne to dziedzictwo Lubienieckich herbu Rola,
z tych Jan Kanty Lubieniecki syn Adama herbu Rola
zasiadał niegdyś jako deputat w Trybunale Lu-
belskim jako poseł na Sejmie 4<u>o</u> letnim, tenże
za Księstwa Warszaw. zasłużył się ziomkom jako Radca
Departam: Krakow. i Poseł na Sejm w r. 1812 z P<u>tu</u>
Stopnickiego wybrany wysokiego doczekał się
wieku. Pozostała po nim wdowa Felicya z Hrabiów
Konarskich hrabina Lubieniecka zeszła z tego
świata w Balicach w 12 Kwietnia 1855 r. Po ich
śmierci odziedziczył Klucz Balicki i Sobószów ich
syn Hipolit Hr. Lubieniecki i posiadał takowy
w latach 1856–1864 Ś<u>ej</u> pamięci Jan Kanty Lubie-
niecki z synem Hipolitem – Juranem – Augustynem
z mocy Najwyższego Zatwierdzenia mają prawo uży-
wać tytułu Hrabiego. –

Zmarły w Balicach r. 1864 Hipolit Hr. Lubieniecki
i Jadwiga z Łępickich małżonkowie Lubienieccy
dziedzice dóbr Balic mieli córkę Helenę wydaną
w r. 1856 za Karola Tarskiego właściciela dóbr Chmiel-
nika syna zasłużonego niegdyś Ś<u>ej</u> pamięci Jenerała
Tarskiego. –

Klucz Balicki z wsiami Zawada, Kotlice, Podlaski,
z młynami Dąbrówka i Bugaj został ustanowiony w r. 1866
przez władzę Kredytową szacunek w ilości rs. 45,000. –

Są inne Balice w Cyrkule Przemyślskim w Galicyi,
zkąd Baliccy herbu Ostoja, inne znowu Balice są pod
Krakowem, które kupił około r. 1500 Jan Bonar
kupiec najbogatszy w Krakowie późniejszy Podskarbi
Zygmunta I<u>go</u> który dom wygasł w r. 1595 na Seweryn[illegible]
Bonarze synie Jana a ogromny ich majątek zbiegł się
w dom. Firlejów. –

Balice wieś prywat. w Gub. Kaliskiej Okr. Sąd. Sieradz-
kim mająca dom 6. –

Baliki wieś daw. Królewska w <u>b</u> wojew. Augustowskim
dziś Gub. i P<u>cie</u> Łomżyńskim w parafii i ekonomii Nowogrodzkiej
nad rzeką Pissą o mil 2 od Łomży ½ m od osady Nowogrodu

W roku 1798 było tu domów 14 teraz jest 7.—

Balików wieś rząd. w Gub. Warszaw: w Pttu Rawskim Okr. Sąd. Zgierskim 2 mile od mko Łęczycy.— W roku 1798 miała dymów 23.—

Balimoje osada rząd. w Gub. Suwalskiej Okr. Sąd Maryampolskim parafii Plutyszki o 3 mile od Maryampola Dom lud 15 —

Balin dominium i wieś w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pcie Tureckim parafii Uniejowskiej nad odnogą rzeki Warty, na drodze z Sieradza i Warty do Uniejowa o 3/4 mili od tejże osady 6½ od Kalisza dom 25 lud 206 (1826).—

Do tego folwarku należy przyległa wieś Łęgi.— Według Niesieckiego w Sieradzkiem było gniazdo domów Balińskich herbu Jastrzębiec; byli jednak za jego czasu w pierwszej ćwierci XVIII wieku i w Sandomierskiem, inni znowu mieszkali w Płockiem gdzie jest także wieś Balino.—

Było to dziedzictwo około 1828 Józefa Walewskiego który wówczas posiadał i piękną majętność Charłupię wielką w Pcie Sieradzkim, dalej około r 1856–1858 dziedziczył na Balinie i Jankowicach Ksawery Gierałtowski syn Dyonizego herbu Tępa-Podkowa.—

Balin lub **Balino** wieś szlachecka w daw. wojew. dziś Gub. Płockiej w Pcie Rypińskim Parafii i Gm. Żale niedaleko od m. Rypina w obrębie 3ch milowem od granicy pruskiej 3 mile od Lipna.—

Składa się z 20tu dymów do częściowych właścicieli należących.— Balino lit a z przyległościami Szwarocki miały oszacowany w r. 1864 przez urząd Tow. Kred. szacunek do licytacyi rubli 2525.—

Balinka wieś daw. Królewska w Gub. Suwalskiej w Pcie Augustowskim w ~~parafii~~ Krasnobór na traktcie z Augustowa do Grodna 8 m. od m. Gu Suwałk 4ry od m Sto Augustowa 2 od Lipska mila jedna od granicy rossyjskiej główne miejsce leśnictwa tegoż imienia Dom. 8 lud 43 (1826)

W leśnictwie Balinka obszerne i gęste znajdują się lasy, w których prócz innego grubego zwierza znajdowały się do najpóźniejszych czasów niedźwiedzie.—

Ostatnią niedźwiedzicę ubito tam w r. 1839; odtąd niewidziano u nas w lasach niedźwiedzia.

Balinów folwark należący do dóbr i parafii im. Serokomla w Gub. Podlaskiej w Pie Łukowskim z gorzelnią i browarem piwnym.

Balków lub Balkowo wieś niegdyś królewska w daw. wojew. Mazowieckiem, dziś Gub. Kaliskiej w Pie Łęczyckim w parafii i Gm. Piontek ekonomii Brysk o 1/4 mili od rzeki Bzury 3/4 m. od Miast dziś osady Piontkin 2 m. od Mta Łęczycy.

Dom. 37 lud. 294 (1826).

Roku 1865 przyznano Teodorowi Rurzyńskiemu właścicielowi dóbr Balkowa rub. 8734 kop. 72 wynagrodzenia likwid. za utracone grunta włościańskie.

Balkuny lub Batkuny i Balczuny wieś daw. królewska w Gub. Suwalskiej w Pie Kalwaryjskim w parafii Mirosław ekonomii Oniszki w territoryum 3 milowem od granicy Pruss o 1½ m. od Olity, 8 m. od Mta P. Kalwaryi ma dom 17 i karczmę lud. 158 (1826).

Bahuliszki wieś pryw. w Gub. Suwalk. w Pie Władysławowskim Oks. Sąd. Maryampolskim parafii i Gm. Syntotty o m 8 od Mta Maryampola dom 8 lud. 71 (1826).

Balwierzyszki lub Balbierzyszki i Barwierzyszki znaczna majętność w dawnem województwie Trockiem w Pie Kowieńskiem, w dzisiejszej Gub. Suwalskiej w Pie Maryampolskim w parafii i Gminie tegoż nazwisko w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Maryampolu, przy ujściu rzeki Pierszajki do Niemna.

Nazywała się pierwiastkowo Barwierzyszki które potem spolszczono na Balwierzyszki. Wzięła to miano od rzeczki pod tą osadą płynącej a zarazem i od Rafy czyli Brodu Kamiennego na Niemnie Barbiera zwanego. Za panowania Zygmunta I zbudowano tu Kościół z drzewa, który gdy podstarzał i w ruinie chylił się, Ksiądz Stanisław Wilkiewicz Proboszcz Balwierzyszki wyrestaurował go na nowo i w roku 1619 rozpoczął w nim dawne nabożeństwo którego przez długi czas niebywało

gdyż kościół ten oddany był przez Chorążczyńskiego na zbór Kalwinom.. Taż sama świątynia pod wezwaniem Śtych Piotra i Pawła apostołów dotąd istnieje (1858).—
Dobra Balwierzyszki nadane zostały przez Zygmunta I Jarosławowi synowi Jarosława Księcia Rafałowskiemu, Chorążczyńskiemu którego familii posiadaniu zostawały aż do czasu Władysława IV.. Od Chorążczyńskich przeszły te dobra w końcu XVIII wieku do Tadeusza Tyszkiewicza b. Generała Brygadiera Kawaleryi wojsk polskich zaś dnia 1 Sierpnia 1833 zajęte zostały pod Administracyę Skarbową w roku 1844.— Rząd wystawił te dobra na licytacyę dla spłacenia długu na nich ciążącego Pawłowi Księciu Sapiezie lecz nim ta sprzedaż przyszła do skutku Najjaśniejszy Cesarz Mikołaj I w Bogu Spoczywającej w drodze łaski uwolnił z pod konfiskaty Dobra Balwierzyszki i powrócił je córkom Tadeusza Tyszkiewicza Hrabiance Maryi zaślubionej Ignacemu Łempickiemu i Hrabiance Józefie małżonce Karola Modzieiewskiego, którym Rząd oddał w posessyę r. 1847.— Dobra Balwierzyszki składają się z folwarków Balwierzyszki, Ludwików, Iwaniszki, Tadeuszowo, Marynka, i Dowgierdyszki; nadto folwark probostwa Nieszejki.— Rozległość dóbr z lasami wynosi włók 600 na których jest miasto jedno dziś osada i wsi 29.— Szacunek ~~do hypo~~ tych dóbr za rządu pruskiego około r. 1803 podany był na 68.500 talarów czyli złp. 400,11 do ks. hypotecznej.—
Grunta ~~tutejsze~~ są gliniaste i żyzne położenie nad Niemnem urocze.—
Probostwo zawierało w r. 1858 włók 27 mórg 9 prętów 27, miało przytem rybołówstwo na Niemnie.—
Balwierzyszki posiadały w r. 1858 dom drew. 152 i mieszk. 3,004 w tej liczbie Katolików 1753 Ewang 65 i żydów 1186.— Miasto leżące dziś na uboczu straciło dawne swe znaczenie handlowego i dla tego przemianowane zostało w 1870 na osadę, i przyłączone do Gminy tegoż nazwiska.—
Należy do jurysd. Sąd pok. w Maryampolu.—
Balwierzyszki oddalone są od Maryampola mil 4½ 2 mile od Preny 3 m. od Simna 5 od Serej — 14 m. od Suwałk..
Zdobi je piękny pałac w którym zwykle mieszkają dziedzice tej wioski, i kościół parafialny Katolicki.—
W r. 1861 domów było 162 w nich mieszk. 1857. Zresztą jest źle zabudowane i niebrukowane.— Miewa 3 jarmarki do roku z tych na zielone Św. bywa bardzo ożywiony, 2 targi w tygodniu.— ~~Miasto~~ W II połowie wieku XVIII sławne było na całe Wilno piwo Balwierzyskie.— Lasy do dóbr Balwierzyszki należące zawierają w sobie 266 włók nowopolskich, najwięcej

/.

drzewa liściowego. – Jeziora 37 zarybione są różnemi gatunkami ryb prócz Sielaw; grunta orne tychże dóbr należą do klasy II i III przeważnie, gatunek gleby jest po większej części silna glina ze spodem nieprzepuszczalnym. – Z Balwierzyszek do Prień prowadzi droga nad doliną Niemnową po wzgórzach lasami okrytych nad zielonemi równinami, które pięknością swą zachwycają podróżnego. –

Pod Balwierzyszkami ciągnie się tak zwana Buchta sformowana przez zakręt Niemna który okalając ten półwysep tworzy dwie nierówne części z których pierwsza większa co do przestrzeni jest właściwą Buchtą, druga zaś mniejsza gdzie kiedyś mieli zwyczaj polować Litewscy Książęta, dotąd jeszcze nosi nazwę Zwierzyniec, na wzgórzu którego leżą Byrztany. –

W pobliskości jest folwark tegoż nazwiska, do dóbr powyższych należący w którym jest dom mieszkalny i folwarczny oraz obszerne zabudowania ekonomiczne. – Znakomite tu było gospodarstwo w r. 1857 przez Józefa Wierzniewskiego prowadzone. –

Bałądź jezioro położone w obrębie dóbr Krasnopole w Pcie i Okr. Sejneńskim Gub. Suwalskiej. –

Bałdowo wieś folwarczna i dwór w Gub. Płockiej w Pcie i Okr. Sąd. Lipnowskim parafii Karnkowo o milę od Lipna tyleż od Skępego, dom 6, ludn. 51 (1826)

Miała około r. 1850 wysiewu oziminy w 3ch nierównych polach korcy Warszawskich 60–90 siana sprzętów fur 40–60, otworzenie rowów zalanych sprzęt siana znacznie by pomnożyło. – Bałdowo przed kilkudziesięciu laty osiadłe było przez kilku cząstkowych współwłaścicieli. – W latach 1825–1850 Bałdowo lit. A i Czarne w Lipnowskim były własnością Kajetana Płąskowskiego byłego Kapitana wojsk Polskich Kawalera Krzyża wojskowego Polskiego złotego 6 Prezesa Dyrek. Tow. Kred. w Płocku który zmarł w dobrach dziedzicznych Czarne dnia 27 Stycznia 1869 w wieku lat 88, gdzie też w grobach familijnych ciało jego złożonem zostało. – W roku 1850 i lat następnych dobra Bałdowo lit. A były w posiadaniu Ignacego Płąskowskiego podobno syna Kajetana herbu Oksza. –

Bałdrzychów daw. ekonomia rząd. dziś dobra donacyjne Borysa-Nejgardt, folwark i wielka wieś w b. wojew. Mazowieckiem dziś G. Kaliskiej w Pcie Łęczyckim

Okr. Sąd. Zgierskim. — Leży nad rzeką Ner przy granicy b. Wojewódz. Kaliskiego o 1½ m. od m. Rękodzielniczego Poddębic 37 od Łęczycy 10 od m. [illegible]. — Ma kościół parafialny, młyn wodny, stacyę pocztową ~~przy~~ na trakcie Toruńskim od Krośniewic do Łużewa. — W roku 1798 było w tej wsi tylko domów 34 zaś w roku 1826 liczono domów 52 w nich mieszkańców 406. — Odbywały się tu dawniej znaczne jarmarki i targi na których wszelkie produkta sprzedawane bywały. — Odbywanie tychże targów w r. 1820 zabronione zostało. — Na mocy donacyi z r. 1835 cały Bałdrzychów nadany został jako majorat ówczesnemu Generałowi-Adjutantowi Nejdhardt. Lasy do tego majoratu należące miały w roku 1852 rozległości morgów 1272 prętów □ 137. —

W r. 1867 Borys Nejdhardt właściciel dóbr Bałdrzychowa otrzymał rsr 32.201 kop. 91 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Bałdrzychowska-góra wielka wieś folwarczna w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej w Pow. Łęczyckim, okr. Zgierskim należąca do ~~parafii~~ daw. Ekonomii dziś dóbr donacyjnych i parafii Bałdrzychów z młynem wodnym na rzece Ner — od Łęczycy mil 3? dom 56 lud. 426 (1826). —

W przedostatnich latach mianowicie w r. 1858 była tu stacya stadna do której przyprowadzane były ogiery z zakładu Stada Rządowego. —

Bałejki lub **Bałajki** osada w daw. wojewódz. Augustowskim dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Kalwaryjskim parafii Ekonomii i Gm. Ludwinów o 1½ m. od Kalwaryi dom. 4 lud. 46 (1826). —

Bałki wieś dziedziczna w daw. wojew. Podlaskiem obecnie Gub. Siedleckiej w Pow. i parafii Sokołowskiej. W jurysdykcyi Sądu pokoju w Sokołowie o mil 4½ od Siedlec należy do dóbr Patrykozy familii Szydłowskich — dom. 9 lud. 47 (1826). —

2 **Bałków** folwark i wieś dziedziczna w daw. wojew. Krakowskiem w Pow. Jędrzejowskim dziś Gub. Kieleckiej parafii Dzierzgów, niedaleko ~~miasta~~ dziś osady Secemina, 2 m. od Małogoszcza 6 od Kielc — dom 25 lud. 236 (1826)

3) **Bałków** wieś daw. rząd. w Gub. Suwałkskiej w P̲ie̲ Sejneńskim parafii i Gm. Sereje 6ciu m. od M̲i̲a̲ Sejn Dom. 17 lud. 140 /1826/

1) **Bałkosadzie** wieś należąca do dóbr rząd. paraf. i Gm. Sereje w daw. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwałkskiej w P̲ie̲ Sejneńskim leży nad Niemnem o 1½ m od osady Serejów 6 m. od M̲i̲a̲ Sejn Dom. 17 lud. 140 /1826/

Bałkuny obacz **Balkuny**

1) **Bałsupie** wielka wieś w d. wojew. Augustow. dzisiejszej Gub. Suwałkskiej w P̲ie̲ Maryampolskim parafii Kieturwiski Ekonomii Michalin nad granicą P̲u̲ Kalwaryjskiego o milę od Maryampola Dom. 54 lud. 409 /1826/. –

Bałtkoje wieś dziedziczna w dawnem wojewódz. Augustowskiem obecnie Gub. Suwałkskiej w P̲ie̲ Władysławowskim Okr. Sąd. Maryampolskim parafii Szaki nad rzeką Czarka zwaną w territoryum Szakiewem od granicy Pruss o milę od Szak 9 m. od Maryampola Dom 9 lud. 48 /1826/ Należy do dóbr Giełgudyszki – Niższe. –

Bałtoszyszki – lub **Bałtoszyszki** wioska dziedziczna w d. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwałkskiej w P̲ie̲ Sejneńskim parafii Liszków niedaleko rzeki spławnej Niemna 7 m. od M̲i̲a̲ Sejn dom 4 lud. 51 /1826/

Prawie naprzeciwko wsiów Mury i Bałtoszyszki w P̲ie̲ Sejneńskim przy malowniczych brzegach rzeki Niemna w samej granicy Królestwa leży piękne miasteczko skarbowe Druskieniki w Gub. i P̲ie̲ Grodzieńskiej sławne z wód mineralnych i słonych źródeł do których latem zjeżdża się wielka ilość cierpiących dla poratowania straconego zdrowia. –

Bałtów lub **Batutów** dominium i wielka wieś parafialna w Gub. Radomskiej w P̲ie̲ Opatowskim Okr. Sąd. Soleckim nad rzeką Kamienną do spławu przez Rząd przysposobioną o 2 mile od Wisły 7 m. od M̲i̲a̲ Radomia 4 od M̲i̲a̲ Opatowa 10 od Lublina, na trakcie z Radomia do Zawichosta, w położeniu rzadkiej piękności na wyniosłej górze wśród skał z wapienia jurajskiego wyrzeźbionych przedstawiających się postaciach, i rozkosznych

gór pokrytych lasami i gajami lipowemi i modrzejowemi które przerzyna krętą doliną płynąca rzeka Kamionna, a które przypominają przedwodniowi ozdabiającą dolinę Ojcowską.–

Zdobi to miejsce wspaniały i obszerny pałac na spadzistej górze u stóp której płynie rz. Kamionna przez Chomentowskiego hetmana wymurowany a później przez Małachowskiego zamieszkały a przez [illegible] wyrestaurowany ale teraz już opuszczony; gustownie i okazale utrzymywany kościół parafialny. Przy końcu zeszłego stulecia Bałtów liczył 115 dymów – liczba ta zmniejszyła się w ciągu lat kilkudziesięciu do cyfry 52 zamieszkałej przez 399 mieszkańców.–

Bałtów posiada grunta przeważnie gurzyste, lasy znaczne i łąki.– Wapno Bałtowskie jest wyśmienite i ma znaczny pokup w samejże Warszawie to też właściciele korzystając ze spławów i tamtejszych pokładów wyborowego wapienia rozwinęli w r. 1860 wypalanie wapna na skalę fabryczną.– Produkt z tej miejscowości pochodzący odznacza się brakiem wszelkich obcych przymieszek, posiada piękną i krucą budowę choć niekiedy przybiera odcień płowy lub żółtawy.–

Na pomienionej rzece Kamiennej pod samym pałacem płynącej znajdują się młyny i folusze.– Okoliczne góry zawierają w sobie kamień wapienny i piaskowy zdatny do wszelkiej budowy, rudę żelazną tudzież najpiękniejszą glinkę fajansową dostarczającą materyału do sławnej fabryki fajansów w Ćmielowie.–

W wieku XVI majętność tę dziedziczyli Chwaimowscy później Ossolińscy, Chomentowscy, Pieniążkowie, a około r. 1776 posiadał ją Antoni Małachowski Pisarz Wielki Koronny.– W roku 1829 Franciszka z hr. Małachowskich Karwicka, a w 10 lat później t.j. w 1839 Teresa z książąt Druckich Lubeckich Hr. De Campo Scypio i Franciszek-Władysław-Tytus-Ksawery małżeństwo Piotrowscy byli dziedzicami tej wsi.–

Według wykazu hypotecznego z r. 1829 szacunek dóbr Bałtowa podany jest na złp. 608220.– Według Franciszka Siarczyńskiego wieś Bałtów miała niegdyś erekcyą miasta.–

Bałtów wielka wieś folwarczna w dawnym województwie dziś Gub. Lubelskiej w Pie Nowo-Aleksandryjskim należała do dóbr donacyjnych

parafii i Gm. Gorzkowskiej o 1½ mili od Lutawa dzisiejszej nawej i Aleksandryi tyleż od rzeki spławnej wieprza 7 m. od mta Gtnego Lublina dom 49 lud 336 (1826)

Battowska-wola lub wólka wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej w P.cie Opatowskim Okr. Sądowym Solcckim parafii Battów w Okolicy Ćmielowa o 4 mile od mta P. Opatowa nad rzeką Kamienną z lasami, tuż przyległa do Battowa należy dom. 15 lud 114 (1826).

W gruntach tej wsi znajduje się glinka fajansowa którą tu już oddawna kopią na potrzeby fabryki Ćmielowskiej.

Battraki wieś należąca do dóbr rząd. i parafii Witkowyszki w b. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwatkskiej w P.cie Wołkowyszkim Okr. Sąd. Kalwaryjskim o mil 4 od Kalwaryi dom 17 lud 114. (1826)

Battroliszki wieś daw. królewska w b. województwie Augustowskim dziś Guber. Suwatkskiej w P.cie Maryampolskim parafii Skrandzie Ekonomii i Gm. Antonowo mil 5½ od Maryampola dom 3 lud 36 (1826).

Battromorgi osada rząd. w Gub. Suwatkskiej w P.cie Maryampolskim parafii Plutyszki o mil 3¼ od Maryampola dom 2 lud 17 (1826)

Battrusie wieś w b. wojew. Augustowskim dzisiejszej Gub. Suwatkskiej w P.cie Władysławowskim należąca do dóbr rząd. leśnictwo parafii i Gminy Gryszka-buda o mil 3¼ od Maryampola dom 17 lud 112 (1826)

Battrusie wieś w P.cie Maryampolskim Gub. Suwatkskiej nad rzeką Pilwą o 2 m. od Pilwiszek.

Batucha wieś dziedziczna w Gub. Kaliskiej w P.cie Sieradzkim Okr. Sąd. Szadkowskim mająca ~~dom~~ 9

Batucz wieś ~~dziedziczna~~ szlachecka i Gm. w dawnym wojew. Kaliskim obecnie w Gub. Piotrkowskiej w P^{cie} Łaskim parafii Borszewice na drodze z Łasku do Szadku o milę od tychże miast 34 od Mta P. Sieradza. – Dom 20 ludn 245 (1826). –

Batucz i Kowalew dwa folwarki i dominia z których jedno należało w r. 1815 do Otockiego a drugie do Kowalskiego. – Batucz należał później do kilku współdziedziców. –

Batuty lub **Batudy** wieś dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckim obecnie Gub. Piotrkowskiej w P^{cie} Łodzińskim parafii i jurysdykcji Sądu Pokoju w Łodzi (w Gm. Radogoszcz) na drodze z Łodzi do Strykowa o 1/4 m. od Łodzi 4 m. od Łęczycy dom. 12 ludn 132 (1827)

Na folwarku Batuty należącym do Augusta Zawiszy właściciela Dóbr Łagiewniki z przyległościami w ~~latach~~ 1857/1859 urządzoną być miała nowa osada fabryczna Nowe-Batuty zwać się mająca na której erygowanie właściciel przeznaczył gruntu morgów 408 miary nowopolskiej. – Gdy zaś część territoryum Żubarz zwanego o którego własność toczył się spór in petitorio między dobrami Radogoszcz a dobrami Batuty a nawet część spornego territoryum wzdłuż drogi bitej ze Zgierza do Łodzi prowadzącej już na pojedyncze place podzieloną została, dziedzic zatem dóbr Radogoszcz Stanisław Strzałkowski zrobił na początku r. 1858 przez pisma publiczne ostrzeżenie, iż wchodzący w nabycie jakiej bądź części spornego territoryum Żubarz w razie przysądzenia takowego dobrom Radogoszcz, narażony będzie nie tylko na utratę wkupnego lecz nadto zmuszony zostanie do usunięcia budowli jakieby na tymże territoryum wystawił. –

Później jednak spór ten rozstrzygnięty został skoro osada nowo-założona pod m. Łodzią Batuty-nowe zwana na gruncie czynszowym do dóbr Łagiewniki jest obecnie (1870) własnością Augusta Zawiszy.

Batyszki wieś dziedziczna w Gub. Suwałkskiej Okr. Sąd. Maryampolskim. – Tamże istnieje osada Batyszki-małe obie należą do dóbr Gielgudyszki-niższe. –

Bamkieniki realność w P^{cie} Kalwaryjskim w Gub. Suwałkskiej w territoryum 3^{ch} milowem od granicy pruskiej

Banach wieś dziedziczna w daw. wojew. dziś Gubern. Lubelskiej w P^cie^ Nowo-Alexandrowskim Okr. Sąd. Kazimierskim w parafii i Gm. Baranów niedaleko rzek spławnych Wieprza i Wisły o mil 7^m^ od M^sta^ Dom 8 lud. 50 (1826)

Banachów kolonia pryw. w daw. wojewódz. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej w P^cie^ Łęczyckiem w parafii Umienie o mil 3½ od Łęczycy dom 4 lud. 40 (1826) —

Banachy wieś pryw. w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P^cie^ Biłgorajskim parafii Puszcza-Solska o mil 2 od granicy Austryjackiej. 1½ od Biłgoraja 5^m^ od M^sta^ Janowa. Dom 29 lud. 323 (1826)

Banasz Realność w Gub. Kaliskiej w P^cie^ Wieluńskim w territoryum 3^ch^ milowem pogranicznem od strony Prus. —

Banajście czyli Bonajcie wieś w Gub. Suwalskiej P^cie^ Władysławowskim Okr. Sąd. Maryampolskim należąca do dóbr rząd. ekonomii Kidule Parafii Słowiki, niedaleko granicy Pruskiej o mil 9 od M^sta^ Maryampola dom 6 lud. 47 (1826)

Bandura osada pryw. w Gub. Kaliskiej w P^cie^ Konińskim parafii i Gm. Rzgów o mil 2 od Konina dom 1. lud. 5 (1826)

Bandysie wieś należąca do dóbr rząd. Ostrołęka w daw. wojew. Płockiem obecnie Gub. Łomżyńskiej w P^cie^ Ostrołęckim w parafii Myszyniec w okolicy bagnistej puszczy Myszynieckiej. blisko rzeki Omulwi na drodze z Ostrołęki do miasta Pruskiego Willenberga w okręgu 3^ch^ milowem od granicy Pruskiej o mil 2 od Myszyńca 5 od Ostrołęki w roku 1826 miała dom 32 w nich gospodarzy 27 Chałupników 10 lud. 197. —

Baniocha dawniej i wieś dziedziczna w b. województwie Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w Pow. Góro-Kalwaryjskim w Gm. Łubienia w paraf. Słomczyn.—

Jest dobrze zabudowane grunta ma niezłe, łąki, sadzawki las obszerny w około, ogólnej rozległości włók 41 morg 7 pręt 12 miary nowopolskiej o milę od Piaseczna 3 od Warszawy.—

Należała w przeddostatnich czasach do Szymanowskich dalej około r. 1853 do imienia Karo następnie w 1867 do Karola Wernera.— Szacunek do licytacyi publicznej na sprzedaż dóbr Baniocha ustanowiony był w roku 1862 na rs. 16,000.—

Dwór dom 9 lud 77 (1826)

Baniomiszki osada daw. rząd. w Gub. Suwałkskiej w Pow. Maryampolskim parafii Płutyszki o 3½ mili od Maryampola dom 3 lud 27 (1826).—

Banoski wieś daw. Królewska w b. wojew. Augustow. obecnie Gub. Suwałk. w Pow. Augustow. parafii Przytuły o mil 11 od Augustowa dom 18 lud 97 (1826)

Baraginie wieś Królewska w b. wojew. August. teraźniej Gub. Suwałkskiej w Pow. i parafii Maryampolskiej Gm. Kwieciszki o milę od Miasta Pow. Maryampola dom 13 lud 105 (1826).—

Baraginie osada w b. wojew. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w Pow. Maryampolskim w parafii Preny, niedaleko tegoż miasta, o mil 6½ od Maryampola dom 2. lud 34 (1826)

Baraki tak zowią się Budy czyli Rumunek należący do dóbr Czarnocina w Gub. Płockiej w Pow. i Okr. Prasnyszkim, gdzie znajduje się chałup 3 i tyleż Bud w ziemi (1852)

Baran wieś w daw. Wojew. Sandom. dziś Gub. Radomskiej w Pow. Końskim należąca do dóbr rząd. Radoszyce parafii Miedzierza o 2 mile od Radoszyc, 2½ od Końskich dom. 7 lud 41 (1826).—

Baran Miejsce Komory Celnej wychodowej od strony wielkiego Księstwa Krakowskiego w daw. wojew. Krakowskim

dziś Gub. Kieleckiej w P^e^ Olkuskim o milę od Sławkowa 1½ od Modrzejowa.–

Z pomiędzy kilku Komor Celnych przez które wywóz zboża z Gub. Radomskiej i Kieleckiej do Austryi i Prus odbywać się może jedna Komora Baran największą ilość onego corocznie expedyuje jako najbliższa od środka pasa zachodnio-południowego odznaczającego się szczególną urodzajnością, oraz od miast Proszowic, Szkalbmierza i Koszyc. Skutkiem czego najkorzystniejsze posiada warunki do ułatwienia handlu z targami Krakowskiemi. Ważność tego punktu i rząd Austryjacki ocenił, skoro na przestrzeni między Baranem i Krakowem wybudował w przedostatnich czasach drogę bitą Dwumilową, następnie Komorze swej 2^ej^ Klassy Kośmierzowie naprzeciw Barana położonej od 1. Czerwca 1859 r. nadał prawa i przywileje służące tameczym Komorom 1^ej^ Klassy, a to wszystko dla ułatwienia przewozu naszych produktów.–

Jakoż kilku obywateli ziemskich w P^e^ Pinczowskim na czele których stanął Zygmunt Hr. Wielopolski postarało się u naszego rządu o przeprowadzenie drogi żelaznej od M. Pinczowa przez Chroberz, Kazimierzę-Wielką gdzie jest znakomita cukrownia i Komorę Baran dla połączenia z liniami drogi żelaznej do Krakowa.– Kolej ta przebiegać będzie najurodzajniejsze chlebodajne gleby nasze Proszowskie i Szkalbmierskie, ułatwi dowóz węgla kamiennego do okolic pozbawionych lasu wpłynie na przyszły rozwój miejscowego przemysłu oraz na podniesienie już istniejących zakładów fabrycznych.–

Komora Baran odległą jest od Proszowic mil 2 od Szkalbmierza mil 4, zaś od Wiślicy mil 7.–

Barańce wieś dziedziczna w b. województwie dziś Gub. Płockiej w P^e^ Przasnyszkim parafii Zielona o milę od Przasnysza dom 6 ludn. 40 (1826)

Barandy wieś dziedziczna w daw. wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwalskiej w P^e^ Władysławowskim parafii i Gminie Syntowty w jurysdykcyi Sądu Pok. w Maryampolu

w territoryum 3ch milowem od granicy Prus, o mil 2 od Izak 2ie od Władysławowa 8 od Maryampola, należy do dóbr Zyple dom. 8 lud 71 (1826)

Baranek folwark i wieś należąca do dóbr daw. rząd. i Gm. Wiszniów parafii Zbuczyn w daw. województwie Podlaskiem dziś Gub. i Pie Siedleckim o mil 2 od Mta Siedlce. – Na dwór domów 4 lud 22 (1826). –

Baranek młyn rząd. w daw. wojew. Krakowskiem dziś w Gub. i Pie Kieleckim w jurysdykcyi Sądpok. w Kielcach w parafii Chęciny o 2 mile od Kielc. – Dom 1. lud 6 (1826)

Barania-ruda folwark należący do dóbr dziedzicznych i Gminy Kołbiel w Gub. Warszaw. w Pie Nowo-Mińskim w parafii Jeruzal. –
Leży blisko granicy w Gub. Siedleckiej o mil 2 od Kufla-wa 3½ od Mta P. Mińska. Dom folwarczny 1. i dwa inne lud 36 (1826)

Baranica wieś daw. Zarobna do dóbr Czysta-dębina w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w Pie Krasnostawskim parafii i Gm. Gorzków o ½ m. od tego daw. miasteczka dziś osady 2ie od Mta Krasnego-Stawu Dom. 25 lud 130 (1826)

Baranicha lub **Baraniachy** osada w dawnem wojew. Sandomierskiem dziś Gub. Radomskiej w Pie Opatowskim w parafii i Gm. Słupia nowa o 3½ mile od Mta Opatowa. – Należy do dóbr dziedzicznych Jeleniowa Dom 1. lud 5 (1826). –

Baranicha góra pod wsią Mirzec w Gub. Radomskiej w Pie opatowskim o mil 2 od Wąchocka, w której kamienie do młynów łupią i gdzie też wiele znajduje się osełkowatych kamieni. –

Baranów wieś rząd. w dawnem województwie Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej w Pie Miechowskim w jurysdykcyi Sądu pok. w Proszowicach w parafii i Gm. Luborzyca w territoryum 3ch milowem od granicy Austryi 3½ mile od Mta Miechowa Dom 7 lud 39 (1826)

Tu i w okolicy są grunta gliniasto margliste, do uprawy ciężkie, ale niewymownie żyzne.-

Baranów wieś poduchowna w daw. wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej w Pce Pinczowskim parafii Szkalbmierskiej Gm. Topola na drodze z Szkalbmierza do Krakowa o 1/2 mili od Szkalbmierza 37 w. od Miechowa dom 22 ludn 124 (1826).-

Baranów wieś dziedziczna w daw. wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej w Pce Stopnickim należąca do dóbr i parafii Dobrowoda.-

Leży w dolinie o milę i ćwierć od Buska 1/2 od Stopnicy i tyleż Wiślicy i Nowego Miasta dom 29 ludn 163 (1826).-

W okolicy są źródła słone.-

Baranów wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej w Pce Iłżeckim parafii i Gminy Chotcza nalež. do dóbr Solec, gdzie właściwa jurysdykcya Sądu Pokoju.

Leży w gruntach piaszczystych nad rzeką Iłżą o 1/2 m. od jej ujścia do Wisły o milę od Solca 7m od Opatowa i tyleż od Radomia.- Dom 32 ludn 235 (1826)

Lasy w obrębie leśnym Baranów położone należą do leśnictwa rząd. Zwoleń.-

Baranów osada należąca do dóbr Mokrzesz w Gub. Piotrkowskiej w Pce Częstochowskim o 1 1/2 od stacyi kolei żelaznej Kłomnice 2 1/2 od M. Częstochowy.-

Baranów wieś folwarczna w dawnem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w Pce Błońskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łowiczu, należąca do dóbr Parafii i Gm. Kaski własność w pierwszej połowie bieżącego wieku Wołowskich. Leży o milę od Wiskitek 5m od Łowicza.- Dom 30 ludn 349 (1826)

Baranów-Holendry Kolonia daw. czynszowa w Gub. Warszawskiej w Pce Błońskim należąca do dóbr parafii i Gminy Kaski o milę od Wiskitek 5m od Łowicza.- Dom 40 ludn 421 (1826)

Baranów Kolonia w dobrach i parafii Ostrowite po roku 1826. z gruntów dworskich powstała, w Gub. Płock. pow. Rypinskim

Baranów osada w Gub. Warszawskiej w P^{cie} Sochaczewskim parafii Domaniewice o 2 mile od Łowicza. Należy do dóbr Księstwa Łowickiego dom. 3 lud. 17 (1825)

Baranów wieś w daw. wojew. Sandomier. dziś Gub. Kielec. parafii Wzdół; leży w dolinie nad rzeczką Świśliną która tu wielki staw tworzy i dwie fryszerki pędzi o mil 2½ od Szydłowca 5½ od Końskich należy do dóbr rządowo-górniczych Suchedniowskich dom. 36 lud. 246 (1825) —

Przy kuźnicach tamtejszych jest i Cajnarnia.—

Baranów miasteczko włości i Gmina w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P^{cie} Nowo-Aleksandrowskim jurysdykcji Sądu pokoju w Kaźmierzu nad Wieprzem na trakcie bocznym z Markuszowa, Kaźmierza i Puław do Siedlec Międzyrzeca i Brześcia Litewskiego, naprzeciwko miasteczka dziś osady Drążgowa w dawnem wojew. Podlaskiem położonego, niedaleko od stacyi pocztowej Żyrzyna o 3 mile na północ od Puław tyleż od Markuszowa 7 od m. Gub. Lublina, ozdobione kościołem parafialnym i Pałacykiem nad rzeką Wieprz która w czasie wielkiej wody, corocznie praktykowanej dla położenia miejsca zbyt niskiego i równego od dworu Baranowskiego do dworu Drążkowskiego na przeszło 3000 łokci szeroko rozlewa.—

Majętność ta należała w czasach przeszłych do Byszewskich zaś w r. 1866 była własnością hr. Józefy Zamojskiej która za grunta nadane włościanom z dóbr Baranów i Łukawicy otrzymała rs. 35,633 wynagrodzenia likwidacyjnego.—

Według spisów urzędowych było w Baranowie miesz. 1445 między temi 642 żydów mieszkających w domach drew. 174 i jednym murowanym, zaś w r. 1861 liczba domów wynosiła tylko 161 a mieszkańców 157[illegible]
Jest tu też mielnie i Garbarnia a w bliskości znajdowała się i huta szklanna.— Jarmarków odbywało się dawniej 8 do roku.—

Oprócz młyna wodnego oddawna tu istniejącego w r. 1863 urządzony został w Baranowie tartak parowy o 9^{ciu} piłach.(*) Jako nie mające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1870 na osadę i włączone do składu Gm. tegoż nazwiska.(o)

(*) który się spalił dnia 28 sierpnia 1870 zaasekurowany był na rs. 6400

(o) w okolicy tej osady znajduje się wiele kamieni polnych których używają na nasyp. na drogach bitych i na bruk.—

Baranówek wieś należąca do dóbr dawn. Rzęd i Gm. Pierzów w daw. wojew. Sandomierskiem teraźniejszej Gub. Radom. w Pow. opatowskim w parafii Baćkowice w jurysdykcyi Sądu pok. w Opatowie. – Leży nad rzeczką Baćkówką na drodze z Iwanisk do Waśniowa o 1¼ mili od M. Pow. opatowa tyleż od Łagowa. Dom 31 lud. 220 (1826)

Baranowicze wieś królewska w ob. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Augustowskim jurysdykcyi Sądu pok. w Suwałkach w parafii Adamowicze Gm. i ekonom. rząd. Łabno, niedaleko ujścia rzeki Łosośny do Niemna o milę od Grodna 8 od M. P. Augustowa. Dom 49 lud. 246 (1826) Baranowicze wzięto nazwę od osadnika i nazwiskiem.–

Baranowiec wieś dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckiem dziś w Gub. Kaliskiej w Pow. Kolskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łęczycy w parafii Dąbie, niedaleko od tegoż Mta o mil 3¾ od M. P. Łęczycy Dom. 5 lud. 52.–

Baranowizna folw. i mała wioska dziedziczna w dawném Województwie Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w Pow. Kutnowskim, (gm: Wojszyce) należąca do dóbr i parafii Orłowskiej o 2 mile od M. P. Kutna, Dom 3 lud. 40 (1826) Na dobrach Baranowizna właściciel zamierzył zaciągnąć w r. 1870 pożyczkę Tow. Kredyt. w summie rs. 4.500. – Poprzednio w r. 1867. Komis. likwid. przyznała Dorofeowi, Janowi i Stanisławowi Słomińskim właścicielom dobr Baranowizna i Sta... wier Rs. 239. kop. 89. indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.

Baranówka wieś dziedziczna w daw. Województwie dziś Gub. Lubelsk. w Pie i parafii Lubartowskiej nad rzeką spławną Wieprzem o ½ mili od Mta P. Lubartowa 3 od Lublina tyleż od Łęcznej. – Należy do dóbr Lubartowskich daw. dziedziny Książ. Sanguszków. – Dom 22 lud. 166 (1826)

Baranówka mała rzeczka w Gub. Kieleckiej płynąca przez Dobra Czarkowy gdzie istnieje znakomita Kopalnia siarki produkująca znaczną jej ilość. – Z kopalni tej przed r. 1845 którym wodą zalaną została fabryka wyrobów chemicznych pod firmą Chirszman i Kijewski zakupywała wielką jej ilość siarki i rzeką Baranówką spławiała produkt do Wisły.–

Baranowo wielka wieś dziedziczna parafialna należąca do dóbr i Gm. Krasowiec w daw. województwie Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej w Pie Makowskim Okr. Sąd. Przasnyskim. –

Leży niedaleko Omulwi o mil 4 od M^ta^ Przasnysza 3½ od Ostrołęki 18 od M^ta^ Płocka Dom 61 lud. 546 (1826)

Wieś ta miała w roku 1852 dość obszerny las administrowany podług planu gospodarczego tamże zasiano niedawno nasionami drzew iglastych piasków całą morgów 30. –

Baranowo wieś dawniej królewska, w b. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w Okr. Sąd. Sejneńskim w parafii Wiżajny Ekonomii Kadaryszki niedaleko osady Wiżajn o mil 5 od M^ta^ Sejn Dom 11 lud. 124 (1826) –

Barańskie-Wysa realność w Gub. Suwalskiej w Pie Augustowskim w territoryum 3^ch^ milowem od granicy Pruss. –

Barany folwark należący do dóbr rząd. i parafii i Gm. Bujnów w daw. wojew. Kaliskiem dziś Gub. Piotrkowskiej w Pie nowo-Radomskim, niedaleko osady Bujnów mil 7 od M^ta^ Piotrkowa. Dom 2 lud 8. Folwark ten wraz z 9ma innemi otrzymał w r. 1868 na donacyę jenerał-leitnant Giecewicz.

Barany wieś w b. wojew. dziś Gub. Płockiej w Pie Rypińskim Okr. sąd. daw. Lipnowskim należąca do parafii i dóbr dziedzicznych Ostrowite. Leży niedaleko Wisły o mil 2½ od M. P. Lipna dom. 17 lud. 153. – (1826)

Barany wieś dziedziczna w G. Łomżyńskiej w Pie Szczuczyńskim w parafii i Gminie ~~Wąsosz~~ Wąsosz Szczuczyn niedaleko tegoż ~~osady~~ miasta w territoryum 3^ch^ milowem od granicy Prus, 8^mi^ mil od m^ta^ P. Augustowa. – Należy do dóbr Szczuczyńskich Dom. 14 lud 85 (1826). W r. 1867 Komisya likwidar. przyznała Ignacemu Kisielnickiemu właścicielowi tej wsi Rs. 1037 kop. 50. indemnizacyi za grunta włościanom na własność nadane.

Baras osada w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej w Pie Łęczyckim parafii i Gm. Mazew o 1½ m. od Łęczycy Dom 1. lud 15^cie^. – (1826)

Barawskie realność w Pie Augustow. w Gub. Suwalsk. w territoryum 3^ch^ milowem od granicy Pruss. –

Barbara (Święta) obacz **Święta B.**

Barbarka folwark w obrębie dóbr Radolina z gruntów dworskich powstały w Gub. Kaliskiej Okr. Sąd. Pyzdrskim. –

2. **Barbiera** nazwaną została jedna z Kaw czyli Kamiennych Brodów na Niemnie poniżej Olity i Pun w Pcie Maryampolskim położona co oznacza z niemiecka golibroda dla tego że psuła czyli goliła statki żeglarzy w czasie wojen Krzyżaków z Litwinami dla łatwiejszej przeprawy swych wojsk przez Niemen Krajowcy urządzili liczne takie Kamienne brody czyli mosty, które w czasach późniejszych wodą podmyte i złożone swych zburzone stały się zawałami przeszkadzającemi żegludze znanemi pod nazwiskiem Raf. –

Gdy następnie litwini założyli tu osadę nazwali ją Barbieryszki które potem spolszczono na Balwierzyszki. –

1. **Barbarowin** lub **Barbarowiny-Majdan** wieś dziedziczna w daw. wojew. teraźniej: Gub. Lubelskiej w Pcie i Okr. Sąd. Chełmskim należąca do dóbr Gm. i parafii Dorohusk. – Leży blisko granicy rossyjskiej o 3/4 m. od rzeki spławnej Buga 2 od Chełma 6½ od mta Krasnego-Stawu Dom 32 lud. 195 (1826)

Barbowo obacz **Cieksyn**

Barcze wieś dziedziczna do dóbr Wysokie w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pcie i Okr. Sąd. Konińskim w parafii i Gm. Kramsko o mil 2 od Konina Dom 10 lud. 72 (1826)

Barchaczów wieś dziedziczna daw. województwie dziś Gub. Lubelsk. w Pcie Zamojskim Okr. Sąd. Tomaszowskim należąca do dóbr Gm. i parafii Łabunie. – Leży w równinie na drodze z Zamościa do Komarowa Łaszczowa i Galicyi Austryjackiej o mil 1 od Komarowa 1½ od Zamościa 5½ od mta Janowa dom 39 lud. 296 (1826). –

Barchów wieś folwarczna dziedziczna daw. w wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. Siedleckiej w Pcie Węgrowskim w parafii Kamionna. Leży nad Liwcem o 3/4 m od Jadowa 1½ od Kamieńczyka

4 od M^{ta} P^{tu} Mińska i tyleż od Radzymina i od Sokołowa szosą gdzie fabryka cukru od Wyszkowa mil 2½ od stacji Kolei żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej w Łochowie wiorst 2^{ie} Ma przestrzeni włók 28 ~~pręt~~ morgów 13 prętów 73 miary nowopolskiej w pięknem położeniu i dogodnej kommunikacyi rybołóstwo tak rzeczne jak i stawne, dwór wygodny wpośród 3^{ch} ogrodów Angielskiego, owocowego i warzywnego, w gruntach żytnich ze znaczną ilością łąk nadrzecznych. – ~~Lasu mało wcale~~ do dóbr Warchoła należy część lasu na Stachowie. – Szacunek do publicznej licytacyi tego majątku w drodze działów ustanowiony był w roku 1862 na rs. 14718.

Dom 18 lud 129 (1826) – W roku 1832 posiadał tę majętność Jan Nejman, zaś w roku 1836 była właścicielką Aleksandra Neuman. –

Barkówka wieś dziedziczna dawniej w województwie dziś Gub. Petrokow. w P^{cie} Brzezińskim w parafii Skierzewy o mil 6 od M^{ta} P^{tu} Rawy. – Dom 10 lud 75 (1826)

Barcice wieś parafialna należąca daw. do dóbr rząd. Brańszczyk dziś do dóbr dziedzicznych Somianka w dawnem wojew. Płockiem obecnie Z Łomży w P^{cie} Pułtuskim nad rzeką spławną Bugiem, na drodze z Serocka do Wyszkowa o 2^{ie} małe mile od tychże osad 3½ od M^{ta} P^{tu} Pułtuska dom 18 lud 134 (1826)

Barcice folwark i wieś dzied. daw. w wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w P^{cie} Grójeckim o milę od Grójca 1½ od Tarczyna 5^{ie} od Warszawy. – Należy do dóbr i parafii Pieczyska. – W Barcicach było w r. 1826 dom 16 lud 122. – Zaś w r. 1865 istniał tam dom folwarczny z drzewa i 11 włościan osiadłych. –

Barcice obacz Barcie

Barcie wieś dziedzicz. daw. w wojew. Augustow. dziś w Gub. Suwałk. w P^{cie} Sejneńskim w parafii i Gm. Kopciowo w jurysdykcyi sądu pokoju w Sejnach między jeziorami o 2 mile od rzeki spławnej Niemna 4^{ry} od M^{ta} P^{tu} Sejn dom 11 lud 87 (1826) – Należy do dóbr Jurgielowszczyzna. –

Barcie lub Barcice wieś dziedziczna do dóbr i parafii i Gminy Metele daw. w wojew. Augustow. obecnie w Gub. Suwałkskiej w P^{cie} i Okr. Sąd. Sejneńskim leży nad wielkiem

jeziorem mającem przeszło milę długości a pół szerokości o półtory m. od Sanna tyleż od Serocka 6ciu mil od mta Sejn dom 13 lud 121 (1826) .–

Barcik lub **Barciki** wieś dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckim obecnie w Gub. Warszaw. w Pcie Gostyńskim w parafii i Gm. Czermno, na drodze bocznej z Iłowa do Gąbina o milę od Wisły tyleż od Gąbina. 4 od mta Pu Kutna dom. 16 lud 122 (1826)

Na zjeździe obywateli odbytym w Barcikach w r. 1860 zebrano znakomity fundusz w gotówce na wzniesienie gmachu fabrycznego i urządzenie fabryki machin i narzędzi rolniczych w majątku p. Męczyńskiego (czy też Moczyńskiego).

Barcikowo folwark i wieś dziedziczna w Gub i Pcie Płockim parafii Święcienica o 2 mile od mta Gu Płocka Dom 9 lud 103.–

Barcikowscy jak i Barzykowscy są u nas herbu Jasieńczyk, od wsi Barcikowa w Pcie Płockim tego nazwiska nabyli.– Temi czasami w Płockiem i Łomżyńskiem possessyonaci.– Michał na Barcikowie i Stanisław Barcikowscy herbu Jasieńczyk podpisali elekcyą Augusta IIgo z wojew. Płockiego.– Józef Barcikowski tegoż herbu podwojewodzy Ostrołęcki 1769 r. – Wieś Barciko stanowiła dawniej oddzielną majętność i posiadała w r. 1798 dymów 14 obecnie należy do dóbr Barowice i obciążona jest niepodzielnie z Barowicami pożyczką Tow. Kred. z r. 1869 w ilości podobno rsr. 32600.–

Barcząca Dominium i wieś i Gm. w Gub. Warszawskiej Pcie Nowo-Mińskim parafii i juryzdykcyi Sądu Pok. w Mińsku nad rzeczką Mienia czyli Mienica zwaną o pół m. od Mta Mińska.– W roku 1822 śp. Ignacy Hordliczko przybyły do Polski w roku 1808 z Kraju Czeskiego założył hutę szklanną we wsi Barcząca i pierwszy zaczął wyrabiać szkło i kryształy tak pięknej i okazałej powierzchowności jakich nigdy w kraju naszym nieprodukowano powstał zaś ten zakład w epoce z której datuje początek swego przemysłowego rozwoju pod światłym zarządem Ministrów Mostowskiego i Stasica.–

W roku 1835 huta szklanna w Barcząca dla niedostatku tam drzewa przeniesioną została do wsi Trąbki o kilka wiorst od M. Garwolina w Pcie Łukowskim, którą śp. Ignacy Hordliczko przez pamięć na kraj swój rodzinny nazwał Czechy.– Po śmierci jego w r. 1854 dwaj jego synowcowie Edward i Wilhelm Hordliczkowie przyjmując w sukcessyi fabrykę w osadzie Czechy doprowadzili zakład ten do najwyższego stopnia rozwoju.–

W roku 1836 Barcząca należała do kilku współsukcessorów, dalej w roku 1854 sprzedaną została przez publiczną licytacyą w drodze działów dnia 10/22 Września ~~przez~~ w Trybunale Cywilnym w Warszawie, w parę lat później –

mianowicie w 1862 był właścicielem Barczącej Feliks Humięcki, który gdy zmarł cywilnie, termin do uregulowania spadku po nim ogłoszony został na dzień 23 lutego / 7 marca 1868 r. Nowonabywca zażądał w r. 1870 nowej pożyczki na te dobra z Tow. Kred. w summie rs. 17480.–

Według spisów statystycznych z r. 1826 liczono w Barczący w owej epoce dom 11 lud. 110; zaś w Barczątkiej Gminie dom. 22 lud. 296.–

Barczew czyli **Bardczew** wieś rząd. i Gmina w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pce Sieradzkiem parafii Brzeźno o 1½ mili od Sieradza mila jedna Złoczewa i Burzenina.–

Posiada podobnież jak Burzenin i Majaczew znakomitą kopalnię wapna produkującą ten artykuł na handel.– Dom 30 lud. 329 (1826).–

Mścing z Barczewa podobno Wojewoda Poznański i Starosta Bydgoski miał być Władysławowi Jagielle z wielkich natury przymiotów miły, ztąd jednak najbardziej że wpadającyh do wielkiej Polski Krzyżaków często pokonywał.– Syn jego Maciej Starosta Bydgoski Kominszy dworu Kazimierza Jagiellończyka wsławił się na Dworze Królewskim dobremi obyczajami, wiernością i roztropnością.– Świadkiem tego przywilej Kazimierza Króla w Piotrkowie r. 1457 dany.–

Barczkowice folwark daw. wojew. Kaliskie[?] dziś Gub. Piotrkowskiej Petrokowskim parafii i Gm. Kamieńsk niedaleko tegoż b. miasteczka o mil 4 od Mta Piotrkowa – Należała w przedostatnich czasach do familii Spinek Domów 15 lud. 100. (1826) –

Barczygłów folwark i wieś w daw. Ekonomii Dziś Gminie i Paraf. Stare Miasto w Gub. Kaliskiej w Pce Okr. Konińskim w terytoryum 3go cyrkułu nadgranicznym od strony Prus, przy drodze z Koła do Konina o milę od tegoż Mta.–

Według lustracyi r. 1789 było w Barczygłowie wówczas domów 9 zaś w r. 1826 liczono ich 14cie zamieszkałych przez 130 głów.–

Bardel obacz **Wielka-Łąka**

Bardo-górne wielka wieś parafialna i włość dziedziczna w czasach przedostatnich Rumuńskich dawniej w Wojew. Sandomierskiem obecnie Gub. Radomskiej w P^u Opatowskim w Gm. Rembów^w jurysdyk. Sąd Pok. w Staszowie na pół drogi między 6 miastami Rakowem i Łagowem o 2½ m. od Staszowa 7 od m^ta Sandomierza Dom 59 ludz 2ii (1825)

Folwark Bardo-górne lit. B należał w 1866 i 1869 do Franciszka Ksawerego Kowalewskiego. Obejmuje rozległości ogólnej około włók 30^stu gleby w ogólności ścisło-gliniastej klassy I żytniej i II^ej pszennej tak 37 włók łas drzewny około 9 włók podzielony na poręby. Dwór z drzewa z piwnicą murowaną dwie stodoły w słupy murowane, dom zwany stary Dwór z drzewa, Spichrz, Obora, owczarnia i Stajnie murowane, piec wapienny murowany podatki wynosiły w roku 1868 rocznie rubli sr. 280 kop. 72½ a składka na Wojsk Gz rsr. 25.–

10 dnia 7 Stycznia 1870 Tow. kred. sprzedało majątek Bardo-górne za rsr. 11,000 albowiem po uwłaszczeniu włościan przestało tylko przy dworze włók tylko 21½.–

Gdyby kto był postąpił w ciągu tygodnia jednego 4^tą część summy zalicytowanej czyli rsr. 13750 mógłby był nabyć ten majątek przez relicytacyę według przepisów prawa.–

Bardo-dolne część lit. A z folw. Janowice dominium w Gub. Radomskiej w P^cie Opatowskim Okr. Sąd. Staszowskim Gmin. i par. Rembów Zenobii Marzyckiej która w r. 1867 otrzymała rsr. 5,005 kop. 66 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta Włościańskie.–

Bardony lub **Mieszki-Bardony** wieś dziedziczna w dawn. Wojew. teraźniejszej Gub. Płockiej w P^cie i Parafii Ciechanowskiej na drodze z Nasielska do Ciechanowa o milę od tegoż miasta 3½ od M. P^a Prasnysza dom 9 ludz 87 (1826)

Majętność ta w r. 1857 przyłączoną została do składu majoratu Hr. Krasińskich.– Miłe to ustronie upodobawszy sobie Jenerał Wincenty Hr. Krasiński, wśród rozkosznego lasku brzozowego wystawił dom mieszkalny i tam w oddaleniu od zgiełku światowego rad najczęściej latem przebywał (1855–1857)–

Bardzice wieś w dawnem wojew. Mazowieckiem teraźniej Gub. Piotrkowskiej w Pow. Brzezińskim o 1½ m. od Mta rękodzielniczo-handlowego Tomaszowa, przy trakcie Warszawsko-Szląskim położona.—

Bardzice lub **Ziembaczów** folwark i wieś prywatna w Gub. i Pow. Radomskim Parafii i Gm. Skaryszew o milę od Wierzbicy tyleż od Skaryszewa 1½ od Mta Radomia.—

Ma grunta mierne pszenne, pastwiska, dworów 18 lud. 157 (1826) ale lasu niema.—

Było to dawne gniazdo Bardzickich, później dziedzictwo Gemborzewskich Dönhoffów, Tymińskich a w ostatnich latach (1829–1840) Badowskich.—

Szacunek za który wieś ta przed rokiem 1829 sprzedaną została wynosi Złp. 120,000

Bardzinin lub **Bardzynin** dominium i wieś dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. i Pow. Petrokowskim Gm: Woźniki w parafii Dalików jurysdyk: Sądów w Piotrkowie o milę od Parzenczewa 2½ od Mta Łęczycy.— Dom 11 lud. 69.— (1826).—

W okolicy są obszerne lasy które niegdyś rozciągały się od Łęczycy do Piotrkowa, ale teraz z powodu fabryk znacznie przerzedzone.—

Ztąd pochodzą Bardzińscy herbu Habdank.— Jan Wincenty Bardziński tegoż her. pisarz ziemski Łęczycki wspomina go Konstytucya 1661 roku.—

Jan Alan Bardziński syn jego urodzony w Łęczyckim sławny Rymopis; Wojciech, Józef, Wincenty, Florjan Bardzińscy herbu tegoż.— Bardzińscy herbu Habdank w Łęczyckiem, Gostyńskim i Orłowskim oddawna possessyonaci, kwitnęli szczególniej w drugiej ćwierci wieku naszego i dotąd jeszcze kwitną w tychże Powiatach.—

Za panowania Stanisława Augusta było kilku mężów z tego domu.

Bardzińska-huta kolonia w daw. wojew. Mazowieckim obecnie w Gub. i Pow. Petrokowskim Gm. Woźniki w paraf. Dalików jurysdykcyi Sąd Pok. w Piotrkowie, o mil 2½ od Mta

Łężycy, należy do dóbr dziedzicznych Jasionka dom. 13 mk. 135 (1826)

Bardzy realność w P. Maryampolskim w Gub. Suwalskiej w territoryum 3 mil. milowem od granicy Prus. –

Barglów lub Barglowo-Kościelne wieś daw. królewska parafialna w ekonomii Rajgrodzkiej, dawn. w wojew. Augustowskim, dziś w Gub. Suwalskiej w P. Augustowskim w parafii i Gminie tegoż nazwiska w territoryum 3 mil. milowem od granicy Prus, przy trakcie głównym Kowieńsko-Peterzburgskim o mil 1¼ od Rajgroda a 1¾ od M. Augustowa. – Ma nowy kościół parafialny katolicki w r. 1842 wystawiony dom. 47 mk. 205 (1826). –

Barglów-dworny folwark i wieś daw. królewskie w ekonomii Rajgrodzkiej w b. wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej w P. Augustowskim w parafii Barglów-Kościelny w Gm. Barglowo w territoryum 3 mil. milowem od granicy pruskiej przy trakcie Kowieńsko-Peterzburgskim na pół drogi między miastami Augustowem i Rajgrodem o 1½ od M. Augustowa dom. 31 mk. 138 (1826)

Dobra dawniej dziś donacyjne: Netta, Barglówka i Barglów-dworny leżą nad Kanałem Augustowskim przy drodze pomiędzy Rajgrodem i Augustowem, odległe są od granicy pruskiej i miasteczek Pruskich o wiorst 15. – Mają ogólnej przestrzeni prócz lasu morgów nowopol. 2853, lasy nietylko pomiędzy polami ale nadto oddzielne po obu stronach kanału położone, a zbiory z nich przewyższające potrzebę miejscową. –

Barglówka folwark i wieś daw. należ. do dóbr rząd. Rajgród dziś należąca do składu mejoratu Netta i Barglów dworny w b. wojew. August. w parafii i Gm. ~~Barglów~~, blisko rzeki Netty i kanału spławnego Augustowskiego łączącego też rzekę z Biebrzą i Niemnem o 2 mile od M. Augustowa. Folwarki Netta Barglówka i Barglów dworny należą obecnie do składu Majoratu. –

Bargły inaczej **Bargły-Kobuszyno** zwane wioska szlachecka w Gub. Płockiej w Pię i Okr. Sądowym Mławskim parafii Szreńsk Gminie Mostowo niedaleko od Szreńska w teritoryum 3go milowém od granicy Pruskiej 3¼ m od Mta Mławy, składa się z 3ch pojedynczych posiadłości literami A.B.C. mających razem domów 3 a należących do dóbr Garnowa.-

Bargły wieś należąca do ekonomii rząd. i parafii Poczesna oraz Gmina w daw. wojew. Kaliskiem teraz Gub. Petrokowskiej w Pię i Okr. Sąd. Częstochowskim przy trakcie z Częstochowy do Koziegłów i Siewierza w obrębie 3go milowém pogranicznem od strony Prus o ¼ m od rzeki spław. Warty 1½ m. od Częstochowy tyleż od Koziegłów, 9 od Mta Wielunia.
W r. 1870 otworzono tu szkołę katolicką elementarną dom 23 lud. 111 (1826)

Barki wieś należąca do dóbr rząd. i Gm. Kidule w 6 wojew. Augustow. teraz Gub. Suwałkskiej w Pię Władysławowskim Okr. Sąd: Maryampolskim parafii Sudargi, nad rzeką Szeszupą przy samej granicy Pruskiej o milę od Mta Sudarg i tyleż od rzeki spławnej Niemna 12ie od Mta Pu Maryampola dom. 6 lud. 45 (1826)

Barkowice folwark i wieś dawn. Królewska w ekonom. i Gm. Łęczno w daw. wojew. Kaliskiem dziś Pię Petrokowskim parafii Sulejów nad rzeką spławną Pilicą o milę od Mta Piotrkowa ¾ od Sulejowa dom 31 lud. 278 (1826).-
Lasy rząd. Obrębu Barkowice położone na lewym brzegu rzeki Pilicy należą do leśnictwa Piotrkowskiego

Bartogi wieś dziedziczna w 6 wojew. dziś Gub. Kaliskiej w Pię Konińskim parafii i Gm. Rzgów należąca do dóbr Osiecza. Leży nad rzeką spławną Wartą w obrębie 3go milowem nadgranicznem od strony Prus o 1½ mili od Zagórowa, 2 od Mta Konina dom 15 lud. 186 (1825)

Bartogi wieś dziedziczna w dawnem wojew. teraz Gub. Lubelskiej

w P-cie Nowo-Aleksandrowskim na drodze z Kurowa do Łysobyk i Baranowa o 3/4 m. od Kurowa mila jedna od Markuszowa 4 od Lublina.- Należy do dóbr parafii i Gminy Markuszowskiej dom 8 lud 49 (1825)

Bartłogi dominium i wieś dziedzicz. daw. Kożuchowskich później Trzebuchowskich następnie Krąkowskich ? w daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej w P-cie Kolskim parafii Borysławice.- Leży pomiędzy M-tami Grzegorzem, Kołem, Kłodawą, i Łęczycą na drodze bocznej z Grzegorzewa do Kłodawy, o małe 1/2 m. od miasteczka dziś osady Grzegorzewa 4 od M-ta Łęczycy dom 15 lud 159 (1825)

Zmarły w roku 1855 ś.p. Antoni Krąkowski obywatel powszechnie szanowany dziedzic obszernych dóbr Tarnówka w Gub. Kaliskiej obok cnót Chrześcianina znanym datkiem przyczynił się w roku 1853 do wzniesienia pięknej kaplicy Ś. Rocha na cmentarzu wsi Sobótka w P-cie Łęczyckim jak niemniej do odrestaurowania i upiększenia Świątyń Pańskich w Grzegorzewie, Bierzwiennej, Chełmnie i kaplicy w Bartłogach silną był pomocą, a przy błogosławieństwie Nieba i o bliźnich nie zapominał.-

Bartołty wieś pryw. w b. wojew. dziś Gub. Płockiej w P-cie Prasnyszkim parafii Zielona o milę od Prasnysza 2 od Ciechanowa dom. 36 lud 130 (1825)

Ztąd pochodzą Bartołdowie herbu Grzymała.-

Bartupie inaczej **Wajmadyszki** rządowa osada w Gub. Suwalskiej w P-cie Władysławowskim w parafii i Gm. Giełgudyszki niedaleko od rzeki spław. Niemna o mil 10 od M-ta Maryampola dom 3 lud 21 (1825).-

Należy do dóbr Giełgudyszki-niższe.-

Baroginie osada należąca do dóbr rząd. Gm. i par. Wiłkowyszki Gub. Suwalskiej w P-cie Wyłkowyszkim o m. 4 od Kalwaryi dom 3 lud 27 (1826)

Barszcze wieś dziedziczna w b. wojew. Augustowsk. dziś Gub. Łomżyńskiej w P-cie Szczuczyńskim w par. i Gm. Rajgród,

blisko tego miasta i granicy Pruskiej o mil 2 od m^ta Augustowa Domu 10 ludn. 77 (1826).

Barszczowa góra wieś ~~przyw. w b. wojew. dziś~~ należąca do dóbr rząd. Wigry w b. wojew. August. obecnie w Gub. Suwalskiej w P^cie Augustowskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Suwałkach w parafii Szczebra w Gm. Szczebro-Olszańskiej o mil 2½ od m^ta P^tu Augustowa Domu 9 ludn. 40 (1826).

Bartatycze lub Bortatycze wieś dziedziczna w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P^cie i parafii Zamojskiej nad małą rzeczką która o milę ztąd wpada do Wieprza, od Zamościa mila jedna od m^ta Janowa mil 7. Cerkiew ruska Domu 40 ludn. 239 (1826). – Należy do Ordynacyi Zamojskiej.

Bartek czyli Wielopole osada w Gub. Radomskiej w P^cie Opatowskim w parafii i Gm. Iwaniska o mil 5. od m^ta Sandomierza Domu 2 ludn. 16 (1825).

Bartele wioska dziedziczna do dóbr Jurgie-Lewarzyszna w b. Wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwalskiej w P^cie Sejneńskim parafii i Gm. Kopciów. Leży nad wielkiem jeziorem blisko granicy P^tu Augus. o m. 1 od m^ta Sejn 2 od rzeki ~~Szeszupy~~ Niemna Domu 6 ludn. 49 (1826).

Bartków folwark i wieś rząd.-górnicza w daw. wojew. Sandomierskiem dziś G^bie Kieleckim w parafii Zagdańsko, nad rzeczką Bobrzą inaczej Trupienica zwaną, przy trakcie wiodącym do Radomia o 1½ m. od M^ta Kielc, 4 od Końskich, miejsce Urzędu Leśnego Samsonów.

Godzien jest ze wszech miar uwagi podróżnego zwiedzającego tę okolicę dąb olbrzymiej wielkości w tej-że wsi niedaleko osady Leśniczego znajdujący się który początkiem swym sięga świetnej ~~w dzisiejszej~~ naszej epoki t.j. czasów Bolesława Chrobrego, ma bowiem przeszło 800 lat wieku. ~~Książe~~ Namiestnik Królewski ś.p. Jenerał Zajączek spoczywał pod nim w r. 1818 w czasie odbytej do Kopalni Krajowych podróży! ~~Domu 13 ludn. 79 (1826).~~

Pień tego dębu w wierzchołku rozgałęzionym ma wysokości 32 stopy. W grubym dolnym końcu 27.5 stop obwodu, w górnym zaś cieńszym końcu 16 stop obwodu. W ogóle miąższość wynosi 2841 stop kubicznych, które redukując na sążnie leśne, byłoby razem sążni 40 drzewa. – Dąb ten znajduje się dotąd (1873) w wybornym stanie, okrywa się rok rocznie liściem i rodzi żołędzie. – W Bartkowie było w 1826. domów 13. a mieszkańców 79.

Bartków Dominium i wieś dziedziczna w daw. Wojew. Podlaskim obecnie Gub. Siedleckiej w Pow. Sokołowskim parafii Knychówek Gm. Korczew o milę od rzeki spławnej Buga 1½ od Drohiczyna 7 od M[ia]sta Białej.

Należąc wraz z przyległą wsią Korczewem w ostatnich czasach do familii Kurzyńskich. Domów 26 lud. 201 (1826).

Tu i w pobliskiej wsi Szczeglaców rodzi się cebula piękna i obficie, którą przyległe miasteczko Drohiczyn prowadził dawniej dość znakomity handel.

Bartkowice wieś szlachecka (i majątek ziemski) w daw. Wojew. Kaliskiem teraźniejszej Gub. Piotrkowskiej w Pow. nowo-Radomskim w parafii Kłomnice gminie Konary (o 1½ wiorsty od stacyi drogi żelaz. Warsz: Wiedeńskiej Kłomnice) 9 od M[ia]sta Piotrkowa, należy do kilku współdziedziców, z tych na początku tego wieku około r. 1815 jedne Bartkowice dziedziczyli Gutkowscy i Mitkowscy, drugie zaś Strzeleccy.

Wszystkich w Bartkowicach było w r. 1826 domów 13 lud. 86; W mniejszych zaś dom. 6 lud. 48.

W dobrach Bartkowicach własności Feliksa Rzewuskiego otwarta została w r. 1872 eksploatacya torfu na obsługę miejscowej gorzelni i wielu domów sąsiednich, i tutaj na wybranym torfowisku urządzone będą sadzawki. Według obliczenia P. Glinojeckiego zamiłowanego i z prawdziwym obeznanego technika, pokład torfu rozłożony na stu morgach, na 8. stóp głęboki zawiera w sobie jakie 250000 sążni kubicznych tego surogatu. Właściciel owczarni Stogniowickiej Aleksander Niemojowski, który jak wiadomo otrzymał na wystawie Warszawskiej w r. 1874 medal srebrny, urządził w r. 1875 w Bartkowicach filię owczarni Stogniowickiej. Kierunek: wełna czesankowa, przy ogromnych figurach baranów dających przeciętnie 14 funtów wełny średnio-cienkiej. Hodowcą jest Julian Sypniewski.

Bartkowizna osada w daw. wojew. Augustow. dziś w Gub. i Pow. Łomżyńskim w parafii i Gm. Miastkowo, m. 2½ od Łomży gdzie właściwa jurysdykcya Sądu pokoju; dom. 2 lud. 17 (1826).

Bartłomiejowice folwark i wieś dziedzicz. w daw. województwie Mazowieckiem obecnie w Gub. Warszawskiej w Pow. Radziejowskim parafii Kościelna wieś w Gminie Osięciny, o ¾ m. od osady targowej Osięcin 1½ od M. Radziejowa, 37 od M. P[owiatowego] Włocławka, dom 11 lud 115 (1826).

W latach 1836–1850 posiadał ten majątek wraz z wielu innemi przyległemi dobrami zasłużony Krajowi ś.p. Fryderyk Hr. Skarbek Tajny Radca, a po nim odziedziczył majątek syn jego Józef Otto Hr. Skarbek i dotąd (1872) posiada.

Bartłomiejowice wieś należąca do dóbr rząd. i Gm. Kazimierz

w daw. Wojew. dziś w Gub. Lubelskiej w P^{le} Nowo-Aleksandrowskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Kazimierzu w parafii Wąwolnica nad rzeczką Bystra zwaną o ½ m. od b. miasteczka w Wąwolnicy 1½ od Markuszowa 4½ od M^{ta} G^{go} Lublina Dam 11 lub 93 (1826)

Bartna-góra osada należąca do dóbr rządowych i Gm. Czostków w Gub. i P^{le} Suwałkskim parafii Filipowo blisko tejże osady o mil 8 od M^{ta} Sejn Dam 1. lub 8 (1826)

Bartnica przyległości do dóbr i Gm. Dłuzewo barona Ikie dziedzic: (1854) nad wisłą w P^{le} Gostyńskim w Gub. Warszawskiej.–

Bartniki wieś w P^{le} Łowickim G. Warszawskiej

Bartniki wieś pryw. w Gub. Płockiej w P^{le} i parafii Przasnyszkiej o ½ m od M^{ta} Przasnysza dam 31 lub 223 (1825)

Tomasz z Bartnik Kasztelan Płocki podpisał w roku 1512 intercyzę ślubną między Zygmuntem I a Barbarą Zapolską.– Za naszych czasów Pelagia z Zielińskich Cieszewska zmarła przed Wrześniem 1859 r. była właścicielką dóbr Bartniki i wielu innych.– Dziś należą Bartniki do jej spadkobierców.–

Bartniki wieś dziedziczna daw. w Gub. Augustowskiej obecnie w Gub. Suwałkskiej w P^{le} Augustowskim w paraf. Teolin w Gm. Chobietki? wna? pół między (b. miastami?) dziś osadami Lipskiem i Sopoćkiniami od których o 1¼ m jest odległa 6 m. od M^{ta} Augustowa. Należała w czasach przedostatnich wraz z przyległą wsią Hołynką do familii Augustowskich dam 16 lub 79 (1825)

Bartniki znaczna wieś i Gm. w daw. wojew. Augustowskim obecnie w Gub. Suwałkskiej w P^{le} Wołkowyszkim w parafii tegoż nazwiska w jurysd. Sąd Pok. w Kalwaryi.– Była to przedtem ekonomia narodowa składająca się z 9^{ciu} folwarków i 22 wsi, która od r. 1835 z mocy donacyi stanowi majorat nadany Jenerałowi Lejtnantowi Alr. Nostyc. Syn jego Jan Alr. Nostyc obecny właściciel majoratu Jenerał-Major podniósł w r. 1866 ze Skarbu publicznego rsr. 48356 kop. 57 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.–

Wieś folwarczna Bartniki główne miejsce w daw. ekonomii dzisiejszego majoratu leży nad małą rzeczką na drodze z Kalwaryi do Prus wschodnich o 2 m od Kalwaryi.– Ma Kościół parafialny Dam 28 lub 302 (1826)

Dobra Rząd. Bartniki, Pogiermiewo, Pogiermiewek, i Grabówka dzierżawił od r. 1808 Bernard Sirwicki przed tem dzierż. folw. Graborskiego, po nim wszedł w dzierżawę Felicyan Podlewski.

Bartniki zachwycają każdego, gdy stanąwszy w dworze spojrzy na Kościół który prosto (*)

Bartniki wieś daw. Królewska w b. Wojew. Augustow. obecnie Gub. Suwałk. w P^{le} Maryampolskim paraf. Pilwiszki w Okr. i Gm. Antonowo

---

(*) przez gaj i pola przeziera; dalej trochę po drodze przedstawia się w ogromnym wąwozie Romantyczny Park, przerżnięty w głębi rzeczką Szerwintą.–

nad rzeczką Jura zwaną v milę od Pilwiszek 3½ od M.ta Maryampola dom 11 ludz 120 (1827).-

W Bartnikach w maryampolskim p. Gerlach mieszkaniec Prus prowadził w 1850 r. porządne gospodarstwo niemieckie i gorzelnię na wielką skalę.-

Bartochów Dominium, wieś i Gm. w daw. Wojew. dziś Gub. Kaliskiej w P.te Tureckim w parafii Warckiej nad małą rzeczką wpadającą opodal ztąd do rzeki spław. Warty, o ½ m. od M.ta Okr. Warty, gdzie właściwa juryzdykcya Sądu pokoju 4 m. od M.ta Kalisza.- ma młyn wodny i wiatrak dom 33 ludz 278 (1826)

Do tego folwarku należy część wsi Mieradza lit. A. kiedy w 1863 r. ogłoszoną była licytacya na sprzedaż Bartochowa za zaległe raty Tow. Kredytowego, ustanowiono za szacunek do licytacyi summę rs. 21,000 czyli złp. 140,000.-

Wieś Bartochów jest gniazdem familii Bartochowskich herbu Rola.- Dom ten wedle dawnych heraldyków kwitnął w Wojewod. Łęczyckiem i Sieradzkiem i wydał kilku mężów nauką, biegłością w prawie polskiem lub ważnemi w kraju zasługami znamienitych, dość tu przytoczyć Jana z Bartochowa Bartochowskiego her. Rola Sekretarza Królewskiego za czasów Okolskiego Heraldyka, dalej Władysława Bartochowskiego Ławnego Sieradzkiego, Deputata na Trybunał z ziemi Wieluńskiej w końcu Kasztelana Wieluńskiego około r. 1745.-

Wojciech syn jego Podczaszy Wieluński w r. 1764 później około r. 1778 Stolnik wieluński, który w pamiętnej epoce Sejmu Czteroletniego był Komisarzem w swej ziemi do wynalezienia ofiary na pomnożenie wojska.-

Bartodzieje wieś poduchowna daw. do ekonomii Obryte należąca dziś osobny majorat stanowiąca daw. w Wojew. Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej w P.cie Pułtuskim paraf. Pniewo na drodze z Wyszkowa do Pułtuska o ¾ m. od tego Miasta mila 1 od wsi paraf. Obrytego dom 12 ludz 79 (1826)-

Wojciech Baranowski Arcybiskup Gnieźnieński i Prymas za Zygmunta Augusta połac swoim kosztem Biskupom Płockim w Bartodziejach wymurował, a sprzedawszy pomniejsze i rozległe niektóre wioski, Dobra Grodeckie w Wojew. Podlaskiem z wielką Płockich Infulatów wygodą kupił.-

Na gruntach wsi Bartodzieje o 5. wiorst od Pułtuska i Narwi, znajduje się nader obfite źródło

wody żelaznej własności lekarskie posiadającej —
woda ta do chemicznego rozbioru lekarzom
naszym w r. 1861 została nadesłaną; — o składo-
wych jej częściach niemamy dotąd pewnej wiadomości.
Lasy do tego majoratu należące są zamożne
w budulec i inne drzewo wszystkowe. —

Bartodzieje folwark i wieś dziedziczna
w Gub. i Pᵗᵉ Radomskim parafii Goryń nad rzeką
Radomką po nad którą są pastwiska błotniste
o milę na wschód od Jedlińska 2½ od Mˢᵗᵃ Rado-
mia. Ma dwór porządny dom. 16 grunta mierne
i równe, lasów i łąk dostatek dawne
siedlisko Duninów-Bartodziejskich, potem Dobrutów,
Baranowskich, Boglewskich w r. 1829 Krzywickich,
a w r. 1840 Kuszewskich. —
Szacunek za który wieś ta przed rokiem
1829 sprzedaną została wynosi złp. 100,000. —

Bartodzieje wielka wieś i wybranictwo
należała dawniej do dóbr rządowych Zwoleń dziś
własnością prywatną będących w parafii i Gminie
Tczów w Gub. Radomskiej w Pᵗᵉ Kozienickim
juryzdykcyi Sądu Pokoju w Kozienicach.
w gruntach dobrych z lasem znacznym i stawami
przy drodze bocznej ze Zwolenia do Radomia
o milę od Zwolenia 3½ od Radomia.
W roku 1789 było w tej wsi domów 56 zaś
podług spisu z r. 1826 było domów 80 ludz. 538. —

Bartodzieje wieś dziedziczna w daw. Wojew. Kaliskiem
dziś Gub. Petrokowskiej w Pᵗᵉ Nowo-Radomskim w parafii
Bęczkowice nad rzeką Luciążną o 4ᵐⁱ od Piotrkowa
1½ od rzeki spławnej Pilicy. ~~w daw. woj.~~ —
Wieś ta należała w czasach przedostatnich do
dóbr Przerab familii Bąkowskich. ~~później w latach
1856–1858, posiadał Bartodzieje Izydor Czar-
nowski.~~ — Dobra tążne Trzepnica i Bartodzieje
odległe są o milę od Stacyi Kolei żelaznej
Gorzkowice. Dom 20 ludz. 195 (1826)
W dobrach Bartodzieje Kazimierza Sapalskiego w bliskości Gor-
zkowic jest pokład torfu łąkowego w doskonałym gatunku rozło-
żony na 140 morgach, przy głębokości 8ᵐⁱᵒ stopowej. Jan Glinojecki główny (a)

Bartodzieje folwark i wieś daw. Królewska
w b. Wojew. Kaliskim obecnie Gubernii Petrokowskiej
w Pᵗᵉ i parafii Radomskiej ekonomii ⁱᵐ Gidle przy
trakcie głównym z Warszawy na Częstochowę do Szląska

(a) promotor sprawy torfowej liczy obfitości tego pokładu na ~~jakie 300,000~~ 342,800 sążnie. —
Także wykopano w r. 1871 dzirit z krzemienia który ciekawi oglądali w War-
szawie. —

o pół m. od M^{ta} Radomska 6 od Piotrkowa dom 17 ludn. 124 (1826). –

Kiedy pożar i nieprzyjaciel zniszczyli w XV wieku Kościół i Klasztor Księży Franciszkanów w Radomsku musiano Zakonników z tamtąd przenieść albo w r. 1543 napowrót sprowadzeni zostali musieli się jednak dość długo mieścić w drewnianym budynku dopiero ze składek dobrodziejów i włościan wsi klasztornej Bartodzieje Franciszkanie wymurowali w r. 1728–1737 klasztor z Kościołem dziś istniejący. – W latach 1856–1866 dobra Bartodzieje w Gm. Radomskiej posiadali Izydor i Emilja małżonkowie Czarnomscy. –

Bartołdy wieś i Gm. w Gub. Płockiej w P^{cie} Ciechanowskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Przasnyszu. – Bartołdowie lub Bartołdowie herbu Grzymała za Augusta II^{go} byli w Brzozowie i w Bartołdach w ziemi Ciechanowskiej possessyonaci, z tych Błażej Bartołd stolnik Przasnyski w 1775–1791. jeden z najznakomitszy i najzamożniejszych obywateli z P^{tu} Przasnyskiego w r. 1789 zasiadał w Kommissyi wyznaczonej w P^{cie} Przasnyskim do wynaleziemia ofiary 10^{go} grosza na pomnożenie wojska. –

Bartołd Romuald wychowany troskliwie przez matkę Joannę z Dębskich zaślubioną powtórnie Pawłowi Grombczewskiemu posłowi i Rady Województwa Mazowieckiego, pod jej okiem rozpoczął zawód obywatelski i wybrany został w r. 1830 Sędzią Pokoju w Pułtusku. –

Bartoszewice obacz **Bratoszewice**

Bartoszewiny, **Bartoszowiny** lub **Bartoszowizna** wieś w daw. Wojew. Sandomierskiem dziś Gub. Radomskiej w P^{cie} Opatowskim w parafii i Gm. Słupia należała do Dóbr Baszkowice niegdyś OO. Benedyktynów S^{to}Krzyskich, teraz do Dóbr donacyjnych tegoż nazwiska. Leży wśród odwiecznych lasów nad rzeczką Miedzianką u podnóża Łysej-góry, od strony południowej gór S^{to} Krzyskich o ½ m. od Słupia miasteczka 3½ od M^{ta} Opatowa dom 14 ludn. 134. – Mieszkańcy tutejsi z swojej powierzchowności pomiernej zamożności skąpej urodzajności ziemi wreszcie i sposobu do życia podobni są do górali Karpackich. – Głównym ich środkiem utrzymania jest pasterstwo a w małej tylko części

uprawa owsa i ziemniaków. – Z Bartoszewin skalista drożyna wiedzie na górę Św. Krzyską. –

Bartoszewiny osada dawniej wojew. dziś G. Kaliskiej w Pie Sieradzkim parafii Stolec o m. 3 od Sieradza dom 2 ludn. 9 (1826). –

Bartoszówka dominium i wieś daw. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Petrokowskiej w Pie Rawskim w parafii Sierzchowy, nad małą rzeczką od Lubochni płynącą o 2 m. od Mta Rawy, mila jedna od rzeki Pilicy, ma młyn wodny na stawie dom 27 ludn. 189 (1826). – Ogólnej rozległości 50 włók gruntu żytniego II klasy. – Po śmierci Macieja Lanckorońskiego wojewody Bracławskiego dziedzica Bartoszówki Mroczkowic i Wichrowic, Bartoszówka sprzedaną została w r. 1819 na rzecz massy wakującej po nim sukcessyi. Szacunek osiągnięty ze sprzedaży tych dóbr przez publiczną licytacyę w roku 1826 wyniósł Złp. 121,800. –

Następnie Bartoszówka około r. 1836 była własnością Michała Dąbrowskiego. –

Kiedy w r. 1864 dobra Bartoszówka i Małopole miały być sprzedane przez publiczną licytacyę, w drodze działów, ustanowiono za szacunek do licytacyi summę Rs. 53,350. –

Z ogólnej przestrzeni obejmującej w przybliżeniu włók 96 miar. nowopol., około włók 30 było pod włościanami. –

Bartoszuny wieś dziedziczna daw. w wojew. Augustowskiem dziś Gub. Suwalsk. w Pie Sejnskim parafii Wiejsieje w bagnistem położeniu między jeziorami o m. 4 od Mta Sejn. – Posiada 19 włók i 18 morg. gruntu, między któremi jest tylko 7 włók pola ornego dom 9 ludn. 52. (1826)

Bartoszyszki folwark i wieś prywatna w Ł. wojew. August. dziś G. Suwalskiej w Pie Maryampolskim w Parafii Gudelewo o m. 7 od Mta Maryampola Dom 3 ludn. 29 (1826). –

Do tej majętności należy przyległość Bębkowszczyzna zwana. –

Baruchowo dominium i wieś dziedziczna

w daw. wojew. Mazowieck. dziś Gub. Warszawskiej w P^ie^ Włocławskim Okr. Sąd Kowalskim w parafii Kłutno (gm. Barnchowo) na trakcie głównym pocztowym do Torunia i Gdańska o milę od Kowala, gdzie właściwa jurysdykcya Sądu Pok. 3½ od M. P^e^ Włocławka. — W r. 1789 było w tej wsi dymów do podatku podymnego 15 zaś w r. 1826 liczono ich 21 lud. 174. —

W początkach bieżącego wieku dziedziczyli tu Dambscy. — Do tej majętności należały wówczas folwark Barwin, tudzież Dobrzelewice i Dobrzelewiczki wreszcie i holendry Barnchowo: — Wincenty Dambski ówczesny dziedzic Barnchowa miał w małżeństwie Paulinę z Moszczeńskich Dambską która wyszła potem za Jana Adolfa Paschala. —

Jeszcze w r. 1836 Barnchowo należało do rodzeństwa Dąbskich. — Dalej około 1859 i 1862 — Dziedzicem Barnchowa był Emiljan Kretkowski. — Za dziedzictwa Dąbskich dobra Barnchowo obejmowały powierzchni mniej więcej włók 125 a bez holendrów włók 117. —

Na dobra Barnchowo właściciel dóbr zażądał w r. 1869 nowej pożyczki z Tow. Kred. rs. 18,600. —

Barnchowo-holendry kolonia należąca do dóbr dziedzicznych Barnchowo w Gub. Warszawskiej w P^ie^ Włocławskim w Okr. Sąd Kowalskim w parafii Kłutno w Gm. Barnchowo 3½ m. od M^ta^ Włocławka posiada dom 13 lud. 147 (1826) gruntu przeszło 8 włók Chełmińskich. —

Barnginie osada należąca do dóbr rządowych parafii i Gm. Ludwinów w b. Wojew. August. obecnie Gub. Suwałkskiej w P^ie^ Kalwaryjskim niedaleko b. M^ka^ Ludwinowa o mil. Lod. Kalwaryi dom 3 lud. 24 (1826). —

Barwiki wioska szlachecka w dawnej ziemi Wizkiej obecnie w P^ie^ Szczuczyńskim (Szlachetny) Gub. Łomżyńskiej. — Russo z Prytów piszący się osiadłszy pole i grunta zwane Barwik, na nich wieś Barwiki założył za przywilejem Władysława Księcia Mazowieckiego z r. 1437, a sam najprzód Barwikiem potem zaś Barwikowskim nazywać się

Barwików wieś szlachecka w pie Kolneńskim w Gm. Stawiski Gub. Łomżyńskiej.–

Barwiny wioska należąca do dóbr rząd. parafii i Gm. Sereje w daw. Obw. Augustowskim dziś Gub. Suwałkskiej w Pie Sejneńskim m. 5 od Mta Sejn dom 5 lud. 47 (1826)

Barycz wieś dziedziczna w daw. Wojew. Krakowskim teraźniejszej Gub. i Pie Kieleckim w parafii Końskiem należąca do dóbr Dąbie mil 6 od Kielc dom 6 lud. 58. (1826)

Barycz wieś prywatna należąca do dóbr i parafii i Gm. Łopuszniewskiej w daw. Wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckim m. 2 od Małogoszcza 4 od Mta Kielc gdzie właściwa jurysd. Sądu Pok. domów 5 lud. 49 (1826)

Barycz wieś Królewska w daw. Wojewod. Krakowskim, dziś Gub. Kieleckiej w Pie Olkuskim parafii Chlina ekonomii rząd. Wola-Libertowska mil 3¾ od Mta Olkusza dom 9 lud. 39 (1826)

Barycz osada w daw. wojew. Kaliskiem obecnie w Gub. Piotrkowskim parafii Będkowice om. 5 od Piotrkowa Dom 3 lud. 24 (1826).–

Barycz wieś folwarczna należąca do dóbr, parafii i Gm. Łask daw. wojew. Kaliskiem obecnie w Gub. Piotrkowskiej w Pie Łaskim Okr. Sąd. Szadkowskim mil 4 od Sieradza.. Młyn wodny dom 12 rozległości włók noropol. 33.

Barycz wieś należąca do dóbr i Gm. Gowarczów w daw. wojew. Sandomirskim dziś Gub. Radomskiej w Pie Konskim w parafii Końskie nad małą rzeczką Czysta zwaną oddzielająca grunta scholasteryi Konieckiej od tejże wsi, i obracającą tu młyn wodny, przy drodze bitej z Końskich do Gowarczowa i nowego miasta 0¼ m. od Końskich.– W roku 1848 liczono tu domów 9

zaś w 1826 było dom 11 lud 62.

Barycz wieś należąca do dóbr Soleckich niegdyś Adama hr. Małuszewicza dziedziczna, Gub. Radomskiej w Pie Iłżeckim jurysdykcji Sądu Pok. w Solcu, parafii Zwoleń. Leży w gruntach pośrzednich piaszczystych nad rzeczką Szczytnką która tu młyn wodny pędzi i dzieli ją od Jasieńca, ~~na~~ traktu z Puław do Krakowa o milę od Zwolenia 2½ od Solca 5 od Radomia 8 od mka Opatowa Dom. 31 lud 209 (1825)

Było to długie siedlisko Kochanowskich wsławione wierszami poety; od ~~nich~~ przeszło Chomętowskich a później do ich sukcessorów.

Za czasów Piotra Kochanowskiego Ojca sławnego Jana Poety naszego, kiedy częste bywały biesiady w Szczytnie majętności Piotra Kochanowskiego brat jego ~~Dobiesław~~ Stanisław Kochanowski dziedzic Barycza zasiłał go ~~często~~ rybami których tam musiało być niemało, kiedy do ~~Dobiesława~~ Stanisława brat tak pisywał:

~~Dobie~~sławie Stanisławie
W twoim stawie
Na Baryczy
Ryb niezliczy;
A Szczytna
Nie bez wina;
Złącz oboje;
Ryby twoje
Z dobrą naszą
Wina flaszą.

Barycz przed nabyciem jej przez Piotra Kochanowskiego, nie należała do jego rodziny

Baryczka lub **Barydzka** wieś należąca do dóbr Janowiec w daw. wojew. Sandom. dziś Gub. Radom. w Pie Kozienickim Gm. Oblassy, własność niegdyś Ignacego Czempińskiego b. Prezesa Dyrekcyi Towarzystwa Ogniowego Za Królestwa Kongressowego. Leży nad rzeczką Czarna inaczej Pliwka zwaną, która opodal ztąd wylewa się w Wisłę

o milę od b. miasteczka Janowca. Tyleż od rzeki spławnej Wisły 7 od m. Gub. Radomia. Dom 10 ludn. 64 (1826).

W roku 1866 dziedziczył na dobrach Janowiec i Baryczka Włodzimierz Piaskowski.

Barżdowskie wieś w daw. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Wołkowyszkim Ekonom. Gm. i parafii Wołkowyszki w jurysdykcji Sądu pokoju w Kalwaryi między miastami Ludwinowem i Wiłkowyszkami o milę od Wiłkowyszek 3/4 od Mt. Kalwaryi. Dom 47 ludn. 363 (1826).

Barzdy wieś rząd. w b. wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Władysławowskim jurysdykcji Sądu Pok. w Maryampolu parafii i Gm. Gryszka-Buda Ekonomii Leśnictwo na drodze z Pilwiszek do Szak o mil 3½ od Mt. Maryampola. Kościół filialny. Dom 44 ludn. 365 (1826).

Barżnowienie lub Berżnowienie wieś przed tem królewska w b. wojew. Augusto. dziś Gub. Suwalskiej w Pow. Maryampolskim parafii Pilwiszki Ekonomii Antonowo jurysdykcji Sądu Pok. w Maryampolu, niedaleko b. m. Pilwiszek m. 3½ od Mt. Maryampola. Dom 11 ludn. 24 (1826).

Baryłkowo wieś rząd. w daw. wojew. Augusto. dziś Gub. Łomżyńskiej w Pow. Kolneńskim parafii Romany, w terytoryum 3go milowem od granicy Prus, przy trakcie głównym Kowieńsko-Petersburskim o ½ m. od M. Stawisk 11 od Mt. Augustowa.

Baście osada w Gub. Suwalskiej w Pow. Władysławowskim w parafii i Gm. Giełgudyszki jurysd. Sąd Pok. w Maryampolu niedaleko rzeki spław. Niemna, w terytoryum 3go milowem od granicy Prus. mil 10 od Mt. Maryampola. Dom 3 ludn. 35 (1826).

Basie osada daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w P^{ie} wieluńskim Okr. ostrzeszowskim parafii Kraszewice m. 5 od M^{ta} Wielunia dom 3 mk. 35 [1826]

Basin folwark z gruntów dworskich dóbr Golce rzygowany w Gub. Warszaw. w P^{ie} Błońskim w parafii Izdebno, tak nazwany od dziedziczki i założycielki Barbary z Szymanowskich Hr. Łubieńskiej Piotra Hr. Łubieńskiego małżonki.—

Basinów Kolonia w dobrach dziedzicz. Pogorzela niedawno założona daw. w Gub. Warszaw. dziś w Gub. Siedleckiej w P^{ie} Węgrowskim w parafii i Gm. Kamieńczyk.—

Basinów nomenklatura w obrębie dóbr Dębowa-wola w Gub. Radomskiej w P^{ie} Kozienickim.—

Bassonia lub Bossonia wieś należąca do dóbr Józefowa przedtem familii Niesiołowskich daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P^{ie} Nowo-Aleksandryjskim w jurysdykcji Sądu Pok. w Kazimierzu, parafii Rybitwy blisko rzeki Wisły o ½ m. od Józefowa, 1½ od Annopola 8 od M^{ta} Lublina. dom 29 mk. 169 [1827]

Bastki realność w P^{ie} Augustowskim Gub. Suwalskiej w terrytoryum 3^{ch} mil bowem od granicy Pruss.—

Baszczeje przyległość do dóbr Giełgudyszki niższe w Gub. Suwalskiej w P^{ie} Władysławowskim Gm. Giełgudyszki.—

Baszczowska-wólka wieś należąca do dóbr Baszowice przedtem do funduszu ogólnego religijnego dziś do dóbr donacyjnych w dawniejszem województwie Sandomierskiem dziś G. Radomskiej w P^{ie} Opatowskim jurysdykcji Sądu Pok. w Opatowie parafii i Gm. Słupia-między Łagowem i Słupią nową w pobliskości klasztoru ś^{go} Krzyskiego KK. Benedyktynów

do którego daw. wraz z przyległą włością Baszowicami należał. o mil 3½ od Opatowa. dan. 22 tabl 152 (1826).–

Baszki wieś dziedzic. w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej parafii Dysy należąca do dóbr Ciecierzyna o mile od m. Lublina. dan. 12 tabl 74 (1826)

W roku 1866 dobra Ciecierzyn ~~Kotłubice~~ i Baszki dziedzicz. Felix Klamborowski herb. Jastrzembiec i otrzymał za utracone grunta włościańskie indemnizacyi 7.647 rub. kop. 63.–

Baszków dominium i wieś dziedziczna w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w P. Sieradzkim ~~Obw.~~ juryzdykcyi Sądu Pok. w Sieradzu w parafii i Gm. Klonowa mała o mile od M. P. Sieradza tylko od rzeki spławnej Warty. Była to dawniej królewszczyzna, którą rzecz pospolita konstytucyą r. 1775 nadała prawem emfiteutycznem w nagrodę zasług Generałowi Sieroszewskiemu wraz z przyległą wsią Bogumiłowem i wielo innemi.–

Kiedy w r 1863 dobra Baszków i Jakubice zalegały w opłacie rat Tow. Kred. władze kredytowe ustanowiły za szemrak do licytacyi summy rs 18000 dan. 8 tabl 62 (1826)

Baszowice wieś i włość w daw. wojew. Sandomirskim dziś Gub. Radomskiej w P. Opatowskim w parafii Słupia nowa – w Gm. Słupia, należąca daw. do opactwa Benedyktynów S. Krzyskiej. Leży prawie u stóp tak nazwanej Łysej-góry na której klasztor pomieniony znajduje się o ¼ m od nowej Słupi 1½ od Bodzentyna 4 od Opatowa dan. 22 tabl 163 (1826) 2 mile od Kunowa.–

Dobra Baszowice składały się z wielu wsi rozmaitych po obydwu stronach gór S. Krzyskich. Folwark i wieś Baszowice położone były od strony północnej gór. Tuż przy Baszowicach jest wieś Mirocice, inne wsie jako to: Huta Szklanna, Dębniak, Bartoszowizna z Trzcianka położone są od strony południowej gór S. Krzyskich

Staraniem zmarłego wieloletniego nadzierżawcy dóbr Baszowice B. Z. zaprowadzoną została we wsi Baszowicach w 1861 szkółka wiejska a włościanie bez żadnego nacisku utrzymywali takową troskliwie bo obudziło się w nich poczucie oświaty. Wkrótce istniejąca we wsi Baszowicach szkoła elementarna w r. 1872 zamkniętą została i stosownie do uchwały gromady i szkoły powiatowej, przyłączoną do gromady szkoły elem. we wsi Słupia nowa.

Po uwłaszczeniu włościan, folwark w Baszowicach odseparowany, nadany został w roku 1868 wraz z 11ma innemi folwarkami Jeneratowi Adjutantowi Szwarz. – Piękny las okrywający całą Łysą-górę, wyjąwszy sam grzbiet najeżony granitowemi rumowiskiem, rozciąga się aż pod tę wieś. – Widzieć tam można kilkadziesiąt jeszcze olbrzymich modrzewiów mających do kilku łokci obwodu, których leśniczowie rządowi troskliwie chodzą. – Po przemianowaniu w r. 1869 m. Słupia-Nowa na osadę wiejską przyłączona ją do istniejącej Gm. Baszowice z nazwaniem jej Gminą Słupia. –

Batogowo-Biernaty wieś szlachecka daw. w Wojew. Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej w Pow. Pułtuskim w parafii Gozdowo blisko granicy Pu. Piotrkowskiego, mil 4 od m. Pułtuska składa się z dymów 8mu należących do tyluż cząstkowych właścicieli.

Batogowo-Flaszi wieś szlachecka w daw. wojew. Płockiem dziś Gub. Łomżyńsk. Pu. Pułtuskim paraf. Gozdowo od Pułtuska mil 4 dom 6 lud. 25 (1826)

Batorska-wólka wieś należąca do dóbr i par. Batorz w daw. Wojew. dziś Gub. Lubelskiej w Pie Janowskim Okr. Sąd. Kraśnickim, między miastami Janowem i Bychawą, o mil 2½ od Janowa, 2ie od Bychawy dom. 28 lud. 156 (1826)

Inna jest Batorska-wola w Cyr. Bocheńskim przy ujściu Raby do Wisły należąca w roku 1800 do dóbr Kameralnych Niepołomice gdzie miał być wykonany przekop uznany za konieczny dla wyprostowania koryta rzeki Wisły. –

Przekop ten na prawej galicyjskiej stronie ma być zrobiony kosztem Rządu Austryjackiego, drugi zaś

na lewym brzegu kosztem Królestwa Polskiego. – Wydatki na podwójny przekop wisły przy ~~ujściu Rawy~~ spadają na obydwa Rządy po połowie.
Jak Batorz jako i wólka-Batorska graniczą z wólką-Studzieńską. –

Batorski-Majdan obacz Błażew

Batorz wielka wieś kościelna i włości w Ordynacyi Zamojskiej w dawnem wojew. dziś Gub. Lubelskiej w P^ie^ Janowskim w Okr. Sądowym Kraśnickim na drodze z Goraja do Kraśnika i z Mª Janowa do Turobina w odległości mil 2½ od Mª Janowa, mil 3½ od M^ta^ Okr. Kraśnika – mil 5 od rzeki spławnej wisły 2 od Modliborzyc i Turobina. –

Folwark Batorz w obrębie którego znajduje się 10^e^ osad karczemnych ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych ogrodach i łąkach mor. no pol 757 pręt. 1. oraz w pastwiskach morgów 80 czyli ogółem morgów 837. – Wieś ta ma kościół parafialny katolicki dom 111 lud. 539 /1826/. –

Pamiętną jest zaszłą tu bitwą dnia 6 września 1863 w której poległ waleczny Lelewel Naczelnik Wojskowy Wojew. Lubelskiego.
Jak Batorz jako i wólka-Batorska graniczą z Wólką-Studzieńską. –

Batyszki wioska należąca do dóbr i Gminy Gielgudyszki w daw. wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej w P^ie^ Władysławowskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Maryampolu parafii Szaki niedaleko tejże osady mil 8^m^ od Maryampola dom 5 lud. 67 /1826/

Batyszki-małe ~~wioska~~ osada? należąca do ~~dóbr~~ Gm. Gielgudyszki w daw. Wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej w P^ie^ Władysławowskim jurysdykcyi sądu Pok. w Maryampolu parafii Szaki niedaleko tejże osady mil 8 od Maryampola dom 1. lud. 8 /1827/

Bauszewo wieś dziedziczna w dawn. województwie Mazowieckim obecnie w Gub. Warszawskiej w P^ie^ Radziejowskim w parafii i Gm. Osieciny mil 3½ od M^ta^ P^a^ Włocławka dom 9 lud. 107 /1826/

Bawarya wieś należ. do dóbr paraf. i Gm. Końskie w daw. wojew. Sandomierskim teraźniejszej Gub. Radomskiej w P^cie^ Końskim, o wiorstę od M. P^a^ Końskich, dziedzictwo Małachowskich. dom 15 lud. 118 (1826)

Jan Małachowski erygując m^to^ Końskie około r. 1730 sprowadził [illegible] okolic dużo niemców rzemieślników różnego rodzaju dla wzbogacenia miasta przemysłem i handlem. Całe przedmieścia Końskich i nowe wioski powstawały zaludnione temi osadnikami. Jedna z tych osad zachowała nazwisko Bawaryi od pochodzenia niemieckiego mieszkańców.

Bawardyszki wioska należąca do dóbr rząd. parafii i Gm. Ludwinów w Gub. Suwalskiej w P^cie^ Kalwaryjskim niedaleko b. miasteczka dziś osady Ludwinowa mil 2½ od m^ta^ P^a^ Kalwaryi. Dom 4 lud. 50 (1826).

Bawiersze wieś należąca do dóbr Dumbel w b. wojew. August. dziś Gub. Suwalskiej w P^cie^ Sejneńskim parafii i Gm. Łoździeje w jurysdykcyi Sądu pokoju w Sejnach. Leży nad wielkiem jeziorem przy drodze z Sejn do Łoździej 2 mile od m^ta^ P^a^ Sejn dom 14 lud. 86 (1826)

Bawiersze wieś rząd. w b. wojew. Augustow. dziś Gub. Suwalskiej w P^cie^ Sejneńskim w parafii i Gm. Lubowo, przy granicy P^tu^ Kalwaryjskiego o ¼ m. od osady Lubowa 6^ciu^ mil od M. P^a^ Sejn dom 7 lud. 47 1826 r.

Bawiersze wieś duchowna daw. wojew. Augustowskim obecnie Gub. Suwalskiej w P^cie^ Kalwaryjskim parafii i Gminie Urdomin o ¾ mili od b. m^ta^ Łoździej, 3¾ od m^ta^ Kalwaryi dom 12. lud. 89 (1826)

Bajbuza obacz **Chomentów-Puszcza**

Bajsypie wieś należąca do dóbr dziedz. i Gminy Zyple w Gub. Suwalskiej w P^{ie} Władysławowskim w parafii Łuksze, o 1½ m. od rzeki spławnej Niemna 8 od Maryampola. — Dom 6 ludn. 80 (1827)

Bajsypie-Kirglowskie osada pryw. w Gub. Suwalskiej w P^{ie} Władysławowskim w Parafii i Gm. Syntowty w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Maryampolu od Maryampola mil 8 dom 1. ludn. 12 (1826) Należy do dóbr Zyple

Bażanów wielka wieś należąca przed tem do dawnego Starostwa Ryki w daw. wojew. Podlaskiem dzisiejszej Gub. Siedleckiej Okr. Sąd. Żelechowskim w parafii Nowodwór przy drodze z Stężycy do Łysobyk i Serokomli o ¾ m od rzeki spław. Wieprza, 5 od M^{ta} Łukowa dom 61 ludn. 379 (1826)

Bażantarnia inaczej Bielany zwana osada pod Skierniewicami w daw. Wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszaw. w P^{ie} Skierniewickim parafii Makow należąca do dóbr Łowickich mil 3½ od M^{ta} Rawy, tak nazwana od znajdującej się tamże Bażantarni w której wiele chowają i rozmnażają Bażantów. —

Jedną z większych przyjemności myśliwskich jest bez wątpienia polowanie na bażanty tylko nie każdemu dostępne gdyż ptak ten nawet w bażantarniach mało jest chodowany. —
W przywilejach XIII i XIV wieku niejednokrotne są wzmianki o bażantach a po większych zwierzyńcach Królewskich bażanty pewno były utrzymywane nie rzadko. — Za Stanisława Augusta istniała bażantarnia pod Skierniewicami. —
Obręb leśny tej nomenklatury obejmował w roku 1852 lasu niskopiennego liściowego pomieszanego miejscami sosną i świerkiem morg. 48 prętów 96. —
Dom 1. ludn. 3 (1826). —

Bażantarnia obacz **Natolin**

Bazar wieś dziedzicz. daw. wojew. teraz Gub. Lubelskiej w Pie Nowo-Aleksandrowskim parafii Baranów 4 m. od Ma Gu Lublina dom 11 ludz 56 (1826)

Bazar w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w Pie Krasnostawskim parafii i Gminie Często-Borowice w jurysdykcyi Sądu Pok. w Krasnostawie nad rzeką Radomirką o milę od Żółkiewki 3¼ od Mta Krasnego Stawu. – Należy do dóbr Trawniki dom 28 ludz 142. – (1826)

Bazar folwark należący dawniej do ekonomii rząd. Różan w b Wojew. Płockiem, dziś do dóbr donacyjnych Smrock w Gub. Łomżyńskiej w Pie-par. Makowskiej jurysdykcyi Sądu Pok. w Pułtusku. 2 m. od tegoż miasta dom 4 ludz 33 (1826)

Bazmigiri czyli **Bazmęgiry** wieś należąca do dóbr rząd. Kowni Gm: Leśnictwo w Gub. Suwalskiej w Pie Władysławowskim Okr. Sąd. Maryampolskim parafii Gryszka-Budzie m 5½ od Mta Maryampola. dom 7 ludz 59 (1826)

Bazów folwark i wieś szlachecka w dawniem wojew. Sandomierskiem teraźniejszej Gub. Radomskiej Okr. Sądowym Staszowskim parafii Sulisławice nad rzeczką Wroną w terytoryum 3 milowem od granicy Austryi dom 9 ludz 34 (1826) –

Bazów składa się z dwóch części literami a i b oznaczonych. – Część lit. A należała w r. 1839 do Karola Mikutowskiego drugą zaś lit. B posiadali w roku 1829 Felicyan i Helena z Bieleckich małżonkowie Bileccy. – Szacunek hipoteczny tej posiadłości był wówczas 40,000 Złp.

Po Bieleckich posiadali ją około r. 1839 rodzeństwo Załęscy, zaś w roku 1866 obie części Bazowa A i B należały do Stanisława i Eugenii Morzyckich. –

Bazylia folwark dziedziczny w daw. wojew. Mazowieckiem obecnie Gub. Kaliskiej w Pie Łęczyckiem w parafii Siedlec o milę od m. Pu Łęczycy. dom 2 ludz 23 (1826)

Dobra Siedlce i Bazylia należały w latach 1855-1862 do Łukasza Böttcher Członka Rady Opiekuńczej Zakładów dobroczynnych Pła Łęczyckiego.-

Bazaliszki wieś daw. Królewska w 6 Wojew. Augustow. teraźniejszej Gub. Suwalskiej w Pie Wołkowyszkim parafii Ołanom - Gminy Wołkowyszki o mil 4½ od M^to^ Kalwaryi dom 8 lud 65 /1827/

Bazylów osada nowo erygowana na gruntach dóbr Dziedzicznych Smolen w Okr. Pileckim w Okr. Olkuskim Gub. Kieleckiej.-

Bącza lub **Bończa** wielka wieś i włość prywr. składająca się z 3ch realności w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej w Pie Chełmskim Gm. Kraśniczyn w gruntach żyznych nad małym strumieniem na trakcie głównym z Warszawy na Hrubieszów do Wołynia i Podola o milę od Wojsławic 2½ od Krasnego Stawu 4½ od M^ta^ P^ie^ Hrubieszowa

Posiada Kościół katolicki murowany i Cerkiew Ruską dom 78 lud 419 /1827/

Piotr Damian Borkowski herbu Łabędź syn Stanisława Kasztelana Połanieckiego z Dębińskiej zrodzony chorąży Sandomierski, Poseł na Sejm w r. 1608 i deputat na Trybunał Radomski, posiadał był za małżonkę Zofię Siennicką Dziedziczkę na Bończy.-

Majętność ta w późniejszych czasach przeszła w dom Hr. Poletyłów i była około r. 1836 własnością Aurelego Hr. Poletyły w r. 1866 Hr. Pelagia Poletyło Właścicielka dóbr Bończa otrzymała rub. 28869 kop. 39 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie do tych dóbr należą obszerne lasy których wiele dzików i innego grubego zwierza znajduje się.-

Bączki folwark i wieś prywr. w daw. wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej w Pie Garwolińskim okr. Sądowych Żelechowskim parafii Samogoszcz nad rzeczką Łuka zwaną wpadającą opodal ztąd do Wisły o 1¼ m. od Łaskarzewa tyleż od Maciejowic 9½ od M^ta^ Łukowa dom 8 lud 56 /1826/

Wieś ta należy do dóbr Maciejowickich dawniej kr. Zamojskich.—

Bączki wieś daw. Królewska w b. wojew. August. teraźniejszej Gub. Łomżyńskiej w Pow. Kolneńskim w parafii Turośl w Okręgu sąd. i Gm. Mały Płock, nad rzeczką Turośl zwaną o 1½ m. od Kolna 5 od Łomży Dom 15 lud. 100 (1826)

Bączków folwark i wieś dziedziczna w daw. wojew. Podlaskiem teraźniejszej Gub. Siedleckiej w Pow. Garwolińskim okr. Sąd. Żelechowskim parafii Zwola między Żelechowem i Stoczkiem o milę od Żelechowa 5½ od Łukowa Dom. 13 lud. 86 (1826) —

W roku 1866 Jan Korzybski dziedzic dóbr Wilczyska i Bączków otrzymał rs. 18465 kop. 56 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie.—

Bączyna wieś dziedzicz. w daw. Wojew. Sandomierskiem teraźniejszej Gub. Radomskiej w Pow. Koneckim parafii i Gm. Gowarczów nad rzeczką Drzewiczką która w pobliskości ztąd początek swój bierze. o 1½ m. od Końskich, milę od Gowarczowa. Dom 18 lud. 202 (1826)

Bądków, **Bątków** lub **Będków** folwark i dawniej wielka wieś przed tem Królewska w daw. wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. Warszawskiej w Pow. Grójeckim, parafii i ~~[illegible]~~ Goszczyn Gm. Rykały, w gruntach urodzajnych, ma dwór porządny przy nim ogród fruktowy Dom 44 lud. 388 (1826).

Lasu w r. 1852 było morg. 1015.— Dawniej lasy te były daleko rozleglejsze od Goszczyna ¼ m. od Warszawy mil 7.— W roku 1411 Król Jagiełło wracając z wyprawy Krzyżackiej, w przejeździe przez Wiskitki od Ziemowita Księcia Mazowieckiego przyjmowany 4 dni tamże poświęciwszy się łowom, a następnie przez Osuchów Bądków i Strownice przybył Jedlny, gdzie Boże Narodzenie obchodził składając Stwórcy dzięki za rok (1411) w zwycięztwa obfity.—

Była to niegdyś obszerna Królewszczyzna do której według lustracyi z 1765 i przyległe miasto Goszczyn należało, wieku tego do m. Goszczyna przyłączone.

Później około r. 1836 własności Józefa Zawadzkiego któremu przez Rząd Królestwa Polskiego wraz z przyległemi wsiami Lewiczynem, Długą wolą i Broniszewicami w zamian za dobra Ciechanieck jeszcze za rządu Królestwa Kongresowego odstąpioną została.—

Na dobra Bądków właściciel żądał w 1870 roku rub. srebr. 50,000 pożyczki Tow. Kredyt. mającej obciążyć pierwszą

hypoteczą tych dóbr. –

Bądków dobra rząd. w Gub. Warszaw. w Powie Kutnowskim należące do Dóbr Orłowskich w roku 1836 własność Skarbu publicznego. –

Bądków obacz **Bątków** –

Bądków lub **Bątków** wieś i własność dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckiém w teraźniejszej Gub. Kaliskiej w Pie Łęczyckim Okr. Sąd. Zgierskim parafii Modlna o mil 2 od mka Łęczycy. –

Należała 1836 r. do sukcessorów Onufrego Wilkanowskiego Starosty Zgierskiego a następnie do Anieli Wilkanowskiej, dalej od r. 1862 do Gustawa Kotarzkowskiego. –

Bądków tudzież dobra Kotowice i Jaszczanowice czyli Astachowice, Wyszchów i część Rudny z pod woli Rogozińskiej z których dobra Kotowice jako główne wszystkie zaś inne inkluzive Bątków jako przyległości do nich należące miały ustanowiony w r. 1867 przez Władze Kredytowe szacunek rs. 7311 kop. 25. –

Bądków obacz **Będków** –

Bądkowo lub **Będkowo** wieś parafialna i Gm. daw. podukowna dziś pryw. w daw. wojew. Mazowieckim teraźniej. Gub. Warszawskiej w Pie Radziejowskim o mil 6 od Miasteczka Osięciny, 2 mile od Włocławka. –

Kościół paraf. katolicki do Dekanatu Nieszawskiego dom 37 lud. 387 (1826) Lasu w 1852 morg. 130. –

Majętność ta należała w 1836–1843 do zmarłego w dniu 19 Sierpnia 1843 Feliksa Turskiego następnie w r. 1866 do Alfonsa Turskiego którému przyznano rubli 29842 kop. 84 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. –

Bądkowo-Kościelne folwark i wieś parafialna w daw. wojew. dziś Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim dawniej do Biskupstwa Płockiego, później do Instytutu KK. Missyonarzy w Płocku należąca, leży w dobrych gruntach nad rzeką Skrwą, która o $1\frac{1}{2}$ m. ztąd wylewa się w Wisłę o $1\frac{1}{2}$ m. od Mta Dobrzynia, $2\frac{1}{2}$ od Płocka. – Kościół parafialny murowany zbudowany około r. 1667. dym. 11 –

Bądkowo-jeziorne lub **Bątkowo-jeziorne** domininium i wieś w Gub. Płockiej Okr. Lipnowskim Gm. Brudzeń należała w r. 1825 do Sukcessorów Tomasza Koziebrodzkiego dymów 12. – Wieś Bądkowo-jeziorne ma rozległości włók 18 morg 23 prętów 294 miary nowo-polskiej graniczy na wschód z wsią Winnicą i Bątkowem-Rochny na południe z Bątkowem-Kościelnym na zachód z osadą Wymyślin i lasem zwanym Czartowa, na północ z Turzą-wielką należała do Stanisława Żółtowskiego zmarłego przed rokiem 1852.–

Bądzemin lub **Będzimin** wieś folwarczna dawniej zarobna w Gub. Płockiej w P^cie i Okr. Mławskim w parafii Lubowidz o milę od granicy Pruskiej 1½ od Żuromina 4½ od m^ta P^tu Mławy, dom 16 lud. 152 /1826/.

Majętność ta należała aż do r. 1853 do dóbr Kiżolskich niegdy Karola Hr. Zboińskiego dziedzicznych, zaś w roku 1853 po którym nastąpił rozdział Klucza Kiżolskiego sprzedaną została w drodze działów familijnych przez publiczną licytacyę. – Szacunek Bądzemina do licytacyi ustanowionej wynosił rs. 24178 kop. 20, do tej majętności należą wsie Radzynyi Tadajewko mające razem z Bądzeminem rozległości włók 83.–

Obecnie w 1870 r. folw. Bądzemin należy do dóbr Rozwożyna.–

Bądzyń-ruda wieś dziedziczna w Gub. Płockiej w P^cie Mławskim parafii Lubowidz na drodze bocznej z Żuromina do Rypina o milę od granicy pruskiej ½ m. od osady Żuromina 4 od m. P^tu Mławy. Dom 6 lud. 63 /1826/.

Dnia 7 Lipca 1410 r. Król Władysław Jagiełło przybył do Bądzynia nad Wkrą rzeką. Ziemia przyległa była własnością Książąt Mazowieckich tę zastawił Ziemowit Krzyżakom za 5,000 szerokich groszy. – Srogie tam popełniali okrucieństwa, rabunki i mordy Tatarzy i Litwini posiłkujący Jagiełłę.–

Po ukróceniu tych nadużyć, zbliżono się do nieprzyjacielskiej ziemi z powszechną radością wszystkich. – (*) Folwark i osada fabryczna Bądzyn-Ruda, w niej młyn wodny i parowy, kamernia, Tartak, i inne żelazne fabryki istnieją w dobrach Rozwożin, zaś część Bądzyna B z młynem i Tartakiem, folwarkiem i jagielońskim należy do dóbr Lubowidza. – #

Bądzyn wieś daw. rząd. w b. wojew. Kaliskiem teraz. Gub. Petrokowskiej w P^cie Łodzińskim Gm. Gostki

W małej osadzie Bądzyń pod Lipadłem o 1½ mili od Skępego odległej, od lat (*) 30 z górą chłopek Jakób Miłkowski trudniący się rzeźbiarstwem, to jest wyrzynaniem dłutem i nożykami małemi f[illegible]owe- figury czyli statuetki cudownej Matki Boskiej od lat 300 set kilkudziesięciu w ołtarzu wielkim kościoła kk. Bernardynów w Skępem przechowywanej, ustalił nareście robotę swe tą pewnością ręki, że statua w złoty bądź to większego lub mniejszego rozmiaru mówi na sobie cechę dawnej z natury wolności; bo też ma jeden tylko stały wizerunek przedmiotu, którego odtworzeniu z religijną prawdziwie sumiennością się poświęca.—

niedaleko <u>b</u> mta Tuszyna 4 m od M^ta Piotrkowa dom 10 mk 57 (1826).–

Bądzyn wieś w daw. wojew. Kaliskiem teraźniejszej Gub. i P^tu Petrokowskiego parafii Bąkowa-góra blisko rzeki spław. Pilicy o m 4 od M^ta Piotrkowa dom 4 mk 70 (1826).–

Bąk wieś w Gub. Lubelsk. w P^tu Zamojskim Okr. Tarnogrodzkim nad rzeką Bukowcą przy samej granicy Galicyjskiej.–

Bąki folwark i wieś pryw. w daw. wojew. dziś Gub. Kaliskiej w P^tu Sieradzkim Okr. Sądowym Szadkowskim w parafii Mnich niedaleko m Szadku 2 mile od Sieradza dom 8 mk 136 (1826)

W roku 1849 posiadał dobra Bąki i Choszczewo Antoni Klimaszewski Sędzia pok. Okr. Szadkowskiego.–

Bąki wieś daw. Królewska w daw. Wojew. Mazowieckim teraz Gub. Warszawskiej w P^tu Warszaw. parafii i ekonomii Zbików, dziś to jest 1861 należąca do dóbr dziedzicz. Tworki mil 2 od Warszawy dom 6 mk 48 (1827)

Bąków lub. **Bąkowa** folwark i wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej w P^tu Opoczyńskim Okr. i Gm. Szydłowieckim parafii Wysoka w gruntach średnich poczęści piaszczystych nad małą rzeczką służącą do młynów w bliskości od Szose i od M^ta Wolanowa o milę od Szydłowca 3 od Radomia 5 od M^ta Końskich ma dwór porządny, młyn wodny, 2 stawy, dom 20 mk 123 (1826).–

Rozległości włók 66, łąki, woły w rale do lasów Szydłowieckich.– Majętność ta składa się 3^ch wsi i tyluż folwarków jest to dawne gniazdo familii Bąkowskich herbu Ryś później dziedzictwo Wieszczyckich Radziwiłłów, Przytulskich, Kruszewskich, Zaborowskich a w roku 1839 Stanisława i Maryanny małżonków Makomaskich.– Podług wykazu hypotecznego z roku 1829 szacunek tych dóbr był wówczas 240,000 złpol.–

W roku 1866 Kommisya Likwidacyjna przyznała Konstantemu Hennickemu właścicielowi dóbr Bąków rubli 16914 kop. 83 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.–

Bąków wieś należ. daw. ~~do dob~~ ekonom. rząd. Radzice

w Gub. Radomskiej w Pow. i Okr. Opoczyńskim Gm. Rusinów parafii Niezdamierowice o milę od Odrzywoła 1½ od Skrzynna 2½ od Przytyka 5 od Końskich a 4 od Mia. Radomia.—

Około r. 1774 zamienił Karol Szydłowski Starosta Uszycki z Opatem Stanisławem Potkańskim wieś tę i inną za dobra Skrzynno i odtąd należała do Opactwa Sulejowskiego. ma dom, 11 ludn. 105 (1826) grunta mierne i las.—

W roku 1866 Kommissya likwidacyjna przyznała Ksaweremu Rogojskiemu właścicielowi dóbr Bąków rs. 6416 kop. 67 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie.—

Bąków-górny folwark i wielka wieś parafialna w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w Pow. i Okr. Łowickim w dekanacie Kutnowskim w Gm. Własnej, jurysd. Sądu Pok. w Łowiczu, należy do dóbr Księstwa Łowickiego w dobrych gruntach nad małą rzeczką wpadającą opodal ztąd do Bzury, niedaleko traktu bitego do Kalisza i Poznania o milę od Soboty, 2 od Łowicza 4½ od Dobrzykowa nad Wisłą, 3½ od Mia. Kutna, kościół parafialny murowany dom. 51 ludn. 315 (1826).—

Za czasów Księstwa Warszawskiego miał sobie nadane dobra Bąków jeden z donatariuszów Francuzkich, atoli w r. 1813 odebrane przeszły na własność Skarbową.—

Bąków-dolny wieś w Gub. Warszaw. w Pow. i Okr. Łowickim parafii i Gm. Bąków-Górny, należąca do dóbr Księstwa Łowickiego, blisko traktu głównego Kalisko-Poznańskiego, o 2 mile od Łowicza 3½ od Kutna dom. 46 ludn. 296 (1826)

Bąkowa-Góra dominium i wieś dziedziczna składająca się z dóbr rozległych jako to Krzczonów, Silniczka, Maluszyn, Cieszkowiczki, Bąkowa-góra, Pukarzew, Radoszewnica, Borowa i Rudka własność w r. 1858 i 1872 Alexandra Ostrowskiego w dawnem województwie Kaliskiem obecnie Gub. i Pow. Piotrkowskim w przyjemnem położeniu na górze; ma kościół parafialny murowany, zabudowania porządne, grunta urodzajne

o 1/4 m. od rzeki Pilicy, od Pilicy 3/4 m. od Przedborza 4 od m. Gu. Piotrkowa. dom 37 lud. 278. (1826)

Niesiecki w herbarzu swoim pod Lanckorońskiemi herbu Zadora nadmienia, że dom ten starodawny i ojczyźnie dobrze zasłużony w pierwszych wiekach tylko się z Brzezia pisał, potem i z innych dóbr.

Niektórzy z nich wziąwszy w dziale Bąkową górę, Bąkami byli nazwani, z tych był Stanisław Bąk Lanckoroński herbu Zadora który w wojnie Moskiewskiej zginął pod Kluszynem; Piotr Lanckoroński dziedzic na Bonkowej górze w r. 1570, którego syn Walenty był Chorążym Podolskim czy też Kamienieckim w r. 1578.—

W r. 1867 Aleksander Ostrowski właściciel dóbr Bąkowa Góra miał przyznane wynagrodzenie w ilości rs. 38.093 kop. 44 za uwłaszczone grunta włościańskie.

Bąkowa czyli Bąkowo dominium i wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej w Pcie Iłżeckim parafii Wielgie Gm. Łaziska, leży w równinie, w gruntach dobrych lecz po części mokrych i zaporzałych między Iłżą i Ciepielowem o 2 m. od Iłży, mil 1 od Ciepielowa 4 1/2 od M. Gu. Radomia 8 od Opatowa.—

Ma staw, lasy, łąki, dom 24 lud. 177 (1826)

Majętności tej dziedziczyli niegdyś Niszczycy, później Gostomscy, Lężeńscy, Oleśniccy.—

Sanguszkowa Marszałkowa Litewska sprzedała ją Lipińskim.— W przedostatnich czasach około r. 1839 należała do Nowosielskich.— Szacunek za który dobra te około r. 1829 sprzedane zostały wynosi złp. 200,000 w roku 1866 Maryannie Czarneckiej właścicielce dóbr Bąkowa przyznano rs. 16,389 — indemnizacyi za grunta włościańskie uwłaszczone.—

Dobra Bąkowa i Łaziska stanowiły w r. 1871 jedną majętność.—

Bąkowiec, (Bonkowiec) lub **Bękowiec** wieś poduchowna należąca daw. do Opactwa XX. Benedyktynów Sieciechowskich, następnie do ogólnego funduszu religijnego, w Gub. Radomskiej w Pcie Kozienickim paraf. i Gm. Sieciechowskiej, przy trakcie z Warszawy do Lublina o 1/2 m. od Sieciechowa, mil 1 1/2 od Gniewoszowa i tyleż od Wisły, 2 od Kozienic, 6 1/2 od M. Gu. Radomia.— Wieś ta leży nad małą rzeczką, która tu tworzy wielki staw, w gruntach dobrych, lasach i pastwiskach rozległych. W roku 1789 liczono tam dom 18 zaś w r. 1826 liczba ta powiększyła się do 29 tu dymów lud. 260.— Ukazem najwyższym z 9 Marca 1868. Folwarki: Sieciechów, Bonkowiec i Słowiki z częścią lasu z leśnictwa Kozienickiego, nadane zostały jenerałowi-majorowi orszaku J. C. Mości hrabiemu Kreutz

Bąkowiec wielki i mały 2ie realności w Gub. Płockiej w Pie Mławskim w obrębie 3ch milowém od granicy Pruskiej.–

Bąszki realność w Gub. i Pie Łomżyńskim w Okr. 3ch milowém od granicy Pruss.–

Bątków lub Bądków dominium i wieś w Gub. Kaliskiej w Pie Wartskim w Parafii Boleszyn o 3/4 m. od osady Dobry mila jedna od rz. spław. Warty 5ie od m. Kalisza Dom 18 lud. 129 (1826).–

Własność w r. 1858 Mateusza Klińskiego. Wincenty Kliński herbu Junosza miał 2ch synów, Seweryna i Mateusza objętych spisem szlachty przed 1851 wylegitymowanej.–

Bądkowo-jeziorne folw. i wieś dziedziczna dawniej Koziobrodzkich, zaś około r. 1866 Władysława Ciałkowskiego w Gub. Płockiej w Pie Lipnowskim w parafii Bątkowo-Kościelne, Gm. Brudzeń niedaleko od rzeki spławnej Wisły 4 mile od m. Pt Lipna dom 13 lud. 111 (1826).–

Ofiara 24o grosza czyniła rocznie rsr. 31 kop. 9 a w tym stosunku przyjęty szacunek wynosił rs. 2335.– Wieś folwarczna Bątkowo-jeziorne – ma dwór, budynki więcej 9 oraz inne wszystkie zabudowania gruntowe, rozległości przybliżonej około 18 morg 23 pręt 294 miary nowopol.; graniczy zaś na wschód z wsiami Winnicą i Bądkowo-rochny na południe z Bądkowém-Kościelnym na zachód z osadą wymyślin i lasem zwanym Czartorra, na północ z wsią Turzą-wielką.–

Cena tych dóbr była w r. 1854 Złp. 87,000 czyli rsr. 13050.–

Bątkowo-kościelne folwark i wieś parafialna w dawn. wojew. dziś Gub. Płockiej w pie Lipnowskiej należąca do instytutu KK. Missyonarzy w Płocku.–

Leży nad rzeką Skrwą, na drodze bocznej z Płocka do Lipna mil 2½ od m. Płocka 4 od m. Lipna mila 1 od rzeki spław. Wisły.– Posiada Kościół parafialny, młyn wodny (obacz: Bątkowo.)

Bątkowo-Rochny obacz ~~Bądkowo~~ Rochny

Bątkowo lub Bontkowo ~~to~~ wieś Bątkowo z folwarkiem dobrze zabudowanym z przyległością Włóki i częściami na Kosinach wielkich w Gub. Płockiej w Pcie Ciechanowskim paraf. i Gm. Sońskiej nad rzeką Soną na trakcie z Warszawy do Królewca i Prus wschodnich o 1½ m. od Nowego Miasta 2 od Ciechanowa mil 4 od Prasnysza i Zakroczymia 3 od Nasielska i Płońska. ~~ale~~ zawierające z Dworskimi włók 65 morg. 12 pręt. 53 m. nowopol. składające się z 2 folwarków i przyległości Kosiny Wielkie Kosiny-błoga – Kosiny Pruskie lit. A i B.

W r. 1866 Dionizy Strzeszewski właściciel dóbr Bątkowa otrzymał 7791 kop. 92 indemnizacji za uwłaszczone grunta włościańskie.–

Przed uwłaszczeniem włościan należało do dominium Bątkowa w gruntach średnich ornego gruntu morg chełmiń. 1115 łąk nadrzecznych i gruntowych 71 boru do budowli i opału zdatnego było w 1818 morg 485 prócz pastwisk a całego obwodu włók chełm. 62 morg 19 włościan rolnych było 32.–

Bątkowo obacz Bondkowo –

Bebelno – wieś parafialna i dwór w daw. wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej w Pcie Jędrzejowskim, gniazdo i siedlisko znakomitej niegdyś familii Gostawskich herbu Oksza która się z tąd pisze.–

Dobra Bebelno z kolonią Ludwinów i Kobyla wieś pomiędzy Szczekocinami, Włoszczową i Jędrzejowem o mil 3½ od traktu bitego Warszawsko-Krakowskiego 1½ m. od Secemina, 2½ od Małogoszcza 6½ od m. Kielc, rozległości włók 101 miary nowopol. których grunta orne dworskie zajmują około włók 20. łąki dworskie włók 3 lasy włók 30½.– Kolonia Ludwinów włók 20 resztę zaś włók 28 posiadali włościanie, grunt w połowie pszenny do uprawy lekki i urodzajny w mniejszej połowie żytni klassy II łąki dobre, lasy urządzone.– Kościół parafialny, gorzelnia i inne budowle niedawno wystawione

2ie officyny mieszkalne parafia tutejsza należy do dekanatu Kurzelowskiego Dan 29 lud 274 /1826/

Bębenek przyłączoni do dóbr Zełkowa w p[owie]cie i Gmi Jędrzejowskiej parafii Nawska.—

Bębło oraz **Bembło**

Bębnów

Becajty wieś należąca do dóbr Kadaryszki w ob[wodzie] wojew. Augustow. teraźniej. Gub. i P[owie]cie Suwalskim parafii Wiżajny blisko osady Wiżajn i granicy Pruskiej o mil 5 od m[ias]ta P[owiatowego] Sejn gdzie właściwa jurysdykcya sąd pok. Dan 4 lud 92 /1826/

Bechcice dominium i wieś dziedzicz: daw. w województwie Kaliskiem teraz w Gub. Petrokow. w P[owie]cie Łaskim parafii i Gm. Lutomiersk nad rzeką Ner przy samej granicy b[yłego] wojew. Mazowieckiego o ½ m. od Lutomierska 5 od m[ias]ta P[owiatowego] Sieradza Dan 31 lud 277 /1826/.—

Rudniccy herbu Lis w Sieradzkiem województwie za czasów rzpltej polskiej, jednej że dziedzicy z Biskupskimi zkąd ci zawsze pisali się z Rudnik. Wojciech z Rudnik hr. z Bechcyc dziś Bechcic którego to tytułu zdawna zażywali, był kanonikiem poznańskim, kanclerzem u Adama Konarskiego Biskupa Poznańskiego zmarłego r. 1574.

Dobra Bechcice i Prusinowiczki odległe od Konstantynowa wiorst 37, Szadku m. 3. m[ias]ta P[owiatowego] Łasku m. 3 Łodzi m. 5 Sieradza m. 5 a m[ias]t Gubernialnych Kalisza m. 12 Petrokowa m. 9 składają się z wsi i folwarku Bechcice, wsi Prusinowiczki, folwarku Kwirynów, oraz kolonii: Bechcice, Prusinowiczki Grabczyna i Florentynów, z których po uposażeniu i uwłaszczeniu włościan i dopełnionych przez właściciela sprzedaży jedynie folwark Bechcice folwarczną nominalną własność stanowi. — Właścicielem jawnym z wykazu hypotecznego tych dóbr był w latach 1858–1870 Józef Menge, łatc te dobra graniczą na wschód z Konstantynowem i rzeką Ner, na północ z Prusinowicami wielkiemi i Porzewicami, na zachód z Lutomierskiem—

a na południe z Mirosławiem ogólna rozległość dóbr Bechcice i Pruszynowiczki przybliżonym sposobem wynosiła około włók 84 morgów 23 Z tego przeszło na uwłaszczenie włościan tychż dóbr i kolonii morgów 1245 prętów 11 czyli włók 41 morg. 15 pręt 11. część zaś własność folwarku Bechcice stanowiąca, wynosi około włók 29 morg 18 pręt 236 m. np.; grunta klasy II III IV i V

W powyższej przestrzeni mieści się Brzeziny kilko-letniej około morgów 5 tzk około włók 2 i morg 27. – Na folwarku Bechcice są zabudowania dworskie i gospodarcze potrzebom odpowiednie młyn wodny na rzece Ner.

Dobra Bechcice i Pruszynowiczki mieczy ustanowiony w r. 1867 szacunek przez władzę Tow. Kredyt. w ilości rs. 21729.–

Bechniów obacz **Bichniów**

Bedele wieś dziedziczna w Gub. Suwalskiej w P^{cie} Władysławow. parafii i Gm. Giełgudyszki nad rzeką Jotya o milę od Giełgudyszek, tyleż od rzeki spławnej Niemna 10 od M^{ta} P^{tu} Maryampola dom 9 lud. 83 /1826/

Bedne lub **Bedno** dominium i wieś w dawniem wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej w P^{cie} Radzyńskim Gm. Radzyńsk parafii Ulan, dawne dziedzictwo Ośniałowskich.–

Leży przy samej granicy P^{tu} Radzyńskiego o milę od Radzynia 2 od M^{ta} Łukowa dom. 22 lud. 136 /1825/

Bedlno pisana majętność i wieś parafialna w b. wojew. Sandomierskiem dziś Gub. Radomskiej w P^{cie} Opoczyńskiem Gm. Stużyce o milę od M^{ta} Końskich tyleż od Żarnowa.–

Posiada dwór, kościół parafialny, dom 18 lud. 234 /1825/–

Było uprzedzenie do okolic Opoczyńskich

Wszakże są tam majątki piękne jako to Bedlno, Fałków, Kawęczyn i wiele innych gospodarstwo w niczem nieustępujących tak nazwanym gdzie indziej wzorowym. – W latach 1852-1867 dobra Bedlno z przyległościami (niemi majątki i Głupiów) były własnością Jacka Wolskiego reputowanego gospodarza którego wiele interesujących rozpraw i artykułów na doświadczeniu opartych czytaliśmy w korrespondencie rolniczo-handlowym.

W przedostatnich latach 1845 wyrabiały wieśniaczki tutejsze w czasie zimowych wieczorów sukno grube na sukmany, którego tęgość, trwałość i nieprzemakalność obok nadzwyczajnej taniości zjednały tym wyrobom powszechne zalety, a też spowodowało właściciela tej wsi Jacka Wolskiego Sędziego Pok. Pow. Opoczyńskiego pod którego troskliwym kierunkiem fabrykacja tego wyrobu wiejskiego odbywała się do wystania w r. 1851 do Londynu na wystawę całego świata dwóch postawów sukna tego gatunku z odchodów najgrubszej wełny i pakułów najgorszych utkanego.

Bedlińscy jedni są herbu Leliwa drudzy her. Wieniawa.

Rafał Bedliński od Bedlnie lub Bedlno herb. Leliwa Sędzia Grodzki Krakowski miał za małżonkę Łężeńską siostrę Biskupa Łuckiego. Syn jego Wojciech był starostą Będzińskim. – Stanisław drugi syn Biskup Cezareo-Polski Suffragan i Archidijakon Łucki, proboszcz Kodeński umarł 1688 r.

Bedlińscy na Bedlnie herbu Wieniawa w Czerskim temi czasy posessyonaci. Z tych Wojciech na Bedlnie Bedliński herbu Wieniawa Dziedzic dóbr w Czerskim, obrany był w r. 1818 przez wspór obywateli Członkiem Rady obywatelskiej województwa Mazowieckiego, miał synów Antoniego Feliksa i Walentego Dziedziców Skurowa w Okr. Czerskim w 1832-1836.

Z pożyczki Tow: Kredyt: obciążającej te dobra pozostało do umorzenia w d: 22. Września 1873 jako kwocie ogłoszonej dnia Rs: 6091. kop. 71. która do licytacji wstrzymany był przez Władze kredytowe w Sumie Rs: 22,087.

Bedlno obacz **Beldno**

Bedlonko lub **Bedlinko** folwark i wieś prywatna

w daw. wojew. Sandomierskiem dzisiejszej Gub. Radomskiej w Pow. Konieckim parafii Bedlno Gm. Końskie jurysd. Sąd. Pok. w Końskich o ½ m. od Msta Końskich dom 24 lud. 165 (1826)

Dobra Bedlinko należały w r. 1829 do Ludwika Tęgoborskiego i 4ch innych, rozpór właścicieli, składały się z 2ch folwarków (Bedlinko i Darabek) wynoszących 44 włók przed uwłaszczeniem włościan; z pięknemi zabudowaniami folwarcznemi, obszernym dworem murowanym, wsią porządną, owczarnią i obszernemi łąkami.

W roku 1866 właścicielka tej majętności Teresa Kreuschner otrzymała rub. 4425 kop. 67 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. Z pożycz. tow. kredyt. obciążającej dobra Bedlinko postało w terminie likwid: od: 22 Września 1873 do umorzenia Rs: 2612 kop. 18. Oszacowane do sprzedaży ustanowiony był przez władze kredytowe w sumie Rs: 9988.

Bednarskie lub Bidnarki pustkowie wioska prywatna w Gub. Kaliskiej Pow. Sieradzkim Paraf. Kliczków-mały w territoryum 3ch milowem nadgranicznem od strony Prus, 2 mile od Sieradza. Dom 5 lud. 44 (1826)

Bednary folw. i wieś wielka parafialna w daw. Wojewódz. Mazowieckiem dziś G. Warszaw. w Pow. Skierniewickim jurysd. Sąd. Pok. w Łowiczu w Gm. Kompina.

Należała daw. do dobr. rząd. Kompina wieczystych w roku 1829 do Księstwa Łowickiego. Kościół paraf. w dekanacie Łowickim. Dom 63 lud. 339 (1826). — Leży nad rzeką Bzurą o milę od Msta Łowicza tyleż od Bolimowa.

Przy wsi Kompina pod wsią Bednarami istniał daw. młyn wodny na odnodze rzeki Bzury w którym w 1864 i 1868 urządzoną została fabryka papieru Edwarda Hantzman w której zatrudnionych było 20 robotników a wartość wyrobionego papieru wynosiła rs. 22,000.

Bednary wieś daw. rząd. w b. wojew. Kaliskiem

w Owie Sieradzkiem dziś Gub. Petrokowskiéj w Pcie Łaskim parafii Szczerców niedaleko téj osady 5 m. od Mta Sieradza dom 7 lud. 39 (1826). –

Bednary tego nazwiska są dwie nomenklatury w G. Kaliskiéj w Pcie Wieluńskim w territoryum 3ch milowem pogranicznem od strony Prus. –

Bednarz osada rząd. w Gub. Kaliskiéj w Pcie Sieradzkiem parafii Wojków mil 4 od Mta Pu Sieradza dom 2 lud 14. (1826)

Bednarze wieś daw. królewska w d. Województwie Kaliskiem dziś Gub. Petrokowskiéj w Pcie Częstochowskim parafii Truskolasy mil 6 od Mta P. Wieluń dom 9 lud 56 (1826)

Bednarze osada prywatna w Gub Kaliskiéj w Pa Wieluńskim Okr. Sadowym Ostrzeszowskim w parafii Kraszewice, blisko granicy pruskiéj o mil 5. od Mta Wieluń. – Dom 2 lud 18 (1826)

Bednarze lub **Bednarzec** folwark prywatny w G. Kaliskiéj w Pcie Sieradzkim Okr. Szadkowskim należący do dóbr i paraf. Rossoszyce o mil 2 od Mta Sieradza. – Dom 1. lud 7 (1826)

Bednarze-Konty wieś nad rzeką Liwiec w daw. Wojew. Podlaskiem obecnie G. Siedleckiéj w Pcie Węgrowskim w parafii i Gm. Korytnica jurysdykcyi Sądu Pok. w Sokołowie o mil 2 od Węgrowa 6 od M. Gu Siedlec. – dom 14 lud 103 (1826)

Dawniéj należała do dóbr rząd. Korytnica
Rzeka Liwiec płynąca w Gub. Siedleckiéj i Warszawskiéj, od M. Węgrowa dochodzi ona do Buga pod Kamieńczykiem wraz

została w 1867 Za zdobyciem do spławu tratew w czasie dużych wód wiosennych, dozwolono przeto prowadzić nią drzewa budulcowe i browarki przy wyższym stanie wody, a pobudowaniu upustów drewnianych w Szymbrowiźnie, Bednarzach i Gromku do 18/30 Czerwca każdego roku.

Za przejście tratew przez otwory wpustach przy zakładach na Liwcu w Starej wsi i Paplinie pobierana będzie odtąd opłata podług taryfy poborowej przez Rząd zatwierdzonej, zaś pobieranie opłaty przy zakładach w Szymbrowiźnie, Bednarzach i Gromku wtedy dopiero może mieć miejsce kiedy upusty odpowiednie przy tych zakładach wzniesione będą. –

Bednarzówka folwark wieś dawn. królewska należąca do dóbr Dębowa-Kłoda [w d. woj. Podlaskim dziś] w Gub. Siedleckiej w Pie Włodawskim w jurysdykcyi Sąd pok. w Włodawie w parafii Parczew o milę od tego, 6 miasteczka 4½ od Mta Radzyna dom 14 lud. 89 (1826)

Podług lustracyi 1765 kwarta dawna z tej wsi wynosiła 116 zł. 24 gr.

Bedoń wieś dziedziczna dawniej i gmina w wojew. Mazowieckim teraz Gub. Piotrkowskiej w Pie Brzezińskim w parafii Nieszków jurysdykcyi Sądu Pok. w Łodzi, nad rzeką Miazgą [?] która w tych okolicach początek swój bierze i powyżej Będkowa łączy się z Wolborką, o milę od Brzezin 2 od Mta fabrycznego Łodzi tyleż od Rzgowa, 6 od Mta Lewiczy [?]. – Posiadała hutę szklaną i potażarnię, dom 40 lud. 419 (1826).

W okolicy znajdowano się [?] bursztyn.

Dobra Bedoń własność w 1860–1872 Karola i Joanny małżonków

Kozminskich od r. 1870 pan Karol Kozminski obrany Radcą dyrekcyi Głów. Tow. Kredyt. Małżonka zaś jego właścicielka dóbr Bedoń podniosła w r. 1866 rub. 25434 i kop. 49 wynagrodzenia likwid. za uwłaszczone grunta włościańskie. –

Bedoń nomenklatura w Gub. Kaliskiej w Pcie wieluńskim w obrębie 3ch milowym pogranicznym od strony Prus. –

Bedonie wioska prywatna w Gub. Suwałkskiej w P~~cie Maryampolskim~~ władysławowskim w parafii Łuksze o mil 9 od Mta Maryampola dom 3 ludn 27 (1826)

Należy do dóbr i Gm. Zyple. –

Bedońska-huta wieś i huta niegdyś szklanna w daw. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Petrokowskiej w Pcie Brzezińskim w Gm. Bedon parafii Mileszki 6ciu mil od Łęczycy dom 16 ludn 144 (1826)

Bedońskie-budy wielka wieś dawniej w Wojewódz. Mazowieckiem dziś Gub. Petrokowskiej w Pcie Brzezińskim parafii Mileszki jurysdykcyi Sądu Pok. w Łodzi przy granicy daw. Ptu Rawskiego o mile od Brzezin 6 od Mta Pu Łęczycy. – Część tej wsi należała do dóbr Rząd. Zgierz, część zaś jest własnością prywatną dom 50 ludn 503 (1826). –

Begno folwark prywo. w daw. wojew. dziś Gi Pcie Płockim parafii i Gm. Łukki jurysdykcyi Sądu Pok. w Płocku o mil 3 od tego miasta dom 2 ludn 36 (1826)

Begno z częścią na Sarzynie należy do dóbr Ostrzykowo. –

Begno-borze mała wioska do dóbr dziedzicznych Ostaszewo-wielkie daw. wojew. Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej w Pcie Pułtuskim parafii Szyszki mil 2 od Mta Pu Pułtuska. – dom 4 ludn 21 (1826). –

<u>Beisce</u> obacz <u>Bejsce</u>.–

<u>Bekiele</u> wioska pryw. w Gub. Suwalskiej w Pcie Władysławowskim parafii i Gm. Giełgudyszki. Należy do dóbr Giełgudyszki niższe.

<u>Bekiesza</u> przyległość do dóbr dziedzicznych Syczyn w Gub. Lubelskiej Pcie Chełmskim jurysdykcji Sąd Pok. w Chełmie parafii i Gm. Olchowiec mil 5 od Mta Ptu Krasnego-Stawu. Dom 1. ludz. 7 (1826).–

<u>Beldna</u> lub <u>Belna</u> i <u>Belno</u> folwark dawn. i wieś w dawn. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w Pcie Gostyńskim w parafii Sokołów w Gm. Rataje nad rzeką Skrwa o 1½ mili od Gostynina 2 od Mta Ptu Kutna.– Ignacy Leszczyński herbu Habdank syn Pawła i Anny z Kietlińskich połączony węzłem małżeńskim z Urszulą Zaborowską, nabywszy w r. 1825 małą posiadłość gruntową zaledwie 17 włók wynoszącą za 70,000 złotych, pierwszy w Gostyńskim wziął się do gospodarstwa postępowego przemysłowego. W przeciągu lat kilkunastu pracy niezmordowanej i wytrwałości niczem niepokonanej, wioseczkę małą Belno postawił na tej stopie że mu przeszło 15,000 rs. dochodu czyniło.– W roku 1857 Belno zamieniło się w osadę przemysłową której 300 przeszło ludzi żyło w dostatku. Na targi jak do miasta z okolicy zwożono tu produkta, a przez zamiłowanie pracy połączonej z oszczędnością i moralnością właściciel przyprowadził ten majątek do stanu wysokiej kultury na przestrzeni ogólnej 28 włók, a na 22ch ornej ziemi w glebie średniej istniejące 2 folwarki Belno i Pomarzany Strumieńskie.–

Na każdym wzniosły się piękne budowle murowane nadające miejscowości pozór schludnego miasteczka.– Tu znaczna liczba młodzieży kształcąca się w zawodzie rolniczym, wynosiła zeń zdrowe zasady rozwoju bogactwa krajowego.–

W dniu 28 czerwca 1857 roku zbójecka ręka przerwała życie pracy kilkodziesiąt letniej spędzone, w pracy z której kraj mógł brać wzory

i korzystać. – Ś.p. Ignacy z Belny Leszczyński pochowany w Sokołowie pod Gostyninem gdzie mu pozostała rodzina w roku 1860 nagrobek wzniosła. W dniu $\frac{6}{18}$ Czerwca 1858 dobra Belna, Pomarzany i Cukrownia Urszulin sprzedane zostały przez publiczną licytacyę od taksy zniżonej o ⅓ czyli t.j. od rubli 59562 kop. 50, ze stratą pozostałej familii za cenę stosunkowo zbyt niską do jego rzeczywistej wartości. – 11 maja 1862 spaliła się we wsi Belna fabryka cukru, gorzelnia i 2 domy mieszkalne, przez co nabywca tych fabryk Rystoff poniósł kilkadziesiąt tysięcy rubli straty, bo nie tylko stratę poniósł w budynkach, ale i znaczna ilość mączki cukrowej zgorzała. –

W roku 1867 Kommissya Likwid. przyznała rs. 366 kop. 67 Lewkowi Kuźmirak właścicielowi dóbr Belno i Pomarzany Strumińskie za uwłaszczone grunta włościańskie. –

Beldno lub **Bedlno** folwark i wieś kościelna w b. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiej w p^ie^ Gostyńskim okr. Orłowskim w gminach ... na trakcie głównym pocztowym do Kalisza i Poznania o mil 2¼ od M^st^ Kutna, 3½ od Łowicza. – Kościół parafialny katolicki do dekanatu Kutnowskiego, dwór porządny, spichrz, kuźnia i austerya murowana. Dom 23 lud. 312 (1826) Lasów (1852) morg. 60. –

Po śmierci Faustyna Sokołowskiego w drodze działów między rodzeństwem 1821 r. sprzedane zostały na licytacyi w summie Złp. 263,993. –

Następnie dobra Beldno wraz z przyleg. wsiami Zbijewice i Kamienice dostała się familii Zaborowskich, następnie w r. 1837 Stanisławowi i Barbarze Wilkoszewskim. –

Beleń domin. i wieś dziedzic.: daw. wojewód. dziś Gub. Kaliskiej w p^ie^ Sieradzkim okr. Szadkowskim parafii Strońsko nad rzeką Wartą o mile od M^ta^ Sieradza ¾ m. od M^ta^ Fabrycznego Zduńskiej Woli. Dom 11 lud. 77 (1826) Lasu w (1852) morgów 120. Nazwa Beleń jest mytologiczna bo naszym appolinem był bożek Beleń. –

Okolica Belna zawdzięcza właścicielowi tej majętności niemałą wygodę przez wybudowanie młyna parowego który może przerabiać około 12,000 korcy ziarna na mąkę. –

Machina parowa zastosowana została do istniejącej już dawnej w Belnie olejarni (1860 i 1861)

Dobra Belcu z przyległością Zagórzyce ustanowione były przez władzę Tow. Kred. w r. 1867 szacunek w stosunku do ofiary rubli 46.884.-

Belina czyli **Młyny-Włoszczowskie** osada pryw. w daw. Wojewódz. Krakowskiem teraz: Gub. Kieleckiej w P[ow]ie Włoszczowskim należąca do dóbr, parafii i Gm. Włoszczowa blisko tegoż miasta, z młynem wodnym na rzece Pilczycy, która tu tworzy wielki staw i o 2 m. ztąd uchodzi do Pilicy.-

Leży na wielkiej drodze z Kielc do Częstochowy i Szczekocin-górnego o ½ m. od Włoszczowy 7 m. od M[iast]a Kielc Dom 5 lud. 26. (1825)

Belina młyn w daw. wojew. Krakowskiem teraz Gub. Kieleckiej w P. Włoszczowskim należący do dóbr paraf. i Gm. Włoszczowa o ½ m. od Włoszczowy 7 m. od M[iast]a Kielc Dom 3 lud. 13 (1825)

Belno obacz **Beldna** -

Belny wieś pryw: należąca do dóbr Wierzbie daw. w Wojewódz. Mazowieckiem teraźniejszej Gub. Kaliskiej w P. Kolskim parafii i Gm. Lubotyń, nad małą rzeczką o ½ m. od Sompolna 3½ od Lubrańca 6 m. od m[ias]ta P. Wocławka. Dom 13 lud. 121 (1827)

Belsk lub **Bielsk** wieś porządna parafialna w dawn. Wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszaws. w P. Grójeckim parafii i Gm. Belsk lub Bielsk w Dekanacie Grójeckim, jurysdykcji Sądu Pok. w Grójcu. Leży w dobrych gruntach na wielkiej drodze z Warszawy na Nowe Miasto blisko m[ias]ta Grójca o 2¼ m. od Mogielnicy, 2½ od Tarczyna 7 m. od Warszawy.-

Ma stację i dawnym przewozem pocztowym, Kościół parafialny murowany, Plebanię także murowaną przy Kościele szkoła parafialna Dom 27 lud. 248 (1827) Folwark Belsk należy do dóbr Małowiejskich.

W pobliskiej ~~wsi~~ Małej-wsi jest piękny pałac murowany z wspaniałym ogrodem tudzież rzadki już w naszym kraju las modrzewiowy z którego wyniosłe i grube modrzewy zdatne na maszty spuszczano przed laty kilkudziesięciu do Gdańska.-

Około roku 1819 i lat następnych utrzymywał wzorowo Ksiądz Koch proboszcz miejscowy z przykładną gorliwością szkołę elementarną w Bielsku i przez poświęcenie się osobiste w nauczaniu młodzieży zasłużył sobie

na chlubne pochwały które kilkakrotnie od Rządu odbierał.

W roku 1862 zmarła w Warszawie w 80 roku życia Klementyna z Kozietulskich I ślubu Walicka starościna Mszczonowska, II Kasztelanowa Wichlińska rodzona i jedyna siostra Jana, Leona, Hipolita Kozietulskiego b. Pułkownika b. W.P. w krótkiem pożyciu z śp. Walickim i w długiem z śp. Kasztelanem Wichlińskim nie miała więcej dzieci jak tylko jedną córkę z I ślubu zamężną Zdzisławową Zamojską dziedziczkę dóbr Mała-wieś i innych dóbr rozległych.

Poprzednio zasnął w Bogu d. 2 lutego 1858 r. śp. Piotr Wichliński po przywróceniu Królestwa Polskiego mianowany został Senatorem Kasztelanem, a następnie ozdobiony Orderem św. Stanisława I Klassy, od wszystkich co go znali cenionym był i poważanym.

Zwłoki tak śp. Piotra Wichlińskiego jako też i śp. Klementyny z Kozietulskich Kasztelanowej Wichlińskiej pochowane zostały w Grobie familijnym w katakumbach Cmentarza parafialnego w Belsku, obok zwłok męża i brata.

Belweder. Pałac i ogród należący do terytorjum Pałaców Cesarskich tak zw. przy Łazienkach Królewskich, stykający się z Warszawą, było to w połowie XVII wieku dziedzictwo Paców później książąt Lubomirskich. Przy Pałacu Belwederskim istniał był starożytny i obronny niegdyś Zamek Jazdów czyli Ujazdów zwany ze Zwierzyńcem później Łazienki Królewskie i wieś z kościołkiem drewnianym.

Przy końcu XVIII stulecia własność Króla Stanisława Augusta. W Bogu spoczywający Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Książę Konstanty Naczelny Wódz b. W.P. nabywszy to miejsce, upiększył je, w miejscu gdzie dawniej istniał Kościół w Ujazdowie wzniósł ozdobny Pałac [z szklarnią kosztowną i pyszne budowle] przy nim wspaniały założył ogród i latem tu przemieszkiwał.

Widok ztąd piękny na Warszawę i jej okolicę znany zaszczytnie Artysta rytownictwa Adolf Ditrich wydał w roku 1848 rysunek Kościoła niegdyś istniejącego w Ujazdowie cennego dla sztuki nieznane dotąd znakomitego naszego ziomka

Aleksandra Orłowskiego, który jako malarz i rysownik zyskał sławę europejską. — W lecie w r. 1795 Feldmarszałek Suworow, przed przeniesieniem się do pałacu Prymasowskiego, stał w namiocie za miastem, w tem samem prawie miejscu gdzie teraz znajduje się Pałac Belwederski. —

<u>Bełchatów</u> lub <u>Bełgatów</u> małe niegdyś miasteczko fabryczne przyp. w daw. Województwie Kaliskiem teraz: Gub. i Pow. Piotrkowskim w Gm. Bełchatówek w okolicy piaszczystej o ½ mili od 6 mka Grocholic od Stacyi Kolei żelaznej w Piotrkowie wiorst 22½ ze stacyą pocztową przy trakcie Piotrkowskim 14 m. od Mgo Kalisza 23 od Warszawy; położonej w ładnej okolicy mającej w promieniu jednej mili oprócz wielu Dworów obywatelskich przeszło 12,000 ludności Kolonistów dawniej czynszowych dziś uwłaszczonych z Klasztorem K.K. Franciszkanów założonym r. 1617 i Kościołem Parafialnym Katolickim znaczną niegdyś fabryką sukienną i szkołą elementarną ewangelicką. — W r. 1879 było w Bełchatowie tylko 24 dymów, a mimo wielkich usiłowań Dziedzica o jego wzrost, posiadało w r. 1826 tylko domów 35 i ludności 363. —

Wśród wszakże lat następnych 30tu ludność Bełchatowa powiększyła się w roku 1861 do głów 1653 mieszczących się w domach 103, nie posiadając jednak warunków rozwoju zamienione zostało 1870 roku na osadę i przyłączone do składu Gm. wiejskiej Bełchatówek. —

Wsie do tej majętności należące położone są w okolicach obszernych, mają zabudowania dworskie porządne i dogodne oraz młyn z foluszem. —

Najznakomitsza z nich jest wieś Chojna lub Chojny w której się znajdowała huta szklanna w pierwszem XXo lecie bieżącego wieku

Było to w ~~początkowej~~ pierwszej połowie bieżącego wieku Dziedzictwo Stanisława Kaczkowskiego obywatela Kaliskiego, Syna Józefa z Kaczek Kaczkowskiego i Bogumiły z Chrzanowskich, wszedłszy w związki małżeńskie z Izabellą z Babskich piękne zostawił imię na polu prawa i literatury, porzucił urzędowanie i osiadł na wsi ale i tu nie usuwał się nigdy od obowiązków obywatelskich piastował urząd Prezesa Rady Szpitalnej

radzkiego: był członkiem rady obywatelskiej z Województwa Kaliskiego i lat 11 posłem na wszystkie dawniejsze sejmiki i sejmy od roku 1820 przypadające. Następnie usunął się z widowni publicznej i z zamiłowaniem poświęcał się badaniom historycznym, a rozdzieliwszy w roku 1846 znaczny majątek ziemski, jaki posiadał między dzieci osiadł w Bełchatowie przy najstarszym synu Ludwiku i tam w dniu 19 Kwietnia 1855 życia dokonał. ~~poświęciwszy~~ W następnych latach 1851-1861 Bełchatów należał do Ludwika Kaczkowskiego zmarłego 18 Stycznia 1862. – W roku 1867 Kommissya Likwidacyjna przyznała Edwardowi Kaczkowskiemu i Sukcesorom Aleksandra Kaczkowskiego (zmarłego przed r. 1866) Właścicielom Dóbr Bełchatowa rs. 12893 kop. 93 indemnizacyi za grunta włościańskie notaszczone. –

W roku 1866 dobra Bełchatów do których należą wsie Bełchatówek, Bieńków, Hess-kwir i Czaplenice miały ustanowiony przez Władzę Tow. Kredyt. szacunek do licytacyi rs. 10,965. –

Bełchatówek wieś pryw. w daw. wojew. Kaliskiem teraz Gub. i Pow. Piotrkowskim w Gminie Bełchatówek, należąca do dóbr i Parafii Bełchatów, blisko tej osady, mil 3 od Mta Pow. Piotrkowa dom 12 lud. 72 (1826)

Poprzednio zaś w r 1789 było tu tylko domów 6. –

Bełchów wieś parafialna w dekanacie Skierniewickim w dawnem wojew. Mazowieckim późniejszej Gub. Warszawskiej w Pow. Skierniewickim do dóbr Księstwa Łowickiego. Leży nad rzeką Skierniewką, na drodze z Skierniewic do Łowicza o milę od Skierniewic 1½ od Łowicza, 3½ od Mta Pow. Rawy dom 35 lud. 363 (1826). –

Bełcz folwark w dawnem wojewódz. Sandomierskiem teraz Gub. Radomskiej w Pow. Opatowskim należący do parafii i dóbr Opatowskich, niegdyś familii Potockich, od Opatowa mila 1¼ dom 2 lud. 17 (1826)

Bełcząc albo Bełczęca folwark i wielka wieś

w daw. wojewod. dziś Gub. Lubelskiej w P.cie Lubartowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Lubartowie, parafii Czemierniki, nad rzeką Tyśmienicą na trakcie z Włodawy do Radomia o ½ m. odl. m.ka Czemierników, 1½ od Kocka, 12 wiorst od M. P.tu Radzynia, od stacyi Kolei żelaznej Łukowa mil 3½, 6 od m.ta G.u Lublina. — Należy wraz z przyległą wsią Czemierniki do zmarłego Jenerała Hr. Wincentego Krasińskiego, dziś do Dawców Hr. Krasińskich (1869). Dom 60 ludz. 367 (1826). —

W r. 1850 istniało tu gospodarstwo płodozmienne 8.io polowe urządzone przez syna sławnego Agronoma Thaera. —

Bełczączka młyn na gruntach dóbr Czarna założony w Gub. Radomskiej w P.cie Kozienickim. —

Bełczyce wieś w dawnem wojewod. Podlaskiem teraźniejszej Gub. Siedleckiej w P.cie Radzyńskim nad rzeką Tyśmienicą. —

Bełda wieś rząd. i gmina w daw. wojew. Augustowskim dzisiejszej Gub. Łomżyńskiej w P.cie Szczuczyńskim w parafii Ekonomii Rajgród jurysdykcyi Sąd. Pok. w Szczuczynie, przy trakcie głównym pocztowym Kowieńsko Peterzburgskim o milę od Rajgroda 4.y od M. P.tu Augustowa. Dom. 14 ludz. 68 (1826). w r. 1873 gminy Pruczałtke i Rajgród połączono w jedną gminę pod nazwą Bełda

Bełdów wieś dziedzic. parafialna i Gm. w daw. wojew. Mazowieckim teraźniejszej Gub. Piotrkowskiej w P.cie Łęczyckim w dekanacie Zgierskim jurysdykcyi Sądu Pok. w Łodzi nad rzeczką Mierzna zwaną, na drodze z Łęczycy do Lutomierska i Częstochowy, z Kościołem parafialnym dom 27 lud. 373 (1826). — od Alexandrowa mila 1. od Zgierza m. 2 od M.P.tu Łęczycy m. 3. od Dobrzykowa nad Wisłą gdzie daw. był najbliższy mag. solny m. 12. —

Dom Bełdowskich herbu Jastrzembiec znajdował się za rzeczp. Pol. w daw. wojewod. Brzesko-Kujawskim z tych Jan Poseł na Sejm r. 1589, tenże w roku 1576 wespół z innemi do Stefana Batorego był wydelegowany z ofiarowaniem mu Korony Polskiej. —

Dawid — Marcin syn Jana z Bełdowa na Łagiewnikach w Łęczyckim, był sędzią ziemskim Łęczyckim. —

Borowski Maciej herbu Jastrzembiec z Bełdowa pisał się z wojewód. Inowrocławskim w 1690 na elekcyą Augusta II. —

Bełdów należał w r. 1836 do Marcelli Wężykowej, następnie w 1852–1867 do Jana Wężyka

Bełdowska-huta wieś pryw. w daw. wojew. Mazowieckiem teraz Gub. Petrokowskiej w P. Łodziańskim parafii i Gm. Bełdów o mil 3 od M. Zgierzy dom 10 lud. 77 (1826)

Bełdyki wieś dziedziczna w 6 Województwie Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej w P. Makowskim w parafii Rżan z tamże M. graniczącą w Gm. Sielnie, o mil 4 od M. P. Pułtuska. Dom. 11 lud. 55 (1826)

Bełek folwark należący do dóbr dziedzicznych Gostomia w daw. wojew. Mazowieckiem dzisiejszej Guber. Petrokowskiej w P. Rawskim parafii Nowe miasto Gminie Góra o m 3½ od Rawy dom 1. lud. 10 (1826)

Bełk lub **Bełek** wieś pryw. w daw. wojew. Krakowskim dziś Gub. Kieleckiej w P. Jędrzejowskim parafii i Gm. Mierzwin jurysdykcyi Sądu pokoju w Jędrzejowie o mil 6 od M. G. Kielc dom 20 lud. 121 (1826)

Brzeski wojciech Żegota syn Marcina herbu Steiza posiadał w r. 1856-1856 z małżonką Dobra Bełk. Kiedy w r. 1863 ogłoszoną została licytacya na sprzedaż dóbr Bełek za zaległości w ratach Tow. Kredytowego ustanowiono za szacunek rs. 12474. Już w roku 1866 właściciel tych dóbr Wolf Gang-derich otrzymał rs. 2472 kop. 17 wynagrodzenia likwidacyjnego za utraszone Grunta Włościańskie.

Bełki wioska pryw. w daw. województ. dziś Gub. Kaliskiej w P. Wieluńskim Okr. Sąd. Ostrzeszowskim parafii Krzżewice niedaleko od granicy Pruskiej od M. P. Wieluń m. 5. dom 4 lud. 28 (1826)

Bełkowo mała wioska szlachecka w Gub. i P. Płockim parafii Drobin niedaleko tejże osady mil 4 od M. G. Płocka dom 3 lud. 12. Część gruntów na Bełkowie należy do dóbr Dziedzicznych Milewka

Bełno wieś należąca do dóbr Podużemnych na Pentku w daw. wojew. Sandomierskim teraźniejszej Gub. Radom. w P. Opatowskim parafii Bieliny na drodze z Opatowa do Kielc, o mil 5 od Daleszyc 1½ od Łagowa 4¾ od M. Opatowa

dom 19 ludz. 160 (1827)

Bełsk obacz **Belsk** –

Bełszewo wieś w Gub. Warszawskiéj w P^u Rawskim należała w r. 1836 i 1854 wraz z innemi rozległemi dobrami jako to Bartłomiejowicami i Osięcinami do Fryderyka Hr. Skarbeck wówczasowego w 1854 Dyrektora Głównego Prezyd. w Kom. Rząd. Sprawiedliwości.–

Bełżatka folwark i wieś dziedziczna niegdyś Wszyków w daw. wojew. Kaliskiem obecnie Gi P^u Piotrkowskim na trakcie Wołyńsko Szląskim o 1/4 m. od m^ta Piotrkowa dwie od Rozprzy 2½ od Sulejowa nad rzeką Pilicą 3 od Tuszyna 18 od Kalisza 24 od Warszawy 5½ od Widawy.– Ma dom 15 ludz. 146. Rozległości sposobem przybliżonym około włók 18 morgów 11.–

Wieś ta graniczy z m. Piotrkowem i wsiami Bujny, Rokszyce, Majkowem i Twardosławicami

Bełżów dominium i wieś dziedziczna Borkowskich (1845) w daw. wojew. Krakowskiem dzisiej- szej Gub. Kieleckiej w P^u Pińczowskim parafii Szkalbmierskiej Gm. Topola o terytorjum 3^{ch} mi- lowem od granicy Austryi przy 2^{ch} traktach handlo- wych lubelskim i Kieleckim między Przybenicami i Głuchowem, mil 2 od Wisły, 5^u od Krakowa, 3/4 m. od Szkalbmierza, 3¼ od m^{ta} Miechowa posiada domów 22 ludz. 128 (1827).–

Grunta pszenne w połowie w glebie próchnica a w drugiej glinkie, łąki i pastwiska dosta- teczne, grunta orne dworskie zajmują morgów nowopol- skich 254 łąki morg 42, Ogrody morg. 5 pastwiska morg. 46½ Pola i łąki włościańskie morg: 78 razem dobra Bełżów i Boszczynek miały w r. 1856 rozległości około 450 dziesiatyn czyli morgów polskich 900.–

Bełżyce. małe miasteczko o trzy mile od Lublina na gościńcu krakowskim położone w gu. i powiecie lubelskim gminie własnej, w jurysdykcyi sądu pokoju w Lublinie, od Urzędowa wiorst 23½ od Warszawy mil 25.

Było dawniej dziedzictwem Tarnowskich. Władysław
Jagiełło na prośbę Jana z Tarnowa wojewody krakow-
skiego i Spytka brata jego postanowił r. 1432 ażeby
gościniec główny z Opatowa, Sandomierza, Za-
wichostu i Urzędowa do Lublina raz na zawsze
na Bełżyce został obrócony. W wieku XV był tu koś-
ciół farny drewniany, który w następnem stuleciu
dostał się Kalwinom. Kiedy kozactwo pod Chmielni-
kim r. 1648 ~~spustoszeło~~ spustoszyło Bełżyce, nowy
księgozbiór zboru kalwińskiego stał się pastwą pło-
mieni. Po zwróceniu kościoła katolikom, Feliks
Szaniawski na miejscu drewnianego wymurował
nowy r. 1670, a poświęcony r. 1706. W tamecznym mu-
rowanym kościele długo widać było chórek czyli ganek
z którego Jan Sobieski słuchywał mszy św., gdy jadąc
do Warszawy do dóbr swoich chorował czas jakiś w tém
mieście. Za czasów Rplitej. było już spustoszałe,
osiadłe handlującemi tu żydami. Stanisław August
jadąc r. 1787 do Kaniowa był przyjmowany w Bełży-
cach d. 3 Marca przez Kossowskich starostwo sieradz-
kich dziedziców tego miasta. W lasach Głuskich, Opol-
skich i Bełżeckich znajdują się olbrzymie okopy
i wały, które w dawnych ciężkich czasach służyły
za obronę przeciwko napadom Tatarów i Rusinów.
Za drugiej wojny szwedzkiej mimo wszystkich klęsk,
zamięszania, strachu i zniszczenia, Pan Jan Pa-
sek wspomina pod r. 1702 o kuligach i tańcach
w Bełżycach u pana Gałęzowskiego starosty miń-
skiego, pisarza lubelskiego i w innych miejscach.
W końcu r. 1858 w miejsce uchylonej stacyi pocz-
towej w Niedrzwicy na trakcie między Lublinem
i Rachowem, zaprowadzono stacyję pocztową
w mieście Bełżycach, skutkiem zaś tego, trakt
pocztowy z Lublina do Rachowa dotąd idący na
Niedrzwicę i Kraśnik, skierowany został na Beł-
życe i Urzędów. Dobra Bełżyce z wsiami Wzgó-
rze i nomenklaturami Podole i Zastawie miały
ustanowiony szacunek przez władzę Towar. Kredyt.
w r. 1866. rs. 204006 kp. 37½. zaś w r. 1870 szacunek ten zni-
żony został do summy rs. 188575. Właścicielami Beł-
życ byli w r. 1870 Konstanty i Witold Brzezińscy.
Bełżyce odległe są 3 mile od Wisły, mianowicie od miast
Kazimierza i Józefowa, 4 mile od Urzędowa, 31 od
Krakowa a mil 25 od Warszawy. W dobrach tych znajdu-
ją się obszerne lasy w których jeszcze na początku r.
1851 było do sprzedania 20,000 sztuk drzewa sosno-
wego, zdatnego na handel zagraniczny przez bieg-
łych wycechowanego. Miasto posiadało w r. 1830 fabrykę
sukna, garbarnię, domów 156 między temi 21 murowa.
mieszkańców 1949, zaś w r. 1861. miasto domów 142
a ludności 1734. — Jarmarków miewa 6. do roku i 1 targ

tygodniowy. Jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1869 na osadę i wcielone do składu gminy wiejskiej tegoż nazwiska.

Bębło lub. **Bembło**. Wielka wieś prywatna w dawniem woj: krakow: dziś Gub: kieleckiej powiecie Olkuskim par: Biały Kościół, należąca do klucza Ojcowskiego, na trakcie bocznym z Olkusza do Krakowa, o ćwierć mili od granicy Wielkiego ks. Krakowskiego, trzy mile od miasta powiatowego Olkusza, dwie i pół od Krakowa. Domów 56. ludności 338 (w 1826 r.) W r. 1864 dobra Ojców, Czajowice, Smardzewice i Bębło, Jerzmanowice i Szklary, z 4ma folwarkami, wielkiemi lasami jodłowemi i tartakami na r. Prądniku, w dolinie ojcowskiej były własnością Sp: Aleksandra hr. Przezdzieckiego.

Bębnów lub. **Bembnów**. — Dominium i wieś dziedziczna Gub: kaliskiej pow: Wieluńskim paraf: Osiaków blisko rzeki Warty o mil 2½ od miasta powiatowego Wieluń, tyleż od Widawy. Domów 16, ludności 157 (w 1826 roku.) W wieluńskiem rodzą się obficie rzepaki i lny mianowicie na polach dóbr Bębnowa, Szczukielowa i osady jarmarcznej Osiakowa, gdzie lny rodzą się o włóknach szczególnej białości i bujności. —

Bębnówko lub **Bembnówko**. Wieś prywatna w Gub: płockiej, powiecie Mławskim paraf: Gradzanowo o mil 3½ od miasta pow: Mławy. — Domów 7 ludności: 107 (w 1826 r.)

Bembnowo lub. **Bębnowo**. Dominium i wieś dziedziczna Gub: Płockiej powiecie Mławskim paraf: Gradzanowo o mil 3½ od m. pw. Mławy. Domów 4 ludności 32 (w 1826 r.) W r. 1854 nastąpił dział majątku po Rozalyi z Klemiewskich pierwszego ślubu Zonnenbergowej powtór: Zarkowej, składającego się z dóbr. Bębnowa, Bieżań, i Bębnówka lit. A, ~~lit~~ części Bojanowa = Mończków. Zmarły przed marcem 1870 r. Adam Bęzki był współwłaścicielem dóbr Bębnowa, a Glinojeck = Witowe i Glinki lit. A.B. w latach 1862 = i 1869. Bęzcy są herb: Jastrzębiec. Folwark i wieś dziedziczna w Gub. kaliskiej powiecie Sieradzkim paraf: Stronsko o milę od miasta pow: Sieradza, dwie mile od Wielunia 4 m od Radomska 2 mile od rzeki spławnej Warty domów 11 lud 77 (w 1826 r.) Jeszcze w r. 1858 miały te dobra znaczne lasy w których wiele było drzewa wybiegłego zdatnego na towar gdański, belki i materyał budowlany, ~~Atoli w r.~~ 1859 sprzedano z ogólnej przestrzeni 30 włók nowopolskich lasu. —

Bendoryszki. Osada rządowa w Gub: ~~Suwalskiej~~ pow: Mariampolskim paraf. Igłówka o mil 2 od Mariampola. Domów 2 ludności 17 (w r 1826.) —

Bendorzyn lub. **Będorzyno.** Folwark i wieś dziedziczna w Gub: Płockiej pow: Mławskim paraf: i gminie (między Łukoszynem i Strzegowem) Bonewo. Odległa od Płocka mil 3 od Sierpca mil 2 i tyleż od Dobrzenia nad Wisłą 9 mil od m: pow: Mławy. Zkłada się z kilku posiadłości cząstkowych — m. u. ma grunta żytnie dobrej ziemi średnie, a większa ich część jest lekka. Domów 18 lud: 107 (1826 r). Znakomitszą część posiadali w przedostatnich czasach Żukowscy. Z Będorzyna w pow: Mławskim piszą się według Niesieckiego Bendorscy her: Wczele, ale Marcin Bendorski pierwszy się przeniósł z Płockiego do Wielkopolski, jako też świadczą akta grodzkie gnieźnieńskie. Dopiero jeden z wnuków jego Stanisław wrócił się nazad do płockiego województwa.—

Bendry. inaczej Grudzieniszki dobra dziedziczne ~~gmina~~ Gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim paraf. i gm: Mirosław niedaleko rz: sławnej Niemna o mil 5 od miasta powiatowego Sejny, w jurysdykcji sądu pokoju w Sejnach. Do tych dóbr należą: wieś Bendry inaczej Grudzieniszki, dawne miasteczko Mirosław części Gejżowiszki i część Widzgiry a z nich pod zawiadem tow: kredyt. ustanowiony był w r. 1866 na rs. 14303 kp: 70. Dawne to dziedzictwo Skarzyńskich her: Bończa. Za czasów księstwa Warszawskiego Seweryn Skarzyński był podprefektem powiatu Łomżyńskiego, zaś Józef — Łukasz Skarzyński członkiem rady powiatowej tegoż powiatu. Był on ojcem żyjących dziś Onufrego i Dionizego braci Skarzyńskich znanych z niepospolitej nauki patryotyzmu i przywiązania do kraju. Tuż za Mirosławiem przy wsi Bendrach wznosi się góra sypana czyli Pile litewska, brzozą porosła, a wśród drzew stoi ozdobna kapliczka staraniem żony dziedzica z cegły wystawiona. W kościele parafialnym w Mirosławiu z prawej strony kościoła na ścianie, wisi pomnik z czarnego marmuru wyrobiony, na którym napisano „Anna z Michniewiczów Skarzyńska zmarła d. 30 kwietnia 1842 r. Zmarły w d: 4 Września 1862 r. ś.p: Łukasz Skarzyński ojciec tej zacnej rodziny, służył krajowi na urzędach obywatelskich. Przebył bolesne próby. Dla poratowania zdrowia udał się do wód morskich „Kranz" i tam życie dokonał.— Zostawił synom obok fortuny najlepsze imię.—

Benducha. Osada rządowa w Gub: Suwalskiej pow: Maryampolskim par: Preny, o mil 6½ od m. p. Maryampolu. Dom 1 lud. 8 (r. 1826.)—

Bendusz. Folwark i wielka wieś prywatna należąca do dóbr głównych Mijaczów (w dawnem woj: Krakowskiem obecnie) w Gub: Piotrkowskiej powiecie Będzińskim paraf: Mrzygłód gminie poręba Mrzygłodzka w terytorium trzechmilowem od granicy Austryi i Prus; — o pół mili od Mrzygłoda

sceń mil od Olkusza. Leży blizko rzeki Warty która w tych stronach początek swój bierze. Domów 72 ludności 578. (1826) – Domy w połowie większej murowane, grunta po większej części pszenne, kuźnice żelaza, tartak, młyn, garbarnia i blicharnia. Pod Bzdunem w dolinie na lewym brzegu Warty znaleziono jeszcze przed rokiem 1857 węgle kamienne. Wzięto też sążtą warstwy brunatnego lignitu, który to węgiel może się stać i to w krótkim czasie bardzo ważnym z przyczyny braku lasów. Węgiel znajduje się tam także w Kuźnicy i Koziegłowach. —

Bendzmin obacz Będzmin.

Bendzeń przyległość do dób Łupadły pow. Tarnowskim Gub. Piotrkowskiej przez ...niczownika ... mieszkało ... młynem wodnym. —

Bendzin lub Bendzyn i Będzin.

Miasto rządowe i niegdyś starostwo niegrodowe w dawnem województwie krakowskiem na granicy śląskiej, dziś stołeczne powiatu podobnegoż nazwiska w Gub. Piotrkowskiej paraf. tegoż imienia w dekanacie siewierskim, w jurysdykcyi sądu pokoju w Olkuszu, założone r. 1358 przez Kazimierza Wielkiego w gruntach nadzwyczajnie żyznych, w rozkosznem i dogodnem dla handlu położeniu nad rzeką Brenicą czyli Brendnicą przy ujściu jej do Czarnej Przemszy (przy samej drodze żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej i w okolicy różnemi fabrykami i zakładami górniczemi zapełnionej). Było niegdyś znacznem i bogatem miastem składowem i zasłynionem, przywileje na wielkie targi i jarmarki dla postronnych, przywilejem w r. 1565 przez Zygmunta Augusta onemu nadane, które kupców z dalekich stron tu ściągały, później zubożało a bez przemysłu i handlu smutne tylko okazywało zabytki dawnej swej zamożności. Wszelakoż w ostatnich latach znacznie wzrosło (więcej ... ruchem handlowym jest ożywione). Ma kościół paraf. murowany gdzie szczególniej w dzień Stej Barbary patronki górników zbierają się licznie pod przewodnictwem urzędników górniczych na solenne nabożeństwo. Oprócz kościoła parafialnego jest w Będzinie piękny pałac rodu niegdyś ordynatów Mieroszewskich. (Według taryffy dymów do poboru podymnego było w Będzinie w r. 1786 dymów 229). Roku r. 1830 było w Będzinie 266 domów między temi 15 murowanych a mieszkańców 2156. Do roku 1861 liczba domów wzrosła do cyfry 366 a mieszkańców 4209, zaś w roku 1871 liczba mieszkańców wzrosła do 6,236 głów. Stary w ruinach leżący zamek Bendziński jest to jeden z najdawniejszych ruin. Kazimierz Wielki odbudował z dawna istniejący (na stromej górze po) nad rzeką Przemszą zamek w 1358 r. który następnie był kilkakrotnie miejscem zebrania dostojnych mężów i ważnych traktatów (w latach 1434 i 1589.) Lud tam tutejszy żyje w dostatku a pięknością rysów i kształtem ciała przewyższa o wiele innej naszej ziemi okolice z wyjątkiem Kurpiów jedynie. Zamek ten w przedostatnich czasach

(Przytem jako w siedzibie powiatowej mieszczą się tutaj zarząd powiatu, kassa powiatowa, mensk. kommissarz włościański, geometra rządowy, lekarz powiatowy i ... wolno praktykujący, jest szpital dla ... i kaleki, oraz zarząd akcyzy, żandarmeryi, dekanatu, magistrat, kassa miejska i apteka. Prócz tego wreszcie od roku (1875) ekspedycya poczty w Bendzinie, a najbliższe stacye poczt... się w Dąbrowie Górniczej o wiorst 5 od Bendzina ... i w Sosnowcu o wiorst 7 od Bendzina najprostszą drogą.)

Bendzinski lub Bendiński Powiat obecnie jeden z ośmiu powiatów nowo powstałej Guberni Piotrkowskiej (: Petrokowskiej.) Utworzony on został po nowym administracyjnym podziale kraju w 1868 r. z dawnego okręgu Lelowskiego i części okręgów Olkuskiego i Pilickiego, a obejmujący w sobie obecnie jedno tylko miasto powiatowe Bendzin, inne zaś miasteczka dawniejsze: Siewierz, Koziegłowy, Żarki, Mrzygłod, Włodowice, Czeladz i Modrzejow, zamienione zostały w r. 1869 na osady wiejskie. Nadto do składu tego powiatu należą następujące gminy wiejskie: Psary, Rudnik wielki, Choroń, Koziegłowy, Żarki, Niegowa, Włodowice, Pinczyce, Sulików, Ożarowice, Poręba-Mrzygłodzka, Rokitno-Szlacheckie, Wojkowice-Kościelne, Bobrowniki, Grodków, Olkusko-Siewierskie, Zagórze-Olkuskie i Gorniczo-Wody. Powiat ten graniczy na północ z powiatem Częstochowskim i Włoszczowskim, na wschód z pow. Włoszczowskim i Olkuskim, na południe z pow. Olkuskim i W. Księstwem Krakowskim, a na zachód z Szlązkiem pruskiem. Rzeki znaczniejsze w tym powiecie są:

1.) Warta początek swój bierze pod osadą Kromołowem, po przyjęciu strugi z pod Koziegłow płynącej, wpływa w powiat Częstochowski powyżej wsi Poczesna.

2.) Czarna Przemsza, której źródło stanowią trzy rzeczki z pod Pinczyc, Poręby-Mrzygłódzkiej i Łęgowic wypływające. Oddziela ona powiat Bendzinski od Szlązka, przyjmuje Brenicę pod Modrzejowem i Białą Przemszę pod Niwkami, płynie zachodnią granicą W. Księstwa Krakowskiego i wpada do Wisły pod wsią Bobrkiem.

3.) Brenica lub Brynica bierze początek w okolicy wsi Pinczyc i Markowic. Począwszy od wsi Ożarowic, aż do jej ujścia w Czarną Przemszę pod osadą Mrzygłodem stanowi granicę między Królestwem Polskiem a Szlązkiem pruskiem.

Gleba gruntu ogółowo uważając, drugiej klasy, żytnia, dość urodzajna, miejscami lekka, piaskowata, przepuszczalna i łatwo uprawna. W wielu miejscach brak łąk, a korzeniami się obficie w roku, w lata suche kamień wapienny wilgoć utrzymuje, co znowu stanowi drény naturalne do przepuszczenia zbytniej wilgoci. W ogólności strony Bendzinskie i Olkuskie są bogate w minerały, ale ubogie w chleb. I tak około Blanowic, Rokitna, Niegowonic, Trzebyczki, Wysokiej, Mrzygłodu, Poręby, aż pod Częstochowę znajdują się pokłady węgla czarno-brunatnego (: Moorkohle :) Jakoż górnictwo [illegible] w powiatach Bendzinskim i Olkuskim pomimo w tym czasie (1866-1872) przez niemieckich przedsiębiorców, zaczyna się szybko rozwijać. Kapitały niemieckie, jak się zdaje, zwracają się ku tym powiatom i tamtejsze majątki ziemskie nabywają się po wysokich cenach. Znaczne dobra nabyli tam sukcesorowie Gustawa von Kramsta i Książe Hohenlohe. Wiele folwarków szlacheckich rozkupiwszy, koloniści dzierżawcy, już podobno

starаniem Edwarda hr. Raczyńskiego owego miłośnika dzieł starożytnych, wyrestaurowany został według planu budowniczego Lanci, a w sali pierwszego piętra mieści się kaplica wyznania ewangelickiego dla górników zatrudnionych. — Ruiny bendzyńskiego zamku sterczą malowniczo na okrajach długo jak wał olbrzymi ponad Przemszą ciągnącego się wzgórza. Miasto to pamiętne jest w dziejach narodowych zawartą w roku 1589 ugodą między cesarzem rzymskim Rudolfem II i Zygmuntem III królem polskim, mocą której Maksymilian arcyksiąże austryjacki zrzekł się wszelkich mniemanych praw do korony polskiej. Bendzin odległy jest mil 2½ od Sławkowa, 4 od Olkusza, 9 od Krakowa. Most nowy na rzece Przemszy, przy komorze celnej, służy ułatwieniu wymianie w komunikacyi handlowej z Dąbrową do Bendzina i z [illegible]owatem. Starostwo bendzińskie płaciło za czasów rzeczy pospolitej kwarty złp. 2257, zostawało zaś w posiadaniu familii lub tymczasem Antoniego Korzetulskiego. Za czasów księstwa warszawskiego dobra Bendzyn dane były przez cesarza Napoleona I na dotacyją jednemu z generałów francuzkich, alоli w r. 1813 odebrane, przestały być własnością prywatną.

Lud tam tostrowny żyje w dostatku a pięknością rysów i kształtem ciała przewyższa wiele innej naszej ziemi okolic z wyjątkiem kurpiów jedynie. Na gruntach niegdyś miasta Bendzyna a częścią byłego folwarku starostwa bendzińskiego i na byłych gruntach parafialnych wydobywa się węgiel kamienny. Pole kopalń węgli kamiennych bendzyńsko-sławkowskie zasługuje na uwagę z powodu swej obszerności; zajmuje bowiem pierwsze miejsce w środkowej Europie, po polach Szlązka górnego. Ciągnie się od Bendzyna przez Niemce ku Myszkowi i Sławkowi pomiędzy Przemszą białą, i przechodzi na drugą stronę tejże aż do wsi Sierszy w krakowskim obrębie. Pole to ciągnie się mil 3 i pół, jednakże przypuszczają, że rozległość jego jest daleko znaczniejszą, gdyż natrafiono ślady pomiędzy Sławkowem a Sierszą około Boru biskupiego, a nawet pod Olkuskiemi piaskami ku Niesułowicom.

rozdrabiają ją pomiędzy sobą na małe cząstki, a zdaniem powiadacieli nieznach, w drugiej powtórzeniu: ... około 1½ tylko w 1873 pozostało na starych dzierżawach, dając sobie jak mogą bez rady, bez zasobowych kapitałów i znajomości. (: ... Bendziński lub Bendiński powiat (obecnie wyżej).)

₣ Bendzinski Leży nad rzeczką Sucha zwaną, wśród rozległych niegdyś lasów puszczy Mrzygłodzko-nowokrzywanych, dziś już wytrzebionych, o 2 mile od Wiślickiej [illegible]

Benenarz. Wieś prywatna w byłem wojew. Mazowieckiem, dziś Gub. Warszawskiej, powiecie Błońskim paraf. i gminie Wiskitki, 4 mile od Łowicza. W r. 1826 liczyła domów 26 a mieszkańców 183. — ₣

Beneszyszki. Wieś prywatna w Gub. Suwalkskiej powiecie kalwaryjskim (blisko granicy pow. Sejneńskiego) paraf. i gm: Urdomin

Kontynuacya Powiatu Bendzinskiego. I grube pokłady węgla nad 3 sążnie zalegają prawie całą przestrzeń zagłębia węglowego około Dąbrowy w tym kącie Królestwa Polskiego, gdzie się schodzi granica pruska i austryjacka, jako dalszy ciąg pokładów szlązkich i pokłady te grube są jednym i tym samym ciągiem, nie ograniczając się na istniejących pokładach znanych lub eksploatowanych, już dla prawie w każdym punkcie w większej lub mniejszej głębokości mogą być dosięgnięte.

A S.

(od sądu gminnego Lordziejów 1¼ mili)
od Kalwaryi mil 2½. (Dom: 17 lud: 175. (1826 r.)

Bentlewo: Wieś dziedziczna w Gub: Płockiej powiecie Lipnowskim ✕ (w gm: Wielgie) paraf: Makowiec 2¼ mili od Lipna Dom: 16 lud: 141 (1826 r.) od Dobrzynia nad Wisłą 1¼ mil. ✕

✕ Bentlewo Należała do dóbr Wielgie niegdyś familii Mioduskich. Składa się z 3 części to jest: z Bentlewa-mostowego, Bentlewa-Andrzeja i Bentlewa Fryderyka. Właściciel części wsi Bentlewo Andrzeja B, C, Witold Mioduszewski otrzymał w r. 1867 rs. 163 k. 7 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie.

Ber. Nomenklatura składająca się (1826 r.) z 1 domu i mieszkańców 11. w Gub: Kaliskiej pow: Tureckim paraf: Turek, 4 mile od Kalisza.–

Beradź.– Folwark i wieś duchowna ~~w Gub. Ra~~domskiej, pow: Sandomierskim, paraf: Mydłów należąca niegdyś do klasztoru kk: Dominikanów w Klimontowie. Leży blisko Przepiórowa w okolicy ✕ torzystym 3ech milowem od granicy Austryi. ~~0 mil~~ 4 od miasta pow: Sandomierza. Domów 10 lud: 71. (w 1826 r.)

Beraginće. Realność w Gub. Suwałkskiej pow: Kalwaryjskim w terryto: 3 milowem od granicy Prus–

Berdyszcze. Wielka wieś dziedziczna w Gub: Lubel: powiecie Chełmskim (paraf. Grabowiec) nad Bugiem, na trakcie Dubienki do Włodawy o mil 3 od miast: pow: Chełma, 2 mile od Dubienki, (2¼ od krajnego stawu) z cerkwią ✕ grec rusk: dom: 88 lud: 481. (1826 r.) Należała w przedostatnich czasach wraz z przyległą włością Dorohusk do familii Suchodolskich.

Berejów. Wieś folwarczna i gmina w Gub: Lubel. pow: Lubartowskim paraf: Ostrów o milę od sądu Ostrowia, 1½ od Lubartowa, 4¾ od Lublina. Ma dwór porządny – dom: 23 lud: 164 (1826 r.) [W r. 1866 ~~właściciel tegomajątku~~ Karol Jurkowski otrzymał rs: 3,108 kp: 83. wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie. (Berejów) Należy do pierwszej dyk: sądu pok: w Lubartowie

W okresie lat 1862–1873 był właścicielem Berejowa Karol Jurkowski b. oficer b. wojsk polskich zmarły we wsi Berejowie d. 14 Kwiet. 1873 r. Czy to jako wojskowy, czy też jako rolnik, postępował on drogą obowiązku, był dobrym mężem, ojcem i opiekunem, słowem prawym obywatelem kraju – w r 1866 [

Berešće lub. Berešće. Wieś włość dziedziczna w Gub: Lubelskiej powiecie Hrubieszowskim par: i gminie Grabowieckiej nad małą rzeczką z nazwiska niewiadomą, o trzy ćwierci mili od sądu Grabowca, 2½ od miasta pow: Hrubieszowa. W r. 1826, miała cerkiew grecko=katolicką domów 88 lud 481. W r: 1866. właściciel dóbr Berešće Julian Świdziński otrzymał rs. 8,346 indemnizacyi za utracone grunta włościańskie. Dobra Beresce składają się z 4 części w hipotece lit: A, B, C, i D oznaczonych. Z tych 2 pierwsze szacowane były przez władzę tow: kredytow: do licytacyi w r: 1866 na rs: 12,816; zaś do ostatecznej licytacyi w trybunale lubelskim ustanowionej wyrosło szacunek rs. 15,666 kop: 60; ~~i~~ rozległość gruntów dworskich wynosi około mor: 700 m. nowo polskiej.

a mianowicie w placach i ogrodach mor: 11. w gruntach ornych 281 mor: w łąkach m: 68 w lasach mor: 335 drogach i nieużytkach mor: 25.—

Na gruncie tych dóbr istnieją: dwór z drzewa tynkowany, folwark, ośmiorak, spichlerz, karczma a obok niej kuźnia wszystko z drzewa wystawione.—

Beresie. Wieś pryw: w dawném wojew: Kaliskiém dziś Gub: Piotrkowskiéj pow: Noworadomskim paraf. i gm: Rzęśnia juryzdy: sądu pokoju w Noworadomsku o mil 7 od m: gub: Piotrkowa. Domów 11 lud: 65 (1826 r.)

Berezа. Wielka wieś w dawném wojew: Podlaskiém obecnie Gub: Siedleckiéj, należąca do paraf: i dóbr Międzyrzeckich dawniéj Konstantego ks: Czartoryjskiego dziedzicznych. Leży na drodze bocznéj z Międzyrzecza do Radzynia o ½ mili od Międzyrzeca 2½ od miasta pow: Radzynia.— Dom: 62 lud: 314 (1826 r.)

Bereźnica. Wieś folwarczna dziedziczna należąca do dóbr i par: Horodło, gm: Bereźińskiéj w Gub: Lubelskiéj pow: Chełmskim, juryzdyk: sądu pok: w Chełmie. Leży nad Bugiem na drodze z Horodła do Dubienki, o 2 mile od téjże osady ½ mili od Horodła 2 od Hrubieszowa. Domów 32. lud 174 (1826 r.).— Do gminy tutejszéj włączone zostało w końcu 1869 roku pobliskie miasteczko dziś Stachaczów po przemianowaniu go na osadę wiejską. Należy do juryzd: sądu pokoju w Chełmie. W r. 1867 przyznano właścicielowi dóbr Bereźnica Władysławowi Wisłockiemu rs: 5078 k 75 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie.

Bereźniki czyli **Berżniki.** Wieś rządowa w Gu: Suwalskiéj pow: Sejnskim par. Puńsk ekonomii Sejny mająca 10 domów lud: 78 (w 1826 r.) od miasta powiatow: Sejn mil 2.—

Berezów. Wieś należąca przed tem do dóbr rządowo-górniczych Suchedniowskich w Gub: i powiecie Kieleckim okręgu Szydłowieckim paraf: Wzdół, nad rzeczką Jasłaną od ćwierć mili od osady fabryczněj Suchedniowa 6½ od miasta pow: Końskich. Domów 47. lud. 329 (1826 r.). W r. 1841 założono tu fabrykę stali w któréj kossy wyrabiały się dziś jest tam też fryszerka i kuźnica wodna w r. 1870 przez rząd sprzedana.

Berezowice. Wieś należąca do dóbr rządowych i paraf. Dubienka w Gub: Lubelskiéj pow: Hrubieszowskim w juryzdykcyi sądu pokoju w Hrubieszowie

Leży przy drodze z Uchań do Dubienki o trzy ćwierci mili od tejże osady, 3 mile od miasta pow. Hrubieszowa. Domów 8. lud. 56. (w 1826r.)

Berezówka. Wieś prywatna w dawniem wojewódz: Podlaskiem Dziś Gub: Siedleckiej pow. Bialskim par: Malowagóra nad rzeką Krzna o milę od stacyi pocztowej Zalesie i traktu bitego Brzesko=litewskiego, tyleż od rzeki spławnej Buga, $1\frac{1}{2}$ od Terespola, $3\frac{3}{4}$ od miasta powiatowego Biały. Należy do dóbr Dobryń. Domów 10 lud. 67 (1826r.)

Berezowka obacz **Pereszczówka**.—

Berezucha. Wieś dawniej zarobna do dóbr Sienno w Gub: Radomskiej pow. Iłżeckim par: i gminie Sienno.—

Bernacice. Wieś i gmina w Gub: Kaliskiej pow: Tureckim w jurysdykcyi sądu pokoju w Warcie.

Berkowizna.— Rumunek do dóbr dziedzicznych Moszczonno w Gub: Płockiej powiecie i okręg: Lipnowskim— Dymów 5. (1826r.)

Bernardowo. Osada w granicach dóbr Mazowsze erygowana i do tychże dóbr należąca, w Gub: Płockiej powiecie i okręgu Lipnowskim paraf: Mazowsze.

Bernardynka. Mała rzeczka w Gub: i pow. Kaliskim tak nazwana od klasztoru Bernardynów w Kaliszu pod murami którego płynie. Poczyna się ze źródlisk łęgowych w stronie połu: wschodniej miasta Kalisza znajdujących się, oblewa kilka nadbrzeżnych miejskich ogrodów, przecina szosę warszawskie i wpada do Prosny niedaleko wsi Warszówki. Była dawniej w wielu miejscach bardzo głęboka i pod miastem miała kierunek niepewny i kręty; dla uregulowania jéj biegu wybito w r. 1843 nowy kanał ~~blisko~~ pół mili długi, który stanowi odtąd koryto téj rzeki.—

Bernów. Wieś prywatna należąca do dóbr Stażno w Gub: Radomskiej powiecie Końskim paraf: i gminie Gowarczów; na drodze z Białaczowa do Przysuchy o milę $\frac{3}{4}$ od miasta pow: Końskich, $\frac{1}{2}$ mili od Gowarczowa. Domów 16. lud: 93 (1826r.)—

Bersztupie. Osada rządowa w Gub: Suwalskiej powiecie Maryampolskim par. Pilwiszki, ekonomii rządowej i gm: Antonowo o $3\frac{1}{4}$ mili od Maryampola Dom 1— lud 5 (w r. 1820.)—

Bertule. Wieś prywatna w Gub: Suwalskiej pow: Władysławowskim par: Igłowo o mil $9\frac{1}{2}$ od Maryampola. Należy do dóbr Żyple.

Domów 8. ludności 69. (1826 roku).—

Beruktyszki. Osada prywatna w Gub: Suwalskiéj powiecie ~~Mariampolskim~~ Władysławowskim paraf. Lukšze mil 8 od Mariampola należy do dóbr i gm: Żyple. Dom: 2 lud: 17 (1826 r.)

Beryżew. lub **Baryszew.** Mała wioska prywatna w Gub: Warszawskiéj powiecie Nowomińskim należąca do dóbr, paraf: i gminy Wiązowna o ¼ mili od Wiązowney. —

Berzniki. — Niegdyś starostwo i miasteczko, teraz wieś rządowa i gm: w Gub: Suwalskiéj powiecie Sejnskim ekonomii Sejwy, juryzdykcyi sądu pokoju w Sejnach. z kościołem parafialnym katolickim, domów 56 lud: 264 (w 1826 r.) Leży w okolicy leśnej przy drodze Sejn do Mereczа i Litwy o milę od miasta powiat: Sejn 4 od granicy rossyjskiéj.

Berżnowina. czyli **Berżnowienie.** Osada należąca do dóbr rządowych Antonowo w gub: Suwalskiéj pow: Mariampolskim par: Filwinki o mil 3½ od miasta pow: Mariampola. Dom: 2 lud: 19 (w 1826 r.) —

Berzupie. Wioska rządowa w Gub: Suwalskiéj powiecie Władysławowskim par: i gm: Gryszkabuda, w ekonomii Antonowo o mil 5 od miasta pow: Mariampola Dom: 4 lud 35 (1826 r.) —

Berzylamce. Wieś rządowa w Gub: Suwalskiéj pow: Sejneńskim par: i gm. Berżniki na drodze bocznej z Kaczek do Serejów o 1 milę od m: pow: Seyn, domów 10 ludności 89 (1826 r.)

Berżyniszki. Folwark należący do ekonomii rządowey i gm. Antonowo w Gub: Suwalskiéj pow: Mariampolskim par: Filwiszki o mil 6½ od m: pow: Mariampola, dom 1 lud: 11 (1826 r.)

Berzyn. Jezioro w Gub: Suwalskiéj pow: Wołkowyskim. Leży wśród lasów niedaleko osady Wirtyńca, i dzierżawione jest na rybołówstwo. —

Berzynie lub **Berzyny.** Wieś prywatna do dóbr Łumbie należąca w Gub: Suwalskiéj pow: Sejneńskim par: i gm: Berżniki o milę od miasta pow: Seyn, ma dom: 6 i karczmę lud: 60 (1826 r.)

Berżyny. Wieś rządowa w Gub: Suwalskiéj pow: Kalwaryjskim par: Wiłkowyski ekonomii Szunkiny przy samej granicy powiatu Mariampolskiego na drodze z Wiłkowyszek do Ludwinowa o milę od Mariampola 2 od miasta pow: Kalwaryi Dom: 18 lud: 153 (1826 r.)

Berzyny. Mała wioska należąca do dóbr rządowych i par: Łankieliszki w Gub: Suwalskiéj powiecie Kalwaryjskim o 3 mile od Kalwaryi. Domów 4 ludności 42 (1826 r.) —

Berzyny Wieś rządowa w Gub: Suwalskiej powiat: Wołkowyskim par: Grażyski ekonomii i gminie Bartniki, w juryzdykcyi sądu pokoju w Kalwaryi, między Kalwaryją i Wisztyńcem, o mil 2½ od Kalwa: 2 od Wisztyńca, tyleż od granicy pruskiej Dom: 18 lud: 153. (1826 r.)

Besiekiery lub **Biesiekiery.** Wieś dziedziczna w dawnem województwie Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej pow: Łęczyckim należąca do dóbr, gmi: i paraf: Grabów, o ½ mili od miasteczka Grabowa, 2 mile od m: pow: Łęczycy. Dom: 17 lud. 192. (1826 r.) Dawne to gniazdo famil: Biesiekierskich herbu Pomian. Zyg: Biesiekierski Michał podpisał się na elekcyję Stanisława Augusta króla 1764 r. z wojew: Sieradzkiem: „Joannes cum Magna Biesiekiery Biesiekierski burgrabius, C. L. Biesiekierski Jan z Biesiekiera podczaszy bydgoski i Antoni syn jego podpisali się z wojew: twem Inowrocławskiem na elekcyję Stanisława Augusta 1764.—
Tenże Jan był w r. 1785 podkomorzym inowrocławskim kawalerem orderów narodowych.—

Besiekierz. Rudny. Mała wioska prywatna w dawnem wojew: Mazowieckiem obecnie w Gub. Kaliskiej powiecie Łęczyckim okręgu Zgierskim par. Gieczno, 3 mile od Łęczycy. Dom. 3 lud. 17 (1826 r.)

Besiekierz Nowojowy lub Nawojowy. Wieś folwarczna dziedziczna w naszych przedrozbiorowych Łęczkowskich w Gub. Kaliskiej Piotrkowskiej pow. Łęczyckim Brzezińskim par. Gieczno, gm. Biała, mil 3 od Łęczycy Dom. 14 lud 128. (1826 r.) W r. 1836 należał Besiekierz do współwłaścicieli Józefy Jankowskiej, Wincentego Świercińskiego i Maryjanny Kłobuchowskiej zaś w r. 1868 z części wsi Biesiekierz Nawojowy odebrali sukcesorowie Tomasza Świercińskiego rs. 733 kop. 93 wynagrodzenia likwidacyjnego za wyłaszczone grunta włościańskie.—

Besiekierz Gorzewo. — Wieś dziedziczna w byłem województwie Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej pow: Łęczyckim, okręgu zgierskim par. Gieczno przy granicy powiatu Rawskiego, mil 2½ od Łęczycy dom. 17 lud 169 (1826 r.) Okolski pisze że Sokołowie Pomianowie pisali się dawniej z Biesiekierza, a stąd Niesiecki powiada że Biesiekierskich jednej że linii z Sokołowskiemi, atoli Arnolf, Kacper, Andrzej i Jan Biesiekierscy z województwem Łęczyckiem podpisali elekcyję Augusta II króla polskiego w r. 1696.—

Besiekierz lub **Biesiekierz.** Folwark do dóbr i par. Konecka okręgu Radziejowskim pow: Włocławskim Gub. Warszawskiej.

Besk stary. Wieś prywatna należąca do dóbr i par: i gm: Grabów w dawnem wojew: Mazowieckiem obecnie w Gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim o 1 milę i ćwierć od miasta pow. Łęczycy ¼ mili od osady Grabowa D: 7 lud: 73. (w r. 1826.) Od Beska czy to Łęczyckiego czy też innego w cyrkule Sanockim w Galicyi pochodzą Bescy Trzandzice. Jeden z nich osiadł w województwie Krakowskiem.

Beskurowy. Folwark prywatny należący do dóbr, gm: i par: Grabów w Gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim o 1¼ mili od Łęczycy. Dom: 2. lud: 33. (1826 r). —

Bestrajgiszki. Kolonija w Gub: Suwalskiej powiecie Sejneńskim, należąca do dóbr rządowych par. i gm. Sereje Leśnictwa Sereje należącym od m: pow. Sejn mil 6. Dom: 2 lud: 17 (1826).

Bestwina, Folwark prywatny w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim par. Osiaków, o mil 2 od m: pow. Wielunia – Dom: 1 ludności 7 (1826).

Bestwiny. Wieś prywatna w Gub: Warszawskiej powiecie Nowomińskim par: i gm: Siennica o 1 milę od m. p: Mińska. Dawniej Bestwiny stanowiły oddzielny majątek ziemski, obecnie zaś należą do dóbr dziedzicznych Nowodwór. — Domów 10 ludności 69 (1826 r).

Besznica. Osada w Gub: Płockiej powiecie Lipnowskim. Lat temu 20 kilka począwszy od Osieka przy Wiśle, pasem idącym nad granicą pruską, aż do osady Besznica widzieć było można pięknej taśmy sosnowego starodrzewu, dębów, grabiny i jesionów około 2 milowej szerokości, dziś z tego i czwartej części nie zostało. —

Beszowa lub **Bieszowa**. Wieś parafialna i włość w dawnem wojew: Krakowskiem dziś Gub: Kieleckiej w pow. okręgu i Dekanacie Stopnickim, należąca dawniej do klasztoru tamecznego ks: Paulinów później wcielona do funduszu ogólnego religijnego, przyozdobiona kościołem ~~parafialnym~~ i klasztorem ks: Paulinów, wymurowanym r. 1407. przez Wojciecha Jastrzębca infułata pomorskiego, który to klasztor w r. 1819 uległ suppresyi.
Leży między Pacanowem i Połańcem o trzy ćwierci mili od Pacanowa 1 milę i trzy ćwierci od m: pow. Stopnicy mila od koryta spławnej Wisły. Blisko z tąd w Lubnicach jest piękny pałac niegdyś książąt Czartoryjskich, później Arthura hr: Potockiego. Dom: 39 lud: 254. (1826 r). — Ukazem najwyższym z 9 Marca 1868 r. folwark Beszowa wraz z 17 innemi folwarkami nadany został sekretarzowi stanu, tajnemu Radcy Milutinowi. —

† Dobra Besk stary należały w ostatnich czasach do dwóch współwłaścicieli: Krzysztofa Radke i Marcina Jaster zmarłych w r. 1867. i 1868. —

† Lasy niegdyś Serej położone dawniej słynne były kryjówką Łosi dokąd jeszcze i teraz z za Niemna przybiegają; jeziora okoliczne wabiły te zwierzęta do siebie dla ochłody i największe jezioro w obrębie rządowym Bestrajgiszki pomiędzy wsiami Mikobale i Paserniki rozciąga się okrągłe, który Briedukalnis (czyli Łosia góra) jest nazwany.

Beszówka. Mała wioska w dawném wojew: Krakowskiém dziś w Gub: Kieleckiej pow: Stopnic=kim należąca do dóbr suppryMowanych i paraf: Beszowa. Od Pacanowa ¾ mili. od m: pow. Stopnicy mila 1¾. Domów 6 ludności 40. (1826.)

Beszyce. Wójtowstwo w dawném wojew. Sando-mierskiém, obecnie Gub: Radomskiej pow. Sando-mierskim okręgu Staszowskim par: i gm: Łoniów, nad rzeką Wroną blisko osady Koprzywnicy w ter-rytoryjum trzechmilowém od granicy Austryi mil 2¼ od miasta pow. Sandomierza. Należało dawniej do opactwa kk. Cystersów Koprzywnickich później wcielone do dóbr składających ogólny fundusz religijny. Dom. 1 lud. 6. w r (1826.)

Beszyce dolne. Wieś poduchowna w dawném województwie: Sandom: dziś Gub Radom: pow: Sandomierskim okręgu: Staszowskim par: i gm: Koprzywnica blisko tejże osady w ter=rytoryjum trzechmilowém od granicy Austryi mil 2¼ od m: pow. Sandomierza. Należała dawniej wraz z przyległą włością do opactwa kk: Cystersów Koprzywnickich, teraz jest własnością rządową. Dom. 6 lud. 52 (1826.)

Beszyce górne. – Wioska poduchowna w daw: wojew: Sandom: dziś Gub. Radom: pow Sando-mierskim okręgu Staszowskim par: i gminie Koprzywnica w terrytoryjum trzechmilowém od gr: Austryi. Mil 2¼ od m: p: Sandomierza własność dawniej kk: Cystersów Koprzywnic=kich teraz rządowa. dom. 6 lud: 21. (1826.)

Beszyn lub Beszyna – Folwark i wieś dzie-dziczna dawniej Wichrowskich w dawném województ: Mazowieckiém obecnie Gub. Warsz: pow. Włocławskim okręgu i gm: Kowalskiej par: Białotarsk ½ mili od byłego miasteczka Lubienia 4 od m: pow. Włocławka. W r: 1796 było w tej wsi tylko domów 4 zaś w 1826 liczyła dom. 9 lud: 156. (✗) Dobra Beszyn obciążone są pożyczką kredytową z 1869r w summie 11,700. –

Beszyn Holendry. Kolonija należąca do dóbr dzie: Beszyn w dawném woj: Mazowieckiém dziś Gub: Warszawskiej pow. Włocławskim okręgu rządowym i gminie Kowal: par. Białotarsk blisko osady Lubienia 4 mile od m: p. Włocławka. d. 4 lud 42 (1826)

Beszyno lub Bęszyno. Folwark ~~i wieś~~ Dziedziczna Dawniej Nakwaskich w Gub: Płockiej pow: Płońskim par: Radzyminie w gruntach poważnej części Trzemnych; niedaleko miasta Płońsko mil 5 od m. gub: Płocka. Dom: 6 lud: 43. (w 1826 r.) Jan Nakwaski Dziedzic tej majętności, stolnik ziemi wyszogrodzkiej her: Prus, brat Franciszka Nakwaskiego senatora kasztelana, zasłużył się krajowi w rozlicznych usługach. Był w cztonkiem komissyi lustracyjnej, wybrany w r. 1789 do wynalezienia ofiary dziesiątego grosza z ziemi Wyszogrodzkiej: Król Stanisław Poniatowski ozdobił go w nagrodę zasług orderem swego imienia. Mąż ten w obywatelstwie zasłużony zszedł z tego świata d: 24 Lutego 1828 r. Zwłoki jego złożone są w grobach familijn~~ych~~ Nakwaskich we wsi kościelnej Kępa nad Wisłą w powiecie i gub. Płockiej. Obecnie Bęszyno części litera A. należy do dóbr Wrocino Józefa Starczewskiego Dziedzicznych. Józef Starczewski her: Nałęcz posiadał w latach 1852 — 1872 dobra Wrocino i Niwa, Mężyno i Mężynko.—

Bentlewo obacz **Betlewo**.—

Bejdy. Folwarki wieś w dawnem województwie Podlaskiem dziś Gub: Siedleckiej i pow: par: Przesmyki gm: Mordy. 0¾ mili od ~~tytego~~ z Mordów 1½ od Łosic 6 od m. pow: Biały. Dom: 18 lud 87 (1826 r.).— Bejdy składały się przed kilkudziesięciu laty z 2 ch części szlacheckich z których główniejszą części lit. A posiadał Lisiecky części zaś lit. B. Izdebscy. W r. 1866 komissya likwidacyjna przyznała Józefowi i Leonii małżonkom Sauvé, właścicielom dóbr Bejdy A rs. 13,696 kop. 83 wynagrodzenia za grunta włościanom nadane. Zwłoki sp: Leonii z Wścieklicow Sauvé żony właściciela dóbr Bejdy i radcy towarzystwa kred: w Siedlcach złożonem są w grobie rodzinnym Zembrzuskich, w Mordach.— Dotąd (1874) majętności Bejdy zostają w posiadaniu dziedziczym Józefa Sauvé.— Rodzina szlachecka Sauvé pochodzenia francuzkiego pieczętuje się herbem własnego nazwiska ~~własnym~~

Beyraginie (Osada należąca do ekonomii gm: i par. Wilkowyszki gub. Suwalskiej pow: Wilkowyszkim niedaleko tego miasta, 4 mile od m: pow: Kalwaryi d: 2 ludności 19. (1826 r.)

Beysce.— Wielka wieś i włość (w dawnem wojew: Krakowskiem teraz Gub: Kieleckiej pow. Pińczowskim, jurysdykcyi sądu pokoju w Skalmierzu par: tegoż samego nazwiska w dekanacie Opatowskim dziedzictwo niegdyś Potockich, później Sanguszków, następnie Badenich. Z tych Marcin Badeni Dziedzic Beysc w r. 1812 — 13 był ministrem skarbu

po Węgleńskim za czasów księstwa Warszawskiego.
W pamiętnikach Kajetana Koźmiana autor oddaje mu prawdziwą cześć, uważa go za najzdolniejszego i najcnotliwszego człowieka z epoki księ: Warszawskiego, że najprzyjemniejszym go zwanym był w codziennem pożyciu, za gorliwego Polaka, który nawet stroju narodowego zrzucił i w czasie francuzo-manii nawet języka francuzkiego nie znał. — Za czasów królestwa Kongresowego został Badeni w r. 1818 wezwany do zasiadania w radzie administracyjnej i sprawował niejaki czas obowiązki ministra i Skarbu; następnie został w 1821 r. senatorem wojewodą i ministrem sprawiedliwości, zaś w r. 1824. przeniósł się do wieczności. — Naj: Cesarz: Aleks: I w nagrodę zasługi ozdobił go orderem orła białego. —
Bejsce leżą w terytoryum trzech milowem od gr. Austryi w przyjemnem położeniu nad rzeką Nidzicą, o 1 milę od jéj ujścia do Wisły, ~~mila 1½~~ od Opatowca 5 od m: pow. Miechowa. — Posiada piękny kościół parafialny murowany z kaplicą miedzią pokrytą, ozdobny pałac z pięknym ogrodem, porządne zabudowania dworskie i wiejskie, domów było w r. 1826. 112 mieszkańców 690. — Za panowania Stanisława Augusta poszukiwano tu soli, któréj ślady podług wieści prostego ludu w wielu miejscach okazywać się miały. W pobliżkości téj wsi ~~jest~~ był piękny las dębowy dosyć rzadki w tych okolicach złożony z drzew ogromnych. W r. 1866. sprzedano z niego 800 sztuk dębów mających obwodu od 3 do 5 łokci. —

Bezdań czyli **Bezdna**. Jeziorko zwane też błota głębokie w Gub: i Powiecie Płockim pod wsią Zagrobami blisko rzeki Narwy i miasta Nasielska, o których zostawili poeci polscy Sarbiewski i Naruszewicz, obydwaj w téj okolicy czas jakiś przemieszkujący w pismach swych wspomnieli. —

Bezek. Wieś prywatna i włośc. w Gub: Lubelskiéj ~~obwód: Krasnystaw~~ pow: Chełm: par: gm: Pawłów na drodze z Łęczny do Chełma o 1 milę od byłego ~~miasta~~ Powiatowa 2 mile od Chełma 3½ od m: pow: Krasnegostawu Ma cerkiew grecko-katolicką. dom: 53 lud: 322 (1826 r.). — Dobra Bezek były w latach 1856 — 67 własnością Adolfa Piotrowskiego, tenże w r. 1867 otrzymał rs: 17,663 kop. 91 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie. —

Bezna. Młyn wodny w dawniém województwie Mazowieckiém dziś Gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskim par. Skoszewy mil 5¼ od Rawy dom 1 lud 7. (1826 r.)—

Beźnik lub **Brzeźnik.** Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Radom. pow. Opoczyńskim par. i gm. Skrzyńsko w juryzdykcyi sądu pokoju w Opocznie nad rz: Wienownicą, dzielącą od Rzuchowa o ¾ mili od byłego miasteczka Skrzynna 2 od Drzewicy 4 od Radomia 5 od Końskich. Niegdyś dziedzictwo Rzuchowskich potem Łaszczkich dalej Podkańskich od r. 1650. ~~Magnanto wodrapie istam~~ W r. 1829. posiadał tę wieś Franciszek Szeffernowicz, która nabytą została za cenę 93600 zło.p: w r. 1840. tytuł własności uregulowany został na imię Stanisława Szeffernowicza i Józefa Koczowskiego. W r. 1795 było tam domów 24 zaś w r. 1826 było ich tylko 13 a ludności 140.

Bezula. Osada prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim okręgu Ostrzeszowskim par. i gm. Dzietrzkowice, w obrębie trzech mil ługowych od granicy pruskiej 2 mile od m. pow. Wielunia. Dom. 1 lud: 7. (1826 r.).

Bezwola.— Wielka wieś parafialna i włość dziedziczna w byłym wojew. Podlaskim dziś Gub. Siedleckiej pow. Radzyńskim o 4 mil. od osady Wohynia mila 1¼ od m. pow. Radzynia, z kościołem par. katolickim i cerkwią ruską. dom. 162 lud: 691 (1826 r.)—
W latach 1829.— 1838 posiadali dobra Bezwola Leon i Aniela z Piotrowskich małżonkowie Nowakowscy. Szacunek ich hypoteczny był w owej epoce 500100 zł. p. następnie w r. 1856 był właścicielem Bezwoli Ciekostowa i Zmiennego Andrzej Piotrowski następnie zaś Marcin Rogowski zmarły przed r. 1865.

Bębło zob: Bembło

Bębenek. Przyległość do dóbr Żelkowa w pow. Gub. Siedleckiej par. Niwiska.—

Bębnów obacz **Bembnów.**

Bębnów, Wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej pow. Końskim par. Końskie należąca do dóbr Gowarczowo o pół mili od tej osady ¾ od miasta pow. Końskich dom: 26 lud. 170 (1826 r.). Tu poczyna się rzeka Radomka. Wieś ta od najdawniejszych czasów należała do probostwa Konieckiego, z wszemi przyległościami darowaną była probostwu (kościołowi) Konieckiemu. Dowodzi to druga erekcyja powzmiankowanego kościoła

przez Zbigniewa Arcybisk: Prymasa w r. 1492. dopełniona. W końcu XV wieku posiadali ją: Stanisław i Tobijasz bracia Koniccy dziedzice na Końskich i Bębnowie. Długo zostawała ona w posiadaniu Bębnowskich dzielnicy rodu niezwykle rozrodzonego w tych stronach domu Odrowążów; z tych Jan dziedzic na Bębnowie i Kiełwonie r. 1468 zeznawał w aktach ziemskich Radomskich, akt graniczny między swemi dobrami a Modliszewicami i Trojwiniem dobr. Andrzeja z Modliszewic podkomorzego brzeskiego.

Bębnowo obacz **Bembnowo**.

Bęchy. Wieś szlachecka w Gub. i pow. Płockim par. Drobin o 2½ mili od tegoż b. miasteczka 4 od m. Gub: Płocka. Należy do kilku posiadaczy. Dom: 7. lud. 26 (1826 r.).

Bęczków. – Folwark i wielka wieś w dawniém wojew. Krakow. obecnie Gub. i pow. Kieleckiego par. Leszczyny należąca dawniéj do dóbr rządowo=górniczych. O mil 2 od m. Gub. Kielc 1½ od Daleszyc. Była tu dawniéj wielka owczarnia rządowa odznaczająca się pięknym zawodem Merynosów saxo=hiszpańskich. Dom. 77 lud 413. (1826 r.).

Bęczków. Wieś rządowa w byłém wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. Warszaw. pow. Gostynińskim par. Gombin ekonomii rządowéj Brwilno blisko m. Gombina. Mil 5 od Kutna. Dom. 5. lud 88. (1826 r.)

Bęczkowice. Wieś kościelna należąca do dóbr dziedzicznych Gnerzyb w Gub. i pow. Piotrkowskim daw. wojew. Kaliskiém nad rzeką Luciążą o 2 mile od Rozpszy, tyleż od Kamieńska 4 od m. Gub. Piotrkowa 1½ od r. zsławnej Filii Makoczów parafi. dom. 20. lud. 118 (1826 r.). – Wieś Bęczkowice należy do dóbr Gnerzyna. W r. 1852 – 1858 posiadał ten majątek Feliks Turski członek rady szczegółowej zakładów dobroczynnych pow. Piotrkowskiego; następnie była własnością Władysława Sapalskiego. Na łąkach wsi Bęczkowice znajduje się pokład torfu brunatnego na 6 stóp głęboki na 90 morgach rozłożony, który wedługi obliczenia p. Glinojeckiego głównego promotora sprawy torfowej, ma zawierać w sobie 168750 sążni surrogatu.

Bęczkowo. Wieś i włość dziedziczna, do któréj należą przyległości Lipnik Chłopski, Czarny Kozieł i Matczewo: w Gub. Łomżyńskiéj pow. Szczuczyńskim

paraf. i gm. Wąsowskiéj w terrytoryum 3ech mi-
lowem od granicy Prus, niedaleko miasta
Szczuczyna. Mil 7 od m. pow. Augustowa.
Dom. 17 lud. 80. (1826 r.)
Było to w przedostatnich czasach dziedzictwo J. Kli-
montowicza, marszałka, sędziego pokoju pow.
Biebrzańskiego, deputowanego na sejmy w
Warszawie i radcy obywatelskiego wojewódz-
twa obywatelskiego, zmarłego przed r. 1856, po-
chowanego w grobie familijnym w par. Wą-
sosz gdzie też obok niego złożone zostały zwłoki
pozostałéj po nim wdowy zmarłéj w sędziwym
wieku lat 86. w dobrach dziedzicznych Bzuro-
wie d: 22 Marca 1856 r. — Do licytacyi odbyć się
mającéj dnia 1/13 Lutego 1873 r. ustanowiono cenę
byt przez władzę towarzystwa kredyt. najmniej rs. 5,512.
Niezwrócona pożyczka tow. kred. po dacie sprze-
daży wynosiła rs. 3,280 kp. 32.—

Będków. Wieś dawniéj i folwark dziś rządowy dziedziczny
w powiecie Radomskim Gub. Piotrkowskiéj
par. i gmi. Rząśnia na wpół drogi z Pajęczna do
Szczercowa o pięć ćwierci mili od tychże osad
6 od miasta gub. Piotrkowa, zaś 4 mile od stacyi
kolei żelaznej Radomsk. Dobra Będków
obejmują wr. 1861 powierzchni włók 58 mor. 11. prę. 82
miary nowopolskiéj w tém było w wzrastaniu
zwartego zdatnego na materyjał spławny
jako to: belki gdańskie, murłaty, bale i t. d.
włók 20, średniego wł. 11 rzadkiego łam wł. 31.
posiadają łąkę około 600 cetnarów siana
pięknego pierwszego pokosu wydającą.
Las odległy jest od rzeki Warty o wiorst 10
Dom: 33 lud 250 (1826 r.)

Będków lub **Bontków**. Małe niegdyś mia-
steczko gm. i włość dziedziczna dawniéj
Dębowskich późniéj familii Lazarewa w daw-
ném województwie Mazowieckiém dziś Gub.
Petrokowskiéj powiecie Brzezińskim jurys-
dykcyi sądu pokoju i dekanacie Brzezińskim
nad rzeką Wolborką na pograniczu między
wojew. Kaliskiego o 1½ mili od Wolborza 2
od Ujazdu i Tuszyna 5 od Rawy, 7 od No-
wego Miasta. Miasteczko to biedne i źle zabu-
dowane ma kościół par. murowany w r.
1786 liczyło dymów 89 a 230 mieszkańców;
następnie w r. 1797 miało 77 nędznych domostw
dwa kościoły i 298 ludności, dalej w roku

1830 posiadało domów samych drewnianych 61 a ludności 479, zaś w r. 61 liczyło d. 64 a mieszkańców 669. Oprócz tego jest tu ~~miasteczko~~ widać wielki gmach murowany przez ówczesnego dziedzica tej majętności Dzbanowskiego za rządu pruskiego z niemałym nakładem wzniesiony ale niedokończony, który miał być pierwiastkowo przeznaczony na główny skład płodów województwa Kaliskiego nad rzekami Pilicą i Wolborką spławiać się mających. W ~~okolicznych~~ poblizkich młynach robią piękną kaszę perłową, która słynie w okolicy.

W r. 1867 właścicielka dóbr Będkowo Magdalena Rzewuska otrzymała rs. 16659 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie. W Będkowie urodził się Jakób Szpoth jeden z najdzielniejszych oficerów półku młodego jenerała Chłopickiego a zarazem jeden z najuczciwszych ludzi. Zawsze pierwszy szedł w ogień a w najzapalczywszej bitwie najspokojniej komenderował swoim plutonem, przytem był b. dobroczynny, w Hiszpanii dał w r. 1808 dowody dzielności i męstwa w boju, zginął w niefortunnej kampanii 1820, był on synem biednego rzemieślnika z Będkowa wyznania Mojżeszowego. — T[1]

T[tt] Z powodu swego chwiejnego charakteru, będąc więcej do wiejskiego niż do miejskiego typu zbliżone, przemianowane zostało w r. 1870 na osadę i wcielone do gm. wiejskiej tegoż nazwiska. Należy do jurysdykcyi sądu pokoju w Brzezinach.

Będków. Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskim par. i gm. Będków 2 mile od Ujazdu 5 od Rawy. Wieś ta miała w przeszłości dostatnich czasach hutę szklaną wyrabiającą po większej części szkła ordynaryjne. Grunt czarnoziemny = bielicowaty, dom. 10 lud. 70. (1826 r.).

Będków. ~~Dominium dziedziczne składające~~ się z wsi czynszowej "Będkowej", z osady Knyszaki, z folwarku Dębiny, z łąki dworskiej na Będkowie oraz z lasu w obrębie tych dóbr znajdującego się w Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim par. Szulmierzyce, mil 5 od m. Gub. Piotrkowa. Młyn wodny. Dom. 3 lud. 26 (1826 r.).
Szacunek tych dóbr do licytacyi w r. 1872 ustanowiony był przez władzę tow. kredyt. na rs. 3700.

Będkówek - Osada prywatna w Gub. Kaliskiej powiecie Łęczyckim, okręgu Zgierskim paraf.

Modlna. Mil 2 od m. pow. Łęczycy dom 1 lud. 4 (1826 r.)

Będkowice obacz **Bętkowice**.

Będkowo obacz **Bądkowo**

Będorzyn obacz **Bendorzyn**.

Będzielin. Wieś rządowa w Gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskim par. i gm. Żarnów w jurysdykcyi sądu pokoju w Brzezinach, na drodze z Wolborza do Brzezin o 1½ mili od tegoż miasta 4½ od Rawy domów 37 lud. 204. (w 1826 r.)

Będziaki. Folwark i wieś prywatna w dawniejszym wojew. Krakowskim, dziś Gub. Kieleckiéj pow. Miechowskim okręgu sądowym Skalbmierskim par. Sokolina. Mil 4 od Miechowa. Dom 11 lud. 78 (1826 r.). Musiała to być dawniéj królewszczyzna skoro wójtowstwo w Będziakach podług lustracyi r. 1765 płaciło do skar. koronnego kwarty złotych 387 gr. 15. W r. 1866 Katarzyna Reklewska właścicielka tego majątku otrzymała r. 1843 kp. 56 wynagrodzenia za utracone grunta włościańskie.

Będziki. Mała wioska prywatna w Gub. Radomskiéj pow. Kozienickim par. Sucha niedaleko od Zwolenia. Należy do dóbr Czarna.

Będziechów. (Folwarki) Wieś prywatna w Gub. i pow. Kaliskim, par. Grzegorzew przy stacyi pocztowéj Ceków mil 2½ od Kalisza Dom. 13 lud. 149 (w 1826 r.) Folwark ten należący do dóbr głównych Strzałkowa był do sprzedania z wolnéj ręki w r. 1870 wraz z drugim folwarkiem Małgów. Właściciel Szubarski nadmienił że w Małgowie 2 i w Będziechowie 2 oddzielne folwarki, jak dawniéj istniały, urządzone być mogą; oba te folwarki mają bowiem rozległości wł. 45.

Będzimino obacz **Będzemin**.

Bętkowice. Wieś folwarczna w Gub. Kieleckiéj pow. Olkuskim par. Biały kościół gm. Ojców nad samą granicą wielkiego księztwa Krakowskiego 3 mile od miasta powiatowego Olkusza 2 od Krakowa Dom. 39 lud. 274 (1826 r.). W r. 1866 komissyja likwidacyjna przyznała Wojciechowi i Romanowi Kaciężkim właścicielom dóbr Bętkowice rs. 2876 kop. 56 wynagrodzenia za utracone grunta włościańskie. W r. 1867 dobra Bętkowice z prawem otrzymywania targów miały ustanowioną przez Radzę Tow. Kredyt. szacunek do licytacyi w ilości rs. 18600.

~~Bętkowice~~. **Bętlewo** albo **Benthlivo**.

Biadaczko lub **Biedaczka**. Folwark i wieś dziedziczna w gub. Lubelskiej pow. Nowoaleksandrowskim okręgu sądowym Lubartowskim w par. i gm. Garbów, pomiędzy miastami: Markuszowem i Lubartowem o mil 3 od mia. gub. Lublina. Dom. 14 dusz. 76 (1826 r.) Dawniej stanowiła od dzielną majętność; obecnie należy do dóbr Starościn.—

Biadaszek. Młyn prywatny w gub. Kieleckiej pow. Włoszczowskim par. i gm. Włoszczowa, 7 mil od miasta Gub. Kielc. Dom 1 lud. 10 (1826 r.)

Biadaszki. Wieś prywatna w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim okręgu Ostrzeszowskim par. Cieszęcin blisko granicy pruskiej o mil 4½ od m. pow. Wielunia. Dom. 15 lud. 107 (1826 r.)

Biadaszki. Osada prywatna w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim par. Chotów o ¾ mili od m. pow. Wielunia. Dom 1 lud. 5 (1826 r.). —

Bialiki. Wieś prywatna w gub. ~~Suwalskiej~~ Łomżyńskiej pow. Szczuczyńskim par. i gm. Łachowo w jurysdykcyi sądu pokoju w Szczuczynie nad samą granicą pruską o milę od Kolna 12 od Augustowa dom. 10 lud. 56. (1826 r.) W ostatnich czasach na kolonii trzy części ziemskie posiadali Danowscy i Janczewscy.—

Białawieża. Wieś zarobna należąca do dóbr prywatnych Oporka i Wojciechów w gub. Kieleckiej powiecie Jędrzejowskim gm. i par. Mstyczów w jurysdykcyi sądu pokoju w Miechowie. Leży nad rzeką Mierzawą przy trakcie bocznym krakowskim między Żarnowcem i Małogoszczem o mil 3 od Miechowa. dom. 17 lud. 116 (1826 r.)

Biała wielka. Folwark i wieś dziedziczna w dawniem województwie Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Włoszczowskim par. i gm. Lelowskiej jurysdykcyi sądu pokoju w Żarkach w granicach pruskich nad rzeką tegoż nazwiska o 1 mili od byłego miasteczka Lelowa 7 od Olkusza a 3 mile od kolei żelaznej. Z Białej wielkiej w Lelowskim piszą się Bielscy her. Szreniawa od nich poszli Szypowscy w krakowskim. Dobra Biała wielka miały w r. 1850–51. rozległości włók sto 15 mi; z tych lasu morgów 1260 ściana piękne wystarczające na gruntowe potrzeby; dwa młyny wodne i tartak z cieśkarnią na wodzie, młockarnię, gorzelnię. Domów w 1826 r było 48 ludności 353.—

~~Przed~~ 1858 Założony został w Białej wielkiej przez właściciela tego majątku Adolfa Schütz zakład narzędzi rolniczych z którego wyroby na wystawie Łowickiej w 1858 zwróciły uwagę znawców i członków komitetu. Tenże właściciel otrzymał w r. 1866 od rządu rs. 1258 kop. 81 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.

Biała Błotna. Dominium i wieś dziedziczna w Gub: Kieleckiej pow. Włoszczowskim par. i gm: Irządze w jurysdykcyi sądu pokoju w Pilicy. Leży nad małą rzeczką, która tu papiernię pędzi ~~przy drodze z Żelowa do Pilicy~~ pomiędzy Pilicą a Żelowem, blisko stacyi pocztowej Szadła o milę od Żelowa, 5 od Olkusza. Dom: 27 lud: 217 (1826 r.)
Z dniem 1 Grud: 1857 otworzoną tu została fabryka spirytusu, araku, likierów i wódek słodkich. W roku 1866 właściciel tego majątku Konstantyn Rajski otrzymał od rządu rs. 3049 kp: 72 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie.

Biała. Mała rzeczka w Gub. Kieleckiej pow. Olkuskim okręgu Żelowskim. Płynie koło Żelowa i blizko Koniecpola uchodzi do Pilicy.

Biała panieńska.
Dominium i wieś dziedziczna w Gub. Kaliskiej pow. Słupeckim par. Dziewbin gm. Wierzgóra w jurysdykcyi sądu pokoju w Koninie w obrębie trzechmilowym nadgranicznym ~~w obrębie~~ od strony Prus. Leży przy trakcie z Konina do Kalisza nad małą rzeczką z nazwiska niewiadomą, o milę od Rychwała 3 od m. pow. Konina. W okolicy sieją wiele lnu. dom 12 lud 126 (1826 r.)
W roku 1867 komissyja likwidacyjna przyznała Julianowi Kiemanowi właścicielowi ~~tych~~ dóbr Biała rs: 330 za grunta włościanom nadane.

Biała królikowska. Wieś prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Konińskim par. Królikowskiej nad małą rzeczką w obrębie trzechmilowym nadgranicznym od strony Prus o 1½ mili od osady Rychwała 3 od m. p. Konina. W r. 1790 miała domów 14 ~~i było~~ zaś ich było w r. 1826. 15. dom lud: 140. —

Biała. Wieś dawniej królewska dziś prywatna w Gub. i pow. Kaliskim par. i gm: Godziesze większe w trzechmilowym nadgranicznym o pół mili od rz: spławnej Prosny i tyleż od granicy Pruskiej, 2 od miasta gub: Kalisza. Należy do dóbr Biskupice Domów: 27 lud: 198. (1826 r.)

Biała. Folwark i wieś należąca do dóbr rządowych Czerno, w Gub. i pow. Piotrkowskim par. Sulejów

jurysdykcyi sądu pokoju w Piotrkowie, nad rzeką Pilicą o mil 3 od miasta Gub. Piotrkowa ¾ mili od Sulejowa. Domów: 35 lud. 248. (1826 r.) —

Biała. — Wieś do dóbr Gawłowa należąca w Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim. W latach 1856 i — 70 posiadał dobra Gawłów i Białą Bolesław Gołębiowski wówczasowy radca powiatowy członek delegacyi czynszowej pow. Piotrkowskiego pióro trzymający, później szy radca komitetu towarz. kredytowego. —

Biała. Wieś ~~i dawne dzi~~ w Gub. Piotrkowskiej pow. i okręgu sądowym Noworadomskim par. i gmi. Pajęczno o dobre ¼ mil. od tego niegdyś ~~miasteczka~~ dziś osady 7 od. m. Gub. Piotrkowa, od dawna głośna rodzinne i dziedzictwo niegdyś Marcina i Joachima Bielskich sławnych kronikarzy polskich. per. Prawdzic a przydomkiem Wolski. # Są tam jeszcze szczątki domu murowanego w którym ci obadwaj mężowie mieszkali i dzieje własnego narodu pisali. Owo rozkoszny i ulubiony strumyk blisko domu płynący i wznoszące się nad nim starożytne dęby pod których spokojnym cieniem ci wielcy mężowie, nie jedną po i więcej ową murowanej spędzili chwilę, miłą są jeszcze pamiątką dla każdego zwiedzającego to ~~cni~~ i poszanowania godne ustronie. Po doznanej klęsce w rozruchach Maksymilianistów sprzedał Bielski ulubioną swą Białą r. 1594. Mikołajowi Gomolińskiemu W r. 1630 przeszła do familii Skarzewskich, w której posiadaniu zostawała aż do roku 1819. Pan Denso radca sprawiedliwości Prus południowych nabywszy ją w r. 1819, dom Bielskich wyrestaurował i następującym łacińskim ozdobił napisem: „Quo pridem Bielski Chronicon Poloniae concepit — hanc villam, semper salvasit! restaurat Denso haeres an: (1820) MDCCCXX.“ —

W parę lat po tem odnowieniu dom ów na nowo pogorzał; słychać jednak było iż późniejszy nabywca tej wsi Józef Martini dziedzic dóbr Kruszyny umiejący cenić tę drogą dla nas pamiątkę miał zamiar po zniesieniu ścian na fundamentach niegdyś domu Bielskich przez poprzedniego właściciela na prędce postawionych wznieść na tem miejscu odpowiadający dom na pamiątkę niegdyś mieszkania Bielskich ✗ Dotąd utrzymuje się tradycyja że około r. 1807 w Białej pod Pajęcznem u zp. pani Starzewskiej

Była ona potem w posiadaniu pasierbów Gomolińskiej i Starzewskiej, a po zgonie Starzewskiem kupioną została w drodze publicznej licytacyi przez radcę sprawiedliwości Prus południowych Denso.

✗ Dotąd dziś dnia (1860 r.) kiedy to piszemy istnieje we wsi Białej dworek Bielskich na spół zniszczony [illegible]

wytłaczano wino z porzeczek; po roczném wystaniu w piwnicy, właścicielka sprzedawała korzystnie swój wyrób w Warszawie. — Biała liczyła w r. 1826. dom. 37 lud. 220.

Biała. inaczéj **Iłża** zwana. Rzeczka w Gub. Radomskiéj, wypływa z jeziora pod Iłżą w pow. Iłżeckim, przepływa środkiem miasta Iłży ku Ciepielowu gdzie łączy się z rzeką Chotecką.

Biała. Pustkowie w Gub. Kaliskiéj pow. Sieradzkim par. Gruszczyce w ter. trzechmilowém nadgranicznem od strony Prus, 3 mile od Sieradza.

Biała górna. Folwark i wieś w Gub. Piotrkowskiéj pow. Częstochowskim w obrębie trzechmilowém pograniczném od strony Prus, Domów 24 mieszkańców 182 (w 1826 r.) Od Częstochowy mila 1 od Wieluna mil 7.

Biała dolna. Folwark i wieś prywatna w Gub. Piotrkowskiéj pow. Częstochowskim par. Biała o 1 milę od Częstochowy, tyleż od kolei żelaznéj, 7 od m: pow: Wieluń ma rozległości około włók chełmińskich 46, grunta w połowie pszenne a w połowie żytnie klassy I. Domów 10 lud. 144. (1827 roku).

Biała. Folwark i wielka wieś kościelna w Gub. Kaliskiéj pow. Wieluńskim okręgu Ostrzeszowskim par. tegoż samego nazwiska. gmi. Naramice. W obrębie trzechmilowém pogranicznem od strony Prus. Leży na trakcie średnim z Widawy i Wieluna do Wieruszowa. Taryffa dawna polska przed r. 1794. obejmuje Białą 52 dymami składała się zaś z 3 części. Następnie w r. 1826 miała kościół parafialny, stacyję pocztową, domów 99. a ludności 781.
Część ziemska dziedziczna lit. A. ma oddzielny folwark gleby pszennéj, obejmującej rozległości włók 29 miary nowopolskiéj oraz mającej wspólny wrąb w lasach i krzakach do dóbr Unikowa należących. — Część Biały która B. obciążona pożyczką Tow. kredyt.: miała ustanowiony przez tę władzę do licytacyi w r. 1872 szacunek rs: 4920. Część Biały należała dawniéj do ekonomii koronnéj Sokolniki. Według miejscowéj tradycyi tutejszy starożytny kościół parafialny poświęcony St. Wojciechowi miał być przez tegoż pobożnego Arcybiskupa fundowany, podobnie jak i świątynie w Kłobucku i Brzeźnicy. Jakoż i okoliczne wioski pełne są legend o przebywaniu w tych stronach poboż=

nego Apostoła. Biała składała się w 1815 r. z trzechczęści i tyleż folwarków, do części narodowej należał kościół, plebanija i papiernia. Folwark ten w r. 1868 nadany został wraz z 7 ma innemi folwarkami generałowi adjutantowi hr. Hejden.—

Biała. Wielka wieś dziedziczna w Gub. Lubelskiej pow: ~~Zamojskim~~ Janowskim Okręgu Tarnogrodzkim nad rzeczką Białką, o małą milę od miasta pow. Janowa, z kościołem par. katolickim domu 143 mieszkańców 662. (1826 r.). Należy wraz z przyległą włością Janowem do ordynacyi Zamojskiej.—

Biała lub **Białka**. Rzeczka w Gub. Lubelskiej powiecie Janowskim, płynie koło m. pow. Janowa.

Biała.— Folwark donacyjny i wieś paraf. w Gub. i pow. Płockim nad małym strumieniem wpadającym opodal ztąd do rzeki Skrwa o milę od m. Gub. Płocka, ½ mili od rzeki ~~spławnej~~ Wisły. Ma kościół par. katolicki domu 37 lud. 408 (1826 r.) kapitał z tow. kredyt. na folwark Biała wypożyczony wynosi zł. 1215. Przywilej Ziemowita ks. Mazowieckiego w przedmiocie dziesięcin kościołowi płockiemu służących w r. 1424 wydany, wspomina między innemi o owej epoce miasteczka i wsie do jurysdykcyi kościoła płockiego co do dziesięcin należące, jako to: miasteczko Bielsk o mil 2 Płońsk o mil 5 od Płocka odległe, Chełpowo wieś granicząca z Płockiem, Biała wieś o milę, Starożreby o mil 3 a Dzierzgowo o mil 4 od tegoż miasta odległe a dziś leżące w pow. Płockim, takoż wieś Mitruna a właściwie Wierzbnia i miasteczko Kurzbork w powie: Mławskim położone.— Za czasów księz: Warszawskiego fol: Biała wraz z dobrami Łęcie dany był w r. 1807 przez cesarza Napoleona w donacyi Jenerał: dywizyi Bejliard, atoli w r. 1813 odebrany przezedtno właśności skarbowej, za ma raz Biała należy podziś dzień do dóbr skarbowych Łęcie-wielkie. *Właścicielem wsi Biała był w r. 1869 Mikołaj Fuksman*

Biała. Kolonija wieczysto czynszowa. Do dóbr rządowych Łęcie Gub. i pow. Płockim par. Biała o mil 3¼ od Płocka. Domów 21 lud. 147 (1826 r.).

Biała. Folwark i wioska prywatna w dawniem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej w pow. ~~Gostyńskim~~ Kutnowskim Okręgu Orłowskim par. Sołek niedaleko od Żychlina

o mil 3¼ od m. pow. Kutna, dom. 5 lud. 47 (1826 r.)

Biała góra lub **Biało-góra.** Folwark i wieś dziedziczna w dawnem woje. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej pow. i okrę. Łęczyckim par. Wartkowice gm. Gostków blisko Poddębic o mil 2 od m. pow. Łęczycy. Domów 12 lud. 77 (1826 r.) Wieś ta miała w r. 1852 łanu morgów 244. — # Ogólna rozległość tych dóbr wielkiego gruntu do ustanowionych włościan... w przy... oddzielnie... 13 morg. 16. ... ... #

~~Sprawdzić z notą 28074~~

Biała góra. Kolonja należąca do dóbr Piedziunych Leśno w dawnem wojew. Mazowieckiem dzisiejszej Gub. Kaliskiej pow. Łęczyckim okręgu Zgierskim par. i gm. Grabów w jurysdykcyi sądu pokoju w Łęczycy, niedaleko osady Grabowa, mil 2 od Łęczycy. Domów 4. lud. 34 w (1826 r.)

~~Sprawdzić z notą 28074~~

mieści się blisko 2. włóki łąk. Gleba ziemi w 2/3 częściach pszenna a w 1/3 żytnia. Zabudowania są takie: dwór parterowy z drzewa, dom folwarczny (czworak) drewniany — spichrz murowany, drugi drewniany, 2 stodoły — budynek ..., ... wozownia, stajnie, obory i owczarnie — czworak i karczma drewniane. Właścicielem tych dóbr był w okresie lat 1846 – 1872 Wiktor Ulatowski — Ulatowscy są herbu Jastrzębiec. Z początku tow. kred. obciążający dobra Białogóra pozostało w dniu ... lutego 1874 do umorzenia Rs. 7028 k. 14. Stanowi tych dóbr ... władza kred. ... w Rs. 11411 k. 20

Biała góra inaczej **Zator** zwana, wieś prywatna w Gub. i pow. Radomskim par. Stromiec o mil 5 od Radomia, dom. 13 lud 116 (w 1826 r.)

Biała przemsza. obacz **Przemsza.**

Biała wioska albo **Biała wieś.** Folwark i wieś prywatna w dawnem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. ~~Petrokowskiej~~ Warszawskiej pow. ~~Rawskim~~ Skierniewickim par. Osuchów; blisko traktu Furmańskiego z Warszawy do Białej i Opoczna o mil 3 od m. pow. Rawy. Wieś ta miała w r. 1826 dom. 12 lud. 107 i należała do dóbr Białogórne imienia Skulskich. Biała wioska lit. A obciążona jest po. tow. kred. w r. 1869 ... w 6,220

B.

Biała wieś. Wieś prywatna w dawnem wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. Kaliskiej powiecie Łęczyckim okręgu Zgierskim par. Gieczno o mil 2½ od Łęczycy. Dom. 14. ludności 182. (1826 r.)

Biała. Dominium wieś i gm. w dawnem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Petrokowskiej pow. Brzezińskim par. Modlna w jurysdykcyi sądu pokoju w Łodzi. Przy drodze z Piątku do Zgierza o mil 2½ od m. pow. Łęczycy mila 1 od m. fabrycznego Zgierza. Majętność ta należała w przedostatnich czasach do Kobyłowskich następnie do Pilchowskich hr. Jastrzębiec. Z tych Konstanty dziedziczył w r. 1836 dobra Janówka w okręgu Zgierskim a następnie w r. 1858 65 posiadał i Białą; dobra te składają się z wsi czynszowej i fol. Biała, z wsi Warszyce z wsi czynszowej Głowa, Cyprjanów i Stefanów. Ogólna rozległość ~~włók~~ dóbr wynosi około 54 wł. nowopolskich. W Białej jest dwór murowany parterowy i oficyna murowana, spichrz, magazyn murowany, podwachówka, owczarnia i wolarnia ~~gorzelnia~~ i browar wszystko murowane, zaś inne budynki z drzewa z niektórymi wstępy murowane,

młyn wodny o dwóch gankach. Domów [illegible] murowana pod dachówką, folusz, czynszowników 45.

Biała

Dawniej miasteczko i włość dziedziczna w byłem wojew. Mazowieckiem obecnie w Gub. Piotrkowskiej, pow. Rawskiem, gm. Maryjanów, w juryzdykcyi sądu pokoju w Rawie, w dekanacie Bialskim, własność niegdyś katedry Chełmskiej # a w późniejszych czasach dziedzictwo Leszczyńskich; jest niewielkie ale dość porządnie zabudowane. Ma starożytny kościół paraf. katolicki na wzgórku z cegły wystawiony, ~~nową~~ austeryą murowaną, aptekę i doktora, i liczyło w r. 1830 domów 78 pomiędzy temi 5 murowanych a 869 mieszkańców utrzymujących się z rolnictwa a w małej ilości rzemiosł, żydzi zaś, których było około 600 handlem drobiazgowym. Do r. 1861 liczba mieszkańców wzrosła do cyfry 1528 głów a liczba domów do 81. Jarmarków bywało 4 w roku, z tych najdawniejsze i najznakomitsze: na Św. Wojciech i na Św. Barbarę. Zygmunt I przywilejem 1525 r. pozwolił ażeby Jakób Buczacki biskup Chełmski wieś tę zamienił na miasto. Biała leży między Mogielnicą a Rawą nad rzeczką Bielska mniej Białą zwaną, która tu młyn wodny na trzy koła pędzi, w przejściu jej i żyźniejszej okolicy przy trakcie furmańskim do Opoczna, Przysowa i Częstochowy, o mil 2 od m. powiatowego Rawy 3 od Mszczonowa, 2½ od Nowego Miasta. Święcki w swym opisie topograficznym księstwa Mazowieckiego około r. 1820 wydanym, dla niewiadomych przyczyn nadania nieprzyjemności mieszkańców tych okolic, szczególniej zaś mieszkańców nad rzeczką Mrogą Pomrocianami zwanych, przypisuje wiele złych przymiotów. Do dóbr Biała należą przyległe wsie: Żurawka, Gołiniki, Marchaty, Święcki małe, Chudolipie, kolonija Aleksandrów, Tartak Podborny i karczma Czekaj. Dobra te były w ostatnich latach własnością zmarłego w dniu 4 Października 1856 r. Aleksandra Leszczyńskiego sędziego pokoju, nakoniec Deputata szlachty powiatu rawskiego syna Franciszka Leszczyńskiego Starosty Rawskiego i Hilaryi z hr. Łanckorońskich na początku tego stólecia zmarłych. —

Mikołaj Kościelecki biskup Chełmski otrzymał od króla Aleksandra połowę tej miejscowości, drugą zaś ciągnął od [illegible] w 1510 roku, wcielił do dochodów biskupstwa przyłączył.

Znane są zasługi jakie rodzina ta dla kraju położyła. Jako Chorąży ziemi Rawskiej Franciszek Leszczyński prezydował w komisyi wyznaczonej w r. 1789 do wynalezienia ofiary 10 tego grosza z ziemi Rawskiej i powiatu Bielskiego; syn zaś jego Aleksander czy to jako mąż i ojciec, czy to jako wzorowy gospodarz, czy to jako wojskowy — jako sędzia pokoju — pozostawił śp. Leszczyński najchlubniejsze po sobie wspomnienie.
Powszechnie go tytułowano ukochanym starostą, już to przez pamięć zasług w tym urzędzie przez ojca położonych, już też dla powagi którą od młodości odznaczał się w swojem życiu.
W r. 1865 komissyja likwidacyjna przyznała indemnizacyję w ilości rs. 22,789 kop. 39 Florentynie Leszczyńskiej pozostałej po nim wdowie ~~obecnej~~ mózrasowej właścicielce dóbr Biała, Porady-Podleśne i Zakrzew. —

W ~~***~~ ostatnich czasach około roku 1855 znajdowała się w tychże dobrach jedna z znaczniejszych owczarni z owiec wysoko poprawnych, licząca bowiem 3,500 sztuk* Pamiętać trzeba o owym czasie rozległy las sosnowy wł. 16 urządzony i podzielony na 80 porębów ~~leśnych~~ rocznych. —

*i obecnie Teraźniejszy (1872–73) właściciel dbr. Biała i Porady leśne Teodor Leszczyński posiada w tymże majątku dość liczną gromadę owiec cienkowełną

Biała. Folwark i wieś (i gm. ~~prywatna~~) w Gub. Siedleckiej w dawnem wojew. Podlaskiem w pow. Radzyńskim o pół ćwierci mili od m. pow. Radzynia należy do dóbr i par. Radzyń a gm. Biała do jurysdykcyi sądu pokoju w Radzyniu. Dom: 51. ludności 343. (1826 r.)

Biała. Wieś ~~rządowa~~ należąca do dóbr rządowych Wigry w Gub. Suwalskiej pow. Augustowskim powat. Wigierskiej. Leży nad wielkiem jeziorem o 3 mile od m. pow. Augustowa. Domów 7 lud. 34. (1826 r.)

Biała. Jedno z 7 mniej jezior wchodzących w układ kanału Augustowskiego w pow. Augustowskim Gub. Suwalskiej. —

Biała Krynica. Wieś rządowa w Gub. Suwalskiej powiecie Kalwaryjskim par. Skowronki? i gm. Ludwinów, o ½ mili od tejże osady, 2 mile od m. pow. Kalwaryi. Dom. 11 lud. 168 (1826 r.)

Biała. Wielkie jezioro w dawnem wojewodztwie gub. Lubelskiej pow. Chełmskim, rozciągające się na milę wzdłuż a ½ mili wszerz. Ksiądz Ładowski w swej historyi naturalnej Królestwa polskiego w r. 1783 wydanej o tem —

A. S.

jeziorze piszą, iż prócz innych ryb leszcze tak tłuste w niem poławiają się, że szmalcem innych naczynia wielkie napełniają.
Według niego w tem jeziorze woda w Kwietniu i w Maju czerni ciało ludzkie, która czarność żadną wodą potem odmyć się nie może.

Biała lub Biela (Alba Ducatus)

Znaczne i dobrze zabudowane miasto w dawniem wojew: Brzesko-Litewskiem, późniejszem Podlaskiem, obecnie w Gub. Siedleckiej, stołeczne powiatu tegoż nazwiska w przyjemnem i ślicznem położeniu nad rzeką Krzną czyli Krzną na równinach przerżniętych lasami i błotami przy głównym trakcie bitym Brzesko-litewskim oraz przy kolei żelaznej Warszawsko-terespolskiej, przyozdobione wielu pięknemi budowlami jako to: kościołem starożytnym farnym murowanym w tych czasach odnowionym, (kościołem parafialnym) byłym kościołem i klasztorem kk. Reformatów, (przebudowanym w r 1873 na cerkiew grecko-unicką, dla istniejącej tam szkoły pedagogicznej) klasztorem sióstr miłosierdzia, które się trudnią wychowaniem sierot i pielęgnowaniem chorych, szkołą wydziałową dziś na = gimnazyum zamienioną i innemi coraz wznoszącemi się budowlami. Kościół z klasztorem kk. Reformatów założony r. 1671 przez księżnę Katarzynę z Sobieskich Radziwiłłowę a według innych przez księcia Michała Kazimierza Radziwiłła ordynata Ołyki i Nieświeża wojewodę wileńskiego, w r. 1869 przeszedł na użytek cerkwi grecko-unickiej; ~~kościół~~ Cerkiew kk. Bazylianów obecnie parafialna murowaną niewiadomo przez kogo ufundowana w r. 1747 nie była jeszcze dokończoną. (w r 1873 przystąpiono do zupełnej jej restauracyi) W tym ~~kościele~~ cerkwi spoczywa ciało błogosławionego Józefata Kuncewicza biskupa kanonizowanego przez Urbana VIII, w końcu 1864. z powodu małej liczby osób stanu zakonnego klasztor ten zniesiony został, znajdujący się zaś w nim zakonnicy ściągnięci zostali do klasztoru grecko-unickiego w Warszawie.
Kościół Farny nie stary jeszcze ale ozdobny i porządny wśród cmentarza okmurowanego otoczonego lipami. Od Fary wiedzie droga szeroka, na lewo na cząstce zamku, do klasztoru Panien Miłosierdzia.—

Był tu dawniéj zamek rezydencyjonalny książąt Radziwiłłów, dziedziców téj włości na wzgórzu wystawiony, niegdyś obronny jak się ~~to~~ okazuje z wałów wyniosłych i fos głębokich otaczających w około, do których wody dostarcza rzeka Krzna tuż pod zamkiem płynąca; na wałach tych rosły stare lipy. Wysoka i mocna wieża z głęboką wewnątrz bramą stała ~~jeszcze~~ przed ~~kilkunastu~~ laty nienaruszoną i obróconą była na więzienie; dziś i te resztki pałacu książęcego rozebrane zostały, a jedyną ich pamiątką została w zachowanych planach i rysunkach znajdujących się w zbiorach H.S. Na początkach XVIII wieku zamek ten był siedzibą Mikołaja Radziwiłła wojewody wileńskiego. Za rządów Augusta III mieszkali tu ciągle przemożni dziedzice, dwór ich był siedliskiem zabaw, gościnności i wystawnego życia; ostatnim z Radziwiłłów, który zamieszkiwał zamek tutejszy, opatrzony działami i załogą nadworną był Karol Radziwiłł wojewoda Wileński, zwany Panie Kochanku. Zmarł tamże 22 Listopada 1790 roku. Przy zamku Białskim istniał niegdyś wspaniały zwierzyniec, o którym Rzączyński wspomina, że w nim utrzymywano bwo Daniele, niedźwiedzie, wilki, dziki i zające w osobnych dla nich poczynionych zagrodach. Napady Szwedów pod Karolem XII a więcej jeszcze częste pożary od dawnych czasów zdarzające się zatem temu miastu zrobiły je pamiętnem, paliło się ono zawsze, paliło się ciągle aż do naszych czasów i zaledwie się odbudowało i w nowe wyprostowało ulicy, nowy pożar niszczył je, i tak kilkanaście razy wznosiła się Biała z popiołów. Największe klęski padły na to miasto w latach 1785–88. Były tu dawniéj sławne szkoły zostające pod szczególniejszą opieką Akademii Krakowskiej, która tam wysyłała professorów; teraz jest (Kościół par: katolicki, szpital pod dozorem sióstr miłosiernych (szarytek)) w tem miejscu szkoła powiatowa pedagogiczna (Dziś gimnazyjum) jest sąd pokoju, sąd policyi poprawczej, biuro naczelnika powiatu, stacyja pocztowa, dom kary i poprawy, znakomita garbarnia od r 1801

A.S.

istniejąca. Domów było w roku 1830 = 309 pomiędzy temi 34 z muru. Mieszkańców Chrześcijan 1,727 żydów 2,091. razem 3,818. — Jarmarków 4 w roku dwa targi w tygodniu. Według późniejszych spisów liczyła Biała w r. 1861 domów 350 a mieszkańców 4394. która to cyfra wzrosła w r 1868 do głów 5,539; słowem Biała jest jedno ze znaczniejszych miast w Gub. Siedleckiej. Tu też odbywał się dawniej sejmik szlachecki i zgromadzenie gminne. Biała ~~odległa jest~~ leży od miasta Gub. Siedlec na wschód ku północowi o mil 9, od Warszawy mil 20¾ czyli wiorst 145½, od Międzyrzeca wiorst 23¾, od Janowa wiorst 19½ o Brześcia litewskiego wiorst 40. Jako położone na linii Warszawsko–Terespolskiej Biała prowadzi znaczny handel drzewem i zbożem.

Dobra i miasto Biała należało jeszcze ~~[illegible]~~ 1838 do sukcessorów po Dominiku księciu Radziwille. Dzisiejszą (w 1877) właścicielką miasta i dóbr Białskich jest księżna Hohenlohe prawnuczka z prostej linii księcia Hieronima, brata księcia Karola „Panie kochanku". a ojca księcia Dominika ostatniego Ordynata Nieświeżskiego.[1]

[1] Dobra te posiadają kilkuset włókową przestrzeń lasu i znaczną ilość starodrzewu. Tartak parowy urządzony na dużą skalę w tych dobrach wpłynął nie mało na podwyższenie ceny drzewa, które na miejscu przerobione znajduje łatwy zbyt w kraju, nie potrzebując szukać zbytu za granicą.

Białski powiat. — Bialski powiat składał się dawniej przed nowym podziałem kraju z okręgów Białskiego i Łosickiego — miał obszerności mil geograficznych □ 58,64 czyli 19,154 włók polskich. Przestrzeń tą obejmowała: ~~przestrzeń [illegible]~~ 4467 włók roli — 3426 włók lasu 821 ogrodów — 800 łąk 8560 w pastwiskach, wodach, błotach; 1080 włók na miejsca zabudowań i drogi. było w tym okręgu 12 267 domów, kościołów par. katolickich 25 43 kościołów par. greko-unickich. Ludność w r. 1824 wynosiła 83089 dusz zaś w r. 1828 było 75489 głów wypada zatem na milę □ dusz 1301. W tym powiecie istnieje w mieście Janowie zakład stada ~~królewskiego~~ rządowego, który wiele się przyczynił do rozkrzewienia w kraju pięknego rodu koni. Sam zaś powiat Bialski nie zdaje się ściągać z tego zakładu tych korzyści jakie bliskość zakładu tego onemu nastręcza, skoro na znakomitą ilość ogierów 250 w tym powiecie znajdujących się, obliczono w r. 1850 wszystkich koni w ogólnym ich zasobie w powiecie Białskim sztuk 5,587 a między temi tylko 336 źrebiąt.

Między Kodniem [illegible] a Białą ciągną się prawie [illegible] Granda [illegible] [illegible] zmiany [illegible], przecinane na nadbużnych [illegible] i [illegible] ro[illegible] bujnie rozwija się. W dobrach Białskich W[illegible] znaj[illegible] obszerne lasy [illegible], drzewo sp[illegible] [illegible] Wisznice [illegible] Bugu. W okolicy nadbużnej [illegible] gęsto na wzgórz[illegible] [illegible] polettach [illegible] ciągną się [illegible] po obu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Chaty stoją [illegible] do ulicy [illegible] [illegible] obszerniejszy [illegible] od [illegible] [illegible] drewnianą [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] po [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przez okazałe, w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lat najpiękniejszych [illegible] [illegible] w tych stronach [illegible]

Gdy przeciwnie w powiecie Hrubieszowskim na 170 ogierów a 3,140 klaczy wychowano 1877 źrebiąt, a ogólna liczba koni w r. 1850 wynosiła w tymże powiecie sztuk 25 121 czyli 4 razy więcej jak w powiecie Bialskim. Znajduje się też w ~~tym~~ Bialskim powiecie kilku obywateli odznaczających się starannością o poprawienie rasy koni. — W powiecie tym pojedyńczy tkacze wyrabiają rozmaitego gatunku płótno. W r. 1848 wyrobiono go przeszło 22.000 łokci, którego wartość w przecięciu po kop. 15 łokieć.

Pod względem przemysłowym W dawnym powiecie Bialskim istniały r. 1860 trzy młyny parowe: w Międzyrzecu, Brześciu i Roszce.

~~**Białacz.**~~ Dzisiejszy powiat Bialski składa się z 2 ch miast: Biała i Terespol i gmin 17 stu jako to: Piszczac, Łomazy, Kodeń, Sławatycze, Rossosz, Sitnik, Sidorki, Lubienka, Kościeniewicze, Huszcza, Połoski, Dobryń, Międzyleś, Zabłocie, Kostomłoty, Kobylany-nadbużne i Biała; miasto teraźniejsze powiatowe. Oprócz innych plemion zamieszkujących ten powiat znajdują się tu w małej liczbie i Tatary, którzy zachowawszy dawną wiarę Mahometa, byli i są myślą i sercem Polakami, przybrali nawet polskie nazwiska; z historyi zaświadczono ile się odznaczyli domowemi i rycerskiemi cnotami.

Białacz. Miejscowość w pow. i gub. Kaliskiej w terytoryum trzechmilowem nad granicą od strony Prus.

Białaczów lub Białaczew.

Nad strugą uchodzącą do Wąglanki, znaczna wieś i gmina w byłem woj. Sandomierskiem dziś gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim okręgu sąd. Końskim, dziedziczna majętność Odrowążów z których Jan Prandota biskup Krakowski zmarły 1266 r. pisał się z Białaczowa. Miejsce to następnie stało się gniazdem i dziedzictwem rodziny Białaczewskich h. Odrowąż, lecz w ciągu niespokojnych krajowych zawieruch Białaczów tak dalece podupadło iż powinnościom wiejskim ulegać musiało. Stanisław Małachowski referendarz koronny później marszałek sejmu czteroletniego umyślił je do dawnego przywrócić stanu

wydał dnia 12 Lipca 1787 r. rozporządzenie,
ustanawiające na lokacyję miasta osimnaście
włók chełmińskich pola ornego i nadające mia-
stu pewne przywileje, określające ile szkody tu-
[illegible] przyjmującym żydów wewnątrz tego mia-
sta w r. 1787 żydów, zastrzegające aby nawet na
przyszłość w nim nie osiadali a przebywającym
tu dłużej nad dni 3 nie było wolno. Potwierdził go
król Stanisław August takowe rozporządze-
nie 1788 r. do dawnych jarmarków przydał 2. na Św. Walenty i Św. [illegible]
Miasteczko to z dnieczwa zabudowane leży w oko-
licy leśnej na drodze z Opoczna do Radoszyc
o 2 mile od miasta pow. Końskich. Oprócz kościo-
ła paraf. po liczyło to miasteczko w r. 1830 domów
murowanych 2, drewnianych 61 mieszczących
w sobie 683 mieszkańców samych tylko chrześcijan;
w 30 lat później, mianowicie w r. 1861. Białaczów
posiadał domów 77 a mieszkańców 905.
Na miejscu leży wspaniały pałac murowany z
obszernemi zabudowaniami dworskiemi i
pięknym ogrodem w guście angielskim założo-
nym. W obrębie dworskim było w r. 1826 domów
12 a ludności 281. W majątku tym wprowadzone było
gospodarstwo wzorowe, system wielopolowy od
dość dawnego czasu wprowadzony, pierwszy
swych skutkach dokład nie okazał, i wielce
dobrego znaleźć tam można. W latach 1846-48.
znajdowała się tu jedna z najznakomitszych
owczarni w pow. Opoczyńskim. (i takowa dotąd jeszcze istnieje) (1873 [illegible] Malachowskie) Fabryki wyrobów
żelaznych w Białaczowie, Niekłaniu i Bor-
kowicach niegdyś Ludwika hr. Małachowskiego
należą do najznakomitszych w kraju.
W r. 1848 były tam trzy kopalnie rudy, jeden
piec wielki, 9 fryszerek, które zatrudniały ludzi 200
a dostarczyły rozmaitych wyrobów żelaznych
za rs. 52700. Zmarły dnia 30 Stycznia 1866 roku
hr. Ludwik Małachowski przedostatni dziedzic
Białaczowa był synem Antoniego wojewody
Mazowieckiego i Katarzyny Dzieduszyckiej, synow-
cem Stanisława Marszałka, Dziedzicem dóbr
Białaczowa, Skórkowa, Borkowic, Niekłania,
Nałęczowa, Turynka i Radowa. W młodości
wstąpił do wojska i doszedł był stopnia szefa szwadronu;

później jako radca zasiadał w byłej radzie wojewódzkiej Sandomierskiej. Z Ludwiki Komarówny zmarłej w r. 1850 zostawił dwie córki: hrabiankę Hortensyję i hrabinę Faidę Rzewuską; a z trzeciej zmarłej w r. 1852 hrabiny Stefanii Plater, kilkoro wnuków. — Szacunek dóbr Białaczowskich z dziedzictwa Ludwika hr. Małachowskiego według wykazu hypotecznego z r. 1829 wynosił zł. 800000.

W r. 1866 komisyja likwidacyjna przyznała hr. Hortensyi Małachowskiej właścicielce dóbr Białaczowskich rs. 99848 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. Białaczów jako nie mający charakteru miejskiego zamieniony został w r. 1869 na osadę wiejską. Najbliższa stacyja pocztowa Opoczno. —

Białaszewo lub **Białoszewo**.

Wieś = Folwarczna dziedziczna i gmina w Gub. Łomżyńskiej pow. Szczuczyńskim w jurysdykcyi sądu pokoju w Szczuczynie w terytoryjum trzechmilowém od granicy Prus, na wielkiej drodze z Białego Stoku do Królewca o milę od Kanału spławnego Augustowskiego 2 m. od Szczuczyna 8 od Augustowa z kościołem paraf. katolickim, dom: 20 lud 121 (1826 r.)

Białaszewo obacz **Białoszewo**.

Białe – szczepanowskie. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim paraf. Czyżewo w jurysdykcyi Sądu pokoju w Ostrołęce mil 8½ od Ostrołęki dom. 3 lud 18. (1826 r.)

Białe – pałzgi. – Wioska szlachecka w Gub. Łom. pow. Ostrowskim par. Czyżewo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce; mil 8½ od Ostrołęki dom. 6 lud 36 (1826 r.)

Białe = miszłale (lub Mińtale) Wioska szlachecka w Gub. Łom. pow. Ostrow. par. Czyżewo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce; mil 8½ od Ostrołęki dom. 4 lud. 26 (1826 r.) # W r. 1866 komisyja likwidacyjna przyznała Zofii Bertoldi właścicielce tej wioski rs. 1191 kop. 15. wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie.

wymienione Dobra Białe Mintale lit. A. Michałowo Wróblewo lit A. Białe Szczepanowice lit B. Białe Pełzki lit. C i Białe Paprocie [illegible] r. 1850 od Starowiejskich Wychowskich obciążone były Inwentarzem [illegible] rs. 1635. a to w stosunku do podatku ofiary w kwocie rs. 36 kop. 38 rocznie opłacanego.

Białe = [illegible]ski. Mała wioska szlachecka licząca w r. 1826 dom. 3 lud. 27. W Gub. Łomżyńskiej powiecie Ostrowskim par. Czyżewo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce, mil 8½ od Ostrołęki.

AS.

Białe-Figle Wieś szlachecka położona w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim – par. Czyżewo w jurysdykcji Sądu Pokoju w Ostrołęce mil 8½ od Ostrołęki, lud. 12 dom. 3 (w 1826 roku)

Białe-Papieże. – Wieś szlachecka w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim paraf. Czyżewo w jurysdykcji Sądu Pokoju w Ostrołęce mil 8½ od Ostrołęki, lud. 25 dom. 5 (w 1826 r.)

Białe-Kwaczoły. Wieś szlachecka w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim – paraf. Czyżewo w jurysdykcji Sądu Pokoju w Ostrołęce mil 8½ od Ostrołęki dom. 3 lud. 27 (1826 r.)

Białe-Skorone. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim, par. Czyżewo w jurysdykcji Sądu Pokoju w Ostrołęce 8½ mili od Ostrołęki dom. 10 lud. 49 (1826 r.)

Białe-Zięcie. Wieś szlachecka w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim położona w par. Czyżewo, w jurysdykcji Sądu Pokoju w Ostrołęce 8½ mili od Ostrołęki dom. 4 lud. 28 (1826 r.) –

Białe-Nadbużne. Osada prywatna w dawnem województwie Płockiem dziś w Gubernii Łomżyńskiej pow. Ostrowskim par. Nurskiej niedaleko od byłego miasteczka Nura o mil 9 od m. pow. Ostrołęki. dom 1. lud. 4 – (1826 r.) Miejscowość Białe z przewozem nurskim na rzece Bugu należy do dóbr Obrytte

Potwierdzając podanie, że cały klin kraju od Sierocka gdzie Narew z Bugiem się łączy, aż do Litwy był zarosły lasami, borami, a przez to nazywano Białą czyli Biało-[illegible] –

Białe-Jankowe. lub Biała Jankowa. Folwark i wieś prywatna w byłem województwie Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej powiecie Skierniewickim Gm. Grzymkowice, dziedziczna w części Bajkowskich a w części Wolskich (1867 r.) Leży w par. Osuchów przy trakcie z Warszawy do Białej o 1¼ od Białej a 3 m. od Rawy dom. 4 lud. 25 (1826 r.)

Białe-Jeziorki. Wieś w Gub. i pow. Suwalskim należąca do dóbr rządowych Czostków, par. Filipowo. Leży nad samą granicą Pruską, ½ mili od Filipowa, tyleż od Przerośla, 8 od m. pow. Sejn. Dom. 9 lud. 47 (1826 roku)

Białe. Wieś i włość dziedziczna w Gub. Warszawskiej pow. i par. Gostynińskiej nad wielkiem jeziorem mającem około 800 morgów obszerności pomiędzy miastami: Gostyninem, Gąbinem i Płockiem o 1 mili, ćwierć od m. Gostynina tyleż od rzeki spławnej Wisły 5 od m. pow. Kutna. Majętność ta składa się z trzech folwarków i 10 ciu wsi osadzonych kolonistami opłacającemi dawniej

Rp. 5000 rocznie czynszu, zaś od r. 1864 [illegible].
Przed rozdaniem włościanom gruntów miały dobra
te rozległości 135 włók chełmińskich, pomiędzy temi
około 50 włók lasu, obszerne łąki dostarczające
przeszło 260 wozów pachnącego siana, młyn
wodny, tartak i trzy jeziora w ryby obfite.
Sama wieś Białe miała w r. 1853 niewielki lasek
mający nie więcej jak 20 morgów rozległości.
Dawniej majętność ta należała do Zabłockich, następ-
nie w latach 1832–40 do Paulina i Adolfa braci
Łączyńskich. Pamięć Adolfa zacnego i zasłużonego
krajowi obywatela przechowują krewni, przyjaciele
i znajomi. Zszedł on z tego świata w [illegible]
D. 1 Czerwca 1870 roku. Od Łączyńskich przeszedł
majątek ten do Zaborowskich; zaś około roku 1855
nabył go Jan Epstein bankier warszawski i tako-
wy dotąd (1872) posiada. — Wieś Białe w pięknem
położeniu między dwoma wielkiemi jeziorami i
gajami, dobrze przez dziedzica zagospo-
darowana, liczną ludność, którą pomnażają
jeszcze koloniści, zajmujący przestrzeń gruntów
od tej wsi aż pod Soczewkę i robotnicy fabryczni
po okolicy mieszkający. W miejsce zrujnowanej
kaplicy filialnej podupadłej od dawna wystawił
w r. 1856 Jan Epstein bankier warszawski, były
radca handlowy i b. sędzia trybunału handlowe-
go, właściciel dóbr Białe i papierni Soczewka
kościółek murowany w stylu gotyckim zbudowany
z wysoką wieżą. Z dawnej kapliczki pozo-
stał się tylko wielki z rośl[illegible] marmuru nag-
pomnik grobowy, niewiadomo jakiego biskupa,
jak wieść niesie w drodze do Włocławka tu usta-
wionym. Zresztą wszystko nowo urządzone
smakiem, staraniem i kosztem niemałym,
a kościołek cały olejno wymalowany, otoczo-
ny dokoła rozrosłemi drzewami, pięknie
się przedstawia i całej okolicy stojącym
krzyżem błogosławi. Obrazy w bocznych ołta-
rzach nowe pędzla Falkiewicza, są kopijami
Stej Magdaleny i S. Jana z Correggio, a Chrystus
na Krzyżu z Rembrandta, w głównym zaś ołta-
rzu pozostał dawny, który dla samej jego harmonii
z całością zmienić by trzeba. — W dzień Stej Magda-
leny 22 Lipca 1858 odbyło się uroczyste poświęce-
nie tego kościoła przez Tadeusza Kr. Łubieńskiego
biskupa Rodopolitańskiego, sufragana
Brzesko-kujawskiego. —

O parę wiorst od wsi Białe leży papiernia Dorzewka, która również jak dobra Białe jest własnością Jana Ebertein, jest ona jak wiadomo wzorowo prowadzoną, a utrzymywana kosztem jego szkółka dzieci robotników fabrycznych w okolicy mieszkających wywiera niemały wpływ na moralność i oświatę młodego pokolenia. W r. 1867 komissyja likwidacyjna przyznała Janowi Ebertein właścicielowi dóbr Białe rs. 21,475 kop. 67 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom nadane.

Białe. Przyległość do dóbr Klonowa, mały w okręgu Orłowskim pow. Gostyńskim gub. Warszaw.: par. Sołek.

Białe-błota. ~~Wieś folwarczna~~ Folwark w gub. i pow. Warszawskim par. Bonęcin o mil 2 od Warszawy. Należy do funduszu edukacyjnego. Domów 2 ludności 10 (1826 r.)

Białe-błota lub Biało-błoto. Folwark i wieś dziedziczna w gub. Warszaw. powiecie Radziejowskim par. i gm. Służewo przy granicy Pruskiej o ¾ mili od Służewa tyleż od rzeki spławnej Wisły, 5½ od miasta pow. Włocławka, domów. Bl. lud. 73 (1826 r.) Tu podobno jest przystanek na kolei Warszawsko-bydgoskiej. W r. 1866 komissyja likwidacyjna przyznała Władysławowi, Paulinie i Walentynie Trojanowskim właścicielom dóbr Biało-błoto rs. 1826 kop. 2 wynagrodzenia likwidacyjnego za nadane grunta włościańskie. E

E. Pożyczka tow. kredytowego z r. 1869 obciążająca dobra Biało-błoto wynosi rs. 6,500.

Białe-błota. Kolonija w gub. Warszawskiej pow. Radziejowskim par. i gm. Służewo w juryzdykcyi Sądu Pokoju w Radziejowie nad samą granicą Pruską, o mil 5 od m. pow. Włocławka ¾ mili od Służewa, tyleż od rzeki spławnej Wisły, dom. 7 lud. 48 (1826 r.)

Białe-błota. W guberni i powiecie Suwałkskim par. i gm. Wiżajny, ekonomii Kadaryszki między Wiżajnami i Puńskiem o mil 5 od m. pow. Sejn. Domów 13 ludności 113 (1826 r.)

~~**Białe-błota lub Białe-błoto.** Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Warszawskiej powiecie Radziejowskim par. i gm. Służewo przy granicy Pruskiej o ¾ mili od Służewa, tyleż od rzeki spławnej Wisły, 5½ od m. pow. Włocławka dom. Bl. lud 73 (1826)~~

Białe-błoto. Wielka wieś rządowa w dawniejszym woj. Płockiem dziś gub. Łomżyńskiej - pow. Ostrowskim par. i gm. Poręba, ekonomii Rządowej Brok.

przy samej granicy pow. Pułtuskiego, o milę od
rz. spławnej Bugu 2 od Broku tyleż od Wyszkowa
6 od Ostrołęki. Domów 57 lud 379 (1826 r.)–
Znajdujące się w bliskości tej wsi lasy rządowe
tworzą osobną straż Białe błoto zwaną należącą
do leśnictwa Udrzyn; Straż ta dzieli się znów na
kilka obrębów leśnych. Dnia 12 listop. 63 roku
w pobliżu wsi Porzęby niedaleko odeń. Ostrowa
zaszła potyczka z partyją powstańców dowodzo-
ną przez niejakiego Dubois.–

57769.

Białe-błoto. inaczej Julinowo zwana
Wieś folwarczna należąca do dóbr dziedzicznych
Świnary w Gub. Warsz. pow. i okręgu Gostyńskim
paraf. Życk blizko rzeki Wisły o mil 6 od m. pow.
Kutna. Dom. 7 lud 58. (1826 r.)

Białe-błoto lub **Białobłota** inaczej **Bielica**
Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Suwalskiej
pow. Augustowskim gm. Balla Wielka par.
Sylwanowce, blizko rzeki spławnej Niemna mil
9 od m. pow. Augustowa dom. 3 lud 17 (1826 r.)
Dobra Białobłota z przyległościami Sylwa-
nowce, Bielicrany i dobra Wola miały wysta-
wione przez władzę tow. kredytowego do
licytacyi w r. 1864 szacunek w sumie rs.
11,254 kop. 79. W r. 1866 kommissyja likwidacyjna
przyznała Wojciechowi Dobolewskiemu właś-
cicielowi dóbr Biało-błota, Orzechów i Wojtow-
ce rs. 20,869 kop. 94 wynagrodzenia likwidacyjne-
go za grunta włościanom nadane.
Tenże posiadał w powiecie Augustowskim w okrę-
gu Dombrowskim wieś Starkowice z. Moczewicze
i był w epoce 1856 r. – i 62 sędzią pokoju przewodni-
czącym w radzie pła. Augustow. (1862 r.)

Białe-błoto. Wielkie błoto czyli bagno na lewym
brzegu Narwi naprzeciw Wizny, zowie się Bia-
łem-błotem, a kto wie czy nazwisko rodziny
Białowiejskiej i Białowiejskiej która przed
wieki daleko na zachód zaszła nie będzie z
tem podaniem w stosunku.

Białe-błoto. Kolonija do dóbr dziedzicznych
Rogoziec dawniej w województwie Mazow. obecnie
w Gub. Siedleckiej pow. Węgrowskim par. gm.
Kamieńczyk.

Białe-błoty lub **Białobłoty.** Kolonija prywatna
w Gub. Płockiej pow. i okręgu Lipnowskim par. Bo-
browniki w juryzdykcyi Sądu Pokoju w Lipnie. Leży
w lesie pod miasteczkiem Bobrownikami w obrębie

trzech milowymi od granicy Pruskiéj o mil 2 od m. pow. Lipna. Domów 5 lud. 34 (1826 r.) —
Gawarecki w opisie topograficzno-historycznym ziemi Dobrzyńskiéj na karcie 63 nadmienia „że w r. 1799 mieszkańcy miasta Bobrownik wygrali do 60 włók borów od dziedzica dóbr Brzezina. W tém ograniczeniu znajduje się kolonija Białe błoto zwana od 5 osadników zamieszkana.

Białe-górne obacz **Biało-górne.**

Białek. Przyległość do dóbr Wiązowna w Gub. Warszawskiéj powiecie Nowomińskim par. i gm. Wiązowna przy ujściu rzeki Mienii do Świdra, z mostem z którego pobiera się opłata przez Rząd upoważniona od m. pow. Mińska mil 2 od Karczewia 1 mila od Warszawy mil 3. domów 5 lud. 28. (1826 r.)

Białek, Młyn. prywatny w Gub. Piotrkowskiéj par. i gm. Gorzkowice o mil $3\frac{3}{4}$ od Piotrkowa Dom 1. lud. 8 (1826 r.) —

Białka. Młyn i karczma należąca do dóbr i par. Biała w Gub. Siedleckim pow. Bialskim trzy ćwierci mili od Biały.

Białka. Wieś dziedziczna w Gub. i pow. Lubelskim par. Biskupice, należąca wraz z przyległą wsią Wólką do dóbr Jaszczowa, od Biskupic 1 mila od Lublina $3\frac{1}{4}$ mil. Dom. 22 lud. 200. (1826 r.)
W r. 1858 z mocy decyzji rady administracyjnéj erygowaną została nowa parafija w dobrach Milejowie w dyecezyi Lubelskiéj. Parafiję Milejowską składają wsie: Milejów, Antoniów, Maryniów, Jaszczów, Białki, Wólka, i Starościce.

Białka. Wieś prywatna w Gub. Warszawskiéj pow. i okręgu Gostyńskim należ. do dóbr i par. Trębki o $1\frac{1}{2}$ mili od m. pow. Kutna dom. 12 lud. 108 (1826 r.)

Białka-Stężyca. lub **Biała.** Folwark należący do dóbr Rządowych, par. Krasnystaw Gub. Lubelskiéj pow. Krasnostawskim o 1 milę od Krasnego-Stawu. Dom. 3 lud. 33 (1826 roku). —
W drugiéj połowie XVII wieku Krystyna Potocka małżonka Feliksa Kazimierza Potockiego kasztelana Krakowskiego, Starosty Krasnostawskiego a córka hetmana Jerzego Lubomirskiego, marszałka wielkiego i hetmana polnego, pani bogobojna i dobroczynna, która do miejsc świętych boso chodzić się nie ociągała, fundując w mieście Krasnymstawie wspaniały kościół i kollegium Jezuitów na upięknienie jego i naprawę poświęciła dwie wsie Białą i Stężycę, które Jezuici aż do czasu swego skasowania trzymali.

Dobra Białka=Łęczyca nadane zostały na donacyję Jenerał-adjutantowi Mikołajowi Stautye którymu w r. 1865 kommissyja likwidacyjna przyznała rs. 27,494 kop. 74 za należność wynikłą z włościańskie

Białka lub **Białki** Wieś należąca do dóbr rządowych Wiszniów w Gub. i pow. Siedleckim w par. Siedlce na trakcie z Siedlec do Lublina o $\frac{3}{4}$ mili od m. Gub. Siedlec. Dom. 17 lud. 117 (1826 r.)

Białka. Wójtowstwo i wieś należąca do dóbr rządowych i paraf. Parczew. w Gub. Siedleckiej pow. Włodawskim w jurysdykcyi sądu Pokoju w Włodawie. Leży nad jeziorem o $\frac{3}{4}$ mili od byłego miasteczka Sosnowiec 1$\frac{1}{2}$ od Ostrowa, 4 od m. pow. Radzynia. Domów 31 lud 177 (1826 r.)

Białka. Folwark i wieś dziedziczna w dawnem województwie Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej powiecie i w par. af. Radzyńskiej ~~na drodze~~ z Międzyrzeca do Radzynia o 4 mili od tegoż miasta. Należy do ~~dóbr~~ klucza Radzyńskich. # Domów 40 ludn. 275 (1826 r.)

Na folwarku Białka spłonęły d. 20 Maja 1872 stodoła i obora. Straty wynosiły przeszło 3,500 rs.

Białka Mała rzeczka w Gub. Siedleckiej uchodzi do rzeki Krzna.

Białka rzeczka obacz **Krzanka**.

Białka = Wieś prywatna w Gub. i pow. Lubelskim. Należy wraz z przyległą wsią Zakrzewem do dóbr Krzczonowskich.

Białka ~~czyli~~ obacz **Wąwolnica**.

Białki Wieś dawniej królewska należąca i dawniej dawana do dóbr Nowodwór w Gub. Siedleckiej pow. Garwolińskim par. Żabianka o mil 5$\frac{1}{2}$ od m. pow. Łukowa. Dom 31 lud 218 (1826 r.) Do tych dóbr należą: Białki Konemiowskie dawniej Białki górne i dolne zwane.

Białków. Wieś kościelna w dawnem wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. Kolskim, w ekonomii rządowej Koło przy trakcie głównym warszawsko-kaliskim o $\frac{1}{2}$ mili od Koła 3 od m. pow. Konina. W r. 1796 było w tej wsi dom. 23 zaś w roku 1826 liczono ich 28 a mieszkańców 290. Tutejszy kościół paraf. katolicki, należy do dekanatu kolskiego.

Białkowice. Wieś prywatna w dawnem wojew. Kaliskiem obecnie w Gub. i pow. Piotrkowskim par. Wolborz Gmi. Bogusławice w jurysdyk. sądu Pokoju w Piotrkowie. Leży nad małą rzeczką wpadającą opodal stąd do Wolborki, o $\frac{1}{2}$ mili od Wolborza 2 od m. Gub. Piotrkowa. Dom. 18. lud. 121 (1826 r.)

Białkowo. Osada ~~dziedziczna~~ ~~prywat.~~ w Gub. Płockiej pow. Lipnowskim ~~Lipnowskim~~ par. i gm. Szpethal w obrębie tamteż miłowanym od granicy Pruskiej o 2$\frac{3}{4}$ mili od Lipna.

~~Rypińskim~~ ~~Lipińskim~~

Dom. mieszkalnych 1 lud. 4 (1826 r.)

Białkowo. ~~Wieś dziedziczna mała~~ Dobra dziedziczne, do których należy przedtem miasto dziś osada Dobrzyń nad Drwęcą, młyn wodny w Dobrzyniu, młyn wodny Żarzyba i kolonia Zaruzień Łęce(?) w Gub. Płockiej pow. Rypińskim ~~par. Dobrzyń gm. Dobrzyń~~ nad Drwęcą — w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Lipnie. Majątek ten nad samą granicą Pruską położony z borami w ilości 40 rozległości ~~mających~~ ~~[illegible]~~ pożyczką tow. Kredyt. z r. 1869 w summie rs. 11,950; sama zaś wieś Białkowo leży blisko osady Dobrzynia nad Drwęcą o mil 4 od m. pow. Lipna, dom. 10 lud. 106 (1826 r.)

Białkowo. Wieś rządowa w Gub. i pow. Płockim par. Mirzewo-Szczałkowskie(?) w ekonomii i gminie Boryszewo, w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Płocku, blisko rzeki spławnej Wisły o mil 2 od m. Gub. Płocka dom. 11 lud. 78 (1826 r.)

Białkowska ostoja. Miejscowość własności przedmieście miasta Lublina w Gub. Lubelskiej [illegible] mili od Lublina należąca dawniej do kamelaryi tegoż miasta, a teraz będąca własnością Żołtowskiego(?) [illegible] który otrzymał w r. 1870 wygraną(?) [illegible] rs. [illegible] 48 kop. 92.

Białobiel. Wieś w dawnem województwie Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej pow. i par. Ostrołęckiej należąca w części do dóbr rządowych, w części zaś do Kamelaryi m. Ostrołęki, o milę od Ostrołęki której przedmieście stanowi i podlega magistratowi tego miasta. Dom. 12 lud. 74. (1826 r.)

Białobłockie-holendry. Wielka kolonia należąca do dóbr i gm. Grodziec Gub. Kaliskiej pow. Słupeckim par. Królików w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Pyzdrach. Leży o terytoryum [illegible] nad granicą od strony Prus, pomiędzy osadami Choczem, Lazyórowem(?) i Rychwałem, o 3 mile od m. pow. Konina. Domów 100 lud. 788 (1826 r.) Osadnicy tutejsi posiadają grunta piaszczyste pełne wydmów, a przytem cierpią niedostatek łąk i pastwisk, i dla tego byt i stan ich o wiele się różni od mieszkańców innych osad rozległych dóbr Grodzieckich.

Białoborze. Folwark i wieś należąca dawniej do dóbr rządowych Stopnica, zaś od roku 1830 będąca własnością prywatną, w dawnem woj. Krakowskiem dziś w Gub. Kieleckiej pow. Stopnickim par. i gm. Stopnica o ¼ mili od m. pow. Stopnicy mila 1 od Pacanowa. Graniczy z wsią Kotlice(?) dolne. Domów 27 ludności 162 (1826 r.) Wioska ta była przed kilku wiekami własnością Spytka z Szreniawity gorliwego i wiernego stronnika Władysława Łokietka

Białobrzeg lub **Białobrzegi.** Folwark należący

do dóbr dziedzicznych Rataje w Gub. Kaliskiej pow: Słupeckim, okręgu Sądowym Pyzdrskim, par. i gm. Zagórowskiej w terrytoryjum trzechmilowem nadgranicznem o mil 4 od m. pow. Konina. Dom. 7 lud. 87 (1826 r.)

Białobrzeg = gościniec. Pojedyncza osada w Gub: Kaliskiej powiecie Słupeckim par. i gm. Zagórowskiej o mil 4 od Konina. Dom 1 lud. 6 (1826 r.) —

Białobrzeg = dalszy. Od Ostrołęki lub Różana wieś prywatna, dawniej w województwie Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej pow. i par. Ostrołęckiej w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce. Leży nad rzeką Omulwią czyli Omulewką o milę od m. pow. Ostrołęki. Dom. 25 lud. 141 (1826 r.)
Dawne to od kilku wieków gniazdo i dziedzictwo domu Białobrzeskich h. Wierzbowa, bo jeszcze w r. 1393 Wojciech rycerz w nagrodę zasług wojskowych od Jana księcia mazowieckiego na dziedzictwo 80 włók ziemi na Białobrzegu w parafii Ostrołęckiej gdzie osiadło y pisał się na Białobrzegu, w 100 lat później Mikołaj z Raciborca i Janem z Białobrzegu h. Wierzbowa robili transakcyję w aktach ziemskich Ostrołęckich r. 1493. Inni Białobrzescy Habdank pisząc się także z Białobrzegów w Ostrołęckiem, gdzie który z domu Białobrzeskich posiadał w 1794 dziedzictwo swoje z tych Jakób Białobrzeski prałat, kustosz dyecezyi Podlaskiej, prefekt szkół Węgrowskich w r. 1794. lat następnych, z dobrych przymiotów znany, i szacowany umarł w r. 1831.—

Białobrzeg = bliższy. Od Ostrołęki lub Różana wieś pryw. w dawnem wojew. Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej pow. i par. Ostrołęckiej w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce, nad rzeką Omulwią o milę od m. pow. Ostrołęki dom. 18 lud. 100 (1826 r.) —

Białobrzeg lub Białobrzegi. Osada należąca w szczególności do wsi Wólka Brzezinka a w ogólności do dóbr Ponikiew Mała, w dawnem wojew. Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrołęckim par. i gm. Goworowo o dwie mile od m. pow. Ostrołęki, dom 2 lud. 12. (1826 r.) —

Białobrzegi. Małe niegdyś miasteczko i włość w dawnem wojew. Sandomierskiem dziś Gub. [illegible] Radomskim w par. i gm. własnej, w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Radomiu, nad rzeką

połączeniu nadrzeką spławną Pilicą przy trakcie głó=
wnym pocztowym Warszawsko=krakowskim od
Grójca wiorst 23, od Jedlińska w. 18½ od Radomia
mil 4, od Warszawy mil 9½. Było to niegdyś
dziedzictwo Bokich, który obszerne włości w tych
tu stronach posiadali później
Kurzów a w ostatnich czasach Wodzińskich
Po zajęciu dóbr tych w r. 1832 na rzecz Skarbu, nada=
nemi one zostały w r. 1838 tytułem donacyi
generałowi Zejtmanowi Szabelskiemu; póź=
niej jednak właścicielom zwrócone zostały.
Po przemianowaniu tego miasta w końcu 1869 roku
na osadę wiejską, i po przyłączeniu jej do składu gm:
Sucha nadano tej ostatniej nazwę gm. Białobrzegi
należącej do jurysdykcyi sądu Pokoju w Radomiu.
Ma kościół paraf. katolicki, stacyję pocztową, domów
w r. 1830 było samych tylko drewnianych 68
lud: 785, w tej liczbie było 323 żydów; od roku zaś
1786 w którym liczono w Białobrzegach dymów
tylko 38 liczba ta zwiększyła się o dymów 30. Według
późniejszych urzędowych wykazów znajdowa=
ło się w Białobrzegach w r. 1861 domów 62 a miesz.
1171. — Miewa dobre jarmarki gospodarskie
szczególniej na bydło i konie. Tu jest most
na rzece Pilicy należący wraz z tąż osadą do dóbr
Sucha pod Białobrzegami, i przystań nad
Pilicą, dla transportowanych tą rzeką przed=
miotów. Józefa z hrabiów Tyszkiewiczów
Wodzińska szanowna właścicielka tych dóbr,
wystawiła w r. 1862 probostwo murowane
w Białobrzegach i zapisała darowiznę opła=
ty corocznej rs. 2,25 tytułem uposażenia
kościoła par. w Białobrzegach dla proboszcza
tamecznego, a ile nam wiadomo ma być
także w mieście nowa kaplica, która zarazem
miejscem będzie grobów rodziny Wodzińskich
przez tego Barona miejscowy dotąd z 8 miał
sklepów stałych jak szybko, ma być zwiększo=
nym aby zupełnie odpowiadał potrzebie.
Tudzież wystawiony był dom na nowy zajazd.
Kiedy po sp. pamięci Karolu Wodzyńskim właścicielu
dóbr Sucha i Białobrzegi otworzył się spadek
rada familijna w opiece nad małoletnimi po
nim pozostałemi dziećmi zebrana uchwaliła
w r. 1859 sprzedaż przez publiczną licytacyą
20 włók lasu na wycięcie w pień dnawa bez gruntu,
dla zaspokojenia z tego funduszu wierzycieli.

jącej się w drodze włościańskiej ugłośnią. Summa szacunkowa ustanowioną została ze zniżeniem o ¼ wartości na rs. 22,005. Położenie tego lasu nad rzeką spławną Pilicą, przedstawiało nabywcy wielkie ułatwienia pod względem wywózki drzewa.

Białobrzegi. Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej pow. Sandomierskim okręgu Sądowym Soleckim par. zaś Chotcza nad brzegiem Wisły, w gruntach piaszczystych i łąkach obszernych podległych wylewom, o milę od m. Solca 2 od Janowca 3½ od Puław, 8 od m. pow. Opatowa — 7 od m. gub. Radomia. Za dawnych czasów dziedziczyli tu Białobrzescy właściciele gniazdowi, później Ciołkowie Zichlińscy, Boratyni, Wieszczycy, Kuczkienowie, Wykowscy a przy końcu XVIII wieku Orzelscy; zaś w pierwszej części bieżącego wieku należała ta majętność do Wendorfów i liczyła w r. 1826 domów 22 lud. 158. Między Chotczą a Białobrzegami ciągnie się kawał piasków dalej, następują grunta lepsze na których i pszenica się udaje. W r. 1866 komisyja likwidacyjna przyznała rs. 3362 Janowi Szabelskiemu właścicielowi dóbr donacyjnych Janinie i Białobrzegi wynagrodzenie likwidacyjne za utracone grunta włościańskie.

Białobrzegi. Dominium i wieś kościelna w Gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim, (gm. [illegible] par. [illegible] w Opocznie) dawne dziedzictwo Chorowańskich, z których Aleksander i Ludwika z Chorowańskich małżonkowie Chorowańscy posiadali je w r. 1856. zaś w r. 1866 Ludwika Chorowańska właścicielka dóbr Białobrzegi otrzymała rs. 7781 kop. 59 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie.

Wieś Białobrzegi leży nad rzeką spławną Pilicą o 1 mili od Inowłodza trzy od Opoczna 5 od m. pow. Końskich. Dom. 23 lud. 256. (1826 r.) —

Białobrzegi. Wieś dziedziczna i gm. ~~[illegible]~~ wiejska w Gub. Lubelskiej pow. Zamojskim par. Mielsze sąjurysdyk. Sądu pokoju w Szczebrzeszynie; ~~[illegible]~~ nad małą rzeczką wpadającą o 1 milę stąd do Wieprza. O 1 milę od Zamościa 7 od m. pow. Janowa. Kiedyś w r. 1593 4 ry brania Czarnkowscy sprzedawali włość Szczebrzeszyńską Janowi Zamojskiemu kanclerzowi i hetm. wielkiemu koronnemu do składu tych dóbr należało i wieś Białobrzegi i dotąd jest własnością ordynacyi Zamojskiej. Domów 22 lud. 149 (1826 r.). —

Białobrzegi. Wieś dziedziczna w Gub. i Pow. Płockim do dóbr i par. Miszewo-murowane. Leży nad Wisłą o 1 mili od osady Bodzanowa, 2 od Płocka. Domów 11 ludności 85. — (1826 r.).

naprzeciwko wsi Ręku Suchodoła

Podobno część Białobrzegów należy do dóbr ~~Drwalew~~.

Białobrzegi. Wieś prywatna w dawniem woj: Mazowieckiem dziś Gub: i pow. ~~Warszawskim~~ należąca do dóbr, gminy i paraf. Nieporent. Leży nad jeziorem, które w bliskości z tąd tworzy się z rzeką Narew, o ¼ mili od Zegrza, 2 od Warszawy dom: 6 ludności 59. (1826 r.) –

Białobrzegi. Wielka wieś w dawniem wojew. Podlaskiem dziś w Gub. Siedleckiej pow. Łukowskim okręgu sądowym Radzyńskim, należąca do dóbr gm. i par. Kock o ½ mili od Kocka 1 mile od Żyrzyna, 3 od m. pow. Radzynia. Są w niej dwa folwarki, domów 88. lud. 580. (1826 r.) –

Białobrzegi – Wieś, dawniej zarobna do dóbr ~~...~~ dziedzicz: Krzesk Repki w byłym wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej pow. Sokołowskim par. Sterdyń w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Sokołowie. Leży nad Bugiem o ¾ mili od Sterdyni 6 od miasta Gub. Siedlec. dom. 29 – 238 (1826 r.)

Białobrzegi. Wieś należąca do kam. Maryi miast. Augustowa w Gub. Suwalskiej pow. i par. Augustowskiej gm. Kolnica ekonomii Rajgród nad obszernem jeziorem i kanałem spławnym o ½ mili od Augustowa, miejsce urzędu leśnego leśnictwa Augustowskiego. Dom 13 lud 59 (1826 r.) Karczma Białobrzeska leży w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Prus; tu jest 4ta śluza na kanale Augustowskim na niej most zwodowy, w grobli są dwa upusty. –

Białocin. Wieś prywat: w dawnem wojew. Kaliskiem dziś w Gub. i pow. Piotrkowskim, należąca do dóbr, gm. i par. Rozprza bliżej Łęk... o mil 2½ od miasta Gub. Piotrkowa. dom 14 lud 113 (1826) należy do jurysdykcyi Sądu Pokoju w Piotrkowie. – Białocin jest gniazdem familii Białeckich lub Białoćkich her. Jelita. Wprawdzie Niesiecki pisze iż Białeccy są z wojew. Sandomierskiego, ale Dunczewski twierdzi że w wojewódz. Rawskiem w ziemi Sochaczewskiej znajdowali się w okresie lat 1651 – 1686 i że poprzednio jeszcze Melchior Białecki na Białocinie dziedzic spłodziwszy w Sieradzkiem wojew. potomstwo swoje, wyniósł się w Rawskie województwo jeszcze pierwszej połowie XVII wieku. Dunczewski też Kuropatnicki piszą o nich pod her. Szeliga. –

Białocin Kolonia nowo erygowana z gruntów dworskich dóbr dz: Ostrowce w Gub: Warszaw: pow: Sochaczewskim okr. sądow. Gostyńskim par: Brzozów

Białodęb. Wioska prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Słupeckim par. gm. i juryzdyk. Sądu Pokoju w Pyzdrach mil 4 od m. pow. Konina. Dom. 5 lud. ~~40~~ ~~[illegible]~~

Białogon. Osada rządowo-górnicza fabryk mechanicznych w byłem wojew. Krakowskiem dziś w Gub. pow. Kieleckim, par. Kielce; znakomita wielkiemi zakładami rządowemi. Tu jeszcze w r. 1817 wiekopomnej pamięci ks. Staszic, dyrektor wydziału górniczego, prawdziwy organizator i wskrzesiciel górnictwa krajowego, upatrywawszy ~~najpiękniejsze~~ widoki dla górnictwa w Miedzianej-górze, założył hutę wielką szerokową murowaną do topienia i czyszczenia miedzi, ołowiu i srebra w której wyrabiano rocznie do 1000 cetnarów miedzi czystej a nawet do kilkuset grzywien srebra z niej oddzielano; gdy jednak koszta przewyższały dochód ~~z powodu~~ dojścia aż do wierzchu wód w kopalniach, kopalnie te znowu w r. 1827 zarzucone zostały huta zaś w Białogonie zamieniła się na warsztaty machin żelaznych, dostarczających dziś machin parowych, rozmaitych machin rolniczych, rękodzielniczych, aparatów parowych ~~i innych~~ rozlicznych naczyń i sprzętów obtaczanych z żelaza lanego i kutego i z mosiądzu, a oprócz tego znajdowała się przy tym pięknym zakładzie kamieniomiedniarnia i dwie walcownie do wyrabiania blachy żelaznej; wielkie tokarnie i heblarnie żelaza poruszane są wodą za pomocą wielkiego koła żelaznego. Zakład machin rolniczych w Białogonie obejmował w r. 1864 warsztaty mechaniczne, piec kopułowy do topienia surowcu i fabrykę walcowania blach. Roczna produkcja onego wynosiła w pomienionym roku za ~~100,000~~ ~~tysięcy~~. Zakłady pomienione mieszczą się w porządnych budowlach murowanych otoczonych kształtnemi domkami mieszkalnemi, powiększej części murowanemi. Urządzona piękna i trwała droga bita do Kielc ułatwia transport wyrobów z tamecznych zakładów pochodzących. Białogon leży w przyjemnej dolinie otoczonej w około górami i pagórkami, różnej wysokości nad rzeką Bobrzą, której koryto w ~~tych~~ przedostatnich czasach uregulowane zostało przez wyprowadzenie nowego kanału, przy drodze bitej o 1 wiorst od m. gub. Kielc, od Chęcin 1½ mili. W terytoryjum Białogonu znajduje się marmur popielaty z białemi plamami i żyłkami.-

W r. 1875 pożar w rządowych warsztatach mechanicznych w Białogonie wyrządził szkody na 20,000 rubli. Spalił do szczętu stolarnię, [illegible] z liwrnią i częścią [illegible] zakładami.

A5.

Biało-góra. Osada w obrębie dóbr Bieżuńskich z gruntów dworskich nowo erygowana w pow. Sierpeckim Gub. Płockiéj par. i gm. Bieżuń. Na osadzie téj znajduje się karczma z wjazdem, gruntu ornego morgów 30 i zarośli sosnowych 1 morg. Osada ta graniczy z wsiami: Adamowo i Dębrówki.—

Biało-góra obacz **Biała-góra**.

Białogórne. Folwark i wieś dziedziczna w dawném woj. Mazowieckiém, w dzisiéjszéj Gub. Warszawskiéj pow. Skierniewickim par. Osuchów gm. Grzymkowice, przy trakcie z Warszawy do Białéj, o trzy mile od m. pow. Rawy, mila 1¼ od Białéj. Składa się z trzech części z których dwie główniejsze A i B posiadali w r. 1836 Stanisław i Agnieszka małżonkowie Skulscy, część lit. C sukcessorowie Marcina Sułowskiego; przedtem zaś do r. 1825 posiadał majętność tę Marcin Sułowski. Wysokość pożyczki tow. Kredytowego zaciągniéj w r. 1870 przez właściciela na hipotekę dóbr Białogórne wynosi rs. 10,660.— W r. 1867 Henryk Okęcki właściciel tego majątku otrzymał Rs. 858 wynagrodzenia likwid. za ustąpione grunta włościańskie.

Białogóry lub **Białogora**.— Wieś należąca do dóbr rządowych Sejny w Gub. Suwalkskiéj pow. Sejneńskim par. Krasnopol ¼ mili od m. pow.: Sejny domów 12 lud.: 176 (1826 r.)

Białogrondy.— (lub Białogrzędy) Wieś należąca do dóbr rządowych Wizna w Gub. Łomżyńskiéj pow. Szczuczyńskim par. i gm. Białosnewo, w terytoryum trzechmilowém od granicy Prus, przy drodze z Goniądza do Wąsosza i Szczuczyna, blisko kanału spławnego Augustowskiego zwanego o 2¼ mili od Wąsosza, 9 od m. pow. Augustowa # Dom. 12 lud. 97. (1826 roku).—

\# O ćwierć mili od wsi Białogrzędy a ¼ mili od Goniądza przy wsi Osowa istniał dawniéj most na Biebrzy ze Szwedów zbudowany, którego szczątki, o jest pale do téj dziś stoją. Most ten zaś po wojnie Szwedzkiéj w r. 1656. miał być spalony. Znajdywano tu jeszcze przed niedawnemi czasy pieniądze starożytne i inne zabytki archeologiczne.

Białołęka.— Wieś i włość w Gub. i Powiecie i okręgu Sądowym Warszawskim par. Tarchomin, wiorst 5 od Warszawy w kierunku drogi bitéj Kowieńskiéj położona.—
Wieś ta należała do funduszu edukacyjnego, któréj wieczystym possesorem był w ostatnich (przed) czasach Aleksander hr. Pruszak, a po śmierci jego sukcessorowie. Leży na rozległéj i niskiéj płaszczyźnie w gruntach zimnych, zapowatych, nie mających należytego wód odpływu. Dolinę tę w czasie nadzwyczajnych wylewów

zwykła przelewać się Wisła od strony Grochowa do rze-
ki Narwi. — Dlatego też miał być tędy wyprowadzo-
ny kanał nawigacyjny, na 4 mile długości, mają-
cy połączyć bagi Narew z Wisłą. Niezliczone z
tąd korzyści dla handlu krajowego i zagranicznego
spłynąćby mogły, bo lubo dla osuszenia błot i łąk
za Pragą między Wisłą a Narwią potoków wiele
wybite zostały w r. 1820 i następnych rowy główne
poczynając od Narwi pod wieś Górę, przez dobra Jabłon-
nę, Nieporęt, Białołękę aż do granicy (byłej) ekonomii
(Stanisławowskiej) Radzymińskiego, wszelako zamierzonego pożądanego nie
przyniosły skutku. Folwark w Białołęce, który z
kilkunastu włók składa się; reszta podzielona jest
na kolonije porządnie zabudowane i staranie
utrzymywane gdzie zamożniejsi mieszkańcy
Warszawy przepędzają w nich lato. Bliskość Warsza-
wy o 3 wiorst tylko ztąd odległej ułatwia właścicielom
tych kolonij korzystne zbywanie wszelkich
produktów. Obszerna dolina obfitująca w bujne
łąki i pastwiska ciągnie się poza Pragą przez
terytoryjum dóbr Białołęka. Las do tych dóbr
należący miał w r. 1852 rozległości morgów miary
polskiej 1710 prętów □244.
W dobrach Białołęka znajdują się:
Dwór porządny murowany, austerya także
(gorzelnia, browar, cegielnia zabudowania gospodarcze po większej części murowane)
murowana. — W r. 1770 było w tej wsi domów 123. Klęski
wojenne a może i pożary były powodem że liczba
ta do r. 1826 zmalała do 27 domów a 129 mieszkańców. #
W miesiącu Lipcu 1826 w czasie gwałtownej nawał-
nicy piorun uderzył w tuż kościół, a ponieważ się
tam wiele ludzi schroniło, zabił piorun z nich
tych trzech ludzi i ranił tyluż.

Dawniej kiedy Białołęka była własnością Dinkowną istniał tam kościół.

W dniu 11 i 23 Marca 1863 miały być ostatecznie
sprzedane dobra te przez publiczną licytacyję.
(Składały się zaś z folw. Białołęka) Obejmującego przestrzeni włók 20 mor. 25
prętów □142, z dwie więcej wsi z koloniami zaro-
nych płacących rocznie czynszu rs: 4352 kop. 36 3/4.
i lasu mającego rozległości włók 57 prętów 244.41.
urządzonego podług planu gospodarczego przez
kommissyję rządową przychodów skarbu zatwierdzonego.
W ogólności dobra te zawierały rozległości włók 175
mor. 3 prę. 453. i należały w ostatnich czasach
(prawem własności) do sukcessorów niegdyś ks. Mikołaja Iwaszczewa
szacunek przez biegłych wynaleziony rs: 215,447.
O mil parę za Pragą między wioskami Biało-
łęką, Nieporętem, Tarchominem a rzeką
Narwią rozciągała się przy końcu jeszcze XVIII
wieku ogromna sosnowa puszcza 7 mil
kraju zajmująca zalegająca Nieporęcką
zwana a której teraz tylko szczątki pozostały.

W licznych wojnach była Białołęka miejscem krwawych zapasów. Na polach między Pragą a Białołęką odbywał się za pierwszej wojny szwedzkiej, krwawy trzechdniowy bój od dnia 27 do dnia 29 lipca 1656 r. w którym połączone wojska elektora brandeburskiego i króla szwedzkiego razem około 34,000 ludzi odniosły bezpłodne zwycięztwo a Polacy, których nad 39 walczących liczyli 20,000 pospolitego ruszenia, ~~b. niezkadliwą~~ klęskę ponieśli. W wojnie r. 1831 kilkokrotnie tu zachodziły walki krwawe z których najznakomitsza dla oręża Polskiego nastąpiła dnia 25 Lutego, gdzie kilka batalijonów polskich pod wodzą jenerała hr. Kazimierza ~~Małachowskiego~~, wytrzymało przez dwa dni parcie kilkakroć silniejszego wyborowego ~~[illegible]~~ korpusu księcia Szachowskiego. —

Białopole. Dawniej ekonomija rządowa folwark i wieś, ~~dziś dobra prywatne~~ pomiędzy w latach 1856 — 1873 majątek dziedziczny Tomasza Kicińskiego ożenionego z Teresą z Bielskich w Gub. Lubelskiej powiecie i okręgu sądowym Hrubieszowskim par. Uchanie w gminie Jarosławiec, przy szosie Lubelsko-~~[illegible]~~ Mściługskiej ~~warszawskiem~~ niedaleko od projektowanej kolei żelaznej, przyległej granicy pow. Krasnostawskiego, o 1½ mili od Uchań, tyleż od rzeki spławnej Bugu, 3 od m. pow. Hrubieszowa i tyleż od Chełmna, domów 57, lud. 334 (1826 r.). Białopole było własnością w 1856 — 1861 Tomasza Kicińskiego. Tu nowo wzniesioną została przez małżonków Kicińskich nowa i poświęconą w dniu 18 Września r. 1856 kaplica. Piękny tutejszy ogród zasadzony jest w różnego rodzaju drzewa i krzewy. Do Białopola jedzie się z Lublina przez Dryszczów, gdzie stacya pocztowa. Był tu przed rokiem 1872 magazyn soli, po którym pozostały dziś murowane budynki zdatne na przechowanie lub fabrykę płótna.

Białorogi. Wieś należąca do dóbr rządowych Kukowo w daw. wojew. Augustowskiem pow. Dąbrowskim, obecnie w Gub. i pow. i okręgu sąd. Suwalskim par. i gm. Jeleniewo, blisko traktu głównego Kowieńskiego o 1 mili od Suwałk 5½ od Augustowa domów 21. ludności 87. (1826 r.) —

~~**Białorzeczki**~~ W lesie rządowym zwanym Białorogi przez który przechodzi trakt bity z Suwałk do stacyi pocztowej Szypliszek, przy osadzie Szwajcaryją zwanej o wiorst 6 od Suwałk, znajdujących kopce kamienne czyli mogiły, pod którymi złożone są zwłoki Litwinów przedchrześcijańskich. Takież mogiły litewskie znajdują się na krańcu boru Puńskiego w obrębie Podagłańskim, w uroczysku Wariapiach, gdzie aż 4 ry kopce kamienne czyli mogiły istnieją koło siebie. Tu w Białorogach, na stronie zachodniej, pod wyniosłemi sosnami dojnej

rożna kilka korców kamiennych, z których już brano kamień do drogi bitej. Wśród nizinny mokrej, którą las w półkole otacza, jest tu kopiec sypany różny od innych tak zwanych politewsku Pile, który prawdopodobnie był świątynią Litwinów przedchrześcijańskich a w pobliżu był urządzony cmentarz, którego ślady pozostały w owych kopcach kamiennych czyli mogiłach. —

Białorzeczki Osada należąca do dóbr rządowych i gminy Sejwy w Gub. i pow. Suwalskim, razi juryzdykcyi Sądu Pokoju w Sejnach o ¼ mil. od m. powiatow. Seyn. — Dom. 1 lud. 21. (1826 r.) —

Białosiele a właściwie **Bielosiele**.
Wieś niedawno utworzona w Gub. Łomżyńskiéj pow. Makowskim, którą w r. 1870 przemianowano na gminę Krasnosiele, po przemianowaniu tego miasteczka na osadę wiejską.

Białoskóry. Dominium folwark i wieś dziedziczna w Gub. Płockiéj pow. Sierpeckim okręgu Sądowym Mławskim par. Golesryn, gm. Białyszewo, dziedzictwo dawniéj Białoskórskich, następnie Schwarcbachów a w r. 1866 Gustawa Śniechowskiego o tmilę od Sierpca 8 od Mławy Domów 18. lud. 120 (1826). —
Dominium Białoskóry z przyległościami: Węgrzynowo, Kurówko, Lisice, Wilkowo, i Drawino, płaciło podatku ofiary rocznie rs. 18 kop. 51½ a obciążone było pożyczką dawną tow. Kredytow. rs. 1380. —

Białaszewo obacz **Białoszewo**

Białoszewo, **Białaszewo** lub **Białyszewo**.
Wieś folwarczna, dwór i gmina w Gub. Płockiéj pow. Sierpeckim okręgu Sądowym Mławskim par. Golesryn o mil 3 od Płocka, ma Domów 7 z rozległością około włók 42 miary nowopolskiéj. Wysiewu oziminy około 250 korcy, łąki gruntowe, pastwiska szczególniéj sprzyjające chowowi owiec, lasu około morgów 60.
Dobra te do r. 1853 nie były obciążone pożyczką towarzystwa Kredytowego. W r. 1869 komisja likwidacyjna przyznała Stefanowi i Elżbiecie Zakrzewskim właścicielom dóbr Białyszewo rs. 4798 tytułem wynagrodzenia likwidacyjnego za utratę gruntu włościańskie i w tym stosunku obszar dawniejszy gruntów folwarcznych zmniejszonym został.

Pożyczka tow. kredytowego z 1869 obciążająca dobra Białyszewo wynosi rs. 8,200. —

Białobrzk. Niegdyś miasteczko dziś wieś kościelna należąca do dóbr koronnych Gostynino właściwie dziedziczna Maryi z Walinowskich Łęczyckiéj

Następnie około r. 1868.

Jana Łeszewskiego obywatela małżonki
W byłem wojew. Mazowieckim, teraz w Gub:
Warszawskiej powiecie i okręgu Sądowym Gostyńskim
par. tegoż miasteczka. Leży nad małą rzeczką przy
samej granicy powiatu Włocławskiego.
o 1½ mili od m. pow. Gostynina tyleż od Lubieńca,
3 od m.p. Kutna. kościół par. katolick. szkoła elemen-
tarna w (1819 r.) Dom. 23 lud. 213
W r. 1865 było w Białotarsku 22 kolonistów ma-
jących po 25 morgów gruntu najwięcej.
Probostwo Białotarskie leży w pow. Włocław-
skim okręgu Sądowym kowalskim i miało
w r. 1826. domów 2 lud. 10.

Białowierśnia. Wieś należąca do dóbr rządo-
wych Sejny w Gub. i Pow. ~~Suwalskim~~ i okręgu Sądo-
wym Sejneńskim par. i gm. Berżniki, nad jeziorem
o ½ mili od powiatowego miasta Sejny, dom. 11 lud. 44 (1827).

Białowierza lub **Białowierzyna**.
Wieś i wójtowstwo należące do dóbr rządowych
Górki w dawnem wojew. Płockim, dziś Gub. Łom-
żyńskiej pow. i okręgu Sądowym Pułtuskim
o ½ mili od Pułtuska, dom. 15 ludnoś. 84 (1826 r.)

Białowierzyn lub **Białowierzyno**.
Folwark i wieś należąca w r. 1825 do dóbr Klo-
kock w Gub. Płockiej pow. i par. Lipnowskiej,
dawne dziedzictwo Leszczyców Zieleńskich
dziś osobne dominium stanowiące od Lipna
½ mili dom. 13. lud. 81. (1826 r.)
Majątek ten obciążony był pożyczką tow. kredyt.
2giego okresu w summie złp. 10,100 czyli rs. 1515
a to stosownie do podatku ofiary w kwocie rs. 20 kop. 57½
rocznie opłacanego. W r. 1873 ustanowiony był przez Władzę tow. kredyt. zarząd do licytacyjnej sprze-
daży dóbr za rs. 4075.

Białowoda. Wieś należąca do dóbr rządowych
i gminy Kukowo w Gub. powiecie i par. Suwal-
skiej o ½ mili od m. Gub. Suwałk 5½ od Augustowa
dom. 38. lud. 158 (1826 r.)

Białowody. Wieś należąca dawniej do dóbr
dziedzicznych Ornatowice, dziś dominium w
Gub. Lubelskiej pow. i okręgu Sądowym Hrubie-
szowskim par. i gm. Grabowiec, na pół drogi między
osadami Grabowcem i Uchaniem, blisko
granicy pow. Krasnostawskiego o ¾ mili od Gra-
bowca tyleż od Uchań 3 od m. pow. Hrubieszowa
dom. 19 lud. 105. (1826 r.) Dobra Białowody skła-
dające się z wsiów: Białowody, Czechówka, Ho-
łużne i Majdan-wierzbica, miały gruntu ornego
morg. 1522 do tego las i łąki.

[Margin note: Następnie Białowoda z ogółu dóbr Ornatowice, Białowody, Czechówka i Motwino oddzielona obciążone pożyczką tow. kred. z której przeszło w terminie likwid. u d. 8/20 Paźdz. 1873. do umorzenia Rs. 4422 kop. 191/2 miały ustanowiony szacunek do likwidacyi do Sumy Rs. 17,000.]

Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez tow. Kredyt. w r. 1867. na rs. 27191. W tymże roku (1867) Komisja likwidacyjna przyznała Antoniemu Domańskiemu i Stanisławowi Olszewskiemu właścicielom tych dóbr rs. 1949 kop. 33 indemnizacyi za grunta włościanom rozdarowane.

Białowola=stara. Wieś należąca do dóbr ordynacyi Zamojskiej w Gub. Lubelskiej pow. gm. i paraf. Zamojskiej. Leży blisko lasu przy traktcie z Zamościa do Krasnobrodu w odległości mil 1⅓ od m. pow. Zamościa, od drogi bitej, mil od Janowa

[Margin note: Mil 3 od m. okręgowego Szczebrzeszyna]

Folwark ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. now. pol. 393 prąt □. 47.

Białowola-nowa. Wieś należąca do dóbr ordynacyi Zamojskiej w Gub. Lubelskiej par. i gm. Zamojskiej w odległości mil 7½ od m. pow. Janowa mil 3 od m. okręgow. Szczebrzeszyna mil 1⅓ od m. pow. Zamościa i drogi bitej; ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. now. pol. 124 prąt. □ 294.

[Margin note: Według późniejszego opisu z r. 1875 folwark Białowola odległy od Zamościa mil 5, od Szczebrzeszyna w. 21, ma przestrzeni ogólnej mor. n. pol. 551. pr. 115. z któryh pastwisk mor. 104. pr. 104. miał być wyłączony w dziesięcioletniej dzierżawie od 1. Lipca 1875. zasiano owsiany około mor. 50. i tylko byłoby jarzyny.]

Białuszny

Wieś należąca do dóbr rządowych Ostrołęka w Gub. Łomżyńskiej, pow. i okręgu sądowym Ostrołęckim par. i gm. Myszeniec vel Myszyniec w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiej, o mil 5 od m. pow. Ostrołęki. Dom. 24, gospodarzy 15. lud. 153. (1826 r.) —

Białuty. Wioska prywatna w Gub. i pow. Płockim par. Bronisław o mil 3 od Płocka. Dom. 5 lud. 49 (1826 r.) —

Białuty. Folwark i wieś dawniej do dóbr dziedzicznych i par. Leszno w Gub. Warszaw. pow. i okręgu Sądowym Błońskim w zakresie trzechmilowym od twierdzy Nowogieorgiewska (Modlina) o 4 mily od Błonia, 4 od Warszawy. Dom. 27 lud. 216. (1826 r.) — Dobra Leszno i Białuty dziedziczne Piotrowskich mają obszerne lasy podług zasad gospodarstwa leśnego urządzonej z tych w obrębie Leszno znajdowało się w r. 1853. mor. 1369 prąt □. 6. lasu wysokopiennego sosnowego, w obrębie zaś Białuty lasu niskopiennego mor. 96 prąt. □. 206. —

Białuty. Wieś prywatna w daw. woj. Mazowieckiem obecnie w Gub. Piotrkowskiej pow. Rawskim. —

Biały-kościół. Folwarki i wieś parafijalna do dóbr dziedzicznych Korzkiew w dawnem wojew. Krakow. dziś Gub. Kieleckiej pow. i okr. Sądowym Olkuskim, na drodze z Olkusza do Krakowa, przy samej granicy ~~wielkiego~~ księztwa Krakowskiego a mil 3 od Olkusza 2 od Krakowa, dom: 22 lud. 181. (1826 r.) — Parafija tutejsza należy do dekanatu Skalskiego. —

Białyłuk lub **Biały ług.**

lud 1 (182[illegible]

Miejscowość pryw. w Gub. Radomskiej pow. Konieckim par. Lipa o mile $3\frac{3}{4}$ od m. powiat: Końskich, dom 1. lud 6 — (1826 r.).

Białynin. Folwarki wielka wieś ~~[illegible]~~ parafialna do dóbr ng: Głuchów w dawnem wojewódz: Mazowieckiem, dziś Gub. Warszawskiej, pow. i dekanacie Skierniewickim, okręgu Sądowym Rawskim. Leży na drodze z Rawy do Brzezin o ½ mili od b. miasteczka Jeżowa, 2 od m. pow. Rawy 6½ mil. od Nowego miasta, z kościołem drewnianym par. kat. katolickim, dom. 53 lud. 378 (1826). W bliskości tej wsi przy drodze do Jeżowa jest oddzielna kaplica. —

Białynia lub **Białynin.** Dominium i wieś dziedziczna w dawnem województwie Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej pow. ~~Sochaczewskim~~ gm. Kozłów biskupi par. Mikołajew nad rzeczką Pisią równą o 1 milę od Sochaczewa gdzie najbliższa stacyja pocztowa 2 mile od Łowicza. — Ma dwór z ogrodem fruktowym i krzewami kląbowemi; ~~kościół i dom dla księży~~ gorzelnię, kuźnię, karczmę, 15 chałup. włościańskich — rozległości przed uwłaszczeniem włościan w ogóle około 40 włók ~~[illegible]~~ z których bór zajmował około 4 włók. — Grunta są 1szej klasy żytnie. Szacunek osiągnięty na publicznej licytacyi w r. 1825 wynosił złp: 60,000. — Należał wówczas Białynin do nieprzytomnego Gebharda Ludwika Haldorff. — #

Obszar [illegible] [illegible] r. 1869 wynosi: 21,226. — W r. 1873 otworzono za[illegible] w dobrach Białyni[illegible] [illegible] dla uprawia[illegible] pługów amerykańskich, żelaznych lub z innemi przyrządami narzędzia rolni[illegible] do uprawy roli potrze[illegible] Zamki jest zna[illegible] przestrzeń wyborowych [illegible]

~~Białyszewo~~ obacz ~~Białoszewo.~~

W r. 1869 majątek ten należał do 4 współwłaścicieli a miał ogólnej rozległości oprócz gruntów włościańskich około mor. 890 miary nowopolskiej. Dwór z drzewa, ogród obszerny owocowy i kwiatowy z sadzawkami i kanałami, budynki gospodarskie, częścią z cegły a częścią z drzewa wystawione, 3 czworaki

i jedna sześciorak. kuźnia, cegielnia, propinacyja erygita w r. 1869 r. 200.

Białyszewo obacz **Białoszewo**.

Białytów. Wieś należąca do dóbr rządowych Chutcze w Gub. Lubelskiéj pow. Chełmskim niedaleko b. miasteczka Sawina o 2 mile od m. pow. Chełmno.

Biardy. Wieś należąca do dóbr rządowych par. i gm. Łuków w dawniéjszem wojew. Podlaskiém dziś Gub. Siedleckiéj pow. i okręgu sądowym Łukowskim na drodze z Siedlec do Łukowa o mil 2½ od Siedlec 1½ od Łukowa. Domów 20. ludności 116 (1826 r.)

Bibiampol. Wieś czyli kolonija holendry zwana, należąca do dóbr Żuków w Gub. Warszawskiéj pow. i par. Sochaczewskiéj gm. Chodaków o ¾ mili od Sochaczewa 1½ od Wynogrodów i rzeki spławnéj Wisły, 4 od m. pow. Łowicza. Należy do dóbr Żukowa między familii Skarżyńskich. Domów 12 lud. 95 (1826 roku).

Bibianna. Wielka wieś szlacheckiego i gminna w Gub. Kaliskiéj pow. Tureckim par. i gm. Malanów o mil 3½ od Kalisza. dom. 56. lud. 450. (1826 r.)

Bichniów lub **Biechniów**. Dominium i wieś dziedziczna w dawniejszem wojew. Krakow. obecnie Gub. Kieleckiéj pow. Włoszczowskim par. i gm. Secemin blizko téj osady o mil 6½ od m. Gub. Kielc, dom. 19 lud. 114 (1826 r.)

Bicz. Osada leśna rządowa w Gub. Kaliskiéj pow. Konińskim par. Lisiec o 1 milę od Konina dom. 1. lud. 5. (1826 roku).

Biczki. Osada prywat. w Gub. Łomżyń. pow. Kolneńskim par. i gm. Jedwabno, od miasta pow. Augustowa mil 12. dom. 1 lud. 7. (1826 r.)

Bidaczów. Wieś prywatna należąca do dóbr i par. i gm. Sól w Gub. Lubelskiéj pow. i okręgu Sądowym Biłgorajskim nad rzeką Ładą blizko jéj ujścia do Tanwi o 1 milę od Biłgoraja 2 od Tarnogrodu, 5 od m. pow. Zamościa. Domów. 30 lud. 289. (1826 r.)

Bidziny lub **Bidzeny**. Wieś folwarczna i kościelna i włości w Gub. Radomskiéj pow. Sandomierskim w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Austryi, na wielkiéj drodze z Lublina do Krakowa, o mil 2 od Rachowa, 2½ od Opatowa, 3 od m. pow. Sandomierza

z kościołem paraf. w którym są groby familijne Ja-
sińskich her. Poraj. Dom. 38 lud. 336. (1826).
Dawne to dziedzictwo familii Jasieńskich.
Z tych Jasieński Mikołaj kapitan wojsk koron-
nych służył jeszcze za Augusta III, był w r. 1789
komissarzem [illegible] pow.
Sandomierskim i posłem sejmu czteroletniego
Umarł w wsi dziedzicznej Bidzinach dnia
9 Maja 1827 roku przeżywszy lat 95. Zebraw-
szy znaczny majątek oddał go na lat
kilkanaście przed śmiercią, ~~oddał~~ synom i dzie-
ciom, przestając sam na małej jego cząstce.
Każdy z synów jego otrzymał w puściźnie
cnoty domowe, jakoż znani oni są z dobrze
z usług obywatelskich i wzorowego ziemiań-
stwa zawodu. Po nim odziedziczył wtóry
Teodor Jasiński sędzia pokoju pow. Sando-
mierskiego w 1830 r. i posiadał takowe wraz
z matką Elżbietą z Karskich. Szacunek tych dóbr
według wykazu hypotecznego w r. 1869 był
5,00,000 złp.# Gatunek gruntu na Bidzinach
w większej części Popielatka.—

W latach 1856–1869 były Bidziny własnością Ksawerego Jasieńskiego her. Poraj, po nim dziedziczył ten majątek August Jasieński, obecny właściciel (1874).

Biebrza. inaczej Bobra zwana rzeka w dawnem
województwie Augustowskiem dzisiejszej Gub. Suwal-
skiej. Bierze swój początek za miasteczkiem Nowo-
dworem w Litwie niedaleko Grodna, płynie od
wschodu ku zachodowi a dalej zmieniwszy [illegible] kierunek
ku południowi, odziela Gub. Suwalską od Gub.
Grodzieńskiej, i zabrawszy w siebie rzeki: Netę,
Jegrznię i Łek wpada do Narwi o ¼ mili powyżej
b. miasteczka, dziś osady Wizny. Od wsi Dębowa
aż do ujścia w Narew, jest spławną na wiorst 68½
czyli blizko 10 mil. Wykonane przez rząd przedostat-
nich czasach roboty około przysposobienia do
spławu tej rzeki i połączenia jej z Niemnem za
pomocą rzek: Netty, Hańczej [illegible] i kanału
nowo urządzonego Augustowskiem zwanego.
Niemna zaś i rzeką Aą pod Rygą płynącą, przy-
niosły dla handlu polskiego niemałe korzyś-
ci, uczyniły bowiem niezawisłą od obcych
rządów komunikacyę z morzem Baltyckiem,
przez połączenie zaś Narwi z rzeką Biebrzą ska-
nałem Augustowskim przepływają statki od
Wisły do Niemna i na odwrót. Dla zaradzenia
brakowi wody w porze letniej na tej rzece zwykle
praktykowanemu a mianowicie na części
od Goniądza do Dębowa czyli do punktu połączenia

się z kanałem Augustowskim, na czas małych wód zaprowadza się puszczenie wody ze stawów zapasowych kanału dla zasilenia nią rzeki Biebrzy, w celu ułatwienia przejścia statkom. †

Biechniów obacz **Biechniów.**

Biechony. Kolonija z folwarkiem nowozałożonym, na gruntach dóbr i par. Krzymów w Gub. Kaliskiej pow. Konińskim.—

Biechów. Wielka wieś należąca w początkach bieżącego wieku do dóbr dziedzicznych Wójcza w byłem wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. okręgu i dekanacie Stopnickim gm. Wójcza, w kościół tam parafialny ma Katolickim. Leży blisko Biechowskiej Woli między Pacanowem i Nowym-miastem Korczynem o 1¼ od m. pow. Stopnicy mila 1 od rzeki spławnej Wisły i tyleż prawie od Pacanowa. Domów 89 lud. 557 (1826). Tu według naszych autorów miał swoje siedlisko od 300 lat dom starożytny Biechowskich her. Ogończyk; z tych Mikołaj był żupnikiem Bocheńskim i Wielickim r. 1496. Dalej Paweł Biechowski her. Ogończyk Wojski Nowomiejski z sejmu 1647 komisarz do rewizyi napraw mostów i grobel Żerwickich.

Biechów. — Wieś dziedziczna w byłem wojew. Sandomierskiem dziś Gub. Radomskiej pow. Opatowskim par. Miechów niedaleko b. miasta dziś osady Kunowa o mil 3 od m. pow. Opatowa należy wraz z przyległą wsią Biechowską Wolą do dóbr Chocimów familii Papiełów. Dom. 9 lud. 47 (1826 r.)

Biechowy. Wieś prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Konińskim par. Krzymów nad rzeką Wartą o 1 mili od Konina; domów 15 ludności 167 (1826 r.)—

Biedaczka obacz **Biadaczka.**

Biedoszka. Miejscowość w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim w terrytoryjum [illegible] pogranicznem od strony Prus położona.

Biedrzyce. — Tego nazwiska jest kilka wiosek szlacheckich w dawnem wojew. Płockiem ziemi Łomżyńskiej obecnie w Gub. Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Gąsewo, skąd dom Biedrzyckich pochodzi i her. Rawicz używa, lubo niektórzy z nich początek swój wywodzą ze wsi Biedrzy-Wielkie w dawnej ziemi Wiskiej, drudzy zaś dzielili się w Płockiem, znowu inni w Rawskiem

† Rzeka Bóbr czyli Bobra wzięła to nazwisko od Bobrów, których w dawniejszych wiekach XIII i XIV chowało się, a w okolicznych lasach jeszcze na początku tego wieku licznie znajdowano ich.

i Piotrkowskiéin; Niesiecki zaś pisze o Biedrzyckich z familii Grotów pochodzi.
Najznaczniejsza wieś (Biedrzyce-Starawieś)

Biedrzyce=Starawieś. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiéj pow. Pułtuskim par. Gązewo 4 mile od m. pow. Pułtuska gdzie zostaje jurysdykcyja Sądu Pokoju dom. 15 lud. 78. (1826 r.) —

Biedrzyce=Falki. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiéj pow. Pułtuskim par. Gązewo. 4 mile od m. pow. Pułtuska. dom. 6. ludn. 25 (1826 r.).

Biedrzyce=Klimki. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiéj pow. Pułtuskim par. Gązewo 4 mile od m. pow. Pułtuska. dom. 1 lud 8. (1826 r.)

Biedrzyce=Koziegłowy. Wioska szlachecka w Gub. Łomżyńskiéj pow. Pułtuskim par. Gązewo o 4 mile od m. pow. Pułtuska dom. 19. lud. 95. (1826 r.)

Biedrzychów. Wieś dziedziczna, należąca do dóbr par. i gm. Łasocin w Gub. Radomskiéj pow. Opatowskim, okręgu Sądowym Sandomierskim o 4 mili od osady Łasocina tylko od rzeki spławnéj Wisły 3 od m. pow. Sandomierza dom. 24. lud. 161. (1826 r.).

Biedrzykowice. Wieś pryw. w daw. woj. Krakowskiém obecnie w Gub. Kieleckiéj pow. Brzezowskim, okręgu Sądowym Szkalmierskim par. i gm. Sancygniów blisko b. miasteczka Działoszyc o mil 2 od m. pow. Miechowa dom. 16. lud. 113. (1826 r.).

Bieg lub **Biek.** Miejscowość w pow. Konińskim Gub. Kaliskiéj w terytoryum ... nad granicy Pruss. —

Bieganów. — Folwark i wieś dziedziczna w dawném woj. Krakowskiém obecnie w pow. ~~Jędrzejowskim~~ kieleckim Gub. Kieleckiéj par. Dzierzgów, o 1 mili od Sędziszowa 1½ od Szczekocin, 7 od miasta Gub. Kielc dom. 29 lud. 228 (1826 r.) —
Nakielski również i Niesiecki mówiąc o przodkach her. „Habdank" powiadają: że Kazimierz hr. z Bieganowa, którego i podziśdzień rozpleniono potomstwo w Łukowskiéj ziemi żyje wieś swoją Bieganów w pow. Lelowskim leżącą do probostwa Miechowskiego przyłączył przed r. 1195 ale ta wieś dawno od swego konwentu odpadła. — W r. 1866 komissyja likwidacyjna przyznała Maryjanowi Kozłowskiemu właścicielowi tychże dóbr rs. 8,852 kop. 50 wynagro. likw. za ustanow. gr. włościańsk

Bieganów. Kolonija należąca do dóbr Guzowskich w dawnem wojewódz. Mazowieckiem ziemi Sochaczewskiej, dziś w Gub. Warszawskiej pow. Błońskim par. i gm. Wiskitki w juryzdykcyi Sądu Pokoju w Łowiczu o ~~mil 1 od Nowo~~-nowa tylez od Wiskitek 4 od m. pow. Łowicza Dom. 44 ludności 331. (1826 r.) –

Bieganowo. Folwark i wieś dziedziczna w dawnem wojew. Mazowieckiem a dziś Gub. Warszawskiej okręgu Radziejowskim ~~par. Byczyna~~ # Do której to majętności należy osada Wójtówka czyli Zaniectwa zwana w terytoryjum tychże dóbr położona. Była to przed rozbiorem Polski Królewszczyzna która za rz. tego rządu pruskiego przeszła na własność prywatną. W latach 1831 = i 1862 posiadał majętność tę: Karol Wilhelm Grützmacher # ~~Bieganowo~~ leży na trakcie z Radziejowa do Strzelna o ½ mili od Radziejowa 5¾ od m. pow. Włocławka Domów 26 lud. 167. (1826 r.) ~~[illegible]~~

X. Pożyczka tow. kredyt. z r. 1869 obciążająca prawie wszystko dobra Bieganowo wynosi rs. 28240.

był tylko miasto zaś obwodu Kujawskiego po wojnie rewolucyjnej w 1831. –

Biegłów. Wieś z folwarkiem należąca do dóbr Miławczyce w dawnem wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej okręgu Sądowym Skalmierskim par. Sradów niedaleko od Wiślicy, o mil 5 od m. pow. Miechowa. dom. 14 lud. 101 (1826 r.)

Biejków obacz **Bików**

Biel. Wieś pryw. w dawnem woj. Płockiem teraz w Gub. Łomżyńskiej pow. ~~Ostrołęckim~~ Ostrowskim par. Kołoryja o ¾ mili od Ostrowa, k. od Brok i rzeki spławnej Bugu, 6½ od m. pow. Ostrołękę. Domów. 12. lud. 83. (1826 r.) # Tegoż nazwiska jest straż leśna należąca do leśnictwa rządowego Brok. ~~[illegible]~~

Folwark Biel wraz z kilku innemi nadany został w r. 1867 jenerałowi = Lejtnantowi Kucinskiemu. Na gruntach tej miejscowości znajduje się pokład torfu 8 stop. grubości na 50 morgach rozłożony. Przy jednorazowym zamiarze wydobycia [illegible] obliczono, iż całkowita objętość tego pokładu na sążni 124,950 sześciennych tego surogatu.

Bielańce. Wieś prywatna w Gub. Suwalskiej powiecie. Kalwaryjskim par. i gm. Urdomin, między Puńskiem i Łoździejami przy samej ~~granicy powiatu~~ Sejneńskiego o mil 3 od miast. pow. Kalwaryi, należała dawniej do dóbr Kirsna-Kargi, teraz (1863 = i 1865) do dóbr Bukhalowsk. Dom. 15 lud. 117. (1826 roku).

Bielanki. Wieś prywatna w dawnem województwie Mazowieckiem dziś Gub. Petrokowskiej pow. Brzezińskim par. Skoszewy o mil 4½ od Rawy Domów 13 ludności 87 (1826 r.) –

Bielany. Wieś prywat. w daw. wojew. Płockiem dziś Gub. Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. i gm. Winnica o mil 2 od m. pow. Pułtuska dom. 13 lud. 111. (1826). W r. 1848 majętność ta należała do Pawła i Józefy Zbikowskich. –

Bielany. Folwark nowo erygowany z gruntów dóbr Złotowo=Kozieczki w Gub. Płockiéj pow. Mławskim.

Bielany. Osada prywatna w Gub. Kaliskiéj, pow. i okręgu Sądowym Wieluńskim par. i gm. Łubnice o 1 milę od Wielunia. dom. 1. ludności 4. (1826 r.)

Bielany. Nowozałożony folwark w terrytoryjum dóbr Stachówka w byłem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiéj pow. i okręgu Nowomińskim par. Sulejów.

Bielany. Niegdyś obszerny bór królów Polskich i zwierzyniec, dziś już niewielki ale przyjemny lasek nad Wisłą o milę od Warszawy w Gub. pow. i parafii Warszawskiéj, (im. Młociny) tak nazwany od osiadłych tam zakonników Białych (kk. Kamedułów). Tu z powodu szczęśliwie ukończonych wypraw i zawartego pokoju z Rossyją król Władysław IV dopełniając uczynione śluby, na górze z któréj widok na Wisłę a pod którą znajduje zdrój rozkoszny i grota, wzniósł kościół i postawił przy nim domek, w którym sam przebywać lubił, a sprowadziwszy 1639 roku. pustelników reguły Śt. Romualdos Kamedułami zwanych, fundował dla nich klasztor i młyn Rudę także i wieś Polków tymże zjonie na wieczne czasy darował. Jan Kazimierz dokończył budowę klasztoru 1667 roku i pomnożył fundusze, upodobawszy zaś to miejsce osobny dom dla siebie wystawić kazał. Wkrótce za przykładem swych monarchów osoby możniejsze założyły na Bielanach ze 20 domków prostych lecz pełnych gustu włoskim kształtem umieszczając na nich swe herby. Podług specyfikacyi dymów do podatku podymnego było w Bielanach jeszcze w r. 1789 dymów 51, zaś tabella miast i wsi z r. 1827. podaje tylko 2 domy w nich mieszkańców 24. Królowi Michałowi to miejsce było upodobane w niém i serce swe złożyć rozkazał. Był też na Bielanach zwierzyniec do którego król August II. często letnią porą zjeżdżał na łowy. Tenże monarcha przyłożył się do uposażenia klasztoru darując opuszczony już pałac z którego zebrany materyjał posłużył na zabudowania gospodarskie. Królowie nasi znajdowali się zawsze na uroczystości Zielonych=Świąt na Bielanach. Miejsce to jedno z najprzyjemniejszych w okolicy Warszawy, ulubioną jest przechadzką Warszawianów, szczególniéj w drugim dniu Zielonych=Świątek w którym niemal cała ludność stolicy zaczynając od arystokratycznéj do gminu tu jest zebraną. Bielany bywają świetne i zachwycające, gmin się bowiem bawi, arystokracyja przechadza lub też popisuje się pięknemi ekwipażami i liberyją.—

Dwie drogi biłe jedna górna, druga dolna prowadzą do Bielan. Dawniej w drugim tylko dniu Zielonych-Świątek odjeżdżały kobiety Bielańskie służące, zaraz potem ławki i podłogi myto, później już ustał ten zwyczaj. Amatorowie i artyści zwykli tu grywać Mszę Św. w tym dniu uroczystym. Fizyjonomija odpustu przez przeciąg lat kilkunastu nieznacznie się zmieniła. Ucztowanie i picie jest dzisiaj przeważnym rysem charakteru bielańskiego odpustu. Przy pomocy uszczuplonych powszechnie dochodów wyrugowało ono arystokratycznemu i wielkoświatowe kółka, które w paradnych ekwipażach przyjeżdżały tu kiedyś lub przyjeżdżają jeszcze z rzadka zlustrować opuszczony przez siebie plac boju. Nie jest to już modny spacer, ale istny kiermasz małomiasteczkowy na który zbiera się do 30,000 tysięcy ludu.—

Piękny tu jest lasek, widok na Wisłę nader wesoły i okazały. Za Wisłą dostrzec można wieżyczkę skromnego wiejskiego kościoła w Tarchominie, gdzie trzcigodny Tadeusz Mostowski minister spraw wewnętrznych za kongresówki, wolne od obowiązków chwile spędzał na ustroniu wiejskiem i miejsce to na powiślu najwięcej sobie upodobał.—

Klasztor bielański mieści w sobie dwa ciekawe przedmioty na szczególną uwagę zasługujące; pierwszym są puszki srebrne zawierające w sobie serca króla Michała Korybuta i matki jego, które umieszczono w murze kościelnym za konterfektem króla Michała; — Drugim jest prosty ciosowy kamień bez żadnych ozdób tylko na podmurowaniu, pokrywający szlachetne serce Staszica. Na tym kamieniu wyryty jest w pół już zatarty następujący napis: — „Stanisław Staszic urodzony 1752 roku zmarły w 1826."—

Klasztor Kamedułów pobiera dotąd jeszcze (w 1856 r.) zł. p.: 1500 rocznie z zapisu Staszica.— Mąż ten należy do małej liczby tych, co z niskiego pochodzenia, pracą i zasługą wynieśli się do pierwszych godności w kraju. Czy to jako uczony badacz ziemi naszej w przedmiocie geologii i geognozyi, czy też jako pisarz polityczny pozyskał wielką wziętość i wpływ między swojemi, a jako urzędnik dostąpiwszy wysokiego stopnia rozwinął ogromną czynność, której celem było zawsze podźwignienie pomyślności kraju i straż jego interesów w obrębie mu powierzonym. Honor i zaszczyt temu miłemu ustroniu gdzie utajona cnota i miłosierdzie swój obrały spoczynek a mimo tego i głos powszechny imię Stanisława i onego nigdy wielbić nie przestanie—

Lasek bielański jak wiadomo należący dawniej do wielkiego gospodarstwa w Marymoncie podzielony był na dwa okręgi: w pierwszym, na gruncie wyższym piaszczystym, panuje sosna zmieszana z dębem; w drugim okręgu od strony folwarku Rudy i Wisły panującym był niedawno jeszcze dąb 200 letni pomieszany

z starodrzewem sosnowym i chrustem liściowym.
W lesie Wawrzyszewskim brzoza przeważa zgnia=
dając z sosną.—

Bielany. Wieś dawniéj do ekonomii kozienickiéj należąca w Gub. Radomskiéj pow. i okręgu Kozienickim par. Świerże wśród lasów niedaleko Wisły — mil 7 od Radomia 1 mila od Kozienic. Grunta mierne, dymów 7. Część téj wsi należała przed rozbiorem kraju do mansyonarzy warszawskich.

Bielany = borysy. Wieś szlachecka w dawném woj: Podlaskiem obecnie w Gub. Siedleckiéj pow. Węgrowskim w jurysdykcyi sądu Pokoju w Sokołowie, w parafii Rozbitykamień 3 mile od Siedlec. Domów 12 lud. 54. (1826 roku).

Bielany = jarosławy. Z częściami na wsiach Kowiesy, Rusiany, Bielany = żyłaki, Sosnowa = kiki, i Bielany = borysy. Dobra dziedziczne w dawném wojew. Podlaskiem obecnie w Gub. Siedleckiéj pow. Węgrowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Sokołowie w par. Rozbity=kamień 3 mile od Siedlec. Dobra Bielany jarosławy i Kowiesy dziedziczył w r: 1861 = i 66. Feliks Bielawski radca dyrekcyi szczegółowéj tow. kredyt: w Siedlcach. Domów. 20. lud. 150. (1826 r.).—

Bielany = wąsy. Wieś szlachecka w dawném wojew. Podlaskiem obecnie w Gub. Siedleckiéj pow. Węgrowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Sokołowie par. Rozbitykamień 3 mile od Siedlec.
Dom. 22. lud 128 (1826 r.).

Bielany = żyłaki. Wieś szlachecka w dawném wojew. Podlaskiem obecnie w Gub. Siedleckiéj pow. Węgrowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Sokołowie w par. Rozbitykamień 3 mile od Siedlec, domów 12 = lud. ros. 75 (1826 r.).—

Bielawa lub **Bielawy.** Folwark i wielka wieś dziedziczna w Gub. Warszawskiéj pow. i okręgu Warszawskim par. Powsin, niedaleko nadspławnéj Wisły, pomiędzy dobrami należącemi do klucza Wilanowskiego i Oborami majętności hr. Potulickiego, 1 mile od Piaseczna tyleż od Karczewia 2 mile od Warszawy, wsławiona od dawnych lat dobremi piwami mającemi znaczny pokup w samejże Warszawie, i dziś jeszcze z równą jak pierw doskonałością wyrabianemi. W pierwszéj ćwierci XIX wieku Bielawa należała do rodzeństwa Zachmanowiczów. Z tych Matylda zaślubiona była jenerałowi wojsk cesarsko rosyjskich Uszakow niegdyś dowódcy półku gwardyi litewskiéj strzelców pieszych w Warszawie do r. 1830 ciągle komenderującego. Według hypoteki pruskiéj cena tych dóbr jéj była równéj prawie talarów 20833. sgr. 8. czyli zł. p. 125000.— (125/000.

W roku 1821 sprzedaną została przez publiczną licytacyję za summę Zł.p. 360,000 ~~Ludwikowi~~.

Odtąd należała do imienia Brauning. Następnie ~~w r. 18~~ w połowie wieku XIX stała się własnością dziedziczną Henryka Rossmana, byłego półkownika ~~wojsk~~ polskich. — Po nim odziedziczywszy ten majątek Ludwik Rossman, znany w kraju jako wzorowy gospodarz i obywatel, otrzymał w r. 1859 wielki srebrny medal jaki ówczesne towarzystwo Rolnicze za wzorowe gospodarstwo przyznało po jednym na każdy oddział tow. Kredytowego. Zaszczytne to odznaczenie zdaniem jednozgodnem pan Rossman zawdzięcza, nie tylko swej pracy i zabiegom gospodarczym, ale bardziej jeszcze zacnemu i poczciwemu spełnianiu obowiązków obywatela. Jakoż ~~od lat wielu~~ zajmuje się on kształceniem młodzieży, pragnącej poświęcić się zawodowi rolniczemu a daje im możność praktyki przy swoim gospodarstwie, wspierając ich przyjacielską radą i nauką, własnym przykładem zachęcając tych młodych ludzi do sumiennego ~~speł-~~ ~~nia~~ spełniania obowiązków obywatelskich, zjednał sobie prawo zasługi godnej uznania powszechnego. — Dwór porządny, wielki browar i gorzelnia, domów 62. ludności 487. (1826 roku.) — Lasu było w r. 1862 włók 8. Na gruntach tej wsi znajdują się obfite pokłady torfu, których obszar według wyrachowania P. Jana Glinojeckiego głównego promotora sprawy torfowej wynosi około 40. morgów, sążni kubicz. 124912.

Bielawka lub. **Bielawki**. — Rumunek czyli osada w Gub. Płockiej powiecie i okręgu Sądowym Lipnowskim par. Radzikowice należąca do dóbr Radziki = małe familii Grabczewskich. Leży blisko granicy Pruskiej o mil 3¼ miasta pow. Lipna, dom. 5 lud. 30. (1826 r.)

Bielawka lub. **Bielawki**. Osada w Gub. Płockiej powiecie i par. Rypińskiej, należąca do dóbr prywatnych i gminy Starorypin w jurysdykcyi sądu pokoju w Lipnie o mil 4 od Lipna. Chałupa, owczarnia i stodoła. lud. 9. (1826.)

Bielawki. Przyległość do dóbr dziedzicznych Kaszerya w okręgu sądowym Warckim pow. ~~i okręgu~~ Tureckim Gubernii Kaliskiej, niedaleko byłego miasteczka dziś osady Dobra.

Bielawki. Folwark i wieś dziedziczna dawniej Kurdwanowskich, następnie około r. 1866. Walentego Zaborowskiego, w b. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej pow. i paraf. Kutnowskiej gm. Sójki o ¼ mili odm: pow. Kutna 2 od Krośniewic tyleż od Żychlina 6 od rzeki spł. Wisły, domów 14 lud 140 (1826 r.) Rozległości włók chełmińskich 22. — Do tego folwarku należy część przyległej wsi Pleckawki lit. A.

Bielawki. Przyległość do dóbr Borysławice kościelne w okręgu i pow. Łęczyckim w Gub. Kaliskiej —

Bielawska lub **Bielska wieś.**
Przyległość do dóbr Bielawy w Gub. Warszawskiéj
pow. Łowickim par. i gm. Bielawy, blisko téjże osady
o mil 7¼ od m. pow. Rawy. Dom. 10. lud. 82. (1826 r.)
Bielawy. Wieś prywatna w Gub. Kaliskiéj okręgu
sądowym Wartskim par. Grodzisko, od Kalisza mil
9 dom. 11. lud. 139 (1826 r.) —
Bielawy. Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Kalis-
kiéj pow. Konińskim, okręgu Sądowym Pyzdrskim
par. Kawnice, między Koninem i Kazimierzem
o 1 milę od m. pow. Konina. Dom. 10. lud. 120. (1826 r.)
Do téj wsi należy kolonija tegoż samego nazwiska
składająca się w 1826 z 2 chałup. i 20 mieszkańców,
obie ~~tero~~ te miejscowości leżą w terytoryjum
trzechmilowém zagranicznem od strony Prus.
Dobra Wola, Bielawy i Czarków w Konińskim.
K. Potworowskiego, sprzedane przemnąd z pozosta-
wieniem kanonu skarbowego, miały w r. 1853 la[?]
mór. 2,000. tysiące przt. 17. 39. —
Bielawy. Wieś należąca do dóbr rządowych
Mława w Gub. Płockiéj pow. i okręgu Sądowym
Mławskim, par. Szreńsk. — Leży pomiędzy Mławą a
Janowem w obrębie trzechmilowym o ¾ mili od
granicy Pruskiéj 2 od m. pow. Mławy. dom. 20. lud. 138. (26 r.)
Na północo-wschód Mławy rozciąga się znaczna
przestrzeń Mazowsza ziemią Zawkrzyńską niegdyś
nazwana. Należą do niéj parafije: Janowiecka,
Szreńska i Wieczwińska. Uboga to strona
pod względem gleby i kultury, wszczyn tam
same piaski i jałowce, wyjąwszy w okolicy
Bielaw, Szreńska, Bukowca gdzie gleba jest
lepsza. Część ta Mazowsza nazywa się u nas
Pobożem, albo Pobożém, a szlachta częstko-
wa na niéj od dawna osiadła Pobożanami lub
Pobożanami. Początek téj nazwy tłomaczą róż-
nie krajoznawcy nasi. Jedni powiadają że Kon-
rad książę Mazowiecki niepokojony napadami
Prusaków osiedlił w tém miejscu ubogą szlachtę,
włożywszy na nich obowiązek wojowania pogań-
skiéj dziczy — inni przypisują to Jagielle, który w
r. 1410 idąc tędy na Krzyżaków pod Grunwald,
chłopów na tę wojnę powołał a walczących szlachec-
twem i gruntami obdarował. Inni wreszcie
wywodzą tę nazwę od znajdujących się tu niegdyś
rozległych borów, które gdy wytrzebiono i tu się usa-
dowiono, więc owe osady nowe założone na leś-
nych karczunkach nazwano Pobożem czyli grun-
tem po borze powstałym. —

Bielawy. Folwark i wieś prywat. nad rzeką Mławką w Gub. Płockiej pow. i okręgu Sądowym Mławskim par. Radzanowo blisko b. miasta Szreńska, o ½ mili od Radzanowa, 3 od m. pow. Mławy. Dom. 12 lud. 97. (1826 r.) – Należy do dóbr Złotowo=koziezki. – Własność niegdyś Jacka Krępskiego zmarłego około r. 1851. –

Bielawy=gołuckie. Wieś prywatna w Gub. Płockiej pow. i okręgu Sądowym Mławskim par. Zgliczyn w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiej. 4 mile od m. pow. Mławy. Dom. 9. lud. 79 (1826 r.) –

Bielawy lub **Bielawa.** Małe drewniane niegdyś miasteczko pryw. w dawnem wojew. Łęczyckiem pow. z dawna Orłowskim, potem Brzezińskim, teraz Łowickim Gub. Warszawskiej, w obszernych łąkach i pastwiskach nad rzeczką Mrogą wpadającą niedaleko ztąd pod m. Sobotą do Bzury, między Łęczycą a Łowiczem na trakcie bitym 2giego rzędu z Łowicza do Łęczycy o 1 milę od Soboty 2 od Piątku 3 od Arykowa tyleż od Łowicza 4 7¼ od m. pow. Rawy a 13½ od Warszawy. –
Bielawy należały w pierwszych wiekach do znaczniejszych miast województwa Łęczyckiego; wielki gościniec z Mazowsza prowadził przez Bielawy do Łęczycy, a głównym przemysłem tego miasta były piwa z dobroci swej daleko słynne. Dawne to i kilkowiekowe dziedzictwo domu Bielawskich h. Zaręba. O tym domu Niesiecki w te słowa pisze: Maciej z Bielaw kasztelan Łęczycki r. 1438, Stanisław podkomorzy Łęczycki w r. 1433 podpisał przywilej Jedlinski Władysława Jagiełły i pokój brzeski r. 1436. O tej rodzinie szeroko piszą: Niesiecki i Paprocki, zaś Milewski twierdzi: że ci Bielawscy z kaliskiego a właściwie z Łęczyckiego (Województwa) potem do Litwy przenieśli się. –
Wszakże jeszcze za Augusta II były Bielawy w posiadaniu Bielawskich. Za Stanisława Augusta około r. 1775 był dziedzicem Bielaw Szymon Dzierzbicki kasztelan brzeziński. Majętność ta przeszła następnie do hr. Skarbków a od nich do Zawiszów i jest dotąd (1872) w posiadaniu tej rodziny. Do dóbr Bielawy należą pobliskie wsie: Mroga, Brzozów, Bielska vel Bielska wieś i Rulice. W r. 1864 zarząd ich do likwidacji ustanowiony był przez władzę tow: Kredytowego warsz: 30,49. W r. 1786 liczono w Bielawach dymów 74 mieszkańców 300; następnie w r. 1797

miało domów 66 a 548 mieszkańców, pomiędzy którymi było 61 żydów. Zaś w r. 1861. posiadało tylko domów 53 a mieszkańców 620. Kiedy więc przez lat kilka=dziesiąt wśród ogólnego ruchu miasteczko to nie objawiło ani myśli postępu na zasadzie więc ukazu w r. 1869 przemianowane zostało na osadę i połączone z dawną gminą Walewice pod nazwiskiem gminy Bielawskiej. — W Bielawach jest fara murowana i oddzielna kaplica, parafii należąca do dekanatu Strykowskiego i stacyja pocztowa.

Bielawy. Wioska prywatna w dawnem woj: Mazowieckiem, dziś Gub: Kaliskiej pow. Kolskim, par. Borysławice kościelne o mil 4 od Zgierzy. Domów 3 lud: 25. (1826 r.)

Bielawy. Rumunek czyli zagroda pryw. w Gub: Warszawskiej. pow. i paraf: Gostynińskiej o mil 3 od m: pow. Kutno. Domów 5. ludności 67 (1826 r.). —

Bielawy. Kolonija pryw. w Gub. Warszawskiej pow. Kutnowskim, paraf. Strzelce o 1 mil od m: pow. Kutna. Domów 6. ludności 70. (1826 r.) —

Bielawy. Wieś należąca do dóbr rządowych i par: Gostynin w Gub. Warszawskiej pow. Gostynińskim o 3¼ mili od m: pow. Kutna. Domów 6. lud. 92. (1826 r.)

Bielawy. Karczma prywat: w Gub: Warszawskiej pow. Włocławskim okręgu Sądowym Brzeskim gm: Piaski par. Lubraniec Biskupiej osady o mil 2½ od m: pow. Włocławka. Dom. 1. lud. 8. (1826 r.)

Bielawy. Folwark pryw. w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim okręgu Sądowym Brzeskim par. Lubraniec gm. Piaski o mil 3 od m: pow. Włocławka. Domów: 3. ludności: 32. (1826 r.) —
W roku 1858 posiadał dobra: Mazyce, Bielawy i Wyzone Tadeusz Mieczyński syn Rafała her. Jastrzębiec, zmarły w Wyzonach: 11 kwietnia 1863 r. w wieku lat 55. — Na dobra Mazyce i Bielawy właściciel zaciągnął pożyczkę w r. 1870 z towarzystwa kredyt. w summie r: 28,730. —

Bielce. Osada prywat: w Gub: pow. i okręgu Sądowym Kaliskim par. i gm. Iwanowice o mil 2½ od Kalisza. Domów 2 lud: 17 (1826 r.)

Biele. Wieś dziedziczna w Gub: Kaliskiej pow. Konińskim okręgu Sądowym Pyzdrskim par. Ostrowąs. o mil 3 od m: pow. Konina. Dom. 8. lud. 50. (1826 r.)
Od dóbr Bielaw w (Sieradzkiem dziś Pyzdrskim) (podług Niesieckiego) wzięli imie swoje Bielscy h: Rawicz — a podług Okolskiego w rodzie. Sandomierskiem rozrodzeni. —

Biele obacz **Brzeźnica** kolonija.

Biele. Wieś dziedziczna w powiecie Lipnowskim Gub: Płockiéj, własność w r. 1866 Stanisława Markowskiego. —

Biele. Młyn i karczma w Gub: Warszawskiéj pow. Nowokalwaryjskim par. i gm. Jazgarzew w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Grójcu, nad rzeką Jeziorką o milę od Piaseczna, 3 od Warszawy. dom. 3 lud: 26. (1826 roku). — Należy do dóbr szpitalnych: Ewangelickiego Szpitala Szechery.

Biele. Rumunek w powiecie Lipnowskim ~~Guberni~~ Płockiéj, par. Ligowo, przy wsi Osiek i do tegoż majątku należący.

Biele-holendry. Kolonija prywatna w Gub. Warszaw: pow. Włocławskim, okręgu Sądowym Kowalskim par. i gm. Chodeckiéj, blisko osady Chodecza o mil 3 od m. pow. Włocławka. Dom. 4 lud. 47. (1826 r.).

Biele-lubstowo. Wieś prywatna w Gub. kaliskiéj pow. Kolskim okręgu Izbickim, par. i gm. Lubstowo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Koninie niedaleko od Sępolna przy samej granicy byłego wojew: Mazowieckiego od Konina mil 3, dom. 11. lud. 104. (1826 roku).

Bieleckie-młyny. Wieś należąca do dóbr rząd. Kielce w Gub. i pow. Kieleckim par. Brzeziny o ½ mili od Kielc. —

Bieleckie-kąty. — Wioska prywat. w Gub. Warszawskiéj pow. Nowomińskim par. Dobre o ¼ mili od téj osady, 2⅞ od m. pow. Mińska dom. 4. lud. 23. (1826 roku). —

Bielewicze. Wieś prywat. należąca do dóbr i gm. Freda w Gub. Suwalskiéj pow. i okr. Sądowym Maryjampolskim par. Godlewo o mil 6 od m. pow. Maryjampola. Domów 9 lud. 60. (1826 r.). —

Bielica. Kolonija należąca dawniéj do klucza Nikolskiego, a od r. 1853 do dóbr prywat. Lubień w Gub. Płockiéj pow. i okręgu Sądowym Lipnowskim par. Wola, w obrębie tnechmilowym od granicy Pruss o 1½ mili od m. pow. Lipna. W r. 1786 był w Bielicy tylko dom 1 zaś w r. 1826 było ich 4 a mieszk. 33.

Bielice. Wieś dawniéj należąca do dóbr i par. Kobylniki niedaleko miasta Wyszogroda w Gub. i pow. Płockim, 4 mile od Płocka. Ma karczmę murowaną. dom. 7 lud. 93. (1826 r.). —

Bielice. Dominium i wieś dziedziczna w b. wojew. Mazowieckim dziś Gub. Warszawskiéj pow. i par. Sochaczewskiéj nad rzeką Pisią lub Psią zwaną między Sochaczewem a Wiskitkami o 1 milę od Sochaczewa

i od Zawiera. Dom: 8. lud: 54. (1826 r.) Rozległości włók 30; szacunek w r. 1855 złp. 20,000 ~~Intrugacy~~. Majętność ta należała w r. 1826 do Jana i Józefa braci Iżbińskich, dalej była własnością Chmielewskich. Dla podniesienia stanu moralnego włościan założono w Bielicach szkółkę. Na gruntach tej wsi znajdują się na przestrzeni 30. morgów na głębokości 10 stóp obfite pokłady torfu, nieprzerwanie w ciągu roku wydobywanego; z których rocznie w ogóle 13,190. sążni kub. torfu zdatnego do wszelkich potrzeb opalania.

Bielice = ~~franki~~. Folwark i wioska prywatna w Gub: Warszawskiej pow: ~~Gostyńskim~~ Kutnowskim Gostyńskim par: Białotarsk, od m: pow: Kutna mil 3. — Domów 7 lud: 73. (1826 roku.) Własność dziedziczna w r. 1836 Dawida Jakuba ~~Dobkoi~~.

Bielice franki. — Folwark i wieś dziedziczna w Gub: Warszawskiej pow: i okręgu sądowego Kutnowskim par: i gm: Krośniewice. mil 2¼ od m: pow: Kutno. Domów 5. lud. 53. (1826 r.)

Bielice = ~~wojciechowe~~. Dominium i wieś dziedziczna w Gub: Warszawsk: pow: i okręgu Sądowym: Kutnowskim par. ~~i gm.~~ Krośniewice gm. Wroczyny niedaleko tegoż miasteczka mil 2¼ od m: pow: Kutna Dom: 7 lud: 60 (1826 r.) —— Do dóbr Bielice należą przyległe wsie: Wojciechowice i Pniewo=wielkie, [F] własność dziedziczna w latach 1832 = i 36 Karola Bardzińskiego. — W latach następnych 1858 = 64 tenże posiadał dobra: Bielice = wojciechowe, Krzewo i Zosie, zaś wspólnie z Kacprem Bardzińskim i dobra Głaznów w Gostyńskim. [F:] Bardzińscy h. Habdank, których gniazdem familijnym jest Bardzinie od dawna w Łęczyckiem Gostyńskiem i Orłowskim posiadłości; kwitnęli szczególniej w 2giej ćwierci wieku naszego i dotąd jeszcze kwitną w tychże powiatach. —

[F: w kilka lat później a mianowicie w 1867. komisya likwid: przyznała Piotrowi Bardzińskiemu właścicielowi dóbr Bielice rs: 4599. kop. 38. wynagrodzenia likwid: za odpadłe grunta włościanom]

Bieliczany. Wieś prywat: należąca do dóbr: Białobłota w Gub: Suwalskiej: pow: Augustowskim par: Sztabinowce o mil. 9 od m: pow: Augustowa Domów 14. ludności 60. (1826 r.)

Bieliki. — Dominium i wieś w Gub: Petrokowskiej pow. i okręgu Sądowym: Noworadomskim gm: Brudzice. Należała w r. 1856 do niektórych sukcessorów Grotowskich. W r. 1866 właścicielem dóbr Bieliki był Ignacy Modelski i otrzymał w tymże roku rs: 3,544 kop: 31 indemnizacyi za nadane grunta włościańskie. W następnym r. 1867 władze tow: kredytowego wystawując je na sprzedaż przez publiczną licytacyę, szacunek ten majątek, ustanowiły szacunek rs: 7,589. —

Bielin. — Folwark nad rzeką Narew w pow: Pułtuskim Gub: Łomżyńskiej między Pułtuskiem a Wyszkowem. —

mający rozległości w r. 1865 włók nowopolskich 15 mię-
dzy któremi 3 włóki tak w bliskości lasów rządowych
i prywatnych, z domem mieszkalnym ogrodem
owocowym, sadzawką i dostatecznemi budyn-
kami gospodarskiemi. —

Bielin i Franki. — Realność ziemska w Gub.
Warszawskiéj pow. Kutnowskim par. ~~i gm.~~ Kra-
śniewice gm. Wroczyny, mil 2½ od Kutna dom.
5 ludności 53. (1826 r.) —

Bielina. Dominium i wieś dziedziczna w
dawném wojew. Mazowieckiem dziś Gub.
Piotrkowskiéj pow. Brzezińskim par. Chorzęcin
nad małą rzeczką wpadającą do Wolborki o ½
mili od Ujazdu mila 1 od Wolborza 4½ od
Rawy. Przed uwłaszczeniem włościan posiadała
około 37 włók chełmińskich gruntu ~~pomorskiej~~
części żytniego, między temi było 4 włóki boru,
dwór porządny, dom: 23 lud: 147. (1826 r.) —
~~Ta~~ Bielina ~~jest~~ w dawnem wojew. Rawskiem
pow. Brzezińskim jest gniazdem Bielickich
h. Roch kwitnących w tych tu stronach w
wieku XVI i XVII. — Z tych Bielicki Maciej podstoli
Warszawski dostał w podziale Bielinę w poło-
wie XVII wieku ## W r. 1866 Jacenty Turobojski
właściciel tych dóbr otrzymał rs: 2,206 kop: 33
wynadgrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczo-
ne grunta włościańskie. Majętność ta na-
leżała przed r. 1818 wraz z przyległym folwar-
kiem Teklowem i zarobnym wsią Bociawiec
do Marcina i Walentego Leszczewskich,
daléj około r. 1839 do Małeckich ##. —

Bielino. Wieś prywat. i gm. w Gub. i pow.
Płockim par. Słupno. — Leży nad Wisłą na
przeciwko Dobrzykowa o 1 milę od Płocka,
2 od Bodzanowa. Dom: 15. lud: 116. (1826 r.)

Bielino. Wieś dziedziczna i włość dawniéj w wojewódz:
Płockiém dziś w Gub. Łomżyńskiéj pow. i okręgu sądowym
Pułtuskim par. i gm: Lubiel z kościołem filialnym
domów 19 ludności 160. (1826 r.) Leży niedaleko rzeki
spławnéj Narwi o mil 3 od Pułtuska, tyleż od Makowa.
Bielino jest gniazdem Bielińskich h. Junosza.
Starożytny to i wielce zasłużony ród na Mazowszu.
Pisywał się w dawniejszych czasach z Cieszyna w Płoc-
kiém, póżniéj od dóbr Bielino w Pułtuskiem imię
Bielińskich jak się zdaje koło r. 1490 początek ~~swój wzięło~~.
Dzierżbog Bieliński pisał się 1447 w aktach ziemskich

Zambrowskich. Ziemak z Cieszyna kasztelan wyszogrodzki miał dwóch synów, którzy podzielili się majątkiem ojczystym, z tych Bogdan wziął działem Boruków czy też Borychów i ten zaczął Borukowskich familję. Stanisław wziął Bielino i Cieszyn, ten znowu Bielińskich domu początkiem został, co potwierdzają: Niesiecki i Paprocki. Jakób Junosza Bieliński bisk: Laodycejski i sufragan Płocki, archidyjakon Pułtuski za Zygmunta I, dziedzic Bielina i Sokołowa w Pułtuskiem pisał się z Sokołowa, jak świadczy kamień grobowy w Pułtusku, który też i jego zasługach i cnotach wielkiego rodzaju opiewa; zmarł 7 Czerwca 1583 roku. Jan Junosza Bieliński z Cieszyna bis: płocki brat rodzony Jakóba, umarł w Krakowie 1646 tamże pochowany.

W późniejszych czasach pierwsze miejsca w senatorskiem kole, szczególniej też Marszałkowskie laski były udziałem Bielińskich. Dzieje m: Warszawy wspominają zasługi Franciszka Bielińskiego Ministra. On to położył kamień węgielny dzisiejszej piękności m: Warszawy, wprowadzeniem skanalizowanych odwodnień, ustaleniem porządku i surowém powściągnieniem nadużyć. W wieku bieżącym dobra Bielino z przyległościami: Łyse (Młynarzewo) Plewica i Rogożno, tudzież dobra: Wola-Golewna z przyległościami: Wincentowo, Gołystok z częścią na Zakrzewie i karczmą w Józefowie w pow. Pułtuskim należały do Wincentego Pudłowskiego h: Kościesza syna Kajetana i Antoniny z Myszczyńskich, sędziego pokoju powiatu Pułtuskiego.—

Był on za czasów księstwa Warszawskiego urzędnikiem w ministeryjum spraw wewnętrznych. Objąwszy w spadku po rodzicach dziedziczne dobra Bielino z przyległościami obrany został radcą wojewódzkim a następnie sędzią pokoju pow: Pułtuskiego. Miał w małżeństwie Klarę Łasocką. Imię tego dostojnego męża w życiu publicznem było tak popularne, iż w rozlicznych sprawach, sporach i działach znakomitszych fortun, on zwykle prawdę znajdował i w kilkunastowiach nieraz kończył; umarł w Warszawie d: 11 Czerwca 1857 r. przeżywszy lat 64.—

Za jego to dziedzictwa majętność ta odznaczała się postępowem gospodarstwem szczególniej chowem bydła w lepszym gatunku. W r. 1864 naówczas tych dóbr w stosunku do opłacanego podatku ~~ofiarnym~~ ~~kwocie~~ rs. 90 kop: 87½ przez przewłaszcz Tow: kredyt. Doliczytanych na rs. 13,515.—

Bielino. Wioska prywatna daw. w wojew: dziś Gub: Płockiej pow: i par. Ciechanowskiej, niedaleko tegoż miasta o mil 3½ od m. pow. Prasznysza. Daw. 11 lud. 69 (1826).

Bieliny. Wielka wieś parafialna należąca do dóbr
Poduchownych Nępkowa, dawniéj w wojew. Sando=
mierskiém obecnie w Gub. Radomskiéj powiecie
i okręgu Sądowym Opatowskim w środku prawie
pomiędzy b: miastami Dalesycami, Bodzętynem,
Słupią=nową i Łagowem, w odległości o 1½ mili od
tychże oraz 4¾ od m. pow. Opatowa, kościół par. katolicki, dom. 153 lud. 984. (1826).

Bieliny.=wielkie. Dominium i wieś ~~[illegible]~~
prywat. w Gub. Radomskiéj pow. i okręgu Sądow.
Opoczyńskim na trakcie z Drzewicy do Przysuchy i do
Radomia o ½ mili od Drzewicy, tyleż od Gielniowa
4 od m. pow. Końskich 5½ od Radomia. Ma kościół
par. katolicki, grunta piaszczyste i staw, domów 21
ludności 147 (1827 r.). Opodal od wsi leży dwór
z zabudowaniami dworskiemi. Od strony
zaś Drzewicy rozciągające się mnóstwo piaszczyste
i nieużytki jałowcem porosłe, smutny téj okoli=
cy nadają widok. Wogólności grunta w tych stronach
po za rzeczką Drzewiczką są piaszczyste, kamieni=
ste i mniéj urodzajne. — W r. 1618 uczyniona była
donacyja dóbr Drzewicy przez Jana i Jerzego
braci Drzewickich na rzecz Andrzeja Drzewickie=
go (~~[illegible]~~) brata swego, mocą któréj ci Drze=
wicy dobra: miasteczko Drzewicę z wsiami: Jelną,
Bieliny, Dąbrówka i Żarki=duże i małe one=
mu odstąpili. — W późniejszych czasach były
Bieliny wielkie i małe własnością dziedziczną
Bielińskich Sasonów h. Szeliga i ztąd pisał się
tak wiekopomnej pamięci Piotr jako też i syn
jego Jan Nepomucen Władysław Bieliński
kasztelan, dziedzic około r. 1860 dóbr Grodziec pod
Koninem oraz, Kajetan i syn jego Julian Walenty
Sasonowie Bielińscy h. Szeliga. Następnie
były Bieliny wielkie w upłynionym wieku w dzie=
dzictwie Kochanowskich # i Szaniawskich, a w bie=
żącym wieku Dzianottów. Z tych Teobald syn
Ignacego de Castellati h. tegoż nazwiska, dziedzic
dóbr Bieliny i Żychorzyn w okręgu Opoczyńskim
był prezydującym w radzie opiekuńczéj zakładów do=
broczynnych pow. Opoczyńskiego i za zasługi
w służbie publicznéj ozdobiony został w r. 1856 r
orderem Św. Stanisława IIIéj klassy.

Bieliny=małe lub mniejsze. — Folwark i wieś
prywat. w ~~Gub. Warszawskiéj~~ w dawném wojew.
Mazowieckiém obecnie w pow. Rawskim i okręgu Sądowym tymże
Gub. Piotrkowskiéj par. Łęgonice nad rzeką spławną
Pilicą o 1 milę od Nowego miasta 3 od m. pow. Rawy.
Domów 26. lud: 178. (1826 roku). —

W roku 1820 należała do dóbr Domaniewice i posiadała gruntu 64 włók mor. 27 pręt. 1716 miary chełmińskiej. Jan Bogatko syn Kazimierza starosty kiślackiego i Barbary z Wielkiego Granowa=Granowskiej, starościc kiślacki a według innych kiślański dziedzic na Nieświerzu w Opoczyńskiem i Bielinach w Rawskiem pisał się 1764 na elekcyją Stanisława Augusta króla. Janowi Bielińskiemu h. Szeliga dziedzicowi na mniejszych Bielinach, rotmistrzowi królewskiemu za Zygmunta III Rzeczpospolita pozwoliła wiecznemi czasy pobierać cło czyli opłatę w tych dobrach dla naprawienia błotnistej drogi przez konstytucję 1613 roku. — (Bielińscy h. Szeliga Strzyżami zwani jednakże stanowili dom z Mazurami w Rawskiem i Sandomierskiem wojew.; gdzie są także Bieliny=wielkie w pow. Opoczyńskiem. W spisie wylegitymowanej szlachty Królestwa Polskiego z r. 1851 są Bielińscy Sarzowie z Wielkich i Małych Bielin h. Szeliga. ※

※ Na początku bieżącego stulecia do r. 1839 dobra Domaniewice i Bieliny w Rawskiem oraz Myślakowice w Opoczyńskiem należały do masy opuszczonej po Antonim i Zofii małżonkach Grabińskich.

Bieliny obacz **Bielina**.

Bieliny. Kolonja należąca do dóbr prywat. Januszewo, w par. i gm. Iłów w Gub. Warszawskiej powiecie Sochaczewskim blisko osady Iłowa i rzeki Wisły mil 8 od Kutna; dom. 17 lud. 123 (1826).

Bielitki. Folwark i wieś dziedziczna w dawnem wojew. Kaliskiem obecnie w Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim par. Łgota na drodze z Kamieńska do Pajęczna o 1½ mil. od Brzeźnicy 5 od m. Gub. Piotrkowa. Dom. 17 ludności 136. (1826 r.) —
Folwark ten w r. 1815 do Strzeleckiego. —

Bielniszki. Wieś rządowa w Gub. Suwalskiej pow. Maryjampolskim par. Igłówka, od Maryjampola mil 2¼. — Domów 7. ludności 72. (1826 r.) —

Bielno. lub **Bilno**. Dominium i wieś dziedziczna w dawnem wojew. Mazowieckiem obwodzie kujawskim teraz w Gub. Warszaw. pow. Włocławskim okręgu sądowym Kowalskim par. i gm. Kłobka o ¾ mili od Lubienia 1½ od Kowala 4 od m. pow. Włocławka. W r. 1786 były w Bielnie tylko 3 domy zaś w r. 1826 liczba ich wzrosła do 14-u a mieszk. 94. — Majętność ta z częściami na małém i dużém Szewie przed uwłaszczeniem włościan miała rozległości włók nowopols. 33 mor. 2 pręt. 211.

W r. 1868 komissyja likwidacyjna przyznała Józefowi Krzymuskiemu właścicielowi dóbr Bielno rs. 2,863 za grunta włościanom rozdarowane. Krzymuscy są h: Radwan, zaś Krzymowscy używają h: Ślepowron.
Na dobra Bielno właściciel zażądał w r. 1870 stosownie do podatku gruntowego nowej pożyczki z tow: kredyto: w summie rs: 13,360.—

Bielów.— Bielów z przyległościami: Zawady, Okup-mały i Okup-wielki oraz kolonją Okup-fabryczny zwaną i z młynem wieczysto-dzierżawnym na rzece Grabia, dobra dziedziczne w Gub: Kaliskiéj okręgu Szadkowskim, obciążone pożyczką tow: kredyt:— Szacunek tych dóbr przez władzę Kredytową ustanowiony był w r. 1842 do licytacyi na rs: 15,574. kop: 50.—

Bielowice. Folwark i wieś dziedziczna w Guberni Radomskiéj pow: i okręgu Sądowym Opoczyńskim gm: i par. Opoczno, o ½ mili od m: pow. Opoczna, 3 od Końskich. Składa się z dwóch części, z których jedną posiadali w czasach przedostatnich Kraszkowscy, drugą zaś Wolscy. W r. 1867 Grzegorzewscy właściciele części Bielowic lit. A. otrzymali rs: 3,464 indemnizacyi za utracone grunta włościańskie. W Bielowicach znajdowało się w r. 1826 domów 42 ludności 263.

Bielsk lub **Bielsko.** Miasteczko rządowe, dawniej stołeczne powiatu tegoż imienia w b. wojew. Płockiém dziś w Gub: i pow. Płockim, gm: Kleniewo, około dwóch mil ku północy od Płocka i tyleż od Drobina i Wisły w rozległéj ale urodzajnéj równinie na 47 włókach 19 mor: zasiedlone. Podług lustracyi 1616 miasteczko to w dobrym gruncie położone nie miało jak dotąd ani wody bieżącéj ani boru ani lasu żadnego.
Dwómilowa odległość od Płocka niedozwoliła miastu przyjść do lepszego bytu, późniejsze lustracyje nawiasowo o niém wspominają.
Ma kościół par. z drzewa i kaplicę [illegible] na cmentarzu za miastem, stacyję pocztową i szkołę elementarną. Według spisu z 1786 r. liczył Bielsk dymów 45. a mieszkańców [illegible].
W 40 lat później mianowicie w r. 1827 liczył Bielsk ludności 430 chrześcijan a 184 żydów, 6 murowanych 65 drewnianych domów, 10 jarmarków, 2311 złotych 23 grosz przychodu. Podług późniejszego spisu posiadał Bielsk w r. 1861 domów 59 mieszk. 634. Chrześcijanie utrzymują się z samego rolnictwa, żydzi z handlu.
Dochód konsumcyjny wynosił w końcu 1852

r. 900. Jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1869 na osadę i włączone do gminy wiejskiej Klemiewo. — Wójtowstwo bielskie wypuszczone od r. 1821 w wieczystą dzierżawę obejmuje w sobie gruntu 7 włók 1 morg 97 pręt: 11 miary magdeburskiej.

Bielsk lub **Bielska**. — Mała rzeczka niespławna w pow. Rawskim Gubernii Piotrkowskiej, upada do Rawki pod Kurzeszynkiem naprzeciw wsi Wołuczy. —

Bielska lub **Bilska=wola**. Folwark i wieś dziedziczna w dawnem wojew. Kaliskiem, teraz w Gub: i pow: Piotrkowskim par. Sulejów gm: Łęczno. ~~Leży wśród rozległych lasów rządowych~~ leśnictwa Piotrkowskiego na drodze z Piotrkowa do Przedborza o ½ mil: od rzeki spławnej Pilicy 2 od. m: Gub: Piotrkowa. Majętność ta przed uwłaszczeniem włościan obejmowała w sobie rozległości około włók 98 miary nowopolsk: gruntu ~~2ej, 3ej~~ i 4tej klasy. ~~Nale~~ Dziedziczyli tu dawniej Krainarkiewicze później około r. 1845 Dalkowscy. Z tych Klementyna Dalkowska właścicielka dóbr Ponisieniowych otrzymała w r. 1866. r: 14,535 kop: 23 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. Dom: 16. lud: 131. (1826 r.) —

Bielszczyzna. Folwark prywatny w Gub: Pow. i okręgu Sądowym Lubelskim par. Czwartek, pomiędzy wsią Czechówką górną i przedmieściem Czeskiem ₤ na górach tuż pod m. Lublinem osiedlony. Należy do jurysdykcyi tegoż miasta. W końcu wieku XVI był tutaj ~~zbór~~ Aryjański za rzeką Czechówką, przerobiony w późniejszych czasach na dom mieszkalny. Majątam był jeszcze loch podziemny aż do pałacu Tarłów na Czechówkę prowadzący, teraz już po większej części zawalony. —

Biełą obacz **Biała**.

(Biełgoraj obacz Biłgoraj.)

Biełosiele obacz **Białosiele**.

Bień. Wieś uwłaszczona w obrębie dóbr Miniów klucza Krasne w Gub: ~~Radomskiej~~ pow. ~~Kaińskim~~ Kieleckim okręgu Sądowym Szydłowieckim gm: Miniówskiej. —

Bienduga. — Wioska prywatna dawniej w wojew. Płockiem pow. Pułtuskim obecnie w Gub: Łomżyńskiej pow. Makowskim par. ~~Szelków~~ 3 mile od Pułtuska. Dom. 4 lud. 23. (1826 r.)

Bienduga. — Wieś pryw. w Gub. Płockiej pow. i okręgu Sąd: Prasnyskim par. i gm. Zaręby nad rzeką Omulwią o 1 milę od granicy Pruskiej

2 od Chorzel i Myszeńca 4 od m: pow. Prasnysza. Dom. 11 lud. 70. (26). — Pod tą wsią jest wielka wydma piaszczysta zajmująca przestrzeni mor. 184. W ogólności w północniejszej części powiatu Ostrołęckiego i prasnyskiego znajduje się najwięcej piasków i wydm piaszczystych szkodliwych dla przyległych gruntów ornych, i grożących im zasypaniem. Najwięcej ich jest w stronach niegdyś lasem pokrytych przez nierządne gospodarstwo z użytecznego drzewa obnażonych.

Bienduszka czyli **Binduszka**. Wieś należąca do dóbr Rządowych, par: i gm. Nowogrodzkiej w Gub. # pow. i Okręgu Sądowym Łomżyńskim nad rzeczką Skwa o 1½ mili od Nowogroda, 3 od m: pow. Łomży. Dom. 13. lud. 70. (1826 r.) —

Bieniądzice. Dominium i wieś dziedziczna w b. wojew. dziś w Gub. Kaliskiej pow: i okręgu Sądowym Wieluńskim par. ~~Ław.~~ i gm: Wydrzyn w obrębie trzechmilowym pogranicznym od strony Prus, ¾ mili od Wielunia. Według dawnej taryfy polskiej było w tej wsi w r. 1786 dymów 16, później według spisów z 1826 r. było domów 10 ludności 115. Jeszcze w r. 1815 Bieniądzice i Staw stanowiły jeden majątek ziemski. — W r. 1872 szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władzę Kredytową do licytacyi na rs: 18524. Z pożyczki tow. Kredyt: pozostało w drugiem półroczu 1872 do umorzenia rs: 6756. kop: 74. —

Bieniec. Dawniej starostwo, później wieś folwarczna, należąca do dóbr rząd: i gm: Mierzyce Gub: Kaliskiej pow: i okręgu Sądowym Wieluńskim par. Łętnów nad małą rzeczką wpadającą niedaleko ztąd do Warty, w obrębie trzechmilowym pogranicznym od strony Prus o 1½ mil. od m: pow. Wielunia. W r. 1786 miało dymów 33. — następnie w r. 1826 domów: 31. lud: 215. — W r. 1849 stanowiła oddzielny klucz, z którego roczna dzierżawa wyamuslagowana była na rs: 504 kop: 39. Następnie w r. 1868 folwark Bieniec wraz z innemi imionami nadany został jenerałowi-adjutantowi hr. Hejden.

Bieniędy. Folwark należący do dóbr Lisowa własności dziedzicznej Leszczyńskich w r. 1852 w Gub: Warszawskiej pow: Grójeckim gm: Borowe blizko osady Przybyszewa mil 8¼ od Warszawy. Domów 2 ludności 31. (1826 r.) —

Do tego folwarku należy mały lasek mający w r. 1852 obszerności tylko 6 morgów.—

Bieniędzice.— Dominium i wieś dziedziczna (między: Radomiem, Szydłowcem, Skrzynnem i Przytykiem leżąca) w Gub. i Pow. Radomskim (w gruntach po części piaszczystych, z lasem. Paraf. dawniej do Jarosławic, dziś do Przytyka należy. Blisko tej osady mil 2 od m. Gub. Radomia.

Z tej pochodzą Bieniędzcy lub Bienieccy h. Korab; (tranzakcyje dawne tego znajdują się zapisane w grodzie Radomskim i Opoczyńskim) Długo była w ręku Rochanowskich a przy końcu upłynionego i w pierwszej połowie bieżącego wieku Modzelewskich (h. Trzywdar). Z tych Wincenty Modzelewski dziedzic Bieniędzic i Jarosławic-Górnych # w dniu 16 Maja r. 1828 a po nim odziedziczył ten majątek syn jego Michał Wincenty i posiadał go jeszcze w r. 1839 i 40.

\# Pułkownik wojsk nadwornych króla Stanisława Augusta, deputat na trybunał koronny z wojew. Bracławskiego i konsyliarz, kawaler orderów: Jana Jerozolimskiego i Ś. Stanisława I-ej klasy, będąc jeden z pomiędzy najstarszych komandorów zakonu Maltańskiego zmarł i ciało jego spoczywa w dobrach swoich Bieniędzice

W num: 14 Gazety Warszawskiej z 1861 był artykuł pisany z Bieniędzic z pod Radomia w którym autor rozwodząc się o księgarstwie w kraju naszym przytacza, między innemi, że jeden około lat temu 300 z imienników jego był pierwszym księgarzem w Warszawie i tym sposobem nadał popęd wiedzy ułatwiając nabycie dzieł założywszy księgarnię.— Dobra Bieniędzice składają się z folwarku głównego Bieniędzice z wsią dawniej zarówno tegoż nazwiska, z folwarku Dąbrowa z wsią dawniej zarówną, z kolonii Zagrabówki = Bieniędzkie = vel Michałów, tudzież z młyna Blich zwanego i osady Świnki vel Świnochy. Szacunek tych dóbr w stosunku do opłacanego podatku ofiary ustanowiony był w r. 1867 przez władzę Tow: Kredyt: na rs: 18,468.

Bieniew albo **Bieniewo**.—

Dominium i wieś dziedziczna w b. wojew. Mazowieckiem pow. Sochaczewskim dziś Gub. Warszawskiej pow. Błońskim par. Pawłowice, w okolicy urodzajnej przy trakcie poznańskim o 1 milę od Błonia 2 od Sochaczewa 6 od Łowicza. Domów 12 lud. 147. (1826 roku). Piękna to majętność, ładnie zabudowana, którą zdobią: dwór, austeryja i zabudowania ekonomiczne murowane.— grunta dobre. Była to własność dziedziczna zmarłego w r. 1858 b. naczelnika sekcyi Skarbowej w rządzie Gub. Warszawskiej

który po sprzedaniu Kraśniewej-Woli w okręgu Błońskim około r. 1836. nabył Braski-Dolne i Górne, a później i Bieniewo w okręgu ~~Błońskim, które~~ około r. 1856 odstąpił synowi ~~Marcelemu~~, sam zaś osiadł w Żabach około r. 1856 kupionych.
Po śmierci jego syn Marceli odziedziczywszy dobra Bieniewo także Braski-Górne i Dolne posiadał ten majątek w latach 1858 i 1862, w którym to roku z wyboru obywateli pełnił obowiązki radcy powiatu Warszawskiego, delegata do oczynszowania włościan. Nowa pożyczka w r. 1869 z Towarzyst: Kredytowego zarządzana przez właściciela tych dóbr wynosi rs: 25650. — Niesiecki kładzie Bieniewskich h: Radwan w ziemi Sochaczewskiej gdzie wieś Bieniewo jest gniazdem ich familii. Z tych Bieniewski Wojciech Cześnik ziemi Sochaczewskiej i poseł podpisał się na elekcyą Stanisława Augusta króla w 1764, dalej Bieniewski Ludwik Skarbnik Sochaczewski w 1789 i 93 był kommissarzem w swej ziemi do ustanowienia ofiary z dóbr Ziemskich.

Z tej pożyczki pozostało z dniem 6/18 Sierpnia 1873 do umorzenia Rs. 20,404. kop. 6. Szacunek tych dóbr przez władzę kredytową ustanowiony był do likwidacyi w 1873 na sumę Rs. 42,253. kop. 40.

Bieniewo. Wieś prywatna należąca do dóbr Janiszewo w Gub. Warszawskiej pow: Sochaczewskim par. i gm. Iłów. Leży nad Wisłą o 1 milę od Iłowa, ¾ mili od Wyszogroda, 8 od Kutna. Dom. 10 lud. 26. (1826 r.). —

Bieniewski-Łęk. Wieś pryw: należąca do dóbr Janiszewo w Gub. Warszawskiej pow. Sochaczewskim par. i gm. Iłów, niedaleko tej osady mil 8 od Kutna dom. 7 lud. 75. (1826).

Bieniewo lub **Bieniewo** Folwark pryw. w Gub. Warszaw. pow. Sochaczewskim par. i gm. Iłów.
Leży blizko Arciechowa o 1 milę od Wyszogroda. Dom: 1 lud.: 44. (1826 r.). —
Majętność tę ~~posiadali w latach 1852–1856~~ Augustyn i Kazimiera z Mastowskich małżonkowie Hygierskerger.

Bieniewice? Wieś i włość dziedziczna w Gub. Warszaw: pow. okręgu Sochaczew: i par. Błońskiej gm. Pass. — Składa się z 4ech wsi: Bieniewice, Odrzywół, Dzika-Wola i Cyganka.
Wieś folwarczna Bieniewice leży na trakcie bitym z Warszawy na Niepokalanów do Łowicza. Ma grunta dobre, zabudowania porządne i wiele użytecznych zakładów. —

Jan Olbracht vel Olbrycht z Bieniewic Bieniowski Podczaszy ziemi Halickiej rodem mazur, niegdyś szlachcic cząstkowy, później zamożny magnat dziedzic dóbr Rakowice w ziemi Halickiej zbudował tamże w r. 1660 zamek wspaniały dla przyjaciół, współbraci i Rodaków, a na chwałę Boga jakto brzmiał napis umieszczony nad bramą wchodową. Obszerniejszy jego opis i łączące z nim ciekawe facta historyczne skreślił nam Ad. Amb. Kosiński w powieściach historycznych polskich tom I. – Sobieszczański podaje w r. 1852 żadnych już pamiątek tam nie znalazł o których wspomina Kosiński. Dobra Bieniewice należały za czasów rządu Pruskiego do znanego z zaszczytnie z gospodarstwa wzorowego Jana Bogusława Wilhelmi, który tu rozmaite w gospodarstwie poczynił ulepszenia. Po dwakroć obierany na deputowanego okręgu Warszawskiego, dowiódł cnotliwem postępowaniem że godnie zasłużył na ufność współobywateli. Po śmierci jego dostała się w spadku małżonce Adolfa Schütz radcy budowniczego, a w r. 1837 Karolinie Schültz i Emilii Elżbiecie Wilhelmi.

Następnie były Bieniewice w posiadaniu dziedzicznem w latach 1842–1845 Juliusza Wilhelma Brauwei, który tegoż roku za ofiarę którą zrobił zapewniającą na wieczne czasy na dziedzicznych dobrach swoich Bieniewice, utrzymanie dla dwóch inwalidów z armii Cesarsko-rossyjskiej, otrzymał szlachectwo dziedziczne z her. Bieniewice zwanym. Dalej posiadał je Leon Lewenberg, a w latach 1858–1862 Aleksander Marków lub Markoff.

Bieniewice odległe są od Błonia ¼ mili od Warszawy mil 4. Dom: 19 ludności 316 (1826 r.). –

Przy pierwiastkowej regulacyi hypoteki za rządu pruskiego w końcu XVIII wieku, szacunek dóbr Bieniewice podany był na summę talarów: 27,650 czyli złp: 165,900. – Dobra Bieniewice obecnie składają się z folwarku ~~Bieniewska granica~~ i wsi uwłaszczonej Bieniewice, folwarku Dembówka, folwarku Odrzywół, folwarku Karolin, wsi kolonijalnej uwłaszczonej Dzika Wola i nomenklatury Cyganka na terytoryjum miasta Błonia leżącej. Dobra te po uwłaszczeniu włościan mają ogólnej przestrzeni folwarcznej morgów miary nowopolskiej 1505 i prętów kw. 160. należały zaś w ostatnich czasach (1871) do Aleksandra Markowa i sukcessorów Bronisławy z Węglowskich Markowowej

małżonki Aleksandra Marków. W folwarku Bieniewice znajdują się: dwór drewniany z ogrodem angielskim fruktowym i warzywnym, oranżeryja murowana, folwarki, kuźnia, stajnie, wozownie, holenderznia, owczarnia, stodoła, spichrz murowane; dwie stodoły i inne liczne zabudowania gospodarskie i folwarczne, oraz karczma i wiatrak są z drzewa pobudowane. W r. 1871 dnia 9. Stycznia miały być dobra te w drodze działów sprzedane licytacyją, a zaczęła się miała od summy rs. 99,556. kop: 10. taksą biegłych wykrytej. W r. 1867 Aleksander i Bronisława małżonkowie Marków właściciele dóbr Bieniewice otrzymali rs. 4,552 kop: 7 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom nadane.

Bieniewska granica. Wioska prywatna w Gubi: Warszawskiéj pow. Sochaczewskim par. i gm. Iłów niedaleko téj osady mil 8 od m. pow. Kutna. Domów 4. ludno: 40. (1826 roku).—

Bieniszew lub **Biniszew**. Wieś prywatna w dawném wojew. dziś Gub: Kaliskiéj pow. Słupeckim par. i gm. Kazimierskiéj; nad wielkiém jeziorem od
6. miasteczka Ślesyna aż dotąd na dwie mile długości rozciągającem się w obrębie trzechmilowym nadgranicznym od strony Prus pomiędzy Koninem a Kazimierzem od pierwszego 8, od 2giego 2 tylko wiorsty odległa. Wieś ta a raczej kolonija liczyła w r. 1826 dom. 13 lud. 60.

Przyźwi Bieniszewo — W śród gęstego lasu przy drodze wiodącéj do Kazimierza stoi na wzniosłéj górze kościół dość obszerny murowany i klasztor Kamedułów przez Wojciecha Kadzidłowskiego kasztelana Inowrocławskiego około r. 1640 fundowany, a właściwie dopiero w r. 1781 przez zakonników reguły St. Romualda własnym kosztem wystawiony.— Tu po śmierci St. Wojciecha 5ciu towarzyszów jego unikając prześladowania pogańskiego schroniło się do puszczy znajdującéj się naówczas w miejscowości o któréj piszemy. Osiedliwszy się tu prowadzili żywot pustelniczy i wkrótce zasłynęli cnotami i pobożnością.— Tych złoczyńcy żołnierze napadłszy w nocy na modlitwie srodze pomordowali, ~~właśnie na miejscu~~ gdzie mieszkało na pustyni owych 5ciu braci polaków, męczenników odnowił około r. 1640 ich pamięć

kasztelan Kadzidłowski — fundując klasztor wyżéj wspomniony. Widok ze wzgórza na okalający z trzech stron las obszerności podobno 300. włokowéj, a z 4téj na rozścielające się ogromne jezioro Gosławskie i bielące się nad ~~niem~~ Gosławice jest prawdziwie piękny i zdobny.

każdego zachwycić. Miejsce to z powodu dorocznego odpustu w dniu 8 Września przypadającego odwiedzane bywało licznie zgromadzeniem różnego stanu osób z najodleglejszych nawet okolic przybywających. Postępując od Toruniowa do Gostawic groblą gdzie jest most na odnodze Ś^tkeszyńskiego jeziora, skoro zwrócimy oczy na prawo, niepodobna nie uznać powabu tej okolicy. Ogromna przestrzeń wód wokoło otoczona poważnym czarnym lasem, gdzie niegdzie poprzecinanym smugami łąk i bielejącemi się drogami, wprost z poza jeziora wyglądające dwie wieże Bieniszewskiego kościołka a po lewej stronie ponad niemi czerwonemi dachami zabudowania w Gostawicach, widok tu zachwycający zasługuje aby był z natury zdjęty ręką wprawnego malarza. Okolice Bieniszewa zupełnie są podobne do Bielan Warszawskich.

Bieńki = budzice Tego nazwiska jest kilka małych wiosek szlacheckich w dawnem wojew: Płockiem pow. Prasnyskim teraz w Gub: Płockiej pow. Ciechanowskim par. i gm. Sońsk.
Od m: pow. Prasnysza mil 3½. Sebastyjan z Bieńków Bachowski h. Korwin z ziemi Ciechanowskiej podpisał się na elekcyję Augusta II. Z tego poznać, mówi Kuleski, „że Bachowscy jednąż dzielnicę mają z Bieńkowskiemi. O tych wioskach czytaj dalej. — czytaj też Bielice.

Bieńki = budzice. Wioska szlachecka w Gub. Płockiej pow. Ciechanowskim par i gm. Sońsk
Od m: pow. Prasnysza 3½ mili. Dom. 4 lud. 22 (26 r).

Bieńki = kurguly. Wioska szlachecka w Gub. Płockiej pow. Ciechanowskim par. i gm. Sońsk.
Od m: pow. Prasnysza 3½ mili, dom 5. lud. 38 (26 r).

Bieńki = śmietanki. Wioska szlachecka w Gub: Płockiej pow: Ciechanowskim par. i gm. Sońsk
Od m. pow. Prasnysza mil 3½ dom: 5 lud. 38 (26 r).

Bieńki = Żarny. Wioska szlachecka w Gub. Płockiej pow. Ciechanowskim par. i gm. Sońsk
Od: m. pow. Prasnysza mil 3½ dom: 3 lud. 20. (26 r).

Bieńki = szczekoty. Wioska szlachecka w Gub. Płockiej pow. Ciechanowskim par. i gm: Sońsk
Od m. pow. Prasnysza mil 3½ dom. 10 lud. 58. (1826 r). —

Bieńków. Wieś dziedziczna do dóbr i par. Bełchatów w dawnem wojew: Kaliskiem dziś w Gub. i pow: Piotrkowskim gm: Bełchatówek w jurysdykcyi Sądu

Pokoju w Piotrkowie.

Bieńkow inaczej **Wisowy** zwana. — Wioska należąca do dóbr rządowych par. i gm. Radoszyce w Gub. Radomskiéj pow. i okręgu Sądow. Końskim o 1/4 mili od Radoszyc, 3 od m. pow. Końskich. Dom. 3 lud. 27 (1826 r.). —

Bieńkowice obacz **Biińkowice**.

Bierczany. Wieś prywatna w Gub. Suwalskiéj pow. Augustowskim par. Sztabinowce, niedaleko osady Sopockin, o mil 9 od m. pow. Augustowa Dom. 15. lud. 84. (1826 r.). —

Bierczyszki. Wioska dawniéj w pow. Maryjampolskim dziś Władysławowskim w Gub. Suwalskiéj par. Słowiki, należąca do dóbr rządowych, i gm. Kidule w terrytoryjum trzechmilowém od granicy Prus, 9 mil od m. pow. Maryjampola Dom. 4 lud. 32 (1826 r.). —

Bierdzierzwa. Wieś należąca do klucza Garnowskiego familii Działyńskich w Gub. i pow. Radomskim okręgu Sądowym Kozienickim par. dawniéj do Olexowa teraz do Regowa, na drodze z Gniewoszowa do Zwolenia i Skaryszewa o 1 milę od rzeki spławnéj Wisły i tyleż od osady Gniewoszowa i Granicy, 6 od m. Gub. Radomia, w gruntach pomiernych. Dom. 19 ludność 137 (1826 r.). Ztąd pisali się Romerowie, Bromirscy, Gniewoszowie; po nich Szembekowie i Mycielscy byli dziedzicami.

Biernacice. Folwark i wieś ~~osadła~~ w Gub. Kaliskiéj pow. Tureckim okręgu Sądowym Warckim par. i gm. Niewierz, dziedzictwo niegdyś Skotnickich, późniéj Pstrokońskich ~~w reszcie w 1854~~ 1858 Feliksa Lisieckiego. Składa się z trzech części lit. A, B, C, oznaczonych; ma las, łąki, sady, stawy. Dom. 24. ludności 219. (1826 r.). — Leży pomiędzy osadami ~~Uniejowem~~ i ~~Poddębicami~~ o 3/4 mili od Uniejowa, tyleż od rzeki spławnéj Warty, 8 od Kalisza.

Biernatki. — Wieś folwarczna ~~w Gub. i pow. Ka~~liskim par. Zborów gm. Kamień w obrębie trzechmilowym nadgranicznym od strony Pruss. Odległe od miasteczka Blizanów ~~o 1 mili~~ od Kalisza (wiorst 9). # Dom. 7. lud. 74. (1826 r.). Dobra Dębe i Biernatki dziedziczy ~~teraz~~ 1856–58. Fryderyk Gustaw Maetschke.

Od Stawiszyna wiorst 11 od Koźminka wiorst 10. od m. pow. i stacyi pocztowéj Turku wiorst 30. Grunta należą do klasy 2, 3, 5, i 4, a ich rozległość wynosi przy bliżonym wyrazie około 10 włók. 39. We wsi Biernatkach są zabudowania: dwór murowany przy nim oficyna dla ludzi Dworskich z drzewa, gorzelnia murowana i kilka innych budynków. —

Biernatki. Folwark i wioska prywatna należąca do dóbr (Krasińskich) par. Lubraniec, gm. Piaski Gub. Warszawskiéj pow. Włocławskim, blizko osady Lubraniec o mil 3

od m: portowego Włocławka; dom: 5 ludn: 43. (1826 r.)

Biernatki = holendry. Kolonija prywatna w Gub: Warszawskiéj pow: Włocławskim okręgu sądowym Kowalskim par. i gm: Chodecz, od miasta pow: Włocławka mil 3. Dom: 8 lud: 48. (1826 r.)

Biernatki. – Wielka wieś należąca do dóbr rządowych Rajgród w Gub: Suwalskiéj pow: i par: Augustowskiéj, w terytoryjum trzechmilowem o ½ mili od granicy Prus o 1 mile od Augustowa.
Dom: 67 lud: 337. (1826 r.)

Biernatowizna. Młyn wodny i tartak należący do dóbr, par: i gm: Kuflew w Gub: Warszawskiéj pow: i okręgu sądowego Nowomińskim 3 mile od m: pow: Mińska.
Dom: 1. ludności 10. Przykolei Terespolskiéj, stacyi Mrozy pod Kałuszynem

Biernaty = płosodrze. Wieś dziedziczna w dawnem wojew: Podlaskiem obecnie w Gub: Siedleckiéj powiecie Konstantynowskim par. i gm: Łosickiéj pow: Biały. Składa się z dwóch części szlacheckich, z których jedną posiadali w przedostatnich czasach Biernaccy, drugą Rzewuscy. Obie te części miały w r. 1826. dom: 7. ludności 42. – #

Szacunek części lit: A. Pawła Biernackiego w latach 1820 i 1838 oznaczony był w hypotece na złp: 3,300, mniejszej części B. posiadali w owej epoce Piotr i Balbina z Biernackich małżonkowie Rzewuscy.

Biernaty = rudniki. – Folwark i wieś szlachecka z dwóch części składająca się dawniéj w ziemi Bielskiéj wojew: Podlaskiego dziś w Gub: Siedleckiéj powiecie Konstantynowskim par. i gm: Łosickiéj o ½ mili od Łosic 5¼ od miasta pow: Biały. Znaczniejszą część posiadali w przedostatnich czasach

Biernaty = stare. – Wieś dziedziczna w Gub: Siedleckiéj pow: Konstantynowskim par. i gm: Łosickiéj posiadana przez kilku współdziedziców. – Leży o ½ mili od Łosic 5½ od m: pow: Biały. – Dom: 19 ludności 125. – (1826 r.) –
Część ziemska na Biernatach = starych lit. A. należy do dóbr Rzewuski = zawady, zaś Biernaty = stare część lit B, z częściami na Biernatach = Płosodrzy i Biernatach = wólce stanowią majętność, któréj szacunek do licytacyi w r. 1863 za zaległości tow: kredytow: w stosunku do podatku ofiary
Poprzednio posiadali w r. 1829 = 1838 części ziemską na Biernatach = starych lit: B. Wincenty i Anastazyja Biernaccy w szacunku złp: 10,000 w hypotece ustanowionym. Zaś część C. należała przed rokiem: 1829 do Skwierczyńskich. Szacunek jéj wynosił według księgi hypoteczniej złp: 8,000. –

Biernacki Jan Chryzostom Poraj z Biernat i na Bier=
natach w ziemi Mielnickiej (w dzisiejszym pow. Kon=
stantynowskim) syn Piotra Pawła, Superintendent
jeneralny kassy królewskiej i Rzeczy=pospolitej przez
lat kilkanaście, pilnie wiernie i pracowicie obowiąz=
ki te pełnił. Kiedy króla Stanisława Augusta w r. 1771.
w Warszawie na ulicy Miodowej konfederaci porwali
on w czasie tym smutnym okazał wiele męstwa
i odwagi spiesząc na pomoc królowi, a nie zastawszy
go już w karecie jenerała adjutanta Paniatowskiego
wziął na ręce i do pokoju wyniósł. Wreszcie jako
dobry obywatel zapisał w r. 1788 złp. 100,000 tysięcy
na uorganizowanie 100,000 tysięcy wojska przez
stany uchwalone. Tenże że posiadał znakomitą
i kosztowną zbrojownię różnej broni ręcznej krajowej
i zagranicznej, którą sam król Stanisław po=
dziwieniem oglądał. (heraldyka Wielądka).=

Biernaty=średnie. Wieś przez szlachtę osiadła
w dawnem wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedlec=
kiej pow. Konstantynowskim par. i gm. Łosic=
kiej o ½ mili od Łosic 5¼ od Białej. dom. 38 lud. 163 (26).
Dwie części ziemskie A. i B na Biernatach=śred=
nich posiadał w latach=1829=1838. Jan Biernacki.
Szacunek części A ustanowiony był w hypotece
na złp. 8,000 części B. na złp. 9.000.– Zaś części
ziemskie: C, D, E, F, G, H. każda w szacunku
około 5,000 tysięcy złp. posiadali: Obrąpalscy,
Hybowscy i inni cząstkowi posiadacze.

Biernaty=wólka. Folwark i wieś prywatna
w Gub. Siedleckiej pow. Konstantynowskim par.
i gm. Łosickiej o ½ mili od Łosic 5½ od Białej.
Domów 11. ludności 65.–(1826 r.)—
Część gruntów w tejże wsi należy do dóbr Biernaty=
Stare lit. B.—

Biernaty. Młyn w powie. i Gub. Kaliskiej w
okręgu 3 milowym nadgranicznym od strony Prus.

Biernaty. Wieś prywat. w Gub. Płockiej pow. i
okręgu Sądowym Mławskim par. Dłutowo, blisko
granicy Pruskiej. Od Mławy mil 4. dom. 7. lud. 53 (1826).—

Biernaty=piennice lub. **piennickie.**
z przyległościami Piennice=wielkie lit: D i Grabowo=
Trzylogi lit. F. Dominium i wieś dziedziczna w
dawnem wojew. Płockiem pow. Przasnyskim, dziś w Gub:
Łomżyńskiej pow. Makowskim w par. i gm. Krasnosiele
w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Przasnyszu mil 2½ od te=
go miasta. Domów 12. ludności 80. (1826 r.)—

Biernaty=pieniackie obciążone były pożyczką Tow. Kred.
2giego okresu w sumie rs. 1,200.
Szacunek przez władzę Kredytową ustanowiony był
do licytacyi w r. 1866 na rs. 2,593.—

Biernik. Dominium i wieś w Gub. Warszawskiej
pow. Skierniewickim par. Jeruzal gm. Dalecko.
Ćwierć od stacyi kolei żelaznej Radziwiłłów ½ mili
od Mszczonowa 3 od Rawy. Do tej majętności
należała w r. 1832 kolonija Biernik złożona z 9ciu
chałup: a 44 mieszkańców i druga kolonija
Chrząszczew zwana, oraz wieś Wólka-biernicka.
Ogólna rozległość tych dóbr wynosiła w r. 1857 włók
35.— W gruntach tej wsi znajduje się pod warstwą zie=
mi na trzy łokcie grubą warstwa materyi opałowej,
obecnie nieposiadającej oddzielnego nazwiska.
Materyja ta podobna do węgla brunatnego,
w niektórych kawałkach zbliża się do torfu gdyż
zawiera szczątki roślinne niezupełnie rozłożone.=
W r. 1862 i =64. posiadali ten majątek Adolf i Gus=
taw Bauerfeind.— Wysokość pożyczki Tow. Kred. z r. 1869 przez właściciela na dobra Biernik zaciągniętej wynosi rs. 8,370

Bierszłany. Wieś w Gub. Suwalskiej pow.
Maryjampolskim w tarytorjum [illegible] ... od granicy Prus.—

Bierwce, Bierzwce lub **Bierzwiec.**—
Folwark i wieś dziedziczna Bilewiczów par. w Gub.
i powiecie Radomskim par. Goryń o 1 milę od Jed=
lińska ½ od Głowaczowa 2½ od Radomia.—
Ma dwór. Dom. 20 ludności 196. (1826 r.)
Lasy tężki dobre i grunta średnie.— Niegdyś gniaz=
do domu Bierzwieckich jak świadczy ksiądz
Franciszek Siarczyński, lubo wszędzie tego nie są
czytać w heraldykach naszych o familii podob=
nego nazwiska. Część jej duchowna za czasów
Siarczyńskiego należała do probostwa Jedlińskiego.
W r. 1637. Stanisław Witowski kasztelan Sando=
mierski, za Jana Kazimierza wystawił koś=
ciół w Jedlińsku oraz kupił folwark zwany Bierwce=
księżo, dla probostwa w Jedlińsku. W tymże
r. 1637 wystawił on także kościół XX. Dominikanów
w Wysokiem-kole. Umarł ten mąż zacny w póź=
nej starości pochowany podobno w Wysokiem=
kole bo tam jest do dziś dnia jego nagrobek u XX.
Dominikanów. W r. 1865 dobra Bierwce, folwark
Biały-ług i kolonija Oborek miały ustanowio=
ny przez władzę Tow. kredyt. szacunek w sumie
rs. 17,033.—

Bierżelice. Młyn wodny na rzece Skrwa blizko miasta Gostynina w Gub: Warszawskiéj pow: i par: Gostyńskiéj, od miasta pow. Kutno mil 3¼. Domów 3. ludności 31. (1826r). Jest własnością prywatną.

Bierzgiel. Młyn należący do dóbr rządowych Ciechocin w Gub: Płockiéj pow. i okręgu Sądowym Lipnowskim par. i gmi. Nowogród w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiéj. 4 mile od Lipna Domów. 4 ludności 43. (1826 roku).

Bierżków obacz **Bieszków.**

Bierżwce obacz **Bierwce.**

Bierzwie. Wioska prywatna w dawném wojew. Kaliskiskiém pow Ostrzeszowskim obecnie w Gub: Kaliskiéj pow. Wieluńskim par. Kraszewice blizko granicy Pruskiéj o mil 5 od m: pow. Wieluń Dom. 4. lud: 53. (1826 r).—

Bierzwiecka=wola. Folwark i mała wioska w Gub: i pow. Radomskim par. Gozdzie o ½ mili od Jedlińska. Przy końcu XVIII wieku miała dwór murowany i hutę szklanną. Własność rodziny Nestorowiczów. Z nowszych czasów dziedziczyli tu w 1839 Andrzej Rogajski i Michał Remigiusz Nestorowicz - Nestorowiczowie są jedni herbu Pobóg inni h: Dołęga ~~marcella~~

Bierzwienna=długa. Wieś i włości dziedziczna w daw. wojew. Mazowieckim pow. Łęczyckim, teraz w Gub: Kaliskiéj pow. Kolskim granicząca z miastem Kłodawą od którego o ¾ mili jest odległa. Leży przy starym trakcie Warszawskim o mil 5 od m: pow. Łęczycy. We wsi folwarcznej Bierzwienna=długa jest kościół paraf. należący do dekanatu Kłodawskiego. Dom: 28. lud: 258. (1826 r).
Dobra te mają obszerne granice, znaczne wysiewy, gorzelnię, trzy austeryje i dwa wiatraki. Składały się w przedostatnich czasach z wsiów: Bierzwienna długa, Bierzwienna-krótka, Jaźwinówka, i Łęczówka i należały do familii Stuckich.
Następnie była w posiadaniu Krzykowskich, z tych Antoni dziedzic obszernych dóbr w pow: Łęczyckim obywatel powszechnie szanowany zmarły we wsi Tarnówce=pongtówce 19 Listop: 1855 r, pochowany w grobie familijnym we wsi Chełmno, obok swój chrześcijanina znacznym datkiem przyczynił się w r. 1853 do wzniesienia pięknéj kaplicy St: Rocha na cmentarzu wsi Sobótka w pow. Łęczyckim, jak niemniéj do odrestaurowania i upiększenia świątyni parafialnéj Grzegorzewie

Chełmnie i kaplicę w Bartogach miał być pomocą, a przy błogosławieństwie Nieba i bliźnich nie zapominał. Po jego śmierci dobra ziemskie Bierzwienna-długa, Bierzwienna-krótka i Leszcze, miały być sprzedane w r. 1862 przez licytacyję w całości lub też w trzech oddziałach; co do ogółu dóbr od sumy rs. 112,000, a co do szczegółów Bierzwienna-długa od sumy rs. 62,028, Bierzwienna krótka od sumy rs. 23,192, Leszcze od sumy rs. 26,780. Do dóbr Bierzwienna-długa należały w owej epoce przyległości: Tarnówka, Leszcze, Łęczówka, folwark Brzeziny, kolonija Niepoń vel Niepol oraz przyległe lasy.—

Bierzwienna-krótka. Folwark i wieś dziedziczna należąca dawniej do dóbr Bierzwienna-długa w b. wojew. Mazowieckiem pow. Łęczyckim obecnie w Gub. Kaliskiej pow. Kolskim par. Bierzwienna-długa, niedaleko od Kłodawy 5 mil od Łęczycy. Dom. 22. lud. 160. (1826 r.).— Wysokość pożyczki Tow. Kredyt. z r. 1869 przez właściciela zarządzana Bierzwienny-krótkiej wynosi rs. 11,560.—

Bierzyn lub **Bierzyno**.— Wieś prywatna folwarczna w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim par. Boniewo, o mil 3½ od m. pow. Włocławka. W r. 1789 liczono w tej wsi dom. 17 zaś w r. 1826 było ich tylko 14 a mieszkańców 117.— Józef na Bierzynie, Antoni i Jan Bierzyńscy podpisali się w r. 1764 na elekcyję Stanisława Augusta króla z wojewódz. Sieradzkiego.—

Biesak. Osada należąca do dóbr rządowo ~~jch~~ górniczych w dawnem wojew. Krakowskiem dziś w Gub. pow. i par. Kieleckiej nad rzeką Bobrzą inaczej Trupienią zwaną, której koryto ~~w tych czaso~~ niedawnemi czasy uregulowaném zostało przez wyprowadzenie nowego kanału od Białogona. Leży przy trakcie z Kielc do Krakowa o 1 milę od Kielc. Dom. 2. ludności 29 (1826 r.).—

Biesia. Wieś prywat. w Gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. Stolec o 1 milę od Złoczewa tyleż od Brzeźnina, 3 od m. pow. Sieradza. Dom. 19 lud. 124. (1826 r.).—

Biesiadki. Osada prywat. w Gub. Lubelskiej pow. Chełmskim par. i gm. Olchowiec od m. pow. Krasnegostawu mil 4½. Dom. 2. lud. 11. (1826 r.).—

Biesiekiery obacz **Besiekiery.**

Biesiekierz obacz **Besiekierz.**

Biestrzyków=wielki. Wieś szlachecka składająca się z kilkunastu pojedynczych posiadłości w b. wojew. Kaliskim dzisiejszej Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim par. Chełmno między miastami Przedbórzem i Radomskiem około mili od Przedborza, tylko od niego o zwłoki, do Pilicy 2 od Radomska 6 od m. Gub. Piotrkowa. Dom. 21. lud 174. (18).
Biestrzykowski Jan h. Pruss. z Biestrzykowa w b. wojew. Sieradzkim i Kazimierz Biestrzykowski pisali się na elekcyę Augusta II króla w r. 1696 z wojew. Chełmskiem. raz Józef Biestrzykowski tegoż her: piątkowy na elekcyę Stanisława Augusta króla w r. 1764 z wojew. Sieradzkiem.
Wiadomości nadesłanych we dokumentów dowodzi: że Stanisław Bogusławski h. Jastrzębiec syn Piotra Ścibora Bogusławskiego około r. 1625 żyjącego, z małżonką swoją Zofiją Warszycką Jadwidze Zegocianie żonie syna swego Andrzeja, zrzygnowali część na dobrach Biestrzykowie=wielkiem w sumie 300. Złp. Andrzej zostawił Jana i Walentego synów.

Biestrzyków=mały. Wieś dziedziczna dawniej różnych posiadaczów szlachty w b. wojew. Kaliskim dziś w Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim par. Chełmno, o 1½ mili od Przedborza 6 od m. Gub. Piotrkowa.
Dom. 25 lud. 201 (1826 r.)
Dobra Biestrzyków mały składające się obecnie z części ziemskich lit. A. B. C. D. E. F. o nazwiskach mały ustanowiony przez władzę Tow. Kredyt. w r. 1863 wzmianek do licytacyi w stosunku do opłacanego podatku ofiary rs. 3,750.—

Bieszków lub **Bierzków.** Wieś podkomorna należąca teraz do dóbr ~~rządowych~~ donacyjnych Mirów w Gub. i pow. Radomskim okręgu Sądów. Szydłowieckim par. Jastrząb gm. Rogów, między Mirowcem a Szydłowcem na drodze z Iłży do Szydłowca.
Od Jastrzębia ¾ mili od Szydłowca mila 1. od Iłży 2½, od Radomia mil 4. od Końskich mil 6.
Grunta ma poczęści piaszczyste, lasu mało.
Dom. 35. ludności 260. (1826 roku.)
W lasach tej wsi i pobliskiej Zbijowa poczęści a u mieszka Kra zwanej Ciepielówka zwana.

Bieszowa obacz **Beszowa**.

Bietkowice obacz **Bitkowice**.

Biejków obacz **Bików**.

Bieżany. Wieś dziedziczna w Gub. Płockiej pow. Mławskim par. Gradzanowo gm. Ratowo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Mławie, w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiej, o 2 mili od Radzanowa, 4 od m. pow. Mławy. dom. 4 lud. 33 (26). W r. 1854 nastąpił dział majątku po Rozalii z Klewieckich pierwszego ślubu Sonenbergowej powtórnego Żarbowej, składającego się z dóbr: Bębnowa, Bieżan, Bębnówka lit. A. i części Bojanowa = Mszerków. Sprzedaż nastąpić miała w dwóch oddziałach. Oddział II składać się miał z dóbr Bieżan rozległości w tek.: 23 mor. 22 pręt. 111. w ogólności na rs. 5639 kop. 95 przez biegłych ocenionych. W r. 1866 Karol Sonenberg właściciel dóbr Bieżany otrzymał rs. 1212 kop. 73 wynagrodzenia likwidacyjnego za zniesione grunta włościańskie. Na gruntach tych dóbr znajdują się bogate pokłady torfu na 12 stóp grube, rozciągające się na 380 morgach, a zatem według obliczenia p. Glinojeckiego z [illegible] [illegible] znajduje się w tym majątku około 1,125,000 sążni kubicznych tego surrogatu.

Bieżeń. Wieś należąca do dóbr rządowych Częstochowskich w dawnem wojew. Kaliskiem obecnie Gub. Piotrkowskiej pow. Częstochowskim par. Truskolasy o $\frac{3}{4}$ mili od granicy pruskiej 2 od m. pow. Częstochowy $6\frac{1}{2}$ od Wielunia. Domów 25. lud. 156. (182 r.).–

Bieżowice. Realność w Gub. Warszawskiej pow. Kutnowskim par. Solec. W r. 1866 komissyja likwidacyjna przyznała Maryjannie Górskiej właścicielce dóbr Górki i Bieżowice rs. 6,271 kop. 45. wynagrodzenia likwidacyjnego za zniesione grunta włościańskie.–

Bieżuń. Osada, gmina, i znaczna włość dziedziczna w dawnem wojew. dziś Gub. Płockiej pow. Sierpskim par. t. własnej, w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Mławie (w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiej) na traktcie głównym pocztowym z Płocka do Królewca, o 2 mile od Szreńska. ~~Dwie~~ 2 ~~mile od Szreńska~~ 3 od Raciąża 5 mil od Mławy $2\frac{1}{2}$ od Sierpca $7\frac{1}{2}$ od m. Gub. Płocka a 15 od Warszawy. Leży nad małym strumieniem wpadającym tu do rzeki Działdówki, która powyżej Radzanowa przybiera nazwisko Wkra. Okolica słynie wybornemi rybami i rakami, które do Warszawy są dowożone i stanowić musiały z dawna główne źródło zarobkowania mieszkańców, skoro pozostało przysłowie: „Gdyby nie ryby i raki, zginęli by Bieżuniaki.“– Ziemowit książę Mazowiecki na Płocku, Rawie i t. d. wynagradzając wierne

i długoletnie służby Jędrzeja z Gołczewa kasztelana płockiego zatwierdził 1406 r. założone przez niego miasto Bieżuń.
Święcicki opisując Mazowsze w pierwszej połowie XVII wieku zowie miejsce to „castellum”, (zamek, warownia); źródła dziejowe krajowe żadnej o nim wzmianki nie czynią.
Przy końcu XVII i na początku XVIII wieku było w dziedzictwie Zamojskich. Tu się urodził 1716 r. Jędrzej Zamojski kanclerz W. koronny, mąż światły i nieskazitelny; złożywszy kanclerstwo przemieszkiwał tu zajmując się uszczęśliwieniem włościan i układaniem zbioru prawa cywilnego. Jeszcze na początku XVIII wieku dobra Bieżuńskie z dwoma miastami: Bieżuniem i Żurominem należały do hr. Zamojskich. Następnie Bieżuń był w dziedzictwie Zalewskich około r. 1813 – 1814; dalej przeszedł na własność Adama Wołoskiego a po jego śmierci stał się własnością sukcesorów. Bronisław Lasocki zaślubiwszy córkę Adama Wołoskiego stał się w podziale właścicielem dóbr Bieżuńskich, i pod ów czas w r. 1866 przyznaną mu indemnizacyję w sumie rs. 60,900 kop. 97. za nadanezone grunta włościańskie. –
Do klucza Bieżuńskiego należały wówczas oprócz miasta Bieżunia przyległości następujące: – Dąbrówka, Zimolza, Siedliska, Budy-bieżuńskie, Strzeszewo, Młodzin, Jonne, i Elżbiecin.
Miasto założone na 32 włókach ziemi jest dosyć handlowne. – Ma kościół parafialny katolicki i stacyję pocztową i szkołę. A kiedy według obliczeń statystycznych przy końcu XVIII stólecia miał tylko 126 domów i 630 mieszkańców, między którymi było 345 chrześcijan a 285 żydów, w ciągu 30 lat następnych ilość domów wzrosła do cyfry 174 a między temi dwa murowane a mieszkańców 1998. a do r. 1861 poskoczyła do 180 domów a 2447 mieszkańców. W pobliskiej wsi Strzeszewie stykającej się z miastem jest piękny pałac murowany zbudowany przez Zamojskich, w którym zwykle mieszkają dziedzice tej włości. Pod Bieżuniem zaszła w miesiącu Grudniu 1806 r. walka między wojskiem francuzkiem pod wodzą marszałka Bessières a Rosyjanami. – W r. 1870 na żądanie Bronisława Lasockiego w Krakowie zamieszkałego b. właściciela dóbr Bieżuń przeciwko Aleksandrze z Wierzbińskich Sichen po Tadeuszu Sichen pozostałej wdowie właścicielce dóbr Bieżuńskich, w poszukiwaniu sumy rs. 70 140 i kosztów egzekucyjnych sprzedane być miały dobra powyższe przez publiczną licytacyję.
Obejmują one około mor. 5,396 ogólnej rozległości.
Bór zwany Jonne był wówczas w posiadaniu i zarządzie dawniejszego właściciela tychże dóbr Bronisława Lasockiego. –

Na folwarku Bieżuń są zabudowania: Pałac murowany parterowy w części dwu piętrowy, dwa folwarczny murowany pod dachówką, spichrz murowany od 3ech piętrach pod blachą żelazną, młyn murowany o 2ch kołach a 5ciu kamieniach przy nim obszerny dom należący do młyna. Domi w folwarcznych 5 i karczma z wjardem. Inne folwarki i wsie do dóbr Bieżuńskich należące są opisane pod właściwemi nomenklaturami. Lasy bieżuńskie mające około mor. 2,300 rozległości podzielone na 4ry rewiry obejmują drzewo sosnowe, dębowe, jodłowe i olszowe. W tych lasach są 4ry domy dla leśników zbudowane. ~~Miasto Bieżuń~~.

Od niejakiego czasu napływ kolonistów niemieckich do królestwa polskiego znowu nabrał wielkich rozmiarów. Cała przestrzeń pomiędzy Bieżuniem a Raciążem na kilka mil □. jest przeważnie przez Niemców zamieszkałą. Miasto Bieżuń jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1869 na osadę i włoczone do gm: wiejskiej tegoż nazwiska.

Bieżywody Wieś należąca do dóbr i par. Czarnocin w dawnem wojew. Kaliskiem dzisiejszej Gub. Piotrkowskiej pow. Łodzińskim o mil 3 od m: Gub: Piotrkowa. Dom: 12. lud. 89. (1826 r.)

Bigosy. - Wioska prywatna w dawnem wojew. Kaliskiem pow. Ostrzeszowskim teraz w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim par Kraszewice blisko granicy Pruskiej mil 5 od m: pow. Wielunia. Dom: 3 lud. 23. (1826 r.)

Bików lub. **Biejków.** Wieś folwarczna w dawnem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej pow. Grójeckim par i gm. Stromna w dobrym gruncie i pięknem położeniu na wyniosłym lewym brzegu rzeki Pilicy. Składa się z 2och części z których jedna należała do w ostatnich czasach Saryusza Stronkowskiego, druga do Kazimierza syna Wawrzyńca h. Łada Dadowskiego, i też ją obydwie otrzymał od rządu w r. 1867. Dz: 3051. tom. 17. Indemnizacyjo za utracone grunta w tożsamości. Ma dwa dwory, z których jeden przy wsi Brankowa, 6 f.r. (26?) sad owocowy, wiatrak. Dom: 29. lud. 294. (~~2??~~) Odległa jest od Białobrzegów ¾ mili od Warki mil 2 od Warszawy 8 mil. Biejków jest gniazdem familii Biejkowskich h: Jastrzębiec. O tym starożytnym domu piszę Paprocki i Niesiecki w te słowa: „Trojden książę Mazowiecki, i Czerwiński w r. 1332: Stankowi hrabi jednemu z przodków domu tego Biejków wieś nad rzeką Pilicą z obszernemi przywilejami i swobodami wiecznemi czasy puścił, od której Biejkowscy wziąć się poczęli. Biejkowski Mikołaj h. Jastrzębiec

z Bieżkowa, marszałek u Ziemowita i Konrada książąt Mazowieckich, mąż pamiętny w okazyjach z Litwą jeszcze naówczas z Koroną nie złączoną. Jednemu z braci Bieżkowskich Janowi dostały się działem w wieku XV Falencice, drugi zaś utrzymał się przy Bieżkowie. Potomkowie jego byli wielce zasłużeni w tej ojczyźnie szczególniej Paweł Bieżkowski za czasów Zygmunta Augusta żyjący odważny rycerz, który do Moskwy w niewolę wzięty w więzieniu życia dokonał. — Dobra Bików obciążone są pożyczką z Kred. pt. z 1859 w sumie rs 8,190.

Bikówek

Folwark i wieś prywatna w dawniem wojew. Mazowieckiem ziemi Czerskiej obecnie w Gub. Warszawsk. pow. Grójeckim par. Worów na trakcie średnim z Grójca do Mszczonowa, o 1 mili od Grójca, 6½ od Warszawy. Należy do dóbr Zalesie. Domów 7. ludności 64. (1826 r.) —

Bikowska lub **Bieżkowska wola.**

Folwark i wieś dziedziczna w przedostatnich czasach Prónkowskich h. Łada w dawniem wojew. Mazowieckiem ziemi Czerskiej teraźniejszej Gub. Warszawskiej pow. Grójeckim par. i gm. Tronina, w pięknem położeniu nad rzeką spławną Pilicą. Ma dwór, porządne zabudowania gospodarskie murowane, przy dworze sad owocowy, wiatrak, las dębowy, rozległe pastwiska i grunta. Domów 20. ludności 197. (1826 r.)

Od Białobrzeg ½ mili od Warszawy mil 8. —

Ogólna przestrzeń tych dóbr łącznie z folwarkiem Wincentowem z tamtej strony Pilicy położonym wynosi około 55 włók chełmińskich. W tej rozległości mieściło się przed r. 1852. 10 włók lasu. W końcu XVIII i na początku XVIIII wieku posiadał majątek ten Wincenty Prónkowski h. Łada były prezes rady powiatowej Czerskiej za czasów księstwa Warszawskiego. Po nim odziedziczył Bieżkowską-wolę syn jego najmłodszy Franciszek i posiadał ją do r. 1852 w którym oddał Bogu duszę.

Biławki Cegielnia prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Tureckim par. i gm. Tokary. Od Kalisza mil 4½ domów 2 ludności 8. (1826 r.)

Bilcza. Wielka wieś należąca przedtem do dóbr rządowo-górniczych w b. wojew. Kaliskiem dziś Gub. i powiecie Kieleckim par. Brzeziny na drodze z Kielc do Pińczowa i Stopnicy o 1 milę od Kielc. Młyn wodny. Domów 80, ludności 415 w (1826 roku).

Ukazem najwyższym z 9 Marca 1868 folwark Bilcza wraz z 17 innemi folwarkami nadany został sekretarzowi Stanu tajnemu radcy Milutin.

Bilcza. Wieś i włość dziedziczna w Gub. Radomskiej pow. i okręgu Sądowym Sandomierskim par. i gm. Obrazów w terytoryjum trzechmilowém od granicy Austryi o 1½ mili od m. pow. Sandomierza a tyleż od rzeki spławnej Wisły. Domów 21 ludności ~~89. (1826 r.)~~ Dobra Bilcza składały się w r. 1829 z 4ech części ziemskich litera: A, B, C, D, w hypotece oznaczonych, z których część A należała do massy ~~beneficjalnej~~ Stanisława Trzebińskiego, część B do Stanisława Łączkiego w szacunku złp. 300,000 stołowych, część C do Wincentego Łączkiego w szacunku złp. 14,000, zaś część D do Jana Nepomucena Łączkiego w szacunku złp. 10,000 tyzszy. Dobra Bilcza z ~~przyległością~~ Marynka obciążone pożyczką Tow. Kredyt. miały ustanowiony przez władzę Kredytową w 1873 szacunek do licytacyi w summie rs. 21832, pozostało zaś do ~~umorze~~nia zaciągniętej pożyczki w dniu 14 Marca 1873 rs. 7935 kop. 80½.

Bilczewo lub **Bilczów.** Wieś dawniej duchowna dziś prywat: w Gub. Kaliskiej pow. i okręgu Sądowym Konińskim par. i gm. Kramsko o 1 milę od rzeki spławnej Warty, 2 od m. pow. ~~Konina~~ Domów 17 ludności 140. (1826 r.) –

Bilczów. Folwark i wieś prywatna w b. wojew. Krakowskim obecnie w Gub. Kieleckiej pow. Stopnickim par. Chotel czerwony w terytoryjum ~~trzechmi~~lowém od granicy Austryi o 1½ mili od ~~granicy~~ Stopnicy, [..]½ od Buska – tyleż od Nowego miasta i rzeki spławnej Wisły. Domów 22 ludności 150. (1826 r.) – ~~[illegible]~~

Szacunek dóbr Bilczowa ustanowiony przez władzę tow. kredyt: do licytacyi w r. 1865 rs. 13,626. –

~~Na początku~~ W pierwszej połowie tego stulecia byli właścicielami tego majątku z Kossowski h. Jelita Andrzej i Maryja ze ~~Śliwińskich~~ małżonkowie Kossowscy. Tu urodził się 1806 ~~tuta starszy~~ syn Samuel ~~dzis~~ znakomity wiolonczelista. Po śmierci ojca, który w jego małoletności odumarł, opiekę nad nim objął brat Kazimierz, znany geolog i znawca kopalni ~~Miedziano-górskich~~. Od dzieciństwa miał Samuel Kossowski pociągi talent wrodzony do muzyki. W r. 1834 ponaglony skrzypce porzucił i się przykładał do gry na wiolonczeli, którą nadzwyczaj pokochał a pracując szczerze i wytrwale w krótce też wydoskonalił się. – Umarł w Kobryniu w dniu 5 Listopada 1864. przeżywszy lat 56. —

W latach 1862–71 był właścicielem Bilerowa (?) Henryk Kozłowski syn Andrzeja i Maryi z Śliwińskich, obywatel uczynny przychodzący w pomoc familii i współbraciom. Tenże był oraz dzierżawcą wsi Dzierzążna w pow. Pińczowskim gdzie ~~też zmarł~~ w wieku lat 58. Zwłoki jego pogrzebano w dniu 10 tym października 1871 na miejscowym cmentarzu.

(brat Samuela sławnego wiolonczelisty.)

Bilninowo. Realność w pow. Augustowskim Gub. Suwalskiej w terytoryjum trzechmilowém od granicy Pruss.

Bilno. Wieś i włość prywatna w Gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim okręgu Sądowym Szadkowskim, ~~do~~ (par. Marzenin) do któréj należą wsie: Okup = wielki = i Okup = mały: Leży nad rzeczką Grabówką o ¾ mili od Łasku, 3 od m. pow. Sieradza. – Dom. 15. lud. 132. (1826 r.)

Bilno. Realność w Gub. Warszawskiéj pow. Włocławskim w okręgu Sądowym Kowalskim niedaleko od osady Kowala.

Bilno. Wieś prywatna w Gub. Warszawskiéj pow. Włocławskim okręgu Sąd. Radziejowskim par. Krzywosądz blizko granicy pruskiéj o mil 4½ od m. pow. Włocławka. ~~Bilno należało w czasach...~~ ... czasach do Biesiekierskich. Dom. 11 lud. 110. (26).

Bilów. Wieś należąca do dóbr rządowych Baszowice w Gub. Radomskiej pow. [illegible] i okręgu Sądow. Opatowskim par. i gm. Słupia niedaleko od téjże osady mil 3½ od m. pow. Opatowa. Dom. 10. ~~lud. 87. (1826)~~

Bilsk. Osada pryw. w Gub. Suwalskiéj powiecie Maryjampolskim par. Gudlewo 6 mil od Maryjampola Dom. 1. lud. 3. (1826 r.) –

Bilsko i Putyk majętność dziedziczna w r. 1867 Jana Czerniawskiego w Gub. Lubelskiej pow. Janowskim gminie Brzozówka

Bilwinowo. Wieś należąca do dóbr rządowych Wigry w Gub. i pow. Suwalskim par. i gm. Jeleniewo w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Suwałkach o 1½ mili od Suwałk 5½ od Augustowa. Dom. 24. lud. 98. (1826 r.)

Biławin. Osada należąca do dóbr rządowych par. i gm. Chełm w Gub. Lubelskiej pow. i jurysdykcyi Sądu pokoju w Chełmie mil 4½ od Krasnego Stawu. Domów 2 ludności 13. (1826 r.)

Biłgoraj lub **Biełgoraj**. Znaczna włość miasto (w dawném woj. Bełzkiém) dziś i gm. w Gub. Lubelskiéj, stolica niegdyś powiatu tegoż nazwiska między Szczebrzeszynem i Tarnogrodem. Leży w ziemi górzystéj (i piaszczystéj) niebardzo urodzajnéj nad ~~rzeką~~ rzeczką (Łada zwaną) płynącą do Tanwi [#] wśród obszernych lasów

[#] Na wielkiej drodze (Sieniawy) do Jarosławia i Przemyśla o mil 4. od Janowa 2½ od Tarnogrodu 6. od Zamościa od Warszawy mil 41. – Z Biłgoraja kursują poczty do traktów głównych w jedną stronę przez Zwierzyniec do Zamościa, a w drugą z Biłgoraja przez Frampol do Janowa i Urzędowa. –

niedaleko oń tak zwanej puszczy Solskiej i klasztoru słynnego cudownym obrazem Ś. Magdaleny.
Mówią że niegdyś cała przestrzeń od Szczebrzeszyna aż po rzekę San należała do możnej rodziny Gorajów. Szczebrzeszyn był ich siedliskiem, założyli miasteczko Goraj. Według miejscowego podania jeden z Gorajów dziedziców miał w tem miejscu pobić Tatarów. W późniejszych czasach założono tu osadę i na pamiątkę że tu bił Goraj Tatarów nazwano Biłgorajem.—

[illegible] właśc.,

Stefan Batory pozwalając r. 1578 Adamowi Gorajskiemu założyć miasto zwane Biłgoraj nadał je prawem Magdeburgskim i obdarzył różnemi swobodami. Zbigniew Gorajski odnowił przywilej elekcyjny miasta r. 1634 kładąc warunek mieszkańcom, ażeby pastorowi ewangelickiemu każdy właściciel domu po wozie drzew z lasy rocznie dostawił. Kościół więc parafijalny był w ręku dyssydentów, mieszczanie jednak katolicy mieli już w r. 1604 małą kaplicę drewnianą. Dopiero późniejszy dziedzic Marcin Leopold Szczuka ufundował tu kościół katolicki farny pod wezwaniem Wniebowzięcia Panny Maryi.—
Biłgoraj jest znanym z zamożności mieszkańców, i jego głośne jest w dalekich nawet stronach bo towar fabryczny mieszkańców to jest: przetaki i przetaki rozchodzi się w odległe ~~nawet kraje~~, mianowicie po cesarstwie, Austryi, Węgrzech, Mołdawii i Wołoszczyźnie. ~~Wartość rocznej~~ produkcyi obliczają na r. 40,000 tysięcy.
Po Szczuce byli dziedzicami Biłgoraja około r. 1747 Eustachy Potocki i żona jego ~~Maryja~~ z Kątskich, a w r. 1781 Jan Potocki, za którego znajdowało się w mieście 368 domów.
W pierwszej połowie bieżącego stulecia był właścicielem dóbr Biłgorajskich Stanisław Nowakowski, radca departamentu lubelskiego, sędzia pokoju okręgu Tarnogrodzkiego i poseł z tegoż powiatu w r. 1812 na sejm, ozdobiony od cesarza Aleksandra I orderem Ś. Stanisława II klassy z gwiazdą.
Obrany r. 1818 posłem ~~z powiatu Tarnogrodzkiego~~ pełnił tę posługę publiczną przez lat 12 aż do r. 1831.— W latach zaś następnych aż do 1844 nieprzestawał piastować urzędu Sędziego Pokoju okręgu Tarnogrodzkiego. Córka Nowakowskiego pierwszego ślubu Drzewiecka powtórnego małżonka rzeczywistego radcy stanu Platonów szambelana dwo=

na J. O. Ks. Mosiu członka Senatu (1854 r.), wniosła Biłgoraj miasto i włości w dom Zamojskich.—

Zdobi to miasto kościół farny katolicki i cerkiew ruska, ~~Za odbywania posiedzeń swoich~~ po biuro naczelnika powiatu, Sąd Pokoju i stacyja pocztowa.

Według opisu statystycznego Biłgoraj liczył w r. 1830 domów murowanych 8 a drewnianych 408 zaś mieszkańców 3,760 między temi 1019 żydów, w 30 lat później liczba domów wzrosła do cyfry 499 a m. 5,736 zaś w r. 1860 doszła do 6,005 głów.—

Kobiety i młodzież trudni się w domach robieniem tkaniu włosiennych a różniejsi mężczyzni rozwożą je i sprzedają. Robią tu także z włosia końskiego płócienka służące do pokrywania kanap i kreseł.

Oprócz sitarzy jest tu kilku nastu tkaczy wyrabiających płótna i bieliznę stołową.—

Sitarze tutejsi są wszyscy budowy silnej i pięknych kształtów ciała a nawet ubiorem swoim różnią się cokolwiek od innych mieszkańców miast w kraju.

Miasto Biłgoraj jest także miejscem urodzenia słynnego lekarza Polaka, który około r. 1757 był przybocznym medykiem sułtana Tureckiego a poprzednio uczył się w Padwie. Po turecku nazywał się Maso = Tojwe ale polskiego jego nazwiska wyśledzić nie było można.— W Dzien. Pow. Czerwo

1872 r. miasto doznało strasznej klęski pożaru. Niespełna w 2 godziny zgorzało 156 domów, ~~[illegible]~~ z tych 116 w stanie [illegible] nych a 40 [illegible] będących. Spłonął gmach Policyi prostej wraz ze wszystkiemi aktami i papierami; biuro powiatowe w części ocalało.—

Bünchówka. Przyległość do dóbr Czarkowy-wielkie w Gub. Kieleckiej pow. Pińczowskim gm. Czarkowy.

Binduga.— Miejscowość należąca do dóbr dziedzicznych par. i gm. Zaręby-kościelne w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim w juryzdykcyi Sądu Pokoju w Ostrołęce.

Binduga. Wieś prywatna w Gub. Siedleckiej pow. Konstantynowskim par. Sarnaki gm. Chlebczyn nad Bugiem o milę od osady Sarnaki 5½ od Biały. Należy do dóbr Klimczyce własności niegdyś hr. Ossolińskich. Dom. 10 lud. 99. (182 włók).

~~**Binduga.** Wioska prywat. w Gub. i pow. Piotrkowskim~~

~~**Biłgorajski** Powiat. Jeden z nowo utworzonych powiatów w Gub. Lubelskiej. Składa się z miast~~

Biłgorajski lub **Bielgorajski** powiat.

Podług nowego podziału kraju stanowi jeden z 10-ciu powiatów dzisiejszej Gub. Lubelskiej składających obejmuje w sobie 2 miasta: Biłgoraj i Tarnogród i 13 gmin wiejskich, któremi: Biłgorajska, Kocudza, Huta-krzeszowska, Lipiny, Biszcza, Księżpol, Wola-różaniecka, Alexandrów, Majdan-sopocki, Sol, Babice, Łukowa, i Krzeszów. Z tych gminy Majdan-sopocki i Alexandrów należą do juryzdykcyi Sądu Pokoju

w Szczebrzeszynie, wszystkie zaś inne do Sądu Pokoju w Biłgoraju. Powiat ten ma liczne wsie, których rzady 100 do 200^tu numerów liczą. W tym powiecie około Józefowa znajdują się pokłady wapna. —

Binduga. Wioska prywat: w dawnem wojew: Kaliskiem obecnie Gub: i Powiecie Piotrkowskim par: Sulejów. Leży nad Pilicą niedaleko od osady Sulejowa, mil 2½ od m: ~~Gub~~: Piotrkowa dom: 3 lud 18 (26). Jest tu przystań nad rzeką spławną Pilicą dla przedmiotów tą rzeką spławianych.

Binduszka. Osada prywatna w Gub: Suwalskiej pow: Augustowskim par: Janówka w terytorjum trechwiniawiem od granicy Pruss. mil 2 od m: pow: Augustowa. Dom: 1. lud: 8. (1826 r.) —

Biniątki lub **Bieniątki**. Wieś należąca do Dóbr Dziedzicznych Sieslawice w dawnem wojew: Krakowskiem teraźniejszej Gub: Kieleckiej pow: i Okręgu Sądow: Stopnickim par: i gm: Busko blizko tej osady o 1½ mili od m: pow: Stopnicy. Dom: 7 lud: 50 (1826) r.

Biniszew obacz **Bieniszew**.

Biniszki lub **Bojniszki**. Wieś należąca do dóbr rządowych Mackowo w Gub: Suwalskiej pow: i okręgu Sądowym Sejneńskim par: i gm: Łoździeje, od m: pow: Sejn ~~mil 3, dom 15 lud 95 (1826)~~.

Binków. Wieś prywat. w dawnem wojew. Kaliskiem obecnie w Gub: i pow: Piotrkowskim par: Bełchatów gm: Bełchatówek niedaleko od osad Bełchatowa i Grocholic o mil 3 od m: Gub: Piotrkowa gdzie właściwa jurysdykcja Sądu Pokoju Dom: 11. ludności 99 (1826 r.) —

Bińkowice lub **Bieńkowice**.

Wieś prywatna należąca dawniej do dóbr Jakubowice w Gub: Radomskiej pow: Opatowskim ~~woje~~ okręgu sądowym w Sandomierzu par: Przybysławice gm: Czyżów-Szlachecki, blizko osady Klimontowa o 2 mile od Sandomierza. dom: 13 lud 62 (26). — Wieś Bińkowice w XVII wieku była własnością dziedziczną szlacheckiej familii Piekarskich, z tych Michał Piekarski urodzony w Ruskiem województwie gdzie się był ojciec jego z Sandomierskiej ziemi przeniósł, człowiek dziwacznego i popędliwego charakteru, który już różnych czasów niejednego ranił, słysząc że i króla francuzkiego przedtem zabito powziął szaleńczy zamiar zabicia króla Zygmunta III. Jakoż w dzień

niedzieli 15 Listopada r. 1620 ~~gdy król szedł do~~
gdy króla wprowadzali do kościoła Ś. Jana w War=
szawie biskupi, a Zamojski prowadził królewicza
Władysława, wtem Michał Piekarski ~~w~~skoczył do króla
i uderzył go czekanem w głowę; król upadł na ziemię,
~~podmiejskiego szlachcic~~ (Jan) Kaliński z Kaliny (województwa Krakowskiego), (dzierżawca [illegible] który był [illegible] kilka [illegible] w [illegible] a należał w służbie kasztelana krakowskiego)
skiego, ~~który~~ skoczył do króla, porwał go w pas z ziemi
i na nogach postawił, za co otrzymał od królowej
w darze łańcuch z kilkuset czerwonych złotych
z medalem złotym darowała do tego i 1000 złotych,
a król Zygmunt darował mu wieś Bieńkowice w
Wojew. Sandomierskiem ~~którą po Piekarskim~~
skonfiskowano. Królobójcę zaś i Piekarskiego pojmano
i z dekretu senatorskiego po ucięciu rąk ciało jego
4 ma końmi na ćwierci rozszarpano i sztuki potem
spalono. Nic podobnego przedtem w Polsce nie działo się.
Za naszych czasów ~~folwark i wieś Bieńkowice wraz z 3~~
częścią lasu Lubowa zwanego od dzielnicy położonego
niegdyś nowopolskich 180 zawierającego była w lat.
1865 = 1866 w posiadaniu dziedziczném Jadwigi Za=
kędzkiej, która za utracone grunta włościań=
skie otrzymała ~~rs. 2,248 kop 67~~ ~~wynagrodzenia~~
likwidacyjnego. Szacunek tych dóbr ustanowiony
był przez władzę tow. ~~Kredytowego do licytacyi w r.~~
1865 na rs. 9,082.–

Biodry=wielkie. Wieś dziedziczna w dawnej
ziemi Wiskiej dziś w Gub. Łomżyńskiej pow. Kolneń=
skim par. Burzyn gm. Jedwabno ~~niedaleko od tej~~
osady mil 12 ½ od Augustowa. Dom. 23 lud. 117. (1826.)
Z tych to Bioder pochodzą Biedrzyccy h. Rawicz,
lubo drudzy wywodzą swój początek z Biedrzyc
w dawnej ziemi Łomżyńskiej. Są Biedrzyccy w Płoc=
kiem i Rawskiem i Piotrkowskiem. Niesiecki
zaś pisze iż ~~ten dom~~ Biedrzyckich z familii Go=
tom pochodzi. R. 1461 Jan z ~~Biedrzyc synom swo=~~
im Jakóbowi i Mikołajowi 5 włók gruntu w
Brzostowie nad granicą Nadborska, leżące, daro=
wał, którą to darowiznę Kazimierz książę Ma=
zowiecki biskup Płocki przywilejem w Wiśnie dato=
wanym w r. 1471 zatwierdził. Donacyi tej w księ=
gach ziemskich Radziłowskich 1579 ~~r~~ naznaczyła
a było z wyrazem takowym: „Biodry = Brzostowo"
Te 5 włók gruntu od odziedziczenia Biedrzyckich
nazwane zostały Biodry bo na nich przez Bie=
drzyckich wieś Biodry założona, a ci Biedrzy=
cy używali h. Rawicz.

Biórków lub **Birków=wielki**.– Dwór i wieś
dziedziczna parafialna w b. wojew. Krakowskiem dziś

Gub: Kieleckiej pow. Miechowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Proszowicach gm. Wierzbno w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Austryi, na drodze z Proszowic do Krakowa, o 1 mili od Proszowic 3 od Krakowa tyleż od m. pow. Miechowa, z kościołem paraf. katolickim do dekanatu Wawrzeńczyckiego. Dom. 32 lud 310. (1826 r.).—
Do tej włości należy folwark Wiklonyn zwany.
W celu poszukiwania soli kamiennej w kraju naszym prowadził także w r. 1835 w Biórkowie roboty swidrowe nadradca górniczy Becker.—
Podobnie jak pod Zalesiem tak i pod Biórkowem margiel kredowy leży na wierzchu ziemi.
W r. 1846 = i 1848 istniało w Biórkowie gospodarstwo wzorowo urządzone.—
W r. 1866 Alfred Milewski właściciel dóbr Biórkowa = wielkiego otrzymał rs. 5365 kop. 87 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie.—

Biórków = mały. Wieś prywatna w dawnem wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. Biórków = wielki gm. Wierzbno, od Miechowa mil 3. Dom. 7 lud. 73 – (1826 r.).

Birszcze. Wieś należąca do dóbr rządowych Radawka w Gub. Suwalskiej pow. i okręgu Sądowym Kalwaryjskim par. i gm. Krasna o mil 3¼ od m. pow. Kalwaryi Dom. 11 lud. 105. (1826 r.).

Birsztony. Wioska należąca do dóbr rządowych Leśnictwo w Gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim Okręgu Sądowym Maryjampolskim par. i gm. Gryszka = buda. Od m. Maryjampola mil 5. Dom. 4. lud. 27 (1826 r.) — Inne Birsztany jest wieś kościelna w pow. Trockim Gub. Wileńskiej za Niemnem położona. Znana z posiadania wód słonych leczebnych.—

Biskupia = wola. Wieś należąca do dóbr prywat. w dawnem wojew. Kaliskiem dziś Gub. Piotrkowskiej pow. Łodzińskim gm. Czarnocin i par. Czarnocin w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Piotrkowie między Tuszynem i Wolborem o ¾ mili od rzeki Będkowa 2¼ od m. Gub. Piotrkowa. Dom. 48. lud. 308. (1826 r.).

Biskupia = cegielnia. Wieś rządowa w dawnem wojew. Mazowieckiem obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warszawskiej pow. i par. Włocławskiej ekonomii rządowej Brześć o 1 mili od m. pow. Włocławka. Dom 10. lud. 65. (1826 r.).

Biskupice = pruskie. Wieś prywatna w dawnem wojew. Krakowskiem obecnie w Gub. Kieleckiej pow. i par. Miechowskiej o ¼ mili od Miechowa, dom. 33. lud. 141. (26).

Biskupice kh. Missyonarzy.

Folwark i wieś duchowna w dawnem wojew. Krakowskiem teraźniejszej Gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. Iwanowice nad rzeką Dłubnią, w terytoryjum trzechmilowem od granicy Austryi o 1½ mili od m. pow. Miechowa ¼ mili od Iwanowic. Do tej wsi należy folwark Zagaje i karczma Wymysłów. Domów 27. lud. 195. (1826 r.)

Była tu za czasów Kongresówki poczta czyli komenda wojskowa do wymiany zbiegów.

Biskupice. (Dawniej) Folwark i wieś należąca do dóbr ~~duchownego~~ biskupstwa Krakowskiego Jaksice w b. województwie Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. Pińczowskim par. i gm. Książnice wielkie w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Proszowicach. Leży nad rzeką Szreniawą blisko Koszyc tyleż od rzeki spławnej Wisły 4¼ od Miechowa. Dom. 23. lud. 140 (1826 r.).—

Folwark ten wraz z 8 innemi nadany został ukazem Najwyższym 3. Listopada 1867 r. generałowi Lejtnantowi = Belgradowi I.

Biskupice. Folwark i wieś należąca do dóbr dziedzicznych i gm. Złota w Gub. Kieleckiej pow. Pińczowskim okręgu Sądowego Skalbmierskim w par. Pełczyska. Leży nad rzeką Nidą między wsiami Złotą i Lubowidzem w terytoryjum trzechmilowem od granicy Austryi o mil 5 od m. pow. Miechowa 2 od Nowego miasta = Korczyna. ilo dom. 19 lud. 127.— (1826) Grunta orne w położeniu równem, na pokładzie glinki białej. W r. 1825 należało podobno do Gawrońskich zaś w r. 1843 była własnością hr. Wodzickiego który posiadał jednocześnie dobra Złotą i Niedźwiedź.—

Biskupice.— Wieś dziedziczna w dawnem wojew. krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. Olkuskim par. i gm. Pilica i do tychże dóbr należąca. Leży pod samem miastem Pilicą o mil 3 od m. pow. Olkusza. Dom. 21. ludności 168 (1826). Paweł Biskupski h. Szreniawa kanclerz Małagowski ~~w r. 1426~~ pisał się z Biskupic. Tenże podpisał r. 1436. pokój Brzeski (Statut Łaskiego)

Inny Biskupski Jakób, tegoż samego herbu z Biskupic, krakowski i płocki kanonik, filozofii, astronomii, medycyny uczony umarł r. 1553.

Biskupice Wójtowstwo i wieś na Liszca dawniej do dóbr narodowych Olsztyn w dawnem wojew. Krakowskiem pow. Olkuskim obecnie zaś w Gub. Piotrkowskiej pow. Częstochowskim par. Przybynów gm. Olsztyn, o ¾ mili od osady tejże osady 1½ od Żarek, 7½ od Olkusza, dom. 53 lud. 189 (1828). Podług lustracyi 1765 roku płacono z wójtowstwa do skarbu rzeczypospolitej kwarty złp. 99 - gr. 23. W r. 1868 folwark Biskupice i 5 innych przyległych folwarków otrzymał na donacyję generał major Moller. W straży leśnej Zrębice w leśnictwie Olsztyn o 1½ wiorsty od osady Olsztyna tyleż od wsi Skrajnie, a 3 wiorsty od Biskupic, znajduje się wielka jaskinia czyli grota, która od dawnych czasów nosi pospolite nazwisko Studnisko. Wysokość jej jest stóp 144 szerokość około stóp 100 kształtem jest więcej podobny do okrągłego. Wpuszcza się do niej otworem podobnym do okna, którego długość mierzy stóp 6½ a szerokość 5, lecz zaraz po dwóch stopach opuszczenia się na dół, rozprzestrzenia się grota około stóp 40 i stopniowo powiększa się ku spodowi do odległości powyżej wzmiankowanej. Z tej pierwszej groty przechodzi się do drugiej bliższej ku otworowi, jest ona podobnej wielkości do 1½ lecz mierowanie niżej bo zaledwie stóp 50 do dołu. W tej grocie b. jest wiele stalaktytów różnej wielkości i kształtu. Podanie miejscowe niesie, że tam przed pań set laty mieli mieć schronienie bandyci; mówią także że miał być podziemny chód z tej jaskini, pod ziemią, aż do zamku Olsztyńskiego. Dla braku tak długiej liny bo stóp 144, nie tak łatwo zwiedzić można tę grotę. Od r. 1845 do 1855 kiedy to piszemy nikt się jeszcze do niej nie spuszczał.

Biskupice Dominium i wieś niedaleko w Gub. [illegible] pow. Koniński par. Kroli... nad wałą rzeczką wpadającą do Warty, ... gub. ... od ... 1½ mil. ... należała ... dom. 20 lud. 180 ... Majętność ta w r. 1847 należała do Cyprjana Gacanowskiego ... pokoju okr. Syrodzkiego.

Biskupice = kierotowskie

Wieś prywatna nad rzeką Prosną dawniej w wojew. dziś w Gub. i pow. Kaliskim par. Blizanów w okręgu nadgranicznym Kocielnikowym od strony Prus. O mil 2¼ od m. Gub. Kalisza 1½ od Chocza 1 mila od Stawiszyna, dom. 16 lud. 121 (1828).

Biskupice. Wieś prywatna w dawnem województwie Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. Stopnickim należąca do dóbr i par. Zborówek. Przyniesiony Pacanowem

Gospodarstwo w dobrach Biskupice ... do ... przez Maksymiljana ... w ... 1842 ... dawniej ... Kaliskim ... Tymże ... pamięci ... Aleksander I ... dzając to gospodarstwo, za ulepszenie go i za piękne odbudowanie wsi Biskupice wraz z folwarkiem właściciela jej Pacanowskiego orderem Stgo Stanisława ozdobił. Mieszkalny właściciela, gorzelnia, obora, spichlerz, stajnie, a nawet domy włościańskie obudowane z cegły palonej; zaś piękna kuźnia zbudowana jest z rudy żelaznej. W którą ... jest gust a nawet i przepych; drogi w dobrach tych stanie porządnie ...

(Obacz biografię Pacanowskiego)

20577 — 30654.

i Połaniecu; o 1 milę od rzeki spławnej Wisły 3/4 mili od Pacanowa 2 1/4 od m. pow. Stopnicy). Domów 40 lud. 209 (1826 roku). —

Biskupice. Dawniej ekonomija rządowa dziś folwark i wieś prywatna w b. wojew. obecnie Gub. i pow. Kaliskim par. Kościelna wieś w terytoryjum Szczypiorowskim od granicy Prus o 4 mili od Kalisza Dom. 14 lud. 115 (1826 r.). W r. 1851 za dziedzictwa Siemiątkowskiego odznaczała się wzorowem chodowaniem owiec i posiadała jedną z najznakomitszych owczarń w pow. Kaliskim. —

Biskupice. Folwark i wieś dziedziczna w dawnem wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. i Okręgu Sądowym Sieradzkim paraf. gm. Charłupia-mała nad rzeką spławną Wartą na pół drogi pomiędzy miastami Wartą i Sieradzem, w odległości o 1 milę od tychże, dom. 26 lud. 222 (1826 r.). Skutkiem nadzwyczajnych wylewów rzeki Warty wieś Biskupice ulega częstym klęskom powodzi.

Biskupice. Niegdyś miasteczko i włość w Gub. i pow. Lubelskim w gm. Jaszczów nad pięknem nad brzegiem rzeki Giełczwi przytrakcie bitym handlowym Uściługskim o 4 mili od rzeki spławnej Wieprza o 3 1/2 mili na południe ku wschodowi od Lublina, mila od Piask najbliższej stacyi pocztowej 2 od Łęcznej. Ma kościół paraf. katolicki, szkołę elementarną i garbarnię. W r. 1820 miasto liczyło domów 68 między temi 2 murowane i obszerny dom fabryczny, który dziedzic miał zamiar obrócić na fabrykę papieru, ileż że przy obfitości wody takich fabryk w bliskości niema. Według późniejszych spisów urzędowych liczba domów w r. 1861 była prawie taż sama to 67 ale liczba mieszkańców wzrosła do 802 głów. — Majętność ta należała w przedostatniem czasie do familii Radziemińskich. — Jako niemające charakteru miejskiego Biskupice zamienione zostały w r. 1869 na osadę wiejską i włączone do składu istniejącej gm. Biskupice z przemianowaniem takowej na gm. Jaszczów. Plebanija biskupicka posiadała w r. 1826 domów 7 lud. 28. —

Biskupice lub **Biskupie** Folwark i wieś w Gub. i pow. Lubelskim par. Czwartek o 3/4 mili na wschód od Lublina, należała w prawd. ostatnich czasach do funduszu ogólnego religijnego dom. 18 lud. 132 (1826).

Biskupice. pod Drobinem.

Wieś rządowa w ekonomii Sierpc w dawnem wojew. dziś Gub. i pow. Płockim w paraf. Rogotworsk niedaleko Drobina o mil 3 1/2 od m. Gub. Płocka, jedna z najdawniejszych osad na Mazowszu Płockiem. Należała niegdyś do biskupów Płockich. Pamiętną jest w dziejach narodowych okrótnem morderstwem popełnionem tu w r. 1172 na osobie Rocha Wernera biskupa Płockiego z rozkazu Bolesty kasztelana Wiskiego chcącego mimo wyroków sądowych odebrać biskupowi piękną wieś Karską dziś Karsy koło Drobina położoną. Zawiść do tego stopnia posunięta została, że z namowy Kasztelana brat jego Bieniasz w towarzystwie Prusaków najechawszy Biskupice, bawiącego tam że biskupa Wernera zamordował. Dom. 8. lud. 79

Biskupice pod Brwilnem
Wieś należąca dawniej do dóbr rząd: Maszewo a teraz do dobr. Donac: Brwilno w Gub. i pow. Płockim par. gm. Brwilno, przy ujściu rz: Skrwa do Wisły na przeciwko Duninowa o 2 mile od Płocka. Młyn wodny podobno odpadły od donacyi. Dom. 10 lud. 41. (1826 r.)
Obręb leśny Biskupice w pobliżkości Wisły położony, należy do pod leśnictwa rząd. Płock.—

Biskupice. Wieś dziedziczna w Gub: Płockiej pow. Płońskim pod Nowem Miastem położona, mająca mieć około 30 włók rozległości pod ~~[illegible]~~ włościan, w tem lasu było włók 6 łąk 4. i porządne zabudowania. W r. 1859 za dziedzictwa Miszewskiej szacowany był złp: 120 tysięcy.—

Biskupice. Wioska należąca do dóbr rządowych Gołądkowo, dawniej w wojew. Płockiem dziś w Gub: Łomżyń. pow. Pułtuskim par. Nowe Miasto, blizko tejże osady o mil 4½ odm. par. Pułtuska Dom. 3. lud. 6. (1826 r.). ~~Że ta wieś należała dawniej przed laty do książąt Mazowieckich na Czersku jest ślad pod r. 1350, kiedy książę Kazimierz uwalniającego wsie Żbikowo, Biskupice i Rokitno~~
Dobra Biskupice składające się z folwarku Biskupice z łąką ~~[illegible]~~ na Łazowie ~~tudzież~~ wsi Łazowie i lasu do tychże ~~należącego~~ płaciły dawniej podatku ofiary rs. 25 kop. 54 i obciążone były dawniejszą pożyczką Tow: Kredyt: w summie rs. 1905.—

Biskupice. Folwark i wieś rządowa emfiteutyczna ~~po w Gub.~~ porządnie zabudowana w Gub. Warszawskiej pow: Błońskim par. Rokitno ~~[illegible]~~ Żbików. Leży w granicach rzymskich nad małą rzeką od Nadarzyna płynącą i wpadającą nieopodal z tąd do Rokitnicy o 1 mile od Błonia 4 od Warszawy. dwór nowy murowany z pięknym ogrodem owocowym. Domów w 22 ludności 169 (1826).—
Folwark Biskupice oddzielony w r. 1821 od wsi tego ż nazwiska, obejmuje w sobie włók 30 mor. 4 prętów 11 ~~magdeburgskich~~ ~~12~~ ~~[illegible]~~ za Tradycja Kongresowego ~~a w ostatnich czasach~~ był własnością Felicyana Borowickiego nadany tamże 2 Lutego 1873 po sesji Preschodzinskiej. Że ta wieś należała w dawniejszych czasach do książąt Mazowieckich na Czersku jest ślad pod r. 1350 kiedy książę Kazimierz uwalniając wsie Żbikowo, Biskupice Domaniewo i Rokitno, zastrzegł jednak wszelkie daniny i roboty na naprawę zamku Warszawskiego.

Biskupice. Folwark i wieś prywatna w Gub. Warszawskiej pow. Górno-kalwaryjskim par. Wrociszew o 2 mili od rzeki spławnej ~~[illegible]~~ Pilicy 12 od Warki 8 od Warszawy Dom. 15 lud. 166. (1826 r.).—

Biskupice. Folwark i wieś w dawniéj wojew. Mazowieckiém teraz Gub. Warszawskiéj pow. Włocławskim par. i okręgu Sądowym Radziejowskim na drodze z Radziejowa do Nieszawy o 1/4 mili od Radziejowa 5 od m. pow. Włocławka. Dom. 9 lud. 89. (1826 r.). — Dawniéj była własnością prywatną, późniéj około r. 1825 zostawała w possessyi zastawnéj zgromadzenia księży Pijarów w Włocławku.

Biskupice lub **Biskupie.** Z przyległą częścią Sarnowa. Dominium i wieś dziedziczna w Gub. Kaliskiéj pow. i okręgu Sąd. Konińskim par. Ślesyn gm. Sławoszewek, o 1/2 mili od rady Ślesyna 2 1/2 od m. pow. Konina. Według spisów dawniéjszych było w téj wsi w r. 1786. dom. 12 późniéj w r. 1826, liczono ich 15 a mieszkańców 179. Było to dziedzictwo w drugiéj ćwierci bieżącego stulecia Anastazego Karnkowskiego zmarłego w r. 1855 w wieku lat 41. W r. 1866 komisyja likwidacyjna przyznała małoletniemu synowi jego Adamowi Karnkowskiemu właścicielowi tych dóbr rs. 5660 kop. 67. indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Biskupie. — lub **Biskupice**

Wieś prywat. w Gub. Lubelskiéj pow. i Okręgu Sądowym Krasnostawskim par. i gm. Turobin o 1 mili od téj rady 5 od m. pow. Krasnego-Stawu dom. 24 lud. 196 (1826 r.). Należy do dóbr Turobin.

Biskupie lub **Biskupice.**

Wieś poduchowna należąca do dóbr par. i gm. Opatowskiéj w Gub. Radomskiéj pow. i Okr. Sąd. Opatowskim i 1 mili od Opatowa. Dom. 12 lud. 80. (26). Ukazem najwyższym 28 Lip. 1868 folwark Biskupie i 5 innych folwarków otrzymał na donacyją tajny radca Starynkiewicz.

Biskupin lub **Biskupino.**

Folwark i wieś dziedziczna w dawniém wojew. dziś Gub. Płockiéj pow. i par. Lipnowskiéj o 1/2 mil. od m. pow. Lipna. Dom. 8. lud. 81. (1826). —

Majętność ta należała w r. 1825 do Józefa Rościszewskiego, a obciążona była dawną pożyczką Tow. Kred. w summie zł. 1680 a to w stosunku do opłacanego podatku ofiary w kwocie zł. 23 kop. 35 1/2. Do téj wsi należy summek Biskupinek od Lipna 1/4 mili odległy mający w owéj epoce 4 domy a lud. 18.

Biskupionka. Wioska czyli tak zwany summenek z gruntów dworskich dóbr Biskupina w pierwszéj ćwierci bieżącego stulecia erygowany. —

w Gub. Płockiej pow. i par. Lipnowskiej o 4 mil. od Lipna. Domów 4 lud. 16. (1826) r.

Biskupizna. Osada do dóbr dziedzicznych i gm. Ratowa w Gub. Płockiej pow. i okręgu Sądow. Mławskim par. Radzanowo blisko tej osady.

Biszcza. lub **Biszcze.** Folwark i wielka wieś i gm. w dawnem wojew. Lubelskiem obw. Zamojskim pow. Tarnogrodzkim dziś należąca do Gub. Lubelskiej pow. i Okręgu Sądowego Biłgorajskiego, jedna z największych wsi w królestwie, główniejsze klucza Biskiego w ordynacyi Zamojskiej; leży w równinie o 1 milę od stacyi pocztowej Tarnogrodu o mil 5 od m. pow. Janowa i Biłgoraja, od m. Krzeszowa i rzeki spławnej Sanu mil 2½. Ma kościół parafial. katolicki, cerkiew ruską, urząd gminy wiejskiej, dom. 308. lud. 2223. (1826). Obejmuje w grun.: ornych, łąkach, pastwiskach i t. d. w ogóle morgów 1000 miary nowopolskiej. W latach 1847 i 48 urządzenie to zostało i prowadzone było wzorowo i przez miejscowego posesora gospodarstwo 4ro polowe.

Bitkowice lub **Biétkowice** i Biekowice

Dominium i wieś dziedziczna w dawnem wojew. dziś Gub. i pow. Płockim pow. Płońskim gminie Sielec par. Kobylniki, między Rawowem Gródkowem a Kobylnikami o mile od miasta Wyszogroda 4 mile od m. Gub. Płocka. Wieś to niewielka, skromna, bo liczyła w r. 1826 dom. tylko 7. a mieszkań. 94, ale to jednakże ci chłopi schludnie, wcześniacze bowiem jej chaty dobrze zabudowane, owocowe ogródki pełne uli otaczają je; ma dobre grunta pszenne zasiewające ziemię wyprogrodzkę, wszędzie widać ład, gospodarstwo staranne i dobre mienie. Dworzec na małem wzgórzu wyniosłe leży nad strumykiem (Dwa stawy zarybione karpiami, budowle w dobrym stanie, wiatrak, ogród owocowy, także dwa stawowych wielkie też, gospodarstwo trzy polowe od 20 lat dobrze od 1855 dobrze zagospodarowane, ogólny ich dochód polowy wtedy ostatek 15½.). Przed półtorasta laty w początkach XVIII wieku Biétkowice należały do szlachty rozstkowej, która tu posiedziała do 10 pojedynczych posiadłości i tyleż chat. Znakomitszemi dziedzicami Rościszewscy, Gawareccy i t. d. — W późniejszych czasach był dziedzicem Biétkowic w 1823 Antoni Tomianowski, z rodu Stępowscy. Ostatecznie w latach 1852 i 1874 Józef Bacciarelli syn Franciszka h. własnego nazwiska zmarły w Zawie dniu 1874. Stanisław August król Polski, nagradzając zasługi utalentowanego malarza Marcellego Bacciarelli, na mocy uchwały sejmowej z r. 1771 nadał mu dyplom na szlachectwo dziedziczne polskie i do h. jakiego dawniej używał, dodał mu pół orła białego w polu czerwonem. Z Biétkowic pochodzą Biétkowscy h. Półkozic.

Biżery. Wieś prywatna w Gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim okręgu sądow. Maryjampolsk. par. i gm. Błogosławieństwo w teryt. 3 mil. od granicy Prus.

o ¼ mili od Szak, tyleż od rzeki spławnej Niemna, 8½ od Maryjampola. Należy do dóbr Żyple. Dom. 18. lud. 161. (1826 r.).—

Birzorzeda. Wieś należąca dawniej do ogólnego funduszu religijnego w b. wojew. Krakowskiem, obecnie w Gub. Kieleckiej pow. i Okr. Sądow. Jędrzejowskim par. i gm. Brzegi, niedaleko rzeki Nidy o 2 mile od Jędrzejowa, 3 od m. Gub. Kielc. Wieś ta w r. 1826 liczyła dom. 22. lud. 161. Folwark odseparowany wraz z 17 innemi folwarkami, ukazem najwyższym z d. 9 Marca 1868 r. nadany został sekretarzowi Stanu, tajnemu radcy Milutinowi.

Birzorzedki. Wieś pryw. w dawnem woj. Krakow. obecnie w Gub. Kielec. pow. Jędrzejowskim w par. Mnichów. Leży blisko rzeki Nidy o mil 2 od Jędrzejowa, 3 od Kielc. dom. 12. lud. 60. (1826). Wyspa, młyn i tartak. Birzorzedki należą do dóbr dziedzicznych Mnichowa.—

Blachownia. Wieś i zakład rządowo-górniczy dawniej w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim ~~par. Konopiska~~ teraz w Gub. Piotrkowskiej pow. i okręgu sądowym Częstochowskim par. Konopiska gm. Dębowa w obrębie trzechmilowym pogranicznym o mil 5 od granicy Pruskiej, 1½ od Częstochowy, 8 mil od Wielunia. Posiada wielki piec do topienia żelaza,# należący do zakładów górniczych okręgu zachodniego, a wyrabiający surowiznę z węgla drzewnego. Są podania że pod tą wsią znaleziono były dosyć duże kawałki bursztynu. Dom. 16. lud. 104. (1826).—

\# wzniesiony przez administracyję banku polskiego w latach od r. 1833 do 1841.

Bladkowo. Miejscowość należąca do dóbr dziedzicznych Chełmica-Wielka w Gub. Płockiej pow. Lipnowskim. Dom. 1. (1826).—

Blakowa wola ob. Wola Blak.

Blanowice. Wieś i włość dziedziczna w daw. wojew. Krak. dziś Gub. Kieleckiej pow. Olkuskim okręgu Sądowym Pileckim par. i gm. Kromołów. W nader przyjemnej a pod względem przemysłowym korzystnej pozycyi położone nad koleją żelazną, ¼ mil. od przystanku Zawiercie, o mil 3 od granicy Szląska Pruskiego, między ~~miastami~~ nadaniami Filią, i Zawiercie?ami, Kromołowem i Mrzygłodem o mil 4 od m. pow. Olkusza. Majętność ta składa się z dwóch wsi i dwóch łącznie zagospodarowanych folwarków: Blanowice i Piecki, mających rozległości ~~wło~~ przed uwłaszczeniem włościan włók 61 miary nowopolskiej a w tej przestrzeni 17 włók łanu, położone w dobrej glebie przy dostatku łąk, z dobremi zabudowaniami, ogrodem warzywnym i owocowym i ludności przeszło 400 dusz (1853 r.), mające

kamień wapienny, węgle kamienne, i rudę żelazną. Za rządu Pruskiego między r. 1796 a 1807 przy poszukiwaniach górniczych we wsi Błanowicach, natrafiono na grubą warstwę węgla czarno-brunatnego; eksploatacyja tej kopalni w niewielkiej ilości ponowioną była około r. 1823. Dopiero późniejszy właściciel Błanowic zajął się czynnie eksploatacyją rzeczonej kopalni i ta od 1 Październi-ka 1863 r. w ruchu czynny wprowadzoną została. Sama kopalnia jest tylko o 1 wiorstę oddalona od linii drogi żelaznej, kopalnia zatem rzeczona zyskać może wielkie znaczenie i będzie mogła rozwinąć się na większą skalę. W okolicy tej znajdują się wiele rozwalin starożytnych zamków których gotyckie okna starachować można, i bliższe z nich są w Rabsztynie, Podzamczu, Siewierzu i Smoleniu. W r. 1865 właściciel Błanowic Edmund Sygetyński otrzymał od rządu rs. 11174 kop. 34 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie. Dobra Błanowice i Pielice z folwarkiem Staw miały ustanowioną przez władzę tow. Kredyt. Szacunek w owej epoce w stosunku do opłacanego podatku ofiary rs. 15175.- W Błanowicach było w r. 1798 dymów 30. później w r. 1826. domów 34 a lud. 355. —

Blas lub Błas. — Pustkowie w terytoryjum dóbr Jastrzębie w Gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. Rusiec o mil 3 od m. pow. Sieradza Dom. 2 ludności 15. (1826 r.). —

Blaskowizna. Wieś rządowa w Gub. i pow. Suwalskim par. i gm. Jeleniewo. Leży nad obszernem jeziorem z którego wypływa rzeka Górna-Hańcza, o 1 milę od granicy Pruskiej 1½ od Przerośla 2 od Suwałk 6 od m. pow. Augustowa. Dom. 21. lud. 83. (1826 r.). —

Bleczków. Młyn w Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim w kanale miejskim za murami miasta Wielunia leżący. Zygmunt III listem swym z r. 1598 zatwierdził szpitalowi Wieluńskiemu prawa do posiadania tego młyna a które to prawa na wieki przechodzą tóż wczesny posiadacz młyna Maciej Krasiński pisarz Grodzki wieluński.

Bledzewko. Wieś prywat. do dób Bledzewa gm. Bieżuń niedaleko w Gub. Płockiej pow. i par. Sierpeckiej niedaleko od tegoż miasta, mil 8½ od Mławy. Domów 8 lud. 103 (26 r.) w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Mławie. —

Jest inne Bledzewko dereszta w tymże samym powiecie i Gub. należąca do dóbr Szczutowo. W r. 1827 miała dom. 8. —

~~Dobra Bledzewo z przyległą wsią Bledzewko także~~

Bledzewo. Dominium wieś dziedziczna w Gub. Płockiej pow. i par. Sierpeckiej okręgu Sądowym Mławskim o mil 7½ od m. pow. Mławy Dom. 16 lud. 134 (1826 r.).

Błędzewo jest gniazdem domu Błędzewskich h. Lubicz. Za czasów Niesieckiego jeden z nich był regentem ziemskim kaliskim. —

Dobra Błędzewo z przyległością Błędzewko tudzież częścią na Szlemieachu = wielkich i części na Romatowie A. B. należały w r. 1860 do Augustyna Tłuchowskiego po wstanego na wyborach w tymże roku na radcę do dyrekcyi szczegółowej Tow. Kredyt. w Płocku. W kilka lat później a mianowicie w r. 1867 kommissya likwidacyjna przyznała Karolowi i Kunegundzie Tłuchowskim właścicielom dóbr Błędzewa rs. 5,770. kop. 64 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom rozdarowane. Majątek ten obciążony był w owej epoce pożyczką Tow. Kredytowego 2giego okresu w summie złp. 22,200 czyli rs. 3.345.

Blendziokopy. Osada rządowa w Gub. Suwalskiej pow. i okręgu Sądow. Maryjampolskim par. Preny o mil 5 od m. pow. Maryjampola, dom. 2. lud. 30. — (1826 r.)

Blick. Młyn należący do dóbr Bieniądzice w pow. i Gub. Radomskiej. par. Jarosławice gm. Zakrzów. Obejmuje gruntu mor. 12 prątów 198 Stawu zarybionego jest około 3 morgi. Oprócz młyna wodnego i wiatrak tu się znajduje.

Blicha. Osada prywatna w Gub. Kaliskiej pow. i Okręgu Sądowym. Wieluńskim par. Czarnożyły o 1 milę od Wielunia, dom. 1. lud. 8. (26).

Blichowo. Dominium i wieś parafijalna dziedziczna w dawnem wojew. teraz w Gub. Płock: pow. i Okręg. Sąd. Płockim nad rzeczką Motawą (która w Gofankach młyn pędzi) 1 milę od Bodzanowa 3 od m. Gub. Płocka. W obszernem ograniczeniu mające w przyległości przedmiotem rzeczenia (w tok 43. — wysiewu około 300 korcy oziminy (180 pszenicy a 120 żyta), zwierzyną, propinacyję, kościół parafijalny drewniany na wyniosłości, młyn wodny, dwór i zabudowania dworskie porządne, grunta dobre i pastwiska, ale lasu niema tylko zarośla. Było to dawne dziedzictwo przed r. 1854 Żurawskich, następnie posiadał ten majątek Ignacy Józefowicz Hlebicki h. Leliwa b. radca dyrekcyi głównej Tow. Kred. zmarły w r. 1869 od którego nabył te dobra w r. 1856. Ludwik Reinerd. — Dominium Blichowo z przyległością Chlebowo i Golanki A. w stosunku do opłacanego podatku ofiarny rs. 57, kop. 27½ rocznie obciążone było pożyczką Tow. Kredyt. 2giego okresu w summie rs. 4290. Szacunek przez Tow. Kred. ustanowiony był na rs. 13,001. kop. 37½ Dom. 7. lud. 80 — (1826 r.)

Blichy. Osada w obrębie dóbr Borzec nowo założona w Gub. Siedleckiej pow. Łukowskim

Blima. Osada w dobrach Brudzisław = Górny w Gub. Kaliskiej pow. okręgu Sądowym Pyzdrskim nowo założona. —

Blinda. Wieś rządowa należąca do dóbr rządowych i gm. Czostków w Gub. i pow. Suwalskim par. Filipowo blizko granicy Pruskiej o 1 mil. od osady Przerośla, 8 od m. pow. Sejn. — Domów. 38. lud. 280. (1826 r.)

Blinno. Wieś folwarczna i dwór w Gub. Płockiej pow. Rypińskim par. Gujsk gm. Rogowo w juryzdykcyi sądu pokoju w Lipnie. Należała dawniej do kilku współdziedziców, później około r. 1852 zmniejszone części lit. A. B. C. D. w jedną całość zebrane posiadał Józef Orłowski i tenże podniósł w r. 1867 przyznane mu wynagrodzenie likwidacyjne w kwocie rs. 1665. kop. 64 za uwłaszczone grunta włościańskie. Z dóbr Blinno opłacano podatku ofiarny rs. 25. kop. 34½ rocznie a stosunkowo udzielono na nie pożyczki z tow. kred. z dzies. okresu w summie rs. 1740. — Wieś Blinno leży nad rzeczką Gordowiecą przy drodze z Sierpca do Skępego. o 1 milę od tejże osady 3 od m. pow. Lipna. Dom. 15. lud. 156. (1826 r.) Dnia 23. Września 1871 r. spaliły się we wsi Blinno 2 stodoły ze zbożem należące do dzierżawcy Jana Łochowskiego war. rs. 2000, jako też owczarnia ze 164 sztukami owiec. Budynki były ubezpieczone na rs. 1000 a cała szkoda wynosiła rs. 4000. =

Blinów. Wieś dziedz. paraf. w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej pow. Janowskim, należąca do dóbr Kraśnickich w ordynacyi Zamojskiej o mil 2½ od m. pow. Janowa 1½ mili od m. okręgowego Kraśnika, mil 4 od rz. Wisły, z kościołem filialnym należącym do probostwa Potockiego. Domów 67. lud. 485. (1826 r.) = Folwark Blinów położony w glebie po większej części pszennej, ma według dawnego pomiaru w tejże przestrzeni w gruntach ornych ogrodach i łąkach mor. 417 pręt. 56. według zaś dzisiejszego obliczenia ma mieć około morg 460. na którym znajdują się potrzebne zabudowania mieszkalne i ekonomiczne.

Bliskowice. Wieś i włość dziedziczna nale: w przedostatnich czasach do familii Czarneckich w Gub. Lubelskiej pow. Janowskim Okręgu Sądow. Kraśnickim par. i gm. Świeciechów nad rz. Wisłą między osadami Józefowem i Rachowem o ½ mili od tychże 5 od m. pow. Janowa. Ma zabudowania mieszkalne po większej części murowane, obszerne spichlerze o piętrze nad Wisłą dla handlujących dogodne. Domów 31. ludności 265. (1826 r.) — Rozległość tych dóbr łącznie z lasami i obszernemi pastwiskami wynosi około 100 włók. Chełm. Grunta są po większej części pszenne, szacunek przez władzę tow. Kredyt. ustanowiony był w r. 1867 na rs. 33672½. —

Bliżanów. Folwark i wieś kościelna w Gub. i pow. Kaliskim par. tegoż samego nazwiska nieda=leko rzeki spławnej Prosny w obrębie trzechmilowym nadgranicznym od strony Pruss, o 2 mile od Kalisza. Bliżanów jest gniazdem familii Bliżanowskich. Wspomina o niem Konstytucyja sejmowa z r. 1567 strona 130; wreszcie ani Paprocki ani też Okolski o nich nie pisał i imie to nie znajduje się w spisie szlachty Królestwa Polsk. wylegitymowanej po r. 1851. Było to przed tem starostwo w ostatnich czasach rzeczy pospolitej należącej do Miaskowskiego starosty Gnieźnieńskiego, który je otrzymał w r. 1775 w na=grodę zasług prawem dożywotnim a sukcessorowie po nim na lat 50 emfiteutycznie. Kościół paraf. katolicki. Domów 49. ludności 445. (1826 r.). —
Lasu było na Bliżanowie r. 1853 morg 152 sąż. [illegible] 2058.

Bliżanówek. Osada prywatna w Gub. i pow. Kaliskim par. Bliżanów o 2 mile od Kalisza. Dom. 1. ludności 3. (1826 roku). —

Bliziń albo **Bliżyn.** Folwark i wieś dziedzic. dawniej w wojew. Kaliskiem obecnie w Gub. i pow. Piotrkowskim par. Bogdanów o ¾ mili od Rozprzy 2 od Piotrkowa. Domów 21. lud. 140. (1826 r.).
Zdaje się że ta wieś jest gniazdem familii Blizińskich h. Korczak, bo księgi Grodzkie Ostrzeszowskie zapisały tranzakcyje domu tego. Bliziński Antoni wojski Krasnostawski w 1791 = 1794 miał kilku synów i 2 córki, ~~któ~~ lecz wszyscy byli wów=czas jeszcze małoletniemi jak świadczy heraldy=ka Wielądka. —

Blizna. Wieś w Gub. Kaliskiej dawniej w pow. Konińskim dziś w Kolskim par. Koło należąca do kamellaryi miasta Koła o pół ćwierci mili od tegoż miasta 4 od m. pow. Konina.
Miesta miała w r. 1796 domów 38, która to cyfra wzrosła w r. 1820 do liczby domów 46 lud. 461. —

Blizna. Piec smolany w Gub. Suwalskiej pow. Augustowskim par. Szczebra w gm. Szczebro=olszań=skiej o 2 mile od Augustowa. dom. 1. lud. 5. (1826 r.).

Blizna. Folwark duchowny w b. wojew. Ma=zowieckiem obecnie w Gub. Kaliskiej pow. Szczerczkim w par. i gm. Poddębice w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Łodzi, 3 mile od Szczercow, dom. 1. lud. 12. (1826 r.).

Blizne. Dominium, wieś i gm. w Gub. i pow. Warszawskim, jurysdykcyi Sądu Pokoj. wydział I. i II. w Warszawie par. Babice na drodze do Wy=szogroda i Płocka, o 1 milę od Warszawy. Składa=ła się dawniej z dwóch części, z których jedna liczy=ła w r. 1826. dom. 11. lud. 104; druga zaś dom. 10. lud. 70.
Około r. 1836 stawszy się właścicielem tych dwóch części Jakób Ignacy Łaszczyński syn Józefa h. Wierzbna

tajny radca Gub. cywilny Gub. Warszawskiej urządził i prowadził w tych dobrach urzędowe gospodarstwo, i porządne budowle powznosił. Pięćdziesiąt lat służby publicznej, ciągłej, nieprzerwanej na stanowiskach wysokiem, pełnionej z wielką prawością, zdolnością, łagodnością i sercem zawsze otwartém, przy najlepszych chęciach o dobro powszechne kraju, zjednały mu powszechny szacunek i poważanie. – Posiadał on w latach 1857 i 1862 oprócz Bliznego i dobra Groty pod Warszawą, również dobrze zagospodarowane. – Dobra Blizne obciążone są pożyczką Tow. Kre. z r. 1869 w sumie rs. 15630. –

Blizne. Blizno lub. Bliznowo.

Folwark i wieś należące do ekonomii rząd. Sierpc w Gub. Płockiej pow. Sierpeckim par. Gojsk. Leży w obrębie tymczasowym nad granicą Pruską nad wielkim jeziorem nadbrzeżne z Sierpca do Rypina o 1½ mili od Sierpca 3½ od Lipna. Dom 22. lud. 162 / 1826 r. /. Część tej wsi lit. A. z wschodniej połowy jeziora należy do dóbr Szczechowo, część zaś lit. B. z zachodniej połowy jeziora Bliżnieńskiego należy do dóbr Mieszek lit. A. W r. 1866 komisyja likwida. przyznała Władysławowi Wasilewskiemu właścicielowi dóbr Mieszek i Blizno rs. 2,395. kop. 17 indemnizacyi za utracone grunta włościańskie. –

Bliźnięta.

– Przyległość do dóbr Ostaszewo wielkie w dawnej województwie Płockiem, dziś Gub. Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Szyski, odległa od Warszawy mil 8 od Płocka 12 zaś od Pułtuska, Makowa, Ciechanowa i Nowego Miasta po mil 2.

Bliźniew lub. Bliźniów.

Folwark i wieś dziedziczna w Gub. Kaliskiej pow. Wartskim par. Uzdzrew w terytoryjum tymczasowem nad granicami od strony Prus o 3 mile od Kalisza. Dom. 11. lud. 84. / 1826 r. / W drugiej ćwierci bieżącego stulecia należał Bliźniew do Franciszka Walerego Dobrzelewskiego, syna Jana i Joanny urodzonego w Żdżenzelicach pow. Piotrkowskiem. Lubiony i kochany od wszystkich otaczających z nim bliższą znajomością umarł w Bliźniewie w dniu 10. Stycznia 1853 przeżywszy lat 57. Następnie posiadali w r. 1858 ten majątek Adolf Dunin z małżonką swoją. –

Blizno.

– obacz. Blizne.

Bliznowo

obacz Blizne.

Bliznopole

obacz Borowice

Blizocin

Z folwarkiem i wsią tegoż nazwiska. Wieś dziedziczna między Mrzygłodem i Nieporętem

w dawniém wojew. Podlaskiém ~~par. Drążgów~~ obecnie w Gub. Siedleckiéj pow. i Okręgu Sąd: Radzyńskim par. Drążgów. Leży nad rzeką spławną Wieprzem powiędzy osadami Baranowem i Żyszbykami o ½ mili od Żyszbyk 5 od m. pow. Radzynia, przyozdobiona pałacem. dom. 28. lud. 216. (1826 r). W r. 1868 Kajetan Morozewicz właściciel dóbr Blizocin otrzymał rs. 7,837 kop. 50. wynagrodzenia likwidacyjnego za usuwające grunta włościańskie. –

Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez Wydz. Tow. Kred. w r. 1867 na rs. 13,320. z ostrzeżeniem iż ze strony właściciela dóbr Sobieszyn na wytoczony został proces. o uznanie i ustalenie granicy.

Blizocka-wola. Wieś prywatna w dawnem wojew. Podlaskiém obecnie w Gub: Siedleckiéj pow. i Okręgu Sądow. Radzyńskim par. Drążgów należąca do dóbr Podbłodowa od Żyszbyk ¼ mili od m. pow. Radzynia mil 5 Domów 34. ludności 255. (1826 r). –

Blizów lub **Bliszów** Wieś prywat. w Gub. Lubelskiéj pow. Zamojskim par. Blizów należąca do dóbr i gm. Krasnobród. Leży międzygórami o ½ mili od Krasnobrodu ~~mil 7 od m. pow.~~ Janowa. Dom. 40. lud. 216. (1826 r). –

Bliżyce. Wielka wieś niegdyś królewska w dawném wojew. Krak: obecnie w Gub. Kieleckiéj pow. Włoszczowskim gm. Lelowskiéj par. Staromieście. Należała przedtem do dóbr Rządowych Lelów, które po r. 1830 zmienione na własność prywatną, o 1 mile od Lelowa 6 od m. pow. Olkusza, dom. 80 lud. 408. (1826 r).

Bliżyn lub **Blizin**. Wieś i włość dziedziczna w dawném wojew. Sandomirskiém dziś w Gub. Radomskiéj pow. Końskim w okręgu Sądowym Szydłowieckim par. Odrowąż w gm. Bliżyn, dziedzictwo dawniéj Potkańskich następnie Wielogłowskich w latach 1860 – 1872. Leży nad małą rzeką, o ½ mili od traktu bitego Warszawsko-Krakowskiego i od stacyi Pocztowéj Suchedniowa, 3 mile od m. pow. Końskich. Dom. 15. lud. 150. – (1826 r). –

Fabryka żelaza w Bliżynie posiada wielki piec i od dawna wyrabia żelazo kute, i odlewy wielkiego rozmiaru odznaczające się t. dobroci powszechnością. Warsztaty mechaniczne robią dobre machiny i pługi i dostarczają różnych –

Fabryka ta jest obecnie (1872) ~~Aleksandra~~ [własnością] Wielogłowskiego. W Bliżynie są także pokłady węgla kamiennego ale dotąd (1872 r.) nie są one otwarte z powodu że pokłady te dotąd dla eksploatacyi są za słabe i wydobycie nawet przy ~~drożyźnie~~ przezednowie nie opłaciłoby się. —

W r. 1867 komissya likwid. przyznała sukcesorom Anieli Wielogłowskiej właścicielom dóbr Bliżyn R.s. 23466 kop. 56 wynagrodzenia likwid. z a ... gruntu włościanom

Blochy. Wieś prywat. w Gub. Siedleckiej pow. i Okręgu Sądowym Sokołowskim należąca do dóbr par. i gm. Sterdyń niedaleko od tejże osady.

Blochy Przyległość do dóbr dziedzicznych Przetycz w dawniem wojew. Płockiem teraz w Gub. Łomżyńskiej par. Długosiodło o 5 mil od m. pow. Pułtuska, dom. 6. lud. 49. (1826 r.)

Bludziszki. Wioska należąca do dóbr rząd. Michalin w Gub. Suwalskiej pow. i paraf. Maryjampolskiej o ½ mili od Maryjampola. Domów 3. ludności 50. (1826 r.).

Bludziszki. Zaścianek czyli osada należąca do dóbr i par. [i gmin.] Urdomin w Gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim o mil 4½ od m. pow. Kalwaryi. Domów 2. lud. 14. (1826).

Blukiszki Wieś należąca do dóbr rządowych i gm. Leśnictwo nad rzeką Nawą, w Gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim w przyległej Sądu Pokoju w Maryjampolu w par. Władysławów w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Pruskiej, niedaleko od miasta Władysławowa 7 mil od Maryjampola dom. 11 ludności 87. (1826 r.).

Blumenfeld Kolonija prywatna w Gub. Warszawskiej pow. i par. Gostyńskiej o ¾ mili od Gostynina 2 od Gąbina 3 od m. pow. Kutna dom. 5 lud. 63 (1826 r.).

Bluwiszki. Wieś należąca do dóbr rządow. Leśnictwo w Gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim par. i gm. Gryszka-buda nad rz. Nawą w okolicy leśnej w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Prus o tuż na wschód od wsi Gryszka-buda 5 od m. pow. Maryjampola. Dom. 28. ludności 205. (1826 r.). —

Bluwy lub **Bliwy** Wieś należąca do dóbr rządow. Leśnictwo w Gub. Suwalskiej pow. i par. Władysławowskiej w terrytoryjum trzechmilowem od granicy Prus, 5 mil od Maryjampola, dom. 6. lud. 66. (1826 r.) —

Błaszczyki. Folwark prywat. w dawniem wojew. Kaliskiem w ziemi Wieluńskiej, teraz w Gub. Piotrkow. pow. Częstochowskim par. Konopiska, 8 mil od Wielunia; dom. 2 lud. 23. (1826).

Błaszki. Miasteczko gm. i włość dziedziczna w Wojew. dawniej Sieradzkiem później Kaliskiem dziś w Gub. i pow. Kaliskiem okręgu Sądow. Wartskim w równinie piaszczystej ale wokoło lecz pięknej i urodzajnej nad rzeczką na trakcie Kalisko=fabrycznym od Kalisza wiorst 27 od Sieradza wiorst 20½ od Warszawy wiorst 211½ czyli mil 30¾, 2 od rzeki spławnej Warty. Zdobi to miasto kościół par. Kat. dwór i ogród piękny, stacyja pocztowa i austeryja porządna. Już w pierwszej połowie XVIII wieku słynęły Błaszki znakomitą fabryką sukna i wielkiemi targami. Zakłady sukiennicze kwitnęły jeszcze w r. 1820, w którym wyrobiono sukna średniego sztuk 620; rękodzielnie na mniejszą stopę i warsztaty nieliczne istnieją jeszcze dotąd, słowem Błaszki należą do szczupłej liczby miast królestwa których podstawą bytu stanowią oddawna nie zatrudnienia rolnicze, ale przemysłowe, rękodzielne i handlowe i dla tego miasto to znacznie wzrasta albowiem w przeciągu lat 40 od r. 1790 w którym miało tylko 56 dymów a 640 mieszkańców, ilość ta do tego wzrosła do r. 1830 do liczby 15 domów murowanych a 80 drewnianych a mieszkańców 1636. a zatem więcej jak w dwój nasób. Według zaś ostatnich obliczeń statystycznych z r. 1870 liczba mieszkańców postąpiła do 3,770 głów z których połowa składa się z Starozakonnych. Chrześcijanie trudnią się mało uprawą roli i chodowaniem bydła ale po większej części handlem zboża i w małej części rzemiosłami; żydzi zaś wyłącznie handlem zboża. Miasto używa dobrych jarmarków i targi szczególniej na zboże. Targ jeden (w dniu Niedzielnym) nadany przywilejem króla Jana Kazimierza istnieje od r. 1652, drugi w dniu Piątkowym przez radę administracyjną królestwa w r. 1845 zaprowadzony. Majętność ta w pierwszej połowie XVIII wieku należała wraz z przyległemi wsiami i folwarkami Gzikowem, Wilczkowicami, Borysławicami, Bukowiną i Bronczynem do familii Lipskich z których ostatnim dziedzicem był Józef Lipski zmarły przed r. 1819. W późniejszych latach 1856 ÷ 1864 był właścicielem tych dóbr Mateusz Arnold członek rady Gubernialnej kaliskiej z wyboru obywateli w 1861 ÷ 62 oraz radca ubezpieczeń w pow. Kaliskiem

dowoli opustoszałe

Błaszków. Folwark i wieś należąca w byłem wojew. Sandomierskim obecnie w Gub. Radomskiej pow. Szydłowieckim par. Odrowąż gm. Niekłań o 2 mile od m. pow. Końskich. Ma fryszerkę, dom. 24 lud. 197 (1826). Klucz Błaszkowski należy do dóbr Mniowskich. W całych tych dobrach znajdują się pokłady rudy żelaznej. Trakt bity czyli szose przechodzi przez te dobra 3 razy od Końskich ku Szydłowcowi i od Końskich ku Sandomierzowi. Dobra Mniowskie klucz Błaszkowski graniczą z Niekłaniem, Chlewiskami, Bliżynem, dobrami Szydłowieckiemi, Samsonowskiemi i Końskiemi. —

Błaszkowizna. Osada prywat. w Gub. Kalis. pow. Wieluńskim okręgu Ostrzeszowskim par. Cieszęcin o 3 mile od Wielunia dom 1 lud. 9 (1826).

Błażejewice. Dominium i wieś dziedziczna dawniej w wojew. Rawskim później Mazowieckim dziś Gub. Warszaw. pow. Skierniewickim gm. Gzynikowice par. Biała o ½ mili od tej osady 2 od Rawy. Dom. 10 lud. 85. Do tego folwarku należą ~~[illegible]~~ i 5 chałup we wsi Dańkowie. Tu miał swoje siedlisko za czasów rzeczypospolitej dom starożytny Błażejowskich. Z tych jeden towarzysz pod usarską chorągwią w potyczce z Krzyżakami pod Starcem ranny został (Okolski). Za naszych czasów majątek ten posiadali w r. 1836 Fabijan i Ignacy Łężewscy synowie Jana h. Ogończyk. Następnie około r. 1856 i 58 dziedziczyli na Błażejewicach Walery i Kazimierz Łężewscy h. Ogończyk pod obie ~~synowie~~ Fabijana. Pierwszy z nich utrzymał się przy dziedzictwie Błażejewic i posiadał takowe w następnem dziesięcioleciu z 1858 – 68. Kazimierz zaś nabył około r. 1858 Podlesie w pow: Rawskim. Błażejewice mają rozległości około włók 23. Cena ~~Szacunek~~ do likwidacji w r. 1873 jako 2/3 części szacunku takowy będących wykrytego i ustanowiony był Rs. 20922 kop. 54.

Błażejewo. Wieś należąca do dóbr rząd. Brześć w dawnym wojew. Mazowieckim obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warszawskiej okręgu sądow. Brzeskim pow. i par. Włocławskiej o ¼ mili od m. pow. Włocławka. Domów 9 lud. 82 (1826 r.). Heraldycy nasi wspominają Łukasza i Jana z Błażejowa Błażejowskich h. Trzaska w r. 1670 ~~[illegible]~~ czyli

Błażek inaczej **Batorski-majdan** zwane Wielka wieś prywat. w Gub. Lubelskiej pow. Zamojskim okręgu sądow. Kraśnickim, należąca do dóbr ordynacyi Zamojskiej i par. Batorz. Leży na pół drogi pomiędzy Kraśnikiem i Gorajem

o mil 2½ od tychże ~~[illegible]~~ 2 od m. pow. Janowa. Domów 55. lud. 375. (1826 r.) =

Błażejki. Folwark i wieś rządow. w dawnem wojew. Podlaskiem obwodzie Łukowskim dziś w Gub. Siedleckiej pow. i Okręgu Sądow. Garwolińskim par. Stoczek o ½ mili od tejże osady 4 od m. pow. Łukowa, dom. 15. lud. 76. (1826)

Błażiny lub **Błazyny.** Wielka wieś gm. w Gub. Radomskiej pow. Iłżeckim okręgu Sąd. Solecckim, należąca do dóbr rządow. i par. Iłża nad rzeką Iłżanką na trakcie pocztowym z Radomia do Opatowa, ~~Sandomierza~~ i Galicyi Austryjackiej o ½ mili od Iłży, 5¼ od m. pow. Opatowa 4 od Radomia. Ma grunta urodzajne, obszerne lasy i ~~pastwiska dobre~~. Przed rozbiorem kraju była własnością duchowną należała do klucza Iłżeckiego. — W r. 1826 miała dom. 44 a lud. 300. —

~~[illegible]~~. **Blenna** a właściwie **Blendna.** Folwark i wieś prywatna paraf. w b. wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Kaliskiej pow. Kolskim Okręgu Sądow. Kowalskim o ¾ mili od osady rządowej Przedcza 4 od m. pow. Włocławka kościół par. do dekanatu Izbickiego. W r. 1796 liczba domów w tej wsi wynosiła 25 zaś w r. 1826 było ich tylko 14 a mieszkańców 223.—

Dobra Blendna lit. A. to jest połowa całych dóbr Blendna należała przed r. 1870 w których przez licytacyję w drodze działów sprzedaną została do sukcesorów po niegdy Franciszku Zołnickim pozostałych. Ma hypotekę oddzielną, od drugiej połowy tychże dóbr stanowiącej własność Hieronima Zołnickiego. Składają się z folwarku tegoż nazwiska. Prócz gruntów włościańskich zawierają przestrzeni włók 14 w tem lasu włók 3 a także (pastwisk) 1 włóka. Położenie tych dóbr korzystne, gleba ziemi urodzajna, odległe są od Warszawy mil 26. od m. Koła mil 3 od Kowala stacyi drogi żelaznej Warsz.-Bydg. m. 3. i od Włocławka m. 4. Zabudowania są: dwór w połowie murowany a w połowie drewniany, zaś budynki gospodarskie z lepianki lub z drzewa są postawione. Licytacyja w r. 1870 zacząć się miała od summy 16,611 rs. kop. 80. jako naczelnika takiego samego owego wykrytego.

Blenna = kolonija należąca do dóbr i par. Blenna w Gub. Kaliskiej pow. Kolskim 4 mile od Włocławka, dom. 12. lud. 44. (1826 r.)

Błeszno lub **Błaszno.** Folwark i wieś dziedziczna w Gub. pow. i okręgu Sądow. Radomskim par. dawniej Radzanowska teraz do Wyśmierzyc o ½ mili od tej osady, tyleż odm. spławnej Pilicy, 4½ od Radomia, w gruntach ~~nieurodzajnych~~ z lasem. Dwór porządny, dom. 13. lud. 123. (1826 r.) Dziedzicami tu w dawniejszych czasach Błażyńscy czy też Błeszyńscy, Wolscy, Kozłowscy a przy końcu XVIII około r. 1791 Piotrowscy a w ostatnich półtrzeciem albo nawet i mniej Wodzińscy

Błeszno. Folwark i wielka wieś prywat. w b. woj. Kaliskiem w ziemi Wieluńskiej, teraz w Gub. Piotrkowskiej ~~pow. Okręgu Sądi~~ par. Częstochowskiej, gm. Stara-huta. Własność przed niedawnym czasem familji Jeziorkowskich. obecnie (1867) Henryka Wojcheat. Leży w pięknej okolicy przy drodze żelaznej Warszawsko-wiedeńskiej w okręgu trzymilow. pogran. od strony Prus o ¾ mili od Częstochowy, 8¾ od m. pow. Wielunia. Dawniej składała

się z dwóch części dolnej i górnej. Pierwsza z nich a mianowicie Błeszno i Brzeziny tworzyły jedno dominium książęce przed r. 1794 dymów 96, w drugiej zaś było dymów 21. W r. 1826 w obu częściach było razem domów 66 a mieszkańców 518, ludn. w r. (1852) mor. 466. Na rozległej równinie kilka mil nawet w kraj pruski przeciągającej się rozłożone są wsie: Błeszno, Poczesna, Polska-Kamienica, Jastrzębia i inne. Według heraldyków naszych Błeszyńscy h. Oksza ~~piszą się~~ od dawności z Błeszna pod Częstochową i siedli byli w b. woj. Sieradzkiem i krakowskiem, później jednak i inni Błeszyńscy h. Sulima wywodzili swój początek z tego samego Błeszna. —
Z tych byli: Błeszyński Wojciech h. ~~Okrza~~ pisarz ziemski krakowski r. 1686, dalej ~~Błeszyński~~ Jakób tegoż h: najprzód kasztelan Brzeski potem Międzyrzecki, wyznaczony z sejmu Lubelskiego 1703, komisarzem na uspokojenie różnic obywateli wojew. Wielkopolskich od Szląska ~~a~~ Błeszyński Michał był kasztelanem Bydgoskim za pan: Augusta III. Podczas istnienia księstwa Warszawskiego i za królestwa kongresowego kwitnęli Antoni Błeszyński mąż w obywatelstwie zasłużony, członek rady obywatelskiej wojew. kaliskiego oraz sędzia pokoju okręgu Częstochowskiego, który to urząd pełnił od r. 1812 do 1842 przez lat blisko 30 z ogólnem poszanowaniem; synem był zdaje mi się Dominika z Błeszna h. Sulima komornika granicznego Brzozowskiego w r. 1785 a później Czechowskiego 1791. Błeszyński zaś Józef był radcą obywatelskim pow: Lelowskiego 1810-12 a później od r. 1827 do 1836 sędzią pokoju okręgu Olkuskiego. W r. 1867 Henryk Wejhert właściciel tego majątku otrzymał Rs: 18,845. kop: 56. wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie.

Błędnica. Wieś w dawniem wojew. Płockiem dzisiej w Gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim należąca do dóbr rząd: i par. Brok gm. Orło w jurysdykcyi Sądu pokoju w Ostrołęce, o 1¼ mili od Broku, ½ mili od rzeki spławnej Bugu, 6¾ od m: pow. Ostrołęki, w r. 1826 liczyła dom. 23 obyw. 170. — W tym punkcie jest straż leśna należąca do leśnictwa rządow. Brok, której lasy dotykają rzeki spławnej Bugu.

Błędostowo. Dominium, folwark i wieś dziedziczna w dawniem wojew. Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej pow. Pułtuskim, par. Pokrzywnica nad małą rzeczką wpadającą do Narwi o 1 milę od Nasielska, 2½ od Pułtuska 5 od Warszawy. Domów 22. lud. 123. (1826) r. Dobra Błędostowo z przyległością Gnojewo = kościelne z częściami na Gnojewie Kacprach = mierzkach i Łabłocim lit. A płacity przed niewielu laty podatku ofiary zł. 35 kop. 50½ rocznie i obciążone były pożyczką Tow. kred. 2 ej z obliczeń lutnie zł. 1800 czyli Rs: 12,000.

Wieś Błędostowo jest początkiem familii szlacheckiej Błędostowskich, z których Adam podwojewodzy rożański był po koronie w tejże ziemi w r. 1809 — 1810 zaś Błędostowski Aleksander w ziemi Rożańskiej pisał się na elekcyją Jana III króla. —

Błędów. Wielka wieś w dawnem wojew. Krakow. teraźniejszej Gub. Piotrkowskiej pow. Będzińskim okręgu Sąd. Pileckim par. Niegowonice nad rzeką Białą-Przemszą 1¼ mili od m. pow. Olkusza. Część tej wsi należy do ekonomii rządow. Rabsztyn, część zaś należy do dóbr dziedzicznych Kuźnica-błędowska, obie części posiadały razem w 1826 r. domów 76 lud. 562. —

Błędów. Folwark i wieś należąca do dóbr rząd. Jeziorko w dawnem wojew. Mazowieckiem dziś Gub. Warszawskiej pow. i par. Łowickiej, o 1 milę od tegoż miasta, dom. 35. lud. 236. (1826 r.)

~~Oso~~ **Błędów.** —

Osada rękodzielnicza, gmina i osobno dziedziczna w Gub. Warszawskiej pow. i okręgu Sąd. Grójeckim par. ~~E~~ własnej należącej do dekanatu Grójeckiego nad rzeką Mogilanką, o 1 milę od osady Mogielnicy, 7½ od Warszawy. Majętność ta składa się z osady fabrycznej tegoż nazwiska, z dwóch folwarków, 2 wsi i 7 mniej kolonij dawniej czynszowych. Rozległość jej przed uwłaszczeniem włościan wynosiła 144 włók chełm. Błędów w ziemi Czerskiej jest gniazdem familii Błędowskich h. Nałęcz, z tych Piotr i Jan pisali się na elekcyją Władysława IV króla w r. 1632. Na początku XIX wieku dobra Błędowskie należały do Ignacego Zagórskiego z Zagórza h. Ostoja i Maryi Elżbiety z Wiercińskich Zagórskiej, która była uniwersalną sukcessorką księdza Jana Wiercińskiego kanonika i odziedziczywszy ponim ten majątek mieszkali w Błędowie w r. 1820. Syn ich Karol stawszy się właścicielem Błędowa założył tamże osadę rękodzielniczą. ~~W~~ Na początku w r. 1826. kiedy dopiero wzrastać zaczął Błędów liczył domów. 38 a mieszkańców 334 w 18 lat później a mianowicie w r. 1844 miał już domów i placów numerowanych emfiteutycznych 208 a do 600 mieszkańców pomiędzy którymi było wielu sukienników, tkaczów wyrobów lnianych, bawełnianych a nawet i jedwabnych zatrudniających przeszło 100 warsztatów, oraz wielu innych rzemieślników i profesyjonistów, staraniem i kosztem

właściciela Karola Zagórskiego zadrowych, którzy porządne sobie domy pobudowali. —
W osadzie tej jest kościół par. kat. drewniany, dom zajezdny dla podróżnych, młyn wodny i folusz. Na folwarku jest pałacyk murowany o parterze z oficyną od której ciągnie się parkan murowany i wiele innych zabudowań dworskich murowanych, zaś między osadą fabryczną a folwarkiem płynie rzeczka Rutką zwana która tu tworzy staw obszerny i młyn z foluszem oraz tartak pędzi. Na rynku Karola zwanym odbywają się targi w każdą Niedzielę na różne produkta. W r. 1836 za dziedzictwa Jana Chryzostoma Kijewskiego objął probostwo w Błędowie znany kaznodzieja ksiądz Bogdan kanonik honorowy lubelski dzisiejszy proboszcz par. Panny-Maryi w Warszawie.
Ostatnim właścicielem dóbr Błędowskich między latami — 1851 — a 1873 był Jan Chryzostom Kijewski syn Franciszka h. Świerczek właściciel nieruchomości oraz współwłaściciel fabryki wyrobów chemicznych w Warszawie. W pobliskiej wsi Olesiniku do dóbr Błędowskich należącej istniała w przedostatnich czasach kamienia w której fabrykant Krause wyrabiał z miedzi rozmaite naczynia i sprzęty. Grunta tutejsze składające się popielatką zwane są urodzajne, w większej połowie z piasku grubego a w mniejszej z gliny. —

Błędowice. Wieś prywat. w dawnem wojew. Podlaskiem dziś w Gub. Siedleckiej pow. Garwolińskim okręgu sąd. Żelechowskim par. Brzeziny o 1 milę od Stężycy i tyleż od rzeki spławnej Wisły 7½ od m. pow. Łukowa. Dom. 6. lud. 44. (1826 r.). — Konstytucyą r. 1775 wieś ta wraz z wielą innemi nadaną została prawem dożywot. ~~Janinkowi~~ księciu Sanguszkowi a po jego śmierci dla cesarzów przez lat 50 emfiteutycznie. W przedostatnich czasach należała do dóbr życzyn książąt Radziwiłłów. —

Błędówko lub Błędówek. —

Wieś folwarczna i gmi. w b. wojew. dziś ~~Gub. Płockiej~~ pow. Płońskim par. Cieksyn o dobrą milę od twierdzy Nowogieorgiewska (Modlina). 10 mil od m. Gub. Płocka. Leży nad rzeką Wkrą ~~i posiada: dwór, ... Domów 6. lud. 44.~~ (1826 r.). Lasu było w r. 1852 mor. 179 który był pomierzony i urządzony podług prawideł porządnego gospodarstwa leśnego. W przedostatnich latach

założono tu osadę starozakonnych. Dobra Błędowo i Błędówko składają się z folwarku Błędówka, i 9ciu wiosek dawniej czynszowych dziś już uwłaszczonych, grunta dworskie mają rozległości około włók 24½. Grunta są żytnie klasy II i III-ej, graniczą z Czajkami, Śniadowem, Szumlinem i Cieksynem. Przez dobra te na granicy z dobrami Czajki przepływa rzeka Wkra. W folwarku Błędówek znajduje się dwór murowany z oficyną murowaną, dom z drzewa, dwa czworaki, dwie stodoły murowane, inne zabudowania gospodarskie drewniane, kuźnia, cegielnia, wiatraki i dom dla młynarza. We wsi Błędowo pomiędzy gruntami włościańskiemi jest jezioro należące do dworu rozległe około 14 morgów. Dobra te należały w latach 1862 = 1873. — do Walerego Czarneckiego.

Błędowo. Wieś należąca dawniej do dóbr Błędówko w Gub. Płockiej pow. Płońskim par. Cieksyn gm. Błędówko w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Zakroczymiu. Leży nad rzeką Wkrą o 1½ mili od Zakroczymia tyleż od Nowego Dworu i od twierdzy Nowogieorgiewskiej, 5 mil od Warszawy a 10 od Płocka. Dom. 15. lud. 136. (1826 r.) — Dobra Błędowo i Błędówko przed uwłaszczeniem włościan składały się z folwarku Błędówko i 9ciu wiosek czynszowych obejmujących ogólnej rozległości włók nowopolskich 75. Obciążone były pożyczką Tow. Kred: II giego okresu w summie rs. 5,520. czyli złp. 36,800. a szacunek ich ustanowiony był przez władzę Kredyt. na rs. 14,720. Obecnie (1868) jest we wsi Błędowo włościan uwłaszczonych 11. z których 10ciu posiadają gruntu po mor. 5¾, a jedynasty ma morg. 21. pręt. 230.

Błędowo. Kolonija pryw. niedawnemi czasy założona w Gub. Płockiej pow. i okręgu Sąd. Przasnyskim par. i gm. tegoż samego nazwiska. Leży blisko rzeki Omulwi w obrębie trochimowym od granicy Pruss. o 2 mile od Myszyńca, 4 od m. pow. Przasnysza. Dom. 16. lud. 86. (1826 r.) Należy do dóbr Krasnosielc. —

Błociska. Osada pryw. w daw. wojew. Krakow. obecnie w Gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. Wrocimowice o 3 mile od m. pow. Miechowa. Dom. 2. lud. 12. (1826 r.) —

Błodków. Wieś dziedziczna należąca do dóbr i par. Terespolskiej w daw. wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej pow. i okręgu Sąd. Bialskim. Leży pod samem miastem Terespolem o 5 mil od

miasta pow. Biały. Dom. 48. lud. 357. (1826 r.).

Błogie-duchowne.

Folwark i wieś należąca dawniej do dóbr suppry-
mowanych Sulejowskich w Gub. Radomskiej
pow. Opoczyńskim niedaleko rzeki Pilicy na
drodze z Radomia i Opoczna do Piotrkowa
o 3/4 mili od Sulejowa, 5 od m. pow. Końskich.
Kościół par. katolic.; Dom. 31. lud. 264. (1826 r.).
Lasy obrębu Błogie położone na prawym
brzegu rz. Pilicy zostają pod administracyą
leśnictwa rząd. Radzice. —

Błogie-szlacheckie. — Dominium i wieś
dziedziczna w Gub. Sandomierskiej pow. Opoczyń-
skim par. Błogie-duchowne o pół mili od rz. spław-
nej Pilicy, mila 1 od Sulejowa, 5 od m. pow. Koń-
skich. Dom. 23. lud. 200. (1826 r.). —
Za królestwa kongresowego w latach 1828-29
był właścicielem tych dóbr Stanisław Bogusław-
ski dawny oficer wojsk polskich ozdobiony krzy-
żem wojskowym polskim od r. 1828 radca oby-
watelski Woj. Sandomierskiego, z wyboru oby-
wateli na ten urząd powołany. Szacunek dóbr
Błogie w owej epoce według księgi hypotecznej
wynosił złp. 55,000. —

Błogocice. Dominium i wieś dziedziczna
w dawnem wojew. Krak. teraz w Gub. Kieleckiej
pow. Miechowskim par. Niegardów. Leży mię-
dzy Radziemicami i Dalowicami nad stru-
mieniem Szczecisko zwanym, w teryt. 3 mil.
od granicy Austryi, o 1 milę od Proszowic
2 od m. pow. Miechowa, dom. 42. lud. 313. (1826 r.).
Szacunek tych dóbr ustanowiony był: w r. 1868.
przez władzę Tow. Kred. na rs. 37,560. —

Błogosław. Zowie się: ~~Las~~ Obręb leśny w dobrach
dziedzicznych hr. Małachowskich w pow. i Gub.
Warszawski: mający w r. 1852. obszaru lasu mor.
61. —

Błogosławieństwo: — Dawniej miaster-
ko teraz wieś parafijalna gm. i znaczna włość
w Gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim
Okręgu Sąd. Maryjampolskim nad rzeką spławną
Niemnem o 1 milę od m. rosyjskiego Wielona
10 mil od m. pow. Maryjampola. Za czasów
rządu Pruskiego około r. 1800 dobra Błogosła-
wieństwo i Kidule składały się z 23 folwar-
ków, 9 wsi i różnych miejscowości należących wów-
czas do familji Karpiów. Szacunek ich podany
był wówczas do księgi hypotecznych na tal. 93,000
czyli złp. 558,000. M. F. Karp około r. 1791 był
starostą Jodańskim, posłem żmudzkim. —
W r. 1826 był w tej wsi kościół par. kat: dom. 21. lud 216.

Błogosławieństwo
Przyległość do dóbr Janowo w Gub. Płockiej pow. Płońskim par. Kroczewo.

Błogoszcz Wieś pryw. w dawnem woj. Podlaskiem Gub. i pow. Siedleckim o 1½ mili od Siedlec należy do dóbr i par. Pruszyn. Domów 5 lud. 47 – (1826)

Błoguszów. Przyległość do dóbr Oksa w Gub. Kieleckiej pow. i okręgu Sąd. Jędrzejowskim.

~~**Błomino al. Błominko = Jeże**~~

Błojec. Osada w obrębie dóbr Grabowa zalożona w pow. Będzińskim Gub. Petrokowskiej par. Niegowonice. Włościanie mieszkańcy posiadają gruntu mor. 19 prt. 99 stosownie do tabel likwidacyjnych w r. 1867 zatwierdzonych.

Błomino lub Błominko = Jeże.

Wioska przez szlachtę osiadła w Gub. i pow. Płockim par. Skołatowo o 1½ mili od Płońska 5 od Płocka. Domów 7 ludności 60. (1826 r.) —
Część ziemska na Błominku = Jeżach należy do dóbr Błominko = gumowskie. —

Błomino lub Błominko = gumowskie

Wieś szlachecka w Gub. i pow. Płockim par. Skołatowo o 1½ mili od Płońska, 5 od Płocka. — Dom. 4. lud. 37. (1826 r.) —
Błomino-gumowskie z przyległością na Błominku jeżach należało między latami 1852 = 1862 do Jakóba Filipa Kowalewskiego i miały ustanowiony zakaz przez władzę Tow. Kredyt. do licytacyi w r. 1872 s. 6.870 kop. 40. —

Błomino = gule. Wieś osiadła przez szlachtę w Gub. i pow. Płockim par. Skołatowo, o 1½ mili od Płońska, 5 od Płocka; dom. 8. lud. 47. (1826).

Błonawy. Wioska prywat. w Gub. kaliskiej pow. kolskim okręgu Sąd. konińsk. w parafii Lubstów, w terytoryjum trzechmilowem nadgranicznem od strony Pruss; dom. 3. lud. 26. (1826 r.).

Błonice. Folwark w Gub. Kaliskiej pow. ~~Kolskim~~ Konińskim ~~w par~~ należący do dóbr dziedzicznych i par. Grabieniec w obrębie trzechmilowym nadgranicznym od strony Pruss 2 mile od m. pow. Konina. Dom. 3. lud. 80. (1826).

Błonie. Dominium i wieś dziedziczna Lanckorońskich w Gub. Radomskiej pow. i Sandomierskim okręgu Sąd. Staszowskim par. i gm. Koprzywnica w terytoryjum trzechmilowem od granicy Austryi w okolicy żyznej nad rzeką Kroną, o ¼ mili od Koprzywnicy ½ mili od rzeki spławnej Wisły 2 od m. pow. Sandomierz

Domów 31. ludn. 225. (1826 roku.)
W dniu 28^go^ Sierpnia 1872 r. okolice najbogatsze Powiśla Sandomierskiego zostały nawiedzone straszną burzą i gradem nadzwyczajnéj wielkości; w kilkanaście minut kraina cała została lodem pokryta. Zniszczenie nastąpiło nie do uwierzenia. Srogość burzy dochodziła w niektórych miejscowościach do takiéj potęgi, że grad wielk. i gęsty poróżbijał dachy gontowe a w majętności Błonie podziurawił, jakby kulami karabinowemi dachy blachą żelazną kryte, zniszczył też w tym majątku wszystko. Śliczny ogród owocowy, kłęby drzewdrzekich, tysiące drzewek. Wszystko zdarte, zniszczone i do samego pnia z kory obite, przedstawiało przerażający widok — a w końcu zalew Wisły wówczas trwający, doszczętnie zniszczył co przed gradem do stodół zgromadzić mogli. —

Błonie. Przyległość do dóbr Życińska = Wola w dawném wojew. Kaliskiém teraz w Gub. Petrokowskiéj pow. i gm. ~~Małużyn ...~~ Małuszyn. Leży blisko rzeki Pilicy o mil 9 od m. Gub. Piotrkowa. Domów 6. lud. 19. — (1826 r.)

Błonie. Folwark prywat. do dóbr i gm. par. Rudniki, w obrębie trzechmilowym pogranicznym od strony Pruss o 2½ mili od m. pow. Wieluń. Dom 1. lud. 10. —

Błonie. Wieś prywat. w Gub. Lubelskiéj pow. Zamojskiém okręgu Sąd. Tarnogrodzkim par. Biała o mil 6 od Zamościa, Domów 11. lud. 161. (1826). —

Błonie. Dosyć piękne miasteczko w dawném wojew. Mazowieck. ziemi Warszawskiéj, dziś w Gub. Warsz. główne miejsce powiatu, okręgu Sąd. i dekanatu tegoż nazwiska. Leży w pięknéj i żyznéj równinie nad strugą Rokitnicą wpadającą niedaleko ztąd do rz. Utraty, przy trakcie bitym Kalisko = słupeckim o mil 3¾ na zachód od Warszawy i tyleż od Sochaczewa. [33 mil od Poznania] Równe i piękne Błonia nadać musiały nazwę tutejszéj posadzie. Najpierwsza o téj miejscowości zdaje się zachodzi wzmianka około r. 1290 kiedy Konrad ks. Mazowiecki na Czersku ufundowawszy tu kanoników regularnych Lateraneńskich hojnością książęcą uposażył i bogatemi obdarzył sprzęty (Długosz). Miasto w początkach XVI wieku musiało być dość znaczne skoro Zygmunt I jadąc 1526 r. z Gdańska do Warszawy, po wygaśnięciu rodu Piastów w Mazowszu na Stanisławie i Januszu książętach mazowieckich, bawił w Błoniu przez 3 dni gdzie pewnie zajmował się urządzeniem téj części kraju po wygaśnięciu Stanisława i Janusza książąt mazowieckich do korony polskiéj wcielonéj. Podług lustracyi 1564 r. znajdowało się w Błoniu 184 domów, 30 piekarzy 31 piwowarów

27 szewców którzy posiadali znaczne swobody i przywileje
Według późniejszej lustracyi z 1616 r. było w mieście mło-
szadłych 54 ale szewców liczono już tylko 14; lustracyja
zaś 1660 r. mieści już starostwo Niegrodowe Błońskie
w wojew. Mazow. ziemi Warsz., młyn 1 koński 27
wiatrzny. Podczas wojny szwedzkiej miasto spalone przez
nieprzyjaciela, natenczas nieznajdowało się domów więcej
tylko 33 i ~~nieznacznie~~ mieszczanie do siebie przychodzić i budować
się poczynali. Pozostałe okopy od strony Warszawy zwa-
ne są bateryjami szwedzkiemi z 1704 (pod Błoniem) stanął obozem
Karol XII dla popierania wyboru Stanisława Leszczyń-
skiego, powtórnie 1705 obozował tu Karol XII przypro-
wadzając do skutku koronacyję nadanego Polsce króla.
W lat kilka później Michał Sapiecha starosta Bobruj-
ski, rozpocząwszy na Litwie ruch powstańczy, zbli-
żył się ku Wiśle przeprawił się na lewy jej brzeg ale po-
bity przez oddział kwarcianych przed Błoniem,
dostał się jeszcze w jakimkolwiek porządku w okolice
Częstochowy. Podług lustracyi 1789 r. było w Błoniu
84 domów i murowany ratusz z 12 sklepami a sta-
rostwo Błońskie opłacało kwarty 1586 złp. Na mocy
przywileju niewolno było starozakonnym osiadać;
mieszczanie utrzymywali się z uprawy roli i rze-
miosł. Podczas istnienia rządu Pruskiego od 1795 r.
do 1807 r. było Błonie miastem powiatowem i miały
107 a 484 mieszkańców. Według późniejszych obli-
czeń statystycznych było w r. 1830 domów 73 mię-
dzy temi 9 murowanych, a ludności 840. W następ-
nych 30 latach, ludność powoli wzrastała i postą-
piła w r. 1861 do 1126 głów a w następnych 8 mi
latach, do 1868 doszła do 1268 mieszkańców
mieszczących się w 88 domach. Znaczniejsze bu-
dowle w tem mieście są: kościół Parafii murowany
poświęcony Św. Trójcy, przy którym istniał dawniej
konwent Kanoników regularnych lateraneńskich,
fundowany jak się powyżej rzekło od Konrada
księcia Mazowieckiego, posiadający niegdyś znacz-
ne dochody. Piękny ratusz murowany w środku ryn-
ku w przedostatnich latach wzniesiony. Porządna
austerya murowana o piętrze przy trakcie bitym
na przedmieściu Warszawskiem, stacyja pocztowa,
biuro naczelnika powiatu i Sąd Pokoju. —
Miasto jest porządnie zabudowane i wybrukowane.
Miewa 6 jarmarków do roku, najwięcej na bydło, sprzę-
ty gospodarskie, i towary łokciowe i jeden
targ w tygodniu. W okolicy Błonia ziemia wyborna
czarnoziem jakiego w kraju niewiele. Na łąkach
miasta Błonia nad rzeką Utratą są pokłady tor-
fu głębokie na 12 stóp na wielu morgach, z któ-
rych właściciele mniejszy niezaniedbają korzystać
przy szczupłości materyjałów opałowych. — Pomi-
mo tylu korzyści i dogodnego położenia przy wiel-
kim trakcie w bliskości Warszawy wzrost jednakże

miasta tego spostrzegać się nie daje.
Blizko tego miasta jest kościół w Rokitnie wsła=wiony cudownym obrazem najświętszej Matki Boskiej. —

Błońskie = starostwo Niegrodowe. Istniało już r. 1660 jak przekonywa lustracyja w tymże roku dopełniona. Podług zaś ostatniej lustracyi w r. 1789 starostwo Błońskie opłacało kwarty 1586 złoty. Starostwo to na początku bieżącego wieku prze=szedłszy na własność prywatną podzielone zostało na dwie realności to jest: 1). folwark i wójtow=stwo Błonie z folwarkiem Odzieli 2). folwark i wieś Janczyce z wsią czynszową Żuków. — Grunta tak nazwanego starostwa Błońskiego na=leżą do najżyźniejszych w kraju. Udaje się na=wiele szczególniej pszenica.

> # Starostwo Błońskie podano w r. 1826 Dom. 3 — lud. 97. —

Błoński powiat. Błoński powiat # składa się z dwóch miast: Błonie i Mszczonów, i z następują=cych gmin wiejskich: Grodzisk, Wiskitki, Radzików Pass, Helenów, Młochów, Skuły, Radziejowice, Piekary, Żyrardów, Guzów, i Kaski.

(jeden z 13tu powiat. Gub. Warszaw.

Z dawnych miasteczek zamienionych w r. 1869 na osady wiejskie: Nadarzyn wcielony został do gm. Młochów; Grodzisk do gm. wiejskiej tegoż nazwiska zaś Wiskitki stanowią oddzielną gminę.
Podług dawnego podziału kraju za królestwa kon=gresowego powiat Błoński na przestrzeni mil 17,71. miał obszaru 23,207 włók (nowo) polskich, a w tej przestrzeni obejmował 10,657 gruntów ornych 3,527 włók łąk, 5,909 włók lasu a 833 włók ogrodów, 1249 włók pod zabudowaniami, drogami, 1,032 włók pod pastwiskami i błotami. Składał się z 25 ciu dekanatów, posiadał 75 kościołów, domów 16,245 a lud=ności 241692 wypadało więc na milę □ w r. 1824 — 3402 głów.
Powiat ten ma ziemię dobrą a w okolicy Błonia czarnoziem wyborny jakiego w kraju nie wiele.
I dalsze okolice Błonia są po większej części żyzne i pszenica dobrze się udaje, gdzie uprawa jest taką, jaką postęp wskazuje, tak dostatek wielki a przez to odżywianie roślinności nawozami łatwiejsze aniżeli gdzie indziej, ale ziemia ta wymaga kultury wielkiej; położenie w niektórych miejscach niskie wymaga osuszenia, wymaga wydreno=wania, zasilania silnym gorącym nawozem.
Okolica Błonia ze wszystkich może najodpowied=niejszą jest do plantacyi buraków. Bliskość Warszawy nastręcza łatwość spieniężenia wszystkiego, dlatego też wartość ziemi w okolicy Błonia wzrasta z dniem każdym; w tych czasach (1872.) np. majątek Kopytów pod Błoniem sprzedany został po 3,000 rs. za włókę bez inwentarza. Śmiało rzec możemy że cena ziemi wzrosła w ciągu lat 15. o sto procent.
Okolica między Błoniem a Wiskitkami jest nader ożywiona pod względem przemysłowym wszędzie gdzie zwrócisz oko, widzisz wysokie fabryczne kominy, wyrzucające czarne kłęby dymu to Żyrardów, Ryszew, dalej Hermanów, Guzów i inne. Lubiące krzątają się, pracują szczerze i dobrze im się z tem wiedzie. (i dobrobyt ogólny wzrasta) Sam Żyrardów pod Wiskitkami, wieś a raczej osada fabryczna liczy już w r. 1873. mieszkańców 6000, ile tam budowli murowanych się wznosi, nie licząc nawet zabudowań fabrycznych, ile schludnych [illegible] domków drewnianych.

† Błoński powiat w r. 1868 nowo utworzony ma rozległości mil □ 17,2, miast 5 gmin 21 mieszkańców w miastach 7817 w gminach 42,343 w ogóle 50,160. Później jednak w tych proporcyjach zaszły znaczne zmiany.

~~cena ziemi wzrosła w ciągu lat 15 o 100 procent.~~ †

Błonie. Folwark i wielka wieś ~~[illegible]~~ oraz gmina w dawném wojew. Mazowieckiém obecnie w Gub. ~~Kaliskiej~~ Warszawskiej pow. ~~Łęczyckim~~ Kutnowskim par. Mazew o ½ mili od m. pow. Łęczycy należała dawniej do ekonomii ~~rząd.~~ koronnej. ~~Mazew aż do~~ r. 1838 w którym folwark ten nadany został tytułem donacyi radcy dworu Piotrowi Oczkin, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał w r. 1866 rs. 6,846 kop. 17 wynagrodzenia likwidacyjnego. Jest w tej wsi kościół par. katolicki należący do dekanatu Kłodawskiego. Dom. 49. lud. 423. (2b)

Już w połowie XVII wieku musiało być znakomitą włością skoro w r. 1667 za wznowieniem się zarazy morowej w Łęczycy, dla wygody obywatelskiej akta grodzkie Łęczyckie przeniesiono do tej wsi. —

Dobra donacyjne Błonie i Łąki przegradza wieś ~~Zawada prawdziwa pod tym względem dla tych~~ dóbr zawada czyli przeszkoda: —

Błonie. Folwark i wieś dziedziczna w dawném wojew. Mazowieckiém † dziś Gub. Warszawskiej, pow. Kutnowskim w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Kutnie. Leży blisko Krośniewic o 2 mile od Kutna. † Domów 6. lud. 134. (1826 r.)* — ~~Wieś Błonie odle~~

~~**Blonie**~~ † od Kłodawy wiorst 16 od Łęczycy wiorst 20. od folwarku Ostrowy należącego do dóbr Krośniewice przez który to folwark przechodzi kolej żelazna i gdzie istnieje cukrownia wiorst 7. — Folwark Błonie jest głównem miejscem dóbr Krośniewice znajduje się tam kilkanaście budowli murowanych i drewnianych, tak mieszkalnych jako też i gospodarskich w których do r. 1872 mieściła się fabryka tytoniów i tabak, a które ~~mogły być użyte~~ miały być w r. 1872 sprzedane dla użycia ich na taki sam cel lub inne fabryczne zakłady. Istniał tu dawniej i młyn parowy obecnie skasowany.

Błonie. Wieś pryw. w daw. wojew. Mazowieckiém, teraz w Gub. Warszaw. pow. Włocławskim, okręgu Sąd. Kowalskim par. i gm. Lubień, między Krośniewicami i Lubreńcem o mil 5 od m. pow. Włocławka. Domów 7 lud. 96. — (1826 r.)

Błonie-małe. Folwark i wieś pryw. w byłém wojew. Podlaskiém dziś Gub. Siedleckiej pow. i okręgu Sąd. Węgrowskim par. Kożuchówek, o 3 mile na północ od Siedlec 9. od Biały, graniczy od południa z wsią Kożuchowem-wielkiem. Dom. 27. lud. 161. (1826 r.) —

Błonie-wielkie. Folwark i wieś szlachecka w Gub. Siedleckiej pow. i okręg. Sąd. Węgrowskim par. Kożuchówek o 3 mile na północ od Siedlec 9 od Biały, 2 od Węgrowa. Graniczy od wschodu z wsią Brodacze. Domów 39. lud. 210. (1826 r.) —

Błonie=serwińskie.
Wieś dziedziczna należąca do dóbr Biała w dawnem wojew. Podlaskiem dziś Gub. Siedleckiej pow. Konstantynowskim, okręgu sąd. Łosickim par. i gm. Janów, między Janowem i Pratulinem o ½ mili od rzeki spławnej Buga 2 od Zalesia 3 od m. pow. Biały. Domów 31. lud. 236. (1826 r.). —

Błoniec. Folwark w dawnem wojew. Krakowskiem dziś Gub. Kieleckiej pow. Stopnickim par. Szczaworyż o 1 milę od m. pow. Stopnicy. Należy do dóbr dziedzicznych i gminy Pęczelice w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Stopnicy. Dom. 2. lud. 5. (1826 r.).

Błoniec. Przyległość do dóbr dziedzicznych Strzałkowa w okręgu i pow. Stopnickim w Gub. Kieleckiej par. Janina. —

Błoto lub. [2] **Błota.** [1] Wieś ~~rząd.~~ [dawniej] czynszowa należąca do dóbr rząd. Klonowa w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. i okręgu Sąd. Sieradzkim par. Uników w tej wsi przy cerkwie nadgranicznem 2 mile od granicy Pruskiej a 3 od m. pow. Sieradza. Pod tą dawniej szych spisów liczyła w r. 1786. dom. 12 zaś w r. 1826 było ich 19 a ludności 139. —
Z Błot piszą się: Błoccy h. Leliwa. Paprocki w herbach rycerstwa polskiego chwali Błockiego Walentego tegoż herbu, który w czasie wojny z Tatarami r. 1574 dzielnie się odznaczył pod Trzecinkami. —

Błota=kruplińskie. czyli kolonija Łasiembruch [i par.]
Kolonija należąca do dóbr rząd. Wiewiec, w dawnem wojew. Kalis. dziś w Gub. Piotrkowskiej pow. Noworadomskim 8 mil od Piotrkowa. Domów 6. lud. 54. (1826).

Błota lub. **Błoto.** Folwark z koloniją w dobrach Dziedzicznych Miedzeszyn w Gub. i pow. Warszawskim par. Zerzeń o ¼ mili od Wisły 2 od Warszawy mila 1 od Karczewia. Folwark ma obszernośći włók 14, wartość przez biegłych w r. 1864 ustanowioną była na rs. 6,053, kop. 87; licytacyja na sprzedaż tego folwarku zacząć się miała od summy rs. 4,702 kop. 58 jako ⅔ wartości ustanowionej przez biegłych. Domów 11. lud. 90. (1826 r.). ~~Za królestwa kongresowe-~~ Przed kilku=nasto laty. — go istniał projekt założenia portu, czyli przystani na Wiśle pod Warszawą od strony Pragi między rzeką a wyspą idącą od Brzezicia. Dla zasilenia tego portu wodą czystą z rzeki Świder, miał być wykopany kanał na przestrzeni mil 3 od wioski Ryczyca przez Błoto, Borków, Zastaw, Wawer i Gocławek, którym woda do portu miała być sprowadzaną. Kanał ten za pomocą kilku śluz mógł by być nawet użytym do spławu drobniejszych statków. —

Błota tak nazwane pustkowie czyli osada w terytoryjum dóbr Rączki w Gub. Radomskiej okręgu Konieckim

Błotna=wola. Wielka, wieś rząd: w dawnem wojew. Krakowskiem pow: Stopnickim dziś w Gub. Kielec: pow. Pińczowskim par. Ostrowce, okr: Wiślica, gm. Kotel=czerwony. Leży nad Wisłą między Górną=wolą i Parchocinem, o 1 milę od Nowegomiasta=Korczyna 2 od Stopnicy. W r. 1826 posiadała dom: 57 a mieszkańców 358.—

Błotnica. Dominium, wieś i gm: w Gub: pow. i okręgu Sąd: Radomskim par. i gm. własnego imienia, na dawnym trakcie Warszawskim niedaleko od Jedlińska 3 mile od Radomia, 2 od rzeki spławnej Pilicy; niegdyś siedlisko Błotnickich h: Doliwa a przy końcu wieku XVIII dziedzictwo Szczybskich. Grunta ma dobre, łąki obszerne, bez lasu, w położeniu górzystem, ma kościół par. katolicki wymurowany w drugiej połowie XVIII stulecia kosztem ks: oficyjała Skorkowskiego. W r. 1891 miała dom: 25 zaś w r. 1826 było ich tylko 15 a ludności 143. Według świadectwa ks. Zadorskiego w r. 1783 piszącego w pobliskich obszernych niegdyś lasach znajdowało się dawniej oprócz innej zwierzyny, wiele dzików; i często znajdowano tam w owym jeszcze czasie sosny i drzewa grube kłami dzików podrapane; dziś zwierz ten stał się rzadszym dla przerzedzenia lasów i nieporządnego w dawniejszych czasach polowania. Wincenty Łasocki zapisał zł: 4500 na reparacyję tutejszego kościoła i zł: 9.000 jako wieczny fundusz na muzykę przy tymże kościele które to zapisy rada administracyjna królestwa w r. 1850 zatwierdziła. W Tygodniku Illustrowanym No 85 seryi II-ej (w 1869 r.) jest drzeworyt kościoła w Błotnicy. W r. 1866 kommissyja likwidacyjna przyznała małżonkom Majcowskim, właścicielom dóbr Błotnica lit. A i B zł: 9365 kop: 28 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. Do uposażenia probostwa Błotnickiego należał folwark z wsią zarobną Ossów.—

Błotnica. Wieś prywat: w Gub. Radomskiej pow. Koneckim o 1 milę i ¼ od m: pow. Końskich. Jeszcze w początkach XVIII wieku istniała tu kopalnia rudy, która się wówczas liczyła do par: koneckiej, i dziś istnieje jeszcze tamże fryszerka należąca wraz z całą tą osadą do dóbr i par. Końskie. Domów 16. lud. 120. (1826 r.)—

Błoto. Wieś w Gub: i pow. Kieleckim należąca do dóbr rząd: górniczych. Suchedniowskich w jurysdykcyi Sądu Pokoju w Szydłowcu par. Wzdół od Suchedniowa ¼ mil. od m: pow. Końskich mil 5.— Leży nad strumieniem Stara pani zwanym, który tu kuźnicę wodną czyli fryszerkę obraca. dom: 4. lud. 36 (1826 r.) W r. 1871 kuźnica ta wraz z wielu innemi sprzedaną została przez rząd przez publiczną licytacyję.

od summy rs. 1182 zaczynającą się.

Błoto obacz **Błota**.

Błoto. Dominium i wieś dawniej w wojew. Mazowiec. Dziś w Gub. Kaliskiej pow. Łęczyckim. Dominium to odznaczało się w r. 1847 i 48 wzorowém gospodarstwem i miało w owéj epoce w tych dobrach hutę szklanną, chociaż zapewno o tem nie powiedzieć nie możemy. —

Bobelno — Wieś w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim. —

Bobie. Wieś prywat. w Gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, okręgu Sąd. Kalwaryjskim parafia: Olwita. Niedaleko Wiłkowyszek o 5 mil od Kalwaryi. Domów. 11. lud. 85. (1826 r.) Wieś ta należy do dóbr Kotowszczyzna. —

Bobin. Wielka wieś dziedziczna i parafialna nad rzeką Szreniawą w b. wojew. krakowskim teraz w Gub. Kieleckiej pow. Miechowskim okręgu Sąd. Skalbmierskim (w Proszowicach) w terytoryjum trzechmilowém od granicy Austryi o ¾ mili od rzeki spław. Wisły, 5 od m. pow. Miechowa. Tutejszy kościół parafialny katolicki należy do dekanatu Proszowickiego. Domów 57. lud. 273. (26 r.). Dobra Bobin z wsiami: Wolwanowice, Lekszyce i Dębówka miały ustanowiony w r. 1865 szacunek do licytacyi przez Towarzystwo kredyt. na rs. 112.900 w późniejszym czasie terminie sprzedaży w r. 1867 szacunek tenże zniżony został do rs. 63.500. —

Bobin. lub. **Bobino**.

Wieś szlachecka w dawném wojew. Płockiém dziś Gub. Łomż. pow. Ostrołęckim par. Goworowo o 2 mile od m. pow. Ostrołęki. Domów 5 lud. 30. W uchwale sejmowej z dnia 29 Listopada 1791 wymierzającej sprawiedliwość dla szlachty w ziemi Łomżyńskiej i Różańskiej osiadłej, jako dzierżącej osiadłości swe ziemskie z nadań książąt Mazow. wymiankowane jest i Bobino, że ma być z pod wszelkiej władzy i jurysdykcyi proboszczów płockich oraz opłat onymże wyjęta; od tąd szlachta także osiadła ma należeć do jurysdykcyi krajowej ziemiańskiej i wszelkich prerogatyw. — W r. 1867 komisy. likw. przyznała rs. 728 kop. 30 wynag. likw. za utrac. grunt. włościani. Mikołajowi Mierzejewskiemu właścicielowi dóbr Bobin i Jani szyki —

Bobino = **grzybki**.

Wieś szlachecka w b. wojew. Płockiém dziś Gub. Łomż. pow. Pułtuskim par. Sońsk niedaleko osady Krasnosielca, 4 mile od m. pow. Pułtuska. Domów 7. lud. 42. (1826 r.). —

Bobino = **wielkie**. Rządowa wieś szlachecka w b. wojew. Płockim. Dziś Gub. Łomż. pow. Pułtuskim par. Sońsk. Leży za lasem zbaczając nieco na lewo od traktu wiodącego od Przasnysza do Ostrołęki, przy samej granicy powiatu Przasnyskiego od ¾ od Krasnosielca 1¼ od ~~m. pow.~~ Przasnysza,

a 4 od Pułtuska. Domów 39 lud. 177. (1826 r.)
Wieś ta osiadła jest prawie przez tylu cząstkowych dziedziców ile zagonów ziemi, — bo te już i tak niewielkie części rozdrabnia jeszcze szlachta równym między dziećmi działem gruntu. Z Wielkiego Bobna a właściwie Bobina w ziemi Ciechanowskiej piszą się Bobińscy h. Leliwa. ~~Z tych~~ Bobiński Jan podpisał elekcyją Jana Kazimierza z ziemią Różańską. Mateusz i Mikołaj w ziemi Różańskiej posesyjonaci 1670 r. Grzegorz tegoż herbu chorąży powiatu Ostrołęckiego 1697 r. Balcer Bobiński jako komornik Ciechanowski zasiadał w 1789 r. w komisyi wyznaczonej dla powiatu Przasnyskiego do wyszukania ofiary dziesiątego grosza do czego wybierano osoby znane z nieskazitelności bo na ich sumiennem działaniu wszystko zależało. Z Bobina ale niewiadomo czy z tego czy z innego powyżej ~~opisanego~~ (wzmiankowanego) piszą się Chodkowscy h. Jas. Niesiecki wspomina Łukasza Chodkowskiego h. Jas odważnego rycerza w ekspedycyi Moskiewskiej. Stanisław Chodkowski komornik ziemi Stężyckiej żył w 1785 i 1792 roku. Są i Chodkowscy h. Ostoja w dzisiejszem Królestwie Polskiem wylegitymowani. —

Bobliwo. Dominium w Gub. Lubelskiej pow. Krasnostawskim gm. Tarnogóra. W r. 1867 komisyja likw: przyznała rs. 1352 Annie Gruszczyńskiej właścicielce tych dóbr indemnizacyi za utracone grunta włościańskie —

Bobławka. Wieś należąca do dóbr rząd. Wilkowyszki w Gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim w okręgu sąd: Kalwaryjskim par. i gm. Olwitta o 1 mili od Wilkowyszek 5 od Kalwaryi, domów 23 lud. 159. (1826 r.) —

Bobolice. Wieś dziedziczna i włość w dawnej ziemi Krakowskiej pow. Lelowskim, obecnie podług nowego krajo w Gub. Piotrkowskiej pow. Będzińskim w jurysdykcyi sąd. Pok. w Żarkach w par. i gm. Niegowa o ½ mili od Lelowa mila 1 od Żarek i tyleż od Włodowic, 6 mil od m. pow. Olkusza, z szczątkami, sławnego w dziejach narodowych zamku przez Kazimierza Wielkiego wybudowanego a przez następcę jego Ludwika króla Władysławowi księciu Oppolskiemu ze krwi Piastów prawem lennem w r. 1370 oddanego, a przez Władysława Jagiełłę r. 1396 napowrót do korony wcielonego, lecz w późniejszych czasach, jak wiele innych starostw włości ta dostała się w ręce prywatne.
W latach 1576 – 1589 była dziedziczną własnością znakomitego w dziejach krajowych Stanisława Fogelwedera kanonika Krakow. tajnego sekretarza króla Zygmunta Augusta, ~~[illegible]~~ w 1603 roku zmarłego, które

to dobra z rozległemi przyległościami jeszcze za życia w r. 1589 zapisał trzem synowcom swoim po bracie Andrzeju. W późniejszych czasach Bobolice należały wraz z przyległym zamkiem Mirów zwanym na kilka staj odległym do rodziny Myszkowskich którzy się stąd margrabiami na Mirowie pisali. Zamek Bobolice położony na skalistem wzgórzu z jednej tylko strony dostępnem był dość warownym, wytrzymywał też kilkokrotnie oblężenie Szlązaków. Szwedzi opanowawszy go w 1655 r. wysadzili minami jego zewnętrzne mury i okop w skale wykuty, zamek jednak pozostał bez znacznego uszkodzenia i był długo jeszcze zamieszkałym przez starostów. Około r. 1790 Bobolice jako główne miejsce królewszczyzny sprzedane zostały. Ze szczytu murów zamku Bobolickiego jest widok zachwycający, pasma skał (jurasiczny ch) ciągnących się od stóp Jasnogórskiej świątyni przez Olsztyn, Złoty Potok, Bobolice, Mirów, Ogrodzieniec, Smoleń, Piaskową Skałę, Grodzisk, Ojców, Imbramowice, Szklany i dalej ku Krakowowi, tworzą dziwne zbiegowiska i bawią coraz nowemi widokami. Był tu dawniej piec wielki do topienia żelaza i fryszerki, które jednak dla niedostatku drzewa opałowego w okolicy ustać musiały jeszcze przed 1798 rokiem. Było w Bobolicach w owej epoce dymów 24, których cyfra zmniejszyła się w 1826 r. do 16. a mieszkańców 84. W r. 1866 komisyja likwidacyjna przyznała Antoninie Gadomskiej właścicielce dóbr Bobolice s. 29,805, kop. 23 wynagr. [illegible] za uwłaszczone grunta włościanskie.

Boboniszki. Wieś dziedziczna należąca do dóbr i gm. (i par.) Balwierzyszki w Gub. Suwałkskiej pow. i Okręgu Sąd. Maryjampolskim.—

Bobowiska Wieś prywat. w daw. wojew. Lubelskiem pow. Lubartowskim, dziś w Gub. Lubelskiej pow. Nowo-aleksandrowskim nal. do dóbr gminy par. Markuszowskiej o 3 mile od Markuszowa, 4 od Lublina, dom. 10. lud. 56. (1826 r.). Na gruntach tej wsi znajduje się na przestrzeni 100. morgów, a na 10 stóp głębokości, torf mający niemałą wartość opałową. Z glinojadki z przemiotem obrażającym tablica liczy objętości tego pokładu na jakie 312,300 sążni kubicznych.

Bobownia = miejska. Wieś rząd. w d. wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim okręgu Sąd. Szadkowskim w par. i gm. Szadkowskiej niedaleko Szadka, 3 mile od m. pow. Sieradza dom. 11 lud. 93 w r. (1826 r.). ~~Br~~

Bobr, Bobra obacz **Biebrza**.

Bobr, Bobra Bobryk są nazwy rzek w dzisiejszej gubernii Grodzieńskiej i Mińskiej, które to nazwy powstały od bobrów znajdujących się niegdyś na Litwie i Rusi południowej dość pospolicie. Statut litewski traktował ich osady, tak zwane gony bobrowe i żeremiona jako obfite źródło dochodu. W niektórych okolicach jeszcze w czternastym wieku 18 tego w starych dokumentach przywilejach spotyka się wyrażenia, bobrowe gony, a bobr wyliczono pół, tak łowu, strumieni. Dzisiaj zaś bobry stały się niezmiernie rzadkości i niewiadomo gdzie się lęgną. Są jednak w całkiem niedostępnych okolicach leśnych po kilka lub kilkanaście pojedyncze jakby na wywiady wychodzą z Matecznika. Lud miejscowy utrzymuje, że bobry w niezbytych lasach nad Berezyną wpadającą z prawej strony do Niemna poniżej Dołatycz do tej pory się chowają. [illegible] na rzece Bobryk mamy dwie dosyć znane kolonie bobrów: jedną w majątku Księcia E. Lubeckiego, drugą w dobrach p. A. Bortkowskiego. w Pińskim. [illegible] studentów w niektórych Polesia [illegible]

Bobrek. Folwark i wieś dziedziczna w Gub. i pow. i Okręg. Sąd. Radomskim par. i gm. Stromiec, graniczące z dobrami Stromiec, Kadłubkiem, Kierzkowem, Brzeską-Wolą i Szczytami, leży w gruntach szczerkowatych i piaszczystych.

1 milę od Białobrzegi 2 od Jedlińska 3½ od Radomia. Na początku bieżącego wieku należała do masy spadkowej po Jakóbie Jezierskim. Ma dwór porządny, folwark, wiatrak, kaplicę; gruntów rolnych było przed uwłaszczeniem włościan włók chełm: około 20, lasów włók 16. Łąk włók 4 domów 23 lud. 204 (26). Do tych dóbr należy kolonija Piróg zwana. —

Bobrek. Zowie się kopalnia węgla kamiennego w dobrach prywatnych Zagórze i Klimontów, znajdująca się w Gub. Piotrkowskiej pow. Będzińskim par. Niwka gm. Zagórze-olkuskie w jurysdykcji Sąd. Pokoju w Olkuszu. Kopalnia ta należy do zakładu hutniczego żelaznego we wsi Niwka istniejącego, a do górnictwa krajowego należącego. Służy jej prawo używalności podziemnej w dobrach Zagórze i Klimontów na przestrzeni około 856 morg. Właścicielowi dóbr Zagórze opłaca się z tego zakładu czynsz roczny 1976 r. kop. 32. a podatki skarbowe wynosiły w 1858 r. około 350 rs rocznie. —

Bobroliszki. Folwark należący do dóbr rząd. i gm. Antonowo w Gub. Suwalk. pow. i okręg. Sąd. Maryjampolskim par. Pilwiszki niedaleko od tej osady, od Maryjampola mil 3, dom 2. lud 41. (26).

Bobrowa. Wieś należąca do dóbr księstwa Łowickiego w dawnem wojew. Mazowieckiem, obecnie pow. Rawskim w Gub. Warszawskiej pow. Skierniewickim par. i gm. Słupia, o mil 3½ od Rawy. dom. 20 lud. 145. (1826). Las Bobrowa zwany tworzy osobną straż leśną

Bobrowa

Wieś rząd. w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim par. Żytniów blizko granicy Pruskiej o mil 3¼ od m. pow. Wielunia, domów 6 lud. 25. (1826 r.).

Bobrowa-wola. Folwark i wieś dz. w b. wojew. Podlas. dziś Gub. Siedl. pow. i Okręgu Sąd. Łukowskim o 2 mile od Kocka, 2¼ od m. pow. Łukowa należy do dóbr par. i gm. Wojcieszków familii Suchodolskich, domów 8. lud. 64. (1826 r.). —

Bobrowe lub Bobrowo.

Dominium i wieś dziedzicz. w b. wojew. dziś Gub. Lubelskiej pow. i okręg. Sąd. Krasnostawskim par. i gm. Gorzków od Lublina mil 6, od Krasnego-stawu m. 1½, od osady Gorzków m. 1. Składa się z dwóch główniejszych posiadłości: dominium Bobrowe lit. E i I = A.B. F i G ma ogólnej przestrzeni około 690 morg.; gleba ziemi jest gliniasta zaliczona do klassy II pszennej, łąki dwukośne, lasu liściastego jest około mor. 144, dwór murowany, dom dla oficyjalistów, 4 chałupy, czworak, 2 stodoły, obora, stajnie i wozownie, owczarnia i chlewy wszystkie z drzewa

spichlerz z kamienia murowany.
Majętność ta należała w ostatnich czasach do Jana
Turczyńskiego, który w r. 1866 otrzymał rs. 3.337
kop. 17 wynagrodzenia likw: za utracone
grunta włościańskie; zaś takież wynagrodze=
nie w ilości rs. 220. kop. 65 otrzymali sukcessorowie
w r. 1867 Adama Kujawskiego właściciela drugiéj
części dóbr Bobrowe lit. C i D; dom: 31. lud. 175. (26 r.)

Bobrowiec. Wieś dziedz: należąca do dóbr
i par. Osuchów w b. wojew. Mazow. dziś Gub. Warsz.
pow. Błońskim o 1½ mili od m: Mszczonowa, ty=
leż od Białéj, 7 od Warszawy; dom: 23 lud. 203. (1826 r.)

Bobrowiec duży i mały.
Dwie nomenklatury w mieście Pułtusku w pow.
Pułtuskim w Gub: dawniéj Płockiéj dziś Łomżyń:
W miejscu tém gdzie one dziś znajdują się, istniały
dawniéj bobrownie za Konrada I księcia Ma=
zowieckiego r. 1229 nadzorca ich Jacek z Makowa
do 251 sztuk czarnawych bobrów podaje. —

Bobrowiec. Karczma należąca do dóbr dziedzi=
cznych Gołków w b. wojew. Mazow. dziś Gub: Warsz:
powiecie Górno-kalwaryjskim par. i gm. Jazga=
rzew w jurysdykcyi Sąd. Pok: w Grojcu, o ½ mili
od Piaseczna 2½ od Warszawy; dom. 2 lud. 21. (1826 r.)

Bobrowiec czyli też **Bobrowice.**
Wieś dawniéj królewska w b. wojew. Mazowieckim.
obecnie w Gub. Piotrkow: pow. i Okręgu Sąd. Rawskim
dziś należąca do dóbr dziedzicznych i par. Rzeczyca.
Leży nad małą rzeczką wpadającą o milę z tąd do
Pilicy o 2 mile od m. pow. Rawy. dom. 12. lud. 101. (26 r.)

Bobrowisko. Wieś należąca do dóbr rząd. Wigry
w Gub: i pow. Suwalskim okręgu Sąd. Sejneń=
skim par. Kaletnik przy saméj granicy powiatu
Sejneńskiego o 1½ mili od Suwałk 5 od m: pow.
Augustowa; dom 11. lud. 51. (1826 r.) —

Bobrowne. Miejscowość w Gub. Kaliskiéj pow.
Wieluńskim w teryt: 3 mil. pogranicznem od
strony Prus. —

Bobrownicka-wola. Wioska prywat. w b. woj. Sandom.
dziś w Gub. Radomsk: pow. Końskim par. Stanowiska
o mil 6½ od m: pow. Końskich; dom 4. lud. 60. (1826 r.)

Bobrowniki. Ekonomija, folwarki i wielka wieś
należąca do dóbr rząd: górniczych w b. wojew. Krakow.
dziś Gub. Petrokowskiéj pow. Będzińskim par. Siemonia,
w gm. ~~[illegible]~~ własnéj. Leży w teryt: trzechmilowem
od granicy Austryi i Prus nad rzek: Brynicą na=
przeciwko wsi szląskiéj Kamina o 1¼ mil: od miast
Będzina i Czeladzi, 5¾ od m. pow. Olkusza.
Kościół katolick; dom. 98. lud. 488. (1826 r.) —

Za księstwa Warszawskiego dobra Bobrowniki dane były przez cesarza Napoleona na donacyję jednemu z jenr. francuskich, atoli w r. 1813 w skutku zaszłych wypadków wojennych odebrane, przestały być własnością prywatną. — W zamiarze rozprzestrzenienia zakładów górniczych bank polski zadzierżawił też ekonomiję jako w bliskości fabryk żelaznych położoną. Po przejściu górnictwa z pod administracyi banku pod zarząd wydziału górniczego, dobra te pozostały aż do 1 Czerwca r. 1846 przy górnictwie w którym to czasie odebrane zostały pod zarząd władzy skarbowej. Na gruntach należących do zarządu górniczego i części wsi Zychcice i Bobrowniki znajduje się skarbowa kopalnia galmanu Barbara zwana. Nad rzeką Brynicą oddzielającą Szląsk od okręgu Lelowskiego znajdują się w tychże dobrach znacznej rozległości błota i trzęsawiska, których osuszenie niemałe przyniosłoby korzyści. (1852 r.)

Bobrowniki. Dominium i wieś dziedziczna w Gub. Radomskiej pow. Końskim par. Stanowiska gm. Dobromierz w juryzdykcyi Sąd. Pokoju w Końskich nad rzeką spławną Pilicą 1¾ mili od Kurzelowa 6½ od m. pow. Końskiele. Dziedzicami tu w przedostatnich czasach ~~dziedzictwo~~ ~~później~~ Macharzyńscy a w r. 1866 Alfons Rogoziński, który za uwłaszczone grunta otrzymał rs. 3770 kop. 67 wynagrodzenia likwidacyi. ~~Według wykazu hypotecznego w r. 1829 wartość tego majątku wynosiła złp. 320000~~; dom. 22 lud. 179. (1826). ✝

✝ Z ramienia dóbr Bobrowniki z stosunku do opłaconego podatku ustanowionych przez władz. tow. kred. ziem. 9270 rs. właścicielowi

Bobrowniki. Wieś i włość dziedziczna w Gub. Radomsk. pow. Kozienickim par. Głowaczów gm. ~~Maciejowice~~ własnej. Dawne dziedzictwo Boskich leży nad rzeką spławną Radomką ¼ mili od Głowaczowa 4½ od Radomia. Dwór porządny, domów 45 lud. 283. (1826). — W r. 1829 za dziedzictwa Boskich wartość tego majątku wynosiła według księgi hypotecznej szacunek tego majątku wynosił złp. 320,000. — W r. 1839 posiadał dobra Bobrowniki Kazimierz Boski, zaś w r. 1865 kommisyja likw. przyznała Juliuszowi Boskiemu właścicielowi tych dóbr rs. 56,205, kop. 56. indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Bobrowniki. Wieś dziedziczna w Gub. Kalisk. pow. Sieradzkim par. Chojne nad rzeką spławną Wartą o 1 milę od m. pow. Sieradza 1½ od Widawy tyleż od Zduńskiej-woli; dom. 34. lud. 241. (1826).

Bobrowniki Wójtowstwo i wieś należąca do dóbr rząd. par. i gm. Mierzyce w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. i okręg. Sąd. Wieluńskim w obrębie 3 mil kwadratowych nadgranicznym od strony Prus, nad rzeką spławną Wartą o 1 milę od Działoszyna 3 od m. pow. Wielunia. Domów 40. ludności 238. (1826). —

Rozległe niegdyś okoliczne bory kryły w swych gąszczach
dość zwierzyny jakoto: dzików, jeleni, sarn i borsuków, a daw=
niej musiały tu być i bobry, o czém napomyka nazwa tejże wsi.

Bobrowniki. Dawniej miasteczko rząd. dziś osada i gm.
w Gub. Płockiej pow. i okręg. Sąd. Lipnowskim w dawnej
ziemi Dobrzyńskiej w piaszczystej równinie nad Wisłą, 2 mile
od Włocławka, 3 od Lipna 5 od Torunia, 7 od Płocka, 23 mil
Wisłą od Warszawy a 42 od Gdańska. Władysław książe
Opolski mając nadaną sobie tę włość r. 1377 przez stryja
swego Ludwika króla Węgierskiego sprzedał ją Krzyżakom
którzy zajęli się przerobieniem i wzmocnieniem zamku.
Konrad Jungingen wielki mistrz wydał 1403 r. przywilej
założenia miasta na 52 włókach chełmińskich.
W nadaniu tém zwane jest: Stadt=bebersaus (miasto
bobrowe) jak się zdaje od wielkiej liczby Bobrów tu
ówczas znajdujących. Władysław Jagiełło przydał
w r. 1422 miastu 40 włók gruntu. Piękny z tąd kraj=
obraz na śliczną zieleniejącą do koła przyrodę. Samo
miasteczko dość długiém pasmem rozciąga się nad Wisłą,
opierając się ramieniem o krawędzi lasu, mały, skrom=
ny kościołek wydaturje nad grupą domków wyzierają=
cych w zieleni. Z pomiędzy budowli oprócz kościoła mu=
rowanego parafialnego dawniej pod tytułem wszystkich Św.,
dziś pod wezwaniem Ś. Marcina istnieje kaplica wy=
znawców Augsburgskich i magazyn solny, jeden z głównij=
szych czynników ruchu tego biednego miasteczka. —
Za miastem na wzgórzu ocienionym sterczą jeszcze mu=
ry obronnego kiedyś zamku, który już w r. 1780 przed=
stawiał tylko porujnowane do połowy padłe mury.
W zamku tym był za dawnych czasów polskich skład
akt Grodzkich i ziemskich. W r. 1765 był już zupełnie
zrujnowany nieco jeszcze w murach stojący lecz w więk=
szej części poobalanych.
Za istnienia dawnego rząd. polskiego miasto liczyło w r. 1786.
Dymów 61 i 100 mieszkańców, w dalszém 40 stoleciu do
1827 liczba domów podniosła się do 88 (samych domów drewnianych
był 1 murowany) zaś mieszkańców było chrześcijan 541.
a 148 żydów a 23 innych wyznań razem 711, a w następnem 30 kilko lecie
do 1861 r. liczba domów wzrosła do 108 a mieszk. do 1103
głów. Jako nie mające charakteru miejskiego zamie=
nione zostało w r. 1869 na osadę wiejską i przyłączone
do gm. tegoż nazwiska. W r. 1872 otworzono w tej osadzie
kassę pożyczkową oszczędności z kapitałów należą=
cych do gromady tej osady, z rozciągnięciem sfery
działania tej kassy na całą gminę Bobrowniki.
Lubo to miasto było Grodowe jednak nigdy w kwitną=
cym stanie nie znajdowało się. Mieszkańcy chrześcijanie najwię=
cej utrzymują się z rolnictwa, żydzi z handlu i innych trudnień fabryk żadnych
nie ma, a nawet rzemieślników wyrabiających
niewiele. W r. 1799 mieszkańcy wygrali do 60 włók
boru od dziedzica dóbr Brzeźna, w tém ograniczo=
niu znajduje się kolonija Białe=błoto zwana. —

Wszelako jeszcze w r. 1852 las ten był dosyć zamożny w drzewo budulcowe. —

Bobrowniki. Dawniej starostwo Grodowe dziś znaczna włość prywatna w par. i gm. Własnej w Gub. Płockiej pow. Lipnowskim. Według lustracyi z r. 1765 był wówczas posesorem starostwa Bobrownickiego Grodowego Franciszek Podoski późniejszy kasztelan Mazowiecki, przed r. 1794 zmarły. — Żona jego z książąt Korybutów Woroniecka. — Oprócz starostwa Bobrownickiego otrzymał on od rzeczy pospolitej w r. 1775 w nagrodę zasług prawem emfiteutycznym na lat 50. dobra Łagiewniki w Gnieźnieńskiem. W r. 1825 dobra Bobrowniki były własnością dziedziczną Pawła Pohl i następnie obciążone były pożyczką Tow. Kred. II obrocie w sumie Złp. 103,400. —

Bobrowniki. Niegdyś miasteczko i włość prywatna w dawnej ziemi Stężyckiej obecnie w Gub. Lubel. pow. Nowoaleksandryjskim gm. Irena nad rzeką spławną Wieprzem o 1 milę od jego ujścia do Wisły 6. od m. pow. Łukowa.
Było to niegdyś starostwo nadane przez Rzeczpospolitą Polską wraz z przyległą włością Dęblinem w nagrodę zasług Hieronimowi księciu Lubomirskiemu hetmanowi wielkiemu koronnemu, później przeszło do familii hrabiów Mniszków a od nich na początku tego stulecia przez Paulinę z hrab. Mniszków księżnę Jabłonowską wdowę tychże książąt od których nabył je rząd królestwa dla założenia przy zbiegu rzeki Wieprza z Wisłą twierdzy Iwanogrodzkiej. — W r. 1840 Bobrowniki wraz z majętnością Dęblinem odtąd Iwanowskie zwaną przeszło na własność dziedziczną jenerał-feldmarszałka księcia warszawskiego hrabi Paskiewicz Erywańskiego. —
Zdobi to miasto starożytny kościół parafialny. Za czasów rzeczy pospolitej w r. 1786 liczyło domów 126 następnie za królestwa kongresowego w r. 1827 liczba domów wynosiła 122 drewnianych a 1 murowany a mieszkań. 490 chrześcijan a 301 żydów razem 791, zaś w r. 1861 liczba domów wynosiła 115 a mieszkańców 1124. Jako nieposiadające warunków rozwoju zamienione zostało w r. 1869 na osadę wiejską i wcielone do gm. Irena. —

Bobrowniki. Znaczna wieś należąca do księstwa Łowickiego, w Gub. Warszawskiej pow. i par. Łowickiej nad rz. Skierniewką o 1 milę od m. pow. Łowicza, 2 od Skierniewic. Domów 51. lud. 340. (1826 r.).
W r. 1680 Wojciech Zimno włościanin tej wsi łącznie z księdzem Wojciechem Siewierkiewiczem najpierwszym rektorem zgromadzenia ks. Pijarów w Łowiczu wystawili dla tegoż zgromadzenia kościół w Łowiczu pod wezwaniem Najświętszej Panny i Ś. Wojciecha z okazałą facyjatą lecz dotąd nieukończony.

Bobrowniki.

Wieś dawniej rząd. dziś należąca do dóbr par. i gm. Simno w Gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim nad obszernem jeziorem mającem 1 milę długości, a prawie ¼ mil. szerokości, przy samej granicy pow. Sejneńskiego o ¾ mil. od osady Simna, 4½ od m. pow. Kalwaryi. —
Domów 12. lud. 84. (1826 r.) —

Bobrowniki. — Wieś dziedziczna należąca do dóbr Kolesniki w Gub. Suwalskiej pow. i okręg. Sąd. Kalwaryjskim par. i gm. Simno od Kalwaryi mil 4½. —
Domów 6. lud. 35. (1826 r.) —

Bobrowniki. Wieś w dawnej ekonomii Rząd. i par. Wiłkowyskie w Gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, okręg. Sąd. Kalwaryjskim nad rzeką Szeszupą o ½ mili od Pilwiszek, 2 od Wiłkowyszek i Maryjampola 5 od m. pow. Kalwaryi.
Domów 30. lud. 217. (1826 r.) —

Bobrowo. obacz **Bobrowe.**

Bobrowo. Młyn należący do dóbr rząd. i par. Sierpc w Gub. Płockiej pow. Sierpskim okręgu Sąd. Mławskim, o 1 milę od Sierpca 7 od Mławy. —
Dom. 1. lud. 10. (1826 r.)
W dawniejszych czasach kiedy Sierpc należał do książąt Mazowieckich, odbywały się tu łowy na bobry, zkąd powstały też przy Sierpcu folwarki: Bobrowo-Ambroże, Bobrowo-[illegible], a zamek miejscowy służyć miał początkowo do zachowania przyborów myśliwskich; lecz wszystko znikło, sterczące kamienie świadczą o istnieniu niegdyś tego zamku, a osada tylko z nazwiska przechowała do dziś imię Bobrowa. —

Bobrowski-folwark. Folwark prywatny w b. wojew. dziś Gub. Kaliskiej pow. dawniej Wartskim dziś Tureckim par. Turek blizko tego miasta o mil 5½ od Kalisza dom. 4 lud. 20. (1826 r.)

Bobry. Osada prywatna w dawnem wojew. Kalis. obecnie w Gub. Piotrkow. pow. Noworadomskim par. Pławno przy drodze żelaznej Warszawsko-wiedeńskiej nad rzeką spławną Wartą o ½ mili od m. pow. Radomska mila 1 od Pławna, 7 od m. Gub. Piotrkowa. Należy do dóbr Pławno. Przy tej osadzie znajduje się most na Warcie jeden z najpiękniejszych na linii kolei żelaznej
Domów 17. ludności 84. (1826 r.) —

Bobry małe lub niskie. Wioska prywat. w Gub. Płockiej pow. i okręg. Sąd. Prasnyskim par. Krzynowłoga-wielka w obrębie trzechmilowym od granicy Pruskiej, 3 mile od Prasnysza. Domów 5 lud. 34. (26 r.)

Bobry. Wieś prywatna należąca do dóbr i par. Wejsieje

o 3 mile od Seyn, w Gub. Suwalskiej pow. i okręgu Sąd. Sejneńskim. Dom. 12. lud. 111. (1826 r.) – W okolicy wiele jest jezior. –

Bobry. Wieś prywatna w Gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim par. i gm. Święto-jeziory, i Okr. Sąd. nad wielkiem jeziorem o 1 milę od Serejów, 5 od m. pow. Seyn. Posiada około 5 włók gruntu ale bez lasu, Dom. 9 lud. 128. (1826 r.) Należy do dóbr Święto-jeziory. –

Bobrza. Wielka wieś w Gub. i pow. Kieleckim Okręgu Sąd. Szydłowieckim par. Cmińsko należąca dawniej do dóbr rząd.-górniczych Samsonowskich, o 1 milę od Samsonowa 2 od Kielc, 5 od Końskich. W przedostatnich latach urządzono tu na wzór Suchedniowskich warsztaty rękodzielnicze mogące zatrudnić kilka set ludzi obfite rudy żelazne na czwartém pogłębieniu kopalni Miedzianogórskich natrafione stały się b. dogodne do pomyślnego rozwinięcia tychże zakładów i w tych widokach od wieczna kopalnia rudy miedzianej, zamiemioną została na bogatą kopalnię rudy żelaznej. – W r. 1826. liczono we wsi Bobrzy domu 59. lud. 342. (1826 r.) –
W r. 1871 warsztaty ręczno kotwalskie w Bobrzy sprzedane być miały przez rząd przez publiczną licytacyję od summy rs. 7448 zacząć się mającej. Niedaleko stąd wypływa rzeczka Bobrza inaczej Dobrza zwana, która tu 2 obszerne stawy tworzy i młyn wodny obraca. #

Między wsiami Bobrzą i Mniowem znajdują się dobry piaskowiec z którego miejscowi włościanie robią kamienie młyńskie, osełki i inne gatunki do ostrzenia żelaz, rozchodzące się w najodleglejsze strony. –

Bobrza ~~[illegible]~~ lub **Dobrza.** zwana. –
Rzéka w Gub. i pow. Kieleckim. Poczyna się niedaleko wsi podobnegoż nazwiska gdzie tworzy dwa obszerne stawy i młyn wodny pędzi, – dalej przepływa koło Białogona, Biesaka i Zagród gdzie przybrawszy nazwisko Trupienice od bitwy ze Szwedami w tém miejscu stoczonej i poległej tak znacznej liczby, uchodzi do Nidy niedaleko Chęcin. Dla uregulowania koryta téj rzeki i ułatwienia odpływu wód, wybito w przedostatnich ~~latach~~ kanał szeroki pod Białogonem, na którym kosztem rządu urządzono rozmaite zakłady fabryczne.

~~Międz~~ **Bobrzewie.** Przyległość do dóbr dziedzicznych Oporowa, dawniej w wojew. Mazowieckiem pow. Gostyńskim Okręg. Orłowskim, obecnie w Gub. Warszawskiej pow. kutnowskim, ½ mili od m. pow. Kutna, parafija do Oporowa.

Bobrzyca. Rzeczka w Gub. Kieleckiej wpadająca do Czarnej Nidy. –

Bobtele. Wieś należąca do dóbr rząd. i gm. Łoinictwo w Gub. Suwalskiej pow. i par. Władysławowskiej, Okręg. Sąd. Maryjampolskim blizko granicy Pruskiej, o ½ milę

od Władysławowa 6½ od Maryjampola; domu 11. lud. 112. (1826 r.)

Boby. Wieś i włość dziedziczna w dawnem wojew. dziś Gub. Lubelskiej, pow. Janowskim, Okręg. Sąd. Kraśnickim par. i gm. własnej. Leży koło lasu na drodze z Urzędowa do Józefowa o milę od Urzędowa, 2 od Józefowa i tyleż od rzeki spławnej Wisły, 5 od m. pow. Janowa. Kościół par. katolicki, domu 35. lud 237 (1826 r.). Dobra ~~te składają się~~ Boby oznaczone lit. A. B. C. składają się z folwarków: Boby, Konradów, i Kozarów. We wsi właściwe Boby znajduje się włościan uwłaszczonych 20; zaś we wsi Boby-Kozarów niższej jest włościan uwłaszczonych 13. Część lit. B. zowie się Kołtonowizna. Na Majdanie Bobowski zwanym ~~jest~~ było czynszowników 8. z których każdy posiada po mor. 14 gruntu i ma obowiązek płacić po rs. 10½ rocznie czynszu. — W dobrach tych składających jedną gminę znajduje się kościół par., gorzelnia, dwa młyny, jeden wietrzny a drugi wodny. Ogólna rozległość dóbr Boby wynosi około 2500 morg. miary nowopolsk., gleba ziemi jest II. i III. klasy. — Podatki wynosiły do r. 1869 rs. 547. kop. 37½ rocznie. Dobra te poprzednio na sprzedaż w drodze przymuszonego wywłaszczenia wystawione, wyrokiem trybunału cywilnego z dnia 7/19 Października 1858 przysądzone zostały stanowczo na własność Aleksandrowi Baranowskiemu. Z powodu niewypełnienia zadosyć przez nabywcę warunków sprzedaży, wystawione zostały też dobra na ryzyko nabywcy na sprzedaż powtórną, która się odbyć miała w trybunale Lubelskim dnia 3/15 Stycznia 1869 r. —

Boby. Wieś należąca do dóbr nąd. Górki w dawnem wojew. Płockiem dziś w Gub. Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Szwelice przy trakcie bitym Kowieńskim o ¼ mili od rz. spławnej Narwi, mila 1¼ od m. pow. Pułtuska. Dom. 14. lud. 114. (1826 r.) —

Bochańska-wólka.

Wieś prywat. w Gub. Radomskiej pow. Kozienickim par. Regów s ½ mili od osady Gniewoszowa, 6. od m. Gub. Radomia. Domów 11. lud. 87. (1826 r.)

Bochcice. Miejscowość w pow. Sieradzkim Gub. Kaliskiej, z lasem morg. 162. (r. 1852 r.)

Bocheń. Wieś należąca do dóbr księstwa Łowickiego w daw. wojew. Mazow. dziś Gub. Warszaw. pow. Łowickim par. Chruślin na trakcie z Łowicza do Łęczycy o 1½ mili od Łowicza. Domów 36. lud. 244. (1826 r.)

Bocheniec. Komornik czyli osada należąca od r. 1825

Do dóbr Szafarnia i Płonka imienia Dziewanowskich w Gub: Płockiej pow: Lipnowskim par. Płonne, blizko granicy Pruskiej o mil 3.¾ od m: pow. Lipna.

Domów 16. lud. 133. (1826 r.) — Z powodu odprzedaży wieś ta ubyła od dóbr Płonka i Szafarnia jeszcze przed r. 1833 i dziś stanowi oddzielną majętność.

W stosunku do opłacanego podatku ofiary w kwocie rs. 34. kop. 38. dobra Bocheniec obciążone były pożyczką Tow. Kredyt: II. okresu w summie z. 2,565.

Bocheniec. Wieś dziedziczna w Gub. Kieleckiej pow. Andrzejowskim własność w r. 1867 Ludwika Kluczyńskiego, który za utracone grunta włościańskie otrzymał rs. 640 kop. 67 od rządu wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Bochlewo. Folwark i wieś podobno do funduszu edukacyjnego dawniej należąca w. b. wojew. dziś Gub: Kaliskiej pow. Słupeckim okręg. Sąd. Pyzdrskim par. i gm. Kazimierskiej o mil 2 od m: pow. Konina ¾ mili od Kazimierza. Leżyna drodze z Kazimierza do Powidza w obrębie Archimitowym nad granic: od strony Prus. — W r. 1786. było w tej wsi dymów 29 zaś w r. 1826 liczono domów 19 a mieszkańców 207. W r. 1858 posiadał tę majętność i drugą przyległą Wilczyn Kazimierz Krzymuski. Las do Bochlewa należący obejmował w r. 1852 rozległości mor. 394. pręt: □. 55. —

Bochorodyca. Wielka wieś w dawnem wojew. Ruskiem dziś Gub. Lubelsk. pow. Okręg Sąd. par. i gm. Hrubieszowskiej nad rzeką Huczwą o ¾ mil. od m. Hrubieszowa, należy do dóbr Hrubieszowskich. Miejscowi włościanie wiele sieją i uprawiają lnu i konopi, które się obficie na ich gruncie rodzą, a posiadając własne warsztaty tkackie, wyrabiają na nich rozmaite płótno nie tylko na użytek domowy ale i na sprzedaż. Cerkiew ruska, dom. 61. lud. 408. (26 r.)

Bochotnica. Wielka wieś dziedziczna w daw. wojew. dziś w Gub. Lubelskiej pow. Nowo-aleksandryjskim par. i Okr. Sąd. Kazimierskiej, należąca do dóbr i gm. Celejowa, w rozkosznem i malowniczem położeniu między górami przy drodze z Kazimierza do Puław i do Kurowa o małą milę od starożytnego i handlowego miasta Kazimierza tyleż od Wisły 5½ od Lublina, z kościołem filialnym, domów 62, lud. 413. (1826 r.)

Na jednej z gór pobliskich spostrzegać się jeszcze dają na górze wśród wąwozów ciemnym lasem porosłych zwaliska starożytnego zamku przez Kazimierza Wielkiego dla ulubionej Esterki wystawionego, w którym ona przebywać miała w tenczas, kiedy król ten w Kazimierzu

przemieszkiwał. Niedawno widzieć tu jeszcze było można, jak podaje niezie, szczątki drogi od tegoż zamku do Kazimierza prowadzącej. —
W nim to przemieszkiwał upodobany zrazu królowi Kazimierzowi Wielkiemu, dla odwagi i nadkiej czynności rycerskiej Maćko Borkowicz h. Napiwonia, później wojewoda poznański, a nawet miał mieć powierzony sobie nie tylko dozór nad budową tego zamku, ale później i opiekę mieszkającej w nim Esterki, podczas jednej z wypraw wojennych tego króla na Ruś; nakoniec przeznaczony na dozorcę zamku Żarnowieckiego w którym osadzoną była, oddalona przez Kazimierza małżonka Adelajda Heska, nadużył Borkowicz zuchwale położonego w nim zaufania królewskiego napadając i rabując sąsiednie zamku tego okolice, a nawet jak niektórzy dziejopisowie sądzą poważył się wejść w występne z Adelajdą związki za co skazany został na śmierć przez głód i wtrącony do więzienia w zamku Olsztyńskim ~~dokonał~~ tam życia w okropnych męczarniach. — Niektórzy zaś twierdzą że tę straszną karę poniósł na zamku w Kazimierzu.
W Albumie Lubelskim w r. 1857 wydanym, znajduje się między innemi ciekawemi miejscami i widok rozwalin zamku Bochotnickiego. —
Od dóbr Bochotnicy w Lubelskim nabyli tego nazwiska Bochotniccy h. Dębno. Są jedni z Oleśnickiemi dzielnicy dla tego się też pisali z Oleśnicy. — Z tych Jan Bochotnicki h: Dębno wojew. Lubelski za Zygmunta I był wprzód kasztelanem Małogoskim w 1507 r. —
~~Bochotnica = kośc~~ Koło wsi Bochotnicy dobywa się szary wapniak, który używany jest do fundamentów pod budowle, również jak dla wyrobienia wapna, które z dołączeniem piasku stanowi b. silny cement. Tak w Bochotnicy jako i w Kazimierzu i Nowej Aleksandryi znajdują się śpichrze i handel zbożowy jest również ożywiony. —

Bochotnica = kościelna z Antopolem

Wieś prywat: należąca do dóbr Nałęczowskich w b: wojew. dziś Gub: Lubelskiej pow: Nowoaleksandryjskim, Okręg. Sąd: Kazimierskim o ¾ mil: od Wąwolnicy, mila 1¼ od Markuszowa 3 od Lublina, z kościołem par: katolickim Dom. 29 lud. 222 (: 1826 r.)

Bochutycze

Wieś dziedziczna w daw. wojew. dziś Gub. Lubelskiej pow. i par. Hrubieszowskiej, mil 2½ od m. pow. Hrubieszowa z kościołem grecko-katolickim Dom. 29 lud. 178. (1826). Leży u stóp dość wyniosłej góry. W przedostatnich czasach należała wraz z przyległą włością Grabowcem do familii Mierzejewskich. —

Bochy obacz **Bohy**. —

Bocian. Owczarnia w Gub. Kal. pow. Wieluńskim par. Cieszęcin, mil 5 od m. pow. Wielunia; dom 1. lud. 5. (1826 r.)

Bocian. Osada leśna w dawnem wojew. Kalis. dziś w Gub. Piotrk. pow. Noworadomskim par. Dąbrowa mil 11½ od m. Gub. Piotrkowa; dom. 1. lud. 6. (1826 r.)

Bocian lub **Bocianiec.** Wieś dawniej zarobna do dobr. dziedzicznych Bieliny w b. wojew. Mazow. obwodzie Rawskim dziś w Gub. Piotrkow. pow. i okr. Sąd. Brzezińskim par. Chorzęcin, 4 mile od Rawy; dom. 5. lud. 57. (1826 r.) —

Bocianiec. Folwark prywat. w dawnem wojew. Mazow. obecnie w Gub. Kaliskiej pow. Kolskim okręgu Sąd. Łęczyckim par. Dąbie, 3 mile od m. pow. Łęczycy; Dom. 1. lud. 16.

Bocianiska. Wielka kolonja prywat. w dawnem wojew. Kaliskiem, teraz w Gub. i pow. Piotrkowskim par. Kociszów, 3 mile od m. Gub. Piotrkowa; Dom. 50. lud. 336 (26 r.)

Bocianowo. Folwark prywat. w Gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, okr. Sąd. Kalwaryjskim par. i gm. Olwitta, 5 mil od Kalwaryi. Dom. 4. lud. 33. (1826 r.) — Należy do dobr Pałwiecie = bocianowo. —

Bocianowo. Osada rząd. w Gub. i pow. Suwalskim par. Suwałki blizko tegoż miasta, 5 mil od Augustowa Dom. 1. lud. 7. (1826 r.) —

Bociany = budy. Kolonja prywat. w b. wojew. Mazow. ~~obecn~~ pow. Gostyńskim obecnie w Gub. Warszaw. pow. i par. Kutnowskiej o ½ mili od tegoż miasta. Dom. 6. lud. 55. (1826 r.)

Bocki. Należy do dobr Targowisko w Gub. Lubelsk. pow. i Okręg. Sąd. Krasnostawskim —

Boczek. Osada prywat. w b. woj. Krak. dziś Gub. Kieleckiej pow. Jędrzejowskim par. Imielno, 5 mil od m. Gub. Kielc, dom 2, lud. 13. (1826 r.) —

Boczki. Wieś prywat. w dawnem wojew. Kalisk. pow. Wartskim, dziś w Gub. Kaliskiej pow. Tureckim par. i gm. Niewiesz między rzekami Nerem i Wartą, mil 8 od m. Gub. Kalisza. Dom. 8. lud. 72. (1826 r.) —

Boczki. Osada ~~Wieś~~ należy do dzie. Kobyla = Chmielowa w b. woj. dziś Gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. i gm. Szadkowskiej blizko miasta Szadku, 2 mile od m. pow. Sieradza — Dom. 3. lud. 19. (1826 r.)

Boczki. Z przyległościami Tymienica i Leśniewo? Dobra prywat. w daw. wojew. Mazow. ~~pow. Łęczyc.~~ dziś w Gub. Kaliskiej pow. i okręg. Sąd. Łęczyckim par. Góra, 1½ mili od m. pow. Łęczycy. Wieś folwarczna Boczki miała w r. 1826. dom. 9. lud 97. —

Boczki. W taryfie podymnego z r. 1789. nazwane Boczki = Świdrowo. Wieś prywat. w dawnej ziemi Wizkiej w pow. i okręg. Sąd. z dawna Wąsowskim potem Biebrzańskim dziś Szczuczyńskim w Gub. Łomżyńskiej

gm. Bogusze par. Grajewo, między Szczuczynem i Grajewem przy trakcie głównym Kowieńskim o 1 milę od miast powyżej wzmiankowanych. Liczyła w r. 1789 dymów 11. zaś w r. 1826 miała dom. 15 a mieszkańców 76.
Wieś ta wzięła swoje nazwisko od Boczków czyli Boczkowskich h. Dąbrowa, bo dawniej Świdrowo nazywała się. Ci Boczkowscy dziedzice Świdrowa jeszcze są na początku XVI wieku w aktach ziemskich Wizkich Boczkami pisali a mieli przydomek Lis. (herbarz Milewskiego).

Boczki-zarzeczne zwane.
Wieś prywat. w Gub. Warszaw. pow. i Okręg. Sąd. Łowickim par. Waliszew nad rzeką Mrogą między Głownem i Bielawami o 1 milę od tychże osad. 6½ od m. pow. Rawy. — Domów 5. ludności 49. (182br.)

Boczki-domoradzkie zwane.
W tymże samym co i poprzednie położeniu; dom. 5. lud. 64. (26r.)
Obie te posiadłości tak Boczki-zarzeczne jako też i Domoradzkie należały w przedostatnich czasach do dóbr Cybulice. — Obecnie wyjęte z pod hypotek Tow. Kred. z 1869 r. obciążającej 1 hypotekę dóbr Boczki Domoradzkie wynosi 8000.

Boczki. Dwa folwarki i wieś czynszowa należąca dawniej do dóbr rząd. Jeziorko w dawn. wojew. Mazow. Dziś Gub. Warszaw. pow. i par. Łowickiej o 1 milę od Łowicza, 3 od Wisły. —
Ma kościół filialny obszerne zabudowania folwarczne nowo wystawione; Dom. 55. lud. 288. (182br.) —

Boczkieniki. Wieś należąca do dóbr rząd. Boczkienikiele. w Gub. Suwalskiej pow. i Okręg. Sąd. Maryjampolskim par. Preńskiej o 1 milę od m. Preny, tyleż od rzeki spławnej Niemna. 6½ od m. pow. Maryjampola. Leży na drodze z Pren do Kowna. —
Dom. 13. lud. 192. (182br.)
Nazwisko tej wsi jako też i następującej Boczkienikiele właściwie oznacza bednarzy lub klepkarzy; w tej okolicy bowiem w wiekach zeszłych wyrabiano z olbrzymich dębów puszczy klepkę, której przemysłowcy założyli te dwie osady. —

Boczkienikiele. Dawniej ekonomija rząd. i folwark w Gub. Suwalskiej pow. Maryjampolskim par. Pakojnie nad rzeką spławną Niemnem naprzeciwko miasteczka rossyjskiego Dorsuniszki o 2 mile od Pren, 8 od Maryjampola. Dwór porządny, drugi dom murowany. lud. 64 (26r.)
Tu był dawniej pryskownik (?) polski. — Folwark donacyjny Boczkienikiele darowany był półkownikowi Bazylemu lub. Wasilemu Iwanów zmarłemu w stopniu jenerał-majora przed miesiącem Czerwcem 1870 r.
Folwark ten dość długo posiadał historyczną pamiątkę z r. 1812. Tu bowiem we dworze przez czas przeprawy wojsk za Niemen mieszkali Eugeniusz Beauharnais i Michał Ney a ze spichrza obserwowali poruszenia wojsk na polach Dorsuniskich za Niemnem położonych

Dwór ten w Styczniu 1858 r. spalił się a z nim zgorzały łóżka na których ci generałowie francuzcy sypiali. Oznaczenie ~~wyraz~~ nazwisk Boczkiewikielów wspomnieliśmy wyżej pod Boczkiewikami. –

Boczkiszki. Wieś należąca do dóbr rząd. i par. Wilkowyszki w Gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, Okręg Sąd. Kalwaryjskim o 1 milę od Wilkowyszek 3½ od Kalwaryi. Domów 12. lud. 91. (1826 r.)

Boczkowice = większe.

Wieś i włość dziedziczna w dawnem wojew. Krakow. obecnie Gub. Kieleckiej pow. Włoszczowskim gm. Radków par. Konieczno blisko tejże wsi o 1½ mili od Małogoszcza 6. od m. Gub. Kielc. Dom. 9. lud. 81. (1826 r.) Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władzę Tow. Kredyt: do licytacyi w r. 1866. na rs. 9000, stosownie do opłacanego podatku ofiarny. W następnym roku 1867 kommissyja likwid. przyznała Romualdowi Straszewskiemu właścicielowi tychże dóbr rs. 2361. kop. 2 wynagrodzenia likw. za utracone grunta włościańskie. –

Boczkowice = mniejsze. Dwór folwark i wieś dziedziczna należąca do klucza Małoksiążskiego w Gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. Książ-mały a gm. Książ = wielki. między Działoszycami a Książem wielkim o ¼ mili od tejże osady, 2 od miasta powiat. Miechowa. Dom. 15. lud. 106. (1826 r.)

Bodaczew lub. **Bodaczów.**

Folwark i Wielka wieś należąca z dawien dawna do ordynacyi Zamojskiej w dawnem wojew. dziś Gub. Lubelskiej pow. Zamojskim par. Wielącza nad rzeką spławną Wieprzem o ½ ~~mil~~ od Szczebrzeszyna, 2½ od Zamościa ? a 4. od Janowa. W pół drogi z Michałowa do Szczebrzeszyna na lewo chowa się w gąszczu, przyparty do olszowego lasku, ładny folwarczek Bodaczów, a za nim w jednym szeregu ciągną się przedmieścia Szczebrzeszyna nie różniące się niczem od zwyczajnych wiosek. Między Wielączą i Bodaczów widać wspaniały i panujący nad całą okolicą pałac Klemensowski do którego zbiegają się zewsząd drogi wysadzone długim szeregiem włoskich topoli.

½ drogi bitej z Lublina do Tomaszowa

Klemensów świetna niegdyś rezydencyja ordynatów Sarjaszów Zamojskich, której ~~Bud~~ budowę rozpoczął Klemens Zamojski półkownik huzarski zmarły w r. 1768 a ukończył zgasły w 1856 sp. Stanisław hr. ordynat Zamojski. W r. 1826 znajdowało ~~się~~ w Bodaczowie dom. 75. a lud. 516. – , Folwark Bodaczów w ogólnej rozległości w gruntach ornych, ogrodach i łąkach mor. miary nowopolskiej 326. pręt ☐ 115 oraz w pastwiskach i nieużytkach mor. 131 p. ☐ 20.

Bodaczow. lub. **Bodaczowy.** Dawniej ekonomija rząd, folwark. i wieś w b. wojew. Krakow. dziś w Gub. Kieleckiej pow. i Okręg. Sąd Olkuskim par. Biały = kościół gm. Ojców w terrytoryjum trzeciemil.

od granicy Austryi przy drodze bocznej z Olkusza do Krakowa nad samą granicą wielkiego Księztwa Krakowskiego,* 3 mile od m. powiat. Olkusza, 2½ od Krakowa. Dom: 10 lud. 68. (1826 r.). — Podług lustracyi z r. 1765 kwarta do skarbu rzeczy pospolitej z tej wsi płacona, wynosiła złp. 545 gr. 3 denarów 14. W r. 1818 płacono z niej dzierżawy rocznej złp. 4400. — W skutku nastąpionej sprzedaży dóbr rząd. wieś ta przeszła podobno w r. 1830 na własność prywatną. Dobra Bodaczów składające się z wsi i folwarku Bodaczów, wsi Wierzchowic i odpadków leśnych tymże dobrom przyległych były ustanowiony przez władzę Tow. kred. do licytacyi w r. 1867 w szacunku r. 6,300. — Tegoż roku kommissyja likw. przyznała sukcessorom Józefa Czaputowicza właścicielom dóbr Bodaczów rs. 1819 kop. 90 wynagrodzenia likw. za uwłaszczone grunta włościańskie. —

*kościół kościelny Biały = kościół.

Bodele ob. **Budele**.

Bodory.

Wioska należąca do dóbr rząd. i par. Poczesna w b. wojew. Kaliskiem ziemi Wieluńskiej teraz w Gub. Piotrkowskiej pow. Częstochowskim, mil 9½ od m. pow. Wieluń; domów, 3, lud. 26. (1826 r.). —

Boduszów. Wieś prywat. w dawnem wojew. Sandomiersk. dziś Gub. Radomsk. pow. Sandomierskim par. Mydłów nad strugą Kobiel zwaną o ¼ mili od osady Iwaniska, 4 od m. pow. Sandomierza. Należała wraz z przyległą włością Iwaniskami w czasach przedostatnich do familii Sołtyków; Domów 11. lud. 102. — (1826 r.). —

Bodzanów. Małe i nikczemne przed tem miasteczko rząd. (w dawnej ziemi Wyszogrodzkiej dziś) w Gub. pow. i Okręgu Sąd. Płockim, między do klasztoru x.x. Norbertanek płockich, a w ostatnich czasach do dóbr rząd. i gm. Mąkolina należące, przywilejem Bolesława księcia płockiego w r. 1351 na miasto zamienione. Leży na wzgórzu nad rzeką Mułławą inaczej Mółławą i Szarką zwaną przy trakcie z Warszawy na Wyszogród do Płocka i Torunia, 3 mile od Płocka tyleż od Czerwińska mila 1 od rzeki Wisły 12½ od Warszawy. Od Wyszogroda wiorst 16. Kiedyś zjawił się tu objawiał ruch handlowy a jarmarki zwłaszcza też na konie, ściągały tu kupców z różnych okolic kraju a nawet podobno z zagranicy. —

Jedyną uwagi godną budowlą w Bodzanowie jest kościół paraf. murowany, pod wezwaniem N. P. Maryi Panny wystawiony jeszcze w XII wieku jak podania niosą. Walenty Łasocki podkomorzy Wyszogrodzki fundacyją wieczną kościołowi temu uczynił, by co tydzień

Dwie msze za umarłych odprawiały się. —
W połowie tego stulecia zostal zrestaurowany, i wtedy też zmieniono dawny frontow kościoła. Wnętrze jego b. skromne: w wielkim ołtarzu widać obraz Matki-Boskiej bolesnéj, a pod nim obraz Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny. —
Bodzanów posiada gruntu włók 13 mor. 10 miary chełmińskiej; żadnych fabryk niema prócz kilku rzemieślników z pracy rąk swoich żyjących. — W r. 1820. było w tém miasteczku mieszkańców 268 między temi 31 żydów a domów drewnianych 53. W ciągu następnych lat 10 ciu liczba mieszkańców, wzrosła do 393. głów a liczba domów zmniejszyła się do 51, zaś podług obliczeń statystycznych 1861 ilość domów postąpiła do 66 a mieszkańców do 669 głów. —
W dzisiejszym stanie miasteczko to dla ~~braku handlu i przemysłu~~ (niemogącego dotąd wznieść) zamienione zostało w r. 1869 na osadę miejską, i włączone do gminy Mąkolińskiej. —
Jarmarków bywa w téj osadzie 6 do roku najwięcej na konie i bydło, z tych najliczniejsze na pó Trojcie i Sw. Stanisławo dnia 8 Maja. Targi tygodniowe w téj osadzie bywają. Rzeczka Mołtawa pod Bodzanowem płynąca rozgraniczała dawniéj ziemię Wyszogrodzką od Wojew. Płockiego. Od Bodzanowa w Płockiem nabyli tego imienia Bodzanowscy, o których Niesiecki tyle tylko wspomina, że Bodzanowska, Jana Broniszewskiego h. Poraj matronka za Zygmunta I z Chodorowskich urodzona; Paprocki zaś nadmienia że Bodzanowski towarzysz wartownie do Pleszkowa szedł pieszo z koniem ziadłszy r. 1582

Bodzanówek. Folwark i wieś dziedziczna w b. wojew. Mazow. obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warsz. pow. ~~Włocławskim~~ Nieszawskim okręg. Sąd. Radziejowskim par. Kościelna wieś o 3/4 mili od osady Osięcin 1½ od Radziejewa 3 od Włocławka. Dom. 9. lud. 106. (1826 r.).
Przed ustanowieniem podatku gruntowego. Bodzanówek płacił ofiary 24 grosza złp. 227. gr. 22. —
W r. 1836. posiadał tę majętność Kazimierz Rybiński następnie w r. 1862 była w dziedzictwie Piotra Łępickiego. Z pożyczki tow. kred. z. ciążącej na dobra, pozostało w dniu 2/14 Lutego 1874. do umorzenia Rs. 9,396. kop. 68 Szacunek przez władze tow. kred. ziem. wynosi Rs. 19,163 kop. 68.

Bodzanówek. Folwark i wieś dziedziczna z dawna w wojew. Mazow. obwodzie Kujawskim, dziś w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim okręg. Sąd. Kowalskim par. Choceń, 3 mile od Włocławka.
Domów. 10 ludności 68. (1826 r.). — W latach 1856 = 1862 dziedziczył dobra Bodzanówek i Skarbanowo Andrzej Marski. —

Bodzanowo małe
Folwark i wieś dawniej rząd. w b. wojew. Mazow. Obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim, Okręg. Sąd. Kowalskim par. Choceń o 1 mili od Chodcza 1½ od Kowala 4. od m. pow. Włocławka; dom. 9. lud. 95. (1826 r.).

Gatunek gruntu na Bodzanowie jest: czarnoziem głęboki i czarnoziem baniowaty vel. marsz pod Ożęcinami. W latach 1856 – 1862 posiadał Bodzanowo Małe wraz z wielą innemi (wskutek kowalskim) ~~włoskami~~ Fryderyk Lange. —
Wysokość pożyczki Tow. Kred. zaciągniętej w r. 1870 na dobra Bodzanowo Małe vel. Bodzanówko wynosi rs. 12,120.

Bodzanowo lub Bodzanów = wielki.

Dominium i wieś ~~dziedziczna~~ dawne dziedzictwo Biesiekierskich h. Pomian dziś własność dziedziczna Oskara Bertram w b. wojew. Mazow. obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim ~~par. By~~ Okręgu Sąd. Radziejowskim par. Byczyna, gm. Śmiłowice o 1 milę od granicy Pruskiej 5 ¼ od m. pow. Włocławka. Zdobi tę wieś dość obszerny pałac. W r. 1796 było tu dymów 27, zaś w r. 1826 liczono domów 19 lud. 200. Biesiekierski Antoni h. Pomian miał 7 miu synów w drugiej ćwierci XIX wieku żyjących, jako to: Ferdynanda, Feliksa, Józefa, Wincentego, Ludwika, Maryjana i Stanisława posiedzących w okręgu Radziejowskim i tamże w obywatelstwie wielce zasłużonych mężów. Z tych Ludwik Biesiekierski posiadał tę majętność w latach 1832 – 1856. W ostatnich latach 1867 – 1873 był właścicielem Bodzanowa Małego i Wielkiego Oskar Bertram.
Wysokość pożyczki Kredytowej zaciągniętej w r. 1870 na dobra Bodzanowo = wielkie wynosi rs. 9000. —

Bodzanowo.

Folwark i wieś prywat. z dawna w wojew. Mazow. obwodzie Kujawskim dziś w Gub. Warszawskiej pow. Włocławskim gm. Falborz par. Lubranieckiej, 3 mile od m. pow. Włocławka, 1 mila od Lubrańca. Domów 10. lud. 62. (1826 r.) —

Bodzechów.

Piękna majętność rolniczo = fabryczna więcej przemysłowa od innych oraz gm. w dawnej ziemi dziś pow. Opatowskim Gub. Radomskiej par. Denków nad rzeką spławną Kamienną przy drodze z Denkowa do Opatowa. 0 ¾ mili od Ostrowca, 2 od miasta pow. Opatowa. Tak Bodzechów jako i pod bokiem leżący Denków były niegdyś w dziedzictwie Jana Małachowskiego, następnie dobra Bodzechów z miasteczkiem Denków, folwarkiem zwanym Staw Denkowski, Staw Bodzechowski i innemi attynencyjami posiadał w r. 1829 Gustaw hrabia Małachowski, który był ministrem spraw zagranicznych w czasie powstania polskiego w 1830 – 1831. Szacunek ich hypoteczny wynosił w owej epoce 140000 złp. —
Po wypadkach r. 1831 na rzecz skarbu skonfiskowaną została, następnie około ~~przed~~ r. 1850 przeszła na własność Kotkowskich, których było 4 ech braci a ci pod wacelnym

zarządcę (sędziwego) ojca, prawdziwego patryarchy swej rodziny prowadzili tu gospodarstwo wzorowe, dobrze obmyślane i znaczne korzyści przynoszące. —
Z pomiędzy zakładów górniczych w kraju, były turnapomnik w r. 1850 zakłady wyrobu żelaza, które sobie sami pp. Kotkowscy urządzili, a mianowicie: wielki piec hutniczy do topienia rud, fryszerki do kucia żelaza i walcownia wydające doskonałe żelazo po Chlewiskiem i Ostrowieckiem pierwsze trzymające miejsce. — Nadto jest tam (pudlingarnia) gwoździarnia oraz warsztaty narzędzi rolniczych, które to zakłady z wielką korzyścią dla okolicy dotąd tam istnieją.
Głównym motorem w Bodzechowie jest woda rzeki Kamiennej, której brakuje nadto b. ta dziwiące razy wyjąwszy chyba lata zbyt suche lub że ją rozbito kanałami na kilka punktów i na żadnym nie zużytkowano odpowiednio. Wszakże Bodzechów leży w punkcie szczęśliwszym gdzie wszystka woda Kamiennej się koncentruje. Woda ta porusza tu koło wielkie służące jako motor do miechów przy wielkim piecu, dalej obraca ona 2 koła przy pudlingarni, koło przy warsztatach mechanicznych do wyrobów machin rolniczych i na wszystkich wszystkich miejscowych zakładów. Nadto istniała w Bodzechowie w r. 1850 fabryka fajansu i naczyń kamiennych.
Od Bodzechowa w górę rzeki idą wciąż podobne zakłady górnicze rząd: pomiędzy górami i obszernemi lasami.
Wszystkim tym zakładom nadaje ruch rzeka Kamienna, której wody rozprowadzone są kilku odnogami i kanałami.
Dwór porządny (młyn i tartak). Domów (było w r. 1826) 40 lud. 353. do roku 1859 liczba domów zwiększyła się do ilości 62 a mieszkańców 653 głów
W r. 1866 kommissyja likwidacyjna przyznała Marcelemu, Józefowi, Sewerynowi i Franciszce Kotkowskim właścicielom dóbr Bodzechowa rs. 39,680 kop. 83 wynagrodzenia likwid. za utracone grunta włościańskie.
W pobliżu znajdują się kopalnie rudy żelaznej.

Bodzechowska = wola.

Wieś dziedziczna należąca do dóbr i gminy Bodzechów w Gub. Radomski pow. i Okręgu Opatowskim par. Denków nad rzeką Kamienną naprzeciwko Bodzechowa o 2 mile od m. pow. Opatowa. Domów 20 lud. 110. (1826 r.)

Bodzentyn inaczej **Bodzęcin** i **Borzęcin**.
a właściwie Bodzantyn. —
Starożytne miasto dziś rząd. (rząd) w b. wojew. i pow. Sandomierskim dziś w Gub. i pow. Kieleckim Okręgu Sąd. Szydłowieckim w gm. i par. własnej w ekonomii rząd. tegoż nazwiska, w nader przyjemnem i wesołem położeniu nad rzeczką Psarką między Suchedniowem i Łysągórą przy trakcie od Kielc do Sandomierza 2 mile od Wąchocka, 3 od Kielc 7. od Końskich a 9 od Sandomierza, jedno z odwiecznych niegdyś siedzib biskupów krakowskich, założone przez Bodzantę Jankowskiego biskupa krakowskiego w połowie wieku XIV a przez następcę jego Floryana Mokrskiego (r. 1367. miasto) murami i basztami otoczone
za panowania Kazimierza Wielkiego, który tu zamek i pałac biskupi i kościół wydźwignął

7.

a Jan Konarski biskup Krakowski r 1447 potem na zamek przerobił, który przez długi czas
~~zamkiem warownego zamku biskupom przyozdobione~~
służył na letnią rezydencyą biskupom Krakowskim. – Dziś stoją tylko wielkie ruiny tego starożytnego zamku
miasto zabudowane na jednej z gór Łysych i od samych prawie chrześcijan zamieszkałe w budowlach i obyczajach nawet dawne przypomina wieki. –
Tu król Władysław Jagiełło wyprawiający się w r. 1410 na Krzyżaków z Łysej góry w dniu 19 Czerwca do tego miasta przyjechawszy i zająwszy pałac biskupów, dawał posłuchanie przybyłym dwu posłom od książąt Pomorskich ofiarujących pomoc przeciw Krzyżakom. Wkrótce potem spaliło się miasto, ale król Jagiełło przywilejami go obdarzył, aby tylko miasto jak najprędzej odbudować się mogło. Jakoż za staraniem Kardynała Zbigniewa Oleśnickiego i następców jego, Bodzentyn szybko się podniósł. Za biskupstwa Jana Konarskiego podobnież miasto to było się spaliło, ale się spokojnie zabudowywało, wzrastało i kwitnęło handlem, a przy końcu pierwszej połowy XVI wieku stało się nawet głośnem z zjazdów biskupich utworzonych tutaj na zaradzenie szerzenia się reformy religijnej. We wsi Tarczek b: blizko Bodzentyna leżącej stał niegdyś wielki dwór biskupów Krakowskich w którym Paweł z Przemankowa głośne uczty wyprawiał i wreszcie w r. 1292 tu niecny i burzliwy żywot zakończył. –
Tuż przy zamku Bodzentyńskim wznosi się piękna i obszerna kollegiata założona w r. 1440, a ukończona w 1452 r. przez Zbigniewa Oleśnickiego Kardynała pod wezwaniem Wniebowzięcia N. Panny. Drugi kościół niewielki istnieje w Bodzentynie pod wezwaniem Sgo. Ducha. W pięknym kościółku farnym starożytnej siedziby biskupów Krakowskich po prawej stronie wielkiego ołtarza znajduje się nagrobek z czerwonego marmuru szwedzkiego biskupa Franciszka Krasińskiego zmarłego w r. 1577. męża głośnego w naszej historyi w czasie połączenia się Litwy z koroną polską za Zygmunta Augusta. Przy restauracyi kościoła przy odkryciu grobu tego w pozostałych szczątkach znaleziono kielich z pateną ze srebra starodawnej misternej roboty. Kielich ten wyjęty z grobu nabyła familija hr. Krasińskich obdarzywszy kościół farny kielichem srebrnym nowszej roboty, w zamian za powyżej wspomnioną pamiątkę.
Tu spoczywają także zwłoki biskupów: Jana Krasińskiego[†] Jakóba Zadzika kanclerza wielkiego a potem biskupa Krakow, męża wielkiej nauki i bystrości w traktowaniu spraw publicznych zmarłego tu w r. 1642. Bodzentyn zabudowany dosyć porządnie, posiada ratusz gotyckiej budowy pośród rynku, probostwo z plebanią, w ostatnich latach

[†] nauką i cnotami zasłonionego męża

istnienia Rzeczypospolitej Polskiej liczył Bodzentyn domów tylko 135; za Królestwa Kongresowego w r. 1829 liczba domów podskoczyła do 209 a ~~mieszkańców~~ między temi 5 z muru a mieszkańców 1145 to jest: 1063 chrześcijan a 78 żydów a w ciągu następnych lat 12 do 1861 r. wzrosła do ilości 238 domów a 1263 mieszkańców (którzy mają tu szkołę elementarną). Domy stojące na opoce mają porządnie wyrobione piwnice w skale piaskowej wykute. W gruntach Bodzentyńskich według świadectwa niektórych krajopisarzy znajdować się mają bogate szyby mineralne jako to: miedzi, ołowiu a nawet jak świadczy Starowolski kamienia lazurowego, ale najwięcej obfitują w rudę żelazną i dla tego liczne są kuźnice w około.

Pod Bodzentynem i Świętą Katarzyną są po większej części grunta żwirowate lekkie nieco piaskowate, dostarczają jednak wybornych pastwisk. —

Korzystając z tego właściciele około Bodzentyna chowają znaczną ilość bydła mianowicie wołów, które odznaczają się budową [charakterystyczną], kościstą, maścią czerwoną w białawą przechodzącą. Woły te pod nazwą kamieniarskich pędzone są na jarmark Łowicki, gdzie za parę płacą po 100 do 150 rs. Hodowla tego bydła znaczne przynosi tutejszym właścicielom zyski i jest b. rozwinięta. Około Bodzentyna znajduje się kamień wapienny, który z korzyścią do stawiania budowli zastosowanym bywa. Pobliskie rozległe lasy obfitują w rozliczne gatunki drzew a nawet i modrzewy dość już rzadkie w naszym kraju. W leśnictwie też Bodzentyńskiem założoną została w r. 1826 z rozporządzenia komisji rząd. przychodów i skarbu szkoła praktyczna leśna, w której kilkunastu praktykantów znajdowało się a ówczasowy dyrektor lasów hrabia Ludwik Plater po otworzeniu szkół leśnych pod takiemi mistrzami (w naukach leśnych) jak: Wiktor Kozłowski i Wojciech Jastrzębowski podniecał chęci i pomocy ze zdolności krajowców otworzył pierwsze prasę polską dla dziennika nauk leśnych pod tytułem „Sylwana".—

Zakład ten naukowy istniał jeszcze w r. 1863. Z folwarku Bodzentyńskiego płacono po r. 1819 złp 12000 rocznej dzierżawy. Folwark ten odseparowany nadany został w r. 1867 wraz z trzema innemi jenerałowi = majorowi Karcowowi II. —

Miasto Bodzentyn jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1869 na osadę. Najbliższa stacyja pocztowa (jest we wsi) Suchedniów. Wśród rozległych okolicznych lasów w odległości 3/4 mili od Bodzentyna wznosi się na wysokiej górze okazały kościół i klasztor pod tytułem Stej Katarzyny, w którym teraz mieszczą się P.P. Bernardynki. — W lasach tych znajduje się skała, płaska z wierzchu, która w podaniach miejscowych, nazwę Królewskiego stołu otrzymała.

Bodzew wieś ~~rząd:~~ dzie: dawniej ziemi Czerskiej dziś w Gub: Warsz: pow: Grójeckim, par: Belsk w jurysd: Sądu pokoju w Grójcu, ~~7 m: od Warszawy, dom: 16 lud: 152 (w 1826)~~ między Lewiczynem i Goliszewami o mile od mia: pow: Grójca i tyleż od Goszczyna a 7 od Warszawy, z lasem którego było w 1852 morg: 769 – należy do dóbr Matyjewi. dom: 16. lud: 152 (1826.)

Bodziarze lub Budziarze wieś w Ordynacyi Zamojskiej w powiecie dawniej Zamojskim dziś Biłgorajskim, b. Wojew: obecnie Gub: Lubels: gm: Sołskiej par: Puszcza Solska między lasami, blisko Lipowiec, od mia: pow: Janowa m: 5. dom: 10 lud: 52 (w 1826) Dnia 3/15 Marca 1863. partya powstańców złożona z tysiąca przeszło ludzi dobrze uzbrojonych i wyćwiczonych, przybyłych z Galicyi pod przewodnictwem Czachowskiego naczelnika powst: w Gub: Lubelskiej, została zniszczona przez oddział pułkownika Mielnikowa ~~po kilku potyczkach~~ w w dniach 20 i 21. Marca w okolicach Wsi Łosiny, po kilku potyczkach w lasach Jedlinek Budziany i Huty Krzeszowskiej. – Pomiędzy zabitemi znajdował się Czachowski i dwóch księży. Powstańcy skupili się w małych oddziałach za granicę Królestwa, porzucawszy znaczną ilość broni, koni i bagaży/

Bodziejowice wieś folwark i dwór dzie: dawny w W. Krak. obr: Ptelskim pow: Olkuskim obecnie w Gub: Kieleckiej pow: Włoszczowskim par: i gm: Irządze o mile od Lelowa 5½ od Olkusza – Rozległy majątek: Pradła, Gołuchowice, Bodziejowice, Zagórze i Pińczyce blisko pół wieku posiadali Jan i Karolina małżonkowie Stojowscy; Jan Jordan Stojowski h: Trąby, mąż szanowny z zasług krajowych, ~~umar~~ zmarły w r 1837. wszedł w r 1813. w związki małżeńskie z Karoliną z Bentkowskich, córką Kazimierza i Kunegundy z Szaniawskich Bentkowskich zmarłą w Prusach 18. Października 1863 r w 70. roku życia. Jako jedyna spadkobierczyni znakomitych majątków, podzieliła dzieci swoje dziedziczonym przez siebie majątkiem, ciesząc się ich szczęściem domowem. Zwłoki jej złożone w grobach familijnych w Pińczycach. – W r 1831. dwie części Bodziejowic zostawały w posiadaniu Czarnowskiego i Larysza. W ~~następnych~~ później latach 1866 – 1872 był właścicielem Bodziejowic A i B. Feliks Jarzyński poprzedni dziedzic dóbr Bobolic i Niegowa, którego ustanowiona gmina w których ~~z danym~~ w Bodziejowicach, otrzymał w r 1866. Rs: 6059. z Skarbu publicz: wynagrodzenia likwidacyjnego. Według dawniejszych spisów statyst: liczyły Bodziejowice w r 1826. dom: 32 a mieszkańców 248.

Bodziejowice wioska dzie: dawniej w Wojew Krakow: dziś Gub: Kieleckiej po: Miechowskim par: Niegardów blisko osady Słomnik, o 1½ mili od mia: pow: Miechowa dom: 6. lud: 50 (1826)

Bodzony folw: należący do dóbr Ustronie od dawna Krzemdarskich, nie w ostatnich czasach do innego w r 1870. Krzysztofa Brewnera ~~sic~~ – w G. Warsz: pow: Nieszawskim, okręgu Sądowym Radziejowskim. par: i gm: Lubanie.

Bogata wieś nal: do dóbr rząd: i Gm: Antonowo w G. Suwal: pow: i okręgu sądowym Maryamp: par: Pilwiszki, o 4. m: od Maryampola. (wedle iż: Wysoka) dom: 12 lud: 186 (1826) Na cmentarzu we Wsi Bogata jest nagrobek na uczczenie pamięci Leona Kożuchowskiego b. Starszego nadleśniczego leśnictwa Pilwiszki.

Bogate piękna majętność i wieś Kościelna w dawnem Wojew: dziś Gub: Płockiej pow: Przasnyskim, w gm: Karwacz jurysd: Sądu pok. w Przasnyszu, nad rzeczką Węgierką, na pół drogi między miastami Makowem a Przasnyszem, w odległości o 1½ mili od tychże miast, z pięknym kościołem parafialnym, (dziś obecny Ciechanów) nowo wyrestaurowanym a w nim nowe organy w r 1855. a także dokładniej i tak harmonijnie zbudowane że pomiędzy dziełami mistrzowskiemi godne zająć mogą miejsce. Wielkość ich w niektórych głowach 8. stóp wynosi. – W dniu 27. Grudnia 1866. Kościół ten poświęcony został a w nim następnie w tymże dniu odbył się odpust Św. Jana ewangielisty.

Majątek ten od 16^go wieku zostawał w rękach rodziny Narzymskich herbu Dołęga. Wspaniały pałac zbudowany na początku 18^go wieku przez Jakoba Narzymskiego Wojewodę Pomorskiego, pełen był wizerunków antenatów. W roku 1859. po śmierci ojca, młody Józef Narzymski stawszy się panem znakomitej fortuny pojechał w r 1860. do Paryża gdzie uczęszczał na wykłady w College de France. W r. 1863. przebywał w rodzinnym kraju gdzie miał czynny udział w organizacyi powstania, następnie w r 1868. przemieszkał w Dreźnie i w Prussach, później zaś osiadł stale w Krakowie. Tu rozwinęła się jego działalność literacka, tyż to pisał on zajmujące swoje feliatony, a w końcu oddał się pracy dla teatru. Za poradą lekarzy, ~~(dla poratowania zdrowia)~~ jeździł do Mentoi a ztamtąd do Wenecyi i do Szląska, gdzie d: 13. Lipca 1872 umarł w Jawgrzu miejscu kąpielowem na Szląsku.

Jakkolwiek znaczną była fortuna po ojcu Janie i matce Katarzynie z Grąbczewskich odziedziczona, majątek ten jednak znacznie uszczuplony i rozmaitemi wypadkami w ostatnich latach, mało tylko, a co gorsza, nieregularne dawał dochody. Kłopoty finansowe martwiły ś.p. Józefa, niepokoiły o los ukochanej żony i jedynego dziecka, co zgon jego przyspieszyć musiało. Ś.p. Józef Narzymski jest autorem przeznaczonych komedyj: „Epidemia" i „Pozytywni", oraz kilku innych utworów scenicznych i poetycznych. Zmarły należał do grona zdolnych literatów i obserwatorów.

Do dóbr Bogate należą: (także) młyn Mruczek, część Wielodrąża lit: E. tudzież kolonie Józefowo i Helenowo, a szacunek tych dóbr przez Władze Kredytowe ustanowiony w latach 1865 i 1867. wynosił Rs: 21,734. a obciążenie pożyczką towarz. kredyt. w stosunku do podatku ofiary 24⅞% gruntowej wynosiło Rs: 8145.

Wieś ta ma las który w r 1852 miał być urządzony według prawideł porządnego gospodarstwa. Na gruntach tych dóbr znajduje się na przestrzeni 15. morgów torfowisko, na 12 stóp głębokie. P. Glinojecki technik liczy objętość tego torfowiska na jakie 56,250. sążni kubicznych. W r. 1826. liczono we Wsi Bogate dom: 30. a ludn: 223. W r 1859. posiadali Narzymscy oprócz Bogatego i dobra Gostkowo

W Bogatem pałac murowany o partrze ma w szczytach po jednym pawilonku, a wśrodku od frontu wystawę, pokryty dachówką, mieści wsobie 9 pokoi i kaplicę do odbywania nabożeństwa, dom dla służby dworskiej, oficyna, sklepy, spichrz, owczarnia łącznie z szopą, wszystko murowane pod dachówką, inne budynki gospodarskie po większej części drewniane. Kościół murowany o jednej wieży dachówką pokryty, w którym są 3 ołtarze. Za pałacem ogród owocowy, ogród drugi owocowy i 3 warzywne. Las młodociany olszyną i brzeziną zarosły, ma przestrzeni morg: 240, bór w którym jest drzewo wmałej części budulcowe sosnowe, brzozowe, i dębowe obejmuje morg: 62.

Łąki dworskie w części zarosłe blekiciną i olszyną młodocianną mają rozległości morg: 80; łąki dla włościan nad rzeką Węgierką wydzielone, obejmują morgów 15. Przez te dobra przepływa rzeka Węgierka i przechodzi trakt z Praszynyza do Makowa.

Ogólna rozległość całych dóbr Bogate wynosi włók 113 mor. 2½ miary nowopolskiej.

Bogatki. Wieś należąca do dóbr szpitalnych Pęchery w dawnem Woj: Mazow: pow: Czerskim, dziś w gub: Warszaw: pow: Gorno-Kalwaryj: parafi i gmi: Jazgarzew, w jurysdykcyi Sądu pokoju Grójec, nad rzeką Jeziorką, o milę od Piaseczna, 3 od Warszawy, dom: 10 lud: 123) (1826:) Wielondko

~~Bogatyszki~~ w swej heraldyce pisze: że od tej wsi ma nazwę dom starożytny i niegdyś znaczny Bogatków herbu Pomian, i że z niej pochodzą tak ci którzy są w b: Woj: Rawskim, jako i ci którzy osiedli w Litwie a których Niesiecki mylnie zowie Bohatko.

Bogatyszki wieś rząd: w gub: Suwalskiej pow: Marjampol: par: Skrawdzie o mil 6½ od mia: i pow: Marjampola. dom: 3 lud: 36 (1826).

Bogdał wieś pryw: należąca do dobr Golimowy nad rze: Pilicą wb: woj: Krakow: pow Jędrzejów: obecnie gub: Kieleckiej pow: Włoszczówskim jurys: sądu pokoju, w Andrzejowie, par: i gm: Moskarzów o pół: mili od osady Szczekocin, 8½ od mia: gub: Kielc. dom: 12 lud: 75 (1826).

Bogdałów wieś pryw: należąca do dobr. Wola-rozstawa w b: woi dziś gub: Kaliskiej pow: Kolskim w jurys: sądu pokoju w Koninie, w par: i gmi Brudzew o pół: mili od osady Brudzewa, mila jedna od Turka, 3 od Konina domów: 18 lud: 131 (1826.)

Bogdańce wieś nal: do dóbr. rząd. par: i gm: Sereje w gub: Suwalskiéj pow: Sejn: o milę od osady Serejów 5 od mia: pow Sejny. Posiada 65 włók 25 morg: gruntu, dom: 20. lud: 144 (1826). W pobliżu jest dość znaczne jezioro.

Bogdańczew. — folw: i wieś wolno dziedziczna (allodyalna) w b: woj: Mazowie: dziś gub. Kaliskiéj w pow i okr: Łęczyckim, par: Góra, o milę od Łęczycy. dom: 8 lud 65 (1826). w roku 1866 władze towa: kred ustanowiły szacunek téj wsi do licytacyi publi: na r 3,651 kop 87½ +.

Bogdanów. — ~~w folwark~~ dominium i wieś dziedziczna w daw: Woj: Kaliskiem dziś gub: i pow: Piotrkowskim nad rzeczką Bogdanówką inaczéj Luciążna zwaną, z kościołem paraf: Kat: dom 26. lud: 218 (1826). od miasta gub. Piotrkowa wiorst 12, od Grocholic wiors: 7. — Bernard Dobrzelewski zmarły około r: 1851 zapisał testamentem sumę rs. 300 jako wieczny fundusz dla kościoła w Bogdanowie. i rs 150 na reparacyę organów w tymże kościele, który to zapis rada administracyjna w r 1851 zatwierdziła. — W latach 1852 — 1858 dziedziczył dobra Bogdanów, Kamionnę i Szczekocice, Leopold Gołębowski syn Marcellego her: Poraj: zmarły w Bogdanowie d: 15. Stycznia 1874. otoczony chwałą i uznaniem. Żył lat 74. W roku 1,770 było w Bogdanowie domów 38

Bogdanów. — (inny) wieś dziedziczna folwarczna w gub: i pow Kaliskim. W 1865 toczyło się postępowanie spadkowe po Maryi Bogdańskiéj jako współ właścicielce dóbr Szczytniki i dóbr Bogdanowa w okręgu Kaliskim.

Bogdanówka inaczéj Luciążka i Luciążna zwana, rzeka w daw. Woj: Kaliskiem dziś gub. i pow: Piotrkowskim, płynie od Korczewa, koło Postękalic, Bogdanowa i Rosprzy przepyszną doliną, a zabrawszy potoki idący od Piotrkowa, uchodzi do Pilicy pod osadą Sulejowem. Najpiękniejsze lasy, żyzne grunta i pastwiska pokrywają jéj brzegi. Za pomocą téj rzeki i Widawki dałaby ~~by~~ się połączyć z łatwością Pilica z Wartą kanałem spławnym którego długość nie wynosiłaby ~~by~~ więcéj jak 450. sążni. Najdogodniejsze miejsce do połączenia tych dwóch rzek byłoby pod wsią Korczewem. Bieg całéj téj rzeki zajmuje 4 blizko mile. —

Bogdany wielkie wioska pryw: w gub. Płock, pow Prasnyskim, w par: i gm: Krzynowłoga wielka w obrębie 3 mil: od granicy Pruskiéj jurysdykcyi sądu Pokoju w Prasnyszu, 3 mile od ~~tego~~ Prasnysza. ~~miasta~~. dom: 5. lud: 44 (1826) Część ziemska téj Wsi lit: Dadiry do dóbr Bogdany Chmielewo

Bogdany Wielkie-Chmielewo majętność ziemska ~~wioska prya~~. w gub Płock: pow Prasnyskim, w par: i gm: Krzynowłoga wielka w juryzdykcyi sądu Pokoju w Prasnyszu, w obrębie 3 mil: od granicy Pruskiéj, 3 mile od Prasnysza dom: 7 lud: 48 (1826) Przed rokiem 1867. była w dziedzictwie Eugeniusza Rykowskiego następnie jego sukcessorów, którym Komisya Likwidacyjna przyznała w r 1867 Rs: 3,678. kop: 70½ indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.

Bogiuda przyległość do dóbr Wasilewicze w okręgu Dąbrowskim pow: Augustow: gub: Suwalsk: par Teolin.

Boginia. kolonia w obrębie dóbr Skoszewy przed 1826 założona, w daw: Woi: Mazow: dziś gub: Piotr: pow: Łódzki okręgu sądowym Brzezińskim par: Skoszewy o mil 5½ od miasta pow: Rawy. dom: 12 lud: 56 (1826). — —

Boglewice wieś kościelna i włość Dzie: w d. Woi: Mazow: dziś gub: Warsza: pow: Grójeckim, i gmi: Jasieniec, w dobrych gruntach przy drodze bocznej z Warszawy do Radomia o 1½ mili od Grójca tyleż od Warki, 7 od Warszawy. Kościoł paraf: do dekanatu Grójeckiego, dwór porządny, dom: 33 lud: 287 (1826). — W r. 1842 istniała tu znakomita gromada owiec, miejscowego właściciela Majera Berson, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał w 1864 ~~otrzymał~~ rs 4,963 kop: 40 wynagrodzenia likwidacyjnego. — Ztąd pisali się Boglewscy herbu Jelita Dom starożytny w ziemi Czerskiej, z zastug, imienia i bogactw jeden z najznakomitszych w kraju w wieku XV: XVI i tak: Boglewski Stawiec z Boglewic był kasztelanem Czerskim około r. 1,406. On to prowodził wojskom w wojnie Tureckiej, kiedy Książęta Mazowieccy posiłkowali Królowi Jagielle. Mikołaj Boglewski wojewoda Warszawski czyli Mazowiecki był około r 1,464 postem od Książąt Mazowieckich do króla Kazimierza Jagiellończyka, i upamiętnia się wiek imieniu Piotrka. W wieku 17tym dziedziczyli tu Trzebińscy. Z tych Anna czyli Katarzyna Trzebińska, fundowała r. 1628 kościół i klasztor Franciszkanów w Warce. W późniejszych czasach Franciszek Rychłowski szambelan króla Stanisława Augusta z małżonką Anną z Walickich posiadali tę majętność w latach 1788 – 1812. Jako posesjonat powiatu Grójeckiego i mąż zaufania, zasiadał on w roku 1789 w komisyi swego powiatu, dla wyciągnienia intrat z dóbr ziemskich do podatku ofiary. — Następnie majętność ta przeszła na własność Schillingów i była w roku 1836 w posiadaniu Antoniego Schillinga. (Dalej w latach 1852 – 1856. była w dziedzictwie Fryderyka Brzezińskiego a następnie Majera Bersohn który dotąd (1874) posiada). Do dóbr Boglewickich należą przyległe wsie Boglewska wola, Osiny, Tworki, i Annostaw. — Na Boglewicach było przed rokiem 1852 lasu morgów 431.

Bogołomia folwark i wieś Dzie: nal: do dóbr, i parafi i gminy Chodecz, w d. Woi: Mazo: obw: Kujawskim, obecnie w guberni: Warszaw: w pow: Włocławskim, juryzdykcyi sądu pok: ~~[illegible]~~ w Kowalu, blisko osady Chodcza o mil 4½ od miasta pow: Włocławka. — W r. 1786 było w Bogołomii dom: 2, zaś w r. 1826 liczono ~~[illegible]~~ domów 8 a ludności 57. —

Bogorya dawniej miasteczko, dziś osada wiejska i własność w były: Woj: i pow: Sandomier: Dziś w gub. Radomskiej pow: Sandomierskim, w para: Bogorya gmi: Wiśniowa, juryzdykcyi sądu poko: w Sandomierzu. Dawne siedlisko domu tegoż imienia (założone około r. 1180 przez Mikołaja Bogoryę Wojewodę Sandomierskiego), dziś własność hrabiów Lubienieckich, przyozdobiona kościołem farnym i klasztorem dawniej XX: Kanoników regularnych teraz supprymowanym. Rynek obszerny, (szkoła elementarna) Dom: (w roku 1861) było 90, a w tej liczbie jeden tylko z muru, mieszkańców 631 między któremi około 150 żydów. — Leży wśród rozległych lasów pomiędzy Staszowem i Iwaniskami o 1:2 mili od tychże osad, 5 od miasta powiatowego Sandomierza. O starożytnym domie Lubienieckich her: Rola wspomina zaszczytnie wielu autorów naszych. Dom ten wydał w 17tym wieku kilku mężów głębokiej nauki do czego im dopomagało widzenie się i obcowanie z uczonymi ludźmi w obcych krajach. Z tych był 1. 1610 Stanisław ministrem czyli pastorem zboru aryańskiego w Rakowie i w wielkiem znaczeniu u swoich współwyznawców zostawał. Brat jego Andrzej pełnił także same obowiązki w Śmiglu i Kaszczy i wydał Dzieje i ustawy soborów wyznania swojego. — Stanisław sławny teolog aryański, syn Jana i Kazimierza, urodził się w Rakowie r. 1623. Z powodu różności wyznania, wydalony z kraju z innemi współwyznawcami swojemi umarł w Hamburgu r. 1675. ~~Odległych~~ W przedostatnich czasach Jan Kanty hrabia Lubieniecki syn Adama herbu Rola, dziedzic dóbr Bogoryi, zasiadał jako deputat w trybunale Lubelskim, a jako poseł na Sejmie 4o letnim. Następnie był on radcą departamentu Krakowskiego, za Księstwa Warszawskiego, i posłem na sejm r. 1812 wysokiego doczekawszy wieku. Syn jego Hipolit Jakób Augustyn, z mocy najwyższego zatwierdzenia, odziedziczył po ojcu tytuł hrabiowski. — W r. 1867, komissya likwi: przyznała sukcessorom hr. Hipolita Lubienieckiego rs. 4,109 kop: 45 wynagrodzenia likw: za uwłaszczone grunta włościańskie. W ostatnich czasach między r. 1866 a 1873 dziedziczyli ten majątek [illegible] Jan Kanty hrabiowie Lubienieccy. Dobra te składają się z dawniejszego miasta, a teraz osady Bogorya, wsi Zimnowoda, Mostki A, i Mostki B. i folwarku Janów. Szacunek tego majątku według wykazu hypote: z r. 1829 wynosił złp: 345,000. W późniejszych czasach szacunek tego majątku w stosunku do opłacanego podatku ofiary ustanowiany był przez władzę rządową. Kred: do licytacyi w r. 1840 na summę rs. 30,468, zaś na powtórnej licytacyi

w r. 1873 szacunek zniżony został do rs: 20,250, z pożyczki tow: kred: pozostało do umorzenia w terminie licytacyi d: 22 Września 1873 rs: 4,811. kop: 16. – Majętność ta otoczona dokoła lasami, należała odwiecznie do rodziny tego nazwiska, która następnie przybrała nazwę Skotnickich. Uboga ta osada ma wprawdzie obszerny rynek ale w nim zaledwie kilka drewnianych domostw. Murowany kościół zawiadywany był, przez kanoników regularnych powszechnie Markami zwanych, a to z powodu że sprowadzeni będąc do Polski r. 1257, umieszczeni zostali przy kościele św: Marka w Krakowie. – Z marmuru wykuty nagrobek, wyobrażający rycerza w zbroi a tym jest ~~Krzysztof~~ Podlęski założyciel miasta, zmarły 1621 r.; uspodu ~~spocz~~ spoczywa jego żona. Na przeciwnej stronie na marmurowej tablicy jest napis: że Michał z Konar, Konarski kaszt: sandom: (dziedzic miejsca) zgruntu na nowo podźwignął świątynię 1748 r. Najbliższa stacya pocztowa Staszów. –

<u>Bogorya lub Bogurya Wronowska</u> wieś dzie: należąca do dóbr i paraf: Skotniki, obw: Wo: Sando:, obecnie gub: Radomskiej pow: Sandom:, własność dawniej Kochanowskich. Leży nad Wisłą w terytoryum 3 milowem od granicy Austryi, o milę od Koprzywnicy, ~~pół~~ 1½ m. od miasta pow: Sandomierza. – Domów 35 lud: 212 (1826).

<u>Bogorya</u> (inna) ob: Bogurya. –

<u>Bóg pomoż stary</u>. Kolonia zamieszkała przez właścicieli dziedzicznych, należąca do dóbr i paraf: i gmi: Bobrowniki w gub: Płockiej pow: i okręg: Lipnowskim w jurysdykcyi sąd: pok: w Lipnie, mil 2 i ¼ od tego miasta a pół mili od osady Bobrownik. – Leży nad Wisłą w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej; dom: 23 lud: 190 (1826)

<u>Bóg pomoż nowy</u>. Kolonia ~~zamieszkała~~ osiadła przez właścicieli dziedzicznych, położona nad Wisłą w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej a należąca do dóbr, paraf: i gmi: Bobrowniki, o pół mili od tejże osady, ~~mil~~ 2¼ od miasta pow: Lipna. Dom: 4 lud 33 (1826). –

<u>Bograny lub Bogramy</u>, dawny zamek litewski (nad Niemnem) dziś wieś rządowa w gub: Suwał: w pow Maryampol: par: Preny, ~~blisko~~ o pół mili od tego miasta, a od Maryampola mil 6½. Jadąc od Pren

wdół po nad Niemnem, tuż pod folwarkiem Bograny, dają się widzieć dwie góry sypane: jedna stanowi piltę czyli grodzisko litewskie, druga w kształcie odwrotnej pryzmy jest szańcem szwedzkim. Szereg takich szańców wskazuje drogę pochodu wojsk szwedzkich od Urdomina, przez Skrawdzie i Bograny ku wsi Ełksnokiemie o milę niżej od folwarku Rudupie nad Niemnem położonego. W Bogranach zatem było dawne zamczysko. — Folwark Bograny z częścią lasu, z leśnictwa Szlanawskiego, ukazem najwyż: 31 Grudnia 1867 r. nadane zostały baronowi Piotrowi Ottenberg. W Bogranach było w roku 1826 dom: 21 lud: 149, rozległości w ogóle 33 wołóg: 18 prę: 27 miary now: pol:

Boguchwała rumunek czyli kolonia dawniej zarobno-czynszowa należąca do dóbr i parafii Hilbot w gub: Płockiej pow: i okrę: sąd: Lipnowskim, w obrębie 3 milowym od grani: Pruskiej, mila od Lipna. Dom: 3 lud: 32. (1826)

Boguchwałowice wieś nal: do dóbr rządowych Wojkowice w dawnym Woje: Krak: Dziś w gub: Piotrkow: pow: Będzińskim w paraf: Siewierskiej, w terytoryum 3 milowem od granicy Austryi i Pruss, o pół mili od Siewierza, 5 od Olkusza. Dwór z pięknym ogrodem obfitym w kwiaty różnego rodzaju (1852). Na gruntach tej wsi znajduje się ruda żelazna. Dom: 36 lud: 222 (1826). —

Bogucice folwark i wielka wieś paraf: w dawnym Woj: Krakow: Dziś gub: Kieleck: powia: i okr: sąd: Stopnickim, nal: do dóbr rząd: Zagość, nad małym potokiem między Buskiem i Pińczowem, o pół mili od rz: spław: Nidy, ćwierć mili od Pińczowa, mila 1 od Buska, dwie i $\frac{1}{2}$ od Stopnicy. Kościół par: kat: w dekanacie Wiślickim, dom: 102. lud: 596 (1826 r). Włościanie w okolicy uprawiają wiele anyżu. — W r: 1285 Leszek Czarny zwyciężył pod Bogucicami Konrada Księ: Mazowiec: chcącego sobie przywłaszczyć Księ: Sandomierskie

Bogucice, wieś dzie: w by: Woj: dziś gub: Kaliskiej, pow: Sieradz: okrę: sąd: Szadkowskim, par: Małyń (w bliskości miast fabrycznych) od Szadku mila 1 od Sieradza 4. ~~należy~~ W r 1854–1858 posiadał dobra Zygry i Bogucice, mareszal Maksymilian Cielecki., Wieś Bogucice miała w r 1850 rozległości około 450 morg miary nowej pol. ~~wiosłowej części do dóbr~~ Zygry. dom: 24 lud: 117 (1826) grunta po większej części pszenne i odpowiednie łąki.

Bogucice wieś dzie: w daw: Woj: dziś gub: Kaliskim, pow: ... par: Rychnów, o mile od Stawiszyna, pół mili od rzeki spław: Prosny. $\frac{1}{2}$ od Kalisza. dom: 10 lud: 96 (1826)

A.S

Bogucin wieś rz: w ob: Woj: Krak: obecnie w gub: Kiel: pow: i par: Olkuskiej ekonomii Rabsztyńskiej o 3 mili od Olkusza 2 od Wolbromia, dom: 35 lud: 231 (1826) r. Tu zaszła w r. 1273 dn: 2 Czerwca krwawa potyczka między stronnikami Bolesława Wstydliwego, a rokoszanami za namową Pawła z Przemankowa biskupa: Krakowskiernie tu zebranemi, w której rokoszanie zbici i bunt uśmierzony został. –

Bogucin wieś Dzie: w gub: Lubel: pow: Nowoaleksandryjskim, paraf: i gm: Garbów, w juryzdykcyi sądu pok: w Lubartowie, przy trakcie głównym bitym z Warszawy do Lublina i na Ruś o milę od Markuszowa, 2 od Lublina, z porządnemi budynkami ekonomicznemi i kilku sadzawkami, w rozległem ograniczeniu i gruntach glinastych. Należy do dóbr Garbowa familii: Jezierskich: dom: 29 lud: 24 (1826 r.) –

Bogucin folwark i wieś Dzie: w gub: Płockiej w pow: i okrę: sąd: Lipnowskim, par: i gm: Szpetal. o pół mili od rzeki spła: Wisły, ćwierć mili od Włocławka, dwie 1/4 od miasta pow: Lipna. Posiada las obszerny, i zamożny w budulec, powierzchnia jego wynosiła w r. 1852 podług pomiaru dziesięcin 2,295 sążni kw: 30. W roku 1825 dziedziczył tę majętność Julian Młodzski. Dom: 25 lud: 213 (1826 r.) –

Bogucin lub Boguszyn wieś rząd: w gub: Płockiej w pow: Sierpeckim, par: Gralewo, ekonomii Sierpe niedaleko Raciąża mil 6½ od miasta pow: Mławy dom: 8 lud: 63 (1826)

Bogucin wieś Dzie: w gub: Płoc: pow: Ciechanowskim paraf: Pałuki, 2 mi: od Przasnysza. dom: 12 lud: 105 (1826)

Bogucin osada Kolonialna w gub: Radomskiej pow: Kozienickim, par: i gmi Policzna. – Kiedy po roku 1850 obszary lasów Polickich, na osady Kolonialne puszczone zostały, wówczas powstała i Kolonia Bogucin i od imienia ówczesnego dziedzica dóbr Policzny Malachiasza Boguckiego, Bogucinem nazwana. –

Bogumiłów folw: i wieś prywatna i gmina w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim par: Sieradz o pół mili od tego miasta. dom: 30 lud: 221 (1826).

była

Była to dawniej królewszczyzna którą wydała w roku 1475 dana prawem emfiteutycznym wraz z wielu innemi, Sieraszewskiemu generałowi w nagrodę zasług jego. Dobra Bogumiłów do których należą: osada Kapustno i karczma Zaglina miały ustanowiony przez władzę kred: szacunek do licytacyi wd: 15 Września 1843 w summie rs 14,476

Bogumiłów wieś dawniej zarobna do dóbr dzi: Wronikowa w gub. i pow: i odrz: sąd: Piotrkowskim, par: i gmi: Rosprza, przy kolei żelaznej od przystanku Rosprza pół mili, dwie od Piotrkowa, tylko od Grocholic i Kamińska. dom: 4 lud: 30 (1826)

Bogumiłowice wieś pryw: w daw: Woi: Kaliskim, teraz w gub: Piotrkow: pow: Noworadomskim, par: i gmi: Sulmierzyce w jurysdykcyi sąd: pok: w Radomsku, nad małą strugą wpadającą do Widawki, o 1¼ mili od Pajęczna, 6 od m: gub: Piotrkowa, domów: 10 lud: 97 (1826). –

Bogurya Dolna folwark i osada wiejska w gub: Warszaw: pow: Łowickim, par: i gmi: Bąków w odległości wiorst 10 od Łowicza, a 3½ od Kutna przy szosie za Zdunami, blisko stacyi pocz: Pleckadąbrowa, własność w r. 1858 – 1862 Edmunda Zygetyńskiego którego chwalebne usiłowania co do hodowania wzorowego warzyw ogrodowych i pastewnych tudzież nasion ogrodowych znane są wpowiecie. – Był on w tym okresie lat stałym współpracownikiem korrespondenta rolniczego przy gazecie warszawskiej wychodzącego. – Folwark ten należał dawniej do dóbr rząd: Bąków. Składa się z gruntu ornego morgów 301. przeważnie pszennego, ogrodu owocowego i warzywnego morg: 3 i łąk trzykośnych morg 14. Gatunek gruntu w Boguryi dolnej jest czarny, mocny i szczerkowaty urodzajny wydający 6 do 8 ziarn żyta, a pszenica tylko na świeżym nawozie najlepiej się udaje. W roku 1826 było w Boguryi dolnej dom: 30 a lud: 145. / –

Bogurya górna wieś folwarczna należąca do dóbr rząd: part: i gmi: Bąków, w gub. War: w pow Łowickim, o dwie mile od Łowicza, 3½ od Kutna. dom: 25 lud: 134 (1826). –

Boguszyn lub Boguszyno wieś parf. w gub. Płock. pow. i okr. Mławskim, na trakcie pocztowym z Płocka do Mławy i Prasnysza, w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej, o 1½ mili od Szreńska i tyleż od Mławy. Dwór porządny, kościół parafial.; dom. 22 lud. 159 (1826). Część tej wsi należała do dóbr rządowych, część zaś jest własnością prywatną, którą w pierwszym dwudziestoleciu tego wieku posiadał Wojciech Żurawski herbu Roch II. Kolumna, dość znakomity w swym czasie obywatel. W późniejszych czasach posiadał tę majętność w latach 1852 – 1862 Aleksander Nostitz Jackowski syn Aleksandra herbu Ryś, dziedzic dóbr Frontowa, w którym to roku 1862 prawie jednomyślnością na nowo obrany został prezesem Dyrekcji szczegółowej tow. kred. w Płocku na następne lat 4, chciano przezto uznać widocznie wysokie zasługi wybieranego, położone tak w towarzy. kredy. jako przełożenie domu zleceń i w tylu innych sprawach publicznych.

Boguszynek wieś po części w gub. Płock. pow. i okręgu sąd. Mławskim, w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej, o milę i ćwierć od Szreńska, i tyleż od Mławy. Dwór porządny, dom. 30 lud. 193 (1826).

Bogusławice folwark i wieś dziś: ludzie gmina w gub. pow. i okr. sąd. Radomskim, par. Skaryszew, o półtory mili od mia. gub. Radomia, ćwierć mili od Skaryszewa, w dobrym gruncie klasy I mające rozległości włók około 30 miary nowopol. las, łąki i pastwiska, Dwór porządny, dom. 18 lud. 163 (1826). – Do dóbr Bogusławic należy przyległa wieś Krabina. – Było długie dzie. Karanowskich którzy tu wystawili i zameczek, dziś już nie istniejący, później było w posiadaniu Chołeckich, około r. 1791 Dobrzyszań-AS skich a następnie Pieniążków. – W końcu roku 1869 po przemianowaniu mia. Skaryszewa na osadę wiejską, nadano istniejącej gminie w Bogusławicach nazwę gminy Skaryszew.

Bogusławice opackie wioska nal. do dóbr podcch. Krępin w b. Woi. Sandom. pow. Opatowskim dziś w gub. Radom. pow. Iłżeckim, okr. sąd. Opatów. gmi. Krępin, par. Pawłów, niedaleko osady Kunowa o mil 4½ od mia. pow. Opatowa. dom. 4 lud. 26 (1826).

Bogusławice wieś dziś: nal. do dóbr Sadowie, w b. Woi. Sand. dziś gub. Radom. pow. i okr. sąd. Opatowskim, par. Wszechświęte, o pół mili od Opatowa dom. 12 lud. 108 (1826).

AS.

Bogusławice folwark i wieś dzie: w gub: Kaliskiej w pow: i okręg: sąd: Konińskim, paraf: Dziersbin gmi: Tuliszków, przy samej granicy pow: Kaliskiego mil 2½ od mia: pow: Konina 4½ od mia: Gub: Kalisza. W roku 1796 było w Bogusławicach dom: 18 a w r 1826 liczono tamże dom: 15 lud: 215. Z Bogusławic tych i z drugich pod Wolborzem pochodzą Bogusławscy h: Jastrzębiec i h: Ostoja. Niesiecki o pierwszych wspomina, że czytał, iż są w Wielkiej polsce. Jakoż po dziś dzień Bogusławscy Sciborowie i Bogusławscy Jastrzębczykowie piszą się na Bogusławicach (ob: spis szlachty wylegitym: Król: Pol: z r: 1851). Również i Bogusławscy Sciborowie h: Ostoja, piszą się z Bogusławic i są ze szlachectwa u nas wylegitymowani. Paprocki wychwala męstwo Melchiora Ostoja Bogusławskiego ~~pod Pskowem~~ który pieszo szedł do szturmu pod Pskowem, za króla Stefana Batorego. W dziele Webera czytamy ciekawą relacyę o krwawym najeździe dokonanym przez niejakiego Skorzewskiego(?) na wieś Bogusławice pod Kaliszem, zamieszkałą przez cząstkową szlachtę, kilkunastu Bogusławskich. — Krwawy ten zajazd odbył się d: 15 Lipca 1735 r. wśród assystencyi dragonów saskich. Przy tej sposobności ubili Sasi kilkunastu ludzi, a mimo skarg starosty Potrykowskiego(?) u naczelnie dowodzącego wojskami saskiemi w Polsce, zapadł w tej sprawie ostatecznie wyrok uwalniający komendę saską od wszelkiej winy i odpowiedzialności, a obliczający koszta śledztwa na 1,485 talarów. — Działo się to w czasie bezkrólewia po śmierci Augusta II. kiedy wojna z okazyi elekcyi na tron polski po całej prawie Europie rozciągała się. W roku 1852 — 1867 dziedziczył dobra Bogusławice z Dzierzbin i Gadów Florentyn Radoński syn Jana h: Jasieńczyk, który też za uwłaszczone grunta włościańskie na Bogusławicach otrzymał w r: 1867 rs: 1,308 kop: 80 wynagro: likwidacyjnego. — W r: 1866 władze: tow: kredy: wystawiające na sprzedaż dobra Bogusławice od dóbr Gadowa i Smaszewa oddzielone, ustanowiły szacunek tychże dóbr na rs. 4,900 kop: 50. —

Bogusławice folw: i wieś rząd: i gmina (wb: Woi: Kal: dziś gub: pow: Piotrkowskim, par: i ekonomii rząd: Wolborz, blisko tej osady o 2 mile od mia: gub: Piotrkowa
jadąc koleją żelazną Warszaw: Wiedeń do stacyi Baby
dom: 16 lud: 177. (1826). — O Bogusławskich h. Prus 2go albo Wilcze-Kłosy Paprocki i Okólski piszą: że są koło Piotrkowa rozrodzeni, atoli potem i w innych Wtwach: dziedziczyli. Dobra te darowane były w r: 1838 jenerał-Leitnantowi Karolowi Rejbnic. Syn jego Konstanty Rejbnic zrzekł się w r 1849 tej darowizny, poprzestając na wypłacie ze skarbu dochodu rocznego rs: 2250, a dobra powróciły od ~~pierwszego~~ 1 Stycznia 1850 do własności skarbu Królestwa. Następnie ukazem najw: 23 Września 1868 folwarki Bogusławice, Krzyżowice i Wiaderno nadane zostały tajnemu radcy Witte. W Bogusławicach dokończył życia w d: 27 Listopada r 1850 Ludwik Glazer (Glasser) półkownik b: wojsk polskich, niegdy dowódzca 5 pułku piechoty liniowej. — Po przemianowaniu w r 1870 pobliskiego mia: Wolborza na osadę, przyłączono takową do składu gminy tutejszej

Bogusławice dolne i górne albo wielkie i małe, dwie wsie dzie: w gub: Płockiej pow: Płońskim paraf: Radzymin niedaleko od Płońska mil: 6 od Płocka. Pierwsza z nich liczyła w r 1826 dom: 9 lud: 61; Druga dom: 2 lud: 18. Dobra Bogusławice wielkie i małe płaciły dawniej podatku ofiary 24go grosza rs. 13 kop: 44 a ofiarzone były pożyczką kredytową rs: 1605. Obie wioski należą do dóbr Radzymin. Na tych Bogusławicach dziedziczyli za dawnej Polski Bogusławscy h. Jezierza. Z tych Stanisław był instygatorem koronnym w r 1637. Zaś Wojciech na Bogusławicach, Kazimierz i Władysław z Woj: Płockiem, pisali się na elekcyą Augusta II. —

Bogusławice dominium i wieś dzie: dawniej w Woi: Mazo: obw: Kujawskim okręgu Sąd: Brzeskim, obecnie w gub: Kaliskiej pow: Kolskim paraf: i gm: Lubotyń na drodze z Sompolna do Izbicy, o milę od tejże osady tyleż od Brdowa i Babiaku 5 od mia: pow: Włocławka. —
W r: 1796 liczono w tej wsi dom: 14. zaś w roku 1826 liczba ich zwiększyła się do 32 a mieszkań: 130.
W roku 1866. komisya likwidacyjna przyznała Piotrowi Zarnkowskiemu właścicielowi dóbr Bogusławice Goraj, i Zarzeń w pow: Włocław: rs 14882 kop: 20 wynagrodzenia

likwidacyjnego, za uwłaszczone grunta włościańskie.
Piotr Karnkowski syn Józefa a brat Adolfa, Teodora i Sylwestra h. Junosza posiadał w roku 1836 dobra Mogosyn w pow. Gostynińskim, a następnie w 1852–1866 dziedzic dobra Bogusławice. Dom Karnkowskich h. Junosza starożytny w Płockim Woi. gdzie wieś Karnkowo gniazdo tej familii. –

Bogusławice Dominium i wieś Dzie: wda. Woi: Mazo: obwodzie Kujawskim, obecnie w gub. Warszaw: pow: Włocławskim w paraf. Kowal, gm: Baruchowo o pół mili od osady Kowala, 2¼ od miasta pow. Włocławka. W r. 1796 było w Bogusławicach dom. 22 zaś w r. 1826 liczono tamże dom: 16 lud: 136. – Majętność tę dziedziczył po ojcu Ludwik Konecki syn Franciszka Ksawerego h. Nepomucen i posiadał takową w latach 1852 – 1867 w którym to okresie lat należał on do znakomitszych obywateli okręgu sądowego Kowalskiego. –

Bogusławice wieś dziedziczna należąca do dóbr i gminy Kruszyna w daw: Woi Kaliskim obwo: Wieluńskim, dziś w gub: Piotrkowskiej pow: Nowo-radomskim, para: Borowno, o półtory mili od osady Kłomnica, 8 w. od Wielunia dom: 21 lud: 189 (1826). –

Bogusławice osada w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim o pół mili od Wielunia dom 1 lud 7 (1826)

Bogusławki-Janki albo dziś folwark i wieś dzie: w daw: Woi: Mazow: teraźniejszej gub: Piotrkow: pow: i paraf. Rawskiej, o ćwierć mili od Rawy. Należała dawniej do dóbr Bogusławki stare dom: 14 lud: 100 (1826). – Pożyczka kredy: z r. 1869 obciążająca te dobra wynosi rs 8,920. – Wiesiołek wyraża, że wieś Bogusławki pół mili od Rawy jest źródłem tego domu. – Z tych Bogusławskich h. Korab pochodził Franciszek kanonik Poznański, proboszcz Ławicki i Skierniewski i jego synowiec Jacek około r. 1643 żyjący. W roku 1835 była dziedziczką tego majątku Rozalia Walewska. Córka jej Karolina z Walewskich Boska, zmarła d: 4 Marca 1853 r. wniosła ten majątek w dom mężowski. Następnie był w roku 1852 – 1856 właścicielem Bogusławek – Janki, Boski Aleksander, później w r: 1862 Rudolf Boski. W r 1866 komisya likwidacyjna przyznała Rudolfowi i Helenie Boskim właścicielom dóbr Bogusławki dziś albo Janki r.s. 2,546 kop: 67 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie.

Bogusławki stare albo małe inaczej Stara-wieś zwane folwark i wieś: oddawna dziedz: Kurzewskich w b: Woj: Marow: dziś gub: Piotrkow: pow: i parafii Rawskiej; o pół mili od mia: pow: Rawy, 3 od Skierniewic i Nowego miasta, 4 od Mszczonowa, 2 od rzeki spław: Pilicy, 12 od Warszawy. Posiada takie dobre, las obszerny, sadzawki, kanały, dom: 8 lud: 51 (1826). – Przyległość z lasem przeszło 22 włók chełmin: zajmuje. W r 1835 dziedziczyli na Bogusławkach starych Antoni, Mikołaj Franciszek i Feliks Kurzewscy h: Topacz. W r: 1866 komisya likwidacyjna przyznała Józefowi Kurzewskiemu właścicielowi dóbr Ossowice i Bogusławki małe rs: 6,642 kop: 80 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. – Kurzewscy pieczętują się herbem Topacz; są zaś inni Kurzewscy h. Topór w kraju naszym, z szlachectwa wylegitymowani, inni zaś h: Kur, i h: Poraj znajdują się za obrębem kraju tutejszego.

Bogusławice kolonja pryw: w daw: Woj: Kalis: dziś gub: Piotrkowskiej, pow: Nowo-radomskim paraf: i gminie Wielgomłyny, w jurysd: sądu pok: Noworadomskim 9 mil od mia: gub: Piotrkowa dom: 9. lud: 110 (1826). –

Bogusy wioska nalż: do dóbr rząd: i gmin: Klonowa w gub: Kalis: pow: i okręg: sąd: Sieradzkim, par: Uników, 4 mile od mia: pow: Sieradza dom: 3 lud: 22 (1826)

Bogusy przyległość do dóbr Ostaszewo wielkie w gub: Łomż: pow: Pułtuskim par: Sypki, od Pułtuska, Makowa, Ciechanowa, i Nowegomiasta po mil 2, od Warszawy mil 8, od Płocka 12.

Bogusze osada należ: do dóbr dawniej rząd: i gmi: i paraf: Ryki w dawnym Woj: Podlaskiem dziś gub: Siedlec: pow: i okręg: sąd: Garwolińskim (przy drodze żelaznej z Łukowa do Iwangrodu) z młynem wodnym na małej strudze bezimiennej wpadającej o milę stąd do Wieprza, od osady Bobrowniki mila 1, od mia: pow: Łukowa mil 5. dom: 6 lud: 37 (1826)

Bogusze-Rypałki lub Rypałty wieś szl: i dzie: gmina Ziemi Wiżkiej pow: zdawna Wąsoszkim potem Goniądzkim dalej Biebrzańskim w okolicy Grajowa i Rajgroda dziś w gub: Łomżyń: pow: i okręg: sąd: Szczuczyńskim, w paraf: Grajewskiej, nad rzeką Ełk inaczej

(.)

A.S.

Łyk albo Łęg zwana, przy samej granicy Pruskiej, z komorą celną dawniej drugiego rzędu, dziś tylko przykomórkiem od strony Pruss. Według taryffy do podymnego z miasta w 1789 dymów 48; podług późniejszych spisów z r. 1826 liczono tamże dom: 54. lud: 273: Bogusze odległe są od Grajewa pół mili, od mia: paw: Augustowa 5½. Wieś Bogusze-Rypałki na przeciwko pruskiej komory Prostki, przypiera do rzeki Łek albo Łęgi. Na gruncie tej wsi w punkcie gdzie sucha granica pomiędzy Polską a Prussami wschodniemi, znajduje się starożytny pomnik graniczny, to jest kolumna murowana w kwadrat około 6 łokci wysokości a dwa łokcie szerokości mająca, z tablicą z czarnego marmuru w ścianie wschodniej wmurowaną, na której znajdujący się dość niewyraźny napis wyjaśnia, że jest znakiem granicznym w skutku traktatu zawartego pomiędzy Królem Polskim Zygmuntem I a Księciem Pruskim Albertem w r. 1545 wzniesionym. Bogusz z Łęka dziś Łka w nagrodę zasług otrzymał w r. 1438 od Władysława Ksia: Mazowieckiego 20 włók gruntu po nad rzekami Łękiem i Roztropna zwanemi, i na nich założył wieś Bogusze, ztąd od swego imienia Boguszowie h: Topór pochodzą. Inni Boguszowie h: Półkozic piszą się z Ziblic, obw: Woi: Krakow: paw: Miechowskim. O tym starożytnym domie wspominają historycy nasi, jeszcze w wieku 11 (obacz Ziblicze). W r. 1867 komissya likwidacyj: przyznała wynagrodzenie w summie rs: 4,595 kop: 95 za uwłaszczone ~~grunt~~ grunta, włościańskie, Stanisławowi i Franciszkowi Żelechowskim, właścicielom dóbr Bogusze-rypałki A B i G, zaś rs: 4583 kop: 89 Łępickiemu właścicielowi dóbr Bogusze-rypałki C. Wieś Bogusze graniczy z mia: Grajewem. Dekan: i paraf: Do składu tej gminy ołączono w r. 1870 pobliskie mia: Grajewo (po przemianowaniu go na osadę wiejską.

Boguszewice

wieś Dzie: wda: Woi: Płockim obw: Mławskim teraz w gub: Płockiej, w pow: Sierpeckim paraf: i gmi: Rościszewo w obrębie 3milowym od grani: Pruskiej, o półtory mili od Bieżunia, tyleż od Sierpca, 6 i pół od mia: paw: Mławy gdzie i dochodzi jurysdykcya sądu polic: tejże gminy należy. Dom: 11 lud: 114 (1826) Część tej wsi lit: D należy do dóbr Bieżuńskich, inne zaś części należą do dóbr Skrwilno i do dóbr Chraponi. —

Boguszki folwark prywat: wdaw: Woi: Mazow: obw: Gostyńskim, obecnie w gub: Warszaw: paw: Kutnowskim par: i gmi: Rdutów, o mil 2½ od mia: paw: Kutna dom: 3 lud: 19. (1826.) Około r. 1835 posiadał dobra Boguszki A B Paweł Morzycki h: Mora ojciec Michała i Franciszka braci Morzyckich. —

Boguszki wieś rząd: w gub: i pow: Łomżyń: paraf: i ekonomii Wizna, gmi: Borzějewo, od mia: pow: Augustowa mil 13. Dom: 9 lud: 131. (1826)

Boguszków wieś nad rzeką spław: Pilicą, należąca do Dóbr, paraf: i gmi: Rożniszew, w gub: Radom: pow: i obr: sąd: Kozienickim o pół mili od Warki, 7 od mia: gub: Radomia, dom: 9 lud: 100 (1826).

Boguszówka dawniej Boguszowa Wola zwana, folw: i wieś dzie: do klucza i par: Regowskiej w gub: Radom: pow i obw: sąd: Kozienickim, niedaleko Policzny, na trakcie Warszaw: z Rusi, pół mili od Gniewoszowa i Granicy, tyleż od rzeki Wisły, 6½ od mia: gub: Radomia. Ma grunta mierne, stawy, rzezki, pałac murowany, zaczęty od Wielopolskiego, koniuszego koronnego, dom: 18 lud: 166 (1826). Wzięła nazwisko od dziedzictwa Boguszów potem weszła w dom Regowskich, Pękosławskich, Witowskich, a przy schyłku 18go stulecia Wielopolskich. W r 1855 posiadał ją podobno M. Tyrakowski reputowany agronom.

Boguszyce Królewskie zwane folwark i wieś dawniej królewska w byw: Woi: Mazowie: dziś w gub: Piotrkowskiej pow: i obw: sąd Rawskim, par: Janisławice, gmi: Boguszyce, kościelne V: Byliny o mil 2½ od mia: pow: Rawy, dom: 53 lud: 294 (1826) Folwark Boguszyce sprzedany został po roku 1830 Edwardowi Frydrychsowi z pozostawieniem na nim kanonu skarbowego, i zostaje dotąd (1873) w jego posiadaniu. Do Boguszyc należało w r 1853 lasu włók 25 mor: 9 miary nowopol: — W roku 1866 kommissya likwidac: przyznała Rs: 3,450 kop: 20 Edwardowi Frydryks. właścicielowi tych dóbr wynagrodzenia likwidac: za grunta włościanom rozdarowana. Była to dawniej królewszczyzna którą posiadał w ostatnich czasach mocą pos: prawem dożywotnim na mocy Konstytucyi z r 1775 wraz z przyległą wsią Komorowem Jan Bogatko regent Rawski, a później w 1789–1794 Kolnik Mszczonowski, a po jego śmierci sukcessorowie lat 50 emfiteutycznie do dnia 14 kwietnia 1839. W kanon pobierali oni za Boguszyce kompetencyę roczną złp: 985. —

Boguszyce Szlacheckie inaczej kościelne zwane folwark gmi: i wieś pojezuicka w byw: Woi: Mazow: dziś gub: Piotrkow: pow: i obw: sąd: Rawskim z kościołem para: kat: należącym do dekanatu Rawskiego i młynem wodnym na rzece dworem wygodnym, ogrodem, kompletnemi budynkami dom 18 lud: 118 (1826)

od

od mia: pow: Rawy (od stacyi kolei w Skierniewicach mil 4 sroczy) pol mil 6. Do tego fol: należy wieś Zawa-
dy dawniej Żarebna obecnie uwłaszczona. Tutejszy sta-
rożytny kościół para: zbudowany z modrzewia w r 1558 r.
przez Wojciecha Boguckiego starostę Rawskiego;
który wieki z kładem nie zdołały go zupełnie zepsuć
ale nadwątliły znacznie. W r. 1870 wzięto się energicznie
do restauracyi tej świątyni, na wewnątrz i zewnątrz i
wybudowanie nowego organu, a tak wyrestaurowany kościół
w końcu 1872 r. poświęcony został. — Boguszyce kościelne mia-
ły w r. 1853 lasu morg: 134 prę: □ 197. —

Boguszyce folwark i wieś i gmi: w byłej Woj: Mazowie: obw:
Kujaw: Dziś w gub: Warszaw: pow: Radziejowskim, w
juryzd: sąd: pok: w Brześciu, paraf: Sadlna i Żmitka;
od Kompolna (i teraz od Piotrkowa Kujawskiego i od granicy pruskiej) 5 i 20 od mia: powiatowego Włocławka. —
Dobra Boguszyce graniczące z dobrami Wierzbinek
składały się w r. 1847 z wsi i fol. Boguszyce,
Kolonii Gozdki niemieckie z wiatrakiem i kolonii Posa-
da, Rozległość włók: 51 mor: 9 mia: np: między temi było
w 1847 pięknego lasu od dawna nie tykanego włók 21.
mor: 9; gruntów fol: włók 8 morg: 16½, gleby mocnej
pszennej, łąk łąkowych dworskich włók: 4 morg: 3½.
Według późniejszego opisu z roku 1851 dobra Boguszyce
łącznie z dobrami Gryfów składały się z folwar: i wsi Bogu-
szyce, z folwarku i wsi Julianów, kolonij Gryfów, Stani-
sławów, Posada, Gozdki niemieckie rozległości włók 98
mor: 28 mia: np: z tych było pod lasem dobrze zwartym
włók 24, pod łąkami folwar: włók 4, pod gruntem
ornym folwar: włók 21, pod kolonijami włók 22, resztę
rozległości zajmowały zabudowania, ogrody, i grun-
ta włościańskie, czynszu gotowego
było przed uwłaszczeniem w 1831 r. złp: 2,500. —
Była to dawniej królewszczyzna którą sobie miał od rzeczy
pospolitej nadaną konstytucyą r. 1775 prawem dożywo-
tnim Kazimierz Bogatko pisarz Rawski, a po jego
zejściu dla sukcessorów na lat 50 emfiteutycznie. —
Za nowego Królestwa dobra Boguszyce i Gozdki sprze-
dane zostały przez rząd z pozostawieniem na nich
kanonu skarbowego. Około r. 1835 były w posiadaniu
Rafała Chrząszczewskiego, następnie w r. 1854 – 1866 —
Józefa Górskiego; w r. 1866 przyznała komissya likwi:
Józefowi Górskiemu właścicielowi dóbr Boguszyce
i Gryffów rs: 8,759 kop: 63 wynagrodzenia likwida:
za grunta włościanom nadane. — dom. Błęd: 101 (1826)

Boguszyce wieś w dobr. dziś Wyszkowice należąca w daw. dawnej ziemi Mazowie i obecnie w gub: Kalis: pow: Łęczyckim paraf: i gmi Piątkowskiej nad małą rzeczką o pół mili od Piątku, 2 od Łęczycy. Dom: 16 ludn: 191 (1826). — Wieś Boguszyce w części czynszowa i włościańska miała w r. 1865 chałup 14 zamieszkałych przez 4 czynszowników i 14 włościan. —

Boguszyce stare fol: i wieś dziś: w dawnej ziemi i pow: Łomżyńskim, dziś gub: i pow Łomżyńskim paraf: i gmi: Szczepankowo o milę od Łomży. Z tych to Boguszyc dawniej Bogusiewo lub Boguschyewo wywodzi początek swój rodzina szlachecka Boguckich h: Zagłoba albo Zagroby. Według przywileju wydanego w Łomży r. 1467 przez Jana Księ: Mazowieckiego, Świętosław z Wlatowa piszący się, to jest Wlatowski był początkowie na Boguszycach dziedzicem, zkąd na Wlatowo przeniósł się, a Maciej z Boguszyc to jest Boguski i synowiec jego, na Boguszycach został, gdzie od wspomnionego stryja swego, na tychże dobrach Boguszyce więcej sobie jeszcze dziedzictwa nabył. Innym znowu przywilejem z r. 1480 wielkie wolności i swobody tymże Boguszycom są nadane. Po Boguskich Wlostowscy po r. 1480 dobra Boguszyce osiedli, a z tego domu wyszli Boguscy h: Topór, a od dóbr Boguszyce Boguskiemi nazwani. — Z tych Franciszek był rejentem ziemskim i grodzkim Ostrołęckim w r. 1789–1792. Dobra Boguszyce składają się z 4 folwar: i miały w 1857 rozległości ~~1905~~ 2,190 morg: grunta żytnie, a ¼ części pszenne bór na opał, budowle, łąki dostateczne. — W r. 1866 Komissya likwi: przyznała rs: 5,907 k: 94 Stanisławowi Wierzbickiemu właścicielowi dóbr Boguszyce stare wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. Dom: 16 lud: 104 (1826). Stanisław Wierzbicki były oficer wojsk polskich, w latach 1859–1860 pełnił obowiązki radcy Dyrekcyi tow: kred: w Suwałkach. Zaś od r. 1869 sprawował urząd sędziego pokoju w Łomży do dnia 23 grudnia 1872 w którym przeniósł się do wieczności. Był on synem podobno Dominika h: Jastrzębiec. —

Boguszyce - Kisiołki fol: i ~~W~~ wieś dziś: w gub: i pow: i okr: sąd: Łomżyńskim para: i gmi Szczepankowo o milę od Łomży. dom: 6 lud: 21 (1826). — Majętność ta obciążona pożyczką tow: kred: miała ustanowiony w r. 1863 zarząd do likwidacyi w summie rs 1,301 k: 25. —

A5

Boguszyce Andrzejki wieś szla: w dawnej ziemi Łomż: dziś gub: i pow: Łomżyńskim par: i gmi: Szczepankowo o milę od Łomży. dom 7. lud 57 (1826).

Boguszyce Zagroby wieś szla: w gub: Łomż: w pow: i okręgu: sąd: Łomżyńskim, od herbu Zagroby domu Boguskich, tak nazwana. dom 11 lud: 65 (1826) O rodzinie szlacheckiej Boguskich wspomnieliśmy już obszerniej pod Boguszycami staremi.

Boguszyn wieś dzie: w gub: Płock: w pow: Ciechanowskim należąca do składu majoratu czyli ordynacyi domu hrabiów Krasińskich.

Boguszyn wieś dawniej Królewska w gub: Płock: pow: Płońskim okręgu sąd: Zakroczymskim, par: Czerwińsk, ekonomii rząd: i gmi: Sielec o milę od osady Czerwińska i rzeki spła: Wisły, półtory od Wyszogroda, 6 od Płocka. dom 23 lud: 162. (1826)

Boguszyn Kolonia w gub: Płock: pow: Płońskim okręg: sąd: Zakroczymskim par: Czerwińsk, należąca do ekonomii rząd: i gmi: Sielec. dom 16 lud: 181 (1826)

Boguszynice fol: i wieś królewska w by: Woj: Mazow: pow: Zgierskim, dziś w gub: Kaliskiej pow: Kolskim paraf: Grzegorzew, ekonomii rząd: i gmi: Chełmno, o pół mili od osady Grzegorzewa, mila 1 od Koła, 4 od Zgierza, w pobliskości od traktu bitego Kaliskiego. dom: 24 lud: 248 (1826)

Boguty tego nazwiska jest 2 wioski szlacheckich w ziemi Nurskiej w pow: zdawna Nurskim, potem Ostrowskim, dalej Ostrołęckim, dziś pow: Ostrowskim, gub: Łomżyńskiej, od Nura mila 1, tyleż od Ciechanowca 9 od Ostrołęki, jako to:

Boguty wielkie wieś szlach: w gub: Łomż: pow: Ostrowskim, gmi: i paraf: Nurskiej. W r. 1786. było tamże dom: 7. zaś w r 1826 znajdował się tylko dom: 1 a lud: 5. — Z tych to Bogut według herbarza Milewskiego pochodzić mają Boguccy h: Krzywda. Maciej syn Klemensa pisał się w r. 1512 w aktach ziemskich Łomżyńskich z Bogut powia: Nurskiego. Fabian, Dominik i Paweł Boguccy dziedzice dóbr Boguty = mileski pisali się z ziemi Nurskiej na elekcyą Jana Kazimierza. Za czasów Niesieckiego w pierwszej ćwierci 18go wieku żyli: Ludwik Skarbnik Podlaski, Stanisław rejent Nurski; Bogucki Kacper h: Krzywda syn Macieja podstolego Podlaskiego, był cześnikiem Nurskim a dziedziczył dobra Boguty, Kutyłowo-Skupie i Porzycie, w ziemi i paraf: Nurskiej położone. —

od Nura mila 1, tyleż do Ciechanowca.

Boguty lesne wioska szlachec. w daw. Woi. Płockim pow. Ostrołęckim obecnie w gub. Łomżyńskiej gmi. i par. Nurskiej o 2 mile od osady Nurzystylei od Ciechanowca, 9 od Ostrołęki — dom. 5 lud. 26 (1826) i tyleż było w r. 1786. —

Boguty augustyny wioska szlache. w daw. Woi. Płockim pow. Ostrołęckim, obecnie w gub. Łomżyńskiej gmi. i par. Nurskiej o milę od Nura i Ciechanowca. W r. 1786 było tamże dom. 4, ~~lud~~ zaś w r. 1826 liczono ich 5. a mieszkańców 27.

Boguty rupisze lub rubisze i rubiesze, wieś szlache. w gub. Łomżyń. pow. Ostrowskim par. i gmi. Nurskiej o milę od Nura i Ciechanowca, 9 od Ostrołęki. W r. 1786 było tamże dom. 6. zaś w r. 1826 liczono ~~tamże~~ dom. 5 a mieszkan. 25

Boguty budasze lub budaście-chruściele wieś szla. w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim par. i gmi. Nurskiej o milę od Nura i tyleż od Ciechanowca 9 od Ostrołęki. Według spisów ~~po~~ podymnego z r. 1786 było tamże wówczas dom. 6 zaś według późniejszych spisów z r. 1826 było ~~tamże~~ dom. 7 a mieszkań. 65

Boguty stęgierki wioska szla. w gub. Łomżyń. w pow. Ostrowskim par. i gmi. Nurskiej o milę od Nura i Ciechanowca 8 9. od Ostrołęki. W r. 1786 miała dom. 3 i tyleż ich było w r. 1826 a lud. 30. —

Boguty pianki, pieńki albo żórawie wieś szla. w gub. Łomż. pow. Ostrowskim gmi. i par. Nurskiej, o milę od Nura i Ciechanowca 9 od Ostrołęki. W r. 1786 miała dom. 5, zaś w r. 1826 liczono tamże dom. 8 a mie. 43. —

Boguty-milczki wioska szla. w gub. Łomż. pow. Ostrowskim gmi. i par. Nurskiej o milę od Nura i tyleż od Ciechanowca, 9 od Ostrołęki. W r. 1786 miała tylko dom jeden folwarczny zaś w r. 1826 liczono tamże dom. 3 a mie. 15. Dominik Boguckі h. Krzywda Dziedzic dóbr Boguty-milczki pisał się z ziemi Nurskiej na elekcyą [?] Jana Kazimierza, w późniejszych czasach Stanisław Bogucki h. Krzywda syn Jana z Fabiana Dziedzica na Bogutach-milczkach, był podstarostą i sędzią grodzkim Nurskim. —

Bog-widzony wieś królewska w dawnym Woi. Kalis. w teraźniejszej gub. Piotrkow. pow. Noworadomskim o pół mili od Radomska 6 od m. g. Piotrkowa dom. 31 lud 204. Paraf. do Radomska.

Bogzaptce wieś dawniej skarbowo-cysterska nabi[?] dóbr gmi. i paraf. Kalkot w gub. Płock. pow. i okręg. sąd. Lipnowskim —

Bohanowo wieś należąca do dóbr rządo. i gmi. Kukowo w daw. Woi. Augustow. pow. Dąbrowskim, dziś w gub. i pow. Suwalskim, w juryzdy. sądu poko. w Suwałkach w gminie [illegible] Jele-niewo, nad rzeką Czarną Hańczą wypływającą z pobliskiego je-ziora, od Suwałk mil 2, od Augustowa 6. dom. 12 lud. 57 (1826)

Bohatery leśne wieś rządo. w gub. Suwalskiej i pow. Au-gustowskim w juryzdykcji sądu poko. w Suwałkach, par. Te-olin, ekonomii i gmi. Łabno, nad rzeczką Wolkszą wpadającą niedaleko stąd do kanału spławnego Augustow-skiego, od Sopoćkin mila 1½, od mia. pow. Augusto-wa mil 6, dom. 40 lud. 230 (1826)

Bohatery polne wieś rząd. w gub. Suwalskiej w pow. Augustowskim w juryzdy. sąd. poko. w Suwałkach par. Teolin, ekonomii i gmi. Łabno, nad rzeczką Wol-kszą wpadającą niedaleko stąd do kanału Augustowskiego, od Sopoćkin mila 1½ od mia. pow. Augustowa mil 6, dom 36 lud 182 (1826).

Bohatyń (obacz Bohutyń)

Bohukały wieś i gmi. w byw. Woi. Podlaskim dziś gub. Siedleckiej pow. Konstantynowskim, w trzytoryum dóbr i parafii Pratulin, leży na drodze z Janowa do Terespola i Brześcia o ćwierć mili od rzeki spł. Bugu, 3 od mia. pow. Biały. dom. 38 lud. 282.

Gmina Bohukały należy w części do jurys. sądu poko. w Bia-ły a w części w Łosicach.

Bohutyń wioska prywatna w daw. Woi. Podl. obw. Ra-dzyńskim, dziś w gub. Siedleckiej pow. i okr. sąd. Włodawskim 5 mil od mia. pow. Radzynia, należy do dóbr i parafii Sosnowica. dom. 4 lud. 24 (1826).

Bohy lub Bochy wieś dzie. należąca do dóbr Bartki w daw. Woi. Podl. dziś gub. Siedleckiej pow. i okrę. sąd. Sokołowskim par. i gmi. Wyrozęby, od mia. pow. Biały mil 8. dom. 10 lud. 94 (1826) W dniu 1 Lutego 1861 przeżywszy zaledwie lat 32 przeniósł się do wieczności śp. Aleksander Rose, b. radca tow. kred. właściciel majątku Bartkowizki i Bochy. Umiał on pozyskać sobie serca bliżej go znających.

Bojaznowizna nomenklatura czyli miejsce tak nazwane, na ustyn przeznaczone nal. do dóbr Mieszczk w gub. Płockiej w pow. i okręg. ~~Mławskim~~ Sierpeckim. Miejsce to bezrządnych od r. 1851 zaludnione, w granicach miasta Sierpca położone, składa się z kawała ziemi którego rozległość wynosi morg. 38.

Bojanowo gwoździe wieś szlac. należąca do różnych posiadaczów szlachty w by. Woi. Płockim obw. Mławskim, dziś gub. Płockiej pow. Sierpeckim par. i gmi. Gradzanowo w jurys. sąd. pok. w Mławie, o pół mili od ~~blisko~~ osady Radzanowa, 4 od m. pow. Mławy dom. 14 lud. 60 (1826).

Bojanowski Piotr podpisał się z Płockiego na elekcyą Jana III; Antoni pisał się także z Woi: Płockiego na elekcyą króla Stanisława Augusta. Bojanowscy h: Junosza po różnych Województwach słynęli, najdawniejsze wszakże gniazdo tego domu Wielka Polska, gdzie jest miasto Bojanowo z kąd się też pisali.

1

Bojanowo-Kłosmy wioska szla: oby: Woi: Płockim dziś gub: Płocki: paw: Sierpeckim obw: sądz: Mławskim par: gmi: Gradzanowo blisko dawniejszego mia: a dziś osady Radzanowa, od Mławy mil 4½ dom: 4 lud: 20 (1826).

Bojanowo-Mazerki wioska dziedziczna w gub: Płockiej pow: Sierpeckim obwygu sąd: Mławskim par: i gmi: Gradzanowo blisko dawniejszego mia: a dziś osady Radzanowa. Część na wsi w Bojanowie-mazerkach należy do dóbr Bębnowa.

Bojany wieś dz: w gub: Suwalskiej dawniej w pow: Kalwaryjskim teraz Wołkowyskim, odręgu sąd: Kalwaryjskim par: Wierzbołowo przy samej granicy Pruskiej, między zbiegiem dwóch rzek Łepony i Szyrwinty, o milę od Wierzbołowa 6 od mia: pow: Kalwaryi. Dom: 11 lud: 110 (1824).

Bojany dawniej wójtostwo i wieś królewska w daw: Woi: Płockim obw: Ostrołęckim teraz w gub: Łomż: pow: Ostrowskim gmi: Lubotyń par: i ekon: Broh nad rz: ... Bugiem o ¾ mili od osady Broku, 6½ od mia: pow: Ostrołęki. Dom: 16 lud: 112 (1826).

Bojarajście lub Bajarajcie wieś w gub: daw: Augustowskiej dziś Suwalskiej pow: Władysławow: należąca do dóbr rząd: i gmi: Leśnictwo w par: Władysławów, w jurys: sąd: pokoju Marjampolu. Leży nad rzeką Szyrwintą przy samej granicy Pruskiej o milę od mia: pow: Władysławowa, 4 od Marjampola. Dom: 22 lud: 187 (1826).

Bojarajśka wieś rząd: w gub: Suwalskiej w pow: i obw: sąd Marjampolskim, par: Igłówska, o dwie mile od Marjampola. Dom: 8 lud 71 (1826).

Bojarska Wolka mała wioska szlachec: w daw: Woi: Podlaskim obecnie w gub: Siedl: pow i obw: sąd: Sokołowskim, par: i gmi: Kossów o mil 6¼ od w gub: Siedlec. Dom 2 lud: 34 (1826).

Bojary wieś Dzie: w gub: Lubelskiej w daw: pow: Zamojskim dziś Biłgorajskim nad rzeką Ładą o ćwierć mili od mia: pow: i obw: Biłgoraja, 4 od Janowa. Należy do dóbr par: i gmi: Biłgoraj. Dom: 16 lud: 80 (1826).

Bojary wieś dawniej zagobna do dobr Piecky lub Grabówka w by: Woi: Podlaskim obw: Radzyńskim dziś gub: Siedleckiej pow: i obw: sąd: Włodawskim, par: i gmi: Opole, 3 mile od Włodawy 6 od Radzynia. Dom: 17 lud: 91 (1826).

Bojary wieś Dzie: do dóbr i gmi: Freda par: Godlewo w gub: Suwalskiej Pow: i okr: sąd: Marjampolskim od Maryam: mil 5½ dom: 5 lud: 33 (1826). Podanie twierdzi, iż wieś Bojary założoną została przez zabórczych rodem Litwinów, bojaros bowiem oznacza szlachcica

A S

Bojary lub Bujary wieś dawniej zarobna do dóbr Dzie-kumbry w gub. Suwalskiej, w pow. i okr. sąd. Kalwaryjskim par. Łankieliszki, o milę od Wołkowyszek, 3 od Kalwaryi. Kościół filialny, dom. 26 lud. 222 (1826). Jak tamta wieś tak i ta i następna jak się domniemywać można, założone zostały przez znakomitych rodem Litwinów. Tak to znakomitość rodu, stosownym bogactwem niepoparta, maleje, upada i zniża się do nierzadko niskiego stanu kmiecia.

Bojary wieś należąca do dóbr rząd. i gmi. Łabno, w pow. Augustowskim okr. sąd. i gub. Suwalskiej par. Teolin, o trzy czwierci mili od osady Lipoczkin, 6 od mia. pow. Augustowa. dom. 18 lud. 96 (1826). — Bojarscy h. Sas przydomku Czarnota piszą się z Bojar. Długosz wspomina o Bojarskich w Pomeranii pod rokiem 1478, w przydatku onich pisze obszerniej Niesiecki.

Bojary folwark należący do dóbr rząd. Kadaryszki par. i gmi. Łubów w gub. i pow. Suwalskim od dwie mile od Sejn. dom. 3 lud. 45 (1826).

Bojary wieś w pow. Augustowskim okr. Dąbrowskim dziś w gub. Suwalskiej, przy samym zbiegu rzek Łososny z Biebrzą. Należy do dóbr Kawlin inaczej Łosośna zwanych.

Bojewo wieś prywatna w daw. Woj. Podlaskim dziś gub. Siedleckiej pow. Węgrowskim par. i gmi. Sadowno, w jurysd. sąd. pok. w Sokołowie, o milę od rz. spła. Bugu, 3 od mia. pow. Węgrowa 6¼ od mia. gub. Siedlec. Należy wraz z przyległą włością Kołodziąż do familii Zamojskich. dom. 27 lud. 187 (1826)

Boimie obacz Bojmie

Boiska lub Boiski wieś poduchowna w gub. Radomskiej pow. Sieckim, okr. sąd. Soleckim par. i gmi. Soleckiej położona wśród parowu ustęp nadwiślańskiego pagórka w gruntach dobrych i żyznych nad Wisłą, o ¼ mili od mia. okr. Solca, 8 od mia. pow. Opatowa i tyleż od mia. gub. Radomia. Należała dawniej do opactwa XX. Benedyktynów Łyso górskich po którego supressyi wcielona została do funduszu ogólnego religijnego. — Dwór z ogrodem otoczony klombami, lamus, piwniczka, i skromna kapliczka zdrowotnica przedstawiają żywy obraz staropolskich dworów. dom. 42. lud 300 (1826). Lasy w obrębie Boiska położone należą do leśnictwa rząd. Zwoleń. Ukazem najw. z 9. Marca 1868 folwark Boiski wraz z 14tu innemi folwarkami nadany został sekretarzowi stanu tajnemu radcy Milutin. —

Boiska folwark i wieś dziś i kościoł. w gub. Lubelskiej pow. Janowskim okr. sąd. Kraśnickim, nad rzeczką Kraśnicą inaczej Wyżnica zwaną, o pół-trzy mili od Józefowa tyleż od rz. spła. Wisły, 6 od miast. pow. Janowa. Kościoł par. kat.; dom. 33 lud. 224 (1826). — W 1867 Kommisya likwidacyjna przyznała Janowi Hermireth właści. dóbr Grabówka i Boiska rs. 25,588 kop. 43 wynagrodzenia likw. za uwłaszczone grunta włościańskie. — Teraz Jan Hermireth

A. S.

posiadał dobra Boiska i Grabówka, w ciągu lat 1856-1867 i należał do znakomitszych obywateli okręgu Kraśnickiego. — We wsi Boiskach przy kopaniu dołów na fundamenta wznieść się mającego kościoła paraf: w głębokości przeszło dwóch łokci wykopano w 1873 ob... garnek w którym znajdowały się srebra ... ścielne ... ze rok... wszystko ... rolione ... go... Miejscowy ... bosz ksiądz Grogaczewski oddał je jubilerowi w Lublinie do naprawy

Boisko zowie się straż leśna pow: Kozienickim gub: Radomskiéj położona na lewym brzegu Wisły o 20 wiorst od straży Maciłów w górę rzeki Wisły. Obie te straże na przestrzeni morg 1174 posiadają piękne lasy dębowe i sosnowe. —

~~**Bokiery** obacz **Bakiery**~~

Bokinia wieś rząd: w gub: Lubelskiéj pow: Hrubieszowskim par: Uchanie, blisko téjże osady, o 3 mile od Hrubieszowa. Dom: 38 lud: 280 (1826). —

Bokinka wieś rząd: w daw: Woi: Podlaskiem obecnie w gub: Siedleckiéj pow: i okręg: sąd: Bialskim par: i gmi: Piszczac o milę od téjże osady, 2½ od mia: powia: Biały. Należy do dóbr Trojanowskich familii Bielaków. Dom: 50 lud: 292 (1826)

Bokinka Kodeńska wieś należąca do dóbr i paraf: Kodeń w daw: Woi: Podlaskiem teraz w gub: Siedleckiéj w powia: Bialskim, przy samej granicy pow: Radzyńskiego; od Kodnia mil 2½, od miasta powia: Biały 4½. dom: 32. lud 147 (1826)

Bokiny wieś i włość rząd: dawniéj w gub: Augustowskiéj w okręg: sąd: Tykocińskim, obecnie w gub: Łomż: pow: Mazowieckim par: Waniewo gmi: Kowalewszczyzna, nad rzeką Narwią o mil 2½ od mia: okręg: Tykocina, 8 od mia: gub: Łomży. — Folwark Bokiny należący do hrabiów Krasińskich, ma przestrzeni włók 21 z dostatecznemi łąkami nad rze: Narwią, od stacyi kolei Petersburgskiéj Łapy o wiorst 14 odległy. Dom: 35 lud: 251 (1826). — W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała nieletnim hrabiom Władysławowi i Zygmuntowi Krasińskim, i hrabinie Maryi Krasińskiéj właścicielom dóbr Bokiny rs. 1000 8 kop: 93 za uwłaszczone grunta włościańskie. Folwark ten był w r. 1871 do sprzedania z wolnéj ręki. —

Boków wieś i włość w by: Woi: Sandomierskim obecnie w gub: Radomskiéj pow: Opoczyńskim okręg: sąd: Szydłowieckim par: Odrowąż, o mil 2½ od m: p: Końskich. Należy wraz z przyległą włością Niekłań, do familii Małachowskich. Dom 13 lud 82 (1826

Bokowa wieś rząd: w gub: Radomskiéj pow: Kozienickim okręg: sąd: Soleckim par: i gmi: Iłża o milę od tegoż miasta; należy do dóbr Jedlonka dawniéj Olechowskich

Bokrzycka ~~wola~~ lub **Bokrzycka wola** dziś z folwar: Kosień i osadami młynarskiemi, dobra dzie: w gub: dawniéj Krakow: dziś Kieleckiéj, pow: Stopnickim paraf: Gnojno, nad rzeczką Sechodnią o milę od Szydłowa gdzie jurysdy: sąd: pok: 3 mile od m: p: Stopnicy. Dom 25 lud: 184 (1826) W r. 1862 posiadał tę majętność Robert Łaniewski, zaś w r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Abramowi Strauch

A.S.

właścicielowi dóbr Bolkrzycka wola rs. 3232 kop. 39 wynagrodzenia za ustanowione grunta włościańskie. – Szacunek w stosunku do opłacanego dawniej podatku ofiary ustanowiony był przez władze kredyt: na rs. 4,450. –

Boksy-Górki tudzież Boksy-Płoskie lit. ctś dominium w gub. Płockiej, w pow. Przasnyskim, parf. Janowo. W stosunku do opłacanego podatku ofiary rs: 22 kop 09½ obciążone było pożyczką tow. kredyto: 2go obresa w sumie 11,100 złp. czyli rubli 1,665; oszacowane przez władze kredy: do licytacyi w r. 1872 na rs: 1950.

Boksy płoskie obacz Boxy.

Boksyce, Boksice lub Boxyce dominium i gmina wieś. Woj. Sando. dziś gub. Radomskiej w pow. i okrę. sąd. Opatowskim, par. Momina, opół mili od osady Waśniowa, 2 od Opatowa. Dwór porządny, dom: 11 lud: 75 (1826). Za czasów Księstwa Warszawskiego i kongresowego Królestwa posiadali tę majętność Józef Horach Baron z małżonką Maryanną, był on za Księstwa warszawskiego w r. 1812 radcą depdu: Radomskiego, następnie za rządu Królestwa Polskiego w r. 1818 deputowanym na sejm a od roku 1826 został na nowo obrany posłem z powia. Opatowskiego i posługę tę publiczną pełnił do r. 1828. Tenże Józef Wiktoryn Horach h. własnego imienia, syn Kazimierza, z mocy najwyższego zatwierdzenia miał prawo używać tytułu Barona. Według wykazu hypote. z r. 1829 posiadał dobra Boxyce wszacunku złp. 200000 Teodor Jasieński h. Dołęga, Fredra potwier. pod: Sandomierskiego. Tenże Teodor z małżonką Elżbietą z Starskich Jasieńską posiadali także w r. 1829–1839 dobra Bodziny w okr. sandomier. mające wówczas szacunek hypote: złp: 300,000. W r. 1866 Kommisya likwi: przyznała Władysławowi Jasieńskiemu właścicielowi dóbr Boxyce rs: 4.314 kop: 33 za ustanowione grunta włościańskie. –

Boksze wieś należąca do dóbr rząd. Sejwy, gub. Suwalskiej, pow: i okrę: sąd: Sejneńskim, parf: Krasnopol. Leży nad obszernem jeziorem o dwie mile od m. p. Sejn. dom: 14 lud: 197 (1826)

Boksiszki folwark i wieś należąca do dóbr rząd: i gmi: Kadaryszki w gub. i pow: Suwalskim, okrę: Sąd. Sejneń: par: Wiżajny, nad granicą pruską o 3 ćwierci mili od osady Wiżajn, 8 od mia: okrę: Sejn. dom 36 lud: 197 (1826)

Boksiszki folwark wie: nal: do dóbr par: i gmi: Świętojeziory w gub. Suwalskiej pow: i okrę: sąd: Sejneńskim, od mia. pow: Sejn mil 5. W roku 1826 miała dom: 4 lud 42 gruntu ornego włók 6½ i 3 włóki lasu.

Bokszyszki wieś królewska nad rzeką Niemen w gub. Suwalskiej pow: i okr: sąd: Kalwaryjskim, parf: Rumbowicze, ekonomii i gmi: Udrya, o ½ mili od osady Olity, 9. od mia: pow: Kalwaryi. dom: 25 lud: 190 (1826)

Bolcie wieś należ: do dóbr rząd: i gmi: Kadaryszki w gub: i pow: Suwalskim, okr: sąd: Sejneńskim par: Wiejszyny, od miasta okr: Seyn mil 5. dom 19 lud: 147 (1826). Wieś ta konstytucyą r. 1775 daną była w possessyą emfit: Kory z Plazerów Strutyńskiej starościnie Sejwejskiej.–

Bolechowice wieś nal: do dóbr rząd: i parf: Chęciny dawniej w Woi: Krak: obecnie w gub: pow: i okr: sąd: Kieleckim. Leży na wzgórku w gruntach piaszczystych i opoczystych, blisko rz: Bobrzy, inaczej Trupienice zwanej, o ¼ mili od Chęcin, dwie od mia: gub: Kielc, dom: 29 lud: 182 (1826). W r. 1818 płaciono rocznej dzierżawy złp: 10,765. W pobliskich górach znajdować się mają bogate szyby ołowiane; w samych zaś Bolechowicach jest kopalnia marmuru koloru ciemno brunatnego, ... z jaśniejszemi plamkami i białemi lub wiśniowemi żyłkami.–

Bolencin wieś Dzie: w gub: Radomskiej pow: Konskim okr: sądi Szydłowieckim, należąca do klucza, parafii i gminy Bartkowice, w gruntach dobrych o Przysuchy ¼ mili od miasta pow: Konskich mil 3¼. od miasta gub: Radomia mil 4½. dom 12 lud: 92 (1826)

Boleścice wieś Dzie: w daw: Woi: Krakow: dziś w gub: Kieleckiej pow: i okręg: sąd: Jędrzejowskim par: i gmi: Sędziszów nad rz: Mierzawą o milę od Wodzisławia, 4. od mia: gub: Kielc. dom 32 lud: 212 (1826). W r. 1864. komisya likwi: przyznała Pawłowi Oraczewskiemu właścicielowi dóbr Boleścice rs: 3,745 kop 5. wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie.–

Bolesław niegdyś miasteczko teraz wieś kościelna i włość i gmina w by: Woi: Krak: dziś gub: Kieleckiej pow: Olku: sąd: i dekanacie Olkuskim, w terytoryum trzech milowym od granicy Austryi i Pruss, blisko rz: Białej Przemszy na trakcie głównym pocztowym z Krakowa do Wrocławia i Szląska, pomiędzy Sławkowem a Olkuszem, w gruntach mniej piaszczystych jak pod Olkuszem. Starożytny pałac murowany na wzgórzu, i piękny kościół paraf: z wieżą architektury z końca 16go wieku lub początku 17go, są najcelniejszą ozdobą tej wsi. Marcyan Chełmski najprzód cześnik potem podkomorzy Krakowski, starosta Ryczywolski, Ujski, Bocheński i Wielicki, marszałek trybunału koronnego w r. 1640, mąż wielkiego charakteru i wzniosłych

/./

A5.

przymiotów, których liczne dla Kraju zasługi Starowolski i
Niesiecki w dziełach swych przytaczają. Kościół w Bolesła-
wiu już starością nadwątlony, wymurował, a nadewszystko
do tegoż kościoła działa wojenne przelać kazał. —
Umarł w r. 1641, pochowany w Krakowie przy kościele Panny
Maryi, na którego ozdobę i uposażenie wiele [illegible]
swego łożył. — W r. 1786 znajdowało się w Bolesławiu dymów
69 zaś w r. 1826 było tamże dom. 42 które tworzą czworobok
na kształt rynku, a mieszkańców było wówczas 467. Dobra
Bolesławskie z przyległościami, Ujków, Małobądz, Laski,
Krze, Łazy, Owczarnia, Chatki, Starne, ~~Cegielnia~~,
z wójtostwem we wsi Starczynowie i kamienicą w Olkuszu,
łącznie z górami mineralnemi (o które jednak spór się toczył)
miały ustanowiony przez władze tow. kred. szacunek
do licytacyi w r. 1867 w summie rs. 44,400. W gruntach tej
włości znajdują się bogate kopalnie ołowiu i galmanu
które równie jak Olkuskie od dawna sięgają starożyt-
ności, lecz w późniejszych czasach zaniedbanemi zostały.
Ku końcowi upłynionego wieku Romiszewski ówczesny wła-
ściciel Bolesławia odkrył galman czyli rudę cynkową na
dawnych wyrobiskach ołowianych i sprzedawał ją
kupcom zagranicznym do Gdańska. — W r. 1822
P. Łącki zaczął wydobywać galman, i kopalnia
Bolesławska dostarczała go hutom prywatnym. —
Mianowicie też góra Kiełkin zwana posiada
odawien dawna obfite pokłady galmanu. Pomiędzy
pasmami gór: Czarnej góry, Pomorzan i Bolesławia,
jest owa bogata dolina Olkuska, zawierająca
w sobie znane od wieków skarby ołowiu srebrnono-
śnego z galmanem pomieszanego, o których tyle już
rozprawiano, i tyle projektowano środków, do wydoby-
cia tych pokładów kruszcowych i innych rzeczy
kopalnych, z szybów wodą zalanych. Za temi to
pokładami kruszcu srebronośnego poczynają się
rudy galmanu gniazdowe i ciągną się (przerywa-
ne miejscami (wzgórzami)) przez Bolesław, Ujków, Bukowno,
Sławków, aż do Krzemieniczyc. — W tej okolicy lasy
rosną niewiele, mianowicie na Bolesławiu, w Dąbrów-
kach i dalej, gdzie na piaskach widać tylko sosny
karłowate i te dłużej jak do 50 lat nie rosną a potem
niszczeją. Gleba orna nie sprzyja takiej wegetacyi. (.)

i dlatego chów bydła i trzody chlewnej wcale się nie udaje bo od złej paszy i wody mineralnej podpada różnym chorobom i zdycha. — Ptastwo zaś domowe jako to: kury, gęsi, i kaczki zupełnie się w tej okolicy utrzymać nie może, co się nigdzie indziej nie zdarza. Zato wnętrze ziemi ubytek ten sowicie wynagradza. Za Bolesławiem zaczynają się już owe piaski Olkuskie, które okolicy tej smutną nadają postać. Teraz przynajmniej przez wyprowadzenie drogi bitej, przejazd podróżnym i przewóz rud jest ułatwiony. — ~~Obecnie~~ Przed kilkoma laty nabywszy u nas rozległe dobra: Gzichów, Wysoka, Małobądz, Ujejsce, Trzebiesławice i Bolesław w pow. Będzińskim i Olkuskim Gustaw de Kramsta, głośny w przemyśle górniczym przemysłowiec Szląski, właściciel licznych majętności na Szląsku Pruskim i Austryjackim, rozwinął w nabytych swych majętnościach w kraju naszym przemysł górniczy prywatny na nie praktykowaną dotychczas skalę. Tenże Kramsta zmarł d. 13 Grudnia r. 1869 w majętności swojej Frejburgu na Szląsku Pruskim. Obecnie posiada dobra powyżej wymienione z kilkoma kopalniami i hutami cynkowemi, oraz wielkiemi zakładami górniczo-fabrycznemi w Sosnowicach, Jerzy de Kramsta, który nie szczędzi także kosztów i starań, aby przemysł cynkowy rozszerzać, mimo wielkich przeszkód jakich w ostatnich czasach przemysł kopalny doznał. — Jakoż w nagrodę tych zasług dla przemysłu krajowego twonych, mianowany został w r. 1843 kawalerem orderu św. Stanisława 3ej klassy. —

Bolesławice po niemiecku Bunzel ekonom: rząd: folwark i miasto, dziś osada rząd. w daw. ziemi Wieluńskiej, teraźniejszym pow. i okręgu sąd. Wieluńskim, gub. Kalisz. w parafii i gminie tegoż samego nazwiska, nad rz. Prosną dzielącą miasto od wielkiego ks. Poznańskiego, między Wieruszowem i Byczyną w punkcie zetknienia się dzisiejszego król. Polskiego z ks. Poznańskiem i Szląskiem, w okolicy wprawdzie nie bardzo żyznej, lecz przyjemnej, 3 mile od mia: pow. Wielunia, a 9 od mia: gub. Kalisza, a 11 wiorst od Wieruszowa. Założył je wśród błot i od swego imienia nazwał Bolesław Pobożny Książę Kaliski w r. 1269. —

Miało przedtem starostę niegrodowego i zamek obronny, któ-
rego sterczącą basztę i ruiny murów, dotąd jeszcze widzieć
się dają; Zamek ten wczasie wojen z Czechami i
Szlązakami był często przytułkiem dla swawolne-
go żołnierstwa, które wypadając z tąd na drogi wio-
dące z Polski do Szlązka, ustawiczne gwałty i rozbo-
je popełniali. Kazimierz Wielki Król Polski mające
na celu, aby między mieszkańcami Królestwa
Polskiego i Czeskiego, jak największa spokojność
zachowaną była, tudzież by droga wiodąca z Polski
do Wrocławia była dla przejeżdżających pewną,
ugodą w r: 1335 spisaną umówił się z Królem Czeskim,
iż powiat Bolesławski do Korony Polskiej tak jak
dawniej miał należeć a zamek miał być zniesiony,
co wszakże do skutku nie przyszło i zamek został
w całości; a ~~tak~~ sztuką i od natury dla bezpiecznego położe-
nia swego mocno obwarowany trudny był do zdobycia.
Za pierwszej wojny szwedzkiej zamek ten zupełnie
został zrujnowany, ale podźwignął go i do należytego
stanu przyprowadził Jan Kadzijowski starosta
miejscowy, zdaje się że najazd powtórny Szwedów za Karo-
la XII zamek na nowo zniszczył, w połowie już
bowiem 18go wieku stał opustoszały. Sterczą zawsze
szczątki jego murów, i trwała jeszcze na długie
lata baszta czyli wieża. Jest w Bolesławcu ratusz
dawny, z ~~kościół~~ fara i kościół z klasztorem pp: Norbertanek
za rzeką na przedmieściu, dziś w obrębie ks. Poznań-
skiego położony. Bolesławiec należał do miast liczne-
mi swobodami dawniej obdarzonych. Za rządu Pruskiego było
miasteczkiem czysto rolniczem, miało w 1803 mieszkań-
ców 773 między temi 121 żydów, od roku zatem 1786 w którym
liczyło 149 dymów a 424 mieszkańców wzrosło w ciągu
17 lat o drugie tyle ludności. Podług wykazu statysty-
cznego z r. 1861 było w tem mieście mieszk: 1017 między
temi 386 izraelitów, dom: 111 drewnianych a żadnego
murowanego, dochód roczny kassy miejskiej wynosi rs. 1325.
Koło tego miasta znajduje się glinka ogniotrwała tak
nazywana od wytrzymałości swojej i wyrabianych z niej
rzeczy na mocne działanie ognia; składa się z samej
glinki i krzemionki. Ten gatunek glinki jest u nas
dość rzadką rzeczą kopalną. Ekonomija Bolesławiecka
składa się z 5 folwarków, karczmy i kopalni gliny. Ogół
jej gruntów wynosi 1939 morg. i 88 prętów □. Jako

Jako miasteczko rolnicze nie posiadające warunków bytu miejskiego, przemianowane zostało w r. 1869 na osadę i włączone do gminy wiejskiej tegoż nazwiska. – Bolesławieckie starostwo liczyło w 1826 domów 6 a mieszkańców 48, należy zaś do par. i składu gmi. Bolesławieckiej.

Bolesławice wieś Dzi: do dóbr par. i gmi: Skotniki w gub. Radom: paw. i okrę. sąd. Końskim. Ś.p. Konstancya z Łędzkich Lubieńska właścicielka dóbr Bolesławice i Skotniki, testamentem na dniu 6 czerwca 1856 sporządzonym, zrobiła zapis co-rocznej opłaty po złp. 1000 na uposażenie dwóch szkółek elementarnych, w dobrach Bolesławice i Skotnikach oraz opłaty corocznej po złp. 500 na uposażenie szkółki elementarnej w dobrach Pilewice w gub. Warszawskiej dziedzicznych, zapisała wreszcie złp. 1,800 na raz jeden dla 3ch pomienionych szkółek na wystawienie budynków. –

Bolesławice nomenklatura w terytoryum dóbr i par. Wilków w pow. i okr. sąd. Grójeckim, gub. Warszawskiej

Bolesławów kolonia dawniej czynszowa w obrębie dóbr Wyszyna z gruntów dworskich po r. 1824 powstała, w gub. Kali. paw. Konińskim par. Wyszyna. –

Bolesławów Kolonia nowo erygowana w granicach dóbr i par. Rusocice w paw. Konińskim gub. Kaliskiej gmi. Władysławowskiej. –

Bolesławów wieś niedawno założona w terytoryum dóbr Dzi. Karembice w okręgu paw. Częstochowskim w gub. dawniej Kaliskiej obecnie Piotrków. –

Bolesławów lub Bolesławowo Kolonia nowo erygowana, w terytoryum dóbr Rostotka należących do dóbr głównych par. i gmi: Kleczewo w paw. Słupeckim a okr. sąd Konińskim gub. Kaliskiej. –

Bolesty fol. i wieś prywatna w dawnym Woi. Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej, paw. Konstantynowskim, w juryzd. sąd. pok. w Łosicach, par. Hołownia gmi. Łosice o ½ mili od tego miasta, 5 od Biały. dom. 22 lud. 199 (1826)

Bolesty wieś pry: w gub. Suwalskiej, paw. Augustow. par. Raczki gmi. Dowspuda, w juryzd. sąd. pok. w Suwałkach, odległa od osady Raczki, 4 mile od mia. paw. Augustowa. dom. 9. lud. 39 (1826) należy do dóbr Raczki. –

Boleszczyn fol. i wieś rząd. dawniej w Woi. Kalis. paw. Wartskim ekonomii Turek, dziś w gub. Kalis. paw. Tureckim, o pół mili od rzeki Warty, mila jedna od osady Dobrej, 6 od mia. gub. Kalisza. Kościół paraf. domów 43 lud. 509 (1826) Dawniej było tu wójtostwo. –

Boleszyn wieś poduchow: w gub: Radomskiej, pow: i okr: sąd: Opatowskim, par: i gm: Waśniów. Należała przedtem do opactwa Xkx: Benedyktynów Świętokrzyskich, później wcielona do funduszu ogólnego religijnego; od osady Waśniowa pół mili, od mia: pow: Opatowa mi: 3. dom: 25 lud: 190 (1826)
Folwark Boleszyn wraz z 11tu innemi fol: nadany został w r. 1868 ~~Bolewice~~ jenerałowi – adjutantowi Schwartz.

Bolewice wieś dzie: w gub: Radomskiej pow: i okr: sąd: Opoczyńskim par: i gm: Wierzchowiska. W r. 1864 komisya likwidacyjna przyznała Szalikstowi Wolskiemu właścicielowi dóbr Bolewice B. rs: 4792 kop: 44 za uwłaszczone grunta włościańskie. –

Bolewo dominium i wieś dzie: w gub: Płockiej pow: i okr: sąd: Prasnyskim, par: Lekowo, wobrębie 3 milowym od grani: Pruskiej, na pół drogi od Ciechanowa do Mławy, i dwie mile od tychże miast, 4 od mia: pow: Prasnysza – dom: 15 lud: 109 (1826). – Do tej majętności należy część w Strzeszewicach lit: F. Dobra Bolewo obciążone były pożyczką tow: kredy: 2º okresu w summie złp 9,700 czyli rs: 1455 a to w stosunku do opłacanego podatku ofiary 24º grosza rocznie rs: 19 kop: 50½. –

Bolimów lub Bolemów starożytne miaste: rząd: w daw: ziemi Sochaczewskiej, pow: Mszczonowskim, dziś w gub: Warszawskiej pow: i okr: sąd: Łowickim, w par: i gminie tegoż samego nazwiska, w dekanacie Łowickim, nad rzeką Rawką, która tu obszerny staw tworzy i młyn wodny wraz z tartakiem pędzi, przy trakcie furmańskim z Warszawy na Nieborów do Łowicza – o 10 wiorst od stacyi kolei żelaznej Radziwiłłów, 2 od mia: pow: Łowicza, i tyleż od Wiskitek, 6 od Rawy, 8 od Warszawy. Zygmunt starszy Ksią: Mazowiecki założył miasto około r. 1370 na włokach 37. – Według dawniejszych lustracyj za miastem był niegdyś zamek drewniany, z włoskim ogrodem i 2ma sadzawkami, młyn przy mieście o 6ciu kołach, i w samem zaś mieście dwór drewniany starościński o dwóch kondygnacyjach, kościół farny murowany pod tytułem Sw: Anny, drugi drewniany Sw: Ducha wraz ze szpitalem. – Miasteczko Bolimów, było niegdyś dwa razy obszerniejsze od obecnego; dowodem tego są ślady ulic, domów i bruków ciągnące się do koła ćwierć mili prawie, które na polach i łąkach tutejszych znajdziesz; – rozsypane po całej przestrzeni dóbr starożytne groby, okopy i wały które lud pospolity Szwedzkiemi nazywa, lubo wiele z nich sięga najodleglejszej starożytności, dowodzą że tu musiała być kiedyś główna osada Aryjanów lub też bałwochwalskich jakich Sławian. Tu odbywały się za dawnych polskich czasów,

sejmiki wyboru deputatów na trybunał i posłów na sejm z
Woj: Rawskiego. Od Bolimowa poczynają się obszerne lasy
które się ciągną ku Skierniewicom, Mszczonowu i Skierniewicom
(dawniej puszczą Mszczonowską inaczej Jaktorowską zwane).
tu znajdowały się podług świadectwa Święcickiego, za czasów
Zygmunta III żyjącego, oprócz innych rozlicznych gatunków
grubej zwierzyny, sławne i żubrzące niegdyś zwierzyńce
królewskie Tury, których teraz nie tylko u nas ale już
nigdzie w Europie natrafić nie można. Lasy te już dziś
znacznie przerzedzone, urządzone zostały niedawno
systematycznie, podług zasad gospodarstwa leśnego. W tych
to puszczach ks: Mazowiecy i królo-
wie nasi z upodobaniem łowy odprawiali. —
Intratne to starostwo zwykle bywało w posiadaniu
możnych i znakomitych rodzin. Za Augusta III
starostą Bolimowskim był Karol Brühl jenerał-
lejtnant J. K. M. hrabia na Ociesznie (Król) Stanisław
August Poniatowski, zaraz po koronacyi swej d. 31 Grudnia
1764 dał Augustowi Moszyńskiemu stolnikowi koronnemu
ekspektatywę na wójtostwo w Woli Bolimowskiej. —
Było to jak się zdaje wynagrodzenie za wyprawio-
ne przez Moszyńskiego w Młocinach na cześć nowe-
go króla świetne uroczystości. — Tenże Monarcha
nadał starostwo Bolimowskie 1774 r. ks: Michałowi
Radziwiłłowi miecznikowi lit: i małżonce jego Helenie
z Przezdzieckich prawem do żywocia z obowiązkiem
płacenia kwarty do skarbu. Utrzymuje się poda-
nie ludu, iż na przyległych łąkach istniało prze-
wielki miasto które się dla grzechów mieszkańców
zapadło. Nazwisko też miasta ma swoją tradycyę
od wyrazów: boli mnie. Za czasów rzeczy pospolitej 1786 r.
znajdowało się w Bolimowie dymów 69 a mieszkańców 279. —
W 1830 liczono tamże domów drewnianych 102 lud: 927
a między temi około 300 izraelitów. W 30 lat później a
mianowicie w r. 1861 liczba domów w Bolimowie wzrosła
do ilości 111 a mieszkańców do 1017 głów. — W r. 1866 Komi-
sya likwidacyjna przyznała ks: Zygmuntowi Radzi-
wiłłowi, właścicielowi dóbr Nieborowa, Bolimowa, i t. d. ko-
dyi rs 120,568 kop: 30 wynagrodzenia za uwłaszczone
grunta włościańskie. — —

Bolimów lub Bolmów wieś prywatna w gub: pow: i
okręg: sąd: Kaliskim, par: i gmi: Brudzew-Kaliski, niedaleko
leko osady Stawiszyna, w okręg: 3 milowym nadgranicznym
od strony Pruss, 2 mile od Kalisza. Dom: 9 lud 80 (1826)
Należy do dóbr Brudzew. —

AS

Bolimowska-Wieś, wieś pryw. do dóbr Bolimowskich, w byw. Woi. Mazow. pow. Sochaczewskim, dziś w gub. Warszaw. pow. i okr. sąd. Łowickim, par. i gmi. Bolimowskiej blisko tejże osady, od Łowicza 2 mile. dom: 35 lud: 217 (1826).

Bolimowskie Budy dziś jak sięzdaje Nadziewitki wzwana, wielka wieś należąca do dóbr Nieborowskich czyli właściwie Bolimowskich w by. Woi: Mazowie. pow Sochaczew. obecnie w gub. Warszaw. pow. i okręg. sąd. Łowickim, par. Bolimów, przy drodze żelaznej warszawsko-wiedeńskiej i krzyżującej się drodze z Mszczonowa do Łowicza, o milę od Bolimowa, tyleż od Skierniewic, 4 od Łowicza. dom 45 lud: 501 (1826).-

Bolimówskie Holendry, kolonia wołoc: pow. i gub. Kaliskiej w terytoryum 3 mil. nad granicznym od strony Pruss.

Bolino folwark i wieś dawniej w Woi: dziś w gub. Płock pow. Płońskim, par. Czerwińsk gmi: Sielc, należąca niegdyś do XX. Kanoników Regularnych Czerwińskich, później fol: rząd. zostający w possesyi emfiteutycznej Sandzykowskich, od Czerwińska pół mili, tyleż od Wyszogroda, 6 od Płocka. Staw i nanim młyn, dom: 9 lud: 90 (1826). Część fol: tego nadaną została Najwyższym ukazem 20 Lipca 1867 r. dymissyonowanemu porucznikowi gwardyi, także i wcielona do majoratu Sielc.-

Bolki wioska pry: w dawnej ziemi Wieluńskiej, dziś w gub: Kalis: pow: i okr. sąd: Wieluńskim, par. Skrzynszewice, o 5 mil. od mia. pow. Wielunia. dom. 4 lud 44 (1826)

Bolków fol. należący do dóbr dawniej dziś Dymki dziś z Ożgalewem stanowiący oddzielny majątek ziemski w gub. Kaliskiej pow. i okr. sąd. Wieluńskim, par. Rudnice o dwie mile od Wielunia. dom: 3 lud: 49 (1826). W r. 1866 komissya likwida: przyznała, Szlachcie Ludwice Brzostowskiej właścicielce dóbr Bolków i Ożgalew rs. 11671 kop. 90 wynagrodzenia za nadane włościanom grunta.- Dobra Bolków z Dymkami przed niewielu jeszcze laty posiadały rozległe bory z których już dość spławiano tratew z belkami rzeką Wartą; lasy te wraz przyległe puszczy Stawskiej około Wielunia, kryły w swych gąszczach dość zwierzyny, jako to: dzików, jeleni, sarny i borsuków. Dawniej nawet były tu w okolicach i bobry czem napamynka i nazwa wsi Bobrownik.-

Bolkowszczyzna osada pryw. w gub. Kalis. pow. i okr. sąd. Wieluńskim par. i gmi: Skomlin blisko granicy Pruskiej, dwie mile od Wielunia.- Ma obszerne łąki.- Dom: 2 lud 16 (1826)

Bolmin dwór, fol. i wieś, dziedz. kościelna, w byl. Woj. Krakow. dziś w gub. pow. i okręg. sąd. Kieleckim, (wymów Bolmiński) nad rzeczką Lasocina, blizko jej ujścia do Nidy, między Małogoszczem i Chęcinami o milę od tegoż miasta, 3 od miasta gub. Kielc, z kościołem paraf. zostającym pod nadzorem dekanatu Kieleckiego, młynem wodnym, i porządnemi zabudowaniami dworskiemi i wiejskiemi, z kamienia wapiennego wystawionemi, których liczyło (w r. 1826) – 36 a mieszkańców 289. W tych pokładach wapiennych znajduje się także marmur żółto-biały, z pomieszką opali, a przytem dosyć miękki, znajduje nawet marmur zupełnie prawie biały. Dobra Bolmin z przyległemi wsiami: Jedlnica, Wymysłów i Milochowy należały w przedostatnich czasach do sukcessorów Bogusława Czaplickiego h. Lubicz byłego Prezesa rady woj. Krakowskiego, ojca Antoniego - Bazylego - Onufrego trzech imion Czaplickiego. W r. 1866 Kommissya likwidacyjna przyznała Franciszkowi i Józefie Bogusz, właścicielom tych dóbr rs. 12,840 wynagrodzenia za grunta włościanom nadawane. – Szacunek dóbr pomienionych ustanowiony był przez władzę towa. kredyt: w tymże samym r. 1866 na rs 36,000. Czytam w spisie szlachty wylegitymowanej król. pol. z r. 1851, Franciszka z Ziemblic Bogusza h. Półkozic syna Marcina. – Młyn w Bolminie stanowi osobną posiadłość mającą w r. 1826 dom 1 lud. 5. –

Bolów wieś należąca do dóbr dzie: Madrowa w byl. Woj. Krakow. obecnie w gub. Kieleckiej pow. (i okręg. sąd.) Miechowskim, paraf. i gmi: Pałecznica, 3 mile od mia: pow. Miechowa. – Dom 19 lud. 124 (1826). –

Bolowice lub Bolowice wieś dzie: dawniej w Woj. Krakow. pow. Szkalmierskim, dziś w gub. Kieleckiej pow. Miechowskim, par. i gmi: Pałecznica, należąca do dóbr Mataszowa. Leży niedaleko od Szkalbmierza i Mataszowa o 3 mile od mia: pow: Miechowa. dom: 15. ludi 19 (1826)

Bombalice lub Bąbalice wieś folwar. dziedz. w gub. pow. i okręg. sąd. Płockim, paraf. Bonisław gmi: Łęcice, niedaleko byłego miasteczka Bielska, 3 mile od Płocka, dom 9 lud 71 (1826) Do roku 1854 była w dziedzictwie Rościszewskich sukcessorów po Jakóbie Rościszewskim h. Junosza. W 12 lat później a mianowicie w r. 1866 Kommissya likwidacyjna przyznała Stanisławowi i Franciszce Węsierskim właścicielom dóbr Bąbalice Rs. 891 kop 25 za wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. – Wincenty, Józefat i Stanisław (Węsierscy) synowie Antoniego się h. Belina podatek ofiary 24 grosza wynosił z Bąbalic rocznie rs: 27 kop 13½ a w tym stosunku pożyczka (towarzystwa kre: ewnila(?) Rs 20(?))

Bombientki wieś rząd: w gub. Suwalskiej pow i okręg. sądz. Kalwaryjskim w par. Grażyszki gmi: Nadniemańskiej, blizko granicy pln: Sejneńskiego, pół trzy mili od granicy Pruskiej, 2½ od miasta pow: Kalwaryi. dom: 16 lud: 106 (1826).

A.S.

Bębinniki wieś pryw: należąca dawniej do dóbr Kolesniki, a dziś do dóbr, par: i gmi: Simno, ¼ mili od tejże osady, 4 od miasta pow: Kalwaryi, w gub: Suwalskiej, pow: i okręg sąd: Kalwaryjskim. domów 19 lud: 154 (1826). Bębinniki leżą nad małą rzeczką łączącą z sobą dwa obszerne jeziora w pobliskości znajdujące się. Tu zaczynają się obszerne błota Zwierzyńskiemi zwane które się ciągną aż ku Żelaznej górze i Daukszom.-

Bondziniki lub Bondziszki wieś rząd: w gub: i pow: Suwalskim okręgu sąd: Sejneńskim par: i gmi: Wiżajny, 5 mil od Sejn. domów: 21. lud: 142 (1826).-

Bona Kolonija nowo założona na gruntach i w obrębie dóbr dzie: Wysokie, w okręgu i pow: Konińskim gubi: Kaliskiej par: i gmi: Kramsk. Nazwa ta przypomina nam Królowę Bonę Sforzią żonę Zygmunta I. Jagiellończyka o której nie zbyt chlubne są wspomnienia historyczne

Bonajcie obacz Banajcie

Bończa wieś dzi: dawniej zarobna, dziś niedotyczna w by: Woi: Mazo: pow: Czerskim teraz w gub: Warszaw: pow Górno-Kalwaryjskim par: Wrociszew o ¼ mili od rzeki spła: Pilicy 8 od Warszawy. Należała w przedostatnich czasach wraz z przyległą włością Michałowem do familii Komorowskich, dziś jest w dziedzictwie rodziny Dal Trozzo. Od tej wsi ma nazwisko dawna rodzina Bonieckich h. Bończa, Z tych Maciej Boniecki posiadał w ziemi Czerskiej dobra Pakrew, Ryskową-wieś, Bończę, Gołkrzyną i Bzaniczyce, które w r. 1637 pomiędzy synów jego Gabryela i Marcina rozdzielone zostały. dom: 23 lud: 176 (1826).-

Bończa obacz Bącza

Bandary wieś pry: w gub: Suwalskiej pow: Kalwaryjskim, par: Rumbowicze niedaleko od rze: spła: Niemna, od Kalwaryi mil: 9. dom: 10 lud 65 (1826) Była dawniej przez kilku cząstkowych posiadaczy osiadła. ~~Ba~~

Bandkow obacz Bądków.-

Bondyrz lub Bodyrz wielka wieś należ: do dóbr z parf: i gminy Krasnobród w jurysd: sąd: poko: w Szczebrzeszynie w gub: Lubelskiej pow: Zamojskim. Leży nad rz: Wieprzem 7 mil od mia: pow: Janowa, półtory od Józefowa, 1¼ od Krasnobroda. dom: 66 lud: 452 (1826).-

Bondzyno lub Bądzyno wieś dzi: w daw: Woi: Płoc: ~~obw.~~ Mławskim, obecnie w gub: Płockiej z pow: Sierpeckim parf: Lubowidz nad rz: Działdówką o pół mili od osady Żuromina m: 1 od granicy Pruskiej 4 od m: Mławy. dom: 22 lud: 162 (1826).- Należy do jurysd: sądu poko: w Mławie. Ztąd piszą się Bądzyńscy h. Junosza. Z tych Antoni z Bądzyna Bądzyński jako komornik ziemi Mirskiej pisał się na elekcyą Stanisława Augusta Króla z ziemią Mielnicką, także był i komisarzem skarbu litewskiego, w r. 1787 deputatem na trybunał koronny z Woi: Podlaskiego później sędzią ziemskim Mielnickim (Krasicki - Wielądek).-

Bondyriscy h. Junosza, temi czasy w Łosickim dziś pow. Konstantynowskim gub. Siedleckiej possessjonaci; z tych Bądzyński Michał Junosza ojciec Jana i Pawła był pisarzem grodzkim Mielnickim w r. 1785–1791.

Boniewo folwark kościelny w terytoryum dóbr par. i gm. Fajsławice w gub. Lubel. pow. i okręg. sąd. Krasnostawskim.

Boniewo majętność dzie. i wieś kościelna w by. Woj. Mazowieckiem Kujawskim, obecnie w gub. Warszawskiej pow. Włocławskim okręgu i dekanacie Brzeskim, w jurysdi. sąd. pok. w Kowalu, o półtory mili od Izbicy, tyleż od Lubrańca, 3 i ½ od miasta pow. Włocławka. Kościół paraf. domów 10 lud. 121 (1826). Było to dziedzictwo w drugiem dwudziestoleciu b. wieku nieodżałowanej pamięci Józefa Glińskiego referendarza stanu, członka Komissyi rząd. spraw. wewnętrz., chluby niegdyś Kujaw będącego. Tu zmarła w dobrach swych dziedzicznych w dniu 11 czerwca 1860 r. pozostała po nim wdowa, Katarzyna z Morzkowskich Glińska powszechnie poważana w tej okolicy matrona.

Bonin folwark i wieś należąca dawniej do dóbr rząd. Litewskich w by. Woi. Podlaskim dziś gub. Siedleckiej pow. Konstantynowskim, w okręg. sąd. Łosickim, par. ekonomii rząd. i gm. Janów niedaleko od rz. spła. Buga, pół mili od miasta pow. Konstantynowa, 3 od Biały. Ukazem najw. z dnia 3 listopada 1867 folwark Bonin wraz z 5 innemi folwarkami nadany został generałowi-lejtnantowi hr. Mirod. dom. 14 lud 109 (1826)

Bonisław majętność dzie. i wieś kościelna, w gub. pow. i okręg. sąd. Płockim, przy trakcie bitym z Płocka na Bielsk do Sierpca o 4 mili od stacyi pocztowej Żelice, mila jedna od Bielska 3 od Płocka, tyleż od Sierpca. Kościół paraf. drewniany, dwór, dom. 8 lud 108 (1826). Piotr Małachowski w zbiorze nazwisk szlachty Polskiej przytacza Bonisławskich nie wyrażając jakiego są herbu. Według Paprockiego o herbach fol. 145. Bonisławscy h. Pobóg wyszli z Mazowsza z pow. Mławskiego gdzie wieś Benisław lub Bonisław gniazdo ich familii. Z tych Mikołaj Benisławski z Benisławia h. Pobóg, był pisarzem grodzkim Sandomierskim. Za panowania Stanisława Augusta, Bonifacy był posłem z księstwa Inflantskiego.

Bonisław wieś Dzie. w gub. Płockiej pow. i okręg. sąd. Mław. par. Wieczfnia, w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej o mil 2 ½ od mia. pow. Mławy. Składa się z kilku pojedynczych posiadłości które razem miały w r. 1826. dom. 9 lud. 59

Bońki wioska szlach. w gub. Płockiej pow. i par. Płońskiej blisko miasta Płońska, 6 mil od Płocka, dom. 6 lud 41 (1826.) Składała się z kilku posiadłości z których znakomitsze dziedzica Bońkowskiej

Bońkiszki fol. prywa: w gub: Suwalskiej pow: Władysławowskim, jurysd: sąd: pok: w Maryampolu, par: i gmi: Giełgudyszki, od Maryampola mil. 10. dom: 1 lud: 17 (1826).—

Bońkowa wieś lub Bońkowizna wieś dawniej należna do dóbr Michałowa górnego, dziś uwłaszczona, nad rz: spł: Pilicą, w gub: Warszaw: pow: Górno-Kalwaryjskim par: Wrociszew, 1½ mili od Warki, 8 od Warszawy.— Dom: 5. lud: 47 (1826).—

Bonkowo folwark rząd: w gub: Suwalskiej pow: i obw: sąd: Maryampolskim par: Iglówka, dwie mile od Maryampola. Dom: 1. lud: 13 (1826).

Bońkowo-Śmiecie lub Śmiecze folwar: i wsią Rudowo czasz kolonią Syberyja zwaną, majętność dzie: w gub: Płockiej, pow: i obw: sąd: Mławskim par: i gmi: Dąbrowa, o milę od Szreńska i Radzanowa, 3 od miasta pow: Mławy. Majętność ta obciążona była pożyczką tow: kre: ziem: w summie złp: 14,400.— Wieś ta posiada las który w 1852 miał być urządzony według przepisów gospodarstwa porządnego leśnego. Dom: 16 lud: 146 (1826). Bonkowo jest gniazdem rodziny Bońkowskich herbu Brodzic z których Walenty Cześnik ziemi Zawkrzyńskiej posiadał w r. 1765. dobra Radzinowice i Giedczynko w Mławskim, Franciszek zaś Bońkowski h. Brodzic podstoli Racąski w r. 1786. otrzymał urząd Podczaszego ziemi Zawkrzyńskiej.—

Bonkowo Średnie lub Szredzty albo Młody, wieś szla: w gub: Płockiej pow: i obw: sąd: Mławskim, par: Szreńskiej w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej, o milę od Szreńska i Radzanowa 3 od mia: pow Mławy, dom: 6 lud: 27 (1826).—

Bońkowo-podleśne wieś szla: w gub: Płockiej pow: i obw: sąd: Mławskim w parf: Szreńskiej, w obrębie 3 mil od granicy Pruskiej, o milę od Szreńska i Radzanowa, 3½ od mia: pow: Mławy. dom: 11 lud: 77 (1826).—

Bononia wieś nal: do dóbr ordynacyi Zamojskiej, w gub: Lubelskiej, pow: Zamojskim par: i gmi: Gorajskiej, w jurysd: sąd: pok: w Tarnogrodzie, blisko osady Goraja, 2 mile od mia: pow: Janowa. Młyn murowany o dwóch kamieniach, dom: 18 lud: 99 (1826).—

Bonów.— wieś należąca do dóbr donacyjnych w parf: i gmi: Gołąbskiej, w gub: Lubelskiej, pow: Nowoaleksandryjskim, w obw: sąd: Kazimierskim, o pół mili od rz: spła: Wieprza, trzy czwierci m: od osady Bobrowniki, tyleż od Wisły i od twierdzy Iwangrodzkiej, 8 m: od mia: gub: Lublina, dom: 19 lud: 103 (1826).—

Bonowice wieś rząd: dawniej w woi: Krak: obw: Olkuskim, dziś w gub: Kieleckiej, pow: Włoszczowskim, w jurysd: sąd: pok: w Pilicy, w par: i gmi: Szczekocin, ekonomii rząd: Rokitno, nad rzeką spł: Pilicą o ¼ mili od Szczekocin, 5 od mia: pow: Olkusza. dom: 40 lud: 258 (1826). Wieś ta wraz z całą ekonomiją Rabsztyńską, przeszła w r. 1830 na własność prywatną.—

Bór tego nazwiska jest kilka nomenklatur tu poniżej wymienianych. W ogólności Bór oznacza las iglasty, a między borami, sosnowe są choiniakami a jodłowe jodłownikami zwane.—

Bór osada pryw: w byłym Woi: Kaliskim, obw: Wieluńskim, dziś w gub: Piotrkowskiej, pow: i par: Częstochowskiej, niedaleko od tego mia: 8¾ mili od Wielunia. – dom 1 lud 7 (1826). –

Bór biskupi wieś dawniej rząd: w by: Woi: Krak: dziś gub: Kieleckiej, pow: i okręg: sąd: Olkuskim, par: i gmi: Bolesław, nad samą granicą Austryjackiego Księ: Krakowskiego, o milę od mia: pow: Olkusza dom: 20, lud: 125 (1826). Zasługuje na uwagę z powodu swej obszerności pole kopalń węgli kamiennych Bendzińsko-Sławkowskie, zajmuje bowiem pierwsze miejsce w środkowej Europie po polach Szlązka górnego. Pole to ciągnie się mil 3 i pół od Będzina, jednakże przypuszczają że rozległość jego jest daleko znaczniejsza, gdyż natrafiono ślady między Sławkowem a Sienną, około Boru biskupiego a nawet pod Olkuskiemi piaskami ku Bolesławiowi. –

Bór zajański czyli zajączyński wielka wieś rząd: w by: Woi: Kaliskim obw: Wieluńskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: i okr: sąd: Częstochowskim, paraf: Przystań, ekonomii i gmi: Krzepice, 6 mil od Wielunia. dom: 67 lud 434 (1826). –

Bór zapilski wielka wieś rząd: w byw: Woi: Kaliskim w daw. ziemi Wieluńskiej, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: i okręg: sąd: Częstochowskim, w par: Truskolasy, ekonomii rząd: i gmi: Krzepice, blisko granicy Pruskiej, mil 6½ od miasta pow: Wielunia. dom: 68. lud 467 (1826). –

Bór puński zowie się las iglasty wmieszaniu z lipą i innemi gatunkami drzew liściowych, znajdujący się na półwyspie utworzonym przez Niemen od mia: dawnego Puń za Niemnem na wschodzie leżącego. Bór ten jako oblany prawie do koła wodą, a przytykający do lądu tylko ze strony południowej, wielce jest dogodnym do chowu zwierzyny płowej, jednakże oprócz sarn i zajęcy, dziś tu inna zwierzyna utrzymać się niemoże. –

Bór osada prywatna w gub: Kalis: pow: i okręg: sąd: Wieluńskim, par: i gmi: Mierzyce, od Wielunia mi: 1¼ dom 1 lud: 8 (1826). –

Bór ob: Maziarze.

Bór, wieś należąca do dóbr Dzie: par: i gmi: Józefów w gub: Lubelskiej pow: Nowoaleksandryj: okręg: sąd: Kazimierskim nad rze: Wyżnica, o pół mili od osady Józefowa tyleż od rze: spław: Wisły. –

Boraty wioska pryw: w byw: Woi: Mazo: w ziemi Czerskiej, dziś w gub: Warszaw: pow: Grójeckim par: Lewiczyn 7 mil: od Warszawy. – dom: 5 lud: 56 (1826). –

Borawskie z Wisa fol: i wieś w byw: Woi: Augustow: obecnie podług nowego podziału w gub Łomżyńskiej, pow i okr. sąd: Szczuczyńskim, w par: i gmi: Radziłów, nad rz: Wyssa o pół mili od osady Radziłowa, 11 od mia: pow: Augustowa dom: 21 lud: 166 (1826). –

AS.

Borawskie a Witynie wieś pryw: dawniej w Woj: i obw: Augustow: paw: Biebrzańskim, obecnie w gub: Łomżyń: paw: Kolneń-skim, par: i gmi: Jedwabne lub: Jedwabno, niedaleko tegoż miasteczka dziś osady, od mia: paw: Augustowa mil. 12 i pół. dom: 6 lud: 34 (1826). – Należy do jurysdikcji sąd pok: w Łomży. –

Borawskie a Prytuły wieś rząd: daw: w Woj: i obw: Augustow: paw: Biebrzańskim, obecnie w gub: Łomżyńskiej, paw: Kolneń-skim, par: Przytuły, o milę od Jedwabna, pół tory od Stawiska, 11. od mia: paw: Augustowa. dom: 20 lud: 111 (1826). – Należy do jurysd: sąd: pok: w Łomży. –

Borczyn wieś ~~pryw:~~ duch: należąca do dóbr i gmi: Chlisów lub: Chliszów, par: Kije, dawniej w Woj: Krakow: obw: Stopnickim, dziś w gub: Kieleckiej paw: Pińczowskim, okr: Szydłowskim, nad rz: Nidą, i mil 4½ od mia: paw: Stopnicy dom: 12 lud: 102 (1826). – Należy do jurysd: sąd pok w ~~O~~ Chmielniku.

Borczysko wioska pryw: daw: w Woj: dziś w gub: Kalis: pow: i okręgu sąd: Kaliskim, par: Kościelna-wieś nad samą granicą Pruską w terytoryum 3 milowem, o ¼ m: od Kalisza. dom 4 lud: 24 (1826)..

Bordowsk wieś nowo erygowana w paw Wyłkowyskim gub: Suwalskiej, ze szkołą elementarną o 1 klasie. –

Bordziłówka fol: i wieś duch: dawniej Michałowskich w byw: Woj: Podlaskim, dziś gub: Siedleckiej, pow: i okr: sąd: Bialskim z kościołem par: katolickim. dom: 21 lud: 109 (1826). – Od mia: pow: Biały m: 1¼. Niedaleko ztąd we wsi Leśna jest wspaniały kościoł z klasztorem XX: Paulinów sławny cudownym obrazem Matki Boskiej do którego pobożni z odległych nawet okolic licznie zgromadzać się zwykli. –

Bordziuny wieś pryw w gub: Suwalskiej paw i okr: sąd: Sejneńskim, par: Liszków gmi: Kudrany, niedaleko od rzeki spła: Niemna, pół tory mili od Serejów, 6 od mia: paw: Sejn. dom: 12 lud: 70 (1826). –

Boreczna Wielka lub: Boreczno kolo: jeszcze przed r: 1815 założona w daw Woj: dziś gub: Kaliskiej, pow: Kolskim, par: Dęby szlacheckie, między mia: Babiakiem i Kołem, przy samej granicy byłego Woj: Mazowieckiego, od Koła pół tory m: od Konina 4 m: ~~dom~~ dom: 16. lud: 136 (1826). –

Boreczna Mała lub: Boreczno kolonia w tem że samem co i poprzednia położeniu w gub: Kaliskiej pow Kolskim 4 mile od Konina: dom 5 lud: 32 (1826). –

Borek Klimontowski zwany, wieś duchowna, w dawnym Woj: i obw: Sandomierskim, dziś w gub: Kieleckiej paw: Miechowskim par: i gmi: Klimontów, niedaleko tejże osady, w terytoryum 3 milowem od granicy Austryi, o 3 mile od mia: pow: Sandomierza. dom: 17 lud: ~~1~~ 60 (1826). –

Borek wieś dzie: w gub: Lubelskiej pow: Krasnostawskim, par: i gmi: Klimontów, 2 mile od Sandomierza: dom: 6 lud: 32 (1826). –

Borek wielka wieś dzie: w gub: Radomskiej, w pow: i okr: sąd: Kozienickim, w paraf: dawniej Oleksów teraz Regów, w gruntach piaszczystych nad Wisłą o pół mil. od Gniewoszowa, 4 mil. od Sieciechowa, 6½ od miasta gub: Radomia. Należy do dóbr Sarnowa w czasach przedostatnich famili Działyńskich. – Dom: 32 lud: 404 (1826). –

Borek folw: do dóbr Boże, w gub: pow: i okr: sąd: Radomskim w par: i gmi: Strowice. –

Borek osada pryw: w gub: Radomskiej, pow: Opoczyńskim ~~okr: sąd: Radomskim~~ par: Białobrzegi, od Kielc mil 4 i pół. dom: 2 lud: 16 (1826). –

Borek młyn wodny w terytoryum dóbr Brodów w gub: Kaliskiej pow: Tureckim par: Świnice, w gmi: Wola Świnicka. –

Borek folw: i wioska pryw: dzie: ~~w dóbr Kwiatkowo~~ nad rz: Prosną w gub: pow: i okr: sąd: Kaliskim par: Chełmce, w terytoryum trzech milowym nadgranicznym od strony Pruss, o ¾ m: od Kalisza. dom: 6 lud: 56 (1826). –

Borek wieś dzie: do dóbr Kwiatkowa w gub. Kaliskiej dawniej w pow: Konińskim dziś w Tureckim, w par: Dobrowo nad rz: Wartą, niedaleko od mia: Turka, 3 mile od Konina. dom: 13. lud: 206 (1826). –

Borek wieś pryw: w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim okr: sąd: Szadkowskim, w par: i gmi: Szadkowskiej blisko mia: Szadku, 3 mile od Sieradza. dom: 14. lud: 109 (1826). –

Borek osada pryw: dawniej w gub: Kaliskiej, pow: Sieradzkim dziś w gub: Piotrkowskiej pow: Łaskim, w okr: sąd: Szadkowskim, par: i gmi: Lutomierskiej, mil 5 od Sieradza dom: 1 lud: 2 (1826). –

Borek wioska pryw: w gub: Kalis: pow: Sieradzkim par: i gmi: Pruszczyce, w terytoryum 3 milowem nadgranicznym od strony Prus, 3 mile od mia: pow: Sieradza dom: 3. lud: 15 (1826). –

Borek wioska pryw: w gub: Kaliskiej, pow: Wieluńskim, par: Łyśniów, o 3 mile od Wielunia. dom: 3 lud: 18 (1826).

Borek osada pryw: w gub: Kaliskiej: pow: Wieluńskim par: Osjaków, od Wielunia ~~2 mil~~ (dom: 1. lud: 2 (1826). –

Borek osada pryw: w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: Osjaków, od Wielunia m: 2½. dom 1 lud: 6 (1826). –

Borek wieś rząd: dawniej w gu Woj: Kaliskim, obec: Wieluńskim dziś w gub: Piotrkowskiej pow: Częstochow: par: Truskolasy o mil 6 od Wielunia dom: 8 lud: 43 (1826). –

A 5

Borek osada należąca do ekonomii rząd: Pocześna dawniej w Woje: Kaliskim obw: Wieluńskim, dziś w gub. Piotrkow: pow: Częstochow: par: Konopiska, w terytoryum 3 mil. blisko granicy Szlązkiej, od mia: Wielunia mil: 9½. dom: 3 lud: 18 (1826). –

Borek osada rząd: w gub. Piotrkow: pow: okręg sąd: i par: Częstochow: 8 mili od Wielunia, dom: 2 l: 10 (1826). –

Borek osada prywa w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: Trzeszczyn o 3 mile od Wielunia: dom: 1. lud: 9 (1826). –

Borek wioska prywa: w daw. Woi: Płockim, dziś w gub: Łomż: pow: i okręg: sąd: Ostrołęckim, par: i gmi: Czerwin, 2 mile od Ostrołęki. dom: 5 lud: 47 (1826). –

Borek kolonia w dobrach Kodzidłowo dawniej w Woi: Mazowieckim dziś w gub: Kaliskiej, pow: i okr: sąd: Łęczyckim par: i gmi: Grabów, niedaleko od tejże osady, 3 mile od mia: pow: Łęczycy. dom 4 lud: 38 (1826). –

Borek osada rząd: w gub: Kaliskiej pow: Kolskim par: i gmi: Chełmno, 3 mile od Łęczycy, dom: 1 lud: 8 (1826). –

Borek wioska prywa: w byw. Woi: Mazowieckim, obw: Stanisławowskim, dziś w gub: Warszaw: pow: i okr: sąd: Nowomińskim par: i gmi: Jakubów, o mile od mia: pow: Mińska. dom: 4 lud: 23 (1826). –

Borek lub Borki wieś należąca do dóbr Obory hra: Potulickich w by: Woi Mazowieckim obw: Warsz: dziś w gub: i pow: Warszaw: par: Słomczyn, gmi: Jeziorna, o ¼ m: od rz: Wisły, 3 od Warszawy. dom: 8 lud 64 (1826). –

Borek Holendry kolonia nal: do dóbr rząd: i gmi: Brześć w by: Woi: Mazowie: obw: Kujawskim, obecnie w gub. Warszawskiej pow: Włocławskim okr: sąd: Brzeskim, par: Orle, od mia: pow: Włocławka mil: 5½ – dom: 8 lud: 77 (1826). –

Borek wieś prywa: w dawnym obw: Kujawskim dziś w pow: Włocławskim w gub: Warszaw: w juryzdy: sąd: poko: w Kowalu, par: Białotarsk, 5 mil od Włocławka. dom: 6. lud: 34 (1826). –

Borek fol: i wieś dawniej duchowna, następnie rząd: dziś prywa: w dawniejszym Woi: Mazowie: obw: Kujawskim, obecnie w gub. Warszaw: powie: Włocław: okręg: sąd: Brzeskim, w par: Zgłowiączka, o 3 mi: od Włocławka, dom: 5. lud: 44 (1826). –

Borek fol: rząd: w gub: Suwalskiej pow: i par: Sejn: ekonomii i gmi: Sejny, o pół wiorsty od Sejn. dom: 1 lud: 8 (1826). – W dawniejszym lesie Borek zwanym, na pół wyspie Ostrowie do jeziora Sejneńskiego przytykającym, za panowania Zygmunta Augusta, stał wspaniały pałac Księ: Wiśniowieckiego ówczesnego dziedzica dóbr Sejny, jednego z przodków króla Michała. –

Borcowa ~~Młyn~~ przyległość do dóbr Załuskowo Kościelnie, w pow: i gub Płoc: par: Załuskowo

Borek obacz **Borki**

Borki wieś prywa: w byw. Woi: Krakow: dziś w gub: Kieleckiej pow: i okręg: sąd: Stopnickim, par: Beszowa, niedaleko od Pacanowa, 2 mi: od mia: pow: Stopnicy. dom: 12 lud: 84 (1826). –

Borki wieś rząd: należąca do dóbr i paraf: Jasionna w gub. pow. i okr. sąd: Radomskim, w gmi: Białobrzegi nad rzeką spła. Pilica, od osady Białobrzegi wiorst 5, od Radomia wiorst 28, własność w czasach przedostatnich Wilkanowskich: Młyn (1871) Wincentego h. Jezierowskiego, karczma, dom: 7 lud: 55 (1826). Folwark

Borki wieś należąca do dóbr Wólka = Kłucka w gub. Radomskiej, pow. Opoczyńskim, okręg sąd: Szydłowieckim, par: Grzymałków, o 2 mile od Radoszyc, 3 i pół od mia: pow. Końskich, dom: 23 lud: 195 (1826). —

Borki Małe lub Mniejsze wieś należąca do dóbr Wólka = Kłucka, w gub. Radomskiej, pow: Opoczyńskim, okrę: sąd: Szydłowieckim, par: Grzymałków, o 2 mile od Radoszyc, 3 i pół od mia: pow: Końskich, dom 8 lud. 52 (1826). —

Borki kolonia w byw. Woj: dziś gub. Kaliskiej pow: daw. Konińskim dziś Słupeckim okr: sądi Pyzdrskim, należąca do dóbr dawniej Rządowych dziś pryw: Ciążeń, w par: i gmi: Ciążeń, od Konina mil 4. Dom: 3 lud: 23 (1826). —

Borki wieś pryw: do dóbr Wysokie w gub: Kalis: pow: i okr: sąd: Konińskim, w par: i gmi: Grąmsk lub Grąmsko w obrę: 3 milowym nadgranicznym od strony Prus, blizko rzeki: spław: Warty, dwie mile od Konina, dom: 11 lud: 114 (1826). —

Borki folwark i młyn pryw: daw: w Woj: Kaliskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Noworadomskim, w par: Pławno, nad rze: Wartą, niedaleko od osady Pławno, 7 mil: od Piotrkowa. dom 2 lud: 20 (~~1826~~). —

Borki folwark pryw: w gub. Piotrkow: pow: Noworadomskim w par: Jedlno 7 mil: od Piotrkowa. dom: 1 lud 9 (1826). —

Borki wieś pryw: w gub: Kalis: pow: Sieradzkim okr: sąd: Szadkowskim par: Drużbin, niedaleko od osady fabrycznej Poddębice, 4 mile od m. pow. Sieradza. Część na Borkach należy do dóbr ~~Pod~~ Rzechta, a część do dóbr Drużbin, dom: 9 lud: 98 (1826).

Borki fol. rząd: w gub: Kaliskiej w pow: Sieradzkim okr: sądi Szadkowskim par: Babczyców, przy samej granicy byłego Woj: Mazowieckiego. dom: 3 lud: 36 (1826). —

Tego ~~Borki~~ pustkowiska były w r. 1815 ~~były~~ dwa dominiża czyli majętności z których jedna należała do Milewskiego, drugi fol. Borki Milewskie stanowił osobne dominium. Za naszych czasów dobra Lipki i Borki w okrę: Szadkowskim posiadał (w r. 1856–1858) Zabłocki Wincenty-Antoni syn Walentego h. Łada a brat Konrada Feliksa. Tenże ~~razem~~ wspólnie z żoną posiadał także dobra Zalesie A. i B. w Kaliskim. —

Borki osada pryw: w gub. daw: Płockiej pow: Pułtuskim, obecnie podług nowego podziału kraju w gub: Łomżyńskiej pow: Ostrowskim par: i gmi: Długosiodło, w okrę: sąd: Pułtuskim, mil 5 od Pułtuska, dom: 1. lud: 3. (1826) należy do dóbr Grondy. —

Borki rumunek czyli osada należąca do dóbr dziedzicznych i gmi: Okalewa w gub: Płock: pow: dawniej Lipnowskim obecnie Rypińskim, par: Świedziebna. Leży blisko granicy Pruskiej o mil: 5¼ od mia: pow: Lipna. dom: 2 lud: 19 (1826).

Borki wieś Rz: nal: do dóbr Przywitowo, w daw: Woj: Płockim pow: Lipnowskim, dziś w gub: Płock: pow: Rypińskim par: i gmi: Skrwilno, w terytoryum 3 mil: od granicy Pruskiej, o półtory mili od Rypina, 4 i pół od Lipna. Dom: 12 lud: 58 (1826).

Borki lub. Borek rumunek należący do dóbr Rokitnica w gub: Płockiej w pow Rypińskim par: i gmi: Skrwilno od Lipna mil 5¼. dom: 2 lud: 10 (1826).

Borki folwark nowo erygowany z gruntów dóbr Złoczewskich w pow: Sieradzkim w gub: Kaliskiej gmi: Złoczew.

Borki wieś z fol: do dóbr Kunin w gub: dawniej Płock: dziś Łomżyń: w pow: i okr: sąd: Ostrołęckim, blisko rzeki spław: Narwi, o półtory mili od Koziana, 3 od Ostrołęki. Dom: 9 lud: 60 (1826).

Borki wieś daw: królewska w ekonomii koronnej Sannikach w by: Woj: Mazow: dziś w gub: Warszaw: pow: Gostyńskim par: Troszyn w jurysd: sąd: pok: w Gombinie, nad rzeką spławną Wisłą niedaleko od Gambina, 5 mil od mia: pow: Kutna. Dom: 25 lud: 23 (1826).

Borki gmina i wieś należąca do kamelaryi miasta Łęczycy dawniej w Woj: Mazow: następnie w gub Warszaw: obecnie w gub: Kaliskiej pow: okręg: sąd: i par: Łęczyckiej, o ¼ mili od Łęczycy. Dom: 17 lud: 160 (1826).

Borki fol: i wieś dziś: w gub: Warszaw: w pow: i okr: sąd: Stanisławowskim par: Jeruzal od mia: pow: Mińska mi: 2½, pół mili od Latowicza, dom: 12 lud: 94 (1826). Dobra Borki miały w roku 1867 ustanowiony szacunek do licytacyi na rs: 6,083; takiż sam szacunek ustanowiony był przez władze kre: do licytacyi w d 8/20 Marca 1843, w którym to terminie pozostało z pożyczki tow: kred: do umorzenia rs 1687 kop: 28, zaś w drodze subhastacyi sprzedane być miały też dobra dnia 2/14 Marca 1843 od summy rs: 8400 (jako 2/3 części szacunku przez biegłych wynalezionego. Rozległość tych dóbr wynosić ma morg: 668. Wieś ta miała w r 1852 lasu około 6 włók. ~~Majątek ten~~ należała (ona dawniej) do dóbr Waliska. Podobno w r 1852–1858 była w posiadaniu Wincentego Gorczyńskiego h: Sas z.

Borki folwark właściwie Borki Kiełbowskie nazwany, w gub: Warszaw: pow: i okr: sąd: Radzymińskim w par: i gmi: Klembów nad rz: Jasionką, przy drodze bitej Warszawsko-Peterzburskiej; Dziedzictwo w r 1852 Pomianów Kamierowskich, 2 mi: od Radzymina, 3½ od Mińska dom: 2 lud 25 (1826). Folwark ten należy obecnie, do dóbr głównych Tłuszcz, wszelako ma oddzielną księgę hypoteczną. — Ogólna jego rozległość wynosi około włók 11. miary npol:; w rzędy tem jest lasu iglastego młodocianego włók 2.

Borki wieś Dzie: w gub: Warszaw: w pow: i okręg: sądo: Radzymińskim, w par: i gmi: Radzymin, o 4 mili od tego miasta, 5 ½ od mia: pow: Mińska. Należy do dóbr Radzymin własności niegdyś Barona de Mohrenheim radcy stanu aktualnego państwa rossyjskiego. dom: 9 lud: 88 (1826).

Borki Strachowskie folwark i wieś dzie: w gub: War: w pow: i okręg: sąd: Radzymińskim, w par: i gmi: Jadów, nad rz: Ossownicą, o 4 mili od osady Jadowa, 4 od mia: pow: Mińska, 9 m: od Radwankowa, gdzie był magazyn solny. Należy do dóbr Strachówka. dom 16 lud 143 (1826).

Borki do Potyczy wieś należąca dawniej do dóbr koronnych Potycz, dziś własność pryw: w daw: ziemi Czerskiej w Woj: Mazowie: teraz w gub: Warszaw: pow: i okręg: sąd: Garwolińskim [Garwothalwaryjskim], w par: Czerskiej, nad Wisłą o pół mili od Czerska 4 m: od Góry Kalwaryi, 6 od Warszaw: dom: 4 lud: 32 (1826). Wieś tę jako leżącą nad samym brzegiem Wisły, w czasie nadzwyczajnego wylewu Wisły, zupełnie zalewa woda, która podnosi się do tak znacznej wysokości, że wszelka komunikacya lądem z niektóremi wsiami zostaje przerwana. W czasie puszczania lodów Wisła od miejsca wejścia do niej rzeki Pilicy, do tamy Moczydłowskiej (na przestrzeni 18 wiorst) pokrywa się gęstą massą lodów, które miejscami tworzą zatory a wówczas wsie okoliczne, a między temi i Borki ulegają wielkiej klęsce.

Borki Seroczyńskie wieś Dzie: w daw: Woj: Podlaskiem dziś w gub: pow: i okręg: sąd: Siedleckim, w par: i gmi: Seroczyn nad rz: Swidrem, przy samej granicy gub: Warszaw: o pół mili od byłego miasteczka Seroczyna 4 i pół od miasta gub: Siedlce. Należy do dóbr Seroczyn familii Łaszkiewskich. dom 21 lud 164 (1826).

Borki Kosiorki fol: i wieś szla: w daw: Woj: Podlaskim dziś w gub: pow: i okręg: sąd: Siedleckim, par: i gmi Zbuczyn, o milę od Siedlec. dom 14 lud 105 (1826).

Borki Kossy fol: i wieś szla: w daw: Woj: Podlaskim dziś w gub: pow: i okręg: sądo: Siedleckim, par: i gmi: Zbuczyn o milę i ćwierć od Siedlec. dom: 14 lud 92 (1826)

Borki - Paduchy wieś szlachecka posiadana przez kilku współ dziedziców w byw: Woj: Podlaskim, dziś w gub: pow: i okręg: sąd: Siedleckim par: i gmi: Zbuczyn o milę i ćwierć od Siedlec. dom: 17 lud: 116 (1826).

Borki Sołdy fol: i wieś szla: w daw: Woj: Podlas: dziś w gub: pow: i okręg: sąd: Siedleckim par: i gmi: Zbuczyn o 1 ¼ m: od Siedlec dom: ~~27~~ 21 lud: 110 (1826).

A S.

Borki Święcze fol. i wieś dzie: w byw: Woi: Podlaskim dziś w gub: pow: i okręg sąd: Siedleckim, w par: i gmi: Zbuczyn o 1m: od Siedlec. Majętność Borki święcze lit: A należała w 1829 w części do Jana i Ignacego braci Zbiszewskich a w części do Ignacego i Feliks. Rosciszewskich, miały zaś ustanowiony szacunek w hypotece złp: 22800. W 10 lat później a mianowicie w r 1838, posiadała część wsi Borki-Święcze lit: A Maryanna z Markowskich Brzeźnicka, daley w latach 1865=1870 Eustachy Odrowąż Krulinski, niegdy radca dyrekt: tow: kred: w Siedlcach. dom: 4 lud: 30 (1826).

Borki Wyrki fol: i wieś szlach: w byw: Woi: Podla: a teraźniejszej gub: Siedleckiej, w pow i okręgu i sąd: Siedleckim, w gmi: i par: Zbuczyn, blisko traktu głównego Brzesko Litewskiego o 1¼ m: od Siedlec. Dom: 24 lud: 134 (1826). –

Borki Krzeslinskie wieś dzie: w by: Woi: Podlaskim dziejszej gub: Siedleckiej pow: i okręg sąd: Siedleckim w par: Suchożebry w gmi: Krzeslin, nad rz: Liwiec półtory mili od mia: gub: Siedlec. Dom: 26; lud: 208 (1826). – Należy do dóbr Krzeslin, niegdyś familii [illegible]

Borki Prawdzinskie wieś należąca dawniej do dóbr rząd: Prawda, w by: Woi: Podlaskim, dziś w gub. Siedleckiej pow: Łukowskim okr: sąd: Garwolinskim, par: i gmi: Prawda Stoczek (między byłami miastami, dziś osadami wiejskiemi Stockiem i Parysowem, o mil: 5 od mia: pow: Łukowa. dom: 6 lud: 34 (1826).

Borki Nowodworskie kolonia a raczej osada młynarska należąca do dóbr i par: Nowodwór w gub: Siedleckiej pow: Łukowskim okr: sąd: Żelechowskim, od miasta pow Łukowa mil 5¼; dom: 4 lud: 24 (1826). – Przed kilkudziesięciu laty był w Borkach tylko młyn wodny i jedna chałupa włościańska. –

Borki wieś i włość dzie: w daw: Woi: Podlaskim obecnie w gub. Siedleckiej, w pow: Radzyńskim, par. Kock, gmi: Sitno dziedzictwo dawniej Czerskich, następnie około r 1867 Walentego Jazwinskiego h: Grymała. Leży nad rzeczką Bystrzycą na drodze z Kocka do Radzynia o półtory mili od tychże miast. Dwór porządny, młyn na stawie, dom: 18 lud: 130 (1826). Dawne to gniazdo Borkowskich h: Abdank. Z tych Marcin syn Stanisława i Doroty Wiśniowskiej był najprzód pisarzem grodzkim Przemyskim, potém sędzią Lwowskim. Są także Borkowscy w pow: Siedleckim gdzie wieś szlachecka Borki w par: Zbuczyn gniazdo tej familii. –

Borki osada należąca do dóbr i gmi: Rajgród w gub: Łomżyń: pow: Szczuczyńskim par: Bargłów, nad kanałem spław: Augustowskim, o półtory mili od mia: pow: Augustowa. dom: 1 lud: 6 (1826). Tu jest trzecia śluza na kanale Augustowskim, upust w grobli aparawej i przystań mogąca pomieścić około 60 statków. –

Borki wieś z fryszerką w gub. i pow. Kieleckim nad rzeką [illegible] która od tego punktu służy do użytku fabryki żelaznych, a od miasteczka Sobkowa zdatna jest pod spław drzewa. —

Borki wieś należąca do dóbr Lubnickich w byl. Wdw. Krak. dziś w gub. Kieleckiej, w pow. Stopnickim, między Górą i Zdzędną o 4 mili od Pacanowa. —

Borków wieś należąca do dóbr dzie: Szczeczno w daw. Wdw. Krakowskim obecnie w gub. i pow. Kieleckim w gmi. Szczecnowskiej, w par. Daleszyce blisko tejże osady, dwie mile od Kielc. Młyn wodny, dom 7 lud 59 (1826). —

Borków wieś pryw. w daw. Wdw. i pow. Krak. dziś w gub. Kieleckiej w pow. Stopnickim, w okręg. sądz. Szydłowskim, par. Jędrzejowice, 4 mile od Stopnicy. dom 9 lud 64 (1826). —

Borków osada pryw. w gub. Kieleckiej pow. Stopnickim, par. Jędrzejowice, od Stopnicy mil 3½ dom. 2. lud. 13. (1826). —

Borków wieś kościelna i włość w by. Wdw. dziś w gub. Kaliskiej w pow. i okr. sąd. Kaliskim, w terytoryum 3 mil. nadgranicznym od strony Pruss, i pół mili od Skalmierzyca, z kościołem paraf. należącym do dekanatu Kaliskiego. Dom. 32 lud. 312 (1826). Przed ostatnim rozbiorem kraju w r. 1794 Borków był królewszczyzną i liczył wówczas tylko domów 16. W latach 1858–1862 posiadał rozległe dobra Borków, Grabowice, Lipe, Brudzew i Skarszew położone w powiatach, Tureckim i Kaliskim, Alfons hr. Taczanowski i miał w r. 1862 zamiar utworzyć z nich majorat, co wszakże nie przyszło do skutku. —

Borków wieś nal. do dóbr dzie. Rudno w gub. War. pow. i okr. sąd. Nowomiejskim w paraf. i gmi. Kołbiel, 2 mile od Mińska, mila 1 od Siennicy. dom 5 lud 41 (1826). —

Borków fol. należ. do dóbr Miłosna, w gub. pow. i okr. sąd. Warszawskim, par. Zerzeń, gminie Wawer, od Warszawy 1½ mili. Dwór porządny, lasy, łąki pastwiska i jezioro mający, dom. 20 lud. 148 (1826). — Wieś ta była przed kilkudziesięciu laty w dziedzictwie rodziny Przedzieckich; następnie w pierwszej połowie tego stulecia należała wraz z przyległemi wsiami Zerzniem, Kaczydołem, Miłosną i Janówkiem do Sapiehów od których przeszła w dom książąt Druckich – Lubeckich; hrabina bowiem Sapiehowa była siostrą rodzoną księ. Franciszka Ksawerego Lubeckiego ministra skarbu Król. Polskiego. —

Borków lub **Borkówka** fol. i wieś należąca do dóbr Przepiórów niegdyś własność Granowskiego Michała w gub. Radom. w pow. i okr. sąd. Sandomier. w par. Mydłów, między osadami Iwaniskami i Klimontowem, 3 mi. od Sandomierza i tyleż od Wisły, dom. 10 lud 72 (1826). —

A5

Borkowice wieś parafi. gmi. i włość w gub. Radom:
pow: Konskim, okręg: sąd Szydłowieckim, dawne dziedzictwo Nałę-
czów Małachowskich. Leży nad małą strugą wpadającą do
Radomki, o pół mili od Przysuchy, mila od Skrzynna, 3 od
Konskich, 4 i pół od Radomia; dwór porządny, grunta dobre
gliniaste i lasy. dom 36 lud.: 325 (1826). – Z tąd dziedzica
Duninów – Borkowskich zwanych, potém dziedzictwo Wał-
skich, Chlewickich, a w r. 1791 już było w posiadaniu
Małachowskich. Z tych Antoni wojewoda Mazowiecki
z Katarzyny Działyńskiej miał synów: Onufrego, Józefa i
Ludwika. Z tych Onufry hr. Małachowski posiadał dobra
Borkowice w latach 1829–1839, który to majątek naby-
ty był przed Krokiem 1829 za summę Zł: 800,000. Po nim
odziedziczył ten majątek ~~trzy~~ w raz z wielu innemi, brat jego
Ludwik, syn Antoniego woj: Mazowieckiego, a synowiec
Stanisława, marszałka sejmu 4 letniego. W młodości
wstąpił on do wojska i dosłużył się stopnia szefa
szwadronu, później jako radca zasiadał w b. radzie
woj: Sandomier:. Rozstał się z tym światem w d. 31 Stycznia
r 1856. Z Ludwiki Komarównej zmarłej w 1850 zostawił
dwie córki: hr. Hortensyę i hr. Idę Rzewuską, a z trzeciej,
zmarłej w 1852 hr. Stefanii Plater, kilkoro wnuków. – W roku
1866 sukcessorowie hr. Plater, otrzymali za grunta włościanom
w dobrach Borkowicach rozdarowane r.s 48,825 kop: 14 wynagro-
dzenia likwidacyjnego. Wieś Borkowice w położeniu prześli-
cznem, ma park i ogród z wielkim zaprowadzony gustem
i starannie utrzymywany przez Onufrowę hr. Małachow-
ską, która była (w 1866) dożywotnią posiadaczką tego klu-
cza. Piękny Kościół paraf: na wysokiej górze położony, panujący
nad całą okolicą. Wzniósł go wielkim kosztem sp:
hr. Onufry Małachowski w stylu gotyckim z oknami
kolorowemi i innemi ozdobami tego porządku archi-
tektonicznego, podług planu radcy budowniczego Markonie-
go. Małżonka sp: Onufrego Marya z hr. Tarnowskich hra:
Małachowska, opatrzyła świątynię w bogate aparaty i ozdo-
by, między któremi znajduje się kilkanaście ornatów naj-
piękniejszego wzoru przepięknie samą wyszytych. Kilka
jest obrazów pięknych, na szczególną zaś uwagę zasługuje
w jednym ołtarzu statua św: Antoniego w pół=biuście
naturalnej prawie wielkości, z jednej sztuki kruszcu
ołowianego wykuta, którą (według podania odkrytą ta bryłę) odkrył
około r 1646 w górach pod Korczówką górnik z wsi
Niewachlowa Hilary Mała, a znalazłszy napis na
bryle wskazujący iż z niej ma być ulany pomnik
świętego Antoniego, starosta Checiński Karat ją obro-
bić, i kościół w Borkowicach nią ozdobił. Dawniejszy
kościół farny, był erekcyi Duninów. Nowy kościół poświę-
cony został dnia 20 Września 1846 przez biskupa dyecezyi

Sandomierskiej Ks. Goldman. W dniu św. Antoniego wielki tu bywa odpust. Z parku górnego prześliczny widok na całą okolicę. Kilka ogrodów owocowych obszernych, mieszkanie pr. Małachowskiej, domek nie wielki, ale malowniczo położony, wśród klombów, drzew i kwiatów. W Borkowicach znajdują się groby znakomitej familii hr. Nałęczów Małachowskich, tudzież groby Drowążów Kietlińskich i inne. – Tu mieści się główna administracya fabryk Borkowicko-Miehlańskich, stanowiących dwa klucze tegoż samego nazwiska. Fabryki Borkowickie składają się z pieca wielkiego jednego i czterech fryszerek. Położone są u źródeł rz. Radomki, spadki wód są niewielkie, a ilość wody z powodu zupełnego wycięcia lasów sąsiednich Gowarczowskich znacznie mniejsza. Dlatego fryszerki, w czasie wód wiosennych i lat mokrych są czynne, w suchych miesiącach zupełnie stoją. Produkcya roczna żelaza kutego wynosi ~~3~~ 5000 centnarów. Piec wielki opatrzony jest w machinę parową, która w czasie braku wody porusza miechy drewniane cylindrowe. Zakłady Borkowickie położone są na tej samej wodzie, co i zakłady Przysuchskie. W okolicy znajdują się w obfitości ruda żelazna wydająca wyśmienite żelazo, znane pod imieniem Borkowickiego. Z tych to Borkowic pochodzą Borkowscy her. Łabędź, znakomita niegdyś rodzina, z których Stanisław Dunin Borkowski był kasztelanem Połanieckim syn zaś jego Piotr z Dębińskiej zrodzony, był chorążym Sandomier., posłem na sejm w 1608 r. także był deputatem na trybunał Radomski. Stanisław Dunin Borkowski h. Łabędź z wielkiego Strzyżna kasztelan Połaniecki, deputat w r. 1674 na trybunał Radomski, poseł do Wiednia a potem i marszałek trybunału Koronnego w 1683. –

Borkowizna osada prywat. w gub. Kaliskiej pow. i okręg. sąd. Wieluńskim, w par. Walichnowy, 3 mile od Wielunia. Dom. 1 lud. 5 (1826). –

Borkowizna wioska czyli tak nazwany rumunek w gub. Płock. pow. i okręg. sąd. Lipnowskim par. i gmi. Skępe, w obręb. 3 mili. od granicy Pruskiej, o półtory mili od miasta pow. Lipna. Dom. 5 lud. 37 (1826)

Borkowo Wielkie wieś fol. i dwór w daw. woj. Płockim obw. Mławskim, obecnie podług nowego podziału kraju w gub. Płock., pow. Sierpskim par. i gmi. Borkowo-Kościelne pół mili od Sierpca 2 od Bieżunia, 4 od m. pow. Mławy dokąd należy jurysd. sąd. pok. tutejszej gminy. Dom. 19 lud. 136 (1826). – Z tego Borkowa piszą się Borkowscy h. Junosza, jednejże dzielnicy z Rościszewskimi. Borkowo obciążone było pożyczką tow. kred. ziem. w summie zł. p. 19,000, zaś obciążenie pożyczką kredytową z r. 1869 wynosi r. s. 5,950. –

Borkowo Kościelne wieś rząd. paraf. i gmina w daw. Woj. Płockie obw. Mławskim, dziś w gub. Płockiej pow. Sierpskim nad rz. Skra inaczej Sierpienica zwanej, o pół mili od mia. pow. Sierpca, dwie od Bieżunia, 7 od mia. obw. pow. Mławy gdzie podlegała jurysd. sąd. pokoju. Kościół par. domów 22 lud. 224 (1826). — Borkowo Kościelne płaciło ofiary 24tego grosza rs. 33. kop. 3 a w tym stosunku obciążone było pożyczką tow. kred. w summie rs. 2,495.

Borkowo wieś rząd. należąca do dóbr i par. Lubiejewo nad rz. Wkrą na której tu znajduje się most z taryfą 3ciej klasy do pobierania mostowego, na drodze z Kalwaryi do Pułtuska i Prasnysza, półtory mili od Nowego Miasta. 9 od mia. gub. Płocka dom. 19 lud. 163 (1826). ~~Dwie wsie jedna Borkowo~~ Wieś ta wyjąca gospodarzy trzynastu, została w 1860-1861 oczynszowana.

Borkowo-Potrzeby wieska w gub. Płock. w pow. Prasnyskim w obrębie 3 milo. od granicy Pruskiej. —

Borkowo-Bokoy wieś szla. w gub. Płock. pow. i okręg. sąd. Prasnyskim, par. Węgra, w obręb. 3 milowym od granicy Pruskiej, o milę od mia. pow. Prasnysza dom. 15 lud. 78 (1826). —

Borkowo Falenta lub Falenty wieś pryw. w gub. Płock pow. i okręg. sąd. Prasnyskim, par. Węgra, w obręb. 3 milo. od granicy Pruskiej, o 1 mi. od Prasnysza. dom. 23 lud. 127 (1826). —

2) Borkowa w daw. Woj. Płockim pisze się Borkowscy h. Gozdawa. Kazimierz z Borkowa Borkowski, Franciszek, Jan, Marcin i Adam z ziemią Ciechanowską podpisali się na elekcyą Augusta II króla. —

Borkowo-Wrocibi przyległość do dóbr Jastrzębie w gub. Płockiej, pow. Prasnyskim. —

Borkowo wielka wieś należ. do dóbr rząd. par. i gmi. Mały-Płock, w gub. Łomż. w pow. Kolneńskim, w jurysd. sąd. pok. w Łomży, w terytorium 3 milowym od granicy Pruss, nad rzeczką Skrodą na traktcie z Łomży do Królewca i Prus Wschodnich, o trzy ćwierci mili od Kolna, 2¼ od mia. pow. Łomży, dom. 69 lud. 464 (1826)

Borkowszczyzna wieska nale. do dóbr rząd. i gmi. Kadaryszki w gub. i pow. Suwalskim, w okr. sąd. Sejneńskim, par. Wiejsieje, 8 mil od Sejn. dom. 4. lud. 27 (1826). —

Borkowszczyzna wieska pryw. w gub. Suwalskiej pow. okręg. sąd. par. i gmi. Kalwaryjskiej o milę od mia. pow. Kalwaryi. dom 4 lud. 37 (1826). — Należy do dóbr Trakiany. —

Boranice, Borunice lub Boranica fol. i wieś daw: Królewska w byw: Woj: Krak: obw: Miechowskim, dziś w gub: Kieleckiej, w pow: Pińczowskim, okręg: sądz: Skalbmierskim, w par: i gmi: Kościelec, w terrytoryum 3 mil: od granicy Austryj: o mile i ćwierć od miasta okręg: Skalbmierza, tyleż od Proszowic, półtory od Brzeska nowego i rze: spła: Wisły, 4 od mia: pow: Miechowa. dom 29 lud 197 (1826). — Wieś tę posiadał w ostatnich czasach rzeczy pospolitej prawem emfit: Łętowski podczaszy Krakow: na mocy konstytucyi r 1775 i opłacał rocz: kwarty do skarbu, złp: 686. i 26 groszy. W r 1830 przeszła w własność prywatną, a około r 1867 została w dziedzictwie Jana Gadomskiego który za ustanowione grunta włościańskie otrzymał Rs: 2791. k: 44 indemnizacyi.

Borostwo osada pryw: w gub: Kaliskiej, pow: i okręg: sąd: Konińskim, par: Grabienice, 2 mile od Konina. dom 1 lud 5 (1826). —

Borostwo lub Borowa osada pryw w gub: Kalis: pow i okręg: sądz: Wieluńskim, par: Krzyżewice, od Wielunia mil 5. dom 1 lud 4 (1826). —

Borosuchy wieś pryw: w by: Woj: Sandomierskim, w pow: Opatow: Dziś w gub: Radomskiej, w pow: Iłżeckim, okręg: sąd: Sobeckim, par: i gmi: Sienno, o pół mili od tejże osady, tyleż od rze: spła: Kamiony, 6 od mia: pow: Opatowa. dom: 15. lud: 52 (1826). — należy do dóbr Trzemcha imienia Nowosielskich

Borów lub Borowica dobra rząd: w gub: pow: i okręg: sąd: Radom: par: Odechów, w gruntach piaszczystych, z lasem nad rz: Iłżą na drodze z Iłży do Jastrzębia? o mile od tejże osady, 3¼ od mia: gub: Radomia, w obszernych ograniczeniu z młynami i tartakami. Borów z przyległościami Buda Kożerowa, Wólka garncarska, Wólka maziarska i Tymaczów za czasów rz. pltitej był w dzierż: Tymińskich, Olszewskich, Rzążańskich, a przy końcu 18go wieku Baranowskich. — W pierwszej ćwierci bieżącego stulecia należał do familii Ogrodzińskich. We wsi Borowie jest dwór porządny, folwark, dom: 4 lud 62 (1826). —

Borów wieś daw: duchowna teraz pryw: należąca do dóbr par: i gmi: Opatówek, w gub: pow: i okręg: Kalis: o mile od Kalisza, ¼ mili od Opatówka. W r 1786 miała dom: 21. a zaś w r 1826 liczono tamże dom: 27 lud: 186. —

Borów wielka wieś duchowna w gub: Lubelskiej pow: Zamojskim, okręg: sąd: Kraśnickim, blizko ujścia rz: Sanny do Wisły, o pół mili od mia: Zawichosta, tyleż od granicy Austryjackiej, 5. od mia: pow: Janowa. Kościół paraf: dom: 47 lud: 343 (1826). — Wioski 24 na 5 Maja 1870 spalił się w wsi Borowie młyn zaasekurowany na rs: 1080. W daw: czasach należał Borów do Klasztoru Damianitów

czyli zakonnic św. Klary w Zawichoście ufundowanego, któremu r. 1257 wraz z całą innemi wsiami nadany został. Lasy do dóbr Borowa należące są mało zamożne w drewno spławne. Po wielkich deszczach i stopnieniu śniegu Wisła i San wezbrane, zalewają częstokroć grunta wsi Borowa, mianowicie zaś wsi Chwałowice, Orzechów, Witkowice, Ostrówek, Popowice i Grządź w Galicyi położone

~~Borów~~ Borowscy h. Szeliga? Hablandt pochodzą z familii Skarbków (wsi) w Woj. ~~sły~~ Sandomier., a wziąli denominacyą od dóbr Borowa nad Wisłą

~~**Borów** dobra Borów z składające się z folwar. Borów, i Fryszerka, z wsiów Borów i Majdany z kolonii Huta, Grondy, Szaty lub Trzcinice, z lasów przyległych oraz z jednej trzeciej części nomenklatury Jeziór zwanej, od dóbr Krzemica Cl. odłączonej a do dóbr tych wcielonej miały ustanowiony przez władzę tow. kredyt. szacunek do licytacyi w r. 1867 w summie rs. 29,432 kop. 62½. We wsi Borowie istniała w 1848 fabryka żelaza kutego p. Dyjonrego Trzcińskiego. Wydała w r. 1848, żelaza w sztabach centnarów 1800 wartości rs. 9500. Pracowało w niej ludzi 15.~~

Borów — wieś szla. w gub. Lubelskiej pow. i okr. sąd. Krasnystawskim, par. Gorzków nad rz. Żółkiewką, o pół mili od osady Gorzkowa, mila jedna od Żółkiewki, 2 od miast. pow. Krasnegostawu. dom. 49. lud 331. (1826). Wieś ta ciągnie się półkolem pod osłaniającemi ją z dwóch stron lasami; z trzeciej strony przypierają łąki, przerznięte rz. Żółkiewką. Na drugiej stronie tej rzeczki, jest ładna wioseczka Czysta Dębina, a od południa odkryty jest widok na miasteczko, dziś osadę Gorzków i otaczające go wioski. Szlacheckie zagrody znikły jedna po drugiej i już prawie cały Borów jest jedną własnością. — W r. ~~1852~~ 1851 posiadał tę majętność Klemens Skawiński sędzia pok. okręg. Krasnostawskiego, który w ro. 1851 ~~tu~~ założył tamże fabrykę araku krajowego. Przed dwustu laty a mianowicie, w r. 1656 wieś Borów była jeszcze czysto szlachecką, a nawet nie bardzo osiedloną. W r. 1866 Komisya likwida. przyznała Klemensowi Skawińskiemu właścicielowi dóbr Borów lit. A. r.s. 3,241 kop. 34 (wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie, zaś Ignacemu Zyspulskiemu właścicielowi Dóbr Borów lit. F, także wynagrodzenie w summie rs 341 kop. 28. — Trzecia część szlachecka należała do sukcessorów (w pamiętnym r. 1866) Katarzyny Boleścinej. —

Borów dom: i wieś pryw: w gub: i paw: Lubelskim w okr: sąd: Kazimierskim, w par: i gmi: Chodel, nad rzeczką Chodel zwaną, o półtory m: od Bełżyc, 4 i pół od Lublina. Dwór porządny, staw obszerny, dom: 28 lud: 232 (1826). Dobra Borów ff: Trzcińskich składają się z folwarków Borów i Fryzierka, ze wsiów Borów i Majdany, z kolonij Huta, Grondy Kąty lub: Trzciniec, z lasów przyległych oraz z jednej trzeciej części namenklatury Józów zwanej, od dóbr Kręznicy lit: C. odłączonej i do tych dóbr wcielonej. Szacunek przez: wto: kre: do Liquidacyi w 4 Lutego ns 1844 ustanowiony był na rs: 17,400. – Z pożyczki kre: i pozostało w tym terminie do umorzenia rs: 5,306 kop: 77½. We wsi Borowie istniała w 1848 fabryka żelaza kutego ś: Dyonizego Trzcińskiego. Wydała w roku 1848 żelaza w sztabach centnarów 1800, wartości rs: 9,500. Pracowało w niej ludzi 15. –

Borów fol: i wieś Dzie: w gub: Warszaw: w pow i okr: sąd Łowickim w par: i gmi: Bielawskiej, nad rz: Bzurą, o milę od Bielaw, tyleż od Soboty, 8 od mia: i pow: Rawy, własność w 1853 T. z Ryszczewskich hr Marbelh, następnie w latach 1862–1867 Feliksa Grabskiego. dom: 18 lud: 175 (1826). – Lasu wysoko piennego sosnowego, pomierzonego i urządzonego w 90. letniej kolei, podług prawideł rządnego gospodarstwa było przed rokiem 1853 włók 19 morg 21½. – Obciążenie pożyczką tow: kred: w r 1869 wynosiło rs 15,600

Borowa folwark należący do dóbr rząd: i gmi: Olsztyn w daw: Woi: Krak: obw: Olkuskim, obecnie podług nowego podziału kraju, w gub: Piotrkow: pow: Częstochowskim, w jurysd: sąd: pok: w Żarkach, od mia: pow: Olkusza mil 8. dom 2 lud 4 (1826).

Borowa wieś do dóbr i paraf: Grzymiszew w gub: Kalis: pow: i okr: Konińskim.

Borowa wieś pryw w byw: Woi: Sandomierskim obw: Opoczyńskim, dziś w gub: Radomskiej pow: Konieckim, par: i gmi: Przedborz, w jurysd: sąd pok: w Końskich, w okolicy leśnej, o milę od Przedborza, tyleż od rz: spła: Pilicy, 4½ od mia: i pow: Końskich. dom: 10 lud: 75 (1826). – Należy do dóbr Gorynie imienia Bierzyńskich. – Borowski Marek h: Jastrzębiec z Borowy (: w Opoczyńskim:) z synem swym Janem zaświadczyli tranzakcyę sprzedaży w r 1343 części wsi Wysoka w majętności Końskich leżącej, przez Marcina Odrowąża potomka kra: Prandosława, Krystynowi dziedzicowi Wysocie uczynionej (: Wielądko:)

Borowa folwark pryw: należący do dóbr i gminy Rusinowa w byw: Woi: Sandom: obecnie w gub: Radomskiej, pow: i okręg: sąd: Opoczyńskim, par. Gowarczów o milę od Drzewicy, 4 od mia: pow: Końskich, dom: 3 ludi 25. – Folwark Borowa ma rozległości około 295. mor: miary np:, dom mieszkalny drewniany, stodołę w słupy murowane i owczarnią murowaną. –

Borowa Wola wieś pryw: należąca zdawien dawna do dóbr Sulgostów par: i gmi: Klwów, w gub: Radomskiej pow: i okręg: Opoczyńskim o ćwierć mili od Klwowa, pół m: od Odrzywoła, 2 m: od Drzewicy a 6. od Końskich. dom: 6 lud: 56 (1826). –

Borowa osada prywat: w byw: Woi: Kalis: obecnie w gub: Piotrków: w pow: i okręg: sąd: Nowo-Radomskim, par: i gmi: Pajęczno, blizko tejże osady, 8 mil od mia: gub: Piotrkowa. dom 2 lud: 18 (1826). —

Borowa karczma w gub: Piotrkow: pow: i okręg: sąd: Nowo Radomskim, par: i gmi: Dobryszyce o mil 6 od mia gub: Piotrkowa. dom 1 lud: 4 (1826)

Borowa Wieś rząd: w daw: Woi: Kaliskim teraz w gub: pow i okręg: sąd: Piotrkow: par: Bogdanów, nad małą strugą wpadającą do rz: Bogdanówki, o dziewięć mili od Grocholic, 2 od mia: gub: Piotrkowa. dom 15 lud: 144. Część Borowa i Bukowa tworzyły w r 1815 jedno dominium, sama zaś Borowa była oddzielną majętnością. W 1865 dobra Borowa, Bukowa i Michałów część B, miały ustanowiony przez władzę tow: kred: szacunek do licytacyi w summie rsi: 5,013. —

Borowa dominium i wieś rząd: w byw: Woi: Kalis: teraz w gub: Piotrkow: pow: i okręg: sąd: Noworadomskim, par: i gmi: Gidle nad rz: spław: Wartą, o milę od Pławna, 3 od Częstochowy, 8 od mia: gub: Piotrkowa: dom: 47 lud: 275 (1826). W roku 1856–1858 posiadał dobra Mierzno i Borowa Edward Mieczyński. —

Borowa wieś prywat: w byw: Woi: dziś gub: i pow: Lubelskiego okręg: sąd: Kazimierskim, par: i gminie Chodel o mil 4½ od Lublina. Dom: 23 lud: 232 (1826). Wieś ta należy podobno dziś do majoratu książ: Warszawskich, hr: Paskiewiczów-Erywańskich, Tejże nazwiska jest fol: i wieś prywat: w tymże samym pow: na trakcie pocz: Gołańskim z Józefowa do Żelechowa, między zbiegiem dwóch rzek: Wieprza i Wisły, o milę od Stężycy, 8 od Lublina; należała w przedostatnich czasach do Skrzeszewskich. —

Borowa wieś rząd: w byw: Woi: Lubelskim, obw: Krasnostawskim, obecnie w gub: Lubelskiej, pow: Chełmskim należąca do dóbr i gminy Siedliszcze, par: Pawłów. Leży na trakcie z Łęczny do Chełma, o dwie mile od Łęczny, 3½ od Krasnegostawu. dom: 2 lud: 11 (1826). —

Borowa. karczma w gub: Suwalskiej w pow: Kalwaryjskim, w okręg: dobr rząd: par: i gmi: Urdomin, o mil 3½ od Kalwaryi

Borowa lub: Borowina obacz Waliska

Borowce wieś prywat: w daw: Woi: Kalis: dziś gub: Piotrkow: pow: Noworadomskim, par: Dąbrowa, niedaleko Przyrowa, 9 mil od mia: gub: Piotrkowa. dom: 13 lud: 86 (1826). —

Borowce wieś prywat: w gub: daw: Płock: teraz Łomżyń: w pow: Ostrołęckim par: i gmi: Troszyn o pół czwarty mili od mia: pow: Ostrołęki gdzie właściwa jurysdi: sąd: pok: dom 4 lud: 59 (1826). —

Borowe lub: Borowa młyn wodny na rzece Mieczna w byt: Woi: Podlaskim, dziś gub: Siedleckiej, pow: Radzyńskim. Należy do dóbr i par: Radzyńskiej, od Radzynia mila 1. —

Borowe młyn wodny, w gub: Piotrkow: pow: i par: Noworadomskiej, od Piotrkowa mil 6. dom 1 lud: 6 (1826). Młyn ten wodny należy do dóbr Łazowskich a zostaje po 1820 wieczysto-dzierżaw: posiadaniu Jana Bartlińskiego. —

Borowe osada prywat: w gub: Kaliskiej w pow: i okręg: sąd: Wieluńskim, par: Cieszęcin, od mia: pow: Wielunia, mil 1½. dom 1 lud: 5 (1826)

Borowe Chrzczany lub: Chrzczany wieś prywat: w gub: Płock: w pow: i okręg: Prasnyskim, par: i gmi: Krzynowłoga-Mała, w okręg: Jednoro: od granicy Pruskiej, o dwie mile od mia pow: Prasnysza, dom 9 lud: 58 (1826). —

Borowe gryki wieś pryw: w gub: Płock: pow: i okręg: Prasny-
skim, par: i gmi: Krzynowłoga Mała, dwie mile od Prasnysza.
dom: 5 lud: 37. (1826).–

Borowe fol: i wieś rząd: daw: w gub: Płock: dziś Łomż:
w pow: i okręg: sąd: Ostrołęckim, par: i gmi: Rzekuń, na
drodze z Myszkowa do Ostrołęki, o milę od tegoż miasta. Wieś ta
należała daw: do księż: Pułtuskiego, teraz składa osobną włość
do własności skarbu królestwa należącą, a podobno possesorem
jéj był w r. 1851 referendarz Radomiński; dom: 37. lud: 243 (1826).–

Borowe wieś rząd: w gub: Łomż:, w pow: Ostrowskim, par:
i ekonom: rząd: Brok, gmi: Orla, mil 6½ od Ostrołęki. dom: 5 lud: 31 (1826)

Borowe osada pryw: w gub: Kalis: i pow: Wieluńskim,
par: Cieszęcin o mil 3½ od Wielunia. dom: 1. lud: 3. (1826).

Borowe wieś pryw: daw: Woj: Kaliskim obec: Wieluń-
skim, dziś w gub: Piotrkow: w pow: Częstochow: w par: i gmi: Miedzno,
w jurysd: sąd: pok: w Częstochowie, nad rz: Liswartą, o mil 4½
od Wielunia. dom: 25 lud: 159 (1826). W r. 1867 Bolesław Kota-
kowski właściciel tych dóbr otrzymał rs 7.417 kop: 28 wynagrodzenia
za grunta włościanom nadane.–

Borowe wieś pryw: w byw: Woj: Kaliskim, ziemi Wieluń-
skiéj, obecnie w gub: Piotrkow: pow: i okręg: sąd: Częstochowskim,
blisko granicy Szlązkiéj, ~~leży~~ w okręg: 3 mil: pogranicznym
o mil 7 od Wielunia. dom: 22. lud: 155 (1826).–

Borowe wójtostwo należące do księstwa Łowickiego, w by:
Woj: Mazow: pow: Sochaczewskim, dziś w gub: Warszaw:
pow: i par: Łowickiéj, o ćwierć mili od Łowicza. dom: 1 lud: 9 (1826).–

Borowe osada pryw: w byw: Woj: Mazow: pow: Socha-
czewskim, dziś w gub: Warszaw: pow: Łowickim paraf: Rzeczo-
now, dwie mile od Łowicza. dom: 2 lud: 6 (1826).–

Borowe Młyny wielka wieś pryw: w byw: Woj: Lubelskim
pow: Zamojskim, dziś w gub: Lubel: pow: i okręg: sąd: Biłgorajskim,
w paraf: i gmi: Łukowa, nad rz: Tanwią, która pod tą wsią
wpływa z Galicyi w powiat Biłgorajski, przy saméj granicy
A.S. Austryackiéj, o mil 4 od mia: pow: Janowa. dom 44 lud 165 (1826.)

Borowe dawniéj ekonomija rząd: dziś dominium wieś i gmi:
w daw: ziemi Czerskiéj Woj: Mazowiec:, dziś w gub: Warszaw: w pow:
i okręg: sąd: Grójeckim, paraf: Przybyszew nad r: spła: Pilicą
na przeciwko by: miastecz: dziś osady Wyśmierzyce, 3 mile od
Grójca, mila jedna od drogi szosowej, 9 mil od Warszawy.
dom: 40. lud: 361 (1826).– Do gminy Borowe przyłączone
zostało pobliskie miaste: Przybyszew, po przemianowaniu go
w r. 1870 na osadę wiejską. Na początku 18go wieku a
mianowicie, w ~~1707~~ 1701: nabył dobra ziemskie Mirowice, Borowe
i Wolę Mirowską (w ziemi Czerskiéj), Walenty Boniecki h. Bończa; zaś Maciej
Boniecki tegoż h: posiadał także dobra Palczew, Ryszkową
Wieś, Boncę, Pokrzywnę i Brańszczyce, które w r. 1635 pomiędzy sy-
nów jego Gabryela i Marcina rozdzielone zostały (Herbarz z 1853).–
Na początku bieżącego wieku, dzierżawił te dobra przez długi
czas Selbstherr znany z wzorowego gospodarstwa, ~~oraz~~ dzierżawca
téj ekonomii. Następnie urządzona została w pachtowie
i wypuszczona w wieczystą dzierżawę panu Jachowskiemu który ją
posiadał do r. 1848 i sprzedał z prawami jakie od rządu posiadał

Borówek wieś i włość dzie: dawniej w Wo: dziś w gub: Lubelskiej, pow: i okrę: sądo: Krasnostawskim, par: i gmi: Gorzków, nad rze: Żółkiewką, o pół mili od osady Żółkiewki, 2¼ od miasta pow: Krasnegostawu. Domów 6 lud: 51 (r. 1826:) —

Borówek dominium i wieś dzie: w gub: Warszaw: pow: i okrę: sąd: Łowickim, w par: Orłowice w pobliżu stacyi kolei Warszawsko-Bydgoskiej, nad rze: Bzurą, o pół mili od Bielaw, mila 1¼ od Piątku, a 4¼ od mia: pow: Rawy. Domów 11 lud: 88 (r. 1826:) — W r. 1867 posiadał dobra Borówek i Bielawie w Łowickim Gustaw Meisner czynny i staranny gospodarz, zamiłowany amator i znawca owiec, który zaprowadził do Borówka, z Meklemburga i Pomeranii, stado maciorek z stosowną ilością baranów czystej krwi Hoschtütz-Negretti przez co przyczynił się wiele do podniesienia owczarni w Łowickim. Tegoż samego roku Kommisya likwi: przyznała Gustawowi Meisner właścicielowi dóbr Borówek, rs. 2,840 kop: 40 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. — Wójt majętności P. Werner w ogrodzie miejscowym rozwinął w r. 1870 na obszerną skalę plantacyę ziół i roślin lekarskich w kilkunastu gatunkach, które dotąd w znacznej części z zagranicy sprowadzane były; uprawa ich już pożądane wydała zbiory, z których również apteki krajowe korzystać będą mogły. — Grunta na Borówku są bardzo żyzne, zbiera się zwykle z morga 300 prętowego 8-10 ziarn pszenicy, dziesięć ziarn jęczmienia, 80 do 100 korcy buraków.

Borówek osada prywa: daw: Wo: Mazowie: dziś gub: Piotrków: pow: Łodzińskim, par: Zgierz, bliżko tego miasta fabrycznego, 4 mile od Łęczycy. Dom 1 lud: 9 (r. 1826:) —

Borówek osada prywa: w gub: Piotrkow: pow: Łodzin: par: Kazimierz, 4 mile od Łęczycy. — Dom 1 lud: 9 (r. 1826:) —

Borówek wieś należ: do dóbr Wielgolas, w gub: Warszaw: w pow: i okrę: sądo: Nowomińskim, par: Latowicz nad rze: Świder o milę od Latowicza, dwie i pół od Mińska. Dom: 16 lud: 107 (r. 1826:) —

Borowica lub Borowice wieś dzie (r. 1841:) Franciszka hra: Lubieńskiego, w byw: Wo: dziś w gub: Lubels: w pow: Chełmskim, par: i gmi: Pawłów, nad małą strugą wpadającą niepodal ztąd do rzeki Wieprza, o półtory mili od mia: pow: Krasnegostawu. W folwarku stado wełniste, dom: 32 lud: 295 (r. 1826:). — Pod Borowicą jest na rze: Wieprzu, stanowisko czyli przystań, dla statków i tratew tą rzeką płynących. —

Borowice majętność dzie: w gub: Radomskiej, pow: i okręg: sądo: Kozienickim, par: Wilgie, 8 mil od mia: gub: Radomia, dom 1 lud. 12 (r. 1826:), W r. 1839 byli właścicielami Borowic Józef Jezierski i Kunegunda z Jezierskich Bieckowa. —

Borowice inaczej Borawie lub Bliższe pole zwana, wieś rząd: w byw: Wo: dziś gub: Kalis: w pow: Słupeckim, w juryzdi sądu pok: w Pyzdrach, par: i gmi: Ostrowite Kapitulne, w okrę: 3 mile: od granicy Pruskiej, 3 mi: od mia: pow: Konina. Dom: 6 lud: 52 (r. 1826:). —

Borowice młyn wodny na rzece Luciążnie dawniéj w Woj: Kalis: obecnie w gub: Piotrkowskim, par: Borkowice, o 3 mile od mia: gub: Piotrkowa. dom 1 lud: 5 (1826). –

Borowice v: Fatay młyn wodny nal: i do dóbr rząd: Wiewiec, w byłem Woj: Kalis: obecnie w gub: Piotrkow: pow: Noworadomskim parafii Brzeźnica, blizko téjże osady, mil 6 od mia: i gub: Piotrkowa, dom: 3 lud: 17 (1826). –

Borowice holendry wielka kolonia w byłem Woj: dziś gub: Kaliskiéj, pow: 4 i okręg: sąd: Konińskim, par: Królików, między Choczem i Rychwałem, o mil 3½ od mia: pow: Konina. W r. 1786 było w téj kolonii domów 29 [illegible] zaś w 1826 liczono tamże, dom: 61 a mieszkańców 590. –

Borowice wieś i włość dziś: w byłem Woj: dziś gub: pow: i okręg: sądź: Płockim, par: Miszewo murowane, gmi: Ramutówko nad Wisłą pomiędzy miastami Płockiem a Bodzanowem o dwie mile od mia: gub: Płocka. W Borowiczkach jest dwór porządny murowany z pięknym ogrodem, przez który pod mostem na jednéj arkadzie zawieszonym przechodzi trakt boczny od Miszewa do Płocka prowadzący, w położeniu rozkosznym i efektownym, które sprawia pomysł tak dowcipny. (dom: 13 lud: 121 w 1826) Majętność ta składa się z przyległości: kolonia Biało=brzegi, Kępa – Borowicka, Baraków, i Małe Szeligi, Jaskółowice i Trzcenice, płaciła podatku ofiary rs. 116. kop. 24½, a obciążona była pożyczką tow: kred: z 2go okresu rs 8700; szacunek zaś tych dóbr w stosunku do podatku ofiary, ustanowiony był w r. 1864, przez władze kred: na rs 23,200. Grunta téj majętności należą powiększej części do 1ej klassy pszennéj. W piérwszej połowie 19go wieku, posiadał ją Kościszewski Józef (przed 1854). W r. 1864 Komisya likwida: przyznała Julii Kościszewskiéj (właścicielce dóbr Borowice) rs: 3,777, wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. ~~dom: 13 lud: 121 (1826)~~). – W r. 1872 był właścicielem tego majątku Zygmunt Kościszewski radca tow: kred: w Płocku.

Zaś przyjęto z r. 1869 wynosi rs. 32,600

Borowiczki wieś fol: do dóbr Gulczewa w gub: pow: i okręg: Płockim, par: Imielnica gmi: Brochocin blizko Wisły, o milę od Płocka. dom: 3 lud: 14 (1826). – Zasiewu było w 1852 morg: 840

~~A.S.~~

Borowie dominium i wieś paraf: w byłem Woj: Podlaskim w ziemi Łukowskiéj, teraz w gub: Siedleckiéj, pow: Garwolińskim, dziedzictwo dawniéj Moszyńskich, późniéj Dębińskich, daléj około r. 1845 – 1848 Wojszyków, następnie w r. 1866 Seweryna Jańskiego. – W dawniéjszych czasach było Borowie miasteczkiem. Kościół tamtejszy paraf: który od nastania swego trzeci raz z muru odbudowany został w r. 1831, wzniósł się na gruzach spalonéj świątyni, kosztem Ludwiki z Załuskich Moszyńskiéj byłéj dziedziczki tych dóbr, kasztelanowéj Lubelskiéj, damy dworu Króla Jmci Saskiego, ozdobiony i ukończony staraniem Jana Wojszyk, ówczasowego ~~(1845)~~ tych dóbr właściciela, konsekrowany w r. 1845. Na cmentarzu miejscowym znajdują się między innemi groby rodziny Olszewskich, z których Eugeniusz zmarły w r. 1840 był sędzią pokoju okręgu Garwolińskiego. –

Borowie leży na drodze z Paryszowa do Żelechowa, o milę od Paryszowa, 5 od miasta pow. Łukowa. Dwór porządny, młyn wodny na stawie; Dom: 12 lud. 97 (1826). — Według wykazu hypotecznego z r. 1829, szacunek tych dóbr, był wówczas ogółem złp: 148,077. Posiadała je wówczas Maryanna z hr. Moszyńskich Dębińska. W latach 1847–1848 znakomite gospodarstwo tutejsze, odznaczało się szczególnie wzorowem chodowaniem owiec wysoko poprawnych, których tu liczono wówczas przeszło 1,200 sztuk. —

Borowiec wieś dzie: w byw. Woi: Sandomierskim obecnie w gub: Radom: pow: Stężyckim, paraf: i gmi: Chotcza, blisko ujścia rz: Iłży do Wisły, o pół trzy m. od Janowca, 7 od m: gubi: Radomia. Dom: 8. lud. 48 (1826). — Należy do jurysd: sąd: pok: w Solcu. —

Borowiec kolonija należąca do dóbr dzie: par. i gmi: Krassocin, w gub: Kielec pow. Włoszczowskim, okręg: sąd: Kieleckim, z fryszerką nad stawem, który tworzy rzeczka Czostkowa płynąca: dom: 12. — (1826). —

Borowiec osada pryw: z młynem wodnym, w parafii i na terytoryum dóbr Łęczno, o dwie mi: od Łęczycy (dom 1 lud. 1 (1826)) w gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim

Borowiec osada pryw: w gub: Kalis: pow: Łęczyckim w paraf: i gmi: Grabów, w jurysd: sąd: pok: w Łęczycy, o 2 mile od tego miasta: dom 1. lud: 2 (1826.)

Borowiec osada pryw: w gub: Kalis: pow: i okręg: sąd: Łęczyckim, o milę od Łęczycy. Dom: 2 lud 14 (1826). —

Borowiec fol: i wieś dzie: w byw: Woi: Kaliskim, dziś w gub: Piotrkow: i pow: i okręg: sąd: Noworadomskim, należąca do dóbr i par: Maluszyn, blisko rz: Pilicy, 6 mil: od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 9 lud: 72 (1826). —

Borowiec młyn wodny należący daw: do dóbr dzie: Zakrzów, dziś do Woli Zakrzewskiej w byw: Woi: Sand: teraz w gub: i pow: Radomskim, paraf: i gmi: Zakrzów-Kościelny, 1¼ mili od Radomia. Dom: 2 lud: 17 (1826). —

Borowiec wieś pryw: w byw: Woi: Sandomier: teraz w gub: Radomskiej, w pow: Opoczyńskim, paraf: Dąbrowa, nad rz: Czarną, o milę od jej ujścia do Pilicy, 5 mil od mia: pow: Końskich. Należy do dóbr Kotuszowa familii Maracki. Dom: 11. lud: 53 (1826).

Borowiec wieś i osada młynarska w terrytoryum dób: par: i gmi: Gowarczów, w gub: Radom: pow: Końskim, o 1½ mi. od mia: pow: Końskich. Dom: 7 lud: 49 (1826). —

Borowiec wioska pryw: w byw: Woi: Sandomier: dziś gub: Radomskiej, w pow: Opoczyńskim, paraf: Łęgonice nad rz: spław: Pilicą, o pół mili od Nowegomiasta, 6 od mia: i pow: Końskich. Należy do dóbr Idzarki familii Małachowskich. Dom: 2 lud: 17 (1826). —

Borowiec majętność dzie: w okręg: i pow: Rawskim, w gub: Piotrkowskiej, do której według wykazu hipotecznego należy las Borowiec, karczma i zakład młyna wodnego zwana karczma, most na rze: Pilicy (tak zwany Brogi, obejmujący nr: 7 prz: □ 147 oraz z wyjątkiem) z prawem pobierania myta, wszelkie łąki z wyjątkiem wszelkich pastwisk i łąk, oraz miejsc pustych w lesie Idzarki istniejących, obciążone pożyczką

twa: kredi: z której porostali, wdniu licytacyi 6/18 Stycznia 1873 rs: 7497 kop: 63 do umorzenia: szacunek do licytacyi przez władzę kredi: ustanowiony, rs: 15,424 kop: 80. —

Borowice kolonia w paw: Górnokalwaryjskim w gub: Warszawskiej. —

Borowina wielka wieś nal: do ordynacyi Zamojskiej dawniej w Woi: dziś gub: Lubelskiej pow: Janowskim, par: i gmi: Potokowskiej, w jurysd: sądu pok: w Krasniku, nad małą strugą wpadającą do rzeki Tanwi o półtory mi: od osady Krzeszowa, 3/4 mi: od granicy Austryjackiej, 3 mil od miasta paw: Janowa. Domi 83 lud: 576 (1826). —

Borowina fol: i wieś dzie: w byw: Woi: Podlaskim, obecnie w gub: Siedlec: i, pow: i okrę: sąd: Łukowskim, własność wczasach przedostatnich Buchowieckich. Majętność ta z przyłączonymi 15 tu gospodarzami osiadłymi i jedną pustką zwaną Czarnowie, miała ustanowiony przez władzę tow: kredy: do licytacyi w 1865 szacunek w summie rs: 11,231. —

Borowina obacz Walisków w par: Kłów.

Borowina lub Borowiny wieś należąca do księ: Łowickie: w daw: Woi: Mazow: obw: Rawskim, obecnie w gub: Warszaw:, paw Łowickim, parf: Bełchów, między Skierniewicami i Łowiczem, o milę od Skierniewic, 2 od Łowicza, a 4 od Rawy. dom: 7 lud: 50 (1826). —

Borowiny osada prywa: w daw: Woi: dziś gub: Kalisz, obwo: sądi Wartskim, parf: Góra o mi: 1 3/4 od Kalisza. dom 1 lud 22 (1826) —

Borowiny wieś w gmi: Tuchowicz pow: Łukowskim, gub: Siedleckiej. —

Borowiny — Bobiecko wioska prywa: w byw: Woi: Mazow: dziś w gub: Warszawskiej, paw: Łowickim, parf: Bobrówno, o milę od Łowicza. dom: 4 lud: 32 (1826). —

Borowiny Zawady wieś należ: do dóbr księ: Łowickiego, w gub: Warszaw: pow: i parf: Łowickiej, o milę od Łowicza. dom 6 lud 29 (1826). —

Borowiny Lipskie wieś prywa: w gub: Warszaw: w pow: i paraf: Łowickiej, o milę od Łowicza. dom: 5 lud: 32 (1826). —

Borowiny miejscowość w gub: Warszaw:, pow: i parf: Łowickiej o pół mi: od Łowicza. dom: 3 lud: 42 (1826). —

Borowiskie osady, osada prywa: w by: Woi: Sandomier: obw: Opoczyńskim, dziś w gub: Radom: pow: i okrę: sąd: Końskim, par: i gmi: Czermno, niedaleko rz: Pilicy, 4 mile od mia: pow: Końskich. dom 1 lud: 13 (1826). —

Borowisko wieś dzie: nal: do dóbr Mieronowice, w byw: Woi: Krakow: obw: Kieleckim, dziś w gub: Kielec, pow: Włoszczowskiej gmi:, parf: Konieczno, niedaleko od mia: pow: Włoszczowy, 6 mi: od mia: gub: Kielc. Dom: 13 lud: 63 (1826). —

Borowisko wioska prywa: w byw: Woi:, dziś gub: Kaliskiej, w pow: i okrę: sąd: Sieradzkim, parf: i gmi: Brzeźno, o 3 mile od mia: pow: Sieradza. dom: 4 lud: 37 (1826). —

Borowiszki osada prywat. w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, okręg. sąd. Marjampol. par. Poniemoń-Fergissa, od mia. pow. Marjampola mil 11. Należy do dóbr i gminy Światoszyn. Dom. 2. lud. 26 (1816). —

Borowizna osada prywat. w gub. Kaliskiej, pow. Sieradz. paraf. Kliczków mały, w obręb. 3 milowem nadgranicznym od strony Pruss, o 3 mile od miasta pow. Sieradza. Dom 1 lud. 6 (1826). —

Borowska osada należąca do dóbr rząd. i paraf. i gmi. Bratoszewice, w byłym Woj. Mazow. obw. Rawskim, obecnie w gub. Piotrkow. pow. Brzezińskim 6 mil. od mia. pow. Rawy. Dom 1 lud. 7 (1826). —

Borówka lub. Borówko dobra rząd. w gub. Warszaw. ~~Łow.~~ pow. Łowickim obciążone pożyczką tow. kred. z r. 1869 w summie 31,180 Rs.

Borownia wieś rząd. nad rzeką Kamienną, w byłym Woj. Sandomierskim, dziś gub. Radomskiej, pow. Opatowskim, paraf. i gmi. Ćmielów, o pół mili od Glinian i tyleż od Ćmielowa, 2¼ od mia. pow. Opatowa. Należała wraz z przyległą włością Bodzechowem, w trzecim dziesiątku lat tego wieku do Gustawa hra. Małachowskiego. Dom. 4 lud. 68 (1826). — Od Ćmielowa do wsi Borowni, koryto rzeki Kamienny ścieśnione jest górami, ztąd rzeka ta przyznaczonym spadkiem pod bystry i obfitość wody ~~W~~ wielką. —

Borowno wieś kościelna i włość rząd. przedtem w Woj. Kaliskim w ziemi Wieluńskiej, obecnie w gub. Piotrkow. w pow. Noworadomskim, gmi. Kruszyna, w paraf. własnej, na trakcie z Warszawy do Częstochowy, odległa od stacyi kolei żelaznej Kłomnice, wiorst 6, od miasta Częstochowy mil 2½, od granicy Pruskiej mil 3½, a mil 8 od Wielunia. Dobra te mają rozległości, włok now. pol. 180, morg. 24 pręt. 269, w tem gruntów ornych dworskich morg 1828, łąk i pastwisk 436, lasów 1452. Gleba ziemi w większej ~~pół-~~ części rędzina wapienna i grunt ziemi klasy I. ~~[illegible] pszenna~~, gospodarstwo płodozmienne zaprowadzone, łąki zairygowane, budynki w znacznej części nowe murowane. Dwór murowany wygodny i obszerny; w głównym folwar. znajduje się kościół paraf. gorzelnia. Dobra te składające się z 4 folwarków i tyluż wsi, obciążone były przed kilkoma laty pożyczką tow. kred. złp. 118,500 oraz skarbową złp. 82,400. Położenie pod względem handlu bardzo dogodne, w bliskości bowiem kolei żelaznej i Częstochowy, zkąd sprzedaż do dwóch ościennych krajów oraz do Warszawy ułatwiona. — Z wielu wsi dużych i porządnie zabudowanych w daw. ziemi Wieluńskiej odznaczają się szczególnie między innemi dobra Borowno a nawet co do gospodarstwa w latach 1859–1860 celowały szczególnie hodowlą owiec, tak pod względem ilości, jak i dobroci gatunku. — Piękny [?] pałacyk w przyjemnem położeniu na wzgórzu, do którego wiedzie grobla, przez dość obszerny staw usypana.

główny

główny pokój tego pałacu zaszczyca się wizerunkami najznakomitszych naszych ludzi, alfresco, przy nich znajdujące się napisy są utworu słynnego Woronicza Biskupa, który tu przy końcu 18^{go} wieku jakiś czas przebywał. — Kościół parf: w r 1845 nowo wymurowany. Domi: 63 lud: 424 (r. 1826). — Do dóbr Borowno należą pobliskie wsie Grabowo i Grabówka. — W połowie 13^{go} wieku byli Dziedzicami na Borownie, Kalliszynie i innych obszernych w Małej Polsce majątkach, Janusz i Spytko Zaklikowie h: Trąby, bracia rodzeni, młodzi rycerze przykładnego życia. Pięknym był w owym czasie Borowiński zamek. Tak obszernością budowli, jak i warownem położeniem swoim słynął w całej Polsce. Zbudowany na małem wzgórzu w zakamku obszernego niegdyś jeziora które w późniejszych czasach w znacznej części osuszonem zostało, od strony suchej otoczony był wysokim murem i podwojnemi fossami, na których zwodzone znajdowały się mosty; na murach zaś wznosiło się kilka baszt i wązkich wieżyczek. Obszerne zabudowania dworskie z wapiennego kamienia obficie w okolicy znajdującego się, otaczały dziedziniec, w przerwach zaś między niemi a murem zamku znajdowały się ogrody i sady. — Widok z tego zamku przestronny a piękny na dziedziniec zamkowy i jego sady, i na drogę przez piękne łąki i niwy do przyległego miasteczka Mstowa wiodącą. — Przy końcu 18^{go} i na początku 19^{go} wieku, posiadał ten majątek, Stanisław hr: Męciński, Starosta Wieluński, poseł na sejmy, Królestwa polskiego w latach 1818–1820 i 1822 z żoną Rozalią. Z tego małżeństwa córka Barbara pierwszego ślubu Franciszka Ksawerego Paciorkowskiego, 2^{go} Seweryna Barona Waldgon małżonka, pani bogactwa tylko znakomitemi cnotami dziedziczyła po rodzicach Borowno. Zwłoki jej pochowane w 1827 w grobach familii Męcińskich tutejszego kościoła parafjalnego. — W r 1848 Borowno było w posiadaniu szlubnie znanej familii Stojowskich h: Trąby, z przydomkiem Jordan, który według rodzinnego podania, miał uzyskać w Palestynie jeden z ich przodków, w nagrodę odznaczenia się w walce z niewiernemi, w czasie krucjaty, którą odbył z Henrykiem Księ: Sandomierskim. — W r: 1867 był właścicielem dóbr zasekwestrowanych Borowno, Józef Michalski i otrzymał w tymże roku rs: 16,565 kop: 90 indemnizacyi za utracone grunta włościańskie. —

<u>Borowno stare</u> osada pryw: przedtym w Woie: Kalis: w ziemi Wieluńskiej, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow Częstochowskim, parf: Biała, niedaleko Częstochowy 6 mil od miasta pow: Wielunia. Domi: 2 lud 12 (r. 1826). —

A5

Borowo wieś dziedz. w daw. Woj. Mazowiec., teraz w gub. Kaliskiej, w pow. i okr. sąd. Łęczyckim, parf. Leźnicka, ~~gmi. Borki~~, o milę od Łęczycy, dom: 7 lud: 46 (1826). — Z Borowa pisali się ~~się~~ Borowscy herb. Jastrzębiec, lubo inni tegoż samego herbu pisali się ze wsi Borówki potem z Łagiewnik. Jan dziedzic na Łagiewnikach miał według Niesieckiego i Wielądka siedmiu synów których potomstwo rozkrzewiło się w ziemi Łęczyckiej. Za naszych czasów wieś Borowo Leśkowe A.B. posiadali, około r. 1836 rodzeństwo Poleczyńscy i Kazimierz Piaskowski; inne zaś Borowo lit. C. i Borowo potoczne zgierskim gmi. Borki, posiadali w owej epoce, Walenty i Salomea małżonkowie Helcelowie, a następnie około r. 1866 Konstanty Hewel (~~Hertel~~), który też za uwłaszczone grunta włościańskie, otrzymał, w r. 1864. rs 6,199 kop. 56 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Borowo dawniej Wilhelmswalde zwane, kolonia przez dawny rząd Pruski założona, a należąca do byłych dóbr rządowych, dziś donacyjnych Łaznów w byw. Woj. Mazow. obw. Rawskim, a obecnie gub. Piotrkowskiej, w pow. i okr. sąd. Brzezińskim, w parf. i gmi. Łaznów. Leży między Będkowem i Brzezinami, o mil 4¼ od mia. pow. Rawy. Dom: 58 lud: 441 (1826). —

Borowo kolonia do dóbr Wysokie w byw. Woj. dziś gub. Kaliskiej pow. i okr. sąd. Konińskim parf. Grzymiszew, gmi. Wysokie, nad rz. spław. Wartą o półtory mili od Konina. Dom: 9 lud: 135 (1826). — We wsi Borowy w Kaliskim, urodził się dnia 25 lutego 1787 r. sp. Julian Bieliński, były jenerał byłych wojsk Polskich, kawaler wielu orderów, zmarły w dniu 5 czerwca 1863. — Znany i powszechnie szanowany starzec żył lat 76. —

Borowo wieś dzie. w byw. Woj. Płockiej dziś gub. w pow. i okr. sąd. Lipnowskim, nal. do dóbr i parf. Mokowo, własność niegdyś Chełmickich. Leży w obrębie 3 mil. od granicy Pruskiej, od mia. pow. Lipna mil 2¼. dom: 16 lud: 141 (1826). —

Borowo lub Borów wieś nal. do dóbr Rakowo w byw. Woj. Płockim obw. Lipno. obecnie w gub. Płock. w pow. Rypinskim, w jurysd. i sąd. pok. w Lipnie, parf. Rogowo. dziedzictwo dawniej Dębowskich, od Lipna mil 3¾. dom: 15 lud: 81 (1826). — Leży głęboko w lasach, od czego też ma tę denominacyę.

Borowo wieś dzie. do dóbr Września w byw. Woj. Płock. obw. Mławs., dziś w gub. Płock. pow. Sierpskim parf. i gmi. Rościszewo, nad rzeką Skrwą, o milę od Sierpca, półtory od Bieżunia, a 6½ od mia. pow. Mławy, gdzie i sąd pok. tej gminy. Dom: 13 lud: 100 (1826). —

Borowo domin: i wieś dzie: (daw: Woi: Mazowie: dziś gub: Kaliskiej, pow: i okrg: sąd: Łęczy: paraf: Siedlec, o półtory mili od Łęczycy, pół mi: od osady Grabowa, dwie od Kłodawy. Dom: 10 lud: 57 (1826.) — Grunta na większej przestrzeni żytnie, siana dostateczn. Wieś ta należała w 1818 do Skrzyńskich. Na dobra Borowo część A właściciel zaciągnął w r. 1840 pożyczkę z tow: Kred: w summie rs: 6,350. —

Borowo obacz: Borów

Borowszczyzna fol: i wieś dzie: w gub: Suwalskiej, pow: okrg: sąd: i paraf: Kalwaryjskiej; nad rz: Szeszupą, o pół mi: od mia: pow: Kalwaryi. Składa się z dwóch części: A i B. i przyległości: Suwałki, Turupie i Turupełis czyli nowe — Suwałki. Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez wła: tow: Kred: do licytacyi w r. 1863 w summie rs: 6,503 kop: 25. — Około r. 1856 posiadał majętność tę Wawrzyniec Alikiewicz. Dom: 14 lud: 81. (1826.) —

Borowszczyzna wioseczka nal: do dóbr rząd:, paraf: i gmi: Wiłkowyszki, w byw: Woi: Augustow:, obw: Kalwaryj:, dziś w gub: Suwalskiej, pow: Wołkowyskim, niedaleko mia: Wiłkowyszek, o mil 4 od Kalwaryi, miejsca jurysd: sąd: pok: — Dom: 3 lud: 15 (1826.) —

Borowszczyzna fol: i wieś dzie: w gub: Suwalskiej pow: i okrg: sąd: Maryjampolskim, paraf: Godlewo, gmi: Freda, mil 6½ od mia: pow: Maryjampola. dom: 6 lud: 78 (1826.)

Borowszczysko osada należąca do dóbr rząd: i gmi: Dobrowola w byw: Woi: Augustow: obw: Maryjampol: dziś w gub: Suwalskiej pow: Władysławowskim, paraf: Poniemoń-Fergissa, mil 10. od Maryjampola, miejsca jurysd: sąd: pok: dom 1 lud: 13 (1826.) —

Borowiec młyn prywa: w daw: Woi: Krak: pow: Jędrzejowskim, dziś w gub: Kielec: pow: Włoszczowskim, paraf: Krzczęnów, 7 m: od mia: gub: Kielc. Należy do dóbr i gmi: Seceminie, dom: 2 lud: 10 (1826.) —

Borsuki wielka wieś królewska, daw: Woi: Podlaskim obw: Bialskim pow: Łosickim, dziś w gub: Siedleckiej pow: Konstantynowskim, paraf: Sarnaki, gmi: Chlebczyn, nad Bugiem, o milę od Konstantynowa, 3½ od Biały. — Należy do dóbr rząd: Hołowczyce. — dom: 71 lud: 452 (1826.) —

Borsuki fol: i wieś królewska, w gub: Suwalskiej pow: Augustowskim, paraf: Bargłów, ekonomii Rajgród, o dwie mile od mia: i pow: Augustowa, dom: 9 lud: 46 (1826). Należy do jurysd: sąd: pok: w Szczuczynie. —

Borsuki osada w pow: Kalwaryjskim, w gub: Suwalskiej, gmi: Liudwinów. —

Barsukinie tego nazwiska są 4 miejscowości, w pow: i okrg: sąd: Maryjampolskim, w gub: Suwalskiej, patrz to: Borsukinie (obacz na drugiej stronie)

Borsukinie wieś rząd: w parf: i gmi: Gizie, w gub: Suwalskiej, pow: Wołkowyskim a o pół mili od Marjampola. dom: 5 lud: 37 (1826.) —

Borsukinie osada rząd: w gub: Suwalskiej pow: Marjampol: parf: Preny, 5 mil: od Marjampola. dom 1 lud: 14 (1826.) —

Borsukinie osada rząd: w gub: Suwalskiej, pow: Marjampol: parf: i gmi: Pilwiszki, mil 5 od Marjampola. dom 1 lud: 11, (1826.) —

Borsukinie wioska rząd: w gub: Suwalskiej; pow: Marjampolskim, parf: Szawdzie, mil 5 od Marjampola. dom: 3. lud: 38. (1826.)

Borsukowizna wieś należąca do ekonomii rząd: i gmi: Szmetwo, w gub: Suwal: pow: Władysławowskim, w jurysd: sąd: pok: w Marjampolu. —

Borsukowo wieś rząd: w gub: Suwalskiej, w pow: Marjampol: parf: Igłówka, 2 mile od Marjampola. dom: 4 lud: 37 (1826.) —

Borszewice wieś Dzie: kościelna, ~~w gub:~~ w byl: Woi: dziś gub: Kalis: pow: Sieradzkim, okręg: sąd: Szadkowskim, między mia: Szadkiem, Zduńską Wolą i Łaskiem, o milę od tychże miast, 3 ~~od~~ mia: i pow: Sieradza. Kościół parf: dom: 29 lud: 270 (1826). — Wieś ta należy do dóbr Kopyść. —

Borszowice wieś dzie: w byl: Woi: Krak: dziś w gub: Kielec: pow: i okręg: sąd: Jędrzejowskim, parf: i gmi: Sędziszów, nad rz: Mierzawą ~~[illegible]~~ naprzeciwko wsi kościelnej Sędziszowa, o milę i ćwierć od Wodzisławia, 7 i pół mi: od Kielc. dom: 22 lud: 117 (1826.) —

Borszowice wieś dzie: w gub: Kielec: pow: Jędrzejowskim, parf: Imielno, nad rz: Nidą, o pół trzecia mi: od Jędrzejowa, 4 od mia: gub: Kielc. dom: 37 lud: 269. W drugiej wojnie szwedzkiej, kiedy August, od 11 Lipca 1702 rozłożył się obozem pod Pińczowem, wzdłuż błot i bagien rz: Nidy, przed pamiętnem owem spotkaniem pod Kliszowem, a ~~następnie~~ potem nastąpiła pogrom ~~dawnych~~ wojsk ~~jego~~, saskich i polskich, przeprawa przez Nidę pod Borszowicami, odbyła się w wielkiem zamięszaniu, a około godziny 6tej wieczorem, była bitwa już skończona. — Sasi uciekali ku Krakowu, a hetman Lubomirski, cofał się w porządku w kierunku osobnym ku Korczynowi nad Wisłą, bo Szwedzi wcale Polaków nie ścigali. —

Borszuki wieś należąca do dóbr rząd: dawi: dziś donacyjnych Obryte, w gub: daw: Płock: dziś Łomżyńskiej ~~pow:~~ i parf: Pułtuskiej nad rz: Narwią o pół mi: od Pułtuska, gdzie i jurysd: sąd: pok: dom: 19 lud: 127 (1826.) —

Borszyce wioska pryw: w byw: Woi: Mazowie: dziś w gub: Piotrkowskiej w pow: i okręg: sąd: Rawskim, parf: Chojnata, od mia: pow: Rawy, mil 3 ¼ ~~od~~ o milę od Mszczonowa. dom: 5 lud: 33 (1826.) —

Borszyn dom: i wieś w gub: daw: Warszaw: dziś Kaliskiej pow: Łęczyckim, gmi: Gostków, paraf: i Solca wielka, pod mia: Gorkowem, o milę od Łęczycy. dom: 11 lud: 110 (1826) Dawniej Borszyn składał się z dwóch części lit: A i B w hipotece oznaczonych. W 1828 Borszyn lit: A sprzedany został, przez publiczną licytację za summę złp: 66,667. Około r: 1836. posiadał część większą Borszyna lit: A Adam Oryński, część zaś Borszyna lit B, należała do kilku współwłaścicieli. — W dwadzieścia lat później był właścicielem Borszyna, Napoleon Szamowski, i otrzymał w r. 1867 rs 1,267. kop: 20 indemnizacyi za grunta włościanom nadarowane. Pożyczka tow: kred: z r 1869. obciążająca dobra Borszyn lit: A B wynosi rs 10,290. —

Bartkoniszki fol: prywa: w gub: Suwalskiej pow: i okręg: sąd: Kalwaryjskim, paraf: i gmi: Udryja (Udrya) blisko rzeki Niemna, o mil 8. od miasta pow: Kalwaryi. Ma dom mieszkalny, obory i gumno drewniane, gruntu ornego włók chełmińskich 6, morg: 6. Do tego folwarku należy 5 wsi.

Bortatycze wieś do dóbr ordynacyi Zamojskiej w byw. Wo: dziś gub: Lubelskiej, pow: Zamojskim, nad strugą, o mil 2 od miasta okręg: Szczebrzeszyna, milę jedną od mia: pow: Zamościa, a mil 3 od rze: spław: Wieprza. Włościanie jak w całych dobrach ordynackich, są i tu odosobnieni i uwłaszczeni. Folwark odseparowany, ma ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach i łąkach, morg: 611. pręt: 86. — Jest tu cerkiew paraf: grecko-katolicka. W r 1593 czterej bracia Czarnkowscy, sprzedali Janowi Zamojskiemu kanclerzowi i hetmanowi wielkiemu koronnemu majętność Szczebrzeszyn, składającą się z ówczas miasta Szczebrzeszyna i dwudziestu kilku wsi, między któremi mieściła się i wieś Bortatycze.

Boruć osada pryw: w gub: daw: Warszaw: dziś Kaliskiej, pow: Łęczyckim, okręg: sąd: Zgierskim, paraf: Solca-Wielka, o 2 mile od Łęczycy. Dom 1 lud: 5 (1826). —

Borucice fol: i wieś dziś. w daw: Wo: Mazowieckim dziś w gub: Kaliskiej, pow: i okręg: sąd: Łęczyckim, paraf: Siedlec, na drodze z Łęczycy do Grabowa o milę od Łęczycy a pół mili od Grabowa. Składa się z trzech części w hipotece literami A B C oznaczonych. Części te czyli posiadłości ziemskie, posiadali w 1836, Łukasz i Helena małżonkowie Zdzenniccy i Ludwik i Magdalena Jankowscy. Następnie w latach 1858 — 1864 posiadał Borucice Hipolit Cygański. Wysokość pożyczki tow: kred: z r. 1869

z r 1869 obciążającej (pierwszą) hipotekę dóbr Borucice lit A B wynosi rs: 5,680, wartość zatem tego majątku w stosunku do opłacanego podatku gruntowego, wynosi rs: 11,360; obciążenie zaś Borucic lit C takąż pożyczką z r 1869 wynosi rs: 3,350. —

Borucin wieś i włość dziś: w byw: Woi: Mazowie: obw: Kujaw: teraz w gub: Warszaw: pow: Włocławskim, w okrę: sąd: Brzeskim, paraf: Dąbie, gmi: Osięciny, niedaleko osady Osięcin, mil 3¾ od mia: pow: Włocławka, Dwór porządny, domi: 18 lud: 163 (1826). Dobra Borucin i Borucinek, były około r: 1836 własnością rodzeństwa Zagajewskich. Następnie w latach 1852 – 1862 dziedziczył Borucin Walenty Gostomski. Pożyczka tow: kred: z r 1869, obciążająca dobra Borucin, wynosiła rs: 23,630, wartość zatym tego majątku, w stosunku do opłacanego podatku gruntowego, wynosi rs: 47,260. —

Borucinek wieś należąca ~~dawniej~~ do dóbr dziś: Borucina w byw: Woi: Mazowie: obw: Kujawskim, obecnie w gub: Warszaw: pow: Włocławskim, w okrę: sąd: Brzeskim, w paraf i gmi: Osięciny, własność w: 1867 Tekli Gostomskiej, od Włocławka mil 3¼. domi: 12 lud: 131 (1826). —

Borucza przyległość do dóbr Cerniki, w gub: Warszaw: pow: Radzymińskim, z laskiem nie wielkim bo tylko włókę jedną obejmującym (1852:) Wieś i fol: Borucza należały w ostatnich czasach do dóbr i gmi: Międzyles, w pow: Radzymińskim paraf: Klębów położonych. —

Boruń osada przyw: w byw: Woi: Kaliskim, dziś w gub: Piotrków: pow: Noworadomskim, paraf i gmi: Rząśnia, 7 mil od mia: gub: Piotrkowa, dom 1 lud: 6 (1826). —

Boruty ~~wieś~~ folwark dziś: w daw: ziemi Czerskiej, Woi: Mazowie: dziś gub: Warszaw: pow: Grójeckim paraf: Lewiczyn, z gruntów ~~nale~~ dworskich ~~żąca~~ ~~do~~ dóbr: Ociosały erygowany. Na Borutach było w r 1852, lasu morg: 410.

Boruty-Kurzętki wieś szlachecka dawniej w Woi: Płock: pow: Pułtuskim, dziś w gub: Łomżyńskiej, pow: Makowskim, paraf: Gąsewo, 5 mil od Pułtuska. dom: 10 lud: 86 (1826.)

Boruty-Górki przyległość do dóbr Kamionka – Tybory, dawniej Płock: dziś w gub: Łomżyńskiej, pow: Ostrowskim, w okrę: sąd: Ostrołęckim, paraf: Rosochate, nad rze: Brokiem, przy samej granicy byłego Woi: Augustowskiego, od Ostrołęki mil 1½. dom: 3 lud: 20 (1826). —

Boruty-Rzewień lub: Rzewnie, wieś prywatna w pow: Pułtuskim Woj: Płockiego, dziś w gub: Łomżyńskiej pow: Makowskim, w jurysd: sąd: pok: w Pułtusku, w parafii Różan, o milę od tego miasta, dziś osady, 4. od miasta pow: Pułtuska, dom: 21. lud: 115 (1826.). Pewne części na Borutach należą do dóbr Rzewnie-Mroiy. —

Borya majętność ziemska w kilku częściach osobne dziedzictwa stanowiących, w gub: Radomskiéj pow: Opatow: ~~par.~~ gmi: Ruda-kościelna, należąca oddawna do klucza i parafii Bałtow: leży nad rzeką Kamienną o milę od Ćmielowa, tyleż od Denkowa, 3. i pół od mia: pow: Opatowa, 8 od mia: gub: Radomia. Obfituje w glinę dobrą i rożne gliniki i dla tego zamieszkałą jest przez wielu garncarzy; ma też las i grunta dobre. Z pięciu głównych części ziemskich, dobra Borya składających, część A. posiadał w r. 1839 Feliks Kraszkowski, syn Fidelisa h: Ślepowron, część B. małżonkowie Wierzscy i rodzeństwo Grabowscy, część C. Karol Strzembosz i takową dziedziczył jeszcze dawniéj w roku 1829, w szacunku złp: 112,000. W r. 1864 władze tow: kred: ustanowiły szacunek Boryi części C. na rs: 5,846 gdy szacunek Boryi części B. ustanowiony był na rs 3,3.. Boryi części A na rs 5,847. Części Boryi lit: D. Marcina Odrowąż Pieniążka, połączoną było w 1829, pod względem hipotecznym z dobrami Stoki Antoniego Odrowąż Pieniążka, część zaś lit: E. posiadał Wiktor Pieniążek, a za grunta włościańskie uwłaszczone na Boryi części E. otrzymała w 1867 właścicielka téj majętności Marya Pieniążek, rs: 2,605 kop: 41 wynagrodzenia likwidacyjnego. Dziś po połączeniu trzech części Boryi A B C. w dwoch księgach hypotecznych uregulowanych, z pożyczki tow: kredyt: na te dobra zaciągniętéj, pozostało do umorzenia z dniem 24 Marca 1873 rs 4,806 kop 83. Licytacya w tym terminie rozpocząć się miała, od summy rs 17,588. — W każdej z powyższych części Boryi, znajdowało się, w 1826 po 16 domów, a w każdej z nich po stokilkudziesięciu mieszkańców. —

Borychów wieś szlachecka w byłym Woj: Podlaskim pow: Węgrowskim, obecnie w gub: Siedleckiéj, pow: i okręgu sąd: Sokołowskim, w parafii i gmi Wyrozęby, w obszernem ograniczeniu, do kilku posiadaczów należąca, z których Mleczkowie, w ostatnich czasach znaczniejsze części dziedziczyli. — Leży pomiędzy Sokołowem a Drohiczynem, o mil 3.½ od mia: gub: Siedlec, 8¼ od Białéj. dom: 18. lud: 127 (1826.) —

Borysik wieś należąca do dóbr rząd. Świerszczów w byw. Woj. dziś gub. Lubelskiéj, pow. Chełmskim, paraf. Wereszczyn przy samej granicy by. Woj. Podlaskiego, 2 mile od Pichaczowa, 5½ od miasta pow. Krasnegostawu. Dom. 7 lud. 51 (r. 1826.) —

Borysław fol. i wieś nal. do dóbr rząd. i gmi. Głuchów w byw. Woj. Mazowie. pow. Rawskim, obecnie w gub. Warszaw. pow. Skierniewickim, w par. Janisławice, przed rz. Skierniewką, o mil. 1¾ od miast pow. Rawy i Skierniewic, dom. 26 lud. 200 (1826). —

Borysławice lub Borysławice **Kościelne** dominium i wieś rząd. w byw. Woj. Mazow. dziś gub. Kaliskiéj w pow. Kolskim gmi Krzykosy nad małą rz. wpadającą do Warty, o milę od Kłodawy, 4 od miasta pow. Łęczycy. Kościół paraf. drewniany, w dekanacie Kłodawskim. Dom. 23 lud. 140 (1826). — Należały od dawna wraz z przyległą wsią Kadzidłowem do Bardzińskich, z których Piotr współwłaściciel tych dóbr, oraz Głaznowa i Kadzidłowa zszedł z tego świata, dnia 18 Październik 1831. — ~~Wspomniony~~ ~~wnuk~~ Jan Chrzciciel, Jan Nepomucen, i Karol bracia, synowie Floryana Bardzińskiego h. Habdank, i Konstancya Kretkowska ich siostra, posiadali w r. 1836 = 1852 dobra Głaznów w okr. Orłowskim, tudzież Borysławice Kościelne i Kadzidłowo w okr. Łęczyckim. — Następnie w ~~latach~~ r. 1862 posiadał Borysławice Kościelne Jaczyński Władysław. Jaczyńscy są jedni h. Jastrzębiec drudzy h. Odrowąż. W r. 1867 Komisya likwida. przyznała Tekli Jaczyńskiéj właścicielce tych dóbr rs. 3011 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. Obciążenie ~~A~~ tych dóbr pożyczką towa. kredy. z r. 1867 wynosi rs. 11,295. —

Borysławice Zamkowe dominium i wieś rząd. w byw. Woj. Mazowieckim dziś gub. Kaliskiéj, w pow. Kolskim gmi Krzykosy, w paraf. Borysławice Kościelne, granicząca z dobrami Grodna, Złota, Borysławicami Kościelnemi, Bylicami, Zabłociem, Bartogami (przy szosie pomiędzy Kłodawą a Kołem) o pół mili od osady Grzegorzewa, mila 1. od Kłodawy, 4. od Łęczycy. Dom. 18 lud. 288 (1826) Ogólnéj przestrzeni włók 24, w glebie dobréj z lasami drewnianymi. Widać tu rozwaliny ogromnego niegdyś zamku. Baszta jego jedna, utrzymuje się dotąd jeszcze w dość dobrym stanie. W połowie 16go wieku, był ten zamek w posiadaniu Mikołaja Ruszckiego, Kasztelana Brzezińskiego współczesnego dzierżawcy dóbr król. Dąbie, którego król

Zygmunt I. r. 1547 upominał, że mieszczanów Dąbie zmuszała do wożenia piwa do zamku swego Borysławice. Około roku 1836, dziedzicem Borysławice ... Jan Nepomucen Kruchowski h. Dołęga, dalej r. 1844 Józef Trawiecki h. Ostoja, a następnie w latach 1856–1864 Stanisław Trawiecki tegoż herbu.

Borysławice wieś fol. nal. do dóbr dziś i paraf. Błaszki, w gub. i pow. Kaliskim, niedaleko od miasteczka Błaszk, w terytoryum 3 mil. kom. granicznym od strony Pruss, 3 mile od Sieradza. dom: 13 lud: 195 (1826). — Należy do jurysd. sąd. pok. w Warcie.

Borysów wieś daw. w Woj. dziś gub. Lubelskiej, powiecie Nowo-Aleksandrowskim, okręg: sąd: Kazimierskim, o mil. od rzeki spław. Wisły i Wieprza ... 1½ m. od Puław, 6¾ od mia. gub. Lublina. dom: 30 lud: 163 (1826). Należy do dóbr dziś i paraf. iqnie Żyrzyn. —

Borysowszczyzna fol. do dóbr dziś i paraf. Łopuchowo daw. w okręg. Dąbrowskim w Woj. Augustow. obecnie w gub. Suwalskiej, pow. Augustowskim, gmi. Wołowiczówce, w jurysd. sąd. i pok. w Sawatkach. —

Boryszew wieś daw. zarobna do dóbr Wiązowna (dziś ustanowiona) w byw. Woj. Mazow. obw. Stanisławów., dziś w gub. Warszaw. pow. Nowomińskim, paraf. i gmi. Wiązowna, o mil 2½ od mia. pow. Mińska. dom: 10 lud: 103 (1826). —

Boryszew fol. dzie. w byw. Woj. Mazowieckim dziś gub. Warszaw. pow. Sochaczewskim, paraf. i gmi. Kozłów Biskupi, w jurysd. sąd. pok. w Łowiczu, przy ujściu rz. Pisi do Bzury, 2 wiorsty od Sochaczewa. a mil 2½ od mia. i pow. Łowicza. dom: 3 lud: 17 (1826). — Folwark ten wraz z przyległą wsią Kołtowem, należał w pierwszej ćwierci bie. wieku, do Ignacego Netrebskiego, radcy stanu, dyrektora wydziału admi. w byw. Komisyi rząd. spraw. wewnę. oświecenia i ... powszechnego (a po jego śmierci około r. 1835 do syna jego Józefa Netrebskiego h. Lubicz). Następnie w okresie lat 1852–1862, był w dziedzictwie Antoniego Hauszylda, który rozległe w tych stronach posiadał dobra, a mianowicie Hypoty, Dębówkę, Kozłów Biskupi i Kuznocin. Dalej około r. 1867 był właścicielem tego folwarku Józef Czarnowski h. Grabie a w końcu w r. 1869 Antoni Mrozel zmarły dnia 13 Czerwca 1870.

Boryszewek fol. i wieś przyw. w byw. Woj. Mazowieckim teraz w gub. Warszaw. pow. Sochaczewskim, paraf. i gmi. Kozłów Biskupi. Leży nad rz. Bzurą, o mil ½ od Sochaczewa, 3½ od Łowicza. dom: 5 lud: 40 (1826). — Znaczna część dóbr Boryszewek ustanowiony był ... Obciążenie ... na przyrzeka... Ukaz z r. 1869 ... N. 11 9,960.

ustanowionych był przez włościan kredytowe do licytacyi w 1865 na rs. 6,711. W r. 1870 właściciel zażądał na dobra Boryszewo nowej pożyczki w summie rs. 6,680.—

Boryszewo ekonomia rząd. fol. i wieś daw. Woi. dziś gub. i pow. Płockim, parf. Smielnica, gniazdo i dziedzictwo niegdyś familii Boryszewskich z których Jędrzej był arcybiskupem Gnieznieńskim, przy końcu 15go wieku.— Wieś Boryszewo odległa jest o pół mili od mia. gub. Płocka, i tyleż od rzeki Wisły. Dom. 15 lud. 155 (1826).— Folwark Boryszewo obejmuje w sobie 62 włók 19 morgi 105 prętów □ miary Magdeburgskiej; wypuszczony został w r. 1821 w wieczystą dzierżawę.— Do ekonomii Boryszewo, należą przyległe wsie: Białkowo, Smielnica, Podolszyce, Rogozino, Rydzyno, Stanisławko, Srzewce i Stepkowo, także wieś Kostrogaj wraz z osadą karczemną.—

Boryszów wieś w gub. Radomskiej, pow. Sandomierskim, w terytorium 3 mil od granicy Austryi.

Boryszów wieś należ. do dóbr rząd. i gm. Grabica, daw. Woi. Kaliskim, dziś w gub. i pow. Piotrkowskim, parf. Krzepczów, o mil 2½ od mia. gub. Piotrkowa. Dom. 38 lud. 264 (1827).—

Borzątki fol. pryw. w byw. Woi. dziś gub. Kaliskiej, pow. Konińskim, parf. Grabienice, w terytorium Inowłodzym, nadgranicznym od strony Prus; dwie mile od mia. pow. Konina. W r. 1786 było tam 5 domów, zaś w 1826 liczono domów 2 a mieszkańców 25.—

Borze lub Boże-Narcisze wieś szla. daw. Woi. Płock. dziś gub. Łomżyń. pow. Pułtuskim, parf. Gzy, gmi. Kozłowo, o półtory mi. od Pułtuska gdzie jurysd. sąd. poli. Dom. 4 lud. 53 (1826).—

Borze lub Boże przeczki (lub przeczki) wieś ~~szlachecka~~ przyległość do dóbr Lesztaszczewo-wielkie, daw. Woi. Płock., dziś gub. Łomżyń. ~~parf.~~ pow. Pułtuskim, parf. Gzy, gmi. Kozłowo, o półtory mi. od Pułtuska, gdzie jurysd. sąd. poli.— Dom. 4 lud. 52 (1826).—

Borze lub Boże Strumiany ~~wieś~~ ~~szla.~~ fol. i wieś dzie. w daw. Woi. Płockim, dziś gub. Łomżyń. pow. Pułtuskim parf. Gzy, gmi. Kozłowo, o ~~pół~~ półtory mi. od Pułtuska, gdzie jurysd. sąd. poli. dom. 10 lud. 74 (1826).— W r. 1866 posiadał tę wieś Michał Jaworski, któremu też, komisya likwida. przyznała rs. 99 kop. 79 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościanskie.—

Borze folwark wieś oraz gmi. daw. Woi. Mazowie. pow. Stanisławow., dziś w gub. Siedlec. pow. Węgrowskim, parf. Czerwonka, blisko wsi Sulki, 4 mile od mia. pow. Mińska. Dom. 2 lud. 11 (1826).— Lasu niema. Około r. 1835 był właścicielem dóbr Borze Michał Szczygielski herbu własnego imienia i potem. W r. 1852 dziedziczyli tu Szczygielscy. Gmina Borze należy w części do jurysd. sąd. poli. w Radzyminie, a w części do sądu w Sokołowie.—

Borzechów lub: Borzychów dominium i wieś w byw: Woi: Ldis gub: i pow: Lubelskim, okręg sąd: Kazimierskim, paraf i gmi: Chodel nad rzeczką Chodel zwaną, na trakcie głównym pocztowym z Lublina do Krakowa, o mil ¾ ćwierć od Bełżyc, 3¼ od mia: gub: Lublina. Dom: 29 lud: 244 (1826.) — Lasu było w r. 1852 morg: 602. ~~W polu jest kaplica~~ Majętność tę Dziedziczyli około r. 1847 – 1848 Dłuscy, a następnie Łaczyńscy, odznaczała się ona za dziedzictwa Dłuskich wzorowem chodowaniem owiec krwi hiszpańskiej, których tu wówczas liczono 1,800 sztuk. Za polskich czasów był około r. 1495 ~~był~~ Potulicki starostą Borzechowskim. —

Borzeń daw: Borzym fol: i wieś dziś: w byw: Woi: dziś gub: i pow: Płockim paraf: Orszymowie (gmi: Świerczce) na dobrym gruncie i pięknym pastewniku, odległa ~~niedaleko~~ od miast Wyszogroda, (Bodzanowa i rzeki ~~spław~~: Wisły m: 1, ¾ mili od Płocka, od Czerwińska 1½ m: a od Płońska mil 3. Granicy na wschód z wsią ~~rz~~ Orszymowem, na południe z Arciszewem, na zachód z Mirdzinem i Małą-wsią, na północ z Małą-wsią i Orszymowem. Granice są pewne, obejmują przestrzeni ogólnej włók 8. morg: 8. prętów □ 168 mia: imp:, a to łącznie z lasem w dobrach Arciszewie, morg: 28 prę: □ 280 trzymającym. Ma sad owocowy, wiatrak, dwór przez Małowiejskich, jeszcze w r. 1732 wystawiony, wiąz nad spichlerzem wznoszący się, znacznej wysokości i grubości, przeszło półtora wieku liczy. Było długi czas w dziedzictwie familii Małowieskich h: Gozdawa. Z tych Ignacy Małowieski, ówczasowy proboszcz Drobina, sprzedawszy dobra po rodzicach spadłe Borzeń r: 1774, summę szacunkową użył na wyporządzenie kościoła podupadłego w Drobinie, lubo głównie do restauracyi pamiętnej świątyni, przyczynił się Michał Kniaź: Czetwertyński, którego matronka na dobrach Drobinie miała dożywocie; później była w dziedzictwie Hipolita Mikorskiego Łowczego ziemi Wyszogrodzkiej, a od r: 1788 Franciszka Gawareckiego b: sędziego tejże ziemi; tu urodził się d. 12 XII Paździer: r. 1788, syn jego Wincenty Hipolit Gawarecki były prezes try: Płockiego, zmarły w tej majętności w r. 1852. Śmierć tego zacnego i niezmordowanego męża, zasłużonego monografa tylu miast i kościołów polskich, była dotkliwą stratą dla naukowego koła w Płocku. — W r. 1853 dobra Borzeń sprzedane zostały przez publiczną licytacyą za summę złp: około 64000. — Nabył je Leopold Przybyszewski i posiadał parę lat następnych. — Według Niesieckiego Borzeńscy h: Jelita pochodzą z Mazowieckiego. We wsi Borzeniu były ~~są~~ dwa dwory i dwa ogrody owocowe. Dom: 3: lud: 26 (1826). —

A.S.

Borzewisko majętność dzie: i wieś daw.^w (Woi: Kaliskim pow: Wartskim, obecnie w gub: Kalis: pow: Tureckim parf: i gmi: Niemysłów, nad rze: spław: Wartą, na drodze z Uniejowa do Warty, o 4 mile od m.g. Kalisza. Dom: 21 lud: 167 (1826). Majątek Borzewisko z przyległościami Leśnik, ~~Dez~~ Dezertą Łaspy i osadą Konstantynów, oraz wsiami Kolonialnemi Drzewcząszna i Paulinów, tudzież kolonią Izabella lub Izabellin, rozległy włók 20, miał ustanowiony przez władzę tow: kred: szacunek, do licytacyi w r 1866 w summie rs: 19,735.—

Borzewo lub: Bożewo-Kościelne wieś parf. i włość dzie: oraz gmi: daw: w Woi: Płockim pow: Mławskim, obecnie w gub. Płock: pow: Sierpskim parf: i gmi: własnej, 2 mi: od rzeki spław: Wisły, 2½ od Dobrzynia, i tyleż od M. jego, 2½ od Płocka, mila jedna od szosse, a od Warszawy mil 12, a 9 od Mławy. Wieś Borzewo dobrze jest zabudowana, ma Kościoł parf: murowany, starożytnej budowy, dwór z obszernym ogrodem i pięknemi zabudowaniami ekonomicznemi, porządną austeryę przy trakcie i kilkanaście chałup osiadłych przez tyluż gospodarzy rolnych, dziś uwłaszczonych. Dom: 28 lud: 238 (1826).— Borzewo-Kościelne et A B z przyległościami Lisice i Cendrowo, ma ogólnej powierzchni z lasem włók now pol: 61. prętów 70, licząc w to i grunta plebańskie, włók 3 mor: 8 pręt 128 zajmujące. samego lasu było w r 1852 blizko włók nowopol. 35.— Oszacowane były w r: 1851 przez biegłych sądownie na ten cel wyznaczonych, na summę rs: 27,450 czyli złp: 183,000 i sprzedane zostały w r 1855 w drodze działów familijnych, przez publiczną licytacyę. Grunta są pszenne i żytnie. Prócz tego folwark Cieślino z przyległościami na Obrębie, do dobr Borzewa Kościelnego dotąd należących, gdzie jest młyn obejmujący rozległości włók: 10 morgi: 21. pręt: 258 □ oszacowany na r 4,887 kop: 10 czyli złp: 32,580 oddzielnie w r 1855 miał być sprzedany. Borzewo jest gniazdem familii Borzewskich h: Lubicz, na Dobrzyńskiej posse: ssye swe od przeszło dwóch wieków mających. Z tych byli: Jan Ludwik starosta Lipieński w r: 1648, Stanisław podsędek ziemski Dobrzyński podpisał elekcyę Władysława IV w r: 1632; Ludwik Borzewski, był komornikiem granicznym Dobrzyńskim około r 1792.— W latach 1852–1855 wspólwłaścicielami Borzewa-Kościelnego byli ~~Zalescy~~ rodzeństwo Zalescy, sukcessorowie Józefa Zaleskiego, następnie

następnie Dziedziczył ten majątek w 1866 Emilian Koschu-
tki który tegoż roku otrzymał rs: 7.243 wynagrodzenia
likwidacyjnego za ustaszczone grunta włościańskie.
Obciążenie Dóbr Borzewo lit. A. B. pożyczką tow: kred:
z 2go okresu wynosiło rsp: 56,090.

Borzewo Kmiecie lub: Kmiece wieś Dzie: w byw:
Woj: ~~dziś gub~~ Płockiem pow: Mławskiem, dziś gub: Pło-
ckiej w pow: Płońskiem parf: Gralewo, mil 6 od Mławy. –
dom: 4 lud: 36 (1826.) – Dominium Borzewo-Kmiece
płaciło ofiary rs 14 kop: 31½ a obciążone było pożyczką
tow: kred: wsummie rs: 1065. –

Borzewo szlacheckie czyli Puchałki wieś i fol: prywat:
w gub: Płock: pow: Płońskim parf: Gralewo 5 wiorst od
szossy pod Górą Płocką, gdzie jest najbliższa stacya pocztowa,
mil 4½ od Płocka a 6½ od Mławy; obejmuje rozległości
225 morg czyli włók 7½ miary pol:, gleba pszenna, drenowa-
ne, w dziesięciu polach zagospodarowany. Dom mieszkalny mu-
rowany, zabudowania gospodarskie w dobrym stanie.
dom: 3 lud: 28 (1826). – Pożyczka tow: kred: z r: 1869 obciążająca
ten majątek ziemski wynosi rs: 4700. –

Borzęcin majętność dzie: i wieś kościelna, w byw:
Woj: Mazowieckim, dziś w gub: i pow: Warszaw: parf:
własnej, w gmi: Ożarów, leży w okręgu 3 mil: od twierdzy
Nowogieorgiewska (Modlina), przy drodze bocznej do Wy-
szogroda i Płocka, o półtory mili od Błonia, gdzie
najbliższa stacya pocztowa, 3 mile od Warszawy.
Kiedy kościół tutejszy paraf: pożarem zniszczony został,
odprawiło się dnia 2 Paździer: 1847 z wielką uroczystością
nabożeństwo jubileuszowe, w kaplicy w polu będącej. – W 9
lat później w miesiącu Maju 1856 poświęcony został
nowo wymurowany w miejscu z niszczonego pożarem
kościół parf: we wsi Borzęcinie, w dekanacie Pia-
seczyńskim. Majętność ta należała dawniej do dóbr
duchownych Zbików, później przeszła na własność
(dalej około r: 1835. zostawała w dziedzictwie Aleksandra Brunzak) Konstantyna Deskur
Księżny Sapieżyny. Następnie około r: 1852 ~~rozrządzona Władysław~~
~~sta~~ z domu Krasucka, małżonka Stanisława Deskur h: Góra
Złotoskalista wniosła Borzęcin i Ożarów w dom mężowski,
w którym dotąd pozostaje (1873.) – Wynagrodzenie likwi-
dacyjne za ustanowione grunta włościańskie na Borzęcinie
wynosi rs: 33,442 kop: 22. W r 1826 było w Borzęcinie dom 36 ~~lud:~~
dyfer: os: i os: 1786. –
a mieszkańców: 273. –

A.S.

Borzęcin kolonia należąca do dóbr rząd. Gołoszew. daw. Woj. Mazowieckim pow. Warszawskim, obecnie w gub. Warszawskiej, pow. Grójeckim, parf. i gmi. Błędów, 9 mil od Warszawy. dom. 12 lud. 70 (1826). — Należy do jurysd. sąd. pok. w Grójcu. —

Borzęcin wieś pryw. daw. w Woj. Kaliskim, dziś gub. i pow. Piotrkowskim, parf. Gorzkowice, na drodze z Kamińska do Przedborza, o milę od Kamińska, 4. od m. g. Piotrkowa. dom. 6 lud. 47 (1826). —

Borzęcinek kol. i wieś rząd. w gub. i pow. Lubelskim, parf. i gmi. Krzczonów, w jurysd. sąd. pok. w Lublinie, nad małą strugą, wpadającą nie opodal ztąd, do rzeki Radomirki, o półtory mi. od Bychawki, 4 od Lublina. — dom. 17 lud. 116 (1826). — Majętność ta w r. 1866 zostawała w dziedzictwie Jana Bułtowskiego i tenże otrzymał r. s. 1332 kop. 22, wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom nadane. —

Borzęckie wieś pryw. w gub. Kalis. pow. Sieradz. 4 mile od Sieradza. dom 4. lud. 36 (1826). —

Borzęckie wieś rząd. od dóbr Złoczewskich, w gub. Kaliskiej pow. Sieradz., parf. i gmi. Złoczew, w jurysd. sąd. pok. w Sieradzu, blizko osady Złoczewa, o 3 mile od m. a. pow. Sieradza. dom. 17. lud. 147 (1826). —

Borzykowice wieś w daw. pow. Lelowskim, dziś Włoszczowskim, w gub. Kielec. w terrytoryum 3. milo. nadgranicznym.

Borzuchowo wieś pryw. w byw. Woj. Płock. pow. Prasnyskim, obecnie w gub. Płockiej, powiecie Ciechanowskim, w jurysd. sąd. pok. w Prasnyszu, parf. i gmi. Grudusk, w obrębie 3 milowym od granicy Pruskiej, mil 2½ od Prasnysza. dom. 9 lud. 50 (1826). —

Borzyce obacz Bożyce

Borzychy wieś pryw. w byw. Woj. Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej pow. Węgrowskim, w jurysd. sąd. pok. w Sokołowie, w parf. Węgrowskiej, nad rz. Liwcem o mil 1¼ od Węgrowa, 5 od m. a. gub. Siedlec. dom. 25 lud. 239 (1826). —

Borzykowa lub. Borzykowo dobra rząd. w byw. Woj. Krak. Dziś gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim, parf. i gmi. Gnojno w jurysd. sąd. pok. w Chmielniku, nad rz. Wschodnią, między Chmielnikiem a Buskiem, przy trakcie pocztowym z Kielc do Stopnicy, dziś nad szosą Busko-Kielecką, o milę od Chmielnika,

od Chmielnika, 2 od mia: pow: Stopnicy. Dobra Borzykowa z lasem Wiosną, z folwar: Borzykowszczyzna, i Dąbrowa, z atynencyą Wygoda, wydzielony w r. 1861 przed uwłaszczeniem włościan rozległości włók nowopol. 33½ w której było do 400 morg: ornego dworskiego gruntu w większej połowie pszennego, 110 morg łąk, 330 lasu, pastwiska, zabudowania dobre, grunta włościan odosobnione. Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władze tow. kred. do licytacyi w r. 1865 na rs 11,736. — W następnym r. 1866 Komisya likwidacyjna przyznała Józefowi i Władysławowi Wierzbickim właścicielom tych dóbr, r. 3,508 kop. 28 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. Majętność ta składała się w 1826 z dwóch części, mających razem dom: 25 zajmowanych przez 206 mieszkańców.

Borzyków dominium: i wieś dzie: w pow: i gub: Kaliskiej gmi: Zborów, własność w r. 1869 Kazimierza Suchorskiego. — Wynagrodzenie likwidacyj: za uwłaszczone grunta włościańskie wynosi rs: 8790 kop: 13. —

Borzykowa wielka Dom: i wieś dzie: osada w byłem Wo: Kaliskim, dziś w gub. Piotrkowskiej pow: Noworadomskim blisko rz. Pilicy, o półtory mi: od Przyrowa, tyleż od Koniecpola, 9 od mia: gub: Piotrkowa. Kościół paraf: dwór porządny. Domi: 38. a mieszkańców 310 (1826). — Borzykowscy h. Habdank piszą się z Borzykowy w pow: Radomskim. — Podczas bezkrólewia po śmierci Ludwika w r. 1382 Włodzimierz Borzykowski h: Habdank podpisał akt konfederacyi szlachty Wielkopolskiej w kapitule zawartej, dla utrzymania powszechnej spokojności. Borzykowa A. należała w przeszłych czasach do Bystrzanowskich; część zaś lit B. posiadał w 1848 Wincenty Witkowski; — Następnie około r. 1856, dobra Borzykowa A B i Witkowiczko, zostawały w dziedzictwie Ignacego Czernik syna Adama przydomku i h: Orwat. — Szacunek dóbr Borzykowa lit A. ustanowiony był przez władze tow. kredy: w r. 1866 na rs: 7,428 kop: 75. —

Borzykowska wieś majętność dzie: w byw: Wo: Kaliskim, obecnie w gub: Piotrkow: pow: Noworadomskim paraf: Borzykowa wielka blisko tejże wsi, o mil 9. od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 13 lud: 116. (1826). —

Borzykowszczyzna fol. do dóbr (dzis Borzykowa w parf. i gmi. Grojno w pow. Stopnickim gub. Kieleckiej. —

Borzymie fol. i wieś porządna murowana, w byw. Wo. Mazowiec. obw. Kujawskim, dziś w gub. Warszaw. pow. Włocławskim, okrę. sąd. Kowalskim parf. Chocen nad wielkiem jeziorem o mile od Chodcza, 3 od mia. pow. Włocławka. — Dziedziczyli ją przed ostatnich czasach Gołaszewscy, następnie około r. 1835 Jan Karwowski, dalej około r. 1866 Antoni i Aniela Trzyniszewscy, którzy za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymali rs. 537 kop. 67 indemnizacyi likwidacyjnej. Dom. 14 lud. 167 (1826). —

Borzymin lub Borzyminko wieś szlachecka w gub. Płock. pow. Rypińskim, okręg. sąd. Lipnowskim parf. i gmi. Żale gmi. Rogowo na trakcie pocztowym z Rypina do Torunia, w obrębie 3 mi. od granicy pruskiej, od Rypina pół m.; od mia. pow. Lipna, m. 3¼ Dom. 29 lud. 201 (1826). — Należy do kilku cząstkowych posiadaczów; z których część Borzymina E. posiadał w 1867 Franciszek Żglenicki; zaś część F. Erman i Eufrozyna Radke. —

Borzymów fol. i wieś duchow. w byw. Wo. Krak. dziś gub. Kielec. pow. i okrę. sąd. Stopnickim w parf. i gmi. Oleśnica w terytoryum 3 mil. od granicy Austryi, nad rz. Wschodnią, niedaleko od Oleśnicy i Pacanowa, mil 3½ od m. pow. Stopnicy. Dom. 38 lud. 242 (1826). —

Borzymowice majętność dzie. w daw. Wo. Mazowie. obw. Kujaw. Dziś gub. Warz. pow. Włocławskim, okręg. sąd. Kowalskim parf. Chocen, 4 mile od mia. pow. Włocławka. — W r. 1786 było tu Domów 18 zaś w r. 1826 dom. 10 lud. 96. —

Majętność Borzymowice i Łąki-Martkowe, należała w r. 1832 do Augusta Dąbskiego, następnie w r. 1846 posiadał ją Arkadyusz Dąbski. Dąbscy lub Dambscy h. Godziemba piszą się z Lubrańca. W r. 1866 majętność ta zostawała w posiadaniu Napoleona Szreibera, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał rs. 668 kop. 10 wynagrodzenia likwidacyjnego. Wysokość pożyczki tow. kred. z r. 1869 obciążającej dobra Borzymowice wynosi rs. 9,380. —

Borzymówka dominium i wieś dzie. w byw. Wo. Mazowieckim dziś gub. Warszaw. pow. Sochaczewskim w jurysd. sąd. pok. Łowiczu, w parf. i gmi. Kozłów Biskupi, od miasta Sochaczewa wiorst 10, od Łowicza wiorst 14, a od Warszawy wiorst 56, od Bolimowa wiorst 5, pomiędzy szosą traktu Kalisko-poznańskiego i koleją żelazną; ma przestrzeni wraz z gruntami

W tych dobrach jest osada młynarska wieczysto czynszowa, mająca młyn o dwóch gankach, i 2 łokach i gruntu około 35 morg. miary Magdeburgskiej.

z gruntem wojtostwa we wsi Ziąbkach do tychże dóbr należącym, włók nowopol. 28, w glebie ziemi pszennej i żytniej klassy I i II. Dom: 14 lud: 114 (1826). — Paweł Kurdwanowski h. Półkozic, Dziedzic Kurdwanowa, Czerwonej Niwy i Gradowa przykupił do tych dóbr i Borzymówkę i długo zostawała ona w imieniu Kurdwanowskich. W późniejszych czasach przeszła w dom Gislerów, a około r. 1818 zostawała w dziedzictwie Stanisława Gislera. Gisler Marcin, był jenerałem wojsk polskich, Stanisław Gisler lub: Gisiler h: Złotorzeh był synem Józefa, wylegitymowany w r 1837. Później majętność ta na żądanie Róży Gislerowej małżonki, niegdyś Marcina Gislera, jenerała wojsk polskich wystawioną została na sprzedaż, w drodze przymusowego wywłaszczenia. Podług dawniejszych tranzakcyi, cena za którą wieś ta w końcu 18go czy też na początku 19go wieku, sprzedaną została, była talarów 10,666 dobrych gro: 16. W r. 1855 w drodze działów familijnych, pomiędzy sukcessorami Cypryjana Ossowskiego niecnasa, Borzymówka wraz z wojtostwem wieczysto dzierżawnem Ziąbki, sprzedaną została przez publiczną licytacyę do której ustanowiony był szacunek, na rs: 12,657 kop: 95. — Pożyczka tow: kred: z r. 1869 obciążająca dobra Borzymówkę wynosi 10,8

Borzymy wieś należąca do dóbr parf: i gmi: Jadów w byw: Woj: Mazowie: obw: Stanisławow: Dziś gub: Warszaw. pow: Radzymińskim, Dziedzictwo Andrzeja hra: Zamojskiego. — Leży nad rz: Ossownicą, w ćwierć mili od Jadowa, 4½ od miasta pow: Mińska, Dom: 8. lud: 67 (1826). Rodzina szlachecka Borzymów h: Belina według herbarza Polskiego z r. 1853 zamieszkiwała w daw: ziemi Drohickiej; z niej Kacper Borzym, posiadał dobra Harbasy których połowę sprzedał w r. 1765 synowi swemu Ludwikowi, — tego to Ludwika synowie: Wincenty i Lucian, wylegitymowali się w r 1839 w Królestwie Polskim z posiadanego klejnotu szlachectwa. O tej rodzinie nie pisał ani Paprocki, Niesiecki namienia, iż Marcin Borzym pisał się z Podlaskim woje: na elekcyą Jana III Króla. Z tychże według Wielądka, wywodzili się Borzymowie w byw: Woj: Podlaskim. — Kuropatnicki wspomina, o Kacprze Borzymie w Galicyi, około roku 1792 żyjącym. Są inne Borzymy w byw: pow: Goniądzkim, ziemi Wiskiej, mające dymów 3, Dziś w gub: Grodzieńskiej położone. —

Borzyska lub: Borzysko fol: w terytoryum dóbr Rembieszów, w gub: Kaliskiéj, pow: Sieradz:, okręg sąd: Szadkowskim, par. Strońsko, 2 mile od mia: pow: Sieradza, dom: 1 lud: 9 (1826). —

Bosin fol: pryw: w byw: Woi: Mazowie: dziś gub: Warszaw: pow: Błońskim par. Izdebno, 5 mil od Warszawy. dom: 2 lud 19 (1826). —

Boska wola wieś Rzą: w gub: i pow: Radomskim, par. i gmi: Stromiec, o pół mi: od rz: spław: Pilicy, mila 1 od Warki, dwie od Białobrzeg, 5 od Radomia. dom: 17 lud: 173 (1826). — Należy do dóbr Rzą: familii Boskich. —

Bosse wieś nal: do dóbr rząd: Sejwy, w gub: Suwalskiéj pow: i okręg: sąd: Sejneńskim, par. i gmi: Berżniki, o milę od Sejn. dom: 11 lud: 97 (1826). —

Bossewo lub: Boszewo wieś w części po-jezuicka (daw: Woi: Płock, dziś w gub: Łomżyń; pow: Ostrowskim, okręgu sąd: Pułtuskim, par. i gmi: Długo-siodło, nad małą rzeczką, wpadającą do Narwi, mil 5 od Pułtuska. Jeszcze w r 1818 istniał tu młyn, papiernia i śluza z upustem na tartaku, który wówczas był spustoszony, są zaś na dobréj wodzie. dom: 19 lud: 93 (1826. Poczynając od lasów rząd: przy Przetyce, Bossewo i Prabuty, aż do Porzikowi, wciąż są okolice lesiste, grunta piaszczyste, sosnowe lasy źle utrzymane i lichym drzewostanem pokryte. — W r 1852 Bossewo posiadało lasu morg: 1020 pręt: □ 151, który się wówczas urządzał podług przepisów rząd: — W r 1866 Komisya likwidacyjna przyznała Wincentemu Kostkowskiemu, właścicielowi dóbr Bossewo rs: 1929 kop: 13 indemnizacyi, za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Bossowice wieś Rzą: i włość w daw: Woi: Krak: dziś gub: Kieleckiéj, pow: Stopnickim, okręg: sąd: Szydłowskim par. Kargów, w obrębie 3 mil od granicy Austryi. — Leży na wzgórku piaszczystym nad rz: Wschodnią, o milę od mia: pow: Stopnicy, półtory od Szydłowa. — dom: 44 lud: 415 (1826). —

Bostów wieś rząd: do dóbr i gmi: Chybice w byw: Woi: Sandomierskim, teraz w gub: Radomskiej, pow: Iłżeckim, paraf: Świętomarz, o trzy ćwierci mi: od osady Słupia, 4 od Opatowa, dom: 22 lud: 129 (1826). – Należy do dóbr Chybice, w poprzedstatnich czasach Wincentego hr: Jaworskiego dziedzicznych. –

Boszczynek wieś fol: i gmi: w byw: Woi: Krak:, obw: Miechowskim, obecnie w gub: Kielec:, pow: Pińczowskim, paraf: Skalbmierz, gdzie i jurysd: sąd pokoju, w obrębie 3 mil od granicy Austryi, pół mili od Skalbmierza, 3¼ od mia: pow: Miechowa, dom: 16 lud: 95 (1826). – Część tej wsi należy do dóbr Bełzowa; w ogólności dobra Boszczynek i Bełzów miały w 1856, rozległości około 900 morgów. –

Boszyce lub: **Borzyce** wieś rząd: nal: do dóbr Wola pękoszewska, w byw: Woi: Mazowie: pow: Rawskim, dziś w gub: Warszawskiej, pow: Skierniewickim, o milę od Mszczonowa, 3½ od mia: pow: Rawy. –

Bowentów fol: i wieś rząd: daw: Woi: Mazowie:, dziś w gub: Kaliskiej, pow: i obręb: sąd: Łęczyckim, paraf: i gmi: Grabów, blisko tej osady, [dwie mi: od Łęczycy] W latach 1832–1836 majętność ta zostawała w dziedzictwie Marcelego Szypowskiego, syna Jakóba h: Junosza, dalej w r 1856–1862 Celestyna Kostrzewskiego. – Dom: 7 lud 54 (1826). –

Bowyczyny fol: i wieś rząd: w byw: Woi: Mazowieckim obw: Gostyńskim, dziś w gub: Warszaw: pow: Kutnowskim, paraf: Rdutów, mil 2½ od mia: pow: Kutna, a 5 wiorst od Krośniewic, dom: 13 lud: 70 (1826). – Własność w r 1885 Tomana Byczew[illegible]

Boxy obacz **Boksy**

Boxyce obacz **Boksyce**

Bojki wieś prywat: w daw: Woi: Podlaskim, obw: Radyń: dziś gub: Siedleckiej, pow: Włodawskim, paraf: i gmi: Ostrów nad rze: Tyśmienicą, blisko wielkiego jeziora przez które przepływa pomieniona rze: o pół mili od Ostrowa, 4 od mia: pow: Radzynia, dom: 9 lud: 54 (1826). –

Bojmice wieś w gub: i pow: Kaliskiej w obrę: 3 mil: od granicy Pruss. –

Bojmie dominium i wieś Dzie: w daw. Woj: Mazowie: pow: Siennickim, dziś w gub: Siedleckiej, pow: Węgrowskim paraf: Oleksin nad rz: Hucek zwaną, blisko wsi Zawad, przy trakcie głównym Brzeskolitewskim, 3 mile od m^ta pow: Siennicka. W roku 1826 było mieszkańców 204 zajmujących 26 domów. Lasu w r. 1852 włók 4. Bojmie było niegdyś własnością Bojmów, następnie Doliwów Szczepyńskich. Jakób Szczepyński, dziedzic Bojmia, w r. 1836 miał syna Józefa Jana h: Doliwa.—
W r. 1852 Bojmie z przyległościami Oleksin i Zawady, Żdżar, i Kurnica, zostawały w dziedzictwie Juljana Szczepyńskiego. Wysokość pożyczki tow: kred: z r. 1869 obciążającej pierwszą hypotekę dóbr Bojmie wynosi rs. 30,470

Bojnów lub: **Bujnów** wieś i fol: w granicach dóbr i gmi Złoczew, w gub: Kalis: pow Sieradz: w terytoryum 3 mile: nadgranicznym od strony Pruss, o ćwierć mili od osady Złoczewa, gdzie i paraf:, 3 mile od m^ta pow: Sieradza.— Skrzesana, Dom: 13 lud: 144 (1826).—

Bójny wieś Dzie: w byw: Woj: Kaliskim obw: Sieradz:, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Łaskim, w jurysd: sąd: pok: w Łódźku, paraf: i gmi: Buczek, 4 mile od m^ta pow: Sieradza. Dom: 8 lud: 56 (1826).—

Boża wola majętność Dzie: daw: Ciechomskich w byw: Woj: Mazowieckim, dziś gub: Warszaw: pow: i paraf: Błońskiej, o milę od Błonia, 4½ do mil 5. od Warszawy, a mila jedna od stacyi Kolei Grodzisk, Dom: 13 lud: 130 (1826).—
W latach 1832–1836 byli właścicielami Bożejwoli Wawrzeniec i Fryderyka małżonkowie Lytwitz; był on w roku 1830 podsędkiem sądu pokoju wydziału 4go miasta Warszawy, a później podpisarzem przy sądzie appelacyjnym. Następnie około r. 1853 aż dotąd (1873.) zostaje majętność ta w dziedzictwie Karola Pothsa h: Trojstrzał.— Dobra Bożawola przytykają do dóbr Teresina, pod Rudą-guzowską leżących, ~~celujących~~ do wysokiej doprowadzonych kultury; podobnież i w Bożej-woli gospodarstwo jest ulepszone, obora liczy się do celniejszych w okolicy, a tę głównie ma zaletę, że jest do dzisiejszego świetnego stanu wychodowana, z rasy czysto krajowej, podobnież i owczarnia w Bożej-woli celowała cienkością wełny, a tryki z Bożej-woli Pothsa, ~~miały dobry odbyt~~ poszukiwane były, na targach wełnianych Warszawskich.—

~~obacz na drugiej stronie~~
Prz

AS

Przy regulacyi pierwiastkowej hypoteki za rządu Pruskiego, szacunek Bożej-woli podany był na summę talarów 15,666. sr. gr. 16. W lat 50 później szacunek tych dóbr ustanowiony był przez biegłych w r. 1845 na rs. 22,492 kop. 20. Obecnie dobra te obciążone są pożyczką tow. kred. z r. 1869 w ilości rs. 19,880. — Do tych dóbr należy przyległy folwark Nowa-wieś zwany. —

Boża-wola Krasnobrodzka wieś dziś i byw. Woi: dziś gub: Lubelskiej, pow: Zamojskim, paraf. i gm: Krasnobrodzkiej, w jurysd. sądu: pokoju w Szczebrzeszynie, między Zamościem i Krasnobrodem, o milę od tychże miast, 8 od mia: pow: Janowa. Dom: 23 lud: 164 (1826). — Wieś ta należała dawn. do klucza Krasnobrodzkiego, — Dziś stanowi przyległość do dóbr Rachodoszcze. —

Boża wola z Dębinami wieś i włość przyw. w gub: Lubelskiej, pow: Zamojskim, okręg. sądu: Kraśnickim paraf. tegoż nazwiska, między lasami, na drodze z Krasnego-stawu do Kraśnika i Opatowa, o półtory mili od Bychawy, 3 od miasta pow: Janowa. Było to dawniej miasteczko, założone przed końcem schyłku 18 wieku, przez jednego z familii Pordawskich, w której dziedzictwie długo zostawało, i dopiero za rządu (~~Królestwa~~) Kongresowego Królestwa w r. 1821 zamieniono zostało na wieś podobnie jak i wiele innych pomniejszych miasteczek. Ma kościół filjalny zostający pod zarządem proboszcza w Batorzu. — Dom; 22 lud: 237 (1826). Część Bożej-woli należy do dóbr Studzianki.

Boża wola wieś przyw. należąca do dóbr i gmi: Dobromierz-Wielkiej byw. Woi: Sandomierskim, obw. Opoczyń: dziś w gub: Radomskiej, pow: okręg. sądu: Końskim, paraf: Stanowiska, własność dawniej Czaplickich. Leży nie daleko rzeki spław: Pilicy, o milę (ćwierć) od Przedborza, 3 od Radoszyc, 4 od miasta pow: Końskich. Dom: 9 lud: 41 (1826). —

Boże obacz **Barże**

Boża wólka nomenklatura wobrębie dóbr Bieżuńskich z gruntów dworskich, wyodrębniona, w pow. Sierpeckim, w gub. Płockiej par. i gmi. Bieżuń. Należy do fol. Sadłowo.

Boże wieś i włość dawne gniazdo i dziedzictwo Boskich h. Jasieńczyk, w byw. Woj. Sandomierskiem, dziś w gub. i pow. Radomskim, parafii i gmi. Stromiec, o pół mili od rzeki Pilicy, półtory od Białobrzeg, tyleż od Warki, 5 od miasta gub. Radomia. Dwór porządny, dom. 20. lud. 171 (1826) — Feliks z Bożego Boski, w r. 1682 dziedziczył rozległe dobra w ziemi Czerskiej. Kazimierz starosta Stromiecki w r. 1771 zostawił w spadku synom swoim: Feliksowi, Andrzejowi, Janowi i Ignacemu miasto Głowaczów z 5 wsiami, w byw. Woj. Sandomierskim, dziś pow. Radomskim. Ignacy na Bożem Boski, podkomorzy ziemi Czerskiej, kawaler orderu Św. Stanisława, (późniéj sędzia pokoju) w dniu 2 Czerwca 1829 przeniósł się do wieczności, pochowany w grobie familijnym w Stromcu. Syn ~~tegoż~~ Stanisław Boski major byłych wojsk polskich, następnie sędzia pokoju i radca Komitetu tow. kred. zszedł z tego świata, w dobrach Dziedzicznych Boże w dniu 8. Stycznia 1858. — Był on synem Ignacego Boskiego h. Jasieńczyk, pułkownika w ostatnich czasach rplitej i Ludwiki z Dunin-ów Rzuchowskich, a wnukiem Pawła Boskiego, podkomorzego Czerskiego, referendarza sejmu Konstytucyjnego. — Dobra Boże składające się z folwarku i wsi Boże, z folwar. Łaziska, z kolonij Małe-Boże, Stanisławów, Borek i Brodniewicz z przyległych lasów, urządzonych na sposób rządowych, po uposażeniu włościan, miały ustanowiony przez tow. kred. w r. 1866 szacunek rsr. 15,375. —

Boże małe kolonia nal. do dóbr głównych Boże-wielkie w gub. i pow. Radomskim, par. i gmi. Stromiec blisko rzeki Pilicy mil 5 m. gu. Radomia. dom 16 lud. 116 (r. 1826). —

Bożejewo lub Borzejewo fol. gmi. i wieś, daw. rząd. a w roku 1848 ~~będ~~ będąca własnością Budziszewskich w gub. pow. i okręgu sądo. Łomżyńskim, paraf. i ekonomii Wizna nad rz. Mozlak zwaną, o $\frac{3}{4}$ m. od Wizny, tyleż od rz. spławn. Narwi, 13 od mia. pow. Augustowa. Dwór porządny, przy nim piękny i obszerny ogród owocowy, dom folwarczny, młyn wodny, karczma, dom. 25 lud. 140 (1826). — W r. 1870 przyłączono do gmi. tutejszej przyległe miasteczko Wiznę, po przemianowaniu go na osadę, i podłączeniu od téj ostatniéj, niektórych wsi do składu gmi. Drozdowa

Bożenica wieś rząd: w gub: i pow: Łomżyńskim, par: i konsumi Nowogrodzkiej, niedaleko osady Nowogrodu, mila od m: Łomży gdzie i jurysd: sądi pokoju. domu 13 lud: 77 (1826).

Bożewo obacz Borzewo

Bożki fol: nal: dawi do dóbr rządowych Garnicy Kieleckich, zaś od r. 1868, do składu majoratu Sekretarza stanu tajnego rady Milutyna.

Bożniewice wieś pryw: w byw: Woi: Podl: obw: Radzyńskim, dziś w gub: Siedlec: pow: Łukowskim, w jurysd: sąd: pok: w Radzyniu, nad rz: stawem Wieprzem, o pół mili od Kocka, mila jedna od Łysobyk, 3¼ od Radzynia. Należy do dóbr, gmi: i par: Kock. dom: 22 lud: 197 (1826).

Bożydar wieś duchowna w byw: Woi: Sandomier. Dziś gub: Radom: pow: i okręg sąd: Sandomierskim par: Góry, należąca do dóbr i gmi: Dwikozy l: b: Dwikozy. Leży blisko rz: Wisły, między Sandomierzem i Zawichostem, o milę od tychże miast. dom: 12 lud: 119 (1826).

Bożydar wioska pryw: w byw: Woi: Sandomierskim, dziś gub: Radomskiej, pow: Opatow: Sieckim, okręg: sąd: Sieckim, należąca do dóbr i par: Krępa, mil 6 od Opatowa. dom: 2 lud 9 (1826).

Bożydar fol: pryw: w byw: Woi: Kaliskim, dziś gub: i pow: Piotrkow: par: Kaszewice, niedaleko Bełchatowa, 4 m: od mia: gub: Piotrkowa. dom: 2 lud: 15 (1826)

Bożyszki osada pryw: w gub: Suwalskiej, pow: Władysławowskim, par: Poniemoń-Fergisa, mil: 10 od mia: pow: Marjampola. dom: 2 lud 11 (1826). Należy do dóbr i gmi: Swiatoszyn.

Brachowice dominium i wieś daw: Woi: Mazo: Dziś w gub: Kaliskiej, pow: Łęczyckim, par: Gieczno, gmi: Bogoźno, 2 mile od Łęczycy, dom: 11 lud: 109 (1826).

Dobra Brachowice i Brachowiczki, dziedziczył w r 1855 Ludwik Szypowski h. Szreniawa, zaś w r 1866 Maurycy Swiecki, który za ustąpione grunta włościańskie otrzymał r.s. 1338 wynagrodzenia likwidacyjnego. Dobra Brachowice i Brachowiczki, miały ustanowiony, przez władze tow: kred: szacunek w r 1866 w summie r.s. 4010.

Brachowiczki przyległość do dóbr Brachowice w gub: Kalis: pow: Łęczyckim, par: Gieczno, gmi: Bogórno.

Braciejowice fol: i wielka wieś, nal: dawniej do Benedyktynów Święto-Krzyskich, później wcielona do dóbr supprymowanych Bóiska, w gub: Lubel: pow: Nowoaleksandryjskim Lubelskim, okręg: sąd: Kazimierskim, par: i daw.

daw: Soleckiej, teraz Piotrowińskiej. Leży w gruntach urodzajnych, przy ujściu rz: Chodel do Wisły, naprzeciwko wsi Boisk, w gub: Radomskiej położonej, o półtorej m: od Opola, 7½ od Lublina, a 8 od Radomia. dom: 54 lud: 379 (1826). — Ukazem najwyższ: w r 1868 fol: Bracięjowice wraz z siedmiu innemi nadany został, rzeczywistemu radcy stanu, Księciu Czerkawskiemu. —
Pod tą wsią jest jedna z główniejszych mielizn na Wiśle, a na dnie rzeki, znajdowały się osiadłe całkowite drzewa, które bardzo często narażały statki, a mianowicie galary, na rozbicie i niepowetowane szkody. — W ogólności powiśle ~~Wisła~~ w tym punkcie, i dalej w nizinie Opolskiej, wystawiane było dawniej z wielką szkodą właścicieli, na zalewy Wisły; — Dziś nizina ta broniona ~~jest~~ jest wysokiemi wałami wysypanemi połączonemi siłami, nadbrzeżnych mieszkańców i pomocą przez rząd udzieloną. —

Bracięjówka — dobra duchowne w byw: Woj: Krak: Dziś gub: Kielec, pow: i okręg: sąd: Olkuskim, par: Gołaczowy, na drodze z Wolbromia do Olkusza, o milę od tegoż miasta. — Wieś fol: Bracięjówka liczyła w r 1826 dom: ~~13~~ 53 ~~lud~~ zajmowanych przez 462 mieszkańców. —

Braki majętność duc: i wieś w byw: Woj: Maw: Dziś gub: Warszaw: pow: Sochaczewskim ~~par~~ w juryzd: sąd: pok: w Łowiczu, par: Kozłów Szlachecki, a gmi: ~~Kozłów~~ ~~[illegible]~~ [illegible], ~~blisko~~ od traktu głównego bitego do Kalisza i Poznania, wśród 2. między miastem Łowiczem a Sochaczewem, o półtory mil: od Sochaczewa ~~a~~ a 7. od Warszawy, dwie od Łowicza. Dom: 10 lud: 112 (1826). — Dobra Braki i Złota karczma, mają rozległości około włók 70 z tych włók nie spełna 12, było w roku 1862 pod lasem stałym, posiadającym znakomitej wartości starodrzew włók 4. odpadków leśnych, było wówczas włók 11½, pod włościanami płacącemi czynsz, reszta włók 43½ stanowiła grunta folwarczne. Grunta w ogólności są żytnie. Oprócz folwar: są dwie wsie dawniej czynszowe. Las pokryty jest sosną, dębem i brzozą. Szacunek tych dóbr ustanowiony był w r. 1867 przez władze: Kredyt: na rsr 12,213 kop: 75. Tegoż samego r: 1867 była właścicielką dóbr Braki Emilia Treger, której za ustalone grunta włościańskie, przyznano rs: 7024 wynagrodzenia likwidacyjnego. — W latach 1832 — 1836 posiadał majętność tę Maurycy Siemianowski syn Antoniego Feliksa h: Grzymała

ki Grzymała, zaś około r. 1862, zostawała w dziedzictwie Władysława i Aleksandra Brodowskich. Oczyszczenie pozyczką towarz. kred. z r. 1869 wynosi rs 29,800. –

Bramka wieś należąca do dóbr dzie: Jagodne Familii Szydłowskich, w byw. Woi: Podlaskim, teraz w gub. Siedleckiej, pow. Łukowskim, par. Ostrzyja, o mil 4 i pół od m:a i pow: Łukowa, dom 8 lud: 48 (1826). –

Bramki Dolne fol: i wieś Dzie: w gub: Warszawi, pow. i par: Błońskiej nad małą rzeczką wpadającą nie daleko stąd do Utraty, o milę od Błonia, 4½ od Warszawy, dom: 13 lud: 81 (1826). – Było to dziedzictwo Bartłomieja Nakielskiego, byłego naczelnika sekcyi skarbowej w rządzie gub: Warszawskim, zmarłego w r. 1858, który po sprzedaniu Skrośnickiej Woli w okręgu Błońskim około r. 1836 nabył Bramki dolne i Górne, a później i Błoniew w okręg: Błońskim, które około r. 1856 odstąpił synowi Marcelemu, sam zaś osiadł w Żabach nabytych pod Błoniem, około r. 1856. –

Bramki górne fol: i wieś dzie: w gub. Warszaw:, pow: i par: Błońskiej, blisko wsi Bramek dolnych o milę od Błonia, 4½ od Warszawy. Ma łąki, pastwiska, staw i sadzawkę. dom 4 lud: 24 (1826). – Wieś ta w r. 1822 sprzedaną została, na publicznej licytacyi za summę złp: 30,000. Dalej należała do sukcessorów zmarłego w: 1842 Abrahama Simona Cohen, a następnie nabytą została, przez Bartłomieja Nakielskiego, jak się wyżej pod Bramkami dolnemi powiedziało. –

Branczyca obacz **Wola Branecka**

Branew wieś kościelna należąca do dóbr dzie: Chrzanowa w byw. Woi: dziś gub: Lubelskiej, pow: Janowskim, w juryzd: sąd: pok: w Krasniku. – Leży nad rz: Branwicą o milę od m:a: pow: Janowa, ¼ mi: od Goraja. Kościół wieska. dom: 14 lud 253 (1826). Pod tą wsią wypływa mała Branwica, która ubiegłszy 17½ wiorst, uchodzi do rz: Bukowny, pod wsią Momoty.

Branewka wieś i włość w dobrach ordynacyi Zamojskiej, w byw: Woi: teraz: gub: Lubelskiej, pow: Janowskim okręgu sądu Krasnickim, par: Goraj nad rz: Branwicą, o wiorst 10 od m:p: Janowa, 8 wiorst od Goraja, a wiorst 9 od Frampola. Sam folwark obejmuje w gruntach ornych, łąkach, pastwiskach i t. p: morg 430 prę: 288. – Dom: 23 lud: 121 (1826). –

Branewka Chrzanowska wieś nal: do dóbr dzie: Chrzanowa w gub: Lubelskiej, pow Janowskim, par: Branew, o milę od m:a: pow: Janowa. dom: 18 lud: 150 (1826). –

Branica dominium i wieś, dziś w gub. pow. i okręgu sąd. Radomskim, par. Jasionna, nad rz. Branicą z folusz. młynem, o milę od Białobrzeg i tyleż od rzeki spław. Pilicy, 3 i pół od Radomia. Dwór porządny, dom: 19 lud: 178 (1826). – Grunta mierne z lasami. Przechodziła z rąk do rąk: Zawiszów, Świderskich, Ligęzów, Bidzińskich, Mireckich i Węgrzyków, któ-rzy ję posiadali przy końcu upłynionego stulecia, a w pierwszej połowie tego wieku, należała do Skalskich h. Jelita. Z tych Piotr z Alkantary syn Mateusza posiadał Branicę w r. 1839. –

Branica domin. i wieś dziś w byw. Wojew. dziś gub. Kaliskiej pow. Sieradz. okręgu sąd. Szadkowskim par. Stroński blisko rzeki spław. Warty, o dwie mile od Sieradza. – dom. 16. lud. 159. (1826). – Majętność ta składała się w r. 1815, z dwóch oddzielnych dominiów, których jedno należało do Turkuła, a drugie do Pstrokońskiego. Dziś obie te majętności lit A B oznaczone, stanowią jedną całość, czyli włość, której szacunek ustanowiony był przez władzę tow. kred. w r. 1868 na rs. 9,250. –

Branica Radzyńska wieś i włość dziś nal. do dóbr głównych, i par. Radzyń w byw. Woj. Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej pow. Radzyńskim, o milę od miasta pow. Radzynia. dom: 30 lud: 212 (1826). – Dobra te składają się z folwar. i wsi Branicy, z folwarku i wsi Niewęgłosz, z fol. i wsi Zbuczyków, i na tejże wsi nowo erygowanego folwar. Stasinów, z fol. i wsi Siedlanów z przyległościami, na których ciążyła w r. 1852 pożyczka tow. kred: złp. 277,800. Szacunek tych dóbr ustanowiony był, przez władzę tow. kred. w r. 1865, na rs 69,470 kop 62½. Nadmienia się, iż w obrębie dóbr Branica, mianowicie między fol. Branicą, a Niewęgłoszem, uregulowany został nowy fol. Antonin nazwany, od którego to fol. oddzielono gruntu morg 4 pręt. 12 przestrzeni 75 □ miary now. pol., do nowo założonej księgi wieczystej pod nazwą osada fabryczna cukru i rafineryi Antonin przeniesiono. – W Marcu r. 1870 cukrownia ta wyprzedawała częściowo wszelkie utensylia fabryczne, jako to parowe maszyny, kotły, aparata, rury, oraz miedź, mosiądz, żelazo, nowe formy do cukru. – Z tej Branicy piszą się Braniccy h: Janina, z tych Adam i Jędrzej Braniccy, mieli w r. 1539 jakieś kontrowersyje o grunta z miasteczkiem Królewskiem Wohyń, oczem świadczy proces graniczny między Woj. Podlaskiem i Brzesko Litewskiem. – Wzielw

Wszystkie leżącym, mianowicie około r. 1837 dobra Radzyń i Branica, zostawały w dziedzictwie Antoniego Szlubowskiego, syna Józefa h. Ślepowron, do dalej w okresie lat 1840–1865 Józefa Konstantego Szlubowskiego h. Ślepowron, sędziego pokoju okręgu Radzyńskiego, dziedzica tychże dóbr w pow. Radzyńskim, jakoto: Lichty A, Ustrzesz i Branica. W r. 1840 powołany na urząd sędziego pokoju w Radzyniu, na tymże urzędzie swój zawód i życie zakończył 25 kwietnia 1866. Zwłoki jego przewiezione z Warszawy złożone zostały w dniu 3 Maja 1866 przed sklepieniem pięknej grobowej kaplicy familijnej Ks. ~~Szlu~~ Szlubowskich w Radzyniu. Pozostała po nim wdowa synowie i córka, obecnie dobra te należą do sukcesorów po sp. Józefie ~~[illegible]~~ pozostałych. – W r. 1848 istniała tu dystylarnia wódek słodkich, araku i likierów, których to wyrobów w ciągu r. 1848 wydała ~~[illegible]~~ garncy 800 wartości rs. ~~[illegible]~~ 1500. W latach 1857–1858, na Św. Jańskim jarmarku w Warszawie odznaczała się wełna z dóbr Branicy Józefa Szlubowskiego, tak co do cienkości jako też urządzenia. Dotąd istnieje tamże znakomita gromada owiec Stanisława Szlubowskiego. –

Branica suchowolska wieś pryw. należąca do dóbr Sucha-wola w byw. Woj. Podlaskim, teraz w gub. Siedleckiej, pow. Lubartowskim, w pinygd. [?] sąd. pok. w Lubartowie par. Czemierniki. Leży nad obszernem jeziorem, które ma komunikacyą z rz. Wieprzem, o pół m. od osady Wohynia, mila 1 od mia. i pow. Radzynia. – dom. 20 lud. 169 (1826). – Około r. 1837 zostawała w dziedzictwie Natalii Kickiej. –

Braniczek ~~lub Branica~~ fol. pryw. w byw. Woj. Mazowieckim dziś gub. Kaliskiej, pow. Łęczyckim, okr. sąd. Zgierskim, par. Gieczno, o 3 mile od mia. pow. Łęczycy. Dom 2 lud. 15 (1826). –

Braniczny młyn należący do dóbr Zawady-Stanisławskie par. Winiawa w gub. pow. i okr. sąd. Radomskim. –

Brankowo fol. i wieś dzie. daw. ziem. Czerskiej b. Woj. Mazowieckiego, dziś w gub. Warszaw. pow. Górno-Kalwaryj. par. Wrociszew. Leży w dobrych gruntach na pochyłości wzgórza nad rz. spław. Pilicą, o mil 8 od Warszawy 2 m. od Warki. ~~Dom. 15 lud. 152 (1826).~~ – Składa się z dwóch części lit. A i B w hypotece oznaczonych. – Wieś ta była przytacza Braneckich h. Radwan w Mazowieckim Woj. mianowicie w ziemi Czerskiej przy końcu 17go wieku, a w ziemi Sąckiej przy końcu 18go stulecia. – Zdaje się

Zdaje się że z tego Brankowa pochodziła dzielnica Branieckich h: Radwan, z których Bernard Braniecki był poborcą ziemi Czerskiéj w r. 1588. — Dobra Branków litera A wraz z przyległą wsią Wolą Braniecką, płaciły podatku ofiary złp: 195 groszy 8. Majętność ta w okresie lat 1832–185~~4~~2 1852 zostawała w dziedzictwie Józefa Sadowskiego h: Lubicz, byłego sekretarza, referenta w Heroldyi Królestwa. W tym Brankowie było w r. 1826 domów 15, a mieszkańców: 152. — Według opisu lasów przez Połujańskiego, w r. 1853, Branków miał wówczas lasu przeszło 20. włók.

Branków lit: B wieś fol: nad rz: Pilicą w gub: Warszaw: pow: Górno-Kalwaryjskim, par: Wrociszew, 8 mil od Warszawy. Domów: 13 a mieszkańców 91 (1826). —

Branno wieś prywat: w byłym Wojew: dziś gub: Kaliskiéj pow: Konińskim par: Sławsk w obrębie 3 mil: od nadgranicznym od strony Pruss, o milę od Konina. domów 11 ludn: 110 (1826)

Brańszczyk daw: Komornica rząd: fol: i wieś, dziś majętność duża: ~~w gub:~~ w daw: Woj: Płockim, pow: Pułtuskim obecnie w gub: Łomżyń: pow: Ostrowskim, położona nad parafii i gminy tegoż nazwiska Bugiem, o pół m: od Kamieńczyka, 5 od mia: i pow Pułtuska. Ma kościół nowy parafialny w r. 1843 ukończony. domów 44 a mieszkańców 379 (1826). — Dobra Brańszczyk składające się z wsiów: Brańszczyk, Budy Brańszczykowskie, Nakiel, Trzcianka z folwarkiem, czyli wójtostwem tegoż nazwiska, Tuchlin, Poszczutty, Knurowice, Turzyn, Przyjmy i z folwarków Brańszczyk i Nakiel, z młynem w Brańszczyku, opłacały podatku ofiary zwyczajnéj r. 373 kop: 50. Skarb pożyczki ~~drugiéj~~ 2giéj odrzeczu na te dobra z tow: kredyt: ziemskiego wynosiła rs: 24,600. — W okresie lat: 1852–1854 posiadał tę majętność śp: Wincenty Rapacki, który szczególnéj odznaczał się troskliwością w chodowaniu i utrzymywaniu znacznego stada koni. (W r. 1864 Komisya likwidac: przyznała Teodor Rapackiéj właścicielce dóbr Brańszczyk rs 264 26,460 kop 72 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie) Tu się zaczynają obszerne i piękne lasy rządowe ciągnące się nad Bugiem ku Ostrowiu, dostarczające wiele drzewa do wszelkiéj budowy zdatnego. W lasach tych ~~były~~ istniały popielarnie i smolarnie, w których oprócz smoły wyrabiała się terpentyna, kalafonia i pak w znacznéj ilości. — Lasy te wszelkie w późniejszych czasach urządzone zostały podług prawideł porządnego gospodarstwa, a obszerność ich podług dokonanego pomiaru, wynosiła w r. 1852 morg 1277. —

Probostwem

Proboszczem tutejszym jest od roku 1837 ksiądz Bonifacy Ostrzykowski, syn Tomasza i: Brodziec, tłómacz hymnów religijnych z brewiarza rzymskiego na język polski wierszem z dodaniem oryginalnych jego poezyi, które wyszły w Warszawie r: 1841. – Szanowny ten kapłan obchodził w 1873 pięćdziesięcioletni jubileusz kapłaństwa.

Urodzony w: 1791 wyświęcony został na kapłana w r. 1823. –

Branwica rz. wypływa w gub: Lubelskiej pod wsią Branew (powia: Zamojski:) a uchodzi do rz: Bukowiny, pod wsią Momoty ubiegłszy 2½ mili. –

Braszki wieś dzi: w gub: Suwalskiej pow: Władysławow: okręg: sąd: Marjampolskim, par: Syntowty, nad rz: Sentą w terytoryum 14 mili [trzyćwierci] od granicy Pruss, 8 od mia: pow: Marjampola. dom: 11. lud: 105 (1826). – Należy do dóbr i gminy Zyple.

Bratków fol. i wieś dzi: w byw: Woi: Sandomierskim dziś w gub: Radomskiej, pow: ~~i gmi~~: Opatowskim par: Strzyżowice blizko Modliborzyc, o milę i ćwierć od miasta pow: Opatowa. dom: 5. lud: 59 (1826). – W r: 1839 zostawała w dziedzictwie Jerzego Kojzer, dalej w r 1866 Stanisława Gończykowskiego. –

Bratków Bratków należał dawniej do gmi: Opatów, w końcu zaś r. 1869 przyłączony do gmi: Modli[borzyce]

osada przyw: należąca do dóbr Dębowa-góra w byw: Woi: Sandomierskim, dziś gub: Radomskiej w pow: Opoczyńskim, par: Dąbrowa, mil 14½ od mia: pow: Końskich. dom: 2 lud: 9 (1826). –

Bratków dolny fol: i wieś dzi: w byw: Woi: dziś gub: Kaliskiej, pow: Sieradz: okręg Szadkowskim par: Bałdrzychów, blizko granicy byłego woi: Mazowieckiego, o mil 4 od mia: pow: Sieradza. dom: 11 lud: 73 (1826). – Majętność ta w latach 1856–1858 zostawała w dziedzictwie Antoniego, Rudolfa, Ildefonsa = Władysława i Juliana synów Michała i Antoniny z Suchorskich małżonków Rojków [dziś Rojków] Rojków h: Rawicz. –

Bratków górny wieś dzie: należąca do dóbr Pudłowa w byw: Woi: dziś gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim okręg: Szadkowskim par: Bałdrzychów, przy samej granicy byłego Woi: Mazowieckiego o mil 4 od mia pow: Sieradza. Dom: 9. lud: 78 (1826). – W dniu 3/15 stycznia 1864 r. miały być sprzedane przez publ: licyta: w drodze działów dobra Pudłów i Bratków = górny obejmujące rozległości samych gruntów dominikalnych, morg 1170 prę: 120

Szacunek tych dóbr, ustanowiony był na rubli sr. 61,784 kop. 53.

Bratkowice przedmieście Łowicza, w byłym Ks. Mazow. dziś gub. Warszaw. pow. i par. Łowickiej, w otworze od Łowicza, dom. 21 a mieszkańców 123 (1826). — Bratkowice były z początku wsią, dopiero w r. 1378 przez Jana IIgo Suchywilk nazwanego, arcybiskupa, Łowiczowi nadane zostały. Szlachetny Józef Mieszytkowski, radny m.a Łowicza wystawił na Bratkowicach w r. 1665 kościołek nazwany Emaus, umarł 1665 r. bez takowy, czasem strawiony uległ zupełnej ruinie. —

Bratoszewice znaczne dobra dzie. i gmi. w byłym Ks. Mazowieckim obw. Rawskim, obecnie w gub. Piotrkowskiej pow. Brzezińskim, w par. i gmi. własnej. Majętność ta składa się z jednego miasta (dziś osady) i dziesięciu wsi. Za Królestwa Kongresowego, i późniéj jeszcze w r. 1835 zostawała w dziedzictwie Felixa Czarneckiego h. Łodzia senatora wojewody, dalej nabył majętność tę Matuszewski Wincenty h. Topór, referendarz Stanu, były dyrektor kancelaryi heroldyi, którego córka wyszedłszy za Kazimierza Lemańskiego h. Bukowczyk wniosła majątek ten w dom mężowski. Umarła ona w r. 1862 w Francyi nad Renem. Na Bratoszewicach pisali się Bratoszewscy h. Sulima i z tych Kazimierz chorąży i poseł ziemi Gostynińskiej pisał się na elekcyę Stanisława Augusta w r. 1864; Bratoszewski zaś Maksymilian, był chorążym Gostynińskim 1776 r. — Wieś fol. Bratoszewice główne miejsce dóbr tegoż nazwiska w wesołem położeniu przy trakcie bitym fabrycznym z Warszawy do Łodzi i Piotrkowa i w Kaliskie, między Głownem i Strykowem, o małą milę od tychże osad, 6. mil od m.a pow. Rawy, posiada starożytny kościół murowany, do dekanatu Strykowskiego należący, porządne zabudowania dworskie, gorzelnią murowaną. — Dom: 35 a mieszkańców 285 (1826). — Obszerne lasy do tych dóbr należące, rozciągają się wzdłuż drogi bitej, od Głowna do Strykowa. Powierzchnia tych lasów w r. 1855 za dziedzictwa referendarza Matuszewskiego, obliczoną było na włók około 180 czyli dziesięcin 2,880 w których sosna budulcowa dominowała; znajdowały się tam w owym czasie sosny sto osiemdziesiąt łokcie, które dla trudnej wywózki małą tam wówczas miały wartość. — Las jest przerzedzony z przyczyny nie zaprowadzonego wówczas jeszcze gospodarstwa leśnego, znajduje się tam w obfitości dębina olszyna, brzezina i drzewa świerkowe. — Z powodu

bliskości kolei żelaznej i żałożonej na wielką skalę, w tychże zawiązkach cukrowni, są dla tych lasów większe na przyszłość widoki. Obszerność całych dóbr: Głowno, Stryków, Bratoszewice i Dobra, wynosiła w 1855 — 550 włók nowo pol. W 1866 komisya likwidacyjna przyznała sukcessorom Lemańskich, właścicielom dóbr Bratoszewice rs. 24,679. kop: 83 wynadgrodzenia za grunta włościanom nadawane. Do gminy tutejszej należy pobliskie miasteczko Głowno przemianowane w r. 1870 na osadę; gmina ~~tutejsza~~ należy do jurysdykcyi sądu pok: w Brzezinach. ~~Wr~~ 1871 otwarta została we wsi Bratoszewicach szkoła elementarna katolicka.

[Margin note, cut off at the page edge: Tamże istniała [illegible] gromada [illegible]]

Bratoszewo fol: w obrębie dóbr Krzatki nowo erygowany, w gub: Warszawskiej, pow: Gostyńskim. —

Bratuszyn wieś pryw: nal: do dóbr Wola-Rozostowa w byw: Woj: dziś gub: Kaliskiej, okręg: sąd: Konińskim ~~par: Brudzew~~ pow: Kolskim, par: Brudzew-Kolski o ćwierć mili od tejże osady, 3 od miasta pow: Konina. Dom ~~ND~~ 13. lud: 126 (1826). —

Brayczewo-Sierzputy fol: ~~wieś pryw.~~ dwór. w byw: Woj: Płockim pow: dawn: Ostrołęckim obecnie w gub: Łomżyń: pow: Ostrowskim w jurysd: sąd: pok: w Ostrołęce, par: Rosochate, niedaleko osad Andrzejowa i Czyżewa, mil 8½ od Ostrołęki. domów 6 a mieszkańców 34 (1826). — Dobra Brayczewo z przyległością górki obciążone przyjęła tow: kred: miały ustanowiony w r. 1865 szacunek przez władzę kredyt: w summie rs: 7,118 kop: 99. W r. 1873 cena sprzedaży tych dóbr oznaczona była na Rs: 6,300.

Brąszewice lub: **Brzozowice** fol: i wielka wieś rząd: w byw: Woj: dziś gub: Kaliskiej pow: i Okręg: Sieradz: par: ✝ Wojków, nal: do dóbr rząd: Klonowa. Leży nad strugą wpadającą do rzeki Prosny, o 3 mile od mia: pow: Sieradza. Przy końcu 18 w. wieku było w niej dymów: 88, zaś w r. 1826 liczono domów 83 zajmowanych przez 741 mieszkańców. —

Brdów lub: **Brdowo** daw: miasteczko rząd: i osada rękodzielnicza w byw: Woj: Mazowie: dziś gub: Kaliskiej, pow: Kolskim, gmi: i ekonomii rząd: Lubotyń, nad obszernem jeziorem rozciągającem się na milę długości, nad którem pięknie jest położony klasztor XX. Paulinów, który w przedostatnich czasach uległ suppressyi, o pół mili od osady rękodzielniczej Babiak.

2 mile od Sompolna, 2½ od Kłodawy, 3 od Koła, a 5½ od Włocławka. Posiada kościół murowany parafialny nal. do dekanatu Izbickiego, szkołę elementarną, szpital, fabrykę kudrzaju itd. Kiedy w r. 1786 Brdów posiadał tylko dymów 47 a mieszkańców 331, według spisów z r. 1830 liczono w tym mieście dom: murowanych 3 drewnianych 92, zajmowanych przez 897 mieszkańców, między temi wielu sukienników i innych rzemieślników, a żydów liczono w r. 1833 tylko 30. W trzydzieści lat później a mianowicie w r. 1861 było w Brdowie dom: 86 a mieszkańców 794. Dochód z konsumpcyi wynosił w r. 1852 rs: 613. W dniu 12 czerwca 1870 od uderzenia pioruna zapaliła się i zgorzała wieża na kościele. Dzięki usilnemu ratunkowi mieszkańców, kościół i sąsiednie zabudowania probostwa ocalały, straty jednak tak rozgorzałej wieży jak w skutku zerwania organu, poniszczenia ołtarzy i t. p. wynosiły około 4000 rs: Od Brdowa do Koła droga 2 milowa, kamieniami jest usłana. — Tu poczynają się Kujawy, ta sławna kraina jeziorami oblana, której bogate płody żywiły obce narody. — Od Brdowa droga prosta prowadzi do Torunia, ale podróżni ciekawi widzenia starożytnej Kruszwicy zbaczają z drogi. — Jako ubogie miasteczko nie mające charakteru miejskiego, zamienione zostało w r. 1869 na osadę wiejską i przyłączone do gminy Lubotyń. — Wójtostwo Brdowskie było w r. 1826 dom. 2 a lud. 5. —

Bredejki osada pryw. w gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, okręg. sąd. Kalwaryjskim, par. i gmi. Pojewoń, o mil 4½ od Kalwaryi. Domy 1. lud. 5 (1826). — Należy do dóbr Szulkle. —

Bredyszki wieska pryw. w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, okręg. sąd. Maryampolskim, par. Luksze, mil 7½ od Maryampola. Dom. 3 lud. 28 (1826). — Należy do dóbr i gmi. Zyple. —

Bredzie wieś rząd.: do dóbr Giełgudyszki należące w gub. Suwalskiej pow. Władysławow. okręg. sąd. Maryampolskim, gmi. Giełgudyszki, par. Szaki, o pół mili od tejże osady, 8 od Maryampola. Dom 6. lud. 68 (1826). —

Bredziszki fol: zal: do dóbr rząd: Michaliny, w gub. Suwalskiej, pow. Wołkowyskim, okręg: sąd: Maryampol: par: i gmi: Gize, o pół mili od miasta pow: Maryampola. Dom: 2 lud: 16 (1826).—

> **Bregencin** wieś z folwarkiem, w Gub. Płockiej pow. Ciechanowskim, par: Kraszewo, własność w 1875. Jana Chomętowskiego Prezesa Tow. kred: ziem: gub. Płockiej. W dniu 20 tym Grudnia 1875 spalił się w Bregencinie dwór, a w nim żona właściciela pragnąc jeszcze coś z kosztowności uratować, oraz ekonom i stróż, którzy z poświęceniem na ratunek swojej pani, do palącego się domu weszli.

Brenica, Brynica lub **Brendnica** rzeka w gub. Kieleckiej, pow: Olkuskim, okręg: Zelowskim, stanowiąca granicę, między Królestwem Polskiem a Szląskiem Pruskiem. Bierze początek w okolicy wsi Pińczyc i Markowic poczynając od wsi Żarowic, aż do jej ujścia w Czarną-Przemszę, pod osadą Mrzyglodem; bierze początek we wsi Mokrowice a wpada do Wisły niedaleko Oświęcimia. Między Orzowowicami a Pierzdaną, jest na stronie Szląskiej huta tegoż nazwiska rozrządca; przez staw na którym stoi huta przechodzi linia graniczna. Rzeka ta płynie przez dobra Milowice, gdzie jest huta cynkowa z kopalnią węgli kamiennych. Płynie bardzo krętym korytem, i jest dość głęboka. Nadto rzeka w ekonomii rząd: Bobrowniki, znajdują się niemałej rozległości nieosuszone dotąd (1852) błota i trzęsawiska. Przez most na rzece Brynicy, który pruskie towarzystwo drogi Górno-Szląskiej zbudowało, biegnie kolej żelazna łącząca Warszawę z Berlinem do którego w dwadzieścia kilka godzin dostać się można. Koleją tą Górno-Szląską połączeni jesteśmy, ze wszystkiemi drogami żelaznemi środkowej i zachodniej Europy. — Cała okolica od rzek: Przemszy i Brynicy, które stanowią granicę Królestwa, aż do Siewierza, Pilicy i Olkusza jest jednorodną, co do utworów ziemi ze Szląskiem i tak samo zawiera: węgiel kamienny, galman, rudę żelazną, a nawet i błyszcz ołowiu.—

Brenica wieś daw: królewska, w byłym Woj: Mazow: obw: Rawskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Brzezińskim, par: gmi: i ekonomii rząd: Lubochnia, o mil 2½ od Rawy. Dom 26 lud: 179 (1826).—

Bretki wieś szlachecka, daw. w Woj: dziś gub: Płockiej pow: daw. Mławskim, obecnie Sierpskim, par: Łęg, niedaleko Drobina, 7 mil od miasta pow: Mławy, gdzie i jurysd: sąd: pokoju. Należy do różnych posiadaczów szlachty. Dom: 8 lud: 50 (1826).—

Brest obacz **Brześć**

Brewki lub **Bretki-zakościelne** wieś prywat. w daw: Woj: Płockim pow: Ostrołęckim, obecnie w gub: Łomżyń: pow: Ostrowskim, par: Zaręby-Kościelne nad rzeką Brokiem, o wiorstę od Zaręb-Kościelnych, 7 mi: od miasta pow: Ostrołęki gdzie i jurysd: sąd: pokoju: Dom: 26 lud: 240 (1826). Część gruntów na Bretkach należy do dóbr Zaręby-Kościelne lit: A.

Brezin obacz Brzeziny

Briedukalnis (Łosia góra). — obręb leśny w obrębie nadl. Bestrajgiszki do leśnictwa teysze należący (Lasy rządowe w gub. suwal. pow. Sejneńskim) lesy położone dawniej ulubioną były kryjówką łosi, dokąd jeszcze i teraz z za Niemna przybywają. Jeziora okoliczne, wabiły te zwierzęta do siebie dla ochłody i napoju, zkąd to pochodzi nazwa Briedukalnis (Łosia góra).

Brochocin lub Brochocino. majętność ziemska dziedziczna w gub. i pow. Płockim par. Trzepowo, gmi Kleniewo w jurysd. sąd. pok. w Płocku, o milę od mia. gub. Płocka, od Warszawy mil 14, od szosy wiorst 3, która przez grunta Brochocińskie przechodzi. Graniczy z wsiami Ośliczkami, Dziwierzewem, Strużewskiem, Ostrogajem, Trzepowem, Tchórzem i Goślicami. Składała się w r. 1855 z dwóch fol. Brochocina i Brochocinka sobie przyległych, włok 38 morg 16 pręt 195 miary nowo-pol. w sobie zawierających. — Według nowego pomiaru z r. 1870 grunta orne folwarczne obejmują morg 592, łąki zaś obszerne ciągnące się do granicy Wsi Trzepowa obejmują około morg 34. Zaś grunta po wszystkim lasem borowym pod granicą Gosler obejmują około morg. 23 zaś obszary na około 20... wówczas Ogólna... Dóbr Brochocińskich wynosi włok 23 morg 5 pręt 30 miary nowopol.; grunta włościanom wynoszą ogółem morgów 130. Stary z pierwszych fol. ma dziedziczne zabudowania. Na fol. Brochocino jest porządny dwór murowany z facyatą, wyższa z 4 stronami z drewna i budowane, owczarnia, stajnie i oficyna z kurnikami w jednym budynku są murowane, wiatrak i t. p. — las brzozowy dawn. 5 tud. 20 (1826). — Pod dworem jest obszerny ogród owocowy, obsadzony od pola i tak topolami. Gleba ziemi w obudwóch fol. jest w większej części żytnia dobra, a w mniejszej pszenna. Około r. 1852 wysiewano w tych dobrach pszenicy korcy 125 i tyleż żyta, płaciły zaś te dobra podatku ofiary 24^{tej} grosza, rs. 80 (R: 80) kop. 98, obciążone były pożyczką tow. kred. 2^{go} wyższa rs. 5,550, w stosunku ratum do wziętej pożyczki, z towarzystwa kred. szacunek tych dóbr wynosił w r. 1864 do publicznej licytacyi, rs. 16,196; szacunek zaś pożyczki nowej pożyczce tow. kred. z r. 1869 ustanowiony był przez władzę kred. do licytacyi w r. 1872, na summę rs. 24,387 kop. 20. Majętność ta należała w r. 1853 do nieletnich Elżbiety i Józefy sióstr Równińskich, z tych starsza Elżbieta, wyszła za Floryana Kwasiborskiego, a młodsza Józefa, za Antoniego Mehring, syna Augusta Ferdynanda h. własnego imienia, którzy to małżonkowie Mehringowie, posiadali te dobra w następnych latach 1859 — 1872. Obadwa te folwarki były do licytacyi w drodze działów, oszacowane w r. 1855 przez biegłych, na rs. 23,488 kop. 90, czyli złp. 156,666 kop. 20. W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Antoniemu Mehring, i Janowi Lissowskiemu właścicielom tych dóbr rs. 2593 kop. 86 indemnizacyi za przyległych uwłaszczone grunta włościańskie. — Około r. 1871 nabył dobra Brochocin i Brochocinko Jan Wernik właściciel dóbr Żukowo, Kosary i Tchórz. — Brochocki Jan Tomasz z Brochocina, h. Ossorya, stolnik Brzeziński 1764 r. poseł z Woj. Łęczyckiego, na elekcyą Stanisława Króla, był potem chorążym Łęczyckim. — Brochocki Antoni tegoż herbu, podkomorzy króla Stanisława Augusta, kawaler Sgo. Stanisława, był deputatem 1785 r. na trybunał koronny, z Woj. Łęczyckiego. —

Brochocinko wieś dzie: należąca do dóbr Brochocino i stanowiąca dawniej jedną majętność jak się powyżej pod Brochocinem rzekło, w gub. i pow. Płockim, par. Trzepowo, gmi Kleniewo, o milę od miasta gub. Płocka, od Warszawy mil 14, od szosy wiorst 3. Wieś ta posiadająca potrzebne zabudowania folwarczne, liczyła w 1826 dom: 19, zamieszkanych przez 164 mieszkańców. — Obecnie dobra Brochocino, zostają w dziedictwie

Antoniego Nehryng oczyma powyżej pod Brochocinem wzmianka już była wzmiankowana. —

Brochów lub **Brochowo** piękna i znaczna majętność i wieś par., dawne dziedzictwo Lasockich h. Dołęga — w byłym Woj. Mazowieckim, później gub. Warszaw. pow. Sochaczewskim, nad rzeką Bzurą (gmina Łazy), o milę od jej ujścia do Wisły, i tyleż od wsi Kamiona, nad Wisłą, gdzie istniał magazyn solny, mila 1¼ od Sochaczewa i tyleż od Wyszogroda, 5 m. od Łowicza, a 6 od Warszawy. — Wspaniały tutejszy kościół par. murowany starożytnej budowy, należący do dekanatu Sochaczewskiego zdobi tę wieś, mającą Dom: 47. a mieszkańców 318 (1826). — Brochowscy h. Prawdzic, od dóbr Brochowa piszą się Brochowskiemi, z tych Brochowski Adam, naprzód pisarz ziemski, wkrótce chorąży, potem Kasztelan Sochaczewski, który to wysokiej dostojności, doszedł głową, radą i szablą, a nie faworem i dostatkami, córkę swą Konstancyą wydał za Adama Lasockiego, kasztelana Wyszogrodz: w połowie wieku 17go, i ta wniosła, jak się zdaje, Brochów w dom mężowski, lubo ojciec Adama Olbracht — Adryan Lasocki h. Dołęga, syn Walentego podkomorzego Wyszogrodzkiego, kasztelan Inowrocławski, a poprzednio ~~stolnik i sędzia ziemski Wyszogrodzki~~ pisał się już na ~~Brzezinach i Brochowie~~ [a wniósł w małżeństwie Agnieszki Brochowskiej h. Prawdzic, wieś [illegible] majątek ten od Brochowskich [illegible]], — Konstytucya r. 1667 pozwoliła mu wieś Brochów erygować na miasteczko, a że tam kościół wielkim nakładem wystawił i dla niego przyległą wieś Plecewice zapisał, approbowała mu to rzeczpospolita. — Był to mąż sprawiedliwy mądry i zasłużony, trzydzieści razy bowiem, posłem stawał na walne sejmy, a pięć razy deputatem na trybunał koronny. ~~Z Lasockich Brochowskiej h. Prawdzic~~ Jan Nepomucen Lasocki, sędzia pokoju okręgu Łowickiego, zmarły bezdzietnie, zapisał znaczny swój majątek, składający się z dóbr Brochowa, miast Praszki i Piotrkowa żydowskiego na Kujawach, Władysławowi Lasockiemu, synowi Józefa Lasockiego, dziedzica Skierniewic, który miał trzech synów: Zygmunta, Władysława, i Stanisława. Z tych średniego Władysława, upodobawszy sobie Jan Nepomucen Lasocki, tak znakomity ~~[illegible]~~ zrobił mu zapis. Lasocki Józef-Gabryel syn Adama h. Dołęga, a ojciec Władysława i Stanisława, zmarł w Skierniewicach dnia 14 Lipca 1840, pochowany w grobach familijnych ~~we wsi~~ Brochowie. Lasocki Władysław syn średni-

Józefa, odziedziczywszy po Janie Lasockim, dobra Brochowskie z przyległemi wsiami Brochówkiem, Janną, Famułki, Olszewice i Wólką=Smolaną, prowadził w tychże dobrach gospodarstwo ulepszone, w okresie lat 1856–1869, w którym to roku przeniósł się do wieczności, a majątek ten dostał się w spadku bratu jego Stanisławowi. – Śp. Władysław był sędzią pokoju w Łowiczu, od roku 1862 do 1869. – Z pomiędzy znakomitszych plebanów jacy w ostatnich czasach parafii tej przewodniczyli, ksiądz Jan ewangielista Duchnowski, niegdyś w Kurowie, a następnie przez ciąg kilkunastu lat, proboszcz Brochowski, ewangielicznym życiem i głęboką nauką na wdzięczną pamięć zasłużył. W kollegiacie której zamieszkał ks. Duchnowski, słynął z karmelickiej wymowy, i tą licznych zawsze gromadził około siebie słuchaczy. Wszystkie od pasterskich obowiązków wolne chwile, poświęcał nauce, a w dość późnym wieku, sam bez przewodnika wyuczywszy się języka francuzkiego, przełożył kazania Bossueta. Praca ta znajdowała się niegdyś w księgozbiorze śp. Adryana Krzyżanowskiego, z którym to uczonym mężem, łączyły ks. Duchnowskiego stosunki przyjaźni i powinowactwa. Ksiądz Duchnowski umarł w Brochowie około r. 1823. – W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Władysławowi Lasockiemu właścicielowi dóbr Brochowa rs: 41,671 kop 42 indemnizacyi za grunta włościanom nadane. –

Brochówek wieś nal: do dóbr i par: Brochowa w byłym Wo: Mazowieckim dziś w gub. Warszaw: pow: Sochaczewskim w gminie Łazy nad rzeką Bzurą, naprzeciwko wsi kościelnej Mistrzewic, o milę od miasta pow: ~~A5.~~ Sochaczewa, 4½ od Łowicza domów 14 lud 103 (1826). –

Broczek rzeka w gub: Łomżyńskiej. Wypływa pod wsią Miodusze (powiat Łomżyński:) wpływa do pow: Ostrowskiego, tu płynie pod osadą Andrzejowem i z prawej strony uchodzi do rzeki Brok, pod wsią Mieszki(?). Długość biegu mil 4.

Bród wieś nowo erygowana w obrębie dóbr Świątkowa par: Dobrowo, okr: i pow: Konińskim, w gub: Kaliskiej. –

Bród wieś nal. do dóbr rząd. i gmi. Krukowo, nad rz. Czarną-Hańczą, w gub. i pow. Suwalskim par. Suwałki o pół m. do mia. Suwałk, 5 od Augustowa. — Dom 23 lud. 93 (1826). —

Bród kolonia do dóbr Boże, w okręgu pow. i gub. Radom. par. i gmi. Stromiec. —

Bród fol. i wieś rząd. w byw. Woi. (Kaliskim) obecnie gub. Piotrkowskiej pow. dawniej Sieradzkim dziś Łaskim okręgu Szadkowskim, par. Sędziejowice, nad rzeką Grabówką, o pół mili od Łasku, tyleż od Zduńskiej-Woli i Widawy, 2 od Sieradza. dom. 10 a mieszkańców 53 (1826). —

Bród fol. rząd. w gub. Kaliskiej, pow. Sieradz. okręgu Szadkowskim, par. Brzyków, 3 mile od Sieradza. — dom 2 lud. 11 (1826). —

Bród-Stary wielka wieś w dobrach ordynacyi Zamojskiej, w byw. Woi. dziś gub. Lubelskiej pow. Zamojskim, par. Szczebrzeszyn, nad rz. Tanew, tuż pod miastem Szczebrzeszynem, o mil 5 od mia. pow. Janowa. Dom 64 a mieszkańców 459 (1826). — Tak ten Bród-stary jako też i następujący Bród-Wołoski łączące się z sobą jeszcze w r. 1593 nabyte zostały przez Jana Zamojskiego Kanclerza i hetmana W. Kor. od 4 braci Czarnkowskich, i do włości Szczebrzeszyńskiej wcielone. —

Bród-Wołoski wieś łącząca się z Starym Brodem, również do dóbr ordynacyi Zamojskiej należąca, niedaleko od rzeki Tanew, w gub. Lubelskiej, pow. Zamojskim, par. Szczebrzeszyn, 5 m. od Janowa. —

Brod obacz **Brody**

Brodacze fol. i wieś pryw. w daw. Woi. Podlaskim pow. (Drohickim) dziś gub. Siedleckiej, pow. Sokołowskim, par. Kossów, graniczy na północ z wsią Kwasnodęby-Sypitki, od Sokołowa 3 ćwierci m., od Siedlec 3 mile, od Biały 9. dom 16 lud. 93 (1826). —

Brodek wioska Dzie. do dóbr i par. Gorzyce, w gub. i pow. Radomskim, 3 mile od Radomia. Leży na kępie rzeki Radomki, i osiadła jest przez samych rybaków czynsz z gruntów dawniej opłacających. W szczupłem ograniczeniu z łąkami i pastwiskami błotnistemi. Przy końcu zeszłego wieku, dziedziczyli tu Pułascy. —

Brodki lub Brutki wieś nal: do dóbr par: i gmi: Wodynie, w byw: Woi: Podlaskim, dziś gub: i pow: Siedleckim, w przedostatnich czasach własność Załuskich. Leży nad małą rzeczką, o pół m: od Wodyń, 4 od mia: gub: Siedlec. Dom: 35 lud: 79 (r. 1826).

Brodki lub: Brutki wieś pryw: w gub: daw: Płockiej, dziś Łomżyńskiej, pow: przedtem Ostrołęckim, teraz Ostrowskim, par: i gmi: Wąsewo. Połowa tej wsi ze starym kościołem, cmętarzem, starą plebanią, ogrodem, stodołą i łąkami, dawniej należącemi, na Wąsewie położonemi, należy do dóbr Mokry-las.

Brodki wieś pryw: nal: do dóbr Lipnica, nad rzeką Nidą w byw: Woi: Krak: Dziś gub: i pow: Kieleckim, blisko Mniechowa o 1¼ mili od Małogoszcza.

Brodne wieś pryw: w byw: Woi: Mazowieckim dziś gub: Warszawskiej, pow: Gostynińskim par: i gmi: Kiernozia, o ćwierć m: od tejże osady, 2½ od Łowicza, a 5 od Kutna. Dom: 30 a mieszkańców 239 (1826). Była to dawniej królewszczyzna, którą na mocy konstytucyi z r. 1775, posiadał w ostatnich czasach, Miłkowski sędzia ziemski Gostyński, wraz z mia: Osmolinem, i wielu przyległemi wsiami.

Brodnia dawniej Chromnia, rząd: fol: i wieś parafialna w byw: Woi: dziś gub: Kaliskiej, okr: Wartskim pow: Tureckim, nad rzeką spławną Wartą, która odtąd zaczyna być spławną, dla tratew, o półtory mili od mia: Warty, 4½ od mia: Kalisza. Ma kościół filialny, zostający pod zarządem proboszcza w Kadzyniu, Dom: 70 lud: 439 (1826). Do klucza Brodnickiego należały przyległe wsie fol: i włościańskie Glinno, Brzegi, Drzewczyna i osada Bugaj. W latach 1620–1638 wsie królewskie Brodnią i Brzeg nad Wartą, trzymał z łaski królewskiej Mikołaj na Wielkim-Chrząstowie, Wierzbowski h: Jastrzębiec kasztelan Inowłodzki starosta Szadkowski, człowiek niespokojny i burzliwy, na którego włościanie tych wsi, chodzili nieraz skarżyć się do Króla. Dobra te w r. 1836 nadane zostały na donacyą pułkownikowi Voskowo I. Dziś donacyą tę składają 2 folwarki i tyleż wsi dawniej czynszowych.

Brodnia dominium i wieś dziś i dawniej w Woi: Kaliskim obw: Sieradzkim, obecnie gub: Piotrkowskiej pow: Łaskim okręgu Szadkowskim

par: i gmi: Buczek, o milę od Łasku, 3 od Sieradza. Dom 40. lud: 219. (1826). – Wiktor Wołowicz, właściciel tych dóbr aktem urzędowym, na dniu 6 stycznia r. 1854 zapisał na fundusz wieczysty, sumę złp: 6000 dla kościoła par: w Strońsku, w okręg: Szadkow: i tyleż złp: dla szpitala w mieście Sieradzu. –

Brodowe fol: rząd: daw: Woj: Kaliskim dziś gub: Piotrkowskiéj, pow: i par: Nowo-radomskiéj, niedaleko miasta Radomska, 7 mil od miasta gub: Piotrkowa. Dom 2 lud: 14 (1826). –

Brodowe-Łąki wieś nal: do dóbr rząd: Przasnysz, nad rzeką Omulwią w byw: Woj: dziś gub: Płock: pow: i okręgu Przasnyskim z kościołem filialnym, należącym do rządu probostwa par: Baranowskiéj. Dom: 32 a mieszkańców 192 (1826). Leży na drodze z Przasnysza do Myszyńca i Pruss wschodnich, w obrębie 3 mil: od granicy Pruskiéj, o 4 mile od mia: pow: Przasnysza. Była tu dawniéj kuźnica, którą zniósł rząd Pruski, chcąc podnieść kuźnicę w starych Prusach w Wondolkach dokąd rudę brał z Brodowych-Łąk. Było zamiarem rządu krajowego przywrócić tę kuźnicę. – W gruntach téj wsi znajdowała się w r. 1852 kopalnia bursztynu czyli bursztyniarnia. –

Brodowiak miejscowość w gub: Kaliskiéj, pow: Wieluńskim, w obrębie trzech mil: od granicy Prus. –

Brodowo-Łomboły wieś szlachecka, dawniéj w gub: Płockiéj dziś Łomżyńskiéj, pow: Pułtuskim, par: i gmi: Winnica, 2 mile od Pułtuska. Dom: 6 lud: 38 (1826). –

Brodowo-Kuce wieś dzie: w gub: Łomżyńskiéj, pow: Pułtuskim, par: Winnica, gmi: Gołębie, 2 mile od Pułtuska. Dom 4. lud: 22 (1826). – Komisya likwidacyjna przyznała w r. 1867 Stanisławowi Wolkowiczowi, właścicielowi tych dóbr r: 480. kop: 46 wynagrodzenia za utracone grunta włościańskie. Papiernia w Brodowie, zatrudniała w r. 1864 robotników 5. a wyrobiła papieru za rs: 4,230. –

Brodowo-Wity wioska pryw: w gub: Łomżyńskiéj pow: Pułtuskim par: Winnica gmi: Gołębie, 2 m: od Pułtuska Dom: 7 lud 50 (1826). –

Brodowo-Żyłki wioska pryw: w gub: Łomżyńskiéj pow: Pułtuskim par: Winnica gmi: Gołębie, 2 mile od Pułtuska. Dom 5. lud 50 (1826). –

Brodowo wieś rząd: w byw: Woj: i obw: Augustowskim obecnie w gub: Łomżyńskiéj, pow: i okręgu sąd: Szczuczyńskim par: i gmi: Rodziłów, nad rz: Matlak, ćwierć m: od osady Radziłowa, pół m: od Kanału spławu Augustowskiego, 10¼ od miasta pow: Augustowa. Dom 10 lud: 58 (1826). –

Brody wielka wieś i fol. dawniej duchowna, do seminaryum Kieleckiego, później wcielona do dóbr rząd. górniczych, w gub. Radomskiej, pow. i okręg. Opatowskim, par. Krynki, w gmi. Starachowicko-Brodzkiej; leży nad rzeką Kamienną, na której znajdują się zakłady fabryczne a mianowicie: pudlingarnia w r. 1842 wraz z fabrycznemi gmachami zabudowana, ogrzewana ~~ogrzewana~~ wypaszczona i fryszerki. – Od Suchedniowa leżącego przy trakcie głównym Warszawsko-Kieleckim, na trakcie bitym przez Wąchock, Brody, Ostrowiec do Ożarowa, zaprowadzoną została w r. 1855 we wsi Brodach ekspedycya pocztowa z poczthalteryą, mieszcząca się w małym i ładnym domku między Wąchockiem a Ostrowcem. Od Wierzbnika mila 1, tyleż od Kunowa, a mil 4 od miasta pow. Opatowa. – o dwie m. od tych miast. – Kiedy w r. 1826 liczono w Brodach domów tylko 33 a ludności 268 późniejsze spisy z r. 1846 wykazują, tamże domów 43 zajmowanych przez 350 mieszkańców. – Wieś ta ma staw, łąki a w pobliżu kopalnię rudy żelaznej, zwaną Henryk, kopalnię glinki ogniotrwałej i łomy marmuru, szaro-żółtawego z ciemnemi plamkami. Dnia 30 Marca 1843 r. na odbytej licytacyi, zakłady górnicze Starachowice, Michałów, Brody i Michalików z leśnictwem Iłża, kopalniami rudy żelaznej: Herkules, Henryk i Elżbieta, wraz z zapasami w materyałach i produktach, sprzedane zostały za rs. 1,459,475 kompanii prywatnej zawiązanej w Petersburgu przez barona Frenkla, w imieniu której stanął do licytacyi bankier Antoni Laski. Od Ostrowca do Opatowa wiedzie droga zawsze piękna, lecz po mniej urozmaicona. –

Brody wieś należąca do dóbr dzie.: Piotrkowice, własność Maleszowskiego, w byw. Woj. Krak. teraz gub. Kieleckiej pow. Stopnickim, okręgu Szydłowskim, w jurysd. sądu pok. w Chmielniku, par. Lisów, gmi. Maleszowa, między Sorkami i z Maleszową, o pół mili od osady Pierzchnicy, 4 ¼ od mia. pow. Stopnicy. Dom. 21 a mieszkańców 100. (1826). –

Brody małe wieś pryw. w byw. Woj. Krak. teraz gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim, należąca do dóbr par. i gmi. Oleśnica o milę od Stopnicy. dom. 5 lud. 28 (1826). –

Brody duże wieś pryw. w byw. Woj. Krak. teraz gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim, o milę od miasta pow. Stopnicy. dom. 6 lud. 30 (1826). – należy do dóbr, par. i gmi. Oleśnica

Brody wieś rządowa w gub. Piotrkow. pow. Łaskim, gmi. Wola Wężykowa, własność w r. 1867 Hipolita Madalińskiego. – Wysokość indemnizacyi za odstąpione grunta włościańskie, wynosiła rs. 279 kop. 28

Brody fol. pryw. w gub. Kaliskiej, pow. i par. Wieluńskiej, o pół m. od mia. pow. Wielunia. dom. 2 lud. 11 (1826). –

Brody wieś nal. do dóbr dzie.: par. i gmi. Końskie w byw. Woj. Sandomierskim, obw. Opoczyńskim, obecnie w gub. Radomskiej pow. Koneckim, o trzy ćwierci m. od mia. pow. Końskie. dom 27 a mieszkańców 150 (1826). Nabyta ona w dawniejszych czasach do probostwa Koneckiego na uposażenie którego, oddaną była ~~to~~ wraz z wielu przyległemi wsiami przez Konieckich-Odrowążów, dziedziców dóbr Końskie. –

AS

Brody karczma w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: ~~Rzeczyn~~ Wydrzyń, o pół m: od Wielunia. dom 1. lud: 6 (1826). —

Brody osada przyw: w gub: Kaliskiej, pow: Wieluńskim par: Rzeczyn, o pół m: od Wielunia. Dom: 3 lud: 21. (1826). —

Brody lub Brod wieś Rząd: nal: do par: i gmi: Jedlińskiej w gub: pow: i okręg: Radomskim, w gruntach urodzajnych, nad rzeką Radomką, o mil 2¼ od Radomia a pół m: od Jedlińska. — Od dawna jednych z Jedlińskiem miewała panów. — Temi czasy jednak, należy do dóbr Gutowa. dom: 10 a mieszkańców 72 (1826). —

Brody stare fol: w ordynacyi Zamojskiej w gub: Lubelskiej, pow Zamojskim, od mia: pow: Zamościa wiorst 18, a od Szczebrzeszyna o wiorstę odległy. — Ma ogólnej przestrzeni, morg 496. pręt 247. —

Brody nowe fol: w dobrach ordynacyi Zamojskiej, w gub: Lubelskiej pow: Zamojskim, o wiorst 2 od mia okręg: Szczebrzeszyna, rozległość tego folwarku, wynosi morg 289. Wszystkie zabudowania folwarczne, są nowo wystawione. —

Brody osada leśnego w gub: Płock: pow: Płońskim par: i gmi: Pomiechowo, ekonomii Zakroczym, nad rz: Wkrą, wśród rozległych lasów, rząd: leśnictwa zakroczymskiego, od twierdzy Nowogeorgiewskiej (Modlina) mila 1, od Płocka mil 9. Dom: 2 a mieszkańców 27 (1826). —

Brody fol: i wieś Rząd: w byw: Woj: dziś gub: Płockiej pow: i par: Płońsk, (gmin ~~Wójty Zamoście~~ blizko tegoż miasta mil 6 od Płocka. Dam: 10. lud: 112 (1826). — Wysokość pożyczki tow: kred: z r: 1869 obciążającej tę majętność, wynosi rs: 620. — W r. 1867 Walenty Młodzianowski, właściciel tych dóbr, otrzymał rs 1,706 kop: wynagrodzenia likwidacyjnego, za grunta włościanom nadane.

Brody duże wieś dawn: królewska, w gub: i pow: Płockim par: Orszymowo, o ćwierć mili od Wisły, mila jedna od Wyszogroda, 4 od Płocka. Ma młyn na stawie, dom 23 lud: 141 (1826). —

Brody małe wieś i fol: Rząd: w gub: i pow: Płockim, par: Orszymowo, od Bodzanowa mila 1½, od Wyszogroda mila 1, a od miasta gub: Płocka mil 4. — Należała dawniej do dóbr Węgrzynowa wielkie, później około r: 1852 ~~do~~ 1854 była w posiadaniu Maław ~~(Wlat:)~~ Małachowskiego. — Dam: 5. lud: 57 (1826). — Majętność ta przed uwłaszczeniem włościan, miała mieć rozległości około włók 22, z tych było 8 włók na Dużych Brodach, z których się opłacało kanonu 800 złp. — Szacunek ówczesny (1853 r) złp: 120,000. Podatek ofiary z dóbr Brody małe, wynosił dawniej r: 17. kop 21 a w tym stosunku pożyczka udzielona tow: kred: 2go okresu wynosiła r: 1,990 czyli złp: 8,600. —

Brody osada pryw: w gub: Płocki: pow: Przasnyskim par. Małużyn, 5 m: od Przasnysza, dom: 5. lud: 30. (1826). —

Brody osada rząd: w gub: i pow: Łomżyńskim par. Zawady, mil 5½ od m. gub: Łomży, dom: 2. lud 16. (1826). —

Brody fol: rząd: w gub: Suwalskiej pow: Augustowskim par. Kolno, niedaleko osady Sopoćkin, mil 6 od m. pow: Augustowa. dom: 3 lud: 17 (1826). —

Brodzencin lub Brodzięcin wieś fol: dzie: wal. dawniej do dóbr Żochy=wielkie, dziś stanowiąca osobną majętność, w gub: Płockiej pow: daw. Przasnyskim dziś Ciechanowskim, par: Krasnewo, gmi: Ojrzeń, od Sochocina mila 1, od Ciechanowa 1½, od Płońska 2, od Przasnysza 4½ od Warszawy mil 10. Dawne dziedzictwo Lasockich, później Antoniewiczów, dalej Chromańskich, do których i dobra Żochy należały. — Graniczy na wschód z Bartkowem, na południe z Nową-wsią, na zachód z wsią Żochy, na północ z wsią Kotermaniem i Sarnową górą. — Dwór, chałup wiejskich 4, rozległości włók 21. pręt: 57, między temi było w r. 1852 lasu włók 9 morg 5, który w dalszych latach w większej części wycięty został. —

Brodziaki wieś pryw: w gub: Lubelskiej pow: daw: Zamojskim, dziś Biłgorajskim, par: Puszcza-solska, o pół m: od Biłgoraja, 5 od ~~m~~ Janowa. Należy do ordynacji Zamojskiej. — Dom: 12 lud: 88 (1826). —

Brodzice obacz Brudzice

Brogowa fol: i wieś dzie: w gub: Radomskiej pow: i okręg sąd: Opoczyńskim par: i gmi: Mniszków, nad małą rzeczką wpadającą do Radomki, o milę od Mniszka i Przysuchy, mila 1¼ od Drzewicy, 4 od Radomia i tyleż od Końskich, ma grunta równe, żyzne, dwór, lasy, pastwiska, dom: 24 a mieszkańców 170 (1826). — Dawniejszemi czasy, dziedziczyli tu Gliszczyńscy, Chlewiccy, Kochanowscy; około r. 1791. Brzezińscy, a w pierwszej ćwierci tego wieku, należała wraz z przyległą wsią Kłonową do familii Kochanowskich. —

Brok wieś pryw: w gub: Łomżyńskiej, pow: i gmi: Mazowieckiej, w okręg: sąd: Tykocińskim, par: Wysokie-Mazowieckie o pół m: od osady Wysokie-Mazowieckie dziś Mazowieck zwanej, 6 i pół od m. gub: Łomży: dom: 11 lud: 69. — (1826). —

Brok rzeczka w gub: Łomżyńskiej; bierze swój początek pod wsią tegoż samego nazwiska, a płynąc przez m: 7, oblewa osady Mazowieck, Czyżew, i przyjąwszy do siebie rz. Broczek, uchodzi do rz. Bugu, pod miasteczkiem dziś osadą Brokiem. — Jest nie spławna

Brok, ekonomia rząd. i miasteczko po duchowne, dziś osada, w byw. Woj. Płockim obw. Ostrołęckim, obecnie w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim, założone około r. 1501 na 42 włókach ziemi, przez Wincentego Przerębskiego biskupa Płockiego. Leży na wzgórku, blizko ujścia rzeczki tego imienia do Bugu, na starym trakcie furmańskim, z Warszawy do Tykocina i Białego-stoku po nad Bugiem wiodącym; od Nura mil 4, od [illegible] i Wyszkowa 4½, od Ostrołęki 6½, od Warszawy mil 12, od Białego-stoku mil 15. — a od Ostrowia najbliższej stacyi pocztowej mil 2. Miasto to ulubione niegdyś mieszkanie biskupów Płockich, do których przedtem należało, było dawniej daleko znaczniejsze i obszerniejsze, co dowodzą ciągnące się kilkoro staj poza miasto, dość wysokie bruki. Jędrzej Noskowski, biskup, kościół parafialny wymurował, a Henryk Firlej na początku 17go wieku począł tu wznosić pałac, lecz powołany na godność prymasa, dokończyć go nie zdołał. — Wśród rynku w kwadrat zabudowanego, stoi kościół powyżej wzmiankowany, który jest najcelniejszą miasta budową, oprócz domów w kwadrat stawianych około kościoła, inne domy w mieście nie regularnie są budowane. Podług lustracyi z r. 1650, było tu domów 481. i około 82 piwowarów. — Późniejsze zaburzenia i klęski wojenne, przywiodły miasto do upadku, tak dalece że w roku 1786, miało tylko dymów 111 i 220 mieszkańców, a w kilkanaście lat później, mianowicie w r. 1803 liczba domów zmniejszyła się do 84. i było wówczas w stanie opłakanym, bez handlu i przemysłu żywego, a lubo za naszych czasów (w r. 1861) liczba domów wzrosła do 144, a mieszkańców do 1865 głów, wszelako dla braku charakteru miejskiego, przemianowane zostało w r. 1870 na osadę i przyłączone do gmi. Orło. — Do r. 1795 miasteczko to od samych było zamieszkałe chrześcian, dziś żydzi stanowią blizko czwartą część ludności miejscowej. — Oprócz kościoła murowanego, jest w tej osadzie szpital i szkoła elementarna. — W Broku była letnia rezydencya biskupa, gdzie Krzysztof Hilary Szembek, wystawił z muru zamek czyli pałac dziś w części zrujnowany i pustkami stojący (1859). — Kościół tutejszy pod wezwaniem świętego Andrzeja, jest małem naśladowaniem, pięknej, obszernej i wspaniałej Kollegiaty Pułtuskiej, do której jednak zaledwie podobny jest formą sklepienia, bo reszta wnętrza, daleko niżej stoi pod względem piękności architektonicznej. — Są i tu stalle kanonickie, oraz pod baldachimem skromny tron biskupi, w którym tak zwany książe Pułtuski zasiadał; nad stallami ze strony Ewangelii, wiszą na ścianach, obrazy święt. biskupów i wyznawców i t. d. —

Położenie

Położenie miasta dla handlu jest korzystne, bo przy
zbiegu trzech guberni: Warszawskiej, Siedleckiej i Łomżyńskiej;
nad rzeką Bugiem, w odległości 8. wiorst, od stacyi kolei
Warszawsko-Petersburgskiej Małkinia. – To też jarmarki
tutejsze, których 5 do roku bywa, są ożywione, a najbardziej
w Grudniu, we czwartek po Ś. Łucyi. Handel jak prawie
wszędzie w naszym kraju, wyłącznie zostaje w ręku żydów,
znaczny tu handel zbożem i drzewem prowadzących.
Ten handel i spław zastrzegają ważny zarobek dla
tutejszych kurpiów. – Dawniej istniało tu zgromadzenie
bartników, którzy zawiadywali barciami, całej przyległej
puszczy. – Lasy rządowe do leśnictwa Brok należące
miały w r. 1852 obszerności morgów 24,737 pręt. □ 128. –
Składają się z trzech straży jako to: Wygoda, Biele i Błę-
dnica, które są podzielone, na 16 obrębów. – Pomiędzy
rzekami spławnemi Bugiem a Narwią, rozciągają się
w kierunku podłużnym, od Pułtuska do Ostrowi na kilka-
naście mil □ przestrzeni, a na długość mil 8, obszer-
ne lasy rządowe trzech leśnictw Broku, Wyszkowa
i Udrynia, przedzielone kilkunastu wsiami kurpiów,
w pośród nich zamieszkałych, trudniących się rolnictwem
oraz wyróbką, wywozką i spławem drzewa. – Grunt le-
śny piaszczysty na płaszczyźnie suchej, wydaje naj-
piękniejszy gatunek sosny, który w handlu zagranicznym
drożej nawet popłaca. – Dla kształcenia oficjalistów
rząd: a szczególniej strzelców leśnych urządzone zostały
w roku 1860 zakłady praktyczno-naukowe, w leśnictwie
Łubochnia, dla guberni daw. Warszawskiej dziś Piotr-
kowskiej, i w leśnictwie Brok, dla gub: Płockiej dziś Łom-
żyńskiej. – Zakład taki połączony ze szkołą leśną otwarty
został w Broku r. 1860 pod kierunkiem znanego agrono-
ma Wojciecha Jastrzębowskiego, i istniał podobno do r.
1864. – Polem praktyki leśnej były trzy nadbrzeżne
leśnictwa: Brok, Udryń i Wyszków. – Nadto w podleśni-
ctwie Zambrów w pow. Łomżyńskim, około trzynaście
tysięcy morgów, piasków lotnych, oddane pod ustalenie
i wychodowanie na nich lasów, stanowiły ważny przedmiot
do wykształcenia praktykantów w uprawie sztucznej lasu. –
Ekonomię rządową Brok trzymał w dzierżawie lat 18. aż
do r. 1856 Jan Nepomucen Kołbiecki h: Jastrzębiec, odmieniec,
i tu założył w 1854 fabrykę narzędzi rolniczych, którą
nieco później przeniósł na Pragę pod Warszawą, i do koń-
ca życia tem się zajmował. – Tu jest przewóz na
rzece Bugu, należący podobno do dóbr Jadowskich. –
W r. 1867 folwark Brok, nadany został wraz z innemi
folwarkami i częścią lasu z leśnictwa Brokskiego jenerało-
wi-lejtnantowi Kucińskiemu. –

Brolino obacz Brulino

Bromierz obacz Bromirz

Bromierzyk obacz Bromirzyk

Bromierzyk wieś pryw: w byw: Woj: Mazowieckim teraz w gub: Warszaw: pow: Sochaczewskim par: Zawady przy rozległych lasach, niegdyś puszczą Kampinowską zwanych, o mil 4½ od Warszawy, 6. od Zawiera. dom 15 lud: 105 (1826). –

Brominy kolonia wschonow: rząd: i par: Tarczyn w gub: Warszaw: pow: Grójeckim, gmi: Komorniki. Miała w r 1825 gruntu morg: 117. pręt: 183 mia: now: pol: –

Bromirz lub Bromierz wielki fol: i wieś dzie: w gub: pow: i okręg: Płockim, w par: Rogotworsk, o milę od Drobina, a 3 od mia: gub: Płocka i rzeki Wisły, a pół mi: od szosse. – Majętność ta obejmuje dwa folwar: Bromierz-wielki i Maliszewko; z tych folwark główny w płodozmianie i gruntach pszennych, z dostatecznym zbiorem siana, gorzelnią, propinacyą, wiatrakiem, i młocarnią. – Dobra te przed ustanowieniem podatku gruntowego, płaciły ofiary rs: 67 kop 3, rocznie a obciążone były pożyczką towa: kred: 2go okresu w summie rs 4995. – Należały dobra te w czasach przedostatnich do Karwosieckich. dom: 12. lud: 211 (1826). –

Bromirzyk lub Bromierzyk wieś pryw: w gub: i pow: Płockim, par: i gmi: Starożreby, o milę od Drobina, a 3. od mia: gub: Płocka. dom: 9 lud: 85 (1826). – Z tego Bromierza mniejszego czyli, z Bromierzyka, piszą się Bromirscy h: Jastrzębiec. Z wielkiego zaś Bromierza pochodzą Bromirscy h: Pobóg; z tych Michał na Bromierzu, był Starostą Płockim, między rokiem 1701 a 1709. W kilka lat później jako gorliwy i wierny stronnik Karola XII. Króla Szwedzkiego, został Kasztelanem Płockim, ale za powrotem Sasów, godność tę utracił. – W ostatnich latach rzeczy pospolitej Onufry Bromirski był starostą Płockim, którego liczna rodzina wymarła i został prawnik ostatni potomek tego imienia. –

Bronaki Pietrasze wieś nal: do dóbr rząd: Wizna, w byw: Woj: i obw: Augustowskim, dziś gub: Łomżyńskiej, pow: Kolneńskim, par: i gmi: Jedwabno, o ćwierć m: od tejże osady 12½ od mia: i pow: Augustowa. – Dom: 17. lud: 102 (1826). –

Bronki Olki wieś nal: do dóbr rząd: Wizna w byw: Woj: i obw: Augustowskim, dziś gub: Łomżyńskiej pow: Kolneńskim par: i gmi: Jedwabno, o ćwierć m: od tejże osady, 12½ od mia: i pow: Augustowa. – Dom: 11: ludności 68 (1826). –

AS

Brończyce dwór, folwark i wieś, daw. Woi: Krak: Dziś w gub: Kieleckiej pow: Miechowskim, okręg. sąd: Skalbmierzskim par: Rachwałowice, ~~leży w glebie pszennej gliniasto marglistej, do uprawy trudnej ale niezmiernie żyznej, przy trakcie do Proszowic o pół mili od osady Słomniki i tyleż od drogi bitej szosse~~ (leży niedaleko od osady Kosyc) (w obrębie 3 milo: od granicy Austryi, od Miechowa mil 4½. Dom: 16. lud: 109 (1826).

Część Brończyc należy do dóbr Przeciszowa. Oprócz tego w 1831 Brończyce należały do Stradowskiego. Marcin najmłodszy w 1868

Brończyce [folwark Brończyce] fol: i wieś nal: daw: do dóbr rząd: Maciejowice, następnie [zostająca] w possesyi wieczysto-dzierżawnej; w dawnym Woi: Krak: obecnie w gub: Kieleckiej pow: Miechowskim par: i gmi Niedźwiedź. Leży w obrębie 3 milo: od blisko granicy Austryi, w glebie pszennej gliniasto-marglistej do uprawy trudnej; ale niezmiernie żyznej; przy trakcie do Proszowic, 3 wiorst od Słomnik, 4 wiorst od Proszowic 13 ~~wiorst~~ od komory celnej Michałowice, dwie mile od Miechowa a 3 od Krakowa. Szosse Słomnicko-Proszowska łącząca się z Krakowską w Słomnikach, przecina wieś Brończyce obejmującą przed uwłaszczeniem włościan morg: nazp: 324 prętów 84. Szacunek dóbr Brończyce A, ustanowiony był przez władzę tow: kred: w r 1865 na rs 8,065 kop 10. W r: 1866 właścicielem tej majętności był Tomasz Tadechowicz i otrzymał rs: 2,114 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.

[wraz z 8 innemi nadany został rzeczywistemu radcy stanu ~~Crestykiewi~~ Crestilon]

Brończyn lub **Broniczyn** wieś z folwarkiem w byw: Woi: teraz gub: i pow: Kaliskim, w par: i gmi: Blaszki, w 3 milo: obrębie, na trakcie od granicy Pruskiej odległ. od Blaszek i sosse wiorst 3, a trzy mile od Kalisza. Majętność ta przed uwłaszczeniem włościan miała rozległości włók now: pol: 43¾, w tych mieściło się lasu włók 13. Dwór obszerny murowany, ogród owocowy z przyległemi stawami zarybionemi, grunta dobre, spadkowe, wysiewu oziminy korcy 180, siana dostateczna ilość; gospodarstwo w 1857 było płodozmienne, tow: kred: 1go odresu rs: 4,260. ~~Dom:~~ W r 1786 liczono w Brończynie dymów 24 zaś w r 1826 wieś ta posiadała dom: 21, zajmowanych przez 214 mieszkańców.

[Współ dziedziczka dóbr Brończyn była Aniela Kosycka zmarła przed miesiącem lutym 1870. Dziś dziedzicy Józef Kosyczki te majątności]

Bronibór osada w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: Skrzynek w obrębie 3 milo: nadgranicznym od strony Pruss, a pół tory m: od Kalisza. Dom: 1 lud: 10 (1826).

Bronibór osada w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: Iwanowice, w obrębie 3 milo: nadgranicznym, o mil 2½ od m: Kalisza. Dom 1 lud: 8 (1826).

Bronice wieś fol: i włość Dzie: w daw: woi: Dziś gub: Lubelskiej pow: Nowoaleksandrowskim, okręg: Kazimierskim, par: Wąwolnica, między Kurowem i Wąwolnicą, ćwierć m: od Markuszowa i tyleż od traktu Lubelskiego a 4 m: od m: g: Lublina. Ma piękny pałacyk i ogród angielski założone przez Dębowskich, do których przedtem należała [wioska ta] — W latach Dom 18 lud: 124 (1826).

W latach 1847 – 1848, była w posiadaniu Ludwika hr: Grabowskiego, i w tym okresie lat i następnych istniało tu znakomite stado owiec krwi hiszpańskiej liczące blizko trzy tysiące sztuk, odznaczających się delikatnością wełny. – Około r: 1855 Karol Zaniewski syn Józefa h: Korczak, był właścicielem obszernych dóbr Bronice, Buchałowice, Bychawa, Drzewce i Łopoczki w pow: Lubelskim położonych. – Szanowny ten mąż umarł w Paryżu 1858, okolica Lubelska straciła w nim najszacowniejszego obywatela i sąsiada, który zaszczycony wysokiem zaufaniem, nigdy nie odmawiał posługi obywatelskiej i krajowej. – Syn oddał ostatnią najboleśniejszą posługę swemu ojcu, przewożąc zwłoki jego do kraju, dla pochowania w grobie familijnym w Skierbieszowie w pow: Krasnostawskim. – Bronicey h: Myszowron w Krakowskim, Sandomierskim, Lubelskiem, Płockim województwach rozkrzewili się od 17go wieku. – Z tych Gabryel z Bronic Bronicki pisał się na elekcyą Jana III z województwem Lubelskim. –

Broniewek lub Broniewko fol: i wieś Dzie: w daw: Woj: Mazowieckim obw: Kujawskim obecnie w gub: Warszawskiej pow: Nieszawskim okręg: sąd: Radziejow: par: Broniewo, blizko mia: okręg: Radziejowa, i granicy Pruskiej mil 5¼ od m: handlowego Włocławka. Dom: 10 lud: 63 (1826). – W r: 1835 Broniewko zostawało w dziedzictwie Jana Tabaczyńskiego syna Karola h: Grabie, później w okresie lat 1858 – 1862 dobra Broniewko i Kołnowek w okręgu Radziejowskim posiadał Jan Gregor. – W r: 1786 (1786) wieś ta liczyła dymów 14 zaś w r: 1826 było tam dom: 10 zajmowanych przez 63 mieszkańców. – Wysokość pożyczki tow: kred: zażądanej w r: 1870 przez właściciela, na dobra Broniewko wynosiła r: s: 9,450. –

Broniewice wieś nal: do dóbr Dzie: Szeligi w byw: Woj: Sandomierskim dziś gub: Radomskiej pow: Opatowskim, par: Pawłów, o 3¼ m: od Kunowa, 3 od mia: pow: Opatowa. Dom: 7 lud: 60 (1826). – Broniewscy h: Tarnawa, mają imię od Broniewic wsi tej że samej. Która leży niedaleko byłego miasteczka Wąsniowa, atoli przy końcu 18go wieku po różnych województwach rozsypali swoje rozgałęzienia, osobliwie w Sandomierskiem, Lubelskiem, i Przemyskiej ziemi. Dziś są wytępiani w Królestwie i piszą się z Broniewic. –

Broniewo fol: i wieś kościelna w dekanacie i okręg: Radziejowskim, w byw: Woj: Mazowieckim, dziś gub: Warszawskiej pow: Włocławskim, gmi: Piotrków, nad granicą Pruską, o pół m: od Radziejowa, 4 m: od Służewa tyleż od Nieszawy, 5 od m: pow: Włocławka. – Przed r: 1860 istniał w Broniewie skromny drewniany kościołek, który stanem zgrzybiałości swej razi oko przechodnia. – Troskliwy proboszcz Ks: Wojciech Kochowicz, kanonik honorowy, niezrażając się żadnemi przeciwnościami, pobudował w Broniewie

w Broniewie nowy kościół murowany, pod wezwaniem św. Wojciecha, starownie i ozdobnie według planu budowniczego Tournelle wzniesiony, i wyposażył go obficie pięknemi apparatami i wszelkiemi sprzętami kościelnemi, przy gorliwej pomocy miejscowego dziedzica i kollatora Jana Majerskiego. – W r. 1860 odbyła się konsekracya tego kościoła. Dom: 21 lud: 153 (1826). – W latach 1832–1836, posiadali tę majętność Prokop i Eleonora z Karnkowskich Skorzewscy. Prokop-Kajetan syn Pawła ~~Skorzewski~~ i Łączyckiej a przydomku Drogosław, (podobnie jak i inni Skorzewscy tegoż herbu) pisali się na Skorzewicach. Następnie było Broniewo, około r. 1860 w dziedzictwie Jana Majerskiego, dalej około r. 1866 Fortunata Zielińskiego syna Krystyana h: Doliwa, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał r. 1285 kop 10 wynagrodzenia likwidacyjnego. – Z tego Broniewa w Wielkiej-polsce, piszą się Broniewscy h: Leliwa. Aleksander Bronikowski były jenerał polski miał w małżeństwie Zofiję ~~Debra~~ de Broniewo, zmarłą w r. 1896. Dwa nadgrobki z piaskowca wyciosane, pokrywające ich zwłoki, w r. 1856 znaleziono przypadkiem pod podłogą w kościele św. Jana w mieście Lesznie Wielkiem ks. Poznańskiem, a z powodu pożaru kościoła w r. 1707 znacznie uszkodzone. – W Broniewie było w r. 1862 osad włościańskich oczynszowanych urzędownie 5, które zajmują gruntu, morg now. pol: 51. pręt: 170 za opłatą rocznego czynszu złp: 9 z morga; w tym stosunku wypada wartość ich złp: 5,400. – Wysokość pożyczki tow: kred: zażądanej w r. 1870 przez właściciela na pierwszą hypotekę dóbr Broniewo wynosi rs 18,000. –

Bronik osada prywat. w gub: Kaliskiej pow: Koninskim par: Kuchary o milę od miasta powiatowego Konina. Dom 1 lud 7 (1826). –

Broników fol: nowo założony na gruntach dóbr Skrzeczów, w gub: Kaliskiej, – pow: Wieluńskim, w trzech milowym obrębie od granicy Pruss. –

~~**Broników lub: J**~~

Bronikowszczyzna nowo erygowany folwark w granicach dóbr Błędowo, w pow: Płońskim gub: Płockiej par: Cieksyn, gmi: Błędówko. Na folwarku tym znajduje się dom drewniany zamieszkały przez gajowego, oraz komorników, ogród fruktowy i dziki, i 4 włóki gruntu, przy zaklasyfikowaniu których przez włościan, obrócone zostały na pastwisko wspólne dworu i włościan. –

Bronina lub: Bronino wieś w daw: Woj: Krak: dziś w gub: Kieleckiej pow: Stopnickim, nal: do dóbr supprymowanych, par: i gmi: Busko, o ćwierć mili od tego miasta, mila 1¾ od miasta pow: Stopnicy. Dom: 25 lud: 116 (1826). – Ukazem na jw: z 25 Stycznia

Stycznia 1868. fol: Bronino wraz z 5 innemi nadany został, tajnemu radcy Połtaranów, później jednak dla zaszłej zmiany, donacya ta ukazem najw: 2^{go} Październiku 1869 odstąpioną została sekretarzowi stanu Fitosofów.—

Broniów fol: i wieś dzie: w gub: Radomskiej pow: Końskim okręg: Szydłowieckim, par: i gmi: Chlewiska, w glebie gdzie niegdzie dobrej ale w wielu miejscach piaszczystej i kamienistej z lasem, na trakcie Przysusko-Szydłowieckim, od Szydłowca mila, tyleż od Skrzynna, od Przysuchy 2 mi, od Radomia 4. tyleż od Końskich. Dom: 11 lud: 146 (: 1826).— W wieku 18. Dziedziczyli tu Walscy, Chlewiccy, Skarandowscy a w końcu Pieglowscy, do których należał wówczas i Ostałowek; zaś w pierwszej ćwierci tego stulecia należała wraz z przyległym folwarkiem Krawara i młynem wodnym Krawarskim do familii Straszak, z tych Hyacynt Straszak dziedziczył tu jeszcze w r: 1839.— Następnie w latach 1861—~~1877~~ 1873 zostawał Broniów z Dąbrówką Warszawską w dziedzictwie Henryka Rychłowskiego syna Michała Wielkiego, który wyborem obywateli, powołany na radcę Dyrekcyi tow: Kredy: w Radomiu, urząd ten w latach 1852—1862 nieprzerwanie piastował.— Wysokość wynagrodzenia likwidacyjnego, za uwłaszczone grunta włościańskie, w dobrach Broniów wynosi rs: 6,685.— Dobra te położone są pod miast: Szydłowcem o wiorstę 1 od szosy i o~~d~~ jedną wiorstę od nowo projektowanej drogi żelaznej od Ostrowca do Piotrkowa.—

\+ **Bronisław** nomenklatura nowo założona w par: i gmi: Rumiechowo, pow: Płońskim gub: Płockiej.—

Bronisław dominium fol: i wieś par: w byłem Woj: Mazowieckim, ~~dziś~~ obw: Kujawskim, dziś w gub: Warszawskiej, pow: Włocławskim, okręg i par: Radziejowskiej: przy samej granicy Pruskiej, o 3/4 m: od Radziejowa, 4½ od miasta pow: Włocławka.— Tutejszy skromny kościołek drewniany, należący do dekanatu Radziejowskiego, starością swą rażący oko przechodnia, podźwignął i wyrestaurował z gruntu około ~~przed~~ roku ~~m~~ 1860. Ks: Wojciech Kochowicz, troskliwy kapłan o dobro swej parafii, który obsługując dwie przyległe sobie parafie: Broniewską i Bronisławską, wystawił w Broniewie w 1866 nowy kościół murowany, w miejsce starego drewnianego upadkiem grożącego.— Dom: 34 (szkoła elementarna, wiatrak) mieszkańców 319 (1826).— Wieś ta

Wieś ta należała przedtem do dóbr rząd. Radziejowo, i dopiero w r. 1866 po uwłaszczeniu włościan, fol. Bronisław nadany został zwykle innemi jenerałowi-adjutantowi baronowi Korfowi 3ᵘ XX. –

Bronisława kolonia nowo wygospodarowana z gruntów dóbr Krzymów w gub. Kaliskiej pow. Konińskim par. Krzymów. –

Bronisławice przyległość do dóbr Księże Wielkie w pow. Opatowskim okręg. Sobeckim, gub. Radomskiej. –

Bronisławka wieś pryw. nal. do dóbr, par. i gmi. Grabowiec w byw. Woj. dziś gub. Lubelskiej, pow. Hrubieszowskim, niedaleko osady Grabowca, 3 m. od m. pow. Hrubieszowa, ze szkołą elementarną (1819) r. – dom: 15 lud. 102. (1826). –

Bronisławów przyległość do dóbr dziś: Lipowa-Wólka, w gub. Radomskiej pow. Opatowskim, okręg: Sandomierskim par. i gmi. Ożarów. –

Bronisze fol. i wieś dziś: w byw. Woj. Mazowieckim dziś gub. i pow. Warszawskim, par. Babice, przy szossie Warszawsko-Kaliskiej, 12 wiorst od Warszawy i tyleż od Błonia, ~~Dwór pod~~ w położeniu dogodnem i w dobrej ziemi w ~~kul~~ kulturze będącej, zasilanej ciągle nawozami z Warszawy. – Dwór porządny murowany, przy nim ogród owocowy, dwie karczmy zajezdne, kuźnia murowana, wiatrak, dom: 11 lud. 125 (1826). – Graniczy z dobrami Konotopą, Gołąbkami, Ożarowem i Macierzyszem. – Przy końcu 18go na początku 19 go stulecia zostawały Bronisze w dziedzictwie Teofila Korwin Szymanowskiego h. Ślepowron, starościca Klonowskiego. – Znakomite były zasługi jego na obywatelskiem stanowisku w rodzinnej ziemi Warszawskiej. – Jeszcze w ostatnich latach przed upadkiem rzeczy pospolitej, powołanym będąc w 1789 na komisarza czyli lustratora do wyznaczenia ofiary 10go grosza w pow. Warszawskim, na uchwalone wojsko, starał się godnie odpowiedzieć położonemu w nim zaufaniu. – Za odrodzeniem się ojczyzny w r. 1807 i lat następnych, ceniony od wszystkich ze swego spokojnego i uczciwego charakteru, służył krajowi w różnych jego kolejach. – Miał trzech synów: I. Kazimierza – Józefata II. Feliksa – Stefana III. i Aleksandra, w r. 1836 żyjących. – Z tych Aleksander Szymanowski

Aleksander Szymanowski, były sędzia pokoju i poseł z powiatu Warszawskiego, na sejm r. 1830, odziedziczywszy majętność tę po ojcu, posiadał ją w latach 1817–1836. W r. 1872 Broniszew zostawały w dzierżawie Bolesława Moszczeńskiego. – Poprzednio jeszcze w 1865 władze tow. kred. wystawiające na sprzedaż publiczną dobra Broniszew, do których należą przyległości: Piotrkowek wielki, część Morydł, część Orty itd., i część Grotowizny, ustanowiły szacunek tych dóbr na rs. 18,347 kop. 50. Takiż sam szacunek był w r. 1868. Broniszew pamiętne są bitwą na polach tej wsi w r. 1831 zaszłą przy szturmie fortyfikacyi Warszawy, gdzie jenerał Teodor hr. Berg, późniejszy feldmarszałek, namiestnik Król. Pol. okrył się chwałą. –

Broniszewo fol. i wieś nal. do dóbr Dziedzic Badkowa, w byw. Woj. Mazowie. dziś gub. Warszawskiej pow. Grójeckim w par. Goszczyn o pół m. od tejże osady, 8 od Warszawy. – Ma porządne zabudowania folwarczne i wiejskie. Domów 11 zajmowanych przez 119 mieszkańców. – Lasu było na Broniszewie w r. 1852 morg 400. –

Broniszew lub Broniszewo fol. i wieś dziedz. w daw. Woj. Mazowieckim, obw. Kujawskim, obecnie w gub. Warszawskiej, pow. Włocławskim, okręgu Kowalskim par. i gmi. Chodeckiej, między Chodeczem i Przedeczem, o trzy ćwierci m. od tychże osad, 5 od mia. pow. handlowego Włocławka. Domów 12 lud. 96 (1826). – W r. 1835 majętność tę posiadali: Dąbrowscy, Dzięcielscy i Czwierczyńscy. –

Broniszewo wieś rząd. par. w byw. Woj. Mazowieckim obw. Kujawskim, dziś gub. Warszawskiej, pow. Włocławskim, okręg. Brzeskim nad jeziorem Gopłem, przy samej granicy Pruskiej o półtory m. od Sampolna, tyleż od Piotrkowa, 7 m. od m. pow. Włocławka. – Dom. 8 a mieszkańców 66 (1826). –

Broniszewo wieś rząd. w byw. Woj. Mazowie. obw. Kujawskim obecnie w gub. Warszawskiej pow. Radziejowskim, par. i gmi. Służewo, przy samej granicy Pruskiej w ćwierć m. od osady Służewa, 4½ od mia. handlowego Włocławka. W r. 1786 liczyło Broniszewo z Ruminkami Domów 15 zaś w r. 1826 liczba domów zmniejszyła się do 10 zajmowanych przez 115 mieszkańców. –

Broniszewo miejscowość w gub: Warszawskiej pow: ~~B~~ ~~Radziejowskim~~ Włocławskim, okręg: Brzeskim, par: Broniszewo, o półtory m: od Sompolna i tyleż od Piotrkowa, 7 od mia: pow: Włocławka. Dom: 2 lud: 10 (1826). —

Broniszewo wieś prywat: w gub: daw: Augustowskiej teraz Łomżyńskiej, pow: Mazowieckim, okręg: sąd: i par: Tykocińskiej, o milę od mia: Tykocina, gdzie jurysdykcya sąd: pok: 7½ mili od mia: gub: Łomży a pół m: od rzeki spławnej Narwi. Dom: 13 lud: 75 (1826). —

Broniszewek pustkowie w okręg: Radziejowskim pow: Włocławskim gub: Warszawskiej, którego połowa należy do dóbr Piołunowo. —

Broniszów fol: i wieś prywat w daw: Woj: Krakow: Dziś gub: Kieleckiej, pow: Pińczowskim ~~gmi:~~ i par: Kazimierza-mała a gmi: Kazimierza wielka (w obrębie 3 mil: od granicy Austryi, w pięknej okolicy, między Skalmierzem a ~~Wiślicą~~ Wiślicą 2 m: od Wisły a m: 5 od mia: pow: Miechowa. Wieś ta należała niegdyś do starostwa Wiślickiego. — Zygmunt I dawszy buławę wielką po Firleju, Janowi Tarnowskiemu Kasztelanowi Krakowskiemu, wieś tę odjętą Janowi Szczekockiemu, darował w zasługach na wieczność temuż hetmanowi. — Majętność ta przed uwłaszczeniem włościan, posiadała żyznej ziemi wraz z łąkami morg 614. Dom: 29 a mieszkańców 154. (1826). — W r. 1864 właścicielka tych dóbr Julia Maska otrzymała od rządu rs: 2,241 kop: 78 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Broniszów majętność ziemska dzie: i wieś w byłem Woj: Kaliskiem, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Noworadomskim, par: Mykanów, gmi: Prusiecko, na drodze z Brzeźnicy do Częstochowy. Dobra te składają się z wsi i folwar: tegoż nazwiska, osady Klekoty i oddzielnej karczmy do Klekot należącej, oraz fabryki smolarni, dawniej z dobrami Prusiecko, jedną hypotekę miały. — Graniczą na wschód z dobrami Kruszyna, na północ z Wólką-Prusiecką i Prusieckiem, na południe z wsią rządową Cykarzewem, a na zachód z wsią Kocin i odległe są od miasta pow: Częstochowy, wiorst 21, Brzeźnicy wiorst 8, od drogi żelaznej od Stacyi Radomska Rudnica wiorst 10 ~~od Radomska~~ wiorst 25, a od mia: gub: Piotrkowa wiorst 63. — Właścicielką tych dóbr była w r. 1870 Melania z Psarskich Szczytnicka Wacława Szczytnickiego żona. — Całe dobra mają przybliżonym sposobem, rozległości około włók 56 morg 8. Granice są niesporne, grunta należą do klassy III, IV, V, a od strony Cykarzewa do klassy I, II. Podatki dworskie

dworskie wynosiły w 1867 r. rs. 44. kop. 54½ rocznie. –
Broniszów jest to dawna posada, o której w 17tym wieku dzieje krajowe czynią wzmiankę. – Wieś ta starodawna zasiadła na piaszczystym gruncie, długim szeregiem domów których było w r. 1826 – 28 zajmowanych przez 175 mieszkańców. –

Broniszowice wieś należąca do dóbr Wąsowice w daw: Woi: Sandomierskim, dziś w gub. Radomskiej pow: Opatowskim par: Momina, dziedzictwo w przedostatnich czasach Korochów. – Leży niedaleko Wąsiowa o 2½ mi: od mia: pow: Opatowa. dom: 11. lud: 74 (1826)

Bronkowice fol. i wieś nal: do dóbr rząd: Bodzentyn daw: w Woi: Sandomierskim obw. Opoczyńskim, obecnie w gub. Radomskiej pow: Ilżeckim okręg: Szydłowieckim, par: i gmi: Tarczek, nad małą rzeczką wpadającą do Kamionny, o trzy ćwierci mi: od Bodzentyna, 4½ od Końskich. Dom 31 lud: 183 (1826). –

Bronno z przyległościami Borowo i Pulichowo dobra dzie. przedtem w gub. Warszawskiej, dziś Kaliskiej pow: Łęczyckim, par. Leźnicka gmi: Bartki o milę od Łęczycy. – Dobra te należały w r. 1812 do Eustachego Jasklańskiego syna Józefa h. Rodwan; daley około r. 1835 – 1856 do Walentego i Salomei małżonków Hewellów, a następnie w 1856 – 1872 do Konstantego Hewell. – Hewell Walenty syn Józefa h: Herburt, wylegitymowany przed r. 1851 z tytułu nabytego przed ogłoszeniem prawa o szlachectwie. – W r. 1866 Komisya likwidacyjna przyznała Konstantemu Hewell właścicielowi tych dóbr rs. 6,199 kop: 56. wynagrodzenia za nadane grunta włościańskie. – Folwark Bronno miał w r. 1826 dom 2 a ludności 14 (1826). – Wysokość nowej pożyczki w r. 1870 przez właściciela na pierwszą hypotekę dóbr Bronno zażądanej wynosi rs 7,850. –

Bronocice wieś rząd: w daw: Woi: Krakow: obw: Miechow: dziś w gub. Kieleckiej w pow: Pińczowskim okręg: Skalmierskim, par. i gmi: Kościelec niedaleko Proszowic 4 m: od Miechowa. Dom 29 lud: 197 (1826). –

Bronów wieś duchowna nal: do dóbr i par. Żarnów, w byłe Woi: Sandomierskim dziś gub: Radomskiej, pow: Konskim o ćwierć m. od osady Żarnowa, mila 1¾ od mia: pow: Końskich. – Dom 21 lud 153 (1826). –

Bronów realność w gub. i pow. Kaliskim, w obrębie gmi. nad granicznym od strony Prus. –

Bronów fol. i wieś Dzie: w gub. Kaliskiej pow. daw. Kaliskim dziś Tureckim, okręg Warckim – par. ~~i gmi.~~ Uniejów, gm. Zelgoszcz ~~nie~~ opodal od tej osady Uniejowa 6 m. od m. g. Kalisza. – Dom: ~~8~~ 8 lud: 145 (1826). – Dobra te do których należą przyległe wsie Bronówek lit. B, Łęgów i Zalesie, przed ustanowieniem w 1865 podatku gruntowego opłacały rocznie podatku ofiary złp: 332 gro: 23. Za grunta włościanskie uwłaszczone otrzymał w r 1866. właściciel tych dóbr Wawrzyniec Konopnicki Rs: 7066. kop. 47. indemnizacyi.

Bronówek fol. i wieś składająca się z dwóch części, w byd. Woi: i obw: Kaliskim dziś gub. Kaliskiej pow. ~~Tu~~ Tureckim w jurysd: sąd. pok: w Warcie, par. Uniejów, gmi: Zelgoszcz o milę od Uniejowa, 6 od m. g. Kalisza. – Połowę tej wsi z folwarkiem lit. A w hypotece oznaczonym, posiadali w r. 1866 Jan i Marjanna Kotuszcy, druga wieś część Bronówka lit. B. należy do dóbr Bronowa Wawrzyńca Konopnickiego (1866). Obie części ~~tej wsi~~ posiadały w 1826 dom: 14 lud: 180. –

~~nieu kłatwa~~ ~~nie należy~~ ~~po Bronówku~~ II **Bronowice** fol. w byw. Woi. dziś gub. Lubelskiej należący do kamelaryi m. a. Lublina a wypuszczony w wieczystą dzierżawę Chrościelewskiemu. – Leży tuż pod m. a. Lublinem nad rz. Czerniejówką za Piaseckiemi rogatkami, i może być uważanym za przedmieście Lubelskie. – Są tu dostatnie zdroje. Dom: 13 lud. 61: (1826). Na placu za miastem Lublinem, pod Bronowicami odbywały się w r. 1860 gonitwy, dla których nagrody z funduszów miejskich i ofiar obywateli m. a. Lublina ustanowione były. – Na gruntach pow[...] na Bronowicach ~~wapnych~~ na przestrzeni czterech włók dobywa się stary wapniak zwany tam siwakiem, który używany jest do fundamentów pod budowle również jak i dla wyrobienia wapna które z dodaniem piasku stanowi bardzo silny cement. ~~za Kasielskie kamienia wapiennego zwanego tam siwakiem~~ łomy wapna otworzył w r 1856 inżynier miasta Lublina Bieczyński, i w tym celu urządził tam piece. –

7 ~~**Bronówek** fol. i wieś pryw. w byw. Woi. dziś gub. Kaliskiej w pow. Tureckim w jurysd. sąd pok. w Warcie par. Uniejów gmi: Zelgoszcz, o milę od Uniejowa, 6 mil od m. g. Kalisza. Składa się z dwóch części lit A. B. oznaczonych z tych część wsi Bronówka z folwarkiem lit A posiadali w r 1866 Jan i Marjanna Kotuszcy h. Pomian, zaś część tej wsi lit B. należy do dóbr Bronowa Wawrzyńca Konopnickiego w r 1866 dziedziczny; Konopniccy ~~i [...] [...]~~ piszą się z Kroczowa z s. h. Jastrzębiec. Wawrzyniec był synem Ignacego. Obie części A i B posiadały w r 1826 dom 14 a lud 180.~~

Bronowice fol: i wieś dzie: (w byw: Woj: Mazowieckiem, obw: Rawskim, Okręgu, teraz w gub: Piotrkowskiej) pow: i par: Brzezińskiej, o półm: od mia: pow: Brzezin odległ., od Jeżowa, 2½ od Strykowa, 3 od Żawierza, i tyleż od Mikornie-wic, a 3¾ m: od m: pow: Rawy. Dom: 12 lud: 116 (1826). — Część tej wsi lit: A ma rozległości 14 włók nowo pol:, dostateczne łąki, młyn wodny, lasy wspólne. Do tego fol: należy w przyległej wsi Strzeboszewicach część ziemska lit. B. — Część Bronowic lit: A posiadał w r. 1835 Stanisław Wojciech Korycki, zaś część B Baltazar i Tomasz Biedrzyccy h: Rawicz. —

Bronowice lub **Broniowice** wielka wieś i włość dzie: składająca się z dwóch folwarków, w byw: Woj: Sandomierskiem, teraz w gub: Radomskiej w pow: Kozienickim, par. i gmi: Góra-puławska lub Jaroszyńska na trakcie bitym nadwiślańskim z Warszawy do Lublina, o półtory wiorsty od Puław, cztery Nowej Aleksandryi, od wsi Opatkowice, tyleż od rzeki Wisły, półtory od osad Granicy i Gniewoszowa, a 7 od mia: gub: Radomia. — Wieś tę jedna dzielnica Firlejów dostawszy po Miechowskiej, wzięła nazwisko Broniewskich; była potem Polanowskich, przy końcu 18go wieku Bajerów, — następnie w wieku bieżącym Józefa Jaworskiego h: Gozdawa, sędziego pokoju Kozienickiego, który ją posiadał w r. 1829–1830 w szacunku złp: ~~420,000~~ 420,000. — Około 1839 po nastąpionej śmierci Józefa Jaworskiego, majętność ta przeszła w spadku na synów jego Michała, Adolfa i Antoniego i na córki Emilią, Pelagią i Felicią rodzeństwo Jaworskich. — W r. 1858 dobra te miały być sprzedane w drodze działów familijnych, przez publiczną licytacyą, do której ustanowiony był szacunek rs: 42,500, rozległość ich miała mieć wówczas włók 130 morg 3 pręt 50 miary now. pol. Dziś (1875) po oddzieleniu włościan pozostało przy dworskim włók 61, w tych łąk bu-dowlanych 18 włók i dostateczna ilość łąk, 2 wodne młyny, stawy zarybione, budynki gospodarskie murowane, gorzelnia, obora murowana na 100 wołów opasowych i 40 cieląt, nowy dom piętrowy murowany, ogród owocowy duży, 4 sadzawki rybne, wszelkie zabudowania w dobrym stanie, dobra odseparowane od włościan, każdy z trzech folwarków jest oddzielnie zagospodarowany. Cena jednej włóki bez inwentarza była w r. 1875 rs: 1500. Właścicielem tych dóbr był w r. 1874–75 Wilhelm Koschovek czy też Koszovek. — Bajerowie h. Zadora za czasów rzeczy pospolitej znaczne dobra posiadali w Krakowskiem i Sandomierskiem, z tych Bajer dziedzic na Bronowicach, w Sandomierskiem, według Krasickiego, z Polanowskiej, miał dwóch synów, z tych starszy Andrzej biskup Chełmiński, i Pomorzanii, prałat wielkiej ludzkości i pobożności, dwakroć przewodniczył w trybunale koronnym. Umarł r. 1785 — brat jego miał za sobą Zamojską podstolankę koronną (Krasicki). — Według Starczyńskiego opisującego powiat Radomski, około r. 1793 Broniowice miały wówczas 64 dymów, grunta dobre, lasy, stawy, i młyny. Według późniejszych spisów, z r. 1826 znajdowało się tamże dom: 37 zajmowanych przez 313 mieszkańców. —

Bronowo Zalesie dominium i wieś w gub: i pow: Płockim par. Ciachcin gmi Zągoty, daw: dziedzictwo Dempickich h: Junosza, z tych Faustyn syn Józefa a brat Stanisława sędziego Kolegjal. był właścicielem Zalesia w pierwszej połowie 19go wieku. — Córka tegoż wyszedłszy

wyszedłszy za Jana Nepomucena Zboińskiego, wniosła majątek ten w dom mężowski, i w ręku małżonków Zboińskich, jeszcze w r. 1866 zostawał. – Leży wieś ta przy trakcie pocztowym z Płocka do Sierpca o milę od Płocka na północ ku wschodowi. – Ma dwór porządny murowany, przytem obszerny ogród, zabudowania dworskie, grunta pszenne, las urządzony podług przepisów porządnego gospodarstwa; przestrzeń jego wynosiła w 1852 morg 204 pręt □ 61. Obciążenie pożyczką tow: kred: 2go okresu wynosiło złp 16,200 czyli rs: 2,430. – Dom: 14 lud: 132 (1826). –

Bronowo-Kmiecie lub Kmiece fol. i wieś w gub. i pow. Płockim w par. Proboszczewice, gmi: [illegible], o milę od Płocka, dom: 8 lud 65 (1826). – Wieś ta składa się z dwóch części A i B; główna część A składa się z połowy części dawniej lit A B C D oznaczonych, i zostawała w r 1852 w posiadaniu wielebnej Wiktoryi Sutkowskiej, później w r 1867 była własnością Stanisława Turskiego, i na dobra te właściciel zaciągnął w 1870 nowej pożyczki z tow: kred: w summie rs 5,000; część zaś Bronowa-Kmiecego lit B. posiadał w r 1867 Franciszek Kopierczyński. – Bronowo to lit B ma rozległości około włók 10 pręt 120 miary ~~...~~ now: pol: granicy zaś na wschód z wsią Bronowo-zalesie, na południe z wsią Bronowo-sady, na zachód z drugą częścią wsi Bronowa Kmiecego, a na północ z wsią rząd: Proboszczewice.

AS

Bronowo Sady wieś pryw: w gub: i pow: Płockim par: Trzepowo, o milę od Płocka, Dom: 5 lud: 30 (1826). – Granicy z Bronowem Zalesiem i Bronowem Kmieciem. Cząstka na Bronowie-Sadach z samego pola składająca się, należy do dóbr Bronowo Zalesie. –

Bronowo fol. ~~i wielka wieś~~ w obrębie dóbr rząd: Święciany B nowo założony, w okręgu i pow: Przasnyskim gub. Płockiej w par: Strzegowo[?] wielkie. –

Bronowo fol: i wielka wieś przedtem w Woj: i obw: Augustowskim, dziś w gub: i pow: Łomżyńskim należąca do dóbr rząd: i par: Wizna, gmi: Boryjewo, przy ujściu rz: Mozlak do Narwi, z młynem wodnym i karczmą, dom: 66 lud: 394 (1826). – Odległy mila 1, od mia: pow: Augustowa m: 13. –

Breszencin majętność dziś w byw: Woj: teraz gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim, a teraz w gub: Piotrkowskiej pow: Łaskim, par: Wrzesnia i daw: Rusiec, gmi: Dzbanki, nad małą rzeczką wpadającą do Widawki, o wiorst 7 ~~[illegible]~~ od Szczercowa z którym ~~[illegible]~~ graniczy wiorst 35. od Sieradza, od Pajęczna wiorst 14, a od Działoszyna wiorst 21. –

Dobra te

AS

Dobra te składają się z wsi i fol: Broszęcin i Leśniaki, do których należy i wieś Zacisze inaczej Szysiaki zwana, i kolonij: Broszęcin, Kodroń, Augustynów Leśniaki, Pawłów, Andrzejów i osada Koch z młynem tegoż nazwiska. Właścicielem tych dóbr był w 1870 Andrzej Świętkowski. – Zabudowania dworskie potrzebom gospodarstwa odpowiedne, gorzelnia, karczma, młyn wodny, ogólna rozległość dóbr w przybliżeniu wynosi włoki 135. morg 10 miary now: pol. – Z tej włościanie uwłaszczeni posiadają około włók 39½. (Lasu było wówczas włók 28½) – Za pośrednictwem Komitetu gubernialnego do oczynszowania włościan, odbytem w dniu 9 Sierpnia 1861. zatwierdzone zostały układy zawarte dobrowolnie o wieczyste oczynszowanie włościan wsi Broszęcin, obejmujące osad 14. Szacunek tych dóbr ustanowiony przez władze tow: kred: w r. 1867. wynosił rs: 10,486 kop: 25. – Dom 25 a mieszkańców 125 (1826). –

Broszki fol: i wieś dzie: w byw: Woj: dziś gub: Kaliskiej pow: i okręg: Sieradzkim par: Kolec, na trakcie głównym Częstochowsko-Kaliskim, o pół m: od osady i stacyi pocztowej Złoczewa, m: 1 od rzeki spław: Warty, 3. od mia: pow: Sieradza, a 4 od granicy Pruskiej. – Miała w r. 1826 dom 20 lud. 155. – rozległości dawniej włók now: pol: 47. (obecnie włók 32 w tem boru utrzymanego w dobrym stanie było w 1873. około włók 12, – łąk włók 4, – roli włók 16. w tem nieużytków morgów 10) grunta orne dworskie w przeważnej glebie budynki w dobrym stanie, pożyczka towar: kredyt: wynosiła w r. 1873. Rs: 8000. ziemia sprzedana Rs: 1650. za włókę. (Obecnie w 1873) jest właścicielem tego majątku pan Józef Golcz

Broszków majętność dzie: przedtem w Woj: Podlaskim, dziś w gub: i pow: Siedleckim par: i gmi: Mowiska, w jurysd: sądu pok: w Siedlcach, przy trakcie głównym pocztowym Brzesko-Litewskim, o milę od osady Mokobud, półtory od mia: gub: Siedlec 2¾ od Kałuszyna. – Dwór porządny, dom: 21 lud: 120 (1826). – Dawne to dziedzictwo familii Bojnów h. Slepowron, Z tych Ludwik Bojno dziedzic w połowie czasu bieżącego wieku, później około r. 1838, Franciszek Bojno, dalej Stanisław-Wojciech syn tegoż, a następnie w latach 1865–1872 Stanisław-Konstanty Bojno, który za uwłaszczone grunta włościańskie, otrzymał w r. 1865 rs: 4,659 kop: 6 indemnizacyi. –

Broszkowska-Wola wioska przyw: w byw: Woj: Podlaskim, teraz w gub: i pow: Siedleckim par: i gmi: Mowiska, nie opodal od Broszkowa, o milę od Siedlec. Dom 3. lud. 23 (1826). –

Browary wieś rząd: w gub: daw: Płockiej dziś Łomżyńskiej pow: Ostrołęckim par: i gmi: Myszyniec

nie opodal

nie opodal od tej osady, o mil 5. od mia: pow: Ostrołęki. Dom: 7 ludi: 25 (1826). – Folwark Browary wraz z ośmiu innemi nadanemi zostały w r. 1868 dymisyonowanemu jenerał-lejtnantowi Drejerowi. –

Brojce lub Brujce fol: wieś i gmi: dawn: rząd: w ekonomii Pabianice, przedtem w Woj: Kaliskiem pow: Piotrkowskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Łodzińskim w jurysd: sądu pok: w Piotrkowie, par: Kurowice, niedaleko byłego mia: Rzgowa, o mil 3½ od mia: gub: Piotrkowa. Majętność ta nadaną została w r. 1845 tytułem darowizny jenerał-majorowi V. Dick. W r. 1866 była właścicielką tej donacyi Helena Dick i otrzymała od rząd: rs 18993 kop: 25 wynagrodzenia za grunta włościanom rozdarowane. Do tego majoratu należą lasy, których rozległość wynosiła w r. 1852 morg 494. pręt 56. – Dom: 7 ludi: 50 (1826). –

Brudaki wieś rząd: przedtem w Woj: Kaliskiem, dziś w gub: i pow: Piotrkowskim par: Wolborz nad rz: Wolborką o ćwierć mili od Wolborza 2¼ od miasta gub: Piotrkowa. Dom: 7. lud 72 (1826). –

Brudków lub Bródek wioska pryw: w byw: Woj: Sandomierskim, dziś gub: i pow: Radomskim, należąca do dóbr i par: Goryń, o dwie i pół m: od Radomia. Dom: 4 lud: 27 (1826). – Leży na kępie rzeki Radomki przeto szczupłe ma grunta, łąki i pastwiska błotniste, osiadła od samych rybaków, którzy jeszcze za czasów rzeczypospolitej nie robili pańszczyzny ale czynszowali. – Przy końcu 18go wieku, zostawała w dziedzictwie Pułaskich. –

Brudna lub Brudno wieś dzie: nal: do dóbr i gmi: Trzemień, przedtem w Woj: Podlaskim obw: Radzyńskim, obecnie w gub: Siedleckiej, pow: Włodawskim par: Parczew, blisko tej osady, o mil: 3¼ od mia: pow: Radzynia. Dom: 10 lud 88 (1826). –

Brudnica wioska szlachecka w gub: Płockiej pow: Sierpskim, okr: sąd: Mławskim, par: Zurowo, na drodze z Płocka do Sierpca, o półtory m: od Sierpca 3½ od Płocka, 8½ od Mławy. Dom: 5. lud: 38 (1826). –

Brudnice dominium i wieś pryw: w gub: Płockiej pow: Sierpskim okr: sąd: Mławskim, ~~o pół m:~~ par: Lubowidz nad rz: Działdówką w obr: 3 mil od granicy Pruskiej, o pół m: od Zuromina 4 od mia: pow: Mławy. – Składa się z kilku pojedynczych posiadłości, z których jedna wraz z młynem, należy do dóbr Rozwozina. – Brudnice lit. A. mają powierzchni morg now: pol: 1408 pręt: □ 224. a w tej ilości boru sosnowego i brzozowego było w r. 1855 morg: 702 pręt: 12. – Majętność ta takse sądowe

taksą sądową w 1854 sporządzoną, oszacowaną została na rsr. s. 979 kop. 31; propinacya w karczmie w r. 1854 do trzech tej wsi właścicieli wspólnie należała. — Okolica obfituje w lasy sosnowe, grunta najwięcej żytnie kamieniste. — W r. 1852 posiadały Brudnice lasu pomierzonego morg. 1,176. — Dom. 28 ludn. 285 (1826). — Pożyczka tow. kred. z r. 1869 obciążająca dobra Brudnice lit. A wynosi r. s. 5,450. — Część Brudnic lit. B. należy do dóbr Lubowidza. — Dnia 12 lipca 1873 burza połączona z gradem obaliła magazyn żelazny, w osadzie fabrycznej Brudnice pod Smorbokiem. —

Bródno majętność ziemska w gub. i pow. Warszawskim, par. Praga, gmi. wła. nas. na prawym brzegu Wisły w bliskości przedmieścia Pragi, 3 wiorsty za rogatkami Petersburgskiemi, a 7 wiorst od Warszawy. Część tej wsi lit. A. B należała w latach 1824—1836 do Ludwika Szpermana; w niej jest dwór murowany, przy nim wielki ogród owocowy, holendernia na kilkadziesiąt krów także murowana, folwark, także obszerne, około morg 600 zajmujące, gruntów do wysiewu mało. Ogólna rozległość części A. B wynosiła w 1825 około morg 410. — Druga część tej majętności składająca się z folwarku, i wsi Bródno, tudzież z kolonii Władysławów, należała w ostatnich czasach do szpitala św. Ducha w Warszawie. — Dzierżawa roczna z tych dóbr czyniła do r. 1861 rs. 3,169. Na gruntach wsi Bródno znajduje się na przestrzeni 30. morg a głęboko na 4 stopy torf zdatny do paliwa. — Ten obszar ma zawierać w sobie według wyrachowania Jana Glinojeckiego eksploatatora torfów, sążni kubicznych 37,640. Kilka krotne wylewy Wisły dotknęły klęską mieszkańców tutejszych, szczególniej pamiętnemi są powodzie w latach 1751 i roku 1813, kiedy nie tylko Praga były zupełnie jakoby w morzu wodą zalane. — Terytoryum które się rozpościera pomiędzy Bródnem a Pragą, a na którem wzniosłaś się w latach 1864—1865 osada Nową Pragą zwana, ma swoją historyę. Na tem to polu 1656 r. wojska szwedzkie Karola Gustawa i ksiz. Fryderyka Wilhelma Brandeburgskiego stoczyły trzydniową walkę, za króla Jana Kazimierza, a gdy w lat kilkadziesiąt (1702 r.) chciwy sławy wojennej Karol XII król szwedzki, wszedł do Warszawy, umyślnie do Bródna się udał i rozglądał się w dawnem tam pobojowisku. W dniu 4 Listopada r. 1794. przy szturmie Suworowa do okopów praskich, tu przy Bródnie stała jego rezerwa, z jazdy i artyllerji złożona. Tyle to razy te pola świadkami były scen wojennych!

Roku 1872 d: 27 Września spaliły się)
(w tym majątku: obora z stajnia sztukami bydła rogatego, dwie duże stodoły drewniane, w których znajdowało się 400 kóp nie młóconej pszenicy i różne sprzęty gospodarskie. — Wieś Brudno liczyła w r. 1826 dom: 35 zajmowanych przez 249 mieszkańców. — Tamże jest kilkanaście osad kolonialnych z porządnemi zabudowaniami a nawet i murowanemi, ogrodami owocowemi i łąkami. Gmina tutejsza należy do jurysdykcyi sąd: pok: w Warszawie wydz: IV. —

<u>Brudnów lub Brudniów</u> wieś i włość dzie: w gub: i pow: Radomskim par: i gmi: Wieniawa, nad rzeką Radomką o milę od Skrzynna, 3 od Radomia, w gruntach po większej części piaszczystych, z stawami; zdobi ją dwór murowany. — Za czasów rzeczy pospolitej pisali się z niej: Kłokotowie, Jeżowie, Kochanowscy, Potrykowscy, Lasoccy, Brzezińscy, a w końcu 18go wieku Potkańscy a na początku 19go wieku Stadniccy. — W r. 1839 zostawała w dziedzictwie Julijana na Zwinogrodzie Stadnickiego, syna Antoniego h: Drzewiawa, a następnie ~~teraz jest własnością Adama Helbich, który za ustaszego~~ wysokość wynagrodzenia za grunta włościanom uwłaszczonej wynosi ~~ze grunta włościańskie, otrzymał~~ w r. 1866 rs: 3,611 kop: 25 ~~indemnizacyi~~. — Wieś ta liczyła w 1493 r. dymów 16, zaś w roku 1826 było tam domów 11 a mieszkańców 93. —

w latach 1862–1870 posiadał ją Adam Bogumił Helbich nestor doktorów Warszawskich, który obok zasług z powołania swego wypływających położył jeszcze takowe i na polu lekkości i na polu literatury lekarskiej, a po trudach takim oddawał się z górą przez pół wieku z całą gorliwością, poświęceniem i zamiłowaniem zawodu swego, szukał wytchnienia na wsi. Dziś (1872) Brudniów jest własnością syna jego młodszego Józefa, a starszy syn Adam Helbich radca dyrekcyi szczegółowej w Radomiu jest właścicielem dóbr Konary po ojcu odziedziczonych. —

<u>Brudnów</u> dominium i wieś dzie: przedtem w Woj: Mazowieckiem dziś w gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim okręg: Zgierskim, par: Domaniew, nad małą strugą wpadającą do rzeki Neru o milę od Poddębic, dwie od mia: pow: Łęczycy. Dom: 21 lud: 208 (1826). Około r. 1835 była w dziedzictwie rodzeństwa Madalskich, dalej w r. 1866 posiadał ją Leopold Pawłowski, który za grunta włościanom nadane otrzymał od rządu Rs: 3,645 kop: 64 wynagrodzenia likwidacyjnego. — Wysokość pożyczki tow: kred: zażądanej w r. 1840 przez właściciela, mającej obciążyć pierwszą hypotekę dóbr Brudnów, wynosi rs: 12,350. —

<u>Brudnówek</u> wioska pryw: w byw: Woj: dziś gub: Kaliskiej okręg: Warckim par: Wartkowice przy granicy byłego Woj: Mazowieckiego, 7 m: od mia: gub: Kalisza. Dom: 5 lud: 36 (1826). —

<u>Brudnowo</u> fol: i wieś dzie: daw: w Woj: Mazowie: obw: Kujawskim, dziś w gub: Warszawskiej pow: Rodziejowskim par: Ostrowąs o milę od Nieszawy i Raciążka, tyleż od rz: spław: Wisły, 3 od mia: handlowego Włocławka. — W roku 1786 było w Brudnowie dom: 9 a w r. 1826 liczono tamże dom: 13 a mieszkańców 114. — Do tej wsi należy kolonia przyległa Brudnowskie-Kalendry. — W okresie lat 1852–1862 dobra Chościszewek, Płowo i Brudnowo dziedziczył Leonard Markowski h: Bończa członek rady opiekuń: zakł: dobr: pow: Włocławskiego. — W r. 1868 władze tow: kred: ustanowiły szacunek dóbr Brudnowa, do których dezerta Osówko należy, na rs: ~~5,5~~03 5,203 kop: 75. —

Brudnowo-holendry kolonia w gub: Warszaw: pow: Nowdzie-
jowskim, par: Ostrowąs, mająca dom: 6 lud: 37 (1826), 3 m: od Włocławka

Brudnowska lub Brudniowska **-Wola** wieś dzied: należąca do dóbr
Brudnowa i w tem co i Brudnowo położeniu, w gub: i pow:
Radomskim — par: i gmi: Wieniawa — o mil 3½ od Rado-
mia. Dom 15 lud: 116 (1826). — Dawna to ojcowizna Kocha-
nowskich na Kochanowie i Brudnowskiej-woli o której doku-
menta familijne wspominają, albowiem dziad poety wspomnio-
ny że Zbisławą był cząstkowym dziedzicem na Kochanowie
i Brudnowskiej-woli, lecz dla zdolności został sędzią grodzkim
Radomskim, wśród wstosunki z ludźmi
znaczenia i bogato się ożenił. — Według podziału rodziciel-
skiego majątku, między ojca i stryjów poety Jana Kocha-
nowskiego, r. 1519 dokonanego, Jan wziął części na wsiach
Kochanowie i Woli Brudnowskiej, Piotrowi zaś ojcu
poety i Filipowi przypadła cała wieś Czarnolas. —
Według dawnych opisów Wola-Brudnowska, wieś o 10-ciu
domach bez folwarku, ale mająca grunta dworskie,
sprzątano do Brudnowa gdzie niegdyś sam tylko
był folwark. — W r. 1793 było w Brudnowskiej Woli
Dom: 15 i tyleż było w r. 1826, zajmowanych przez 116 mie-
szkańców. —

Brudzeń wielki wieś fol., dwór i gmi. w gub. Płock: pow:
Lipnowskim par: Bątkowo. — Majętność ta składająca
się daw: z części lit. A B C oznaczonych, do których należą
kolonje Chrząszcze, i Brudzeń-mały oraz karczma Piaski
obciążona jest pożyczką tow: kred: z 1869 r. w ilości rs. 8,600. —
Leży Brudzeń nad rz: Skrwą na drodze z Płocka do Lipna
o mil 3 od Płocka, a 4 od Lipna gdzie jest przyp: sąd. pok:
gmi: Lubiejskiej. Dom: 20. lud 166 (1826). — W r. 1866 Teofil-
Aleksander Srzednicki syn Józefa h. Pomian, właściciel
tych dóbr, otrzymał od rządu rs: 4,339 kop: 56 indem-
nizacyi za grunta włościanom nadane. — Podtąd wsią
widać okop: z dawnych wieków otoczony z jednej strony
wąwozem, a z drugiej ubezpieczony rzeką Skwą. —

Brudzeń mały kolonia w obrębie dóbr Brudzeń wielki
z gruntów dworskich powstała po r. 1826, w gub: Płockiej
pow: Lipnowskim, par: Bątkowo, gmi: Brudzeń, od
Lipna mil 4. —

Brudzewo małe miasteczko rolnicze i włość. dzie: w byw.
Woi: dziś gub: Kaliskiej pow: przedtem Konińskim teraz Kol-
skim, w par: i gmi: tego naz: w dobrych gruntach ży-
tnich i w mnogim szczerku, niedaleko rzeki Warty,
3. mile od Konina, a 7 od Kalisza, a od stacji kolei żelaznej Kutno wiorst 56 (?), dawne gniazdo fami-
lii Brudzewskich h: Pomian, później dziedzictwo Mielżyń-
skich. — Posiada 2 kościoły murowa-
ne, szkołę elementarną, fabrykę cykorji, i liczyło w r. 1861 dom
55 zajmowanych przez 840 mieszkańców, liczba ich zatem znacznie

znacznie wzrasta, od r. 1826 w którym liczono domów 46 drewnianych a jeden murowany a mieszkańców 430, których głównym źródłem utrzymywania się jest uprawa roli. Żydów w tym mieście liczono wówczas do 80, a jarmarków 6. Jako mało ożywione, bez handlu i przemysłu, zamienione zostało w 1869 na osadę ~~na osadę~~ i wcielone do gminy wiejskiej tego nazwiska. (: to zapisać pod Brudzewem Kaliskim: W r. 1862 zamiarem było hr: Alfonsa Trzeźanowskiego utworzyć majorat z dóbr swych: Borków, Grabieniec, Lipe, Brudzewo i Marszew w pow: Konińskim i Kaliskim położonych, zaszłe następnie w r. 1863 nieporządki krajowe niedozwoliły zamiaru tego uskutecznić:)

to zapisać pod Brudzewem Kaliskim

Brudzew Kaliski wieś i włość rząd: par: w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: tegoż nazwiska, nad rzeką Prosną o mile od Stawiszyna, 3 od m. gub. Kalisza, ma kościół par: katolicki. Dom: 24 lud: 143 (1826). — (Tu zapisać o Alfonsie Trzeźanowskim jak wyżej pod nazwiskiem Brudzewa jest nakreślone) W r. 1867 Komisya likwidacyjna przyznała Józefowi i Marcinowi Kraze właścicielom dóbr Lipie i Brudzew rs: 10,458 kop: 66 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Z Brudzewa pochodził Wojciech Bru= Brudzewski h. Pomian, sławny matematyk i astronom, za panowania Kazimierza Jagiellończyka urodzony 1445 r. Pod nim to sławny nasz astronom Mikołaj Kopernik doskonalił się w matematyce, ciągle od r. 1492 do 1497. Ma on tę niezawodnie przed Kopernikiem i światem uczonym zasługę, iż w swoich gmachach starodawnie dla jednego tylko młodzieńca który już ze swojej strony położył zasady gruntowne całej dzisiejszej astronomii. — ~~Wypisz~~

Brudzew Warcki wieś i włość Dziedziczna w gub: Kaliskiej pow: Kolskim, okręg: Warckim par: Wądzew, gmi: Brudzew Kolski o mil 3¼ od m: gub: Kalisza. Dom: 8 lud: 81 (1826). Dobra Brudzew, Laski i Żuki posiadał w latach 1850–1873 Alfred Kurnatowski, syn Zygmunta Kurnatowskiego komendanta ~~b.~~ Łodzia, byłego jenerała ~~w~~ b: wojsk polskich. — Wysokość wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie przyznanego w r. 1867 Alfredowi Kurnatowskiemu właścicielowi dóbr Brudzewa wynosi rs: 14,049 kop: 96. —

Brudzew inaczej Goleszczyzna zwana wieś pryw: w gub: Kaliskiej pow: Konińskim par: Kuchary od Konina 3 m: dom: 13 lud: 103 (1826)

Brudzewek wieś rząd: nad rz: Prosną w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: Brudzew Kaliski, w terytoryum 3 mil. nad granicznym od strony Prus, o milę od Stawiszyna a 3 od mia: gub: Kalisza, należy do dóbr Chocz. Dom: 13 lud: 144 (1826). —

Brudzewice wielka wieś rząd: par: w ekonomii Radzice w gub: Radomskiej pow: Opoczyńskim, o 3 ćwierci m: od rzeki spław: Pilicy, mila i ćwierć od Drzewicy, tyleż od Odrzywoła, 5 od mia: pow: Końskich, z kościołem filialnym, zostającym pod zarządem probostwa Drzewieckiego. Dom: 70 lud: 507 (1826). Folwark od separowany nadany został wraz z 29 innemi w r. 1868 sztabs kapitanowi Księ: Bebutow. —

Brudzice lub Bródzice wieś gal: i gmi: przedtem w Woi: Kaliskim, teraz w gub: Piotrkowskiej, pow: Noworadomskim par: Łgota, na drodze z Kamińska do Pajęczna, od stacyi kolei żelaznej Radomsko wiorst 12, Gorzkowic wiorst 16, wiorst 9 od Kamińska a 42 od mia: gub: Piotrkowa. — Dobra te

te miały rozległości przed uwłaszczeniem włościan, mianowicie pola 104 morg 3, oprócz wspólnego pastwiska — las wystarczający na potrzeby gruntowe, znaczną propinacyą, czynsze, posiadłości włościańskie oddzielne, budowle folwarczne murowane. Dom: 35 a mieszkańców 357 (1826). — Tu zmarł d: 8 października 1864 Józef Łojewski właściciel dóbr rzeczonych, były patron trybunału w Kaliszu, w wieku lat 68. — W r. 1866 był właścicielem dóbr Brudzice Roman Leśniewski, który otrzymał w tymże roku od rządu rs 13,077 kop: 62 indemnizacyi za grunta włościanom nadane.

Brudzińskie wieś w gubi: Suwalskiej powi: gmi: Kadarywskie. —

Brudzów z częścią wsi Zaborze, majątek ziemski w daw: Wo: Krak: obecnie w gubi: Kieleckiej, pow: Stopnickim, okrę: Szydłowskim, par: Lisów, blisko wsi Kościelniej Piotrkowice, o mil 5 od mia: pow: Stopnicy. Dom 28 lud: 187 (1826.) W r. 1867 Komissya likwidacyjna przyznała Ferdynandowi Grabkowskiemu właścicielowi tych dóbr rs. 7,003 kop: 94 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta włościańskie. — Szacunek tych dóbr ustanowiony był w r. 1873 przez władze tow: kredi: na rs: 18375. —

Brudzowice lub Brudzewice wielka wieś rządo w byłe: Wo: Krakowskiem, obw: Olkuskim, obecnie w gubi: Piotrkow: pow: Będzińskim, gmi: Sulików, par: Siewierskiej w obrę: trzech mil: od granicy Austryi i Pruss, o pół mili od Siewierza a 5 od Olkusza. Dom: 67 lud: 446 (1826). — Wieś ta pomimo swej zamożności niemiała szkółki, a dzieci włościan wychowywały się jak przed wiekami, ich dziady i ojcowie. Dopiero około r. 1861 Joachim Urbańczyk, osadnik tej wsi, chłop z chłopa, poznawszy dobro nauki, którą jaką taką od rodziców odebrał, postanowił założyć szkółkę w własnym domu, i bezpłatnie nauczać dzieci swoich współ kmieci. — W szlachetnym zamiarze nie powstrzymały go żadne przeszkody, a w końcu r. 1861 liczył już 28 uczni. Oby to poświęcenie się zacnego Urbańczyka, było dla innych wskazówką, jak należy pojmować obywatelskie powinności, i jaka z tąd dla ogółu korzyść wynika. —

Brudzyń wieś i włość dziedi: w byłe: Wo: Kaliskiem obw: Konińskim, obecnie w gubi: Kaliskiej pow: Kolskim, par: Kuchary, gmi: Brudzew-Kolski, o trzy mi: od mia: pow: Konina. Dom: 9 lud: 87 (1826). — Należała w przed ostatnich czasach wraz z przyległym folwarkiem Smolinem, do familii Kościelskich. Obecnie zostaje w posiadaniu Józefa Kożuchowskiego, który za uwłaszczone grunta włościańskie, otrzymał od rządu, r. 1867 rs: 4,935 kop: 87 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Brudzyno wieś prywa: w gubi: i powi: Płockim, par:

par. i gmi. Góra, między Płońskiem a i Bielskiem, 4 mi. od mia. gub. Płocka. Dom. 8 lud. 54 (1826). – Należy do kilku cząstkowych posiadaczów. –

Brujce ob. Brujce

Bruki wioska dzie. do dóbr Mierzohale, w gub. Suwalskiej, pow. i par. Kalwaryjskiej, a trzy ćwierci mi. od Kalwaryi gdzie jurysd. sąd. pok. Dom. 3 lud. 18 (1827) –

Brulino Fatkowice wieś prywa. dawn. w gub. Płockiej dziś Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Kałuszowo, gmi. Gołębie, 3 m. od Pułtuska. Dom. 3 lud. 21 (1826). Część na Brulinie Fatkowiczach lit. B należy do dóbr Brulino-Wielkie. –

Brulino średnie wieś szla. i w gub. daw. Płockiej dziś Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Kałuszowo gmi. Gołębie, 3 m. od Pułtuska. Dom 11 lud. 40 (1826). – Należy względnie do Brulina wielkiego

Brulino wielkie lit. A i B z przyległościami na Brulinie-Fatkowiczach, Brulinie-Średnim i Kostkach, na Kałuszowie-Smiarach, i Swiercrach Kostach. – Majętność dziedzi. w gub. poprzednio Płockiej teraz Łomżyńskiej, w par. Kałuszowo, gmi. Gołębie, 3 m. od Pułtuska Dom. 12 lud 47 (1826). – W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Francizce, Janowi i Bronisławowi Gostkiewiczom i Matyldzie Mieczyńskiej właścicielom dóbr Brulino lit. A wynagrodzenie w ilości r. s. 2,485 kop. 90 za grunta włościanom rozdarowane. – Wedle podatku ofiary 24 grosza w kwocie rs. 26 kop. 55½ rocznie, dawniej opłacanego, wyprowadzono na te dobra z tow. kred. z okresu r. 1860 czyli zł. p. 13,900. –

Brulino piwki inaczej Kostków zwana przyległość do dóbr Brulino-Koski w gub. daw. Płockiej pow. Ostrołęckim, teraz w gub. Łomżyńskiej, pow. Ostrowskim par. Czyżewo gmi. Szulborze-Koty niedaleko od osady Czyżewa od Ostrołęki mil 8½ gdzie jurysd. sąd. pok. Dom. 8 lud. 54 (1826). –

Brulino-Koski dobra dziedziczne do których należą przyległości Lipa, Dąbki, Lipskie, Kostków czyli Brulino-piwki i Lipskie-Dołęgi, dawniej w gub. Płockiej, dziś Łomżyńskiej, w pow. Ostrowskim par. Czyżewo, gmi. Szulborze-Koty, niedaleko od osady, od Ostrołęki mil 8½. Dom. 6 lud. 41 (1826). – Pożyczka nowa tow. kred. z roku 1869 zaciągana przez właściciela tych dóbr Józefa Godlewskiego, wynosi rs. 4,750. – Tenże właściciel otrzymał w 1867 od rządu rs. 3,965 kop. 68 wynagrodzenia likwidacyjnego za utraszczone grunta włościańskie. –

Brulino-oprawczyki wioska prywa. w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim par. Czyżewo gmi. Szulborze Koty, od Ostrołęki mil 8½ dom. 5. lud. 44.

Brulino-starożuny wioska w gub: Łomżyńskiej pow: Ostrowskim par: Czyżewo gmi: Szulborze-Koty której pewne części ziemskie należą do dóbr Godlewo wielkie, lit. W.–

Brulino wieś dzie: w gub: i pow: Łomżyńskim par: i gmi: Śniadowo o ćwierć m: od tejże osady, 3 od m: gub: Łomży. Dom: 14 lud: 69 (1826). – Nieopodal stąd poczyna się rzeczka Ruż, która szerząc się przez wielkie bagna i trzęsawiska, poniżej Nowogroda wpada do Narwi.–

Bruś majętność dziedziczna w daw: Woj: Krak: dziś gub: Kieleckiej pow: Jędrzejowskim, par: Mokrsko dolne, o milę od Jędrzejowa, pół m: od rzeki spław: Nidy, 4 od miasta gub: Kielc. Dom: 19. lud: 109. (1826). – Jacek Błeszyński h: Oksza ojciec Baltazara był dziedzicem tych dóbr w połowie 17go wieku, syn jego Baltazar w bitwie z Turkami pod Wiedniem, dał dowody męstwa zabiwszy baszę tureckiego, i zabrawszy kosztowne zdobycze

Bruś wieś dziedz: nal: do dóbr par: i gmi: Niedźwiedź w daw: Woj: Krakowskim, dziś gub: Kieleckiej pow: Miechowskim, niedaleko osady Słomniki, 2 mile od mia: pow: Miechowa. Dom: 7 lud: 61 (1826).–

Bruss folwark i wieś nal: do dóbr rząd: Pabianice dawniej w Woj: Kaliskim obw: Sieradzkim, obecnie w gub: Piotrkowskiej, pow: Łódzkim, par: Łódź gmi: tego nazwiska, w jurysd: sąd: pok: [illegible], przy samej granicy byłego woj: Mazow:, a pół m: od m: fabrycznego Łodzi, a 7 od Sieradza. Dobra Widzów i Bruss w Kaliskim, dziedziczyli w latach 1854–1858 Mateusz Lubowidzki h: Topacz senator Króle: Polskiego z synem Karolem. W nowym Brussie pod Łodzią, istnieje od r 1871 fabryka nawozów sztucznych urządzona przez właścicieli tego majątku pp: Nenckich, a prowadzona przez J.B. Rogozińskiego, lecz która w r 1873 zamkniętą została z powodu braku środków koniecznych do prowadzenia tego rodzaju zakładu. – Dom: 18 lud: 68 (1826) wieś ta ma młyn wodny.–

Bruś Mitiołka ~~fol.~~ wieś i włość dzie: przedtem Woj: Podlaskim, obw: Radzyńskim, obecnie w gub: Siedleckiej pow: i okręg: sąd: Włodawskim par: Wołoska wola gmi: Turno o mil 2½ od Włodawy, 6 od Radzynia, ~~[illegible]~~ z cerkwią greko-kato: Dom: 80. ludz: 415 (1826). — Własność niegdyś Dubieckich, temi czasy Rocha Jasińskiego h: Dołęga, który w r 1866 otrzymał od rządu, rs 17,895 kop: 22 indemnizacyi za grunta włościanom [illegible].–

Brusiec wieś pryw. w byw. Woj. Sandomierskim dziś gub. Radomskiej, pow. i okręg. sąd. Opoczyńskim, par. Brudzewice, o trzy ćwierci m. od Drzewicy. Dom. 13 (1826). — należy do dóbr i gmi. Studzianna, własność w przedostałnich czasach Wielchorskich.

Brusów fol. i włość dzis. w gub. Siedleckiej pow. Garwolińskim, okręg. sąd. Żelechowskim, gmi. Ryki. Folwark ten należał przy końcu zeszłego i na początku bieżącego wieku do starostwa Ryki, obecnie tworzy oddzielną majętność składającą się z folwarku Brusów, wsi Ogonów, wsi Oszczywilk z lasem, ogólnej rozległości włók 68 miary now. pol. obejmującej; stosownie zatem do opłacanego dawniej podatku ofiary, miały ustanowiony przez władzę tow. kred. szacunek w ilości rs. 19,721 kop. 25. — Folwark Brusów rozległy jest włók 43 w tem było w r. 1866 lasu włók 9 wysiewu około 300 korcy oziminy, od szosy wiorst 2 od Puław w. 14. — W r. 1867 Komisya likwidacyjna przyznała Tadeuszowi Łękawskiemu właścicielowi dóbr Brusów rs. 4,235 kop. 35 wynagrodzenia za utracone grunta włościańskie.

Bruszewo wielka wieś pryw. w daw. Woj. Augustowskim, dziś gub. Łomżyńskiej pow. Mazowieckim okręg. sąd. Tykocińskim par. i gmi. Sokoły nad małą rz. wpadającą do Narwi, o półtory m. od byłego mia. Wysokiego Mazowieckiego, 8 od mia. gub. Łomży. Dom. 48 lud. 352 (1826). — Część ziemska na Bruszewie oznaczona w hypotece literami Aaa należy do dóbr Sokoły, część zaś Bruszewa O. F. u. z przyległościami: Jamiołki Piotrowięta, Kropiewnica, Racibory i Kulesze Kossówka stanowią oddzielną majętność, której szacunek ustanowiony był przez władzę tow. kred. w r. 1867 na rs. 4,860. —

Brutki wieś dzis. przedtem w gub. Płockiej pow. Ostrołęckim, dziś w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim nal. do dóbr par. i gmi. Wąsewo, o półtory m. od rzeki splaw. Narwi, 2 od Rożana, a 3 od Ostrołęki gdzie jurysd. sąd. pok. Dom 26 a mieszkańców 185 (1826). —

Brutus inaczej **Dąbrowa** zwany, fol. w gub. daw. Kaliskiej dziś Petrokowskiej, pow. Noworadomskim, należąca do dóbr dzies. par. i gmi. Rząśnia, o mil 4 od mia. gub. Piotrkowa. — Przy tym folwar. znajduje się młyn wodny Kurze-nogi zwany. Dom. fol. 1 lud. 12 (1826). —

[Brzyce wieś i gmi. [illegible] gub. Petrokowskiej [illegible] Łodzińskim należy do jurysd. [illegible] pok. w Piotr[illegible]wie. —]

Bruże przyległość do dóbr Żbąd, w gub. Łomżyńskiej pow. Makowskim, okręg. sąd. Pułtuskim par. Różan niedaleko od tego miasteczka. —

Brużyca wielka lub **Brózyce wielkie** wieś i włość dziedziczna, oraz gmi. dawniej w Woj. Mazowieckim obw. Zgierzyckim, obecnie w gub. Petrokowskiej, pow. i okręg. sąd.

Łodzińskim par: Aleksandrów nad rz: Bzurą o ćwierć
m: od mia: rękodzielniczego Aleksandrowa, po przemiano-
waniu którego w r: 1870 na osadę, przyłączono takowe
do gmi: Antyjskiej, 3 mil. od Łęczycy. Ma dwór porządny,
garbarnię, a dawniej miała i hutę szklanną. Domi:
21. lud: 332 (1826). — Za czasów Księstwa Warszawskiego
i za Królestwa Kongresowego posiadał majętność tę i
imne Rafał Bratoszewski h. Sulima, radca powia-
towy później sędzia pokoju i poseł z powiatu Or-
łowskiego. Tenże utrzymywał w r: 1819 z przykładną gorliwo-
ścią i hojnemi darami, szkołę elementarną we wsi
Brużycy. Po nastąpionej śmierci tegoż, dnia 8 gru-
dnia 1824, odziedziczył tę majętność Emeryk Bratoszew-
ski, ojciec Florentyna h. Sulima. — Dalej około r.
1836 Dobra te zostawały w dziedzictwie Julianny Kos-
sowskiej, następnie w r: 1862–1866 Tadeusza Kossowskiego
syna Rocha h. Dołęga, i tenże otrzymał od rządu
rs: 24,417 kop: 21 wynagrodzenia likwidacyjnego
za uwłaszczone grunta włościańskie. Na posiedzeniu
~~[illegible]~~ Komitetu gubernialnego do oczynszowania wło-
ścian w gub. Warszawskiej odbytem w dniu 28/9 sierpnia
1861. zatwierdzony został układ zawarty dobrowolnie, o wie-
czyste oczynszowanie 12½ osad włościańskich czynszowych,
w dobrach Brużyca-Wielka. —

Brużyczka mała — wieś należąca zdawna
do dóbr dziedzicznych Brużyca-wielka, przedtem w Woj:
Mazowieckim, obw: Łęczyckim, teraz w gub. Petrokowskiej
pow: Łodzińskim par: Zgierz gmi: Brużyca-Wielka,
w jurysd: sąd: pok: 8 w Łodzi, nad rzeką Bzurą, o ćwierć
mi: od Aleksandrowa, m. 1 od mia: ~~od Zg rękodzi~~
rękodzielniczo-handlowego Zgierza, 3 m: od Łęczycy. Dom
W r: 1786 posiadała domi: tylko 5. zaś w r 1826 było ich
10. a mieszkańców 101 /. — Majętność ta i część na Jedli-
cach w pow: Brzezińskim, nabyte są kontraktem w
księdze wieczystej dóbr Cędrowice zdziałanym, należała
do Juliusza Bieskie zmarłego w r ~~[illegible]~~ 1870. Tegoż sa-
mego roku dnia 23go Marca zmarła we wsi swojej Brużyczce
s.p. Joanna z Gutkowskich Bieskie, żyła lat 25. —

Brużyczka mniejsza — kolonia nal: do dóbr rządowych
Zdzieckow w takiem samem jak i tamta położeniu
w gub: Petrokowskiej, pow: Łodzińskim par: Zgierz
o 4 m: od Łęczycy. Dom 26 lud: 252 (1826). —

AS

Brwileńska wola wieś dawniej rząd: ekonomii Brwilno, przedtem w Woj: Mazowieckim, teraz w gub: Warszawskiej pow: Gostyńskim par: i gmi: Duninowo, nad rzeką Wisłą niedaleko Brwilna, o mil: 1¼ od Płocka, 4¼ ~~[illegible]~~ od mia: pow: Kutna. Dom: 13 lud: 110 (1826). –

Brwilno-dolne zwane dawniej ekonomia skarbowa fol: i wieś, w byw: Woj: Mazowiec: Dziś w gub: Warszawskiej pow: i okręg: Gostyńskim parafii ~~Radziwie~~ gm: Łąck przy ujściu rzeki Skrwa do Wisły, o milę od Płocka, 2½ od Gostynina 4¼ od Kutna. Dobra te zwrócy donacyi przeszły w r 1835 na własność prywatną, dyrektora głównego prezydującego w Kom: rząd: przychodów i Skarbu, radcy tajnego senatora Romana ~~De~~ de Fuhrman, po którym w spadku dostały się około r. 1852 synowi jego Mikołajowi ~~De~~ de Fuhrman majorowi huzarów, wojsk ces: ros: dymisjonowanemu w randze pułkownika w którego posiadaniu dotąd zostaje. – ~~Wieś ta arcydawna położona nad Wisłą na przeciwko wsi Maszewo, musiała być już znacznie zaludnioną i osiadłą w 14 tym wieku bo już ✕ wówczas opłacała dziesięcinę do kościoła w kirchu [illegible] Woj: Mazowieckiek~~. Wieś ta położona nad Wisłą naprzeciwko wsi Maszewa posiada w r: 1819 miała szkółkę elementarną, a w r 1826 liczyła dom: 21 zajmowanych przez 270 mieszkańców. – W r 1866 Komisya likwidacyjna przyznała Mikołajowi ~~De~~ de Fuhrman właścicielowi dóbr donacyjnych Brwilno-dolne rs: 27,364 kop: 45 indemnizacyi za grunta włościanom na własność przyznane. – Wreszcie następnym Ukazem Najwyższym z dnia 7 Maja 1864 nadane zostały temuż posiadaczowi majoratu Brwilno, w tatkiż posiadanie folwark Trzepowo, w Płockim, i Drganiec w pow: Gostyńskim. – Lasy majoratu Brwilno są dość obszerne, ale mało zamożne w drzewo handlowe. Miały one w r 1852 rozległość morg: 2,809. pręt ☐ 34 miary now: pol. – Obręby przyległe Wisle są: Bielawy, Górki i inne; leżą one prawie naprzeciw Płocka. –

Brwilno-Soczewka – obacz Soczewka

Brwilno-górne zwane, dawniej ekonomia rząd fol: i wieś par: i gmi: w byw: Woj: Dziś gub: i pow: Płockim nad rzeką Wisłą, naprzeciw wsi Brwilno dolnego o milę od Płocka. Ma kościół parafialny katolicki. Dom 18 lud: 190 (1826). – Gospodarstwo rolne postępowe w stanie kwitnącym będące (1852) Ukazem najwyższym z dnia 7 Maja 1864 r nadany został spadkobiercy tajnego radcy Fuhrmana dymisjonowanemu pułkownikowi Mikołajowi ~~De~~ de Fuhrman posiadaczowi majoratu Brwilno w powiatach Gostyńskim i Płockim, jakto powyżej pod Brwilnem dolnem powiedziano, w tatkiżi posiadanie folwark Trzepowo w pow: Płockim i Drganiec w pow: Gostyńskim. – Tenże posiadacz otrzymał:

otrzymał w 1866 od rządu rs: 2,202 kop: 50 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie na Brwilnie górnym. Dobra donacyjne folwark i wieś Brwilno i wieś Maszewo obciążone były przyczółkiem tow: kred: 2go okresu w ilości rs: 2,580. — Gmina Brwilno górne należy do jurysd: sądu pok: w Płocku.

Brwinów wieś i własność dzie w gub: i pow: Warszawskim, gmi: Helenów okręgu i dekanacie Błońskim, między Błoniem a Nadarzynem pół mi: od Grodziska, a wiorst 7 od stacyi drogi żelaznej Pruszków z przystankiem przy kolei żelaznej Warszawsko-wiedeńskiej o milę od Błonia i Nadarzyna, a 3 od Warszawy. — Wieś ta arcydawna musiała być już znacznie zaludniona i osiadłą w 14tym wieku, bo już wówczas opłacała dziesięcinę do kościoła w Czersku stolicy Książ: Mazowieckich. Ma porządne budowle dworskie, kościół parafialny z probostwem, nową austeryę murowaną o piętrze, przy kolei żelaznej dla zabierania z tego punktu i wysadzania osób przybywających, gdzie pociągi tejże kolei dwa razy dziennie przystawają. Dom: 37 a mieszkańców 374 (1826) a w r. 1872 urządzono domek drożnicy większych rozmiarów w którym urządzono salę pasażerską. Jest to niemała dogodność dla osób udających się w drogę koleją z pomienionego przystanku, dotąd bowiem trzeba było oczekiwać na pociągi w karczmie lub też na dworze, narażeniem się niraz na zimno lub słotę. — W tych dobrach gospodarstwo bardzo dobrze, odpowiednią siłą jest prowadzone (1841). — Tamże znajdowało się jeszcze w r. 1846 dwadzieścia i kilka kolonii wypuszczonych w wieczystą dzierżawę, z których każda składa się z 30 morgów chełm: gruntu i łąki i włościanie miejscowi usamowolnieni zostali. — Tamże miała być rozkolonizowaną temi czasy jeszcze znaczna przestrzeń, przez co pozostaną grunta wyborowe i zapewne po dopełnieniu tej ważnej operacyi, pozostała przestrzeń stosunkowo przyniesie więcej, aniżeli przynosiła do tej pory. — Majętność ta należała wraz z wielu przyległemi wsiami do Księcia Michała Radziwiłła którego sukcessorowie posiadali ją jeszcze w r. 1852. W tymże roku było na Brwinowie lasu morgi 490. W okresie lat 1862–1866 majętność ta zostawała w dziedzictwie Stanisława Lilpop syna Augustyna wspólnika braci Evans jednego z najpierwszych u nas techników i przemysłowców, któremu komisya likwidacyjna przyznała w r. 1866 rs: 4,427 kop: 53 indemnizacyi za grunta włościanom rozdarowane. Znany ~~ten~~ powszechnie w całym kraju ten przedsiębiorca, wspólnik i naczelnik domu fabrycznego Lilpop i Rau, zmarł 16 października 1866 r. tknięty apoplexyą w Biarritz dokąd był się udał dla ratowania zdrowia. Żył lat 49. — W Brwinowie znajdują się groby familii Marykskich h. Ostoja i spokrewnionych

z połączonych z niemi Łodziów, Krasnickich, Chrzanowskich i innych. — Piotr Ostoja Maryński były oficer wojsk polskich, po zwinięciu dawnego wojska polskiego, osiadł na wsi, i za Księstwa Warszawskiego był w r. 1812 członkiem rady obywatelskiej pow. Sochaczewskiego. Umarł w r. 1829 pochowany w grobie familijnym w Brwinowie. — Syn jego Eustachy ~~Dziedzic Książenic w okręgu Błońskim~~ sędzia pokoju okręgu Błońskiego, dziedziczył dobra Książenice w tymże okręgu, w okresie lat 1835–1862 a następnie miał dobra Żółwin w Błońskiem. Jako zaszczytnie znany w piśmiennictwie naszem, powołany był w r. 1861 z wyboru współobywateli na członka rady obywatelskiej w gub. Warszawskiej. Zszedł z tego świata w dniu 4 sierpnia 1871 r.; zwłoki jego złożone w grobie familijnym w Brwinowie. Żył lat 68. — W Brwinowie też złożone zostały na wieczny spoczynek zwłoki zmarłego w dniu 17 stycznia 1861 Tadeusza Chrzanowskiego właściciela dóbr ziemskich w pow. Warszawskim, sędziego pokoju okręgu błońskiego, byłego oficera artylerji konnej gwardji b. wojsk Polskich. — Zostawił córki, syna i zięciów. W Brwinowie jako wsi kościelnej znajduje się kancelarya wójta gminy Helenów. Według hypoteki pruskiej z r. 1800 szacunek Brwinowa podany był w owej epoce na summę talarów 41,666 śr. gr. 16, zaś szacunek przez biegłych wyznaczonych, tak, że są sądownie w r. 1852 sprzedano, wynosił rs. 41,707 kop. 18

Brwinów

Dobra prywat. w gub. Siedleckiej pow. i okręg. Radzyńskim, obciążone przyczółkiem tow. kred. miały ustanowiony w r. 1872 szacunek w ilości rs 8,000. —

Brychy-Marcowo wieś rząd. przedtem w woj. i pow. Augustowskim teraz w gub. Łomżyńskiej, pow. Szczuczyńskim par. Przytuły, nad kanałem nawigacyjnym Augustowskim, o milę od osady Radziłowa, 11 od mia. pow. Augustowa. Dom 18 lud. 97 (1826). —

Brydzie wieś dziedz. do dóbr Zyple w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim par. Syntowty, w jurysd. sądu pok. w Marjampolu, w terytorjum 3 mile od granicy Pruss, o pół m. od osady Szaki, 4½ od Marjampola. Dom. 24 lud 201 (1826).

Brygidka karczma w gub. Piotrkowskiej, pow. Częstochowskim par. Kłomnice niedaleko osady Pławna mil 9½ od m. pow. Wielunia. Dom 1. lud. 7 (1826). —

Brygidów kolonia prywat. w gub. i okręg. sądu Kieleckim pow. Włoszczowskim, par. i gmi. Krasocin, niedaleko Włoszczowy, 5. m. od mia. gub. Kielc. Dom. 12 lud 75 (1826). —

Bryki domin. i wieś dzie. przedtem w woj. Augustowskim dziś gub. Łomżyńskiej pow. Mazowieckim okręg. sąd. Tykocińskim

Tykocińskim, par: Wysokie, gmi: Szepietowo, o pół m. od osady Wysokie-mazowieckie, a 5 mil od m: gub: Łomży. – Dom: 19 lud: 141 (1826). – Dobra Bryki z częściami na przyległych wsiach: Kossakach-Borowych i Undach-czarnowie lit. J, niemniej pewne grunta na wsiach: Dąbrowa, Kamień wielki czyli stary i Dąbrowa-Dzięciele obciążone pożyczką tow: kredy: miały ustanowiony przez władze kred: szacunek do licytacyi (w dniu 20. lutego 1873) w ilości rs: 11,132. Nieumorzona pożyczka po datę sprzedaży wynosiła rs: 3,270 kop: 78. W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Karolinie Więckowskiéj, właścicielce tych dóbr rs: 1,956. kop: 83 wynagrodzenia za grunta włościanom nadane. –

Brykowice czy też Brykowice przyległość do dóbr Siennica-nadolna w gub: Lubelskiéj pow: i par: Krasnostawskiéj, gmi: Siennica-nadolna, o pół m: od Krasnegostawu, dom 2. lud: 4 (1826). –

Brylewo lub Brylowo struże fol. i wieś dzie[dziczna] w dawn: Wój: Mazowieckim obw: Gostyńskim, teraz w gub: Warszawskiéj pow: Radziejowskim, par: i gmi: Bytoń przy samej granicy pow: Radziejowskiego o mil 4½ od mia: handlowego Włocławka. – Dom: 10 a mieszkańców 90 (1826). – Wieś ta dawniéj do familii Przeździeckich należała; w przedostatnich czasach uległa konfiskacie skarbowéj, za rządu teraźniejszego przeszła w dziedzictwo około r. 1862 Adolfa Jana Kunkel, nareszcie około r. 1866 do Józefa Sandomierskiego. – Obciążenie pożyczką tow: kred: z 1869 wynosi rs: 6,900. –

Brylisko młyn wodny należący do dóbr rząd: i gmi: Sidle w gub: Piotrkowskiéj pow: Noworadomskim, par: i jurysd: sąd: pok: w Radomsku, niedaleko osady Pławna, 7 m: od mia: gub: Piotrkowa, dom: 2 lud: 6 (1826). –

Brynica obacz Brenica

Brynica-mokra wieś należąca do dóbr suppresowanych, przedtem w Wój: Krak: dziś gub: Kieleckiéj pow: Jędrzejowskim, par: Cierno, od mia: gub: Kielc mil 5½ dom 6 lud: 54. –

Brynica sucha wieś suppresowana w tem samem jak i tamta położeniu, w gub: Kieleckiéj pow: Jędrzejowskim, par: Cierno, od mia: gub: Kielc mil 5½ dom: 6 lud: 54 (1826). –

Brynica majętność dziedziczna w gub: Radomskiéj, pow: Koneckim, okręg: Szydłowieckim par:

par: Chełmce przy samej granicy byłego woj: Krakow:
a dzisiejszej gub: Kieleckiej, o m: 1½ od mia: gub: Kielc
5½ od mia: pow: Kozienick: Dom: 28 lud: 154 (1826). —
W roku 1866 Komissya likwidacyjna przyznała suk=
cessorom Szydzińskiego właścicielom tych dóbr rs: 6,451
kop: 80 wynagrodzenia za uwłaszczone grunta
włościańskie. — Dobra te miały przez władze tow: kredi:
ustanowiony szacunek do licytacyi w r 1872 rs: 12,448. —
W połowie drugiej pomienionego roku pozostało do
umorzenia pożyczki tow: kredi: rs: 5,311 kop: 58. —

Brynice obacz Krynice

Bryniuki wieś rząd: do dóbr i par: Wiejszeje
w gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim, 5 mil od mia: pow:
Sejn. Dom: 19. lud: 141 (1826) —

Brysk ekonomia rząd: fol: i wieś przedtem woj: Ma=
zowieckim, potem w gub: Warszawskiej a obecnie w gub:
Kaliskiej pow: Łęczyckim par: Góra, między Piątkiem
a Łęczycą, o półtory m: od tych miast. Dom: 47 lud 267 (1826). —
Folwark Brysk odseparowany, Ukazem Najwyższym z r 1868
wraz z dwoma innemi: Morakow i Szczawin i z częścią
lasu z leśnictwa Łaznowskiego, nadany został radcy
stanu Trubnikowo. — Przez terytoryum tych dóbr płynie
rzeka Bzura. — Jej brzegi w większej części niskie podmakają=
ce szeroko równiny zamieniały je w nieużyteczne
trzęsawiska, i kępami zarosłe ługi i bagna;
Jeszcze na początku tego wieku. Dzięki troskliwości i dbało=
ści rządu Królestwa kongresowego, za zniesieniem
lub innym urządzeniem młynów zalewy sprawiających
i zapuszczaniem rowów, wiele nieużytecznych dawniej błot
i trzęsawisk, na żyzne łąki i role zamienianych zostało. —

Bryski wieś rząd: w gub: Radomskiej pow: Opoczyńskim
par: i gmi Klwów nad rz: Drzewiczką, o pół m: od Klwowa
3 ćwierci m: od Nowegomiasta, 6 od miasta pow: Opoczyńskich.
Dom: 11 lud: 90 (1826). — Należy z wsią Wólką do klucza
Sulgostowskiego familii Świdzińskich. —

Bryski a właściwie Mierzejewo-Bryski przyległość
do dóbr Mierzejewo w gub: Łomżyńskiej pow: Ostrołęckim. —
W r 1789 miała tylko dymów 3. —

Bryszewo lub **Brzyszewo** majętność rząd: daw:
woj: Mazowieckim, obw: Kujawskim, teraz w gub: War=
szawskiej pow: Włocławskim, w jurysd: sąd pok: w
Kowalu, w paraf: i gmi Chodeckiej niegdyś od tej
osady, 4 m: od mia: pow: i handlowego Włocławka.
Dom: 17. lud: 215 (1826). — Pożyczka tow: kredi: obciążająca
pierwszą hypotekę tych dóbr wynosi rs 20,000. — Około r:
1836 byli dziedzicami Bryszewa Ignacy i Tadeusz Przy
borowscy, dalej Piotr Morzycki syn Józefa h: Mora
członek honorowy deputacyi szlacheckiej w gub: Warszaw=
skiej, właściciel znacznej majętności w Kujawach, który
w dobrach swych dziedz: Bryszewie dokonał życia w
dniu 10. Marca r 1856 w wieku zaledwie lat 40. —

Bryszki folw. i wieś dzie. dawniej w gub. Kaliskiej dziś petrokowskiej, pow. Piotrkowskim, par. Mierzyn o dwie m. od mia. gub. Piotrkowa. Dom. 9 lud. 66 (1826). — Około r. 1856–1858 wieś ta zostawała w dziedzictwie Józefa Dembowskiego. — Część dóbr Bryszki A i B obciążona pożyczką tow. kred. oszacowaną była przez władzę kredytowe do licytacyi w 1872 na rs. 3425. — Takiż szacunek w r. 1866 wyniósł rs. 3,449 a to w stosunku do opłacanego podatku ofiary. —

Bryzdzyn majętność dziedziczna w dawnem woj. Krakowskiem, dziś gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. i gmi. Kozłów, w jurysd. sądu pok. w Miechowie, o dwie m. od tego miasta, od stacyi kolei Zawiercie mil 5, od stacyi Wodzisław wiorst 7. — Ma ogólnej przestrzeni morg. 437 i pręt 224 miary now. pol. z których 369 morg. w rotacyi dziesięcio polowej, reszta w pastwiskach, łąkach i lasach. Dom. 4 lud. ~~45~~ 16 (1826).

Bryżgiel wieś rząd. w Mamonie i par. Wigry w gub. Suwalskiej pow. Augustowskim w obrębie 3 mil od granicy Pruss, nad obszernem jeziorem rozciągającem się na milę długości, o mil 6½ od miasta pow. Augustowa a 2½ od mia. gub. Suwałk. Dom. 14 lud. 63 (1821). —

Bryzgów wieś dzie. w gub. Radomskiej pow. Konskim okręgu szydłowieckim, par. i gmi. Borkowice, 3 m. od Końskich, a 6 od Radomia, w gruntach małych ale z lasem znacznym; długie było dziedzictwo Duninów Borkowskiemi zwanych, którzy w tych tu stronach obszerne posiadali włości; przy końcu upłynionego stulecia była w dziedzictwie Szydłowskich. Według bieżącym wiadomości około r. 1839 dobra Bryzgów połączone z dobrami Zbożenna należały do Jana Małachowskiego, dalej w r. 1866 zostawała w dziedzictwie hrabiego Cezara Plater i małoletnich hr. Platerów którzy za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymali od rządu wynagrodzenie likwidacyjne wilości rs. 2,668. kop. 83. Wieś ta w r. 1793 liczyła tylko dymów 3 a ilość ich w r. 1826 wynosiła 5 a mieszkańców 47. — Należy do jurysd. sąd. pok. w Szydłowcu.

Brzozgała osada pryw. w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim par. Kraszewice, mil 5 od Wielunia. Dom 1 lud. 10 (1826). —

Brzechów majętność ziemska w gub. i pow. Lubelskim w gmi. dawniej Sobieszczany, własność w r. 1867 prz. Maryi Łączyńskiej, która za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymała od rządu w pomienionym roku rs. 9,863 kop. 60 indemnizacyi. —

A5

Brzechów fol. i wieś duchowna w dawnym woj. Krak.:
dziś w gub. i pow. Kieleckim, par. i gmi. Daleszyce —
na drodze z Kielc do Daleszyc, o pół m. od tejże osady,
2 od mia. gub. Kielc. Dom. 37 lud. 231 (1826). — Należy
do jurysd. sądu. pok. w Kielcach. —
Brzechowo fol. i wieś dziś: w gub. i pow. Płockim
par. Łęg, między Bielskiem a Drobinem o milę od tychże
osad, 8. od m. pow. Mławy. Leży przy samej granicy
pow. Płockiego. — Dom. 5. lud. 47 (1826). — Obrazowana
była początkową tow. kred. 2go okresu w ilości złp. 4900
czyli rs. 1,185, a to stosownie do podatku ofiary zwyczaj-
nej w kwocie rs. 15 kop. 84½ rocznie opłacanego. —
Brzeg fol. i wieś nal. do dóbr rząd. i par. Brodnia
w gub. Kaliskiej (pow. Tureckim) ~~obwodzie Wartskim~~ nad rzeką spławną Wartą
na drodze z Uniejowa do Sieradza, o milę od mia.
~~obw.~~ Warty gdzie jurysd. sąd. pok. 4½ od mia. gub.
Kalisza. Dom. 7 lud. 51 (1826). — Już wyżej pod wsią
Brodnią wspomnieliśmy, że wsie królewskie Brzeg
i Brodnię trzymał z łaski króla Zygmunta III Mikołaj
na Wielkim Chrząstowie Wierzbowski h. Jastrzębiec w
latach 1620 i 1638 Kasztelan Inowłodzki, starosta sieradzki, i że niemało musie-
li cierpieć włościanie tych wsi, za rządów starościńskich
bo nieraz chodzili się skarżyć do króla. —
Brzeg wielka wieś w daw. Woj. Mazowieckiem następnie
w gub. Warszawskiej a obecnie Piotrkowskiej pow. i okręgu sąd. Rawskim,
par. i gmi. Rzeczyca, nad rzeką spław. Pilicą o półtory
mi. od Inowłodza, 2 od Nowego-miasta a 4 od mia.
pow. Rawy. Wieś ta w większej części należała, do
ekonomii rząd. Rzeczyca i posiadała w r. 1826 dom. 74.
lud. 469. Mniejsza jej część lit. B należała w pierwszej
połowie bieżącego wieku do dóbr dziś. Luboszewy, między
rodzeństwa Rodkiewiczów, w r. 1861 podziału działów spre-
danych, i przed uwłaszczeniem włościan odrabiała
robociznę do dóbr pomienionych; część ta wsi
Brzegów liczyła w r. 1826 dom. 7 a ludności 51. —
Brzegi dawniej starostwo później ekonomia rząd.
obecnie gmi. fol. i wieś par., w byw. Woj. Krakowskiem
dziś gub. ~~i pow.~~ Kieleckiej, pow. Andrzejowskim, na
wzgórzach piaszczystych nad rzeką Nidą, na której
znajduje się most Kamienny na trakcie bitym Kielecko-
Krakowskim, o milę od Chęcin, 3 od mia. gub. Kielc,
półtory od Jędrzejowa, tyleż od Małogoszcza. Tutejszy
kościołek parafialny drewniany należy do dekanatu Kieleckiego. —
Dom. 64 lud. 393 (1826). — Dzierżawa podług lustracji z r. 1765 dawała

Dawała kwarty Złp 1760 grosz 11 Den: 8. Ztąd idąc ku południowi, ciągną się grunta żyzne, ku północy zaś mniej urodzajne, i powiększej części piaszczyste. — Na gruntach tej wsi znajduje się wapień tak nazwany z Ikrowic, czyli oolith. Gatunek ten wapienia ziernistego stanowi niezły materyał do budowy, a po wypaleniu wydaje niezłe wapno. — Folwark Brzegi wraz z siedemnastu innemi folwar: Ukazem Majorat: z dnia 7 marca 1868 nadany został sukcesorzowi stanu, tajnemu radcy Milutinowi. — Starostwa Brzegowskie i Małockie dzięki spadkiy w 18 wieku pomiędzy Tarłami h. Topór, bo jedni po drugim bywali starostami Brzegowskiemi i Małockiemi. Panowało w gmi: Brzegi a szczególniej w parafii Mnichów, zdarzają się częste z pijaństwa wypadki pokaleczenia, a nawet i śmierci, jak był niedawno przykład we wsi Masłowy, zatem zebranie ogólne gmi Brzegi pod przewodnictwem wójta gmi i członków zarządu gminnego, uchwaliło w dniu 2 stycznia 1873 skuteczne środki wedle zapobieżenia złemu, a mianowicie obostrzenie kar policyjnych na pijaństwo i awanturnictwo. —

Brzegi wieś dzie: w byw. Woj. Podlaskim teraz w gub. Siedleckiej pow: Łukowskim, należąca do dóbr i par: Miastkowo, w juryd: sąd: pok: w Garwolinie, od Żelechowa 1½ m:, od Łaskarzewa 2. od m: pow: Łukowa m: 6. Dom: 13 lud: 140 (1826). —

Brzemięczka — Holendry, kolonia — przyw. w gub. daw: Warszawskiej teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim par: Pieczew, 3 m: od Łęczycy. Dom 2 lud: 17 (1826). —

Brzenice fol: przyw: w gub: Warszawskiej pow: Grójeckim, par: Michałowice — nie opodal od rzeki splaw: Pilicy, 9. m: od Warszawy. Dom: 2 lud 13 (1826). —

Brześć-Kujawski niegdyś zamożne i ludne miasto stołeczne daw: Woj: tegoż nazwiska w Wielkiej Polsce, następnie r. 1830 obwodu Kujawskiego w byw: Woj: Mazowieckim, dziś główne miejsce okręg: sąd: i Magistratu tegoż imienia w gub. Warszawskiej, pow: Włocławskim. Leży na wzgórzu między bagnami które tworzy rzeczka Łętawrzeczka tamowana młynami i szeroko tu rozlewające, na trakcie dawnym z Warszawy do Torunia, o mil 2 od Lubranca, 1½ m: na zachód ku południowi od Włocławka tyleż od rzeki Wisły, 3 od Izwała i Izbicy 2; pot od Ławiczka, 1½ od Radziejowa, 7 od Koła, 4.5. od granicy pruskiej a mil 27. od Warszawy. — Miasto przedstawia się zdaleka

85

zdaleka malowniczo na stromym brzegu ~~Zgłowiączki~~, z klasztorem Dominikańskim wyglądającym od strony rzeczki na twierdzę, i wysokiem, podobnież murami opasanem, więzieniem karnem, które wjeżdżając do miasta od strony Dubrańca, panuje groźnie nad całą w tym punkcie doliną. — Miasto dla położenia obronnego w czasie wojen krzyżackich, oraz zamieszek domowych w Wielkiej Polsce, doznawało licznych klęsk i różnych zdarzeń, potem stało się głośnem w dziejach ojczystych, i długi czas zostawało w posiadaniu Krzyżaków, którzy go murem i wałem obwiedli, i ~~wa~~ dla położenia obronnego ważną rolę grało za czasów ~~[illegible]~~ krzyżackich. Dziś z bliska widziane, smutne, bez żadnego życia, zamieszkałe jest głównie przez urzędników, dwóch sądów: pokoju i poprawczego. — Brześć bywał często miejscem układów i traktatów jako to: w sporze o Pomeranią za Łokietka; tu za Jagiełły uznała szlachta następcą tronu młodego Władysława, warując sobie liczne przywileje; tu za Kazimierza Jagiellończyka odbywały się długie narady. — Niedaleko Brześcia, na drodze do Radziejowa znajdują się pamiętne w dziejach naszych Płowce gdzie 27 września 1331 r. Władysław Łokietek skruszył straszne Krzyżaków szyki. Na polach tych rozsiane są liczne mogiły żalami zwane. Dziś Brześć ma piękny ratusz nowo wymurowany, 2 kościoły starożytne murowane, jeden farny mocno jest spustoszony, 2gi XX. Dominikanów z klasztorem fundowanym w 1262 od Kazimierza Księcia Sieradzkiego, Łęczyckiego i Kujawskiego, Sąd pokoju i Sąd policji poprawczej, dom kary i poprawy, szkoły starszą powiatową elementarną, i niedzielno-rzemieślniczą. Przez gwałtowny w d. 30 czerwca 1816 r. wydarzony pożar, znaczna część miasta ogniem spłonęła; później na nowo odbudowane liczyło w r. 1830 domów 115 a między temi 47 murowanych zajmowanych przez 1242 mieszkańców, a między temi 360 żydów, ~~Ostatni~~ którzy mieli wyznaczony oddzielny rewir do zamieszkania. W trzydzieści lat później a mianowicie w r. 1861 liczba mieszkańców wzrosła do 1806 głów mieszczących się ~~w 116~~ w 116 domach. Chrześcijanie utrzymują się z rzemiosł, rolnictwa i propinacji, żydzi z handlu. Pod miastem Brześciem ogromna jest przestrzeń czarnoziemu na której warzywo kuchenne a szczególniej rzepa dziwnie się udaje. — Dochód konsumpcyjny z tego miasta wynosił w 1852 rs. 2,801. —

Brześć stary dawniej ekonom: rząd: fol: i wieś w byw: Woj: Marowieckim obw: Kujawskim dziś gub: Warszawskiej pow: Włocławskim, w okręg: sądz: i parafii Brześć, o ćwierć m. od tego miasta. 1½ od miasta pow: Włocławka, z młynem wodnym. Dom: 41 lud: 112 (1826). – Folwark stary Brześć wraz z kilku innemi Ukazem Najw: z dnia 5/17 lipca 1866 nadany został jenerał-adiutantowi baronowi Jarosławi III.

Brześć stary młyn wodny w ekonomii dawnej rząd: i par: Brześć w takim samym co i fol: poprzedni położeniu. Dom 1 lud: 11 (1826).

Brześć zowie się młyn parowy istniejący w 1860 w pow. Bialskim gub. Siedleckiej.

Brzesko-Kujawskie województwo składające dawniej część kraju Kujawami zwaną, ma grunta żadnemu czające urodzajne, obfitujące w wszelkie zboża. Kraj ten w samych polach położony, oblany wielojeziorami, rzekami mniejszemi a najznaczniejszą Wisłą, żywi wielkie stada owiec rosłych i wszelkiego bydła. Handel ma znaczny przez Wisłę i kolej żelazną Warszawsko-Bydgoską z pobliskim Toruniem i portem Gdańskim, w lasach skąpy. Główne w historji naszej jezioro Gopło które za czasów Długosza miało mieć 5 m. długości a pół m. szerokości, oblewało niegdyś tę płodną część kraju. Większa część tego jeziora odpadła w 1815 do Pruss. W czystych wojnach z Krzyżakami, kraj ten bywał zawsze najwięcej cierpiącym, tu bowiem było pole otwarte najznaczniejszym bitwom, między Krzyżakami i Polakami. (ob: Kujawy).

Brzesce obacz **Brzeście**, **Brzeszcze** i **Brzyce**

Brześciany lub **Brzyściany** miasteczko przyległe, Mazowszanom, w gub. pow: i okręg z Radomskim, w par. Radom (Stary, niegdyś dziedzictwo Brześciańskich, Kotarbieckich następnie Podlodowskich.

Brzeście wieś dzie. przedtem w Woj: Kaliskim obw: Konińskim, teraz w gub. Kaliskiej pow: Słupeckim okręg: Pyzdrskim, par: i gmi: Wilcza-góra, w obrębie 3 m. nad granicą Pruską, o 3 m. od Konina. Dom: 8 ludzi 80 (1826).

Brzeście wieś częścowo-szlachecka w gub. Płockiej pow: Płońskim, par: Baboszewo, o półtory m. od Płońska dwie od Drobina, 5 od M. Płocka. Składa się z kilku pojedynczych posiadłości, mających razem dom: 26 a mieszkańców 218 (1826). – Części Brzeście lit: A należy

należy do dóbr Baboszewa. —

Brzeście wieś dzie: w obrębie dóbr, par: i gmi: Kluczewsko przedtem w Woi: Krakowskim pow: Kieleckim, obecnie w gub: Kieleckiej pow: Włoszczowskim, o pół m: od Kurzelowa a trzy ćwiercim: od Włoszczowy, 6 od m: gub: Kielc, gdzie ja rysd: sąd: pok. — Jeszcze przy końcu 18go wieku, wieś ta należała do parafii Kurzelowskiej i liczyła wówczas dom: 12 ~~zał~~ i tyleż było dom: w r: 1826 a mieszkańców 80. — Leży blizko Pilczycy. —

Brzeście wieś dzie: w gub: Kieleckiej pow: Jędrzejowskim par: Mierzwice przy granicy pow: Miechowskiego o pół m: od Wodzisławia, 7 od m: gub: Kielc. dom: 10 lud: 124 (1826). —

Brzeście wieś nal: do dóbr dzie: Brzegowa w byw: Woi: Krakowskim, dziś gub: Kieleckiej, pow: Jędrzejowskim, par: Dzierzgów, niedaleko od Mękarzowa, m: 6 i pół od m: g: Kielc. — Dom: 7 a mieszkańców 49 (1826). —

Brzeście lub Brzeżście dominium i wieś dzie: dawniej w Woi: Krakowskim obw: Stopnickim, dziś w gub: Kieleckiej pow: par: i gmi: Pińczowskiej, o pół m: od tegoż miasta, 4 od Stopnicy. — Dom: 27 a mieszkańców 267 (1826). — W r: 1867 Józef Szczepanowski właściciel tych dóbr otrzymał od rządu rs 5,118 kop: 77 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Brzeście obacz **Brzeżście** i **Brzyce**

Brzeski lub: Brzesk majętność ziemska dziedziczna do której należy folwark Górki, przedtem w Woje: ~~w gub:~~ Kaliskiej obw: Sieradzkim, obecnie w gub: Petrokowskiej pow: Łaskim, w okręg: sąd: Szadkowskim, par: Marzenin, nad rz: Grabówką, między Widawą a Łaską-Wolą, o milę od tychże miast, dwie od Sieradza. dom: 15 lud: 123 (1826). — W r: 1856–1858 majętność ta zostawała w posiadaniu Feliksa Sulimowskiego h: Starykoń. Obciążona pożyczką tow: kred: miała ustanowiony zarząd przez władzę kred: do licytacji w r: 1864 w ilości rs: 22,243. —

Brzeski przyległość do dóbr Swojczany w okręg: i pow: Miechowskim w gub: Kieleckiej. —

Brzeski fol: pryw: w gub: daw: Kaliskiej teraz Petrokowskiej pow: Noworadomskim, par: Niedośpielin o m: 5 od m: gub: Piotrkowa. — Dom: folwarczny 1 lud: 5 (1826). —

Brzeski-Kołaki wieś pryw: w gub: Płockiej pow: i okręg: sąd: Przasnyskim, par: i gmi: Chorzele na drodze z Przasnysza do Chorzel, o pół m: od tejże osady, 3 od m: pow: Przasnysza. — Leży blizko granicy Pruskiej. — Dom: 19 a mieszkańców 132 (1826). —

Brzeski wieś do dóbr. rząd. Sulgostów, w gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim, gmi. Klwów.

Brzeski wielkie wieś przyw. do cząstkowych właścicieli należąca, w gub. Płockiej w pow. dawniej Lipnowskim, dziś Rypińskim, w par. i gmi. Rogowo. W r. 1825 liczyła dymów 19 i należała wówczas do składu gmi. wiejskiej Rojewo.

Brzeski małe wieś do cząstkowych właścicieli należąca w tem samym jak i tamta położeniu w gub. Płockiej pow. Rypińskim par. i gmi. Rogowo. Dymów 13 w (1825)

Brzesko nowe lub: Brzysko zwykle Skwiane zwane przedtem mia. dziś osada rząd. w byw. Woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Miechowskim par. tego nazwiska gmi. Gruszew, zbudowane w pięknej okolicy na wzgórzu, blisko Wisły na trakcie pocztowym z Krakowa do Lublina, między Olem a Koszycami, w obrębie trzech mi. od granicy Austryi, 2 mi. od Koszyc, a półtory od Proszowic 5 od mia. pow. Miechowa, od Warszawy mil: 36, od Krakowa m. 5. od Sandomierza Wisłą m. 19. Był tu dawniej klasztor Norbertanów fundacyi + Iwona cyli Jana Odrowąż biskupa Krakowskiego około r. 1223. Zdaje się że około r. 1507 opactwo przeniesione zostało do pobliskiej wsi Hebdowa, albowiem w przypisach 16go wieku, wspominane jest Brzeskonowe, jako należące do opactwa Hebdowskiego, kanoników regularnych św. Norberta to jest Norbertanów, po którego suppresyi włość ta wcielona została do ogólnego funduszu religijnego. Posiada kościół par. murowany do dekanatu Wawrzyńczyckiego należący, magazyn solny, szkołę elementarną i stacyę pocztową. W r. 1830 liczono w tem mie. 910 mieszkańców mieszczących się w 151 domach drewnianych; pozbawione przemysłu zamieszkałe było przez samych tylko chrześcian uprawą roli trudniących się, a jako niemające charakteru miejskiego, zamienione zostało w r. 1869 na osadę i przyłączone do gmi. wiejskiej Gruszów, w jurysd. sąd. pok. w Proszowicach. Według spisów statystycznych za rządu Austryjackiego w r. 1800 sporządzonych tutejsza stacya pocztowa odległą była od Wiednia m. 63. Według danych staty. za dzisiejszego rząd. liczono w Brzesku-nowym w r. 1861. lud. 905 mieszczącej się w 146 domach. Dawniej odbywało się w tem mieście 16 jarmarków do roku, to jest w każdy poniedziałek co trzy tygodnie i jeden targ w tygodniu obecnie do roku odbywa się tylko jarmarków 6. Miasto przynosiło w r. 1852 dochodu z konsumpcyi rs. 533 kop. 45, z propinacyi rs. 509.

Brzesko stare fol. i wieś par. w byw. Woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Miechowskim gmi. Gruszów, w par. tego par. o pół godziny drogi od Brzeska-nowego. Leży nad Wisłą przy trakcie z Krakowa do Lublina, w odległości 3 mil. od granicy Austryi, półtory mi. od Koszyc, a 5½ od Krakowa. Była to dawniej królewszczyzna, należąca do starostwa Niepołomskiego, obecnie należy w części do dóbr rząd. Sierostawice, w części

A. S.

w części zaś do dóbr suppressowanych Hebdowskich — Makowiat paraf: katolicka zostający pod zawiadywaniem dekanatu Wawrzeńczyckiego. —

Brzesko=wola obacz Brzyska=wola

Brzeszcze lub Brzeście i Brzesce majętność dziedziczna w gub: Warszawskiej, pow: Czerno=Kalwaryjskim par: Tomczyn, leży nad Wisłą, od której zalewu jest wałem zabezpieczone, na drodze bocznej z Warszawy na Wilanów do Góry i Lublina, poł 4 mi: od Góry Kalwaryi i tyleż od drogi bitej wschodniej, 4 od Warszawy. — Dobra te obfitują w siano wyborowe i obszerne pastwiska, obejmowały zaś w r 1862 przed uwłaszczeniem I obszerności 75 włok 16 morg miary now: pol: a w tej same lasy morg 730 pręt: 74, a łąki około morg: 386 pręt 178; pola są w jednej trzeciej części pszenne a 2/3 żytnie. Podług innych danych, w ogólnej przestrzeni mieściło się w r 1853 lasu wysokopiennego brzozowego na 60 kolei podzielonego morg: 519 pręt 103. Dwór porządny i wygodny, przy nim ogród owocowy, oberża murowana, wiatraków 2, gorzelnia, 2 karczmy, cegielnia i rybołówstwo. Dom 26 ludzi 274. Do dóbr Brzesce należy połowa wsi Podłęże. — w pierwszej ćwierci bieżącego stulecia dziedziczył tu Wesłowre W latach 1832–1836 posiadał tę majętność Piotr Zaborowski. Następnie około r 1853 była własnością Kilińskich. — Na dobra te właściciel zaciągał podobno w r. 1840 rs: 36500 pożyczki tow: kred: a w terminie sprzedaży miały ustanowiony przez władzę kred: szacunek do licytacyi w summie rs: 54,884. — W terminie sprzedaży w d. 6/18 sierpnia 1843 powstało do umorzenia z pożyczki kredy: rs: 20,675 kop: 63. —

AS

Brzeszcze obacz Brzysce

Brzeszczki lub Brzeszczyki małe wieś prywatna w gub: Płockiej pow: dawniej Lipnowskim dziś Rypińskim; par: i gmi: Rogowo w obrębie 3 mil: od granicy Pruskiej, mil 2½ od Lipna, a półtory od Skępego. — Wieś ta składająca się z kilku oddzielnych posiadłości oznaczonych hypotecznie lit A.B.C.D. miała w r 1826 Dom: 12, a mieszkańców 113. — Należy do jurysd: sąd: pok: w Lipnie. —

Brzeszczki lub Brzeszczyki duże wieś w takiem samem jak i tamta położeniu, w gub: Płockiej pow: Rypińskim, par: i gmi: Rogowo od Lipna m: 2½, od Skępego 1½. Dom: 21 lud 134 (1826). — W okolicy Brzeszczek znajduje się w obfitości kamień wapienny, podobnież jak pod Rogowem i Rojewem. —

Brzeszczów wieś rząd: przedtem w Wor: Kaliskiem obw: Wieluńskim, obecnie w gub Piotrkowskiej pow: Częstochowskim par: Mstów gmi: Wancerzów, niedaleko od Mstowa, mil 9½ od mia: pow: Wielunia. Dom 10 lud: 66 (1826). —

Brzezie lub **Brzyjscie** i **Brzysce** wieś i włość dzie. w daw. Woj. Podlaskim, ziemi Stężyckiej teraz w gub. Siedleckiej pow. Garwolińskim, par. Stężyca, gmi. Pawłowice nad rz. spław. Wisłą, o 8 wiorst od twierdzy Iwangrodu, 3½ od Stężycy, 7 wiorst od Kozienic, ~~mil 6 od Radomia a 3½ od miasta pow. Łukowa.~~ ~~W dawniejszych czasach należała~~ sołtystwem do ~~Klucza Janowieckiego i według Ks. Francisz. Siarczyńskiego ma być gniazdem imienia Brzeskich~~. W pierwszej połowie bieżącego wieku Marya z Husarzewskich Prażmowska, córka zmarłego od dawna, Antoniego Husarzewskiego by. jenerała b. wojsk Polskich, wyszedłszy za Kacpra h. Belina syna Franciszka Kasztelana Zakroczymskiego i Anny z Boskich córki Podkomorzego, b. Radzcy Depart. i dwukrotnie Prażmowskiego ~~byłego~~ sędziego pokoju w okręg. Kozienickiego i Żelechowskim (zmarłego w r. 1871.) za Królestwa Kongressowego, zaniosła majątek ten w dom mężowski, sama zaś zeszła z tego świata w Brzyjscach, w dniu 10 lutego 1855 r. — Majętność ta ma przestrzeni 85. włók miary now. poli w gruntach w większej połowie powiślańskich pszennych, a w połowie żytnich górnych; pastwiska często powiślańskie, żyzne i dostateczne do utrzymania znacznego inwentarza rogatego, jako też i stadniny. Siana powiślańskiego pięknego przeszło 4,000 centnarów sprzęta się; obfitość szlamu i torfu do wywózki na grunta, źródła siarczane do wydobycia; gospodarzy rolnych przed uwłaszczeniem włościan było 60. Dom mieszkalny murowany jedno ~~piętrowy, z dołami piwnicami i przymurowaniem na folwarku~~ — rybołóstwo z jeziora — młyn wietrzny — ogród fruktowy, propinacya i czynsze zwiększają intratę z tych dóbr; chałupy i zabudowania włościan są ich własnością. Domów było w r. 1826 53. a mieszkańców 348. — Pod tą wsią jest mielizna na Wiśle dla spławu szkodliwa.

Brzezia lub. **Brzezie** wieś fol. nal. dawniej do ekonomii rząd. Sanniki w gub. Warszawskiej pow. Gostyńskim par. Jamno gmi. Sanniki, w juryzd. sąd. pok. w Gombinie, pomiędzy Osmolinem i Słowem, przy starym trakcie pocztowym z Warszawy do Torunia o ćwierć mi. od Osmolina, mila 1 od Słowa, a 5¼ od Kutna. — Wieś ta dana była od rzeczy pospolitej w r. 1775 prawem emfiteuty: Józefowi Mikorskiemu podkomorzemu Gostyńskiemu, leży w dobrym gruncie i w dość wesołem położeniu, otoczona prawie do koła lasem brzozowym, zkąd zapewne i nazwę Brzezia wzięła. Dom. 20. lud. 169 (1826). — Jeszcze w r. 1846 była tu stacya pocztowa na trakcie z Warszawy na Sochaczew do Płocka i Torunia, — w kilka

w kilka lat później przeniesiona do Jaunik. Odległa jest od Sochaczewa wiorst 25½, od Gąbina wiorst 16, od Płocka wiorst 41, a od Warszawy wiorst 76½. ~~W ostatnich czasach około r. 1862 majętność tę wraz z wielu innemi w Gostyńskim i Łowickiem posiadał Leopold Kronenberg.~~

Brzezice fol. i wieś dzie. należąca daw. do dóbr Bistrzyce w gub. i pow. Lubelskim, par. Bistrzyce gmi. Jaszczów nad rze. Radawiczką między Piaskami i Bistrzycami, o pół m. od tychże osad, 3½ m. od Lublina. Dom: 36. lud: 249 (1826). — Ale folwarku tym według spisu z 24 Października 1870 r. zabudowania gospodarcze, z ruchomościami oszacowanemi na rs. 18000. — W r. 1866 była właścicielką tych dóbr Ludwika Zembrzuska i w tymże r. otrzymała od rządu rs. 8941 kop. 45 indemnizacyi za grunta włościanom nadawane.

Brzezie fol. i wieś dziedziczna w byw. Wo. Krakowskiem dziś gub. Kieleckiej pow. Stopnickim par. Chotelowskiej, w obrębie trzech m. od granicy Austryi, o milę od Nowego miasta tyleż od rzeki spławnej Wisły m. 1¼ od miasta pow. Stopnicy. Dom: 7. lud: 53. (1826). — Około r. 1866 wieś ta zostawała w dziedzictwie Piotra Młodzikiego, który za uwłaszczone grunta włościańskie miał sobie przyznane wynagrodzenie likwidacyjne w ilości rs. 4463. kop. 3

Brzezie lub Brzyzie szlacheckie Dominium i wieś dzie. w byw. Woi. Sandomierskim dziś gub. Radomskiej pow. i okręgu sąd. i gmi. Opatowskiej, par. Ptkanów na trakcie z Krakowa do Lublina ~~półtory~~ milę od Opatowa. Dom: 28 lud. 196. (1826). — Około r. 1839 zostawała w posiadaniu Erazma i Wiktoryi z Wybranowskich małżonków Jaworskich, w późniejszych czasach Felixa Lipińskiego h. Gozdawa którego sukcessorom Komisya likwidacyjna przyznała w 1867 rs. 3,697 kop. 33 indemnizacyi za grunta włościanom nadane. — ~~W~~ Tegoż samego roku dobra Brzezie szlacheckie i przyległościami Balbinów, i Adamów miały ustanowioną przez wła. tow. kred. szacunek w ilości rs. 47,369. —

Brzezie duże fol. i wieś w byw. Woi. Sandomierskim teraz w gub. Radomskiej pow. Opatowskim par. Świętomarz należąca do dóbr poduchownych Bodzentyńskich przeznaczonych na fundusz górniczy. — Leży na drodze z Bodzentyna do Opatowa o milę od Bodzentyna, półtory od Waśniowa, 4 mile od m. pow. Opatowa. Dom: 23. lud: 122 (1826). Ukazem Najwyższ. 28 Sierpnia 1868 r. folwark Brzezie i dziesięć innych folwarków nadane sekretarzowi stanu Nabokowi. —

Brzezie wioska przyw. w gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim okręg. Szydłowieckim par. Odrowąż, o 3 m. od mia. pow. Końskich. Dom. 8 lud. 59 (1826). —

Brzezie fol. i wieś przyw. przedtem woj. Inowrocławskim obw. Kujawskim, teraz w gub. Warszawskiej pow. Włocławskim okręg. Brzeskim, par. Wieniec w gmi. Pikutkowo, w jurysd. sąd. pok. w Brześciu, na drodze z Brześcia do Nieszawy, przy samej granicy powiatu Radziejowskiego, o milę od rzeki spław. Wisły, półtory m. od miasta handlowego Włocławka. Do tej wsi należy przyległy folwark Dubielewo. Dom. 28 lud. 356 (1826). — Dobra Brzezie, Jarantówka i Sucho-błoto w pow. Włocławskim gmi. Pikutkowo posiadał w 1866 Leopold Kronenberg i miał sobie przyznane w tym roku wynagrodzenie likwidacyjne w sumie rs. 17,851 kop. 37 za uwłaszczone w tych dobrach grunta włościańskie. —

Brzezie majętność rząd. w gub. Warszawskiej pow. Radziejowskim, okręg. sąd. Brzeskim gmi. Wierzbie własność w r. 1867 Bo Zuzanny Morzkowskiej która za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymała w pomienionym roku rs 3,303 indemnizacyi. —

Brzezie fol. i wieś w gub. Warszawskiej pow. Włocławskim par. Mąkolno 6 m. od Włocławka. Dom. 15 lud. 142 (1826).

Brzezinki wieś dawniej królewska w gub. Radomskiej pow. Kozienickim w par. i gmi. Tczów, w jurysd. sąd. pok. w Kozienicach 3 m. od Radomia. Ma lasy znaczne, grunta mierne, prawo emfiteutyczne nadane przy końcu zeszłego wieku Kochanowskim; kwarta dawna złp. 1,237. — Kiedy według spisu do podymnego wieś ta miała w r. 1793 dymów 42, liczba ta zwiększyła się w ciągu następnych lat kilkudziesięciu, do cyfry 54 a mieszkańców 354 (1826). —

A.S.

Brzezinko lub Brzezinka majętność rząd. w gub. Płockiej pow. Ostrowskim okręg. Ostrołęckim par. Goworowo gmi. Kamionowo, na drodze z Ostrowa do Rożana 2 m. od Ostrołęki gdzie jurysd. sąd. pok. Dom. 14 lud. 109 (1826). — Należała w ostatnich czasach do Ludwika Kamieńskiego h. Pomian, który w r. 1866 otrzymał od rządu

~~Brzezina wieś~~ rs. 3,122 kop. 70 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. — Jeszcze dawniej bo w r. 1860 tenże Ludwik Kamieński powołany był z wyboru obywateli na radcę do Komitetu Ziemskiego. —

Brzezina wieś rząd. w gub. Kaliskiej pow. Tureckim okręg. sąd. Warckim, par. gmi. i ekonomii daw. Uniejowskiej, nie opodal od osady Uniejowa, i od rzeki spław. Warty, 8 m. od mia. gub. Kalisza. Dom. 14 lud. 94 (1826).

Brzezina fol. przyw. w byw. Woj. dziś gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim, par. Ożarów półtory m. od mia. pow. Wielunia. Dom. 2 lud. 11 (1826). —

Brzezina obacz Brzeziny

A.S.

Brzezinka mała rzeczka w byw. Woi. Mazowieckim dziś gub. Petrokowskiej, płynie około miasta pow. Brzezin i wpada do Bzury.—

Brzezinki fol. i wieś nal. do dóbr rząd. Gorowieckich i par. Skalce w daw. Woi. Krakow. obecnie w gub. i pow. Kieleckim, blisko krajnowo przy samej granicy byłego woi. Sandomierskiego, o półtory m. od mia. gub. Kielc. Dom 41 a mieszkańców 269. (1826).—

Brzezinki fol. i wielka wieś przyległa Bartodziejom do dóbr rząd. Zwoleń w byw. Woi. Sandomierskim, dziś gub. Radomskiej pow. Kozienickim w jurysd. sąd. pok. w Kozienicach par. i gmi. Jedlów o półtor m. od Skaranowa, m. 1 od Zwolenia, trzy od Radomia.— Ma lasy znaczne, grunta mierne.— Wr 1544 wieś ta stanowiła uposażenie starostwa sandomierskiego; w ostatnich czasach rzeczy pospolitej posiadał ją Kochanowski Wojski Radomski, na mocy konstytucji z r. 1775 która mu ją w nagrodę zasług nadała prawem dożywocia.— Podług lustracji r. 1765 płacono z niej do skarbu kwarty złp. 625, później zaś złp. 1237.— Dziś folwark od wsi odseparowany wcielony został do dóbr rząd. Zwoleń. Wr 1789 liczyła domów 42 zaś w r. 1826 domów 57 ludzi 354.—

Brzezinki wioska w obrębie dóbr Błędowo z gruntów dworskich niedawno powstała w pow. Płockim, gub. Płockiej parafii Cieksyn, gmi. Błędowo.— Ma 4 włościan uwłaszczonych posiadających gruntu morgów 93. pręt 136.—

Brzezinki wieś nal. do dóbr rząd. Wywóz ~~Woi~~ w byw. Woi. Sandomierskim, w późniejszej gub. Radomskiej w pow. Opoczyńskim, par. Gielniów blisko tejże rzeki 3 m. od mia. pow. Konskich. Dom 8 lud 59 (1826).—

Brzezinko rososz ~~(kolendry)~~ fol. i wieś rząd. w gub. (dawniej) Płockiej teraz Łomżyńskiej w par. i gmi. Wąsewo w jurysd. sąd. pok. w Ostrołęce. Obciążenie pożyczką tow. kred. 2go okresu wynosiło złp. 17,200.—

Brzezińskie holendry kolonia w byw. Woi. dziś gub. Kaliskiej pow. Konińskim ~~należąca~~ do dóbr rząd. i gmi. Brzezno par. Konińskiej,— Leży przy głównym trakcie Poznańskim, o pół m. od mia. pow. Konina. Dom 19 lud. 147 (1826).—

Brzezińskie-budy osada kolonialna, w tymże samem co i poprzednia położeniu, w gub. Kaliskiej, pow. i par. Konińskiej, pół m. od mia. pow. Konina. Dom 2 lud 25 (1826).—

Brzeziny ~~było~~ wioska prywat. przedtem w Woj. Mazowie: obw. Kujawskim teraz w gub. Warszaw. pow. Włocław. okręg. sąd. Kowalskim, par. i gmi. Lubień nie opodal od tej osady, 7 w. od miasta pow. Włocławka. Dom 5 lud. 35. —

Brzeziny kolonia prywat. w daw. Woj. Mazowie: dziś gub. i pow. Warszawskim, par. Tarchomin za Białołęką nad kanałem osuszającym błota za Pragą, o półtory m. od Warszawy. Dom. 34. lud. 315 (1826). —

Brzeziny majętność dziś w gub. Warszawskiej pow. Nowomińskim, par. Długa-Kościelna, gmi. Dębe wielkie o mil 4 od Warszawy, a od miasta Mińska o wiorst 10 odległa, przy szossie Brzeskolitewskiej i przy kolei Terespolskiej. Własność dziedziczna w r. 1836 Julii Malinowskiej a następnie w r. 1852 Ignacego Malinowskiego, podobno syna Michała p. Nepowrow. W r. 1862 majętność ta miała być sprzedaną w drodze działów, przez publiczną licytacyę od summy rs. 23,165 (~~2..~~3,165 poprawione) kop. 50 jako zniżonego o jedną ~~część~~ trzecią szacunku, ustanowionego pierwiastkowo na rs. 34,748 kop. 25. (lasek niewielki) (Dom. 2 lud. 21 (1826). —

Brzeziny fol. niedawno założony na gruntach dóbr Brzezinna Długa, w gub. daw. Warszaw. dziś Kaliskiej pow. Łęczyckim, par. Brzezinna Długa o mil 5 od Łęczycy. Dom 1 lud. 11 (1826)

Brzeziny majętność dziedziczna i wielka wieś parafialna przedtem w woj. Podlaskim dziś gub. Siedleckiej pow. Garwolińskim gmi. Żyżyn lub Życzyn o trzy ćwierci mili od Ryczywołu (od Wisły 4½ od miasta pow. Lublowa. ~~ma~~ Kościół parafialny katolicki. Dom 85 lud. 475 (1826). — Była to przedtem królewszczyzna, nadana w 1775 prawem dożywotnim wraz z przyległą włością Życzynem Janusowi Księciu Sanguszkowi a po jego śmierci dla sukcessorów na lat 50 emfiteutycznie. Następnie sprzedał tę majętność rząd Austryjacki. W r. 1829 posiadali ją Gejsmerowie, którzy według wykazu hypotecznego nabyli ją za summę złp. 180,000, dalej w r. 1838 należała do Klaryssy z Lütkow ~~Braunigowej~~ Braunigowej. — Dawna kwarta z dzierżawy Brzezin podług lustracyi w r. 1765 wynosiła złp. 418. groszy 25 denarów 14. W dobrach Życzyn i Brzeziny zawierających 139. osad włościańskich, układ o oczynszowanie zawartym został jeszcze w r. 1861 dnia 24 Maja, osady zawierają od 16 do 24 (~~24~~) morgi, czynszu wypadło z osady okrągło 16 rs. Jako wynagrodzenie za pastwisko po lasach, oraz uwagi każda osada dostała dodatkowo 2 morgi gruntu. — Wszelkie dotychczas w używalności włościan zostające budowle stały się ich własnością. Majątek ten graniczący z donacyą Ryczywół w przeciągu 6 lat trzy razy zmienił dziedziców i od niepamiętnych czasów tak jak dotąd (1861) zostawał w dzi[erżawie]

Brzeziny wieś dawniej duchowna dziś prywi. w gub. i pow: Kaliskim w par: i gmi: Godziesza lub Godziesze wielkie, w ok. sąd. pok. w Kaliszu. Była tu dawniej w r. 1846 Stacya pocztowa na trakcie z Kalisza do Wielunia i do Częstochowy, odległa od Kalisza wiorst 21¼, od Niemojewka gdzie także była stacya pocztowa na pomienionym trakcie, wiorst 26, od Wielunia wiorst 46¼. Stacya ta wszakże jeszcze przed rokiem 1850 zniesioną została. Ma grunta rozmaitej natury więcej jednak żyznych. Dom: 10. lud: 132 (1826). — Leży ta wieś pod Opatówkiem w obrębie 3. mil: nad granicznym od strony Pruss, 3 m: od Kalisza. —

Brzeziny Karczma w pow: i gub: Kaliskiej par: Koźminek w Oręb: 3 m: pogranicznym o czwie m: od Kalisza. Dom 1 lud 6 (1826). —

Brzeziny osada czyli też Karczma w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: Żytniów w obręb: trzech mil nad granicznym od strony Pruss, 3 m: od Wielunia. Dom 1 lud 5 (1826). —

Brzeziny fol. i wielka wieś pryw. dawn. w Wo: Kaliskim pow: Wieluńskim, teraz w gub. Petrokowskiej pow. i par. Częstochowskiej o małą m: od tegoż miasta, 8. od mia: pow: Wielunia, w pięknej okolicy położona. Dom: 60 lud: 387 (1826). — Wieś ta pamiętna jest dwiema bitwami, jedną w 1704 drugiej w r. 1771 gdzie dowodził Kozma Kosiński jeden z starszych Konfederacyi Barskiej, znany w historyi pod nazwiskiem Kuźmy. — Dobra Blesno i część Brzezin tworzyły w 1815 r. jedno dominium.

Brzeziny fol. pryw: w gub. Kaliskiej pow: Wieluńskim, par: Chotów o milę od miasta pow: Wielunia dom: 4 lud: 12 (1826). —

Brzeziny wioska pryw: oby: gub Kaliskiej pow: Wieluńskim, obecnie w gub: Petrokowskiej pow: Częstochowskim par: Wilkowiecko, w obrębie trzech m: pogranicznym od strony Pruss, niedaleko osady Skrzepic, 4 m: od mia: pow: Wielunia. Dom: 5 lud: 31 (1826). —

Brzeziny majętność dzied: w byw. Wo: dziś gub. Kaliskiej powiecie Wieluńskim, okręgu Ostrzeszowskim, par: Łęczin nad rzeką Prosną, oddzielającą Królestwo Polskie od Pruss, w obrębie 3 m: pogranicznym, mil 4½ od mia: pow: Wielunia. Dobra Węglewice i Brzeziny położone nad granicą Pruską, miały w r. 1866 rozległości włók 330. w której lasu przeszło 200, a pod włościanami włók 70, zostawały zaś w latach 1856-1858 w dzierżawie Antoniego Chlimierskiego, który zaś razem posiadał także Dobra Zbylczyce w okręg: Warteckim. Po śmierci jego przeszły na

własność, nieletnich Konrada i Sydonii Salmierskich, a miały być w r. 1866 przez licytacyę sprzedane z inwentarzami żywemi, martwemi oraz indemnizacyą. — Licytacya rozpocząć się miała od summy 135,000 rs. —

Brzeziny Kniszowskie wieś dzie. dawniej zarobna do dóbr Kniszów w byw. Woi. dziś gub. Lubelskiej, pow. Chełmskim, w par. i gmi. Swierże, w jurysd. sąd. pok. w Chełmie 7 m. od Krasnegostawu. Dom: 3 lud 17 (1826). — Pożyczka tow. kred. z r. 1869 obciążająca niepodzielnie dobra Kniszów do których i fol. Brzeziny należy, ma w przyszłości obciążać dobra Kniszów w wysokości rs 7,900, a dobra Brzeziny wilkosi rs. 2000. Folwark Brzeziny ma obecnie oddzielną księgę hypoteczną.

Brzeziny Krasniczyńskie wieś dzie. w gub. Lubelskiej pow. i okręgu dawniej Krasnostawskim dziś Chełmskim, par. Surchów o mili 1¾ od Krasnegostawu. Dom: 16 lud. 72 (1826). — Należy do dóbr i gmi. Rakołupy. —

Brzeziny Mogielnickie wieś nal. do dóbr dziedzi. Mogielnica w gub. Lubelskiej, pow. daw. Krasnostawskim dziś Chełmskim, w par. i gmi. Pawłów, w jurysd. sąd. pok. w Chełmie, od Krasnegostawu mil 3½. Dom: 4 lud: 36 (1826). —

Brzeziny wieś dzie. dawniej w Woi. Lubelskim pow. Zamojskim, dziś w gub. Lubelskiej pow. Biłgorajskim par. Górecko gmi. Aleksandrów, w jurysd. sąd. pok. w Szczebrzeszynie. Leży między górami blisko Tarnowoli, o milę od osady Józefowa, 2 od Krasnobroda, a 8 od mia. pow. Janowa, dawniej należała do dóbr Krasnobrodzkich, obecnie z Tarnowolą tworzy jedną dominium. — W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała sukcessorom Grzegorza Godlewskiego, właścicielom dóbr Tarnowola i Brzeziny rs. 6,646 kop 67 indemnizacyi za grunta włościanom nadane. Dom: 24 lud: 158 (1826). —

Brzeziny wieś dzie. do dóbr i par. Lubartów, w gub Lubelskiej, pow. Lubartowskim gmi. Firlej własność dziedziczna w 1870 Aleksandry hr. Myцielskiej. — Leży nad rzeką z pław. Wieprzem i mała m. od Lubartowa 3½ od mia. gub. Lublina. Dom: 45 lud 234 (1826). —

Brzeziny Puchaczowskie wieś nal. do dóbr dziedzicznych i par. Puchaczów, w gub. Lubelskiej pow. i okręgu sąd. Chełmskim nad rz. Jagielną o wiorstę od osady Puchaczowa, mila 1 od Łęczny, a 5 od mia. pow. Krasnegostawu. Dom: 32 lud: 232 (1826). —

Brzeziny miasto dawniej dziedz: dziś rząd: stołeczne powiatu tego nazwiska, przedtem w Woj. Mazowieckim, obw: Rawskim, teraz w gub: Piotrkowskiej, pow: [i dekanacie] Brzezińskim, położone pomiędzy miastami fabrycznemi Łodzią, Zgierzem i Tomaszowem w dolinie otoczonej [...]górkami i górami nad rz: Mrożycą, która o dwie m: ztąd, pod Głownem wpada do rz: Mrogi, 10 wiorst od stacyi kolei żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej Rogów, mil 2½ od Łodzi, 4½ od Rawy, 2 od Jeżowa 3½ od Strykowa, 15 od Warszawy, a 7 od Kamiona nad Wisłą gdzie magazyn solny znajdował się. Miasto dziś najludniejsze i najhandlowniejsze w całym powiecie, do starych bardzo miast śmiało się liczyć może. Głód, powietrze morowe, ogień i wojna, jak wiele innych miast, tak też i Brzeziny to świetne niegdyś miasto, zniszczyły i zagrzebały wszystkie pamiątki świadczące o dawnym jego znaczeniu. Podanie tylko niesie, że dziś istniejące miasto, to tylko cząstka świetnego niegdyś grodu, i że kościół parafialny, dziś na samym kraniu stojący, miał stać dawniej w samym środku miasta. – Porozrzucane tu i owdzie chaty, znajdowane gruzy, murowane podziemia, i bruki, dowodzą prawdy tych podań. – Sarnicki około r: 1585 piszący wyraża: Miasto bardzo obszerne i wybornemi rękodzielnikami sławne, należy do Lasockich. – Musiało się miasto składać z trzech części w których dziedzicy [też] Lasoccy i Trojanowscy, z tych Hieronim Konstanty Trojanowski Chorąży Łęczycki, uzyskał w 1640 od Króla Władysława IV przywilej, na zaprowadzenie w mieście jego dziedzicznym Brzeziny trzech jarmarków. – Kacper Lasocki h. Dołęga dziedzic środkowej części miasta wprowadził do Brzezin Reformatów r. 1627. Śmierć przeszkodziła mu do wystawienia klasztoru reformatom. Adam Wolski z małżonką swoją wystawili im klasztor drewniany, zaś Marcin Wilkowski wybudował przy nim w r. 1639 kościół drewniany. Dopiero Adam Lasocki starosta Sochaczewski i żona jego Teofila z Chmielskich doprowadzając do skutku ślub Kacpra Lasockiego, położyli pierwsze fundamenta do budowy dzisiejszego kościoła przeznaczywszy na ten cel summę złp: 20,000 ówczesnych. Jakoż w 1700 stanął kościół a stopniowo i inne zabudowania klasztorne. XX. reformaci w Brzezinach jako mendycantes nie

nie posiadają żadnych realności ani funduszów stałych. –
Przez 2 wieki i górą zostawały Brzeziny w dziedzictwie Dołęgów Lasockich; z tych Adam-Franciszek syn Olbrachta a wnuk Walentego podkomorzego Wyszogrodzkiego, dziedzic na Brzezinach i Brzechowie, starosta Wyszogrodzki był posłem na sejm 1690 r.; Lasocki Jan z Brzezin był cześnikiem Wyszogrodzkim w r. 1662; w późniejszych czasach Antoni ~~dziedzic miasta Brzezin~~ kasztelan Gostyński, senator i sędzia sejmowy, z prowincji Wielko-Polskiej za panowania Stanisława Augusta, w r. 1747–1791 dziedziczył na Brzezinach, i dopiero Izabella z Lasockich Ogińska wniosła majątek ten w dom Książąt Ogińskich, w pierwszej połowie bieżącego stulecia. – Nareszcie dnia 1. czerwca 1853 miasto Brzeziny z prywatnego przeszło na rządowe i otrzymało wszystkie przywileje miast Królestwa. Skarb Królestwa na uposażenie miasta odstąpił propinację miejską, tudzież wcielił do niego 2. folwarki przyległe Kotowizna i Tadzin z domami i zabudowaniami gospodarczemi, młynami, stawami, [illegible] wszelkiemi użytkami z obowiązkiem ~~z~~płacenia ich, sposobem ~~at~~ amortyzacyjnym, w przeciągu lat 36; ~~stan~~ Kościół parafialny sięgający 13go wieku dowodzi odległej starożytności tego miasta. Dzisiejsze Brzeziny zaludnione w dwóch trzecich częściach przez klasę rolniczą słynną są na całą okolicę wyrobem sukna chłopskiego i tak zwanej bai brzezińskiej. –
Każdy mieszkaniec rolnik jest tu zarazem i sukiennikiem, i skoro tylko w polu praca ustanie, rozwija swój warsztat i całą zimę według swej zamożności ~~robi~~ przysposabia różnego koloru sukno bez którego żaden w sąsiedztwie jarmark obejść się nie może. Zdobi to miasto fara murowana starożytnej budowy, kościół XX. reformatów, kościół murowany pod wezwaniem św. Ducha i mały kościołek drewniany za miastem położony, kościół ewangielicki i bóżnica żydowska, nadto jest w tem mieście, szkoła elementarna katolicka i ewangielicka męska i żeńska, oraz szkoła niedzielna rzemieślnicza, fabryki sukna, flaneli, multanu, farbiernia, garbarnia i białoskórnia, dwór z obszernym ogrodem spacerowym za miastem, w przyjemnem położeniu nad rzeką zbudowany, która tu obszerny staw tworzy i dwór oraz browar otacza. Na przedmieściu jest jak wyżej powiedziano ~~jest~~ mały kościołek drewniany pod tytułem

tytułem św: Anny. — Miasto musiało niegdyś posiadać zamek
gdyż Kasztelan mniejszy Brzeziński, zasiadał w senacie.
Według wiadomości statystycznych znajdowało się w r. 1833 w Brze-
zinach domów 294 ale między temi tylko kilka murowanych,
mieszkańców 3,651 to jest: 2,369 chrześcian — a 1282 żydów. —
Od tego czasu miasto znakomicie wzrosło, liczyło bowiem
w r. 1861 domów 464 a mieszkańców 5,665; zaś podług pomniejszych
obliczeń z 1871 liczba mieszkańców wzrosła do cyfry
6,185 głów. — W r. 1852 dochód konsumpcyjny tego miasta
wynosił rs. 3,355. —

Brzeziński Powiat składa się z dawnego okręgu
tego nazw. w byw: Woj: Mazowieckiem obw: Rawskim, dziś
należy do składu nowo utworzonej gub: Piotrkowskiej. —
Graniczy na wschód, z powiatami Skierniewickim i Rawskim,
na północ z Łowickim i Łęczyckim, na zachód z Łódzkim
i Piotrkowskim, a na południe z Piotrkowskim, Rawskim
i w małej części z Opoczyńskim. W tym powiecie znaj-
dują się dwa miasta: Brzeziny powiatowe i Tomaszów
fabryczne, a 5 byłych miasteczek na osady zamienionych:
Stryków, Będków, Ujazd, Jeżów, i Głowno. — Gminy wiejskie
są: Bratoszewice, Dobra, Niesułków, Dmosin, Mroga
dolna, Lipiny, Gałków, Łaznów, Lisowy, Łaziska, Biała,
Bedoń, Popień, Mikołajew, Będków, Długie (razem gmin 16 scie!). Powiat
ten ma 20 m: □ rozległości, a 63,498 było ludności w r. 1869. —

Brzeziny fol. pryw: w gub: Kaliskiej, pow. i okr:
Sieradzkim, par: i gmi: Charłupia, o pół m: od Sieradza
Dom 1 lud: 18 (1826). —

Brzeziny wielka wieś par: w daw. Woj: Krakow:
teraz gub: i pow: Kieleckim, należąca przedtem do dóbr
rząd. górniczych Kieleckich, z kościołem par: Katolickim,
i klasztorem niegdyś pp: Franciszkanek, należącym do
dekanatu Kieleckiego, od Kielc na południe ku zachodowi
półtory m: Dom: 88 lud: 445 (1826). — Ukazem Najw:
z dnia 9 Marca 1868 folwark Brzeziny z siedemnastu
innemi folwarkami, nadany został sekretarzowi stanu
tajnemu radcy Milutin. —

Brzeziny wieś nal: do dóbr rząd: par i gmi:
Szydłowskiej, przedtem w Woj: Krakowskim, dziś gub:
Kieleckiej, pow: Stopnickim, w jurysd: sąd: pok: w
Chmielniku, między Gackami i Oswiłkiem na trakcie
z Szydłowa do Kielc, o pół m: od mia: okr: Szydłowa, 2¼
od mia: pow: Stopnicy. — Dom: 56 lud 333 (1826). —

Brzezna realność w pow. i gub. Kaliskiej w odległ. 3 mil od granicy Pruss. —

Brzeznia lub Brzezna osada kolonialna w obrębie dóbr i par. Radzanów, w gub. Płockiej pow. Mławskim, o 3 m. od mia. pow. Mławy. Dom. 1. lud. 5 (1826). —

Brzeznia fol. i wieś dzie. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. Stolec, o 3 mile od miasta pow. Sieradza. — Dom. 14 lud. 110 (1826). —

Brzeznica wielka wieś par. podmokowna, w gub. Radomskiej, pow. Kozienickim, w par. i gmi. tegoż nazw., w wygodnem położeniu i gruntach urodzajnych, na trakcie z Warszawy do Lublina, z lasem, przyrzecz. Brzezniey o milę od Kozienic i Sieciechowa, pół mi. od rzeki spław. Wisły, 6 m. od mia. gub. Radomia, z pięknym kościołem filijalnym murowanym, zostającym pod zarządem proboszcza w Sieciechowie. Należała dawniej wraz z kluczem Janikowskim do opactwa XX. Benedyktynów Sieciechowskich, później ~~teraz~~ do funduszu ogólnego religijnego. — W r. 1793 znajdowało się tamże dymów 26, zaś w r. 1826 liczono dom. 41 zajmowanych przez 279 mieszkańców. —

Brzeznica Ksiądz Gacki troskliwy badacz, z dokumentów klasztoru Sieciechowskiego, dał nam w pamiętniku moral-no-religijnym nowy i bardzo ciekawy szczegół z żywota Klonowicza. W r. 1588 Józef Wereszczyński znany kaznodzieja i publicysta znakomity, znać oceniając dobrze talent Acerna (~~Klonowicza~~), wraz z zakonnikami klasztoru, uposażyli Klonowicza, nadając ~~mu~~ z posiadłości klasztornej 10. łanów między rzekami Brzezniaką i Krepem w lesie, zobowiązaniem wykarczowania ich przez klasztor. Miejsce to nazwało się później Wolką Józefowską od imienia zacnego dawcy. — Klonowicz przesiadywał przy opacie Wereszczyńskim w r. 1583—89; tłomaczył też dla zakonników regułę św. Benedykta a podobno i ze zbożem ich do Gdańska żeglował. — Z Wolki Józefowskiej w r. 1595 już Klonowicz datował dedykacyę Flisa. — W latach 1596—1602 ~~97~~ jeszcze w Wolce przebywał poeta. W r. 1603 jak się zdaje Klonowicz oddał Wolkę, a sam w Lublinie osiadł. Wolka Józefowska znikła zupełnie, jak się ksiądz Gacki domyśla, zniszczona w czasie rokoszu Zebrzydowskiego. —

Brzeznica wieś dzied. nal. do dóbr par. i gmi. Gowarczowskiej, w gub. Radomskiej pow. Konskim o półtory m. od mia. pow. Konskich, Dom. 21 lud. 147 (1826). —

Brzeźnica stara fol. i wieś włościańska, rząd. Wiewiec, daw. w gub. Kaliskiéj, teraz Piotrkowskiéj, pow. Noworadomskim, par. Brzeźnica, gmi. Dworszowice, nie opodal od osady Brzeźnica i nad strumieniem podobnegoż nazwiska, mil 7 od mia. gub. Piotrkowa. Dom. 13 lud. 105 (1826.) –

Brzeźnica przedtem miasteczko, teraz osada rząd. w gub. Piotrkowskiéj, pow. Noworadomskim, par. tegoż naz. gmi. Dworszowice, w ekonomii Wiewiec, między Radomskiem a Pajęcznem (wiejskiem położeniu) nad strumieniem Ślęczka inaczéj Brzeźnica zwanym, wpadającym do rzeki spławnéj Warty, nie opodal od Pajęczna przy trakcie Radomsko-Wieluńskim jadąc od kolei żelaznéj; ~~na zachód od Radomska, a dwie mile od Kłobucka~~ 8 od mia. gub. Piotrkowa, a 16 m. od Kalisza. Leży w ~~bliskości~~ sąsiedztwie wsi Biała, własności niegdyś kronikarzy Bielskich i będącéj miejscem ich urodzenia, do dziś dnia istnieje ich dworek na spichlerz zamieniony. – Było to dawniéj starostwo wyznaczone od rzeczy pospolitéj w r. 1717 wraz z starostwem Krzepickiem na utrzymanie fortecy i załogi Częstochowskiéj. – Miało niegdyś zamek obronny który Kazimierz Wielki przebudował, murem i wałem opasał, a później następca jego, Ludwik król, Władysławowi Księ. Opolskiemu w r. 1370 prawem lennem oddał; gdy atoli tenże winnego hołdu nie składał, ale nawet na okoliczne miasta tego zamku wypadał i kupców przejeżdżających napastował, odebrał mu król Jagiełło Brzeźnicę i do Królestwa przywrócił. – Tu urodził się r. 1415 Jan Długosz h. Wieniawa najznakomitszy z naszych dziejopisów, nauczyciel synów Króla Kazimierza Jagiellończyka, a zamieszkiwał jako proboszcz, w pobliskiem miasteczku Kłobucku. – W r. 1658 waleczny Jan-Jerzy Weihert, zostawszy dowódzcą przybocznéj gwardyi Króla Jana Kazimierza, dostał w nagrodę zasług bogate starostwo Brzeźnickie i zawarł związki małżeńskie z piękną Jadwigą Warszycką które mu ułatwił szlachetny wojewoda Czarniecki regimentarz, u którego potrafił szczególne względy pozyskać. – Zdobi ~~tep~~ miasto kościół farny murowany. – Wreszcie z powodu swego wewnętrznego charakteru, będąc bardziéj zbliżone do wiejskiego niż do miejskiego typu przemienione zostało w r. 1870 na osadę i wcielone do gminy wiejskiéj Dworszowice. Domów liczyła Brzeźnica w r. 1826.

A.S.

w r 1826. — 152, między temi 2 murowane, mieszkańców chrześcian 796, żydów 172 ogółem 968. — Lubo przywileje miastu nadane od królów broniły w niem osiadać żydom była ich wszelako już wówczas tak znakomita ilość. — W r 1861 istniała w Brzeźnicy (szkoła elementarna) domów 228 a mieszkańców 1,228 a oprócz stacyi pocztowej były, 2 najważniejsze punkta: dom burmistrza i bogatego handlarza win. — Chrześcijanie oddani są samemu rolnictwu, a żydzi drobnemu handlowi i pospolitym rzemiosłom; jarmarków miewa 10 do roku, a dochód z konsumpcyi wynosił w r 1852 rs: 578. Starostwo Brzeźnickie płaciło za czasów rzeczypospolitej kwarty zł. p.: 1,285. — Od Prusiecka ciągną się piaszczyste pola do Brzeźnicy należące. W czasie drugiej wojny za Karola XII szwedzi miasto Brzezinicę spalili, ludzi rozegnali a zamek zupełnie zrujnowali. —

Brzeźnica strumień w gub: i pow: Piotrkowskim, płynie koło miasteczka dziś osady podobnegoż nazwiska i uchodzi do Warty blisko wsi starej Brzeźnicy. —

Brzeźnica Bychawska majętność dzi: w byw: Woj: dziś gub: Lubelskiej, pow: Lubartowskim, par: Ostrów blisko granicy byłego Woj: Podlaskiego, o milę od Ostrowa, półtory od Lubartowa, a 4¾ od mia: gub: Lublina. — Dom: 39 lud: 270 (1826). — W r 1866 majętność ta zostawała w dziedzictwie Amelii Krzyżanowskiej, która po uwłaszczeniu włościan miejscowych, otrzymała od rządu rs: 7,292 kop: 44 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Brzeźnica Książęca wieś i włość należąca dawniej do klucza Lubartowskiego, w gub: Lubelskiej pow: Lubartowskim, par: Ostrów między Lubartowem a Parczewem o dwie mile od tychże osad, 5 od miasta gub: Lublina. Dom: 29 lud: 281. (1826). — W r 1852 klucz Brzeźnicki od dóbr Lubartowskich odseparowany, wystawiony został na sprzedaż publiczną przez bank Polski. Szacunek z inwentarzami wynosił rs: 61,500. — W r 1867 władze tow: kred: wystawiając na sprzedaż dobra Brzeźnica Książęca, składające się z folwarków i wsi Brzeźnica i Żabiele, oraz folwarku Zagrody, z lasami przyległemi, ustanowiły za szacunek do licytacyi summę rs: 55,762. —

AS

Brzeźnica osada pryw: w gub: daw: Warszawskiej dziś Kaliskiej i obecnie pow: Łęczyckim, par: Modlna, gmi: Leśmierz, 2 m. od Łęczycy. Dom: 1 lud: 7 (1826:) –

Brzeźnica inaczej Biele zwana, kolonia powiększej części przez niemieckich osadników osiadła, a należąca dawniej do dóbr rząd: Szumlin, w gub. Płockiej, pow: Płońskim par: daw: Gromadzyn, dziś podobno Królewo, leży na wzgórzu przy trakcie z Płońska do Sochocina, niedaleko od tej osady i przy Wkrze mil 7. od mia: gub: Płocka. – W r: 1826 miała dom: 16 a mieszkańców 140, dziś liczba ta zaledwo jest większa. –

Brzeźniczka strumień w pow: Noworadomskim, w gub: Radomskiej, koło wsi kościelnej Brzeźnica płynący i od tejże nazwisko swe wiodący, o której już pod tą nomenklaturą wspomnieliśmy. –

Brzeźnik wieś dawniej rządowa do dóbr Ossowno przedtem w Wo: Mazowieckim, dziś gub: Siedleckiej, pow: Węgrowskim, par: Dobre, gmi: Ossowno, nad rzeką Ossownicą o trzy ćwierci m: od Dobrego, a 3. od mia: pow: Mińska Dom: 8. lud: 53 (1826). –

Brzeźniki młyn wodny przy wsi Masłów, w ekonomii Kielce, okręg: pow: i gub: Kieleckiej. –

Brzeźnio lub **Brzezno** majętność dziś: i wielka wieś kościelna, oraz gmi: w gub. Kaliskiej, pow Sieradzkim w jurysd: sąd: pok: w Sieradzu, między Złoczewem a Sieradzem o milę od pierwszego a 2 od drugiego których miast. – Ma kościół par: katolicki, Dom: 55. lud: 346 (1826:). – W Brzeźniu są groby familijne Lepowronów Bemtuszkich, z tych Antoni był niegdyś prezesem trybunału Kaliskiego. – Do tych dóbr należy kilka wsi. – W latach 1856 – 58 posiadał tę majętność Thugutt Ludwik. Thuguttowie są mas h. Pelikan. –

Brzeźno wieś nal: przedtem daw: do dóbr rząd: górnych, a jeszcze dawniej była własnością Klasztoru pp: Norbertanek w Imbramowicach, w gub: Kieleckiej, pow: Jędrzejowskim par: i gmi: Brzegi, ~~3 m: od mia: gub: Kielc. Dom: 28~~ leży nad rzeką sptaw: Nidą o pół m: od Sobkowa, półtory od miasta pow: Jędrzejowa, a 3 m: od mia: gub: Kielc. – Dom: 28 a mieszkańców 174 (1826). – Ukazem Najwyższym, z dnia 9 marca 1868 r fol: Brzezno wraz z 17 innemi folwarkami nadany został sekretarzowi stanu tajnemu radcy Milutinowi

Brzezno lub **Brzeźno** wielka wieś dzie: i włość w gub: Kaliskiej, pow: i par: Konińskiej, gmi: własnego imienia, między parowami, wąwozy górzystej i piaszczystej, przy traktcie bitym Warszawsko poznańskim o pół m: od Konina, a 4 od Koła. Domi: 40. lud: 341 (1826).– Do dóbr Brzezno należało w przedostatnich czasach 11 wsi i osad; będących własnością w r. 1852–58 Mikołaja hr: Gurowskiego syna Władysława h. Wczele. Dziś majątek ten zostaje w posiadaniu Antoniego Morzyckiego.– Z powodu wyniosłego położenia miejsca widok stąd rozległy, na przyległe miasto Konin, i rozległe niziny nad Wartą.– Około tej wsi odkryto w tych czasach na znacznych przestrzeniach pokłady lignitu to jest drzewa przedpotopowego zwęglonego, którego środek jest skamieniały a raczej zwęglony, a obwód przedstawia drzewo zbrunatniałe.– Nadto znaleziono w tych dobrach, w r. 1871 pokłady gliny fajansowej i kamienia piaskowego, oraz rudę, miedź i ołów. Obecnie odbywają się poszukiwania i w innych miejscowościach nad rzeką Wartą leżących, które ze swego położenia czyniąc nadzieję nie próżno przedsięwziętych starań. Kopalnia czyli łomy piaskowca białego istnieją już oddawna i do budowy bardzo są zdatne, jako też i znaczna ilość kamieni wapiennych, z których wapno wypalają.

Brzezno wieś i włość dziedziczna w daw. Woj: dziś gub: Lubelskiej pow: Chełmskim par: i gmi: Świerże o pół czwarty m: od Chełma, tyleż od rzeki spławnej Bugu, 6 m: od miasta pow: Krasnego stawu. Domi: 43. lud: 242 (1826).– W r. 1862 dobra Brzezno miały przestrzeni włók 183 morg: 10. w tej liczbie lasu około 1000 morg: i ziemi włościan według ukazu 1846. morg: 517; pożyczki tow: kred: było w 1860 r. rs: 15,000 a cena sprzedażna tej majętności Rs: 60,000; samych gruntów folwarcznych było około 22. włók, grunta wszystkie prawie pszenne, dostatek łąk i pastwisk, młyn deptak.– W r. 1846 majętność ta należała do sukcessorów po Ksawerym Nowiadomskim i tegoż roku 1846. oszacowane były przez biegłych na sumę rs: 41,815 kop: 90.– W r. 1867 dobra te zostawały w dziedzictwie Aleksandra Kozłowskiego

którym Komissya Likwidacyjna przyznała rs. 10,142 kop. 68 indemnizacji za zabrane grunta włościańskie. —

Brzezno nazywane Lipnowskie, wieś folwarczna i włość dziedziczna w daw. Wojew. Dziś gub. Płockiej pow. Lipnowskim pow. ~~gmi.~~ Skotl. gmi. Bobrowniki, nad rzeką Mień, na trakcie pocztowym z Lipna do Nieszawy w okręgu 3 mil. od grani. Pruskiej. Ma kaplicę należącą do paraf. Kikolskiej. Dom: 29 lud. 400 (1826). Od Lipna odległa m: 1 od Nieszawy półtorej; do tej majętność należy przyległa osada Pyter, w której kaplica i młyn wodny na rzece Mieni znajduje się; rzeką tą spuszczają drzewo do Wisły. — Przed laty kilkudziesięciu w pow. Lipnowskim, poczynając od Osiecka przy Wisle, pasem idącym nad granicą Pruską aż do osady Brzeźno widzieć było można jedną przestrzeń sosnowego starodrzewu, dębów i grabiny, i jesionu, około 2 milowej szerokości. Wm. Hip. Gawarecki opisując topogra: hist: ziemi Dobrzyńskiej na karcie 63 nadmienia: „że w roku 1799 ~~1797~~ mieszkańcy miasta Bobrowniki, wygrali do 60 włók boru, od Dziedzica dóbr Brzezna, w tem ograniczeniu znajduje się kolonia Białe-błoto zwana od 5. osadników zamieszkała." Jeszcze w r. 1852, kiedy z tych lasów i znacznej części nie zostało, było na Brzeźnie lasu do 90. włók zamożnego w drzewo budulcowe. Dobra te z przyległościami oraz z wydzieloną z tychże dóbr sposobem wieczystej dzierżawy papiernią, Konstantynowo w granicach ich będącą, tudzież fol: Stawiska zwany, z gruntami na Oświatowszczyźnie i później założony fol: Opaczyska i osada Drozdowo były około r. 1825 własnością Jakóba Rościszewskiego h. Junosza, płaciły podatku ofiary rs. 45. kop. 5 rocznie a obciążone były pożyczką tow. kred. w ilości rs. 3,405. Następnie posiadały ~~te dobra~~ około r. 1852. dobra Brzeźno i Żukowo Wilkus Pawł: N. małżonkowie Rościszewscy W 45 ~~lat później a mianowicie~~ w r. 1869 właściciel tych dóbr zaciągał pożyczkę (Towarz. kredyt.) Dalej w summie rs. 25,000 mającej obciążyć pierwszą hypotekę tych dóbr, zaś w r. 1867 ówczesny właściciel ~~tych dóbr~~ Antoni Rościszewski, otrzymał od rządu rs 22,446 kop 89 indemnizacji za grunta włościanom rozdarowane. —

Brzeźno z przyległościami Roszosz i Wyszosz Bartosy. Dominium i wieś dziedziczna w gub. daw. Płockiej teraz ~~Łomżyńskiej~~ pow. i okręg. sąd. Ostrołęckim, par. i gmi. Goworowo, nad rz. Orz o dwie m. od mia. pow. Ostrołęki, tyleż od Rożana i rz. spła. Narwi. Dom: 23. lud: 156 (1826). — Majętność ta należała w okresie

w okresie lat 1852-1862 do zmarłego w Maju 1862 Macieja Marchwickiego. Po nim odziedziczył ten majątek Krystian Marchwicki, i posiadał takowy w latach 1864-68. Kapitał z towa. kred. wypożyczony na te dobra przed rokiem 1852 wynosił rs 6,285, a to wedle podatku ofiary w kwocie rs 83 kop. 75 rocznie opłacanego; zaś pożyczka wojennej kredy. 2go okresu wynosiła rs. 9,480. W r. 1851 posiadał Brzezno Roman Kleczewski od którego nabył je Maciej Marchwicki.—

Brzezno fol. i wieś nab. w ostatnich latach upłynionego stulecia, do dóbr duchownych, dziś rząd. w daw. Woj. Mazowieckim, obw. Kujawskim, dziś gub. Warszawskiej pow. Radziejowskim, ekonomii rząd. Raciążek gmi. Ciechocinek par. Ostrowąs o milę od Nieszawa tyleż od Raciążka, 3½ od mia pow. Włocławka. Ma jezioro, młyn wodny. Dom. 15 lud. 156 (1826).— Folwark odseparowany od wsi tegoż nazwiska wypuszczony jest od r. 1821 w wieczystą dzierżawę. Przestrzeń ogólna tego folwarku wynosi włók 13. morg. 23. pręt. 164 miary magdeburgskiej.—

Brzezno lub Brzezna domin. wieś dzie. w gub. Łomżyńskiej, pow. ~~pow.~~ i gmi. Szczuczyn par. Niedźwiadno, w teryto. zn. od granicy Pruskiej, ½ mili od Szczuczyna gdzie jurysd. sąd. pok. i zarząd powiatowy, a półm. od granicy Pruskiej, 9 od mia. pow. Augustowa. Dom. 10 lud. 46 (1826).— W roku 1866-67 zostawała w posiadaniu Amelii Lesskiej która tegoż roku otrzymała od rządu rs. 2535 kop. 66 indemnizacyi, za grunta włościanom rozdarowane.—

Brzezowa wieś dzie. przedtem w Woi. Krakowskim pow. Jędrzejowskim, obecnie w gub. Kieleckiej pow. Włoszczowskim par. i gmi. Secemin, niedaleko tejże osady, o milę od Kiele. Dom. 12. lud. 98 (1826).—

Brzezowa fol. i wieś pryw. w daw. Woi. Sandomierskim obecnie gub. Radomskiej pow. Opatowskim par. Gliniany, gmi. Julianów, między Glinianami i Tarłowem o 3 mili od tychże osad, 7 od miasta pow. Sandomierza. Dom. 28 lud. 222 (1826).—

Brzezowa lub Brzozowa—Królewska wieś należąca do dóbr rząd. par. i gmi. Połaniec w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim, w jurysd. sąd. pok. w Staszowie, o półm. od osady Połaniec, tyleż od rz. spław. Wisły, 7 od mia. pow. Sandomierza. Dom. 23 lud. 122 (1826).—

A.S.

Brzezówka lub: Brzozówka fol: i wieś rząd: w gub: i pow: Radomskim, ekonom: par: i gmi: Stromiec. Leży niedaleko Grabowa, na drodze z Warszawy na Warkę do Radomia, o milę od Warki, tyleż od rz: spław: Pilicy, 5 od mia: gub: Radomia. Dom: 39. lud 285 (1826). —

Brzezówka wieś nale: do dóbr rząd: i gmi: Stopnica w gub: Kieleckiej, pow: i okręg: sąd: Stopnickim, par: Stargów nad rz: Wschodnią o milę od Szydłowa 1¼ od mia: pow: Stopnicy. Dom: 24. lud: 116 (1826). —

Brzezówka fol: pryw: w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: i gmi: Dzietrzkowice, o 2 mi: od Wielunia gdzie jurysd: sądu pok: i zarząd powiatowy. Dom: 2 lud 17 (1826). —

Brzezówka osada rząd: w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim par: Wąsosz, o mil 4½ od Wielunia. Dom 1. lud: 7 (1826). —

Brzękowice wieś należąca dawniej do dóbr rząd: Przeczyce w byłym Woj: Krakowskim obw: Olkuskim, obecnie podług nowego podziału kraju, w gub: Piotrkowskiej pow: Będzińskim par: Targoszyce nad granicą szląską o 5 m: od mia: pow: Olkusza. — Dom: 13. lud: 103 (1826). — W gruntach tej wsi znajduje się ruda żelazna. Ukazem Naj: z 25 Kwietnia 1868 fol: Brzękowice i trzy inne z częścią lasu, z leśnictwa Zagórskiego nadany został generał-majorowi Furugelm. —

Brzoska młyn wieczysto-czynszowy, w obrębie dóbr i par: Jaworzno, w gub: Kaliskiej, pow: Wieluńskim. Do młyna tego należy bór obejmujący rozległości morg: 127 pręt: 133 miary now: pol: wyłącznie gruntu wieczysto dzierżawnego do młyna Brzoska należącego. —

Brzoska wieś pryw: w byłym Woj: Kaliskim, obw: Wieluńskim teraz w gub: Piotrkowskiej pow: Częstochowskim w par: Konopiska w obrębie 3 mile: nad granicą szląską, o pół mi: od komory celnej Herby, 2 od Częstochowy, a 8 od mia: pow: Wielunia. Dom: 29 lud: 183 (1826). —

Brzoska wieś pryw: w daw: Woj: Podlaskim, teraz w gub: Siedleckiej, pow: Węgrowskim, par: i gmi: Sadowne, w jurysd: sądu pok: w Sokołowie, o półtory mi: od rzeki spław: Bugu, 2½ od Węgrowa, a 6¾ od mia: gub: Siedlec. Dom: 9 lud: 72 (1826). —

Brzoska Wola wieś do dóbr Cerie: Oziemkówka, w okręg: sąd: Garwolińskim pow: Łukowskim, w gub: Siedleckiej. —

Brzoski lub: Brzezkie obacz Bryźki

Brzoski kolonia w gub: Warszaw: pow: Błońskim przed kilkudziesięciu laty założona, na gruntach dóbr i parafii i gmi: Radziejowice, leży niedaleko miasta Mszczonowa 6 m: od Warszawy. Dom: 5. lud: 34 (1826). — Należy do jurysd: sądu pok: w Błoniu. —

Brzoski lub **Brzostki** wieś prywatna niegdyś ziemi Wiskiej w pow. z dawna Kolneńskim, potem Łomżyńskim, dziś Szczuczyńskim, w gub. Łomżyńskiej par. i gmi. Lachowo nad samą granicą Pruską, o mil 3 zwiorst od Kolna, 1½ od Augustowa. — Dom 12 lud. 30. Brzostki należały w pierwszej połowie 18go wieku do familii Bogumiłów h. Herytkoń z Kopciami = Milewskiemi złączonej. Z tych Wojciech syn niegdyś Tomasza Bogumiła, dobra swoje dziedziczne Olszowo i Brzostki zapisał Mateuszowi synowi Pawła Bogumiła synowcowi swemu.

W r. 1866 majątku to zostawało wdzie w dzierżawie Brzostkowska Bilskiej Kołodziejska którego nadawczo grunta w zasadzie ...

Brzostki lub **Brzostki** wieś prywatna w gub. Kali[szkiej] (1988 kop: 6 ... 1987) skiej pow. Wieluńskim, par. Cieszęcin, blisko granicy Pruskiej, w okr. Bwlo. nadgranicznym, mil 4½ od Wielunia. Dom: 9 lud. 70 (1826). —

Brzostki wieś rząd. w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim, par. Wązosz, od Wielunia mil 4½ dom: 9 lud: 68 (1826). —

Brzoski wieś prywatna dawn. w Woj. Kaliskiej następnie w gub. obw. Wieluńskim dziś w gub. Piotrkowskiej, pow Częstochowskim, par. Kojęcicki, o pół mili od osady Krzepice 4½ od mia. pow. Wielunia. Dom: 10 lud: 63 (1826). —

Brzoski dominium i wieś dzie. w gub. Łomżyńskiej pow. Kolneńskim, nad samą granicą Pruską położone od mia. pow. Szczuczyna mil 3, od Stawiska mil 2 od Kolna mila 1 i tyleż od kommory Wincenta. Dobra Brzostki z wsią czynszową Brzozowa i folwarkiem na wsi Żebry stojącymi Ty w r. 1853 ogólnej rozległości przestrzeni 77 włók miary Magdeburgskiej, w gruntach w części pszennych, a wznaczniejszej żytnich, obfitują w dostateczne łąki, dom mieszkalny, ogród owocowy, młyn wodny. (porównaj z Brzostkami w parafii Lachowo, czy to jedna i ta sama?)

Brzoski-gromki wieś cząstkowo-szla. w gub. Łomżyńskiej pow. Mazowieckim par. i gmi. Wysokie Mazowieckie, od mia. gub: Łomży mil 6½. Dom: 11. lud: 79 (1826). —

Brzoski-falki wieś cząstkowo-dziedzi. w gub. Łomżyńskiej, pow. Mazowieckim w par. i gmi. Wysokie Mazowieckie, niedopodal od tej osady, od mia. gub. Łomży mil 6. Dom: 10. lud: 57 (1826). — Pewne części ziemskie na Brzoskach falkach należą do do dóbr Brzoski Morsiowszczyzna lit et. —

Brzoski tatary wieś szlachecka w tej samej samice jak i tamte położona, w gub. Łomżyńskiej pow.

Mazowieckim, par: i gmi: Wysokie Mazowieckie, w jur jurysd: sąd: pokoj: w Tykocinie, od mia: gub: Łomży mil 6. Dom 17 lud 129 (1826). –

Brzostki = Brzezińskie wieś cząstkowa dzie: w gub: Łomżyńskiej, pow: Mazowieckim, par: gmi: Wysokie Mazowieckie, gmi: Szepietowo w jurysd: sąd: pokoj: w Tykocinie, od mia: gub: Łomży mil 6. Dom: 24 lud: 154 (1826). – Pewne części ziemskie na Brzostkach-Brzezińskich, należą do dóbr Brzostki Markowszczyzna lit. A. W r 1866 znakomitszą część na Brzostkach-Brzezińskich, posiadali Franciszek i Emilia Jurowie, i tymże komissya likwidacyjna przyznała rs: 395 kop: 67 wynagrodzenia za utracone grunta włościańskie. –

Brzostki stare inaczej Gawrony zwane, wieś cząstkowa szlachecka w takiem samem jak i tamte położeniu – nie opodal od osady Wysokie-mazowieckie, w gub. Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, par: Wysokie-mazowieckie, od mia: gub: Łomży ~~mil~~ mi: 6. Wieś ta niegdyś kościelna parafialna miała w r 1790 dymów 33 i takaż sama ilość domów znajdowała się tamże w r 1826, a mieszkańców 209. –

Brzostki Markowszczyzna lub: Markowizna wieś dziedziczna, w gub Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, w par: Wysokie Mazowieckie, mil 6 od mia: gub: Łomży. Składa się z kilku cząstkowych posiadłości, – z tych najznakomitsza część lit. A oznaczona hypotecznie do której należą przyległości na wsiach Brzostkach = Brzezińskich, Brzostkach-starych i Brzostkach-falkach. Szacunek tej majętności ustanowiony był w r 1866 przez towarzystwo kred: na rs: 3,002. kop: 50. –

Brzostki obacz Jarnów w okręg: Pyzdrskim

Brzostek wieś dzie: przedtem w Woj: Krakowskim dziś gub: Kieleckiej pow: Jędrzejowskim par: Przyłęg, 8 m: od mia: gub: Kielc. Dom 10 lud 87 (1826). –

Brzostek wioska pryw: w gub: Kieleckiej pow: Jędrzejowskim, par: Rakoszyn, od mia: gub: Kielc mil 7. Dom 4 lud: 21 (1826). –

Brzostków wielka wieś nal: do dóbr rząd: Wiślica przedtem w Woj: Sandomierskim, obw: Stopnickim, teraz w gub: Kieleckiej pow: Pińczowskim par: Ostrowce, gmi: Kotlarzowy. Leży nad rz: Wisłą między Pawłowem, a Górną = wolą, o trzy ćwierci m: od Nowego-miasta Korczyna, 2 od mia: okręg: Stopnicy gdzie jurysd: sąd: pok. Dom: 113 lud 700 (1826). –

Brzostów obacz Brzustów

Brzóstowek lub Brzustowek wieś i majętność ziemska dzie: w byłem Woj: Sandomierskiem, dziś gub: Radomskiej, pow: i okręgu sąd: Opoczyńskim, par: Kunice, gmina Opoczno, w pięćwierci mili od Opoczna, 4 od niego pow: Końskich, dom: ~~20~~ lud: 164 (1826). — Majętność ta składała się z 3 części ziemskich czyli pojedynczych posiadłości lit: A B C oznaczonych w hypotece. Z tych część A posiadała w r. 1829 Maryanna Radkiewiczowa w szacunku złp 19,000. Następnie część ta przeszła w posiadanie Walerji z Pniewskich Bronierskiej, około r. 1839; a temi czasy zostawała w posiadaniu Antoniny Gackiej, która za uwłaszczone grunta włościańskie, otrzymała od rząd: w 1866 r. rs: 1,294 kop: 39 wynagrodzenia likwidacyjnego. Część Brzostówka lit. B. w szacunku hypotecznym złp: 40,000. była w latach 1829-39 ~~była~~ własnością dziedziczną Jana Gackiego. [illegible] i [illegible] lit później, a mianowicie w 1866. komisya likwidacyjna przyznała rs: 670. kop: 83 Stanisławowi Gackiemu i małoletnim dzieciom Antoniemu i Maryi Gackim, właścicielom wsi Brzostówek lit B. indemnizacyi za grunta włościanom nadane. Trzecią część Brzustówka lit. C. posiadała w r. 1829 Antonina Kuraszowa, w szacunku hypotecznym złp: 21,000, a w 10. lat później w r 1839 posiadł ją ~~była~~ własnością Konstantego Orzechowskiego. Część ta temi czasy należy do Stanisława Gackiego, który w r 1866 otrzymał od rząd: rs 400 kop: 67 wynagrodzenia likwidacyjnego, za uwłaszczone grunta ~~[illegible]~~ włościańskie. —

Brzóstowiec lub Brzustowiec wieś i majętność dziedziczna w przeszłych czasach familii Radomyskich h. Rawicz, przedtem w woj: Podlaskim, teraz w gub: Siedleckiej, pow: i par: Radzyńskiej, o pół m: na zachód od Radzynia. Dwór porządny, dom: 24. lud: 180 (1826). — Dawne to i długie było dziedzictwo rodziny Radomyskich. Tu urodził się w r. 1790 i tu życia dokonał w d 21 Maja 1856. Józef Radomyski, syn Antoniego h: Rawicz, i Maryanny z Romanowiczów. — Ojciec jego obywatel prawy i kochany w okolicy, poświęcił ostatnie lata życia swego, służbie rządowej, będąc za Księstwa Warszawskiego przez długi przeciąg czasu prezydującym w trybunale Siedleckim, na którym to urzędzie przy końcu r 1812 przeniósł się do wieczności. Śp: Józef Radomyski służył krajowi, już to jako sędzia pokoju pow: Radzyńskiego, już to jako prezydujący w radzie opiekuńczej zakł: dobroczynnych tegoż powiatu. — Zwłoki jego pochowane na parafial: cmentarzu w Radzyniu. — Według wyciągu hypotecznego, z 1837 tytuł własności tych dóbr

uregulowany był na imie: Józefa, Agnieszki, Felicyi, Amelii Urszuli, Rozalii i Pawła rodzeństwa Radomyskich. —

Brzostówka fol. i wielka wieś królewska w gub. lubelskiej pow. lubartowskim, par. Ostrów, o milę od tejże osady, półtory od Lubartowa, m. 1 od rz. spław. Wieprza, a 4½ od mia. gub. Lublina; ma dwór, młyn wodny i folusz w tymże młynie. Dom. było w r. 1826 56, włościan odrabiających pańszczyznę, dziś uwłaszczonych 43, a mieszkańców wogólności 289. Dzierżawa podług lustracyi 1765 r. dawała kwarty zł. p. 304. groszy 15 denarów 4. — Ukazem cesar. z dnia 16 listopada 1867 folwark ten z częścią lasu z leśnictwa Parczew, nadane zostały radcy stanu Nabokowi. — W d. 1 sierpnia 1872 zgorzały na tym folwarku 2 spichrze ze zbożem i różnemi ruchomościami, szkody wynosiły przeszło 5000 r. s. —

Brzostówka lub. Brzozówka wieś nale. do dóbr dzie. Jędrzejów w byw. Wo. Mazowieckim, dziś gub. Warszawskiej, pow. Nowomińskim, par. i gmi. Jakubów o milę od Mińska, leży blisko traktu, Brzesko-litew. Dom. 13 lud. 76 (1826). —

Brzostówka wieś dzie. przedtem w Wo. Mazow. obw. Rawskim, obecnie w gub. Piotrkowskiej, pow. Brzezińskim, par. Tobiasze. Leży nad rzeką spław. Pilicą, na zapadał od mia. fabrycznego Tomaszowa, mil 4½ od mia. pow. Rawy. Posiada wapielnię która leży na jednej górze z wapielnią Prebło i Ciebłowice. Od św. Jana 1857 Brzostówka przeszła na rzecz hr. Ostrowskich Dziedziców Tomaszowszczyzny. Dom. 13 a mieszkańców 110. (1826). — Należy do ~~hipot. sąd. pol.~~ w Rawie. —

Brzostowo lub. Brzustowo wada czyli lak zwany rumowisk w gub. Płockiej pow. i okręg. sąd. Lipnowskim, par. i gmi. Bobrowniki, o 2 m. od mia. pow. Lipna. należy do dóbr dzie. Chełmica-Wielka. Dom. 2. lud. 9 (1826). —

Brzostowo wieś dzie. w gub. Łomżyńskiej, pow. ~~Kolneńskim~~ Szczuczyńskim par. Burzyń, o półtory m. od Jedwabna, tyleż od Radziłowa 12½ od mia. pow. Augustowa. Dom. 24 lud. 124 (1826). — R. 1461 Jan z Biedrzyc, ziemianin Łomżyński, synom swoim Falisławowi i Mikołajowi, 5 włók gruntu w Brzostowie nad gra. Nadborską leżące, darował, i donacyę tę Kazimierz Ksią. Mazow. w r. 1471 zatwierdził. Ci niektórzy żyli Biedrzycy wieś, i od imienia swego Biedrzanami nazwali. Według herbarza rodzin szlache. król. pol. z r. 1853 Franciszek Brzostowski h. Bończa posiadał dziedzicznie Wielkiej w r. 1711 dobra Brzostowo-Nadborzy; zaś, według akt

akt Grodzkich Wieluńskich w r. 1718. Jan syn niegdy Władysława Bodrzyckiego i Krystyny z Milkowskich, małżonkowie Bodrzycey byli właścicielami dóbr Brustów albo Władborowo lub Władbory. Od nich przeszedł ten majątek w drugiéj połowie 18go wieku w dom Milkowskich.—

Brzoza majętność rządowa i wieś w byłej gub. Kaliskiéj dziś Piotrkowskiéj, pow. Piotrkowskim, w par. Srocko o milę od miasta Piotrkowa. Dom: 21 lud: 173 (1826).— Dobra Brzoza, do których należą Wólka-sędziowska i Papieże, dawniéj z części lit. A. B. złożone, miały ustanowiony przez władze tow. kred. w r. 1861-64 szacunek wielości rs. 9,800.—

Brzoza wieś rząd. w byłej Woj: dziś gub. Kaliskiéj pow. Wieluńskim, par. Biała, w okręg: Skomlin. nadgraniczna od strony Pruss, o półtory m. od miasta pow. Wieluńia gdzie juryzd. sąd. poko. i zarząd powiatowy. Dom: 17 lud: 169 (1826).—

Brzoza osada prywatna w byłym Woj. Mazowieckiem teraz w gub. Kaliskiéj pow. Łęczyckim okręg Zgierskim par. Modlna, o 2 m. od miasta pow. Łęczycy. dom: 2 lud: 10 (1826).—

Brzoza fol. i wieś duchowna w byłym Woj: Sandomierskim dziś gub. Radomskiéj, w pow. i okręg: Opoczyńskim w parafii Libiszów, o milę od Drzewicy, pół-tory od miasta, pow. Opoczna, a mil 6 od miasta pow. Konskich. Dom: 21 lud: 137 (1826).—

Brzoza obacz Brzuza

Brzoza przyległość do dóbr Międzyleś, w gub. Warszaw. pow. i okręg: sąd: Radzymińskim, własność dziedz: w r. 1852-58 Pawła Grabowskiego, z lasem którego było w 1852 włók 6.—

Brzeże lub Brzuze małe wieś dawniéj czynszowa do dóbr Zbędz, w gub. niegdyś Płockiéj teraz Łomżyńskiéj pow. i okręg sąd: Pułtuskim, w par. Różan, od Pułtuska mil 4. Graniczy na wschód z rzeką Mamicą, na południe z Drozdowem, na zachód z Mroczkami i Pawłkami, a na północ z Brzuzem szlacheckim. Ma rozległości około włok chel: 5, Dom 10 lud: 61 (1826).—

Brzóze lub Brzuze wielkie, inaczéj szlacheckie zwane wieś cząstkowa do kilku współdziedziców należąca, w gub. dawn: Płockiéj dziś Łomżyńskiéj w pow. Pułtuskim, par. Różan, w pobliżu od tego miasteczka dziś osady, 4 m. od miasta Pułtuska, gdzie zarząd powiatowy i sąd pokoju. Posiadali tu znakomitsze części ziemskie, w r. 1844 Łaszewiccy

i Brzezowie. Dom: 8 lud: 53 (1826). –

Brzozogaj inaczej Brzozy zwana – kolonia należąca do dóbr dziedzicznych Mieczownica w dawniej Wdzt. Kaliskiem Konińskim, dziś w gub. Kaliskiej, pow. Słupeckim, okręgu Pyzdrskim, par. Gwartowo, w okręgu 3 mile. blisko granicy Pruskiej, o 3 mile od mia. pow. Konina. Dom: 12 lud: 64 (1826). –

Brzozów wieś dzie. w gub. Warszaw. pow. i okręgu Łowickim par. Żelazna – na drodze z Skierniewic do Brzezin o 3/4 m. od Skierniewic, 2 od mia. pow. Rawy. Dom 12 lud 93 (1826). – Majętność ta z przyległą kolonią Ludwików, należała w przedostatnich czasach do Piechowskich, zaś w r. 1835 zostawała w dziedzictwie Józefa Skarbkowskiego. K. Pruss I. –

Brzozów lub Brzozowa – wieś czyli kolonia dawniej królewska w byw. Wdzt. Mazowieckim, dziś w gub. Piotrkowskiej pow. Rawskim – należąca do dóbr rzą. par. i gmi. Brzeg leży nad małą strugą wpadającą do Pilicy o półtory mi. od Inowłodza, 2 od mia. pow. Rawy. Dom: 28. lud: 260 (1826). –

Brzozów wieś do dóbr ~~kolonizacyjne~~ i gmi. i par. Bielawskiej, w gub. Warszaw. pow. Łowickim, o pół mili ~~nieopodal~~ od osady Bielawy położona, na trakcie z Łowicza do Łęczycy, o mile od Piątku, 7 od m. p. Rawy. Dom: 12 lud 112 (1826). –

Brzozów piękna wieś i włość dziedziczna w wesołem i miłem położeniu i w dobrym gruncie – przedtem w Wdzt. Mazowieckim okręgu ~~Sochaczewskim~~ Gostyńskim, dziś w gub. Warszawskiej pow. Sochaczewskim okręgu sąd. Łowickim, gmi. Rybno, w par. własnego imienia, na trakcie z Iłowa na Sannikę do Łowicza o 17½ wiorst od tego miasta, półm. od Iłowa, mila 1 od rzeki spławnej Wisły, a 6 od mia. pow. i stacji kolei żelaznej Kutno. Ma kościół parafialny katolicki w r. 1852 nowo wymurowany, należący do dekanatu Gąbińskiego, piękny pałacyk z ogrodem, i pięknemi zabudowaniami ekonomicznemi, Dom: 35. lud: 320 (1826). – Dawne to dziedzictwo Józefa Ciechomskiego syna Wojciecha k. Wdzt. byłego radcy-referendarza rady stanu Królestwa, ~~kawalera~~ zaszczyconego w r. 1818 ord. Św. Stanisława III klasy. Ożeniony z Izabellą z Łempickich posiadał on w 1835 oprócz dóbr Brzozowa – i drugie dobra Życk w tymże samym powiecie. W r. 1866 Komisya likwidacyjna przyznała temu Józefowi Ciechomskiemu, jako właścicielowi dóbr Brzozowa rs. 12,572, kop. 10 wynagrodzenia za grunta włościanom nadawane. –

Brzozów fol. i wieś prywa. w byw. Wdzt. Podlaskiem, dziś gub. i pow. Siedleckim, par. Suchożebry blisko Kownacisk, o 2 m. od mia. gub. Siedlec, tyleż od Mokobud. – Dom: 46. lud: 338 (1826). –

Brzozów fol. i wieś nal. do dóbr dziedzicznych i gmi. Grochów, w byw. Woj. Podlaskim, pow. Węgrowskim, teraz w gub. Siedleckiej pow. i okręgu sąd. Sokołowskim, par. Czerwonka, na drodze z Sokołowa do Węgrowa, o pół m. od Sokołowa a półtory od Węgrowa, 4 od mia. gub. Siedlec. Dom. 14. lud 98 (1826).—

Brzozówka królewska wieś do dóbr i gmi. Połaniec, w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim okręgu sąd. Staszowskim, 2 m. od Staszowa w obrębie trzymilowym nadgranicznym od strony Austryi.

Brzozówka szlachecka fol. i wieś dziedziczna w gub. Radomskiej, pow. Sandomierskim do której w r. 1802 należały 2 chałupy w lesie położone Dwranów-Brzozowski zwane. Dziś Dwranów w pow. i okręgu Sandomierskim par. Gliniany liczy dom. 11 (1826).— W r. 1839. dobra Brzozowa zostawały w posiadaniu dziedziczkami Franciszka Karczewskiego syna Joachima h. Jasieńczyk a brata Floryana i Cypryka. Według wyciągu hypotecznego z r. 1829 posiadał dobra Brzozowa Joachim Karczewski w szacunku złp. 110,000.

A.S.

Brzozowa wioska pryw. w daw. Woj. Mazowieckim obw. Kujawskim, dziś w gub. Warszawskiej pow. Włocławskim par. i gmi. Chodecz, w jurysd. sąd. pok. w Kowalu, nie opodal od osady Chodecza, 5 m. od mia. pow. Włocławka. Dom. 4 lud. 32 (1826).—

Brzozowa fol. pryw. przedtem w Woj. Mazowieckim pow. Siennickim, obecnie w gub. Warszaw. pow. Nowo-Mińskim z porządną austeryą przy trakcie głównym Brzesko-litew.—

Brzozowa-buda fol. rząd. w daw. Woj. Augustow. teraźniejszej gub. Suwalskiej, pow. Maryampolskim par. Igłówka, 2 m. od Maryampola. Dom. 2 lud. 22 (1826).—

Brzozowa fol. nal. do dóbr dzie. Sobieszyn w daw. Woj. Podlaskim a teraźniejszej gub. Siedleckiej, pow. Garwolińskim, par. Drążgów, o m. 7¼ od mia. pow. Łukowa. Dom. 2 lud. 12 (1826).— Dobra Sobieszyn z Wolką Sobieską i folwarkiem Brzozowa zwanym, posiadał niegdyś Franciszek Brzozowski, starosta Oziorowski a w początkach 19go stulecia, sędzia pokoju, okręg. Żelechowskiego, zmarły przed r. 1817, od którego zapewne nosi to nazwisko. Dobra pomienione leżą nad rz. spław. Wieprzem, mają pałac w Sobieszynie, i oszacowane były w r. 1818 przez biegłych przysięgłych, na summę złp. 334,551 gro. 20 a przez uchwałę rady familijnej do summy złp. 299,000 zmniejszona.—

Brzozowa-gać wieś w gub. Lubelskiej pow. Nowo-Aleksandryjskim, gmi. Kurów.—

A.S.

Brzozówek fol. i wieś dziedziczna, daw. Woj. Mazowie:
pow. Gostyńskim, obecnie w gub. Warszawskiej pow. Sochaczew.
par. Brzozów gmi. Rybno, w pirysd. sąd. pokl. w Łowiczu
od Kutna mil 6. Dom: 10. lud: 90 (1826).–

Brzozowica lub Brzozowice majętność dzi: (w daw. Woj: (w której należy kolonia Urszulin)
Mazowieckim dziś w gub. Warszawskiej, pow. Radzymińskim, par.
Dobre, gmi. Radzienko, ćwierć mi. od osady Dobre
2½ od mia: pow. Mińska.– Dom. 15 lud. 112 (1826).– Lasu było
w r. 1852 przeszło 8 włók. Majętność ta należała w pierwszej
ćwierci bieżącego stulecia, do zmarłego w dniu 13. Sierpnia 1831 r.
Jana Bojno h. Ślepowron. Po śmierci jego dostały się w spadku
pozostałej pamięci wdowie Urszuli Bojnowej i Tekli z Bojnów
Zalewskiej; następnie była około r. 1852 w dziedzictwie Jana
Kosińskiego.– Kosińscy według urzędowego spisu szlachty
wylegitymowanej (pod r. 1851) są jedni h. Rawicz licznie rozrodzeni
po różnych ziemiach i powiatach; inni h. Rogala ale
tych niewiele.– W r. 1866 posiadała Brzozowicę Maryanna
Kosińska, która za uwłaszczone grunta włościańskie
otrzymała od rządu rs. 3,077 kop. 30 wynagrodzenia
likwidacyjnego.– Wysokość przyszłotow. kred. z r. 1869, obciążającej
pierwszą hypotekę tych dóbr, wynosi rs. 8,840.–

Brzozowica fol. z gruntów dóbr Winiawa nowo erygowany
w gub. pow. i okr. Radomskim par. Winiawa.–

Brzozowica lub Brzozownica fol. i wieś rząd. przedtem
w Woj. Podlaskim obw. Radzyńskim, obecnie w gub. Siedleckiej
pow. Łukowskim, w pirysd. sąd. pokl. w Łukowie, w par. i gmi.
Trzebieszów, ekonomii Stoczkołownica, nad rz. Ina, między Łukowem
a Międzyrzeczem, o 2 mi. od Łukowa, półtory od Międzyrzecza,
2½ od Radzynia.– Dom. 47 lud. 249 (1826).–

Brzozowica w dawnych transakcyach Budzyn zwana,
pustkowie do klucza Winiawskiego, w gub. i pow. Radomskim.
w r. 1793 była tam jedna tylko chałupa.–

Brzozowiec lub Brzozowice osada pryw. w dawnym
woj. dziś gub. i pow. Kaliskim par. i gmi. Iwanowice, blisko
tegoż dawniej miasteczka dziś osady, w obrębie 3 mil od nadgra-
nicznym od strony Pruss, o mil 2½ od Kalisza.– Dom: 3 lud: 18 (1826).–

Brzozowiec wieś dziedziczna w dobrach ordynacyi Zamoj-
skiej, nad rz. Tanew, w daw. Woj. dziś gub. Lubelskiej pow.
Biłgorajskim, par. Potok-górny, o milę od granicy Austryackiej.
mil 2 od Krzeszowa i rzeki spław. Sanu i tyleż od Tarnogroda
3 od mia. pow. Biłgoraja, a 5 od Janowa.– Dom: 41 lud: 229 (1826).–
Folwark odseparowany ma ogólnej przestrzeni w gruntach
ornych, ogrodach i łąkach morgów n. p. ~~560 pręt. 15 orn.~~
w pastwiskach i nieużytkach morg 181 pręt 245, ogółem
morgów 742, z dwiema karczmami przy trakcie z Krzeszowa
do Biłgoraja.–

Brzozówka wieś folwarczna w gub. Radom. pow. Stopnickim, gm. [illegible] własność w r. 1864–1872 Jana Majzel który oprócz Brzozówki posiadał jeszcze w tym powiecie dobra Zagajowo a żona jego Karolina była właścicielką dóbr Dobrowa – wysokość indemnizacyi przyznanej temuż w r. 1867 za uwłaszczone grunta włościańskie wynosiła Rs. 7,400 kop. 39. Dobra Brzozówka posiadał poprzednio w latach 1856–1858 Alojzy Fibich Radca pto Stopnickiego Członek delegacyi czynnej w r. 1861–62 piszący [illegible] artykuły do pism [illegible] tyczące się gospodarstwa [illegible] a B. od [illegible] Urzędu w Krakowie 19 Listop. 1869 r.

Brzozówka fol. i wieś dziedziczna w daw. Woj. Krakow. dziś gub. Kieleckiej, pow. Olkuskim, par. Krzeniawa, gm. w obrębie gmin. od granicy Austryi, niedaleko od byłego miastecz. dziś osady Wolbromia, 3 m. od niej pow. Olkusz. Dom: 11 lud. 101 (1826). – Wieś Brzozówka odległą jest o 3 m. prosto od stacyi Kolei żelaznej warszawsko-wiedeńskiej w Zawierciu. ~~Jest własnością p. Chylińskiego~~. Przed 10ciu laty mianowicie w r. 1863 władze tow. kred. wystawiające majętność tę na sprzedaż ustanowiły za szacunek do licytacyi summę r. s. 2,169. Tymczasem około r. 1865 odkryto w tej wsi pokłady kamienia litograficznego; góra w której znajduje się pomieniony kamień, ma 80 morgów powierzchni. Robione próby przekonały, że kamień Brzozówkowski nie ustępuje wcale kamieniom bawarskim, a wiadomo że Bawarya posiadała dotąd monopol na dostawę kamieni litograficznych. Oprócz użytku w litografii kamień z Brzozówki dobry jest także i na posadzki. Otóż bogate te kopalnie kamienia litograficznego nabył w r. 1872 za summę 25,000 r. s. Albert Hackmann kupiec z Berlina, który na eksploatacyę otrzymał pożyczki od swoich wspólrodaków stotysięcy talarów, zabezpieczonej na tak małym majątku, a ~~głównie i szczególnie~~ na łomach kamienia litograficznego, tam odkrytego. – W latach 1862–72 majętność ta zostawała w dziedzictwie Apolinarego i Amalii małżonków Chylińskich, i w roku 1866 tej ostatniej jako właścicielce dóbr Brzozówka przyznała Komisya likwidacyjna rs. 3,027 kop. 9 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. –

Brzozówka wieś dziedz. w daw. Woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Olkuskim par. i gmi. dawny Korzkiew dziś skasowanej, w obrębie gmin. nad granicą wielk. ks. Krakowskiego, o mil 3½ od Olkusza, gdzie zarząd powiatu i sąd pokoju, 2 m. od Krakowa. Dom 13 lud. 80 (1826). – Wieś ta należała dawniej do dóbr Korzkiew, dziś należy do dóbr Owczary. –

Brzozówka wieś ~~dziedziczna~~ drobnej szlachty, własność r. 1852 Kazimierza Korycińskiego, w okręgu Siennickim pow. Nowo-mińskim w gub. Warszawskiej z lasem których było w r. 1852 wtedy 8. Koryccy którzy udowodnili przed r. 1851 prawo do dawnego szlachectwa, są jedni h. Łoteń drudzy h. Prus I. –

Brzozówka wioska ~~dzie~~. duchowna nal. do dóbr i par. Pilczyca w dawnym Woj. Sandomierskim, dziś gub. Radomskiej, pow. i okręgu sąd. Konieckim, par. Pilczyca nad rz. Czarną zwaną, która tu tworzy staw wielki, o półtory m. od Radoszyc, 4½ od niej pow. Konskie. Dom. 4. lud. 27 (1826). –

A5.

Brzozówka wieś a raczej kolonia nal: do dóbr rząd: i par: Ciechocin, w gub: Płockiéj pow: i okręg: Lipnowskim nad rz: Drwęcą, przy samej granicy Pruskiéj, o 2 m: od mia: Torunia, tyleż od Dobrzyma nad Drwęcą, 4 ¾ od miasta pow: Lipna. Dom: 18. lud: 117 (1826). —

Brzozowka kolonia rząd: (w takiem samem jak i danta położeniu, w gub: Płockiéj pow: i okręg: Lipnowskim par: i ekonom: Ciechocin. Dom: 2 lud: 9 (1826). —

Brzozowka wieś rząd: nale: do ekonom: Ostrołęka, w gub: Łomżyńskiéj pow: i okręg: sąd: Ostrołęckim, par: Kadzidło, w puszczy Myszynieckiéj nad strugą wpadającą o milę ztąd do rz: Rozogi, o 2 m: od mia: pow: Ostrołęki. W r 1827 mia: ła gospodarzy 28. mieszczących się w 32 domach, a ogólnej ludności 200. W gruntach téj wsi znajduje się kopalnia bursztynu czyli bursztyniarnia (1852 r.). —

Brzozówka wieś a raczej kolonia rząd: w gub: Warszaw: pow: Sochaczewskim, w okręg: sąd: Łowickim w ekonomii rząd: i gmi: Kampinos, par: Kazuń, w okręg: 3 milo: od twierdzy Nowo-gieorgiewskiéj (Modlina:), z karczmą przy trakcie militarnym z Błonia do Modlina położona, o milę od Zakroczymia, tyleż od rz: Wisły, z 28 wiorst od Warszawy, a 5 wiorst od szossy Marymontskiéj, zaś 7 m: od Łowicza. Dom: 27 lud: 196 (1826). —

Brzozówka fol: i wieś dziedzi: przedtem w Woj: Mazowie: następnie w gub: Warszaw: a obecnie w gub: Petrokowskiéj pow: i okr: sąd: Rawskim, par: Sierzchowy, gmi Gortatowice, o milę od mia: pow: Rawy, półtory m: od rzeki spław: Pilicy. Dom: 8 lud: 63 (1826). — Majętność ta długo zostawała w ręku Mariki z Bagniew- skich Skurzewskiéj. Ta owdowiawszy z pułkownikiem artylerji b: wojsk pol: Mikołajem Walewskim, a następnie z Kazimierzem Bogatką i mając z małżeństwa tych: z pierw- szego córkę i syna, a z drugiego syna, poślubiła po r 1835 Walerego Skurzewskiego syna Antoniego h: Topór, i na jego ręku i ręku najmłodszego syna, Bogu ducha oddała, w dniu 8 marca 1866 r. w dobrach swych Brzozówka. Zwłoki jéj złożone w Sierzchach, gdzie jéj ojciec i matka spoczywają. — Po jéj śmierci komissya likwidacyjna przyznała Waleremu Skurzewskiemu właścicielowi dóbr Brzozówka i Pawlice w pow: Rawskim, rs: 5,291 kop: 47. indemnizacyi za grunta włościanom nadane. —

Brzozowka majętność dzie: w gub: Warszawskiéj pow: Stawomińskim okręg: Sennickim, mająca dwór dre- wniany z ogrodem fruktowym, chałupy, rozległości około włók chełmin: 23. — Leży przy głównym trakcie brzesko-litew: między Mińskiem a Kałuszynem. — Około

r. 1836 Brzozówka była w dziedzictwie Józefa Karyckiego syna Jana h. Pruss I potem w r. 1852 Kazimierza Karyckiego. W r. 1868 władze tow. kred. ustanowiły szacunek do licytacji tego majątku w ilości rs. 6,715.—

Brzozówka wieś nal. do dóbr rząd. Rajgród w gub. Suwalskiej, pow. Augustowskim, w par. i gmi. Bargłowo, w pierwsz. sąd. pok. w Szczucynie. Leży nad małą rz. o pół m. od Kanału spław. Augustowskiego, półtory od Rajgrodu 2 od mia. pow. Augustowa. Dom. 40 lud. 208 (1826).—

Brzozówka wieś dzie. nal. do dóbr Kraśnickich i gmina w daw. Woj. dziś gub. Lubelskiej, pow. Janowskim okręg. sąd. Kraśnickim par. Blinów w gmi. własnego imienia.— Leży w lesie brzozowym o 2 mile od Kraśnika, tyleż od mia. pow. Janowa. Dom. 43, a mieszkańców 276 (1826).

Brzozówka młyn w granicach dóbr Strzałki w pow. Gostyńskim Gub. Warszawskiej znajdujący się, do dóbr Strzałki należący

~~**Brzozówka** osada czyli tak nazwany numer dóbr.~~ ~~dóbr rząd. Ciechocin w gub. Płockiej, pow. i okręg. Lipnowskim~~ **Brzozówka** majętność dzie. w byw. woj. dziś gub. Kaliskiej pow. Tureckim. i okr. Wartskim par. Wilamów nad rzeką spław. Wartą, o pół m. od ~~osady~~ mia rękodzielniczej Dąbie, mila 1 od Uniejowa, a 7 od m. g. Kalisza. Dom. 12 lud. 82 (1826).— W r. 1856–58 posiadał Brzozówkę i inne rozległe dobra w tych stronach jako to: Młotniki, Czepów-dolny, Wróblew i Zawadów Józef Ludwik Załuskowski h. Rola.— Załuskowscy piszą się z Kaliszkowic i używają h. Rola.—

Brzozówko wieś dzie. w gub. Płockiej pow. Przasnyskim par. Zielona, o milę od Przasnysza, gdzie zarząd powia. i sąd pokoju. Dom. 10, a mieszkańców 62 (1826).—

Brzozowo-utraty wieś szlach. w gub. Płockiej pow. Przasnyskim, par. i gmi. Dzierzgów, o półtory m. od Janowa, tyleż od granicy Pruskiej, 3½ od mia. pow. Przasnysza. Dom. 4 lud 24 (1826).—

Brzozowo-nowe majętność ~~rządowa~~ dzied. w gub. Płockiej pow. i okręg. sąd. Przasnyskim, par. i gmi. Dzierzgów o półtory m. od Janowa, tyleż od granicy Pruskiej ~~3~~ 3½ m. od Przasnysza gdzie zarząd pow. i sąd pokoju.— Dom. 10 lud. 69 (1826).— Dobra Brzozowo-nowe składają się z folwar. tegoż nazwiska oraz z gruntów folwarcznych przy wsi Brzozowo-Czary, tudzież z wsi daw. zarobnej tegoż nazwiska. Odległe są od Warszawy mil 17, a od Płocka 14. Należały zaś w r. 1853 do rodzeństwa Zembrzuskich i w tymże roku miały być sprzedane w drodze działów pomiędzy współ-właścicielami, na licytacyi publicznej. Dobra te miały wówczas przestrzeni morg. 1212 prętów 198 miary pol. a oszacowane były przez biegłych sądownie wyznaczonych, na summę rs. 70,846 kop. 88½

Brzozowo Czary wieś dzie. nal. do dóbr Brzozowo-nowe

w gub: Płockiej pow: Przasnyskim par: i gmi: Dzierzgów odległa od Warszawy mil 17, od Płocka 14 a od Prasnysza mil 3½. Grunta fol: przy tej wsi należą do dóbr Brzozowo-nowe o czym powyżej uczyniona była wzmianka. – Dobra Brzozowo-nowe i Brzozowo-stary obciążone są pożyczką tow: kred: z r. 1869 w summie rs 6,150/. – Na gruntach wsi Brzozowo-stary znajduje się obszerne bagno torfowe. Z powodu jednak dostatku drzewa, torf w małem jest użyciu.

Brzozowo-Łęg wieś pryw: w takiem samem jak i tamte położeniu, w gub: płockiej pow: i obwo: Przasnyskim, par: i gmi: Dzierzgów, 3 m: od Prasnysza, gdzie zarząd pow: i sąd: pokoju. – Dom: 19 lud: 172 (1826). –

Brzozowo-maje wieś dzie: w gub: Płockiej pow: i obwo: Przasnyskim, par: i gmi: Dzierzgów o półtory m: od Janowa i tyleż od granicy Pruskiej, a 3 m: od mia: pow: Przasnysza. Dom: 33. lud: 190 (1826). –

Brzozowo-stare wieś fol: ~~w gub:~~ Płockiej pow: i obwo: Przasnyskim, par: i gmi: Dzierzgów, ~~mająca~~ ~~odległa~~ odległości od mia: Mławy o mil 2, od Przasnysza mil 3, mająca w r. 1866 rozległości ziemi ornej włók 12, łąk włók 3, boru sosnowego tarcicznego i starodrzewu włók 15, dom. mieszkalny, ~~dom:~~ chałup: 10. lud: 68 (1826). – Majątek ten nie ma żadnych służebności tak leśnych jak i pastwiskowych, albowiem te pomieszczone na przyległych folwarkach: Dąbrówka-Brzozowska, i Wola lub Wólka-Brzozowska. Do r. 1845 majętność ta należała do massy Kazimierza Rydzewskiego; dalej około r. 1866 zostawała w posiadaniu Zofii Małkowskiej matronki Józefa Małkowskiego syna Kajetana h: Prus II, właściciela dóbr Świerczce pod Wyszogrodem, która pomienionego r. odebrała od rządu rs: 3,432 kop: 83 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie w dobrach Brzozowo-stare. Szacunek dóbr pomienionych do licytacji w 1873 r. przez wydział tow: kredi: ustanowiony, wynosi rs 3975.

Brzozowo szlacheckie wieś dzie: w gub: Płockiej pow: i obwo: Przasnyskim par: Zielona, o mil 2 od Prasnysza, gdzie zarząd powiatowy i sąd: pok: dom: 29 lud: 63 (1826). – Wieś ta jak się zdaje jest gniazdem rodziny Bartołdów p: Grzymała licznie w tych stronach rozgałęzionej, którzy pisali się z Brzozowa lub: Bartołdów. – Z tych Bartołd Błażej był około r. 1775 podstolim Prasnyskim. –

Brzozowo-Stare wieś szla: składająca się z kilku pojedynczych posiadłości, przedtem w Woj: Augustow: dziś w gub: Łomżyńskiej pow: Mazowieckim w par: i gmi: Poświętne nad granicą Rossyjską, o 3 m: od osady: Wysokie-mazowieckie, gdzie jest obecnie powiat, 4. od Tykocina, od osady a dawniej miasta Sokoły mil 1½, w który bywają targi a mil 4½ od mia: gub: Łomży. Dom: 31. lud: 183 (1826). W r. 1867 Komissya likwidacyjna przyznała Hilaryi Cieprelewskiej właścicielce dóbr Brzozowo = Solniki, w par: Poświętne rs: 168 kop: 17 indemnizacyi za grunta włościanom na własność przyznane. — Sprzedana pożyczka tow: kredyt: po licytacyi w d: 3/15 Lipca 1873. w Summie Rs: 5,554. kop: 40. — wynosiła tow: kredyt: po dacie licytacyi wynosiła Rs: 2750.

[Margin note: Dobra Brzozowo Solniki z przyległ[illegible] nabyli Brzozowo [illegible] mieszczanie [illegible] Brzozowo Antoni i Dion[izy] Staśko, zostawały 1870. w [illegible] Wincentego i Antoniego braci [illegible] i obojga ogółem przestrzeni [illegible] morgów [illegible] pr. 93. Cena kupna tych dóbr ustanowiona przez władze [illegible]]

Brzozowo wieś rząd: daw: w gub: Augustowskiej teraz Łomżyńskiej, pow: Ostrołęckim, par: i gmi: Myszyniec nad rze: Skrwą o mil 6. od mia: gub: Łomży. Dom: 26. lud: 149 (1826). —

Brzozowo wieś rząd: w daw: Woj: Augustowskim pow: Biebrzańskim, obecnie w gub: Łomżyńskiej pow: i okr: sąd: Szczuczyńskim nieopodal od miasta pow: Szczuczyna, w par: i gmi: Białaszewo o m: 9 od mia: pow: Augustowa. Dom: 5 a mieszkańców 24 (1826). —

Brzozowo wieś składająca się z kilku pojedynczych posiadłości, przedtem w Woj: Augustowskim pow: Biebrzańskim, dziś w gub: Łomżyńskiej pow: Szczuczyńskim, par: i gmi: Lachowo, w teryto: 3 mil: przy samej granicy Pruskiej, o milę od Kolna, 9½ od miasta pow: Augustowa. Pewne części ziemskie na Brzozowie, należą do ekonom: rząd: Nowogrodzkiej, a niektóre części są własnością pryw: Z tych Komissya likwidacyjna przyznała w r. 1866 Leopoldowi Wykowskiemu, właścicielowi dóbr Wykowo i Brzozowo, rs: 1,000 kop 46 indemnizacyi za grunta włościanom na własność przyznane; zaś Edwardowi Zaruskiemu, właścicielowi części wsi Wykowo i Brzozowo rs: 1185 kop: 82 tak[ż]eż wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Brzozowo wieś dziedziczna w gub: Suwalskiej pow: i par: Kalwaryjskiej, o milę od Kalwaryi: Dom: 24 lud: 192 (1826). —

Brzozowo wioska rząd: w gub: Suwalskiej pow: Maryampolskim, par: Igłówka, o mil 3½ od Maryampola gdzie zarząd pow: i sąd: gminny. — Dom: 4. lud: 32 (1826). —

Brzozowo panki wieś dzie: do kilku współ właścicieli należąca, w gub: Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, w pokoju sąd: pok: w Tykocinie, par: i gmi: Poświętne, nad granicą państwa rossyjskiego, o m: 7½ od mia: i gub: Łomży. — Dom 17 lud: 89 (1826). —

Brzozowo-nurzyty wieś Dzie: w takiém samém jak tamta położeniu, w gub: Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, okręgu sąd: Tykocińskim, par: i gmi: Poświętne, od m. gub: Łomży mil 7. Dom: 12. lud: 69 (1826). — Karczma ze stajnią, oraz i kuźnia drewnianna, oraz pewne kawałki gruntów na Murytach, należą do dóbr Brzozowo-Sokolnicki. —

Brzozowa-antonie wieś z kilku części składająca się w gub: Łomżyńskiej pow: Mazowieckim okręg: sąd: Tykocińskim par: i gmi: Poświętne, od mia: gub: Łomży mil 7. Dom: 13 a mieszkańców 131. (1826). — Pewne części ziemskie na Brzozowie-antoniach należą do dóbr Brzozowo-Sokolnicki. —

Brzozowo-chrzęsty wieś cząstkowo-szla: w takiém samém jak i poprzednie położeniu, nad granicą państwa rossyjskiego, o mil 7½ od mia: gub: Łomży, w gub: Łomżyńskiej, pow: Mazowieckim, okręg: sąd: Tykocińskim, par: i gmi: Poświętne. Dom: 24. lud: 129 (1826). —

Brzozowo-chrzczonki wioska pryw: w gub. Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, okręg: sąd: Tykocińskim, par: i gmi: Poświętne, 8 m. od mia: gub: Łomży. Dom: 3. lud: 18 (1826). —

Brzozowo-korabie wieś pryw: do kilku współwłaścicieli należąca w gub: Łomżyńskiej, pow: Mazowieckim, okręg: sąd: Tykocińskim, par: i gmi: Poświętne od Łomży mil 7. Dom: 19 lud: 114 (1826). —

Brzozowo-chabdy wieś częściowo-szla: w gub: Łomżyń: pow: Mazowieckim, okręg: sąd: Tykocińskim, par: i gmi: Poświętne 7 m: od mia: gub: Łomży. — Dom: 9 lud: 50. (1826). —

Brzozowskie inaczej Brzozowa-gać zwana, wieś dzie: należąca do dóbr par. i gmi Turów, w daw: woj: dziś gub. Lubelskiej, pow: Nowoaleksandryjskim, przy trakcie bitym Warszaw: lubelskim, o ćwierć m: od Turowa, ½ od Markuszowa, a 3½ od mia: gub: Lublina. Dom: 28. lud: 180. (1826). —

Brzozowy kąt wielka wieś dawniej królewska teraz pryw: i gmina w byłym woj: podlaskim, dziś gub: Siedleckiej, pow: Radzyńskim, w par: Komarówka, w gmi: tejże nazwy: o półtory m: od Wisznic, tyleż od Rossosza, 3½ od mia: pow: Radzynia. Należy do dóbr Wielk: familii hr: Zamoyskich. — Zarząd powiatowy i sąd pokoj: w Radzyniu. — Dom: 63 a mieszkańców 402 (1826). —

Brzozowy kąt wieś należąca do dóbr rząd: Ostrołęka

w gub. dawniej Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow. okr. sąd. Ostrołęckim, par. i gmi. Myszyniec, nad rz. Tryp zwaną, o milę od Myszyńca, pół m. od granicy Pruskiej, a 5 m. od mia. pow. Ostrołęki. — Pod tą wsią i przyległą jéj Czernią znajdują się łegowiska bursztynu z którego w osadzie Myszyniec robią rozmaite drobiazgi. Domów liczyła w r. 1826, 18, zajmowanych przez 28 gospodarzy a ludności wogóle 105. —

Brzozowy-Młyn prywa. w gub. Kaliskiej pow. Słupeckim, okr. sąd. Pyzdrskim, w par. i gmi. Kazimierz, blizko téj osady, w obrębie 3 mil. nadgranicznym od strony Prus, o 2 m. od mia. pow. Konina; młyn ten zajmował w 1826, 10 mieszkańców. —

Brzozy obacz Brzozogaj

Brzuchania wieś rząd. dzie. w daw. Woj. Krakowskiém, obecnie w gub. Kieleckiéj, pow. Miechowskim, par. i gmi. Miechów, o ćwierć m. od Miechowa, miejsca rządu powiatowego i sądu pokoju. Część téj wsi składająca się z domów 16, z ludności 74 (1826) jest własnością rządową część zaś mniejsza oznaczona w kwitacie lit. A i zawierająca dom. 9 a lud. 63 (1826) jest własnością prywatną, i zostawała w r. 1867 w posiadaniu Hersza Siercarz, który za uwłaszczone grunta włościańskie, otrzymał od rządu w powzmiankowanym roku rubli 1692, wynagrodzenia likwidacyjnego.

Brzumin lub. Brzunin dob. i wieś dzie. w daw. ziemi Czerskiéj, teraz w gub. Warszawskiéj, pow. Górnokalwaryjskim, w jurysd. sąd. pok. w Grójcu, w par. Czersk, gmi. Konary. Leży nad Wisłą na przeciwko Radwankowa, o ćwierć m. od b. mia. dziś osady Czerska, 3 3/4 od Góry-Kalwaryi, a 5 od Warszawy. Dwór, dom. 16, a mieszkańców 135 (1826). — Wieś ta z powodu niskiego położenia swego, nad samą Wisłą, doznaje częstych uszkodzeń, będąc zewsząd aż pod same budowle przez Wisłę oblewaną. Mianowicie w czasie puszczania lodów, Wisła od miejsca ujścia do niéj rzeki Pilicy, do tamy Mocydłowskiéj, na przestrzeni osiemnastu wiorst, pokrywa się gęstą masą

lodów, który miejscami tworzy zatory, a wówczas wsie okoliczne nad Wisłą położone wielkiej ulegają klęsce. — Majętność ta w nowszych czasach zostawała w dziedzictwie Krzemeskich, dalej około r. 1835 Kamińskich, a po zmarłym Mikołaja Kamińskiego przeszła w spadku na Antoninę Kamińską, która w 1867 za ustąpione grunta włościańskie otrzymała od rządu rs. 1692 kop. 53 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Brzumin lub Brzuśnin majętność dzie. w gub. Warszawskiej pow. Błońskim, okręg. sąd. par. Tarczyn, nie opodal od tego Miasteczka dziś osady. Majętność ta składa się z części pod rozmaitemi nazwiskami, jako to: części na Węgrzynie, Hajnie, Kawęczynie, Pawłowicach, i Pławach, które razem oszacowane były przez władze tow. kred. do licytacji w r. 1866 na rs. 28,339. — W r. 1835 dobra te zostawały w posiadaniu rodzeństwa Rostworowskich. —

Brzuska=wola wieś dzie. w daw. Woj. Podlaskiem dziś gub. Siedleckiej, pow. i okręg. Garwolińskim, par. Borowie, niedaleko osady Parysowa, 5 m. od mia. pow. Łukowa. należy do dóbr Borowie, ~~niegdyś Dębińskich~~, około r. 1837 sukcesorów Maryjanny z hr. Moszyńskich Dębińskiej. Dom: 15 a mieszkańców 89 (1826). —

Brzuska=wolka wieś dzie. nal. do dóbr, par. i gmi. Brzuza w gub. Radomskiej, pow. i okręg. sąd. Kozienickim, nad rz. spław. Radomką, o pół m. od Głowaczowa, 2 od Kozienic, 3½ od m. g. Radomia. — Ta wieś, z wójtostwem i Brzuzą była dawniej królewszczyzną, ale przez konst. 1768 r. obrócona w dziedzictwo Ad. Ponińskiemu, kuchmistrzowi lit. za dobra jego Falenicę i Nowąwieś z Kępą w ziemi Warszawskiej: zamianę tę approbowała konst. 1775 r., a dobra te nabył Piotr Ożarowski kasztelanem Wojnickim, a 1793 hetmanem wielkim koronnym, który przy śmierci 1781 r. został; Dom: 24. lud. 143 (1826). —

Brzusów fols. nal. do dóbr Ryki w byw. Woj. podlaskiem, dziś gub. Siedleckiej, pow. Garwolińskim, okręg.

Żelechowskim, par. i gmi. Ryki, 5 m. od mia. pow. Łukowa. – W r. 1826 był tam jeden tylko dom folwarczny, zamieszkały przez 19 osob. –

Brzustów wieś należąca do dóbr rządowych Smardzewice w gub. Radomskiej, powiecie Opoczyńskim, okręgu Radzice, par. Białobrzegi, miejsce urzędu leśnego, leśnictwa rządowego Radzice, cztery m. od rz. spławnej Pilicy, 3 cztery od Inowłodza, a 3½ od mia. pow. Końskich. – Dom. 22 a mieszkańców 121 (1827). –

Brzustowa lub Brzostowa wieś dzie. i własność w dawnym woi. Sandomierskim leżąca w gub. Radomskiej, pow. i okręgu Opatowskim, par. i gmi. Ćmielów nad rz. Kamienną, o cztery m. od Ćmielowa, 2 od mia. pow. Opatowa. – Rozległa ta majętność należała dawniej wraz z przyległą włością Bodzechowem ~~Ćmielo~~ do familii Małachowskich, ~~była zaś~~ dalej około r. 1846 przeszła na własność Teresy z Ks. Druckich Lubeckich hr. de Campo-Scipio. Temi czasy dobra Brzostowa, Bałtów i Ćmielów składają 10 ekonomii a w tych jest 24 folwarków. Dobra te mają rozległości włók 910: dochód roczny wynosił w 1850 r. złp. 270,000, – znaczna fabryka porcelany, fajansu, i naczyń kamiennych oraz browar i gorzelnia powiększają intratę tych dóbr; ziemia urodzajna. – W r. 1849 liczyła domów 49 zajmowanych przez 521 mieszkańców. – W r. 1846-59 istniała w Brzostowej cukrownia przerabiająca do 12,000 korcy buraków rocznie, zakład ten wszakże w miesiącu Marcu 1862 r. zwinięty został; przyczyną tego miał być brak wody, jako równie natura Sandomierskiej gleby, nie sprzyjająca burakowi, a przeciwnie opłacająca sowicie koszta produkowania pszenicy. Kiedy w r. 1861 obudziło się tak żywo w duchowieństwie i obywatelstwie naszem szlachetne poczucie do rozszerzenia światła w narodzie, i do zakładania szkółek wiejskich, otworzono w parafii Ćmielowskiej kilka szkółek, a między innemi i szkołę wiejską w Brzostowej. – Wraz z dobrami Brzostowskiemi przeszła i fabryka Ćmielowska na własność Ks. Druckiego Lubeckiego. – Około Ćmielowa mianowicie

w stronie ku Bałtowowi kopie się glinka fajansowa, jedna z najlepszych, wydająca naczynia wybornej białości. —

Brzustowiec lub Brzostowiec wieś folwarczna dzie: składająca się z trzech części szlacheckich, w byw: Woj: Sandomierskim, teraz w gub. Radomskiej, pow. i okręg. sąd: Opoczyńskim, gmi: i par: Drzewica, o ¾ m. od tej osady, 3½ od m.ia. pow. Końskich. Dom: 22 lud: 121 (1826). — W r. 1829 część Brzustowca lit. A posiadał Ignacy Chomentowski w szacunku złp. 21,725, część B. Michał Pytowski w szacunku złp. 19,000, część zaś C. Kazimierz Terlinski, w szacunku złp. 13,374. Według późniejszego wykazu hypotecznego z r. 1839 właściciele tych włościańskich ~~części~~ posiadłości niebyli w hypotece uregulowani. Dopiero w r. 1865 Kommissya likwidacyjna ~~litko~~ przyznała wynagrodzenie w ilości rs. 4,298 za uwłaszczone grunta włościańskie, przypadające Sylwestrowi Pytowskiemu właścicielowi dóbr Brzostowiec w jedną całość zebranych.

Brzustowiec lub Brzostowiec — majętność dziedziczna składająca się z fol. Brzustowiec — Zagórze, fol. Hulaski i wsi dawniej zarobnych dziś uwłaszczonych: Brzustowiec, Wolka-gostomska, Pończew, i Hulaski, w daw. Woj: Mazowieckiem w ziemi Czerskiej, obecnie w gub. Warszawskiej pow: Grójeckim, par. Michałowice, w jurysd: sądu pok: w Grójcu, niedaleko od rzeki Pilicy, na trakcie pocztowym bitym, między Grójcem-miastem a Mogielnicą, o milę od tychże osad, 9½ od Warszawy. — Ma pola obszerne, łąki, las i rzekę; rozległości włók 75 mor: 19. Dom 14 a ludności 75 (1826). — Zaś podług późniejszych spisów z r. 1848 było w tej wsi dymów 20. zamieszkałych przez 165 osób; W r. 1835 posiadał tę wieś Hieronim Gostomski syn Pawła h. Nałęcz i wówczas tworzyła ona przyległość do dóbr Gostomi dawnego ~~gnia~~ gniazda i dziedzictwa Gostomskich. W d: 14 Stycznia 1862 r. pomieniony Hieronim Gostomski potomek dawnej znakomitej rodziny, powracając z Warszawy tknięty apoplexyą skonał na rękach obcych w mieście Grójcu. Umarły w cichem życiu umiał zawsze okazać całą gorącość miłości i uczucia swego dla Boga, ojczyzny, rodziny i znajomych. Po śmierci jego odziedziczyła ten majątek Józefa Gostomska, i otrzymała od rządu w r. 1866 rs: 6,199 indemnizacyi za grunta włościanom na własność przyznane. —

Brzeźnia rzeczka w gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim, wypływa w pobliżu wsi Kamienna Wola płynie z południa ku północowschodowi, łączy się z Drzewiczką pod osadą Drzewicą i uchodzi do Pilicy. Długość jej biegu do osady Drzewicy i rzeki tegoż nazwiska wynosi mil 2.

Brzuza piękna ~~osiadłość~~ wieś dziedziczna w gub. Radomskiej pow. Kozienickim par. i gmi. t. naz. ~~w gruntach~~ w dobrach Kozienickim dobrych, wśród obszernych lasów z dawną puszczą Kozienicką stykających się, o pół m. od by. mia.: dziś osady Głowaczowa, 2 od Kozienic, gdzie zarząd powia.: i sąd. pokoju, a 5 od m. g. Radomia. Ma piękny pałac murowany ze wspaniałą facyatą, przed pałacem jest piękny dziedziniec, otoczony kształtnemi mieszkaniami, a dalej ku austeryi, ciągnie się piękna ulica, z obudwóch stron zabudowana domkami rozmaitej wielkości; przy pałacu jest ogród i zwierzyniec obszerny, w ogrodzie staw wielki, porządne zabudowania dworskie i wszystkie po większej części murowane, których było w r. 1826, 80 zamieszkałych przez 677 mieszkańców.

W miejsce dawnego kościoła ~~murowanego~~ parafialnego drewnianego, wzniesiono około r. 1856 podług planu budowniczego Esmanowskiego nowy kościółek murowany, podobny zupełnie co do budowy i obszerności, do Mokotowskiego kościółka. Kościół ten własnym nakładem, w stylu gotyckim, z kilkunastu wieżami i wieżycami wspaniale zbudowany, fundował teraźniejszy dziedzic Adam hr. Ożarowski b. pułkownik wojsk cesarsko-rosyjskich, synowiec śp. hr. Adama Ożarowskiego jenerała jazdy, senatora, byłego prezesa Warszawskiego towarzy: dobroczynności. Szkoła elementarna od r. 1828 wzorowo utrzymywana, ulice w linią zabudowane i lipami wysadzone, gospodarstwo ulepszone, odznaczające się szczególniej pięknem bydłem rasy szwajcarskiej, holenderskiej, tyrolskiej i żuławskiej; słowem majętność ta może być wzorem w uporządkowaniu i ozdobieniu majętności wiejskich. Między mieszkańcami tutejszemi, znajduje się wiele professjonistów. Do

dobr

AS

dóbr Brzuza należą przyległa wieś Brzuska-wola,
kolonie Marjanów, Adamów, Sewerynów i młyn Trawka
z tartakiem na rz. Radomce. Ta wieś z wójtostwem
i Wolą-Bruską była niegdyś królewszczyzną, z której we-
dług lustracyi, z r. 1765 płacono do skarbu koronnego
kwarty złp. 2,067, ale przez konstytucyę 1768 obrócona
w dziedzictwo Adamowi Ponińskiemu kuchmistrzowi
kor. w zamian za dobra jego, Falenicę i Nową-wieś, z Kępą
w ziemi Warszawskiej. Od Ponińskiego nabył te dobra
Piotr Ożarowski kasztelan wojnicki a następnie około
r. 1793 hetman w. k. który tę wieś upiększył i do wzoro-
wego porządku przyprowadził. — Następnie majętność
ta zostawała w dziedzictwie Stanisława hr. Ożarowskiego
b. jenerała, po którym dostał ją w spadku Adam hr. Oża-
rowski syn Piotra h. Rawicz b. jenerał jazdy i sena-
tor. Od lat zaś kilkunastu ~~zostaje~~ dotąd (1873) zostaje
w posiadaniu Adama hr. Ożarowskiego b. pułkownika
wojsk cesarsko rosyjskich. — Tu zeszła z tego świata w
d. 18 marca 1855 r. w 50 r. życia ś.p. Zofija z hr. Starzeń-
skich hr. Ożarowska, małżonka Adama hr. Ożarow-
skiego, jenerała jazdy i senatora. — Według wykazu
hypotecznego z r. 1829 szacunek za który dobra te poprze-
dnio sprzedane zostały, wynosił złp. 1,457,842. —
Z Warszawy do Brzuzy, trakt stary kozienicki szedł jeszcze
w 1787 ciągle prawie lasami. Tu była wówczas stacya
pocztowa i dwór kasztelana wojnickiego Ożarowskiego,
ale Król Stanisław August w przejeździe do Kaniowa 1787 r.
niechciał przyjąć śniadania przez rządcę dóbr mu
ofiarowanego, obawiając się obiadu, i chwilę pomó-
wiwszy z rządcą, wyruszył dalej do Kozienic (z dzien-
nika podróży Króla Stanisława do Kaniowa przez hr.
~~A.S.~~ Platera.)

Brzuza nadbrzezna lub nadbużna, gub. i wieś
należąca do dóbr Kołodziąż, przedtem w woj. Mazowieckiem
teraz w gub. Siedleckiej pow. Węgrowskim par. i gmi.
Kamieńczyk

Kamieńczyk, własność dzie: w 1852 hr. Andrzeja hr. Zamojskiego. Leży nad Bugiem o półtory m. od Kamieńczyka, 6 od m. pow. Mińsku. Dom: 42 lud: 300 (1827). Do tej majętności należą obszerne lasy między rzeką Bugiem, a linią drogi żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej, na jakie 2 m. długości rozciągające się, mające mieć (1852) 274 włók rozległości, w których niemało grubszego nawet zwierza znajduje się.—

Brzuza wieś dziedzi: w daw. Wor: Podlaskiem dziś gub: Siedleckiej pow: Garwolinskim, o milę od Parysowa, 5½ mp od Łukowa. Należy do dóbr i par: Borowie. Dom: 11 lud: 71 (1826).—

Brzuza lub: Brzuze wójtostwo i wieś niegdyś królewska, w daw. Wor: Mazowieckiem, ekonom: rząd: Stanisławów, teraz w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim, par: i gmi: Mińsk, na dawnym trakcie z Warszawy do Siedlec, o milę od Mińska miasta pow: i miejsca jurysd: sąd: pokoj: i tyleż od Stanisławowa. Dom: 30 lud: 239 (1826).— Obecnie wieś ta należy do dóbr dzie: Ładzyn.—

Brzuze majętność dziedziczna w gub. Płockiej pow: daw: Lipnoskim teraz Rypińskim, par: i gmi Żale, niedaleko m. pow: Rypina, w obręb 3 mil: od granicy pruskiej, mil 3¾ od m. pow: Lipna gdzie jurysd: sąd: pokoj:. Domów 18. ludności 123 (1826).— Dobra Brzuze i Radzynek były w r. 1825 własnością Franciszka Ramockiego syna Jana h. Nepomucen, zmarłego przed r. 1852. Później zostawały w dziedzictwie ~~Karola~~

a wierzycielami na tych dobrach byli w 1862 w chwili przedaży przez publiczną licytacyą za zaległości tow: kred: sukcessorowie Karola Janowskiego. Następnie w. 1866 i 67 cena przedaży tych dóbr ustanowiona była przez władzę tow: kred: na r.s. 13052.— Położenie ~~tych dóbr~~ wszystkie, grunta po większej części gliniaste tęgie, lasy odznaczające się (1852) drzewo-stanami buku, który pojedynczo widzieć się daje, jako też i modrzew.—

Brzyków fol. i wieś dzie: kościelna, obyw: Wor: ~~dziś~~ poźniej w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim, obecnie w gub. Piotrkowskiej

45

Petrokowskiej pow: Łaskim, w par: tego naz: na trakcie pocztowym z Widawy do Wielunia i Wieruszowa, o ¾ m: od Widawy, tyleż od Burzenina, pół m: od rzeki spław: Warty, 3 m: od mia: pow: Sieradza, gdzie właściwa jurysd: sąd: pok: [illegible] parafialny. Dom: 23. lud: 193 (1826).—

Brzyśce, Brześce lub Brzeście nad Wisłą, majętność dzie: w gub: Radomskiej pow: i okręg: sąd: Kozienickim, par: Janowiec, gmi: Oblassy, na trakcie nadwiślańskim do Zawichosta i Sandomierza, o ¾ m: od Janowca, 6. od mia: gub: Radomia, gniazdo imienia Brzeskich, leży w gruntach poczęści przeczystych niedaleko Wisły, a należała dawniej z attynencjami do klucza Janowieckiego. Składa się z dwóch pojedynczych posiadłości, lit: A. B. w hypotece oznaczonych.— Część lit. A. w r. 1829 nie była co do tytułu własności uregulowaną. W kilka lat później, a mianowicie w r. 1839 posiadał ją Jan Kopeński, część ta składa się z wsiów Brześce, Dłużynia i Rudki.— Cena tego majątku w stosunku do opłacanego podatku ofiary, wynosiła w 1864. rs: 17,220. Druga posiadłość lit: B. oznaczona, dziedziczył w r. 1829 Józef Hański, w szacunku złp: 9,415, a następnie w r. 1839 zostawała w posiadaniu Wincentego, Pelagii i Marjanny rodzeństwa Hańskich. Dom: 14 lud: 126 (1827).—

Brzyśce lub Brzeszcze nad Pilicą, majętność dziedziczna w gub: i pow: Radomskim par: Jasionna, gmi: Stromiec, o pół m: od Białobrzeg, 4. od miasta gub: Radomia, a 8. od Warszawy. Ma dwór porządny, kaplicę murowaną, cegelnię, Dom: 21. lud: 188 (1827).— Rozległe łąki i pastwiska nad rz: spław: Pilicą, las dość obszerny, bliską i dobrą przystań do spławu drewna nad samą rzeką Pilicą, grunta powiększej części piaszczyste. Długie było dziedzictwo bo jeszcze w 1839 Józefa Zapolskiego, byłego wojskiego Czerskiego i szambelana dworu Króla Stanisława Augusta, ozdobionego orderem tegoż imienia. Umarł on w Brzyścach dożyciwszy się późnej starości.—

Brzyska-wola lub Brzesko-wola majętność dzie: w gub: i pow: Radomskim, par: Jasionna, gmi: Stromiec o milę od Białobrzeg, pół m: od rzeki spław: Pilicy

a 3½ od mia: gub: Radomia. Ma dwór czyli dom mieszkalny właściciela, Dom: 10. lud: 76 (1826). Rozległości przed uwłaszczeniem włościan było ~~włók~~ przeszło 30 włók chełm: a w tem samego lasu włók 20. Majętność tę posiadali w 1839 Teodor i Maryanna małżonkowie Mireccy, a w r. 1845 była w dziedzictwie Maryanny Wyspylskiej.

Brzyski fol: i wieś dziedziczna od dóbr Sulgostowskich w okręgu i pow: Opoczyńskim w gub. Radomskiej, par: i gmi: Klwów.

Brzyszew obacz Bryszewo

Bubantyszki wioska rząd: w gub. Suwalskiej, pow: Maryampolskim, par: Skrawdzie, 6 m: od Maryampola. Dom: 4 lud: 34 (1826).

Bubel lub Buble wielka wieś rząd: w byw. Woj: Podlaskiem, dziś gub: Siedleckiej, pow: Konstantynowskim w jurysd: sąd: pok: w Łosicach par: i starostwa gmi: Janów, nad rzeką spławną Bugiem, o pół m: od mia: Niemirowa, w gub. Grodzieńskiej położonego, m: 1 od Janowa, a 3½ od mia: pow: Biały, AS z cerkwią ruską, Dom: 87. lud: 465 (1826).

Bubel wieś prywa: w byw. Woj: Podlaskim, dziś w gub: Siedleckiej pow: Garwolińskim, par: Tarnówek, na drodze z Garwolina do Magnuszewa, mil 7 od mia: pow: Łukowa. Dom: 6 lud: 51 (1826).

Bubele wieś prywa: w gub. Suwalskiej pow: Sejneńskim, w par: Sejny, o milę od Sejn miejsca jurysd: sąd: pok: i rządu powiatowego. Dom: 19 lud: 138 (1826). Być może że ta nazwa pochodzi od Bubelosa boga miodu i pszczół, którego poganie litewscy czcili i chwalili, prosząc go aby się pszczoły hojnie roiły.

Buchcianska ruda osada rząd: w gub. Suwalskiej, pow: Kalwaryjskim, par: gmi: i ekonom: Ludwinów, blizko tej osady o mil 2½ od mia: Kalwaryi gdzie zarząd powiatowy i sąd pokoju. Dom: 2. lud 10 (1826).

Buchcieniki fol: i wieś dawniej rządowa, w byw. Woj: Augustowskim, dziś gub. Suwalskiej, pow: Kalwaryjskim par: i gmi: Simno, o mil 5. od Kalwaryi miejsca jurysd: sąd: pok: i zarządu powiatowego. Dom: 12 lud: 91 (1826). Ukazem najwyższym z 1868 r. folwark Buchcieniki ~~(1826)~~ i 2 inne nadane zostały jenerał-majorowi Aleksandrowi Swieczyn.

Buchnik obacz Anνnów Kolonia. —

Buchowo osada czyli tak nazwany rumunek, w gub: Płockiej pow: Lipnoskim, należący od dawna do dóbr par: i gmi: Kikol, o półtory m: od Lipna miejsca jurysd: sądu pok: i zarządu powiatowego. Dom: 3 lud: 24 (1826). —

Buchowo Kolonia czyli rumunek należący do dóbr dziś Złoto-pole familii Ostrowskich, w byw: Wor: dziś gub: Płockiej, pow: okręgu sąd: i par: Lipnoskiej, o pół m: od miasta Lipna miejsca zarządu pow: i sądu pok: Dom: 15. lud: 109 (1826). — Dobra Złoto-pole i rumunek Buchowo posiadał w r. 1825 Onufry Ostrowski syn Franciszka Antoniego h: Nieczuja, które po nim odziedziczył syn jego Franciszek, i posiadał je w r. 1852–58. —

Vicem

Buchta fol: należący do dóbr rząd: par: i gmi: Ludwinów, w gub Suwalskiej pow: Kalwaryjskim, nad rzeką Szeszupą, o pół m: od Ludwinowa 2 od Kalwaryi miejsca jurysd: sąd: pok: i zarządu powiatowego. Dom mieszkalny 1 lud: 35 (1826). —

Buchta straż leśna inaczej Rudawką zwana główne miejsce urzędu leśnego tegoż imienia, w gub: Suwalskiej, pow: Kalwaryjskim, ~~dobrami~~ rząd: par: i gmi: Ludwinów, nad rz: Szeszupą o ćwierć m: od fol: rząd: Buchta, 2¼ od miasta pow: Kalwaryi. Dom mieszkalny 1. lud: 21 (1826). — Leśnictwo Buchta z powodu nie przejrzanych okiem ~~A~~ bagien, palami zwanych, za główną ~~xos~~ siedzibę dla wilków uważa się, ztąd osieeni włościanie i inni właściciele ziemscy na niepowetowane straty w dobytku domowym są wystawieni, — Oprócz lasu do tego leśnictwa należącego, w całym tym powiecie, niema innych lasów. Tu w okręgu 2 giem obrębu Warty, po lewej stronie drogi jest uroczysko Górą-moskiewską zwane; nazwę tę przypisują obozowaniu tu wojska rossyjskiego w 1706 r. Część lasów z pod leśnictwa Buchta ukazem Najw: 3/15 Czerwca 1867 r. nadaną została, jenerałowi-feldmarszałkowi hr: Berg. —

Buchta leśna i druga Buchta dwie osady rząd: w gub: Suwalskiej, pow: Marjampolskim, par: Preny, mające każda z nich po 1 domu mieszkalnym, 4 m: od mia: pow: Marjampola. Tu znajduje się tak zwana Buchta sformowana przez zakręt Niemna. Rzeka ta okalająca ten półwysep, tworzy dwie nierówne części z których pierwsza większa co do przestrzeni jest właściwą buchtą, druga zaś mniejsza, gdzie kiedyś mieli zwyczaj polować litewscy książęta, ~~która~~ dotąd jeszcze nosi nazwę Zwierzyńca, na wybrzeżu

którego

leży miasteczko Birsztany, w pow. Trockim gub. Wileńskiej położone. Był ono niegdyś ulubionem miejscem pobytu Książąt litewskich, był tam nawet książęcy zamek na czas polowania służący; wnim przemieszkiwał wielki Książe Witold; w r. 1473 Kazimierz Jagiellończyk z żoną i z synami Kazimierzem i Janem Olbrachtem spędzał część zimy na łowach myśliwskich. —

Buchta wioska rząd. w gub. Suwalskiej pow. Marjampolskim, par. Igłówka, między Marjampolem a Prenami, o 2 m. od pierwszego z tych miast, gdzie jest zarząd powiatowy i sąd pokoju. Dom. 3 lud. 21 (1826). —

Buchtyszki wieś należąca do dóbr rząd. Leśnictwo, w gub. Suwalskiej, pow. daw. Marjampolskim, obecnie Władysławowskim, w par. i gm. Gryszka-buda, nad małą rzeczką wpadającą do Szeszupy, w obręb. 3 mile od granicy Prus, o milę od Pilwiszek, 4 od Marjampola. Dom. 14. lud. 104 (1826). —

Buchwałowice wieś dzie. nal. do dóbr Bronice, w daw. woj. Lubelskim pow. Kazimierskim, teraź w gub. Lubelskiej pow. Nowo-aleksandryjskim, par. Wąwolnica, między Kurowem, a Wąwolnicą, o pół m. od Kurowa, tyle od Markuszowa, 4 od miasta gub. Lublina. Dom. 19. lud. 143 (1826). —

Buciny osada prywat. w gub. Kaliskiej pow. Wieluńskim, par. Radniki, nad rzeką spław. Wartą, o 2 mile od Wielunia, miejsca jurysd. sąd. pok. i zarządu powiato. Dom. 42 lud. 280 (1826). —

Buckuny wieś dziedz. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, do dóbr, par. i gm. Mirole, nad wielkiem jeziorem z którego wypływa rzeka Pierczajka, o milę od osady Simna, 5½ od mia. pow. Sejn, gdzie jurysd. sąd. pok. Dom. 33 lud. 306 (1826). —

Buczek fol. należący do dóbr dzie. Winiary, w gub. Radomskiej pow. i okręg. sąd. Sandomirskim, par. Góry-wysokie, ~~o półtory m.~~ 1¼ m. od Sandomirza. Dom. 2. lud. 4 (1826). —

Buczek majętność dzie. w byw. Woj. Sandomirskim dziś gub. Radomskiej, pow. Opoczyńskim, par. Libiszów, o milę od Inowłodza i rzeki spław. Pilicy, mila 1¼ od Opoczna, 4 od Końskich. Dom. 15 lud. 62 (1826). —
Dobra te w r. 1859 przed uwłaszczeniem włościan miały

należytości

rozległości włók 36 maw. pol. w których były 2 włoki lasu, grunta 2^{ej} i 3^{ciej} klassy. Dobra te posiadał w 1839 r. Maciej Goliszewski, syn Teodora h. Jelita.—

Buczek fol. przyw. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. i gmi. Chartupia wielka, o mil. od Sieradza, gdzie zarząd powia. i sąd. pok. Dom 1. lud. 5 (1826).—

Buczek majętność dzie. wieś fol. i gmi., przedtem w Wo. Kaliskim obw. Szadkowskim, obecnie w gub. Petrokowskiej, pow. Łaskim, w par. i gmi. t. nar. na drodze z Łasku do Bełchatowa i Grochobic, o mil. 1¼ od mia. pow. Łasku, 4½ od Sieradza, od miast fabrycznych i handlowych Zduńskiej woli mil 3, a od Łodzi m. 4.— Były to niegdyś rozległe dobra, a sam Buczek szczycił się przywilejem miasteczka, a były na początku bieżącego stulecia w dziedzictwie Walewskich, temi czasy majętności ta składa się z następujących realności: Buczek, Łopów, Bachorzyn, Wola-bachorska, Malanie B. Pustkowie Truszczanka inaczej Truszczawka zwane, czarny las z folwarkiem Herbertów, z karczmą zajezdną; cena przedaży tych dóbr ustanowiona była przez właściwe tow. kred. do licytacyi w r. 1866 na rs. 12,513 kop. 75.— Majątek ten posiadał w latach 1856–66 Stefański Wincenty, zmarły Bellaja 1869 r.— następnie w r. 1866 i 1868 Wiktor Hanschild.— Gmina Buczek należy do jurysd. sąd. pok. w Łasku.

Buczek wieś składająca się z dwóch oddzielnych posiadłości lit. A. B. w hypotece oznaczonych, w dawnym Woj. Mazowieckim, w pow. Rawskim, obecnie w gub. Petrokowskiej pow. Brzezińskim, par. Mszczonów, gmi. Lipiny, pięć m. od mia. pow. Rawy.— Część ziemska lit. A. posiadała w 1826 domów 4 a ludności 22.— Część zaś lit. B. mająca księgę wieczystą miała domów 6. a ludności 52 (1826).— Przybliżonej rozległosci, około włók 8, w czem lasu włók 2, dwór i zabudowania folwar. drewniane. Na dobra Buczek B. właściciel Kazimierz Szamowski, zaciągał w r. 1870 rs. 3,300 pożyczki tow. kred. mającej obciążać pierwszą hypotekę tych dóbr, które wystawione będąc następnie na sprzedaż przez licytacyą subhastacyjną 23 Stycznia 1871, miały ustanowiony szacunek do licytacyi, rs. 6,130 jako ⅔ części wartości dóbr przez biegłych wynalezionej.—

Buczek Podróżny dom zajezdny, należący do dóbr i par: Włostow, w gub: Radomskiej pow: Sandomierskim na trakcie pocztowym, z Opatowa do Sandomierza, nie opodal od wsi Włostowa, 3 ćwierci m: od mia: i pow: Opatowa.—

Buczki lub Budzki wieś rząd: w dawnym Woi: Augustowskiem, pow: Sejneńskim, dziś gub: i pow: Suwalskim, par: Filipowo, ekonomii i gmi: Czostków, nad granicą Pruską, o milę od by: mia: dziś osady Przerośla, 8 m: od mia: pow: Sejn:. Dom 11. lud: 80 (1826).—

Buczkiemy lub Buczkiejmie wieś dzie: w byw: Woi: Augustowskim, dziś gub: Suwalskiej, pow: Marjampolskim, par: Pokojnie, na drodze z Pren do miasta rossyj: Darsuniszek, o pół mili od rzeki splaw: Niemna, 1¼ od Pren, 4¼ od Marjampola. Dom: 8 lud: 111 (1826).— Należy do dóbr Jakimiszki.—

Buczyce wieś należ: do dóbr rząd: par: i gmi: Janów, w byw: Woi: Podlaskim, obw: Bialskim, dziś w gub: Siedleckiej, pow: Konstantynowskim, o pół m: od Janowa, m: 1 od Konstantynowa, 3¼ od Biały, z młynem wodnym Łobuzny zwanym. Dom: 39. lud: 185 (1826).—

Buczyn wieś dzie: w gub: daw: Płockiej, dziś Łomżyńskiej, pow: Ostrołęckim, par: i gmi: Czerwin, nad rzeką Orz, o mil 2½ od m: pow: Ostrołęki.— Dom: 8 lud: 35 (1826).—

Buczyn-ruski majętność dzie: w byw: Woi: Podlaskim teraz w gub: Siedleckiej, pow: daw: Węgrowskim, dziś Sokołowskim, par: Skibniew, nad rzeczką podobnejże nazwi: wpadającą do Bugu, o milę od Sterdyni, tyleż od Kossowa, 5 od mia: gub: Siedlec.— Dom: 17 lud: 95 (1826), przybliżonej rozległości około 20 włók morg 19 miary nów: pol:— gruntu IIgo i III klassy żytniej.— Te dobra w latach 1829–38 dziedzictwem były Józefa Benedykta Skibniewskiego, a cena ich była wówczas według wykazu hypotecznego, złp: 80,000.—

Buczyn-szlachecki wieś ~~dzie:~~ szlache: z kilku części składająca się, w byw: Woi: Podlaskim, dziś gub: Siedleckiej, pow: daw: Węgrowskim, teraz Sokołowskim par: Skibniew, nie opodal od tej wsi, o milę od Sterdyni, 5 od mia: gub: Siedlec; ~~należy do~~ składa się z trzech posiadłości literami

lit: A. B. C. w hypotece oznaczonych. Z tych części lit. A posiadali w przedostatnich czasach Kośińscy i Tchórznicey, część B. Wyszomierscy, zaś część C. w szacunku zł. p. 6,000 została w r. 1829 w posiadaniu Wawrzeńca Buczyńskiego, a następnie w r. 1837 była w dziedzictwie Foczyńskich, i matronków Pogorzelskich. Dom: 28. lud: 186 (1826).—

Buczyna przyległość do dóbr Kolczyna, w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim, okręg. Stazowskim, par. Kotczyna.—

Buczynka mała rzeczka w gub. Siedleckiej, pow. Węgrowskim wypływa pod wsią Kamieńczykiem, płynie koło Buczyna ruskiego i ubiegłszy 3 m. uchodzi do Bugu w pobliżu osady Nurczyk.

Buczyno wieś dzie. w gub. Łomżyńskiej, ~~pow. Ma~~ ~~zowieckim~~, okręgu sąd. Tykocińskim, par. Kulesze, o 3 m. od m-a Wysokiego dziś Mazowieckiem zwanego, 6 m. od m-a gub. Łomży. Dom: 13 lud: 71 (1826).—

Buczynów przyległość do dóbr Strzałkowa, w gub. Kieleckiej, pow. i okręg: Stopnickim, par. Janina.—

Buda fol. nal. do dóbr rząd. i gmi. Czostków, dawniej w Woj. Augustowskim, obw. Sejneńskim, obecnie w gub. i pow. Suwalskim, w par. Filipowo, w obrębie 3 mil. od granicy Pruss mil. 8 od m-a pow. Sejn. Dom mieszkalny 1 ~~dom~~ lud. 19 (1829).—

Buda wieś rząd. w byw. Woj. Augustowskim, obw. Sejneńskim, obecnie, w gub. i pow. Suwalskim, par. Krasno-pole, ekonomii i gmi. Sejwy, w jurysd. sąd. pok. w Sejnach nad rzeką Czarną-Hańczą, o półtory mi. od m-a pow. Sejn. Dom: 10. lud: 209 (1826).—

Buda wieś w takiem samem położeniu jak i tamta, w gub. i pow. Suwalskim, par. Krasno-pole, ekonomii i gmi. Sejwy, od Sejn mil 1¼, dom: 6. lud 30 (1826).—Leży w obrębie 3 mil od granicy Pruss.—

Buda wieska rząd. w gub. Suwalskiej ~~pow. i okręg. sąd.~~ Sejneńskim, par. i gmi. Łoździeje, 3 m. od m-a pow. Sejn.—Dom: 4. lud. 30 (1826).—

Buda fol. należący do dóbr dzie. par. i gmi. Balwierzyszki w gub. Suwalskiej, pow. i okręg: Marjampolskim, ~~nie opodal od~~ osady Balwierzyszek, mil 4¼ od Marjampola gdzie rząd pow. i sąd. pokoju. Dom 3. lud. 30 (1826).—

Buda osada rząd. w gub. Suwalskiej, pow. Marjampolskim, par. i gmi. Pilwiszki, w pobliżu tej osady, 3 m. od miasta pow. Marjampola. Dom 1. lud 8 (1826). ~~miasta~~

Buda wieś należąca daw. do dóbr Leśnictwo, w byłem Wdztwie Augustowskim, pow. Marjampolskim, teraz w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, par. Sapieżyszki gmi. Leśnictwo, w jurysd. sądu pokoju w Marjampolu, niepodal od osady Sapieżyszek, mil 5½ od Marjampola. Dom. 7 lud. 69 (1826). —

Buda-smolarnia miejscowość w gub. i pow. Kaliskim okr. Wartskim, par. Bory, 5. m. od miasta gub. Kalisza. Dom. 1. lud. 4 (1826). —

Buda osada rząd. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. Wojków, w obrz. 3 mila nadgranicznym od strony Pruss, 4 m. od mia. pow. Sieradza. Dom. 1. lud. 18 (1826). —

Budel majętność dziedziczna, w gub. Siedleckiej pow. Łukowskim, w daw. gmi. Dąbrowa; własność w 1866 Leona Dobrowolskiego, któremu komissya likwidacyjna w pomienionym r. przyznała rs. 242 kop. 33 indemnizacyi za grunta włościanom nadane. —

Budele wioska rząd. w daw. Wdztwie Augustowskim obw. Marjampol. obecnie w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, par. i gmi. Giegudyszki, w jurysd. sądu pokoju w Marjampolu, leży nad rzeczką Gotyja, o pół mili ztąd do Niemna wpadającą, 10 m. od Marjampola. Dom. 5. lud. 18 (1826). —

Budele wieś należąca do dóbr dziś Giegudyszki-mniejsze, w gub. Suwalskiej, pow. Władysławowskim, o milę od b. miasteczka dziś osady Sziaki. —

Budele osada należąca do dóbr rząd. Leśnictwo w daw. Wdztwie Augustow. obw. Marjampol. dziś w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, par. i gmi. Gryszkabuda, blizko rze. Szeszupy, mil 5½ od Marjampola. — Dom 1 lud. 8 (1826). —

Budele wieś w gub. Suwalskiej pow. Marjampol. w par. Skrawdzie, przy trakcie głównym Kowieńsko-Petersburgskim. —

Bud-jeziory wieś rząd. przedtem w Wdztwie Augustow. obw. Kalwaryjskim, obecnie w gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, par. gmi. i ekonom. Wiłkowyszki, o mil 3¾ od mia. Kalwaryi, miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 10. lud 71 (1826). —

Budka-dębowa wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. Marjampolskim, par. Skrawdzie, na trakcie głównym z Warszawy do Kowna, ze stacyą pocztową, pomiędzy Marjampolem i Wejwerami, o mil 5 czyli wiorst 35 od mia. Kowna, 18½ wiorst od Marjampola, 2 m. od Wejwer, a 49 m. od Warszawy. — Dom. 8 lud. 81 (1826). —

Budki osada pryw: w gub: Kaliskiej pow: Konińskim par: i gmi: Kramsk, 2. m: od Konina ~~miejsca zarządu~~ powiatowego i sądu pokoju. Dom: 3. lud: 29 (1826). —

Budki nomenklatura w gub: Kaliskiej, pow: Konińskim par: i gmi: Kramsk, 2 m: od Konina. Dom 1 lud: 7 (1826). —

Budki-stare wieś dziedz: w gub: Kaliskiej pow: i okręg: sąd: Konińskim, par: Osiek wielki, nad rzeką spław: Wartą o milę od Koła, 3. od Konina, miejsca zarządu powiato: ~~okrę~~ sądu pok: Dom: 5. lud: 76 (1826). —

Budki-nowe wieś, dzie: w takiem samem położeniu jak: ~~po~~ tamta, w gub: Kaliskiej, pow: Konińskim, par: Osiek-wielki, nad rzeką spław: Wartą, 3 mile od Konina gdzie powiat i sąd pok: Dom: 42. lud: 260 (1826). —

Budki Ciechomskie lub Dolne kolonia erygowana z gruntów dóbr dzie: Ciechomice, w gub: Warszawskiej, pow: Gostynińskim, par: Dobrzyków, gmi: Ciechomice. —

Budki nowo utworzona osada włościańska, z gruntów folwarku wieczysto dzierżawnego Wierzchowiny, w pow: i gub: Radomskiej, par: Goryń, gmi: Jedlinsk, nie opodal od b: mia: dziś osady Jedlińska

Budki wieś rząd: w byłe: Woi: dziś gub: Płockiej, w pow: i okręg: sąd: Prasnyskim, w par: i gmi: Chorzele, ekonom: rząd: Prasnysz, nad rzeką Orzyc w obrę: 3 milowym od granicy Pruss, pół m: od byłego miasteczka dziś osady Chorzel, 3 od miasta pow: Prasnysza; w tej wsi jest młyn wodny z tartakiem, foluszem i rybołóstwem na rzece Orzyc, wieczyście wydzierżawiony, do którego należy gruntu 136 morg, pręt 243 miary (now:) pol: Z tego młyna opłaca się kanonu rocznego, rs: 163. kop: 47½ oprócz wkupnego rs: 460 wypuszczonego. Dom: 30 lud: 205 (1826). — Pomiędzy wsiami Łazy i Budki w straży Olszówka, znajduje się jedna z największych wydm piaszczystych, w pow: Prasnyskim, szkodliwa dla przyległych gruntów ornych, i grożąca im zasypaniem. —

Budki mała wioska należąca do dóbr dzie: par: i gmi: Kuflew, w gub: Warszawskiej, pow: Nowomińskim. — Leży w lesie niedaleko osady Cegłowa, 3 m: od mia: pow: Mińska, miejsca jurysdi: sąd: pok: Dom: 4 lud: 30 (1826). —

Budki kolonia nowo założona w dobrach Łochów, w gub: Piotrkowskiej pow: i okręg: Brzezińskim. —

Budki wieś dzie: w gub. daw. Warszaw. teraz Kaliskiej, pow. i okrg. Łęczyckim, par. i gmi: Wtonica, o półtory mi: od mia: pow: Łęczycy. Dom: 6. lud: 85 (1826).–

Budki fol. i wieś dzie: w daw. Woj: Mazowieckim dziś gub: Kaliskiej, pow. Łęczyckim, par: i gmi: Grabów, niespodal od tej osady, półtory mi: od Łęczycy miasta pow: i miejsca sąd: pok. Dom: 7 lud 68 (1826).– Według wykazu hypotecznego z r. 1836. jedną z tych majętności posiadali rodzeństwo Orsettowie, drugą zaś Budki składały się z dwóch pojedynczych posiadłości lit A. i B. oznaczonych, z tych część A. nie była wówczas uregulowaną, część zaś B. posiadał Rupert Piasłowski.–

Budków majętność dziedziczna w byw. Woj: Sandomierskim, dziś gub. Radomskiej, pow: Opoczyńskim par: Żarnów, gmi: Topolice, niespodal od osady Żarnowa, mil 2½ od mia. pow: Końskich, gdzie juryzd. sąd: pok. Dom: 10 lud: 49 (1826).– Wieś ta składa się z dwóch części, czyli posiadłości, lit A. i B. oznaczonych, z których pierwszą posiadali w przedostatnich czasach Krajewscy, a drugą Kraszkowscy.–

Budków wieś rząd: w byw. Woj: Kaliskim dziś gub. Petrokow: pow: i okrg: sąd: Piotrkowskim, par: Krzepczów ekonomii rząd: Grabica, 3 m: od mia: gub. Piotrkowa. Dom: 7 lud: 50 (1826).–

Budkowo majętność dzie: w byw. Woj: dziś gub. i pow: Płockim, par: i gmi: Drobin, na drodze z Drobina do Płońska, o pół mi. od Drobina, 4 m. od mia. gub. Płocka. Dom 11 lud: 80 (1826).– Z Budkowa pisali się Budkowscy h. Jastrzębiec. Część Budkowa lit: D. obciążona była pożyczką tow: kred: 2go okresu w sumie złp: 8,300. zaś obciążenie pożyczką nową kredytową z r. 1869 wynosi rs: 2,350. W r. 1867 komissya likwidacyjna przyznała Hilaremu Rudawskiemu, właścicielowi dóbr Budkowo D. rs: 159 kop: 50 indemnizacji za grunta włościanom na własność przyznane.–

Budne wieś rząd: przedtem w Woj: i obw: Augustow: okrg: Biebrzańskim, teraz w gub. Łomżyńskiej pow: Szczuczyńskim, par: i gmi: Białaszewo, nad rzeką Biebrzą, o pół mi: od mia. Goniądza, w gub. Grodzieńskiej położonego, 11 m. od mia: pow: Augustowa. Dom: 8 a mieszkańców 43 (1826).–

Budne-sowienta wieś rzą: w gub: Płockiej pow: i okr: Prasnyskim par: i gmi: Baranów, nad małą strugą wpadającą niepodal ztąd, do rz: Orzelewki, 3 m: od Prasnysza, gdzie zarząd: pow: i sąd: położo. — Dom: 26. lud: 142 (1826). —

Budne fol: i wieś rząd: w gub: daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: Ostrołęckim, par: Kleczkowo, ekonomii rząd: Ostrołęka, przy samej granicy byłego Woj: Augustowskiego dzisiejszej gub: Suwalskiej, 2 m: od mia: Ostrołęki, gdzie powiat i sąd: położone. Dom: 12 lud: 76 (1826). —

Budniki wieś pryw: w daw: Woj: Podlaskim, dziś gub: Siedleckiej, pow: Węgrowskim, par: i gmi: Stara-wieś, w jurysd: sąd: pok: w Sokołowie, o półtory m: od Węgrowa. —

Budniki wieś dzie: nal: do dóbr i gmi: Maciejowice w gub: Siedleckiej pow: Garwolinskim, w jurysd: sąd: pok: w Żelechowie, o ¾ m: od sądu Rycywoła w gub: Radomskiej położonej. —

Budnikiszki wioska dzie: w gub: Suwalskiej pow: daw: Marjampol: teraz Władysławowskim, par: i gmi: Błogosławieństwo, blizko rzeki Niemna, m: 10. od Marjampola gdzie zarząd: pow: i sąd: gminny. — Dom: 5 lud: 43 (1826). —

Budno Kolonia pryw: w daw: Woj: Mazowieckim pow: Gostyńskim, teraz w gub: Warszawskiej pow: Sochaczewskim, par: Łyek, nad Wisłą ½ m: 6 od mia: pow: Kutna. Dom 1 lud: 8 (1826). —

Budowanie wieś rząd: w byw: Woj: Augustowskim, dziś gub: Suwalskiej pow: Kalwaryjskim, par: i ekonomii Lankieliszki, o 3 m: od Kalwarji, gdzie zarząd: pow: i sąd: położo. Dom: 10. lud: 95 (1826). —

Budowe osada pryw: w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim, okr: Ostrzeszowskim par: i gmi: Lututów, 2 m: od mia: pow: Wielunia. Dom 1 lud: 3 (1826). —

Budowiska fol: rząd: w gub: Suwalskiej pow: par: i ekonomii Kalwaryjskiej o 3¼ m: od Kalwarji gdzie zarząd powiatowy i sąd: poł: Dom 1 lud: 43 (1826). —

Budry wioska dziedziczna należąca do dóbr i gmi: Freda w gub: Suwalskiej, pow: i okręgu sąd: Marjampolskim, par: Godlewo, 7. m: od Marjampola. Dom: 4 lud: 38 (1826). Podanie twierdzi, że wieś Budry, założoną została, przez Budrysów znakomitych rodem litwinów. —

Budwiliszki wieś ~~rząd.~~ należąca do dóbr rząd. i gmi. Sidule, w gub. Suwalskiej pow. daw. Marjampolskim teraz Władysławowskim, w juryzd. sąd. pokoj. w Marjampolu, w par. Stawiszki nad rz. Czarka zwaną, o pół mi. od granicy Pruskiej 9 m. od Marjampola. Dom. 12 lud. 124 (1826).—

Budwiecie wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, par. Teolin, o mil. 5 od miasta Sejny miejsca zarządu powiatowego i juryzd. sąd. pokoj. Dom. 5. lud 82 (1826).—

Budwiecie wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. i par. Marjampolskiej, ekonomii rząd. i gmi. Antonowo, w obrę. 3 milo. od granicy Pruss, o półtory m. od Marjampola, gdzie zarząd powia. i sąd pokoju. Dom. 7. a mieszkańców 72. (1826).—

Budwiecie tego nazwiska są dwa folwarki rząd. w gub. Suwalskiej, pow. Marjampolskim, par. Pilwiszki ekonomii Antonowo, w terytoryum 3 milowym od granicy Pruss; mil 3½ od Marjampola miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju. Każdy z tych folwarków liczył w r. 1826 2 domy zamieszkałe ~~[illegible]~~ przez dwudziestu kilku mieszkańców.—

Budwiecie fol. w gub. Suwalskiej pow. Marjampolskim, par. Preny, blisko granicy gub. Wileńskiej 5 m. od mia. pow. Marjampola. Dom 2 lud. 33 (1826).—

Budwiecie fol. rząd. w gub. Suwalskiej pow. Marjampolskim par. Mirawdzie, 5 m. od Marjamp. Dom 2. lud. 21 (1826).—

Budwiecie fol. rząd. w gub. Suwalskiej pow. Marjampol. par. Płutyszki, od Marjampola miejsca zarządu powiatowego i sąd. pokoj. m. 3½ Dom. 2 lud. 18 (1826).—

Budwiecie wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. dawn. Kalwaryjskim, teraz Wołkowyskim, par. i gmi. Pojewoń, ekonomii Królowe-krzesło, na drodze z Kalwaryi, do miasta pruskiego Stołupian i Pruss wschodnich 4. od mia. pow. Kalwaryi, miejsca juryzdi sądu pok. Dom. 35 lud. 280 (1826).—

Budwiecie wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, okręg. sąd. Kalwaryjskim, par. i gmi. Wołkowyszki, w obręb. 3 milo. od granicy Pruss o półtory mili

mili od mia. pow. Wołkowyskiego, pół m. od Pilwiszek, a 5 m. od Kalwarji miejsca jurysd. sądu pok. Dom: 24 lud: 202 (1826).—

Budwiecie realność rząd. w gub. Suwalskiej pow. par. i gmi. Wołkowyskiej, 4 m. od Kalwarji miejsca jurysd. sądu pok. Dom 1 lud: 8 (1826).—

Budwiecie folwark i wieś Dzie. w gub. Suwalskiej pow. i okręg. Kalwaryjskim, par. Grażyszki, gmi. Budwie-mienskiej między Kalwarją a Wiżtyńcem, 2 m. od Kalwa-ryi gdzie zarząd pow. i sąd pokoju. Dom: 18. lud: 126 (1826).—
Należy do dóbr Aleksandrowo - Koryciuk.—

Budwiecie fol. i wieś Dzie. w gub. Suwalskiej, pow. Kalwaryjskim, par. i gmi. Urdomin, od m. a. pow. Kal-waryi mil 2¼, od wieś ta w r. 1826 miała młyn wodny. Dom: 13 lud: 115. Przed domem mieszkalnym na dziedziń-cu jest staw; gruntu miała obszaru 5 włók 1 ...
Do tych dóbr należą wsie: Gorczyszki, Rudka, i puto-wa Krambogłowa. ~~Wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow.~~

Budwiecie wieś rząd. w gub. Suwalskiej, pow. par. i gmi. Kalwaryjskiej, o 3¾ m. od Kalwaryi, gdzie zarząd pow. i sąd pokoju. Dom: 3 lud 43 (1826).—

Budwiecie wieś należąca do dóbr rząd. Pilwiny w gub. Suwalskiej pow. (~~Kalwaryjskim~~) par. Kiekierzyszki między Ludwinowem a Wierzbołowem, o mil 2¼ od mia. pow. Kalwaryi gdzie jurysd. sądu pok. Dom: 23 lud: 203 (1826).—

Budwiecie-leśnik osada rząd. w gub. Suwalskiej pow. Wołkowyskim, par. Kieturaki, mil 2¼ od Kalwaryi gdzie powiat i sąd pok. dom 1 lud: 7 (1826).—

Budwiecie wielkie wieś Dzie. w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim, okręg. sąd. Marjampolskim, par. ~~i gmi.~~ Błogosławieństwo, od Marjampola mil 8¼. Należy do dóbr i gmi. Zyple. Dom: 15. lud: 134 (1826).—

Budwiecie małe wioska dziedz. w gub. Suwalskiej pow. ~~M~~ daw. Marjampol. teraz Władysławowskim par. Lukszie, mil 8 od mia. Szaki 8. od Marjampola miejsca jurysd. sądu pokoju. Należy do dóbr i gmi. Zyple. Dom: 3. lud: 26 (1826).

Budwietys wioska należąca do dóbr Dzie. i gmi. Zyple, w gub. Suwalskiej pow. Władysławowskim okręg. sąd: Marjampolskim, par. Lukszie, 8. m. od Marjampola. — Dom: 4 lud: 36 (1826).—

Budy wieś rząd. daw. w gub. Płockiéj pow. Pułtuskim, teraz w gub. Łomżyńskiéj pow. Ostrowskim, w jurysd. sądu pokoju w Pułtusku, par. i gmi. Brańszczyk, od Pułtuska mil 5½. Dom. 48 lud. 321 (1826). —

Budy wioska prywa. w gub. ~~Kaliskiéj~~ Petrokowskiéj pow. Łaskim, par. Borszewice, nieopodal od miasta pow. Łasku, 4 m. od Sieradza. Dom. 4. lud. 28 (1826). —

Budy osada prywa. w gub. Kaliskiéj pow. i par. Sieradzkiéj, ½ mili od Sieradza miasta pow. i jurysd. miejsca sądu pokoj. Dom. 3 lud. 22 (1826). —

Budy osada prywa. w gub. i pow. Piotrkowskim par. Bogusławice, mil 5. od mia. gub. Piotrkowa. Dom. 3. lud. 24 (1826). —

Budy miejscowość prywa. w gub. i pow. Piotrkow. par. Bogdanów, dwie m. od mia. gub. Piotrkowa. — Dom 1. lud 8 (1826). —

Budy wioska rząd. w gub. Kaliskiéj pow. daw. Kaliskim, teraz Tureckim, par. i ekonom. rząd. Tureck. 5 m. od mia. gub. Kalisza, należy do jurysd. sądu pokoj. w Warcie. Dom. 3. lud. 40 (1826). —

Budy kolonia w gub. Kaliskiéj pow. Tureckim par. i gmi. Kowale pańskie, w jurysd. sądu pok. w Warcie, od mia. gub. Kalisza mil 4½. Dom. 2. lud. 16 (1826). —

Budy kolonia prywa. w gub. Kaliskiéj pow. przedtem Konińskim, teraz Kolskim, par. Dęby szlacheckie, o m. 4 od mia. Konina miejsca jurysd. sądu pok. Dom. 2. lud. 17 (1826). —

Budy wieś dzie. w gub. Kieleckiéj, pow. Stopnickim należąca do dóbr par. i gmi. Oleśnica, nieopodal od téj osady, ¾ m. od Pacanowa, i tyleż od Stopnicy, miejsca zarządu pow. i sądu pokoju. Dom. 4 lud. 24 (1826).

Budy wieś duchowna należąca daw. do Seminaryum Kieleckiego, w gub. Kieleckiéj pow. i okręg. sąd. Stopnickim par. Szaniec. — Leży blisko Kurozwęk, 2. m. od m. pow. Stopnicy, tyleż od Pacanowa. Dom. 4 lud. 26 (1826). —

Budy wioska dzie. w gub. Radomskiéj pow. Konieckim, par. Pilczyca o 3 m. od mia. pow. Końskich. Wieś ta należy do dóbr Majątek imienia Kieltrowskich. — Dom. 4. lud. 35 (1826). —

Budy przyległość do dóbr dzie. Wywóz w gub. Radomskiéj pow. Opoczyńskim, par. Gielniów, 4. m. od mia. Końskich. Dom. 5 lud. 21 (1826). —

Budy ~~starowiejskie~~ kolonia rząd. w daw. Woi. Mazowieckim, teraz w gub. Kaliskiéj, pow. przedtem Łęczyckim, obecnie Kolskim, par. Grzegorzew, nieopodal od téj osady, 4 m. od Łęczycy. Dom. 5 lud 45 (1826). — Należy do jurysd. sądu pok. w Łęczycy. —

Budy wieś dzie. w gub. Siedleckiéj pow. Garwolińskim, par. Parysów nieopodal od téj osady, mil 6 od mia. pow. Łukowa. Dom. 10 lud. 49 (1826). —

Budy osada pryw. w gub. Łomżyńskiej pow. daw. Augustow. teraz ~~Łomżyńskim~~ Szczuczyńskim par. Rajgród, w jurysd. sądu pok. w Szczuczynie, niedaleko od miasta Rajgrodu, 3 m. od mia. pow. Augustowa. Dom 3 lud. 15 (1826). –

Budy kolonia pryw. przedtem w Woj. i pow. Augustow. dziś w gub. Łomżyńskiej pow. Szczuczyńskim, par. Rajgród, blisko tegoż miasta, 3 m. od mia. Augustowa. Dom. 3. lud. 15 (1826). –

Budy-Bednary wieś należąca do dóbr rząd. i gmi. Skrobiewice w byłym Woj. Mazowieckim, dziś gub. Warszawskiej pow. Skierniewickim, par. Chojnata, nad rz. Sucha zwaną, wśród rozległych lasów, o milę od mia. Mszczonowa 3¼ od Rawy miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 13 lud. 112 (1826). –

~~**Budy-Bieżuńskie**~~ czyli Małe zwana osada w obrębie dóbr Bieżuńskich, nowo erygowana, w pow. Sierpskim, w gub. Płockiej w par. i gmi. Bieżuń. W tej osadzie jest dom drewniany, gruntu mor. 10 i tyleż łąk w posiadaniu z włościan od dziedziców, uwłaszczeni na tej osadzie, posiadają mor. 385. pręt. 156. –

Budy Bielańskie osada prywat. daw. w gub. Płockiej teraz Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. i gmi. Winnica o 2 m. od Pułtuska, miasta pow. i jurysd. sąd. pok. Dom. 3. lud. 14. (1826). –

Budy Brańszczykowskie wieś należąca do dóbr rząd. par. i gmi. Brańszczyk, dawniej w Woj. Płockim, pow. Pułtuskim, teraz w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim nad rzeką spław. Bugiem, o milę od osady Brańszczyka 5½ od Pułtuska miejsca zarządu powiatowego i sądu pok. Dom. 48 lud. 321 (1826). –

Budy-Burakówskie osada prywat. w daw. Woj. Mazowieckim, dziś gub. Warszawskiej, pow. Radzymińskim par. Kamionna. Leży w lesie o m. 1¼ od Kamieńczyka, tyleż od Jadowa a 6 m. od mia. pow. Mińska. Dom. 6. lud. 36 (1826). –

Budy Bylińskie wieś po-jezuicka, przedtem w Woj. Mazowieckim, obecnie w gub. Petrokowskiej pow. Rawskim, par. i gmi. Boguszyce szlachecka i. Byliny o milę od Rawy miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 5. lud. 25 (1826). –

Budy Cendrowizna osada prywat. w gub. i pow. Łomżyńskim, par. i gmi. Miastkowo o mil 2½ od mia. gub. Łomży. Dom. 2. lud. 17 (1826). –

Budy Chojnackie wieś należąca do dóbr rząd. i gmi. Skrobiewice, przedtem w Woj. Mazowie. obw. Rawskim, teraz w gub. Warszawskiej pow. Skierniewickim par. Chojnata, mil 3¼ od mia. Rawy miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 7. lud. 48 (1826). –

Budy-Chroboty lub. poprostu Chroboty, kolonia dawniej czynszowa teraz uwłaszczona, w obrębie dóbr rząd. Wyszogród w byłym Woj.

w byw. Woi. Mazowie. dziś gub. Warszaw. pow. Błońskim nie opodal od tego miasta, 7 m. od Warszawy. Dom. 11 lud. 101 (1826).—

Budy-ciepielińskie wioska pryw. daw. w gub. Płockiej teraz Łomżyńskiej pow. Pułtuskim par. Pokrzywnica, 3 m. od mia. pow. Pułtuska. Dom. 5 lud. 30 (1826).—

Budy-czarnockie wieś rząd. w gub. i pow. Łomżyńskim, par. Piątnica, gmi. Drozdowo ekonom. rząd. Łomża, o pół m. od mia. gub. Łomży, gdzie właściwa jurysd. sądu pokoju. Dom. 22. lud 142 (1826).—

Budy-czekaj wieś pryw. w byw. Woi. Mazowieckim, teraz w gub. Warszawskiej pow. Błońskim par. Mszczonów, o ćwierć m. od tego miasta, 7 od mia. Warszawy. Dom. 12 lud. 80 (1826).—

Budy-Długokonty wieś rząd. w gub. Warszawskiej pow. daw. Rawskim, teraz Skierniewickim, par. Jeruzal między Mszczonowem a Skierniewicami, o półtory m. od tychże miast, 3¼ od Rawy, miejsca jurysd. sąd. pok. Dom. 31. lud. 184 (1826).—

Budy dłużniewskie inaczej Radzymińskie zwane wieś do dóbr Wólki-Dłużniewskiej należąca w gub. Płockiej pow. Płońskim, par. Sarbiewo.—

Budy-Dobieszyn wioska rz. w gub. Warszawskiej w daw. ziemi Czerskiej dziś pow. Górno-Kalwaryjskim, par. Sobików, nieopodal od miasta pow. Góry-Kalwaryi, 5 m. od mia. stoł. Warszawy. Dom. 5 lud. 27 (1826).—

Budy-dolne kolonia w obr. dóbr Ciechomice, w gub. Warszaw. pow. Gostyńskim, par. i gmi. Dobrzyków, w jurysd. sądu pok. w Gombinie.—

Budy-dobrzyce osada rząd. w gub. przedtem Płockiej, ~~teraz~~ powie. Ostrołęckim, teraz w gub. Łomżyńskiej, pow. Ostrowskim, par. Ostrów, nie opodal od tego miasta, mil 5½ od mia. Ostrołęki. Dom 1 lud. 6 (1826).—

Budy-drzewce osada w gub. dawniej Warszawskiej, dziś Piotrkowskiej pow. Rawskim, w której wynikły z dnia 12 na 13 Marca 1820 r. pożar zrządził znakomite szkody.—

Budy-dybki dawniej (stacya pocztowa w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim, przy trakcie Białostockim, między Wyszkowem a Ostrowiem, z wiorst 21 od Wyszkowa, 14¼ od Ostrowa, 81¼ od Warszawy. kopano do zaprowadzonych

zaprowadzonych, w r. 1865 nowych biegów poczt, przy drodze żelaznej Warszawsko-Petersburgskiej, zwinięte zostały stacye pocztowe w Budach-Dyplach, i Mężeninie.—

Budy-garlińskie wioska dziedz: w gub: Płockiej pow: daw: ~~Prasnyskim~~ teraz Ciechanowskim, par: i gmi: Grudusk, w jurysd: sąd: pok: w Przasnyszu, o 2½ m: od mia: i pow: Przasnysza. Dom: 1. lud: 23 (1826).—

Budy-gostowskie osada pryw: w gub: przedtem Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: Pułtuskim, par: Zambskie, mil 2½ od Pułtuska, miejsca zarządu powiat: i sądu pokoju. Dom: 3. lud: 11 (1826).—

Budy-grabce wieś pryw: w gub: Warszawskiej pow: Błońskim, par: Mszczonów niepodal od tego miasta, pół m: od stacyi drogi żelaznej Ruda-guzowska. Dom: 14. lud 119 (1826).—

Budy-grabskie wieś należąca do dóbr Księstwa Łowickiego, przedtem w Woj: Mazowieckiem obw: Rawskim, obecnie w gub: Warszaw: pow: i par: Skierniewickiej nad rze: Rawką o milę od Skierniewic tyleż od Bolimowa 3 od mia: i pow: Rawy. Dom: 15 lud: 95 (1826).— Z lasem należącym do straży leśnej Skierniewice.—

Budy-grodziczne wieś dzie: w gub: przedtem Płockiej teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim, par: i gmi: Lubiel, leży przy rozległych bagnach Pulwy zwanych, o mil 3½ od mia: ~~gub~~ pow: Pułtuska. Dom: 17 lud: 89 (1826).—

Budy-grodzie wioska należąca do dóbr rząd: Brok, w gub: daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej w pow: przedtem Ostrołęckim, obecnie Ostrowskim gmi: Orło par: Ostrów, niepodal od tego miasta, gdzie rząd pow: ~~i sąd~~ a mil 5½ od miasta Ostrołęki miejsca jurysd: sądu pokoju.— Dom: 4. lud 38 (1826).—

Budy-gutarzewskie osada w obręb: dóbr dzie: (Gutarzewa) założona w gub: Płockiej pow: Płońskim, par: Sochocin blisko tej osady 7 m: od mia: gub: Płocka. Dom: 1 lud: 8 (1826).—

Budy-gzowskie inaczej Kruczy borek zwana wioska należąca dawniej do dóbr rząd: Gołądkowo, dziś do dóbr dzie: Gzowa, w gub: daw: Płockiej, teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim par: Dzierzenin mil 2½ od m: pow: Pułtuska. Dom: 3 lud: 40 (1826).—

Budy-jezierkowskie wieś nal: do dóbr Drie: i gmi: Jeziorko, w gub: i pow: Łomżyńskim, par: Piątnica, o 3/4 m: od mia: gub: Łomży. Dom: 17 lud: 121 (1826). —

Budy-józefowskie kolonia w gub: Warszawskiej, dobr: rząd: pow: Błońskim, par: i gmi: Radziejowice, niedaleko od mia: Mszczonowa, 6 m: od Warszawy. Dom: 17. lud: 138 (1826). — Należy z dawien dawna, wraz z przyległą wioseczką Radziejowicami, do hr: Skarbków Krasińskich. —

Budy karczowizna realność w pow: Nowomińskim w gub: Warszawskiej, własność w 1852 imienia Godlewskich. —

Budy-kaskie wieś w gub: Warszawskiej pow: Błońskim, ~~par~~ w jurysd: sądu pokoju w Łowiczu par: i gmi: Kaski. —

Budy kumińskie czytaj Kamińskie przyległość do dóbr Łaziska, niegdy hr: Maurycego Scypiona dziedzic: w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim, w okręgu dziennickim, z lasem, którego było w 1852 włók 2.

Budy katki lub kotki kolonia należąca do dóbr rząd: i par: Skierniewice, przedtem w obw: Mazowieckim, pow: Rawskim, teraz w gub: Warszawskiej, pow: Skierniewickim, nie opodal od miasta pow: Skierniewic, 4 m: od Rawy. Dom: 4 lud: 31 (1826). —

Budy kierz wieś rząd: w gub: dawn: Płockiej pow: Ostrołęckim, teraz w gub: Łomżyńskiej pow: Ostrowskim ekonom: Brańszczyk, par: i gmi: Poręba lub Poręby, nie opodal od osady Brok, mil 6 1/2 od mia: Ostrołęki gdzie jurysd: sądu pokoj: Dom 12 lud: 68 (1826). —

Budy kozłowskie lub kozłówka wieś rząd: w gub: Łomżyńskiej pow: daw: Łomżyńskim teraz Kolneńskim, par: Mońkach i gmi: Mały-płock, w obrębie 3 m: nadgranicznym od strony Prus, mil 2 1/4 od mia: gub: Łomży. Dom: 12 lud: 85 (1826)

Budy krępskie wieś należąca do dóbr rząd: Krępa w okręgu i pow: Garwolińskim w gub: Siedleckiej par: Maciejowice

par: Maciejowice w okręg: sąd: Żelechowskim. Leży w lesie o pół m: od Łaskarzewa mila 1 od Maciejowic, 8/4 od Łukowa. Dom: 10. lud: 68 (1826).

Budy Kuflewskie wieś dzie: do dóbr par: i gmi: Kuflew w daw: Woi: Mazowieckim, okrę: Siennickim, dziś w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim. Leży w lesie o milę od Kałuszyna 3/4 m: od Cegłowa, a 3. od Mińska miejsca zarządu powia: i jurysd: sądu pokoju. Dom: 24 lud: 181 (1826).

Budy Kurpiki wieś rząd: w pow: i gub: Łomżyńskiej zamieszkała przez Kurpiów. Jak wiadomo, Kurpie w puszczy Myszynieckiej w pow: Ostrołęckim, mieli główne swe siedlisko, z tąd ich siedziby rozciągały się [niemal] aż do Szczuczyna i Rajgrodu, ale i dalej się rozszerzały, wskazuje to wieś Budy-kurpiki w oddaleniu wielkiem położona.

Budy Łatonickie osada należąca do dóbr rząd: Gołębiowo, w gub: dawniej Płockiej teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim, par: Nowemiasto o mil 4 1/2 od miasta pow: Pułtuska 3 m: od Nowego-miasta. Dom: 3. lud: 15. (1826).

Budy Łazińskie kolonia należąca do dóbr dziedzicznych Łazin w gub: Warszawskiej pow: i okrę: Rawskim, par: Osiekowice, o pół mil: od [illegible], 8/4 od Rawy. Dom: 4 lud: 29 (1826).

Budy-Łossawskie kolonia przyw: w gub: przedtem Płockiej teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim par: Pokrzywnica, 2 m: od mia: pow: Pułtuska. Dom: 3 lud: 14 (1826).

Budy-Miesięcińskie osada przyw: w daw: Woi: Mazowieckim, dzisiejszej gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim okrę: Zgierskim, par: Kazimierz, blizko tej osady, 4 m: od mia: pow: Łęczycy. Obecnie podług nowego podziału kraju, osada Kazimierz a podobno i Budy-miesięcińskie, należą do pow: Łódzkiego a gub: Petrokowskiej. Dom: 3 lud: 16 (1826).

Budy-miszewskie osada przyw: w gub: Płockiej pow: daw: Pułtuskim, dziś podobno Płońskim par: Nowemiasto, od Pułtuska mil. 4. Dom: 2 lud: 22 (1826).

Budy-mrozy wieś należąca do dóbr Kotabiewice, dawniej w Woi: Mazowieckim pow: Rawskim, obecnie w gub: Warszawskiej pow: Skierniewickim w jurysd: sądu pokoju w Rawie

w Rawie, w par: Chojnata, o półtory m: od miasta Mszczonowa, 3½ od Rawy, — Dom: 12. lud. 100 (1826). —

<u>Budy-mszczonowskie</u> wieś należąca dawniéj do kamelaryi miasta Mszczonowa w gub: Warszawskiéj pow: Błońskim nie opodal od mia: Mszczonowa, które za ustaszczone grunta włościańskie, na Budach Mszczonowskich, otrzymało od rządu w r. 1867 rs: 1950 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

<u>Budy nowe</u> Kolonia w gub: Warszawskiéj pow: Błońskim, należąca do dóbr rzą: par: i gmi: Radziejowice, o milę od mia: Mszczonowa 6 od Warszawy. Dom: 23 lud: 150 (1826). —

<u>Budy oleksowizna</u> kolonia prywa: w gub: pow: i okrę: sąd: Łomżyńskim par: i gmi: Miastkowo, mil 2½ od mia: gub: Łomży. Domów: 4 lud: 30 (1826). —

<u>Budy-ostrowe</u> przyległość do dóbr rzą: Liberadz w ? pow: Ciechanowskim, w gub: Płockiej par: Maluzyn. —

<u>Budy-pniewie lub: pniowe</u> wieś należąca do dóbr rząd: i gmi: Skrabiewice dawniéj w Woj: Mazowieckim, pow: Rawskim, dziś w gub: Warszawskiéj pow: Skierniewickim, par: Chojnata, o milę od mia: Mszczonowa 3½ od miasta pow: Rawy gdzie jurysd: sąd: pok: Dom: 6. lud 58 (1826). —

<u>Budy Pobyłkowskie</u> wieś należąca do dóbr rząd: Gołądkowo w gub: daw: Płockiej, teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim, par: Dzierzenin, 3 m: od mia: pow: Pułtuska. Dom: 3 lud: 20 (1826). —

<u>Budy poczermińskie</u> wieś prywa: w gub: Płockiej pow: Płońskim par: i gmi: Krysk o milę od miasta pow: Płońska, 2 od mia: sądowego Zakroczymia, 7. od mia: gub. Płocka. Dom: 3. lud: 10 (1826). —

<u>Budy Podgórskie</u> wieś prywa: w gub: Kaliskiéj pow: Konińskim, par: i gmi: Kramsko, 2 m: od mia: pow: Konina, miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 3 lud: 21 (1826). —

<u>Budy-podleśne</u> osada prywa: przedtem w Woj: Mazowie: obwo: Łęczyckim, obecnie w gub: Piotrkowskiéj, powiecie Łódzińskim, par: Piątek blizko téj osady, mil 3¼ od mia: pow: Łęczycy. Dom: 2 lud: 12 (1826). —

AS

Budy Popielarskie ob: Ostrówek

Budy Poryckie wieś nal: do dóbr Skorzeniste w gub: Łomżyńskiej pow: Kolneńskim, par: Poryte, niedaleko b: mia: dziś osady Stawiski, 12 m: od mia: pow: Augustowa. Dom: 10 lud: 57 (1826).—

Budy postolice osada pryw: w gub: Siedleckiej, pow: Garwolińskim w jurysd: sądu pokoju w Żelechowie par: i gmi: Maciejowice, blizko tej osady, mil 9¼ od Łukowa. Dom: 4 lud: 22 (1826).—

Budy-powielińskie osada należąca do dóbr rząd: Gołądkowo, w gub: dawniej Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: Pułtuskim, par: Serock, o milę od Serocka, 2 m: od mia: pow: Pułtuska. Dom: 2 lud: 9 (1826).—

Budy-pruszkowskie ob: Pruszkówsko.—

Budy-przysieki czyli Przysiski wieś w części rząd: a w części należąca do dóbr dzie: Krasnosielc, przedtem w gub: Płockiej pow: Przasnyskim obecnie w gub: Łomżyńskiej pow: Makowskim, w jurysd: sądu pokoju w Przasnyszu, par: i gmi: Krasnosielc, nadz rz: Orzyc o półtory m: od osady rękodzielniczej Krasnosielca 3 od mia: pow: Prasnysza. Dom: 16 lud: 100 (1826).—

Budy-przytockie przyległość do dóbr Czarna i Łaźiska, w r 1852 Maurycego hr: Scipio dziedzicznych, w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim, z lasem wynoszącym przestrzeń 3 włoki (1852 r).—

Budy-radycze obacz Radycze Budy

Budy-Romockie wieś dzie: w gub: Płockiej pow: przedtem Prasnyskim, teraz Ciechanowskim, par: Sulerzyż, nie opodal od mia: pow: Ciechanowa, mil 4½ od Prasnysza. Dom: 11 lud: 81 (1826).—

Budy rowneńskie osada w gub: Warszawskiej pow: Radzymińskim, należąca do dóbr Równe, par: Sulejów, 4 m: od mia: pow: Mińska. Dom: 2 lud: 13 (1826).—

Budy sikawskie obacz Sikawka

Budy Skorkowskie wieś dzie: w gub: przedtem Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: Pułtuskim par: Pniewo, nieopodal od osady Wyszkowa, m1½ od mia: pow: Pułtuska. Dom: 9 lud: 57 (1826).—

Budy smogorzewskie wieś należąca do dóbr dzie: i par: Smogorzewo, w gub: daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej

Łomżyń: pow: Pułtuskim, 2 m: od m.a: pow: Pułtuska. Dom: 3 lud: 16 (1826). —

Budy Smerdyńskie — realność w gub: Radom: pow: Sandomier: okr: Staszowskim par: Wiązownica, od m.a: pow: Sandomierza mil 3 ½. Dom: 2 lud: 6 (1826). —

Budy stare — kolonia rząd: w gub: Warszaw: pow: i okr: sąd: Błońskim, par: i gmi: Radziejowice o milę od Mszczonowa, 6 od Warszawy. Należy do dóbr Radziejowice hr: Hrabiów Krasińskich. Dom: 20 lud: 176 (1826). — Starożytna to osada położona niegdyś, wśród rozległych lasów (pewnie Jaktorowskich zwanych) dziś już zniszczonych; w nich to polował jeszcze około r. 1695 Król August II i pewnego razu zabłądził uganiając się za jeleniem, błądzili długo z rotmistrzem Chełmskim a drogi znaleść nie mogli. Szczęściem odkryli szałas węglarza który przyjął gościnnie podróżnych, i zaprowadził ich do Starych-Bud, do kowala posiadającego tamże kolonię, które to zdarzenie opisuje obszernie Adam Kosiński w powieściach i obrazkach tom III na stronnicy 24. —

Budy Starowiejskie — kolonia dawniej w Woj: Kali: obecnie w gub: i pow: Petrokowskim, par: i gmi: Rozprza o 2 m: od m.a: gub: Piotrkowa. Dom 1 lud: 4 (1826). —

Budy Stawiskie — wieś dziś, w byw: Woj: Augustow: pow: Biebrzańskim, obecnie w gub: Łomżyńskiej pow: Kolneńskim par: Poryte, niedaleko od Stawisk, mil 11 ½ od m.a: pow: Augustowa. Dom: 12 lud: 67 (1826). —

Budy Studzienieckie — kolonia w lesie należąca do dóbr rząd: i gmi: Korabiewice, niegdyś w Woj: Mazowie: pow: Rawskim, dziś w gub: Warszaw: pow: Skierniewickim, par: Chojnata o milę od m.a: Mszczonowa, m. 3 ½ od Rawy. Dom: 29 lud: 251. (1826). —

Budy-Sułkowskie — kolonia niedawno założona w terytoryum dóbr Sułkowo-polne, w gub: Płockiej pow: dawniej Przasnyskim, teraz Ciechanowskim, par: Glinojeck. —

Budy Szczypiorskie — kolonia rząd: w gub: Płockiej pow: Płońskim, par: Pomiechowo, położona w lesie, nieopodal od twierdzy Nowogeorgiewskiej (Modlina) 8 m: od m.a: gub: Płocka. Dom 4 lud: 39 (1826). —

AS

Budy szlacheckie obacz Korzeń

Budy trepowskie osada należąca do dóbr rząd: Gołądkowo, w gub: daw: Płockiej dziś Łomżyńskiej, pow: Pułtuskim, par: Dzierzenin, mil 2½ od mia: powiatowego Pułtuska. Dom: 3. lud: 40 (1826). —

Budy usniackie kolonia rząd: w daw: Wo: Podlaskim, teraźniejszej gub: Siedleckiej, pow: i ekonom: Garwolińskiej, par: i gmi: Osieck, o milę od tej osady, a półtory od mia: pow: Garwolina, miejsca jurysd: sądu pokoju i rządu powiatowego, z 9 m: od mia: pow: Łukowa. Dom: 12 lud: 88 (1826). —

Budy Walerjany kolonia nal: do dóbr rząd: i gmi: Skrabiewice daw: w: Wo: Mazowie: pow: Rawskim, obecnie w gub: Warszawskiej pow: Skierniewickim, par: Chojnata. Leży wśród obszernych niegdyś lasów, nad rz: Suchą, o milę od mia: Mszczonowa 3½ od Rawy miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 14 lud: 151 (1826). —

Budy wilkuckie wieś dzie: ~~w gub:~~ przedtem w Wo: Mazowie: pow: Rawskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej pow: Brzezińskim, w jurysd: sądu pokoju w Brzezinach w par: i gmi: Będków, blisko tej osady, mil 5 od mia: pow: Rawy. Dom: 8. lud: 66 (1826). —

Budy Wolińskie czyli kolonia Kamigowska wieś kolonialna założona w obrębie dóbr Wola Kamigowska, w gub: Płockiej pow: Mławskim, par: Unierzysz. —

Budy Wolskie wieś pryw: w daw: Wo: Mazowie: pow: Rawskim, teraz w gub: Warszawskiej pow: Skierniewickim, par: Chojnata mil 3½ od mia: pow: Rawy gdzie jurysd: sądu pokoju. Dom: 8 lud: 66 (1826). —

Budy Wysockie osada pryw: w gub: Kaliskiej pow: Konińskim, par: i gmi: Kramsk, 2 m: od mia: pow: Konina, miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 4 lud: 29 (1826).

Budy zaklasztorne kolonia należąca do dóbr rząd: i gmi: Skrabiewice, w daw: Wo: Mazowie: pow: Rawskim, ~~par~~ dzisiejszej gub: Warszawskiej pow: Skierniewickim, par: Chojnata. Leży wśród rozległych niegdyś lasów, puszczą Mszczonowską zwanych, nad rzeką Skrabiówką po za klasztorem księży Marjanów, położona i ztąd zaklasztorne zwana, o półtory m: od mia: Mszczonowa 3½ od mia: Rawy miejsca jurysd: sądu pokoju. Niepodal stąd we wsi Puszcza zwanej znajduje się klasztor Xx: Marjanów. Dom: 47 lud: 358 (1826). —

Budy pod Żatorem kolonia przyległa i przynależna do dóbr Wolipęgłoszewskiej w daw. Woj. Mazowie. pow. Rawskim, teraz w gub. Warszawskiej pow. Mszczonowskim par. Chojnata. Ma 6 osad włościańskich, zajmujących morgów naw. pol. 69. pręt. 201, za opłatą czynszu rocznego złp. 6 i groszy 12 z morgi stosownie do zatwierdzonej w 1862 przez rząd umowy. — W tym stosunku wypada wartość ~~ca~~ złotych złp. 3840. —

Budy Żalewskie kolonia dziś w gub. w daw. ziemi Czerskiej w Woj. Mazowie. i obecnie w gub. Warszaw. pow. Gornokalwaryjskim, par. Abików, mil 5 od Warszawy. Dom. 3. lud. 13. (1826). —

Budy Żastona obacz Żastona

Budy Żazdrość osada pryw. w daw. Woj. Mazowie. dziś gub. Warszawskiej, pow. Błońskim par. Mszczonów blisko tego miasta, 7 m. od Warszawy. Dom. 6 lud. 47 (1827). —

Budy Zbrzkowskie osada pryw. w gub. przedtem Płockiej, dziś Łomż. pow. Pułtuskim, par. Winnica o półtory m. od Pułtuska gdzie zarząd powiatu i pos. sądu pokoju. Dom 1 lud. 10 (1826). —

Budy Żelazne kolonia w byw. Woj. Augustowskim dzisiejszej, gub. Łomżyńskiej pow. Kolneńskim, należąca do dóbr rząd. par. i gmi. Mały-płock. Leży w obrębie 3 m. od granicy Pruss, nad rzeką Pizią, o milę od Nowogroda, 2¼ mil od Łomży. Dom. 4 lud. 39 (1826). —

Budy Zielone osada pryw. ~~w gub.~~ w byw. Woj. Maro. powiecie Rawskim, teraz w gub. Petrokowskiej, pow. Rawskim, par. i gmi. Boguszyce szlacheckie v. Byliny, o milę od mia. pow. Rawy. Dom. 3 lud. 24 (1826). —

Budzeń folwark i mała wioska dziś w byw. Woj. Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej, pow. i par. Garwolińskiej nie opodal od mia. pow. Garwolina, mil 7½ od Łukowa. Dom. 3 lud. 25 (1826). — Majętność ta należała w 1837 do Franciszka Wyżyno h. Trzeby. —

Budzewo majętność dziś w gub. przedtem Kaliskiej teraz Petrokowskiej, powiecie Noworadomskim gm. Maluszyn własność w latach 1856 = 67 Adama Kulesza, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał od rządu w 1867 rs. 2505 kop. 98 wynagrodzenia likwidacyjnego. — Kuleszowie w Podlaskim possessionaci się h. Ślepowron i do tegoż herbu pewnie się zaliczają teraźniejszy dziedzic Budzewa. —

Budziak osada pryw. w gub. i pow. Kaliskim par. Chlewo, o mil 2½ od mia. gub. Kalisza. Dom. 2 lud. 20 (28). —

Budziaki wioska rząd. w gub. Kaliskiej, pow. Wieluńskim, par. Dzietrzniki, blizko rzeki spław. Warty, półtory m. od mia. pow. Wielunia. Dom. 3. lud. 31 (1826). —

Budzicha przyległość do dóbr dzie. Przywitowa w obw. i pow. Lipnowskim, byw. Wo. dziś gub. Płockiej. — W r. 1825 liczyła dymów 8. —

Budziejowice z przyległością Wierzbicą, dobra dzie. ~~rząd.~~ w daw. Wo. Krakowskiem, dziś w gub. Kieleckiej pow. Miechowskim, par. Wigardów, mila 1 od Proszowic, pół m. od Słomnik, 2 od Miechowa 2½ od Ks[?]owergo Michałowice odległe; (rozpoczęta w budowie 1860 r) nowe Słomnicko-Proszowska, przechodzi przez terytoryum tych dóbr obejmujących około 900 morg. nowo. pol. w glebie pszennej z dostatecznemi łąkami; gospodarskie budowle w r. 1860 były prawie nowe. — Władze tow. kred. ustanowiły cenę za którą miały być w 1865 sprzedane na rs. 7.230.

Budzieszyn lub Budziszyn Wielki majętność dzie. w daw. ziemi Czerskiej, Woje. Mazowieckiego, obecnie w gub. Warszawskiej pow. Górno-Kalwaryjskim, par. i gmi. Drwalew, o półtory m. od Warki, tyleż od rzeki spław. Pilicy, 7 od Warszawy. — Należy do juryzdi. sądu pok. w Grójcu. Dom. 17 lud. 218 (1826). — Majętność ta zostawała około r. 1865 w posiadaniu Ludwika Komirowskiego h. Samson, dalej w latach 1858 – 64 Wojciecha Lichowskiego h. Wąż. —

Budzieszynek lub Budziszyn Mały majętność dzie. w ziemi Czerskiej dawnego Woje. Mazowie. Dziś w gub. Warszawskiej pow. Gornokalwaryjskim, par. Boglewice, przy rozległych niegdyś lasach ku Warce i Konarom ciągnących się, pomiędzy mia. Warką a Grójcem, o półtory m. od rzeki spław. Pilicy, 6 od Warszawy. Dwór porządny, dom. 19 lud. 180 (1826). — Budziszyn mały i zawady zostawały około r. 1835 w posiadaniu Barbary z Żabotowskich Gostomskiej, której córka Elżbieta wyszła za półkownika, a później jenerała adiutanta ~~Gersten Zweig~~ Gerstenzweig, a siostra jej podobno wydaną została za Księcia Woronieckiego. — Wysokość pożyczki tow. kred. zaciągniętej w r. 1870, przez właściciela na pierwszą hypotekę dóbr Budziszyn Mały wynosi rs. 14,500. —

Budziewizna osada rząd. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, par. i gmi. Berżniki, o ćwierć m. od mia. pow. Sejn. Dom 1 lud. 9 (1826). —

Budzieżna wioska dzied. w gub. daw. Kaliskiej pow. Sieradzkim obecnie w gub. Piotrkowskiej pow. Łaskim, par. i gmi. Dąbrowa, o mil 2 od Sieradza miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 3 lud. 25 (1826). —

Budziłów osada rząd. w gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim, par. i gmi. Urdomin 3 m. od mia. pow. Kalwaryi, — Dom 1 lud. 9 (1826). —

Budziska osada rząd. w gub. Płockiej, pow. Prasnyskim, par. i gmi. Chorzele niedaleko tej osady, w obrębie 3 mil. od granicy Pruskiej, 3 m. od mia. pow. Prasnysza. Dom 1 lud. 9 (1826). —

Budziska wioska w gub. Płockiej, pow. Lipnowskim w obrębie 3 m. od granicy Pruskiej. —

Budziska fol. z wieś i dominium, w gub. Siedleckiej okręgu i pow. Łukowskim, której szacunek wynosił w r. 1864 według zasad przez władze tow. kre. przyjętych rs. 36,596. kop. 25. —

Budziska fol. i wielka wieś dzie. w daw. Woj. Krak. dziś gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim, par. Beszowa należąca do dóbr Lubnice, Artura h. Potockiego w czasach przedostatnich dziedziczych. Leży nad rzeką spław. Wisłą o półtory m. od Pacanowa, 2½ od Stopnicy gdzie zarząd. pow. i sąd pokoju. Dom. 51 lud. 334 (1826). — W dawniejszych czasach była tu żupa solna.

Budziska majętność dzie. i wieś w daw. Woj. Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej pow. Radzyńskim par. Drozdów, w bliskości rzeki Wieprza, o mil 2 od Serokomli, tyleż od Łysobyk, 2 od Kocka 4 od mia. pow. Radzynia, a 3 od traktu bitego Lubelskiego. — Zawiera rozległości morg nowo pol. 3,414, z których w r. 1856 było do 1000 morg roli tak w dwóch folwarkach płodozmiennych 13 i 7 polowych, do 150 morg pięknego lasu, wzrostu średniego na obręby i kolejne cięcia, wysoko i nizko pienne, urządzonego, reszta ról w posiadaniu 28 włościan dawniej pańszczyźnianych i 4 czynszowych. — Dwór, dom. 25 lud. 201. (1826). — W r. 1837 dziedzicem August Filip Stettner. —

Budziska osada prywat. w gub. przedtem Warszawskiej teraz Kaliskiej pow. Łęczyckim par. i gmi. Sobótka, od mia. pow. Łęczycy półtory mili. Dom 1 lud. 2 (1827). –

Budziska wieś nal. do dóbr Dębe małe w gub. Warszawskiej pow. Nowomińskim, par. i gmi. Latowicz niedaleko rze. Świdra, o pół mi. od Latowicza, $\frac{3}{4}$ mi. od Seroczyna, 3 od mia. pow. Mińska, z lasem którego było w r. 1852 włók 7. Dom 12 lud. 109 (1826). – Jako przyległość do dóbr Dębe-małe zostawały Budziska w 1835 w posiadaniu rodzeństwa Wosińskich, dalej w 1852–1858 Jana Rzewuskiego. –

Budziska – Cieszków folw. i wieś dzie. ~~w gub.~~ w byw. Wo. Mazowie. pow. Stanisławowskim, obecnie w gub. i pow. Warszawskim, par. i gmi. Okuniew, nad rzeczką Długą zwaną, o pół mi. od Okuniewa ~~dwie od~~ 2 m. od mia. pow. Mińska a 3¼ od Warszawy. Dom. 6 lud. 52 (1826). –

Budziska wieś i włość dzie. daw. Wo. Mazowie. pow. Stanisławowskim, teraz ~~w~~ w gub. Siedleckiej pow. Węgrow. w pierwsz. sądu pokoju w Kredyminie, w par. Kamieńczyk gmi. Łochów, na drodze z Węgrowa do Pułtuska nieopodal od rzeki Liwca o milę 1¼ od Kamieńczyka, tyleż od rzeki spław. Bugu, 5½ od mia. pow. Mińska. W r. 1866 komisya likwidacyjna przyznała Kazimierzowi Nowakowskiemu, właścicielowi tych dóbr rs. 2296 kop. 46 indemnizacyi za grunta włościanom na własność przyznane. Dom. 13 lud. 75 (1826). –

~~Na~~ Dobra Budziska lit. A należały w r. 1835 do Józefy Kryniewiczowej wdowy, Ignacego Kryniewicza i Antoniny Zydebskiej. – Do tych dóbr należą części na wsiach Łochowie, Borchowie i Ciemnym, szacunek tego majątku według zasad przez władze tow. kred. przyjętych, wynosił w 1873 rs. 1580 kop. 50. Z pożyczki tow. kred. pozostało w r. 1873 do umorzenia rs. 374 kop. 20. – Część zaś Budzisk lit. B. zostawała w 1835 w posiadaniu Błażeja Gąsiorowskiego. W r. 1852 było w pow. Stanisławowskim troje Budzisk pierwsze 1) Pulcheryi Smolińskiej a następnie w 1856 Dyonizego i Bronisława Smolińskich h. Zagłoba z rozległym lasem ~~którego było podówczas włók blisko 55~~, drugie 2) Budziska jak powyżej wspomniano należały do dóbr Dębe małe a trzecie ~~3~~ Budziska i lasem przeszło 5 włók były w r. 1852 w posiadaniu Antoniego Kryńskiego. –

Budziska, Budziske lub Budzicha [illegible] czyli osada, dziś w gub. Płockiej pow. ~~dawniej Lipnowskim~~ teraz Rypinskim, par. i gmi. Skrwilno, blizko granicy Pruskiej, o mil 4¾ od Lipna miejsca juryzd. sądu pokoju. Dom. 7 lud. 38 (1826). Należy do dóbr Przywitowo imienia dawniej Kotwickich. — Na dobra Bo[illegible] i Budziska, właściciel zażądał w r. 1869 nowej pożyczki z tow. kred. w sumie rs. 6,200

Budzisko wieś należąca do dóbr rząd. Hadaczyszki, w gub. i pow. Suwalskim, w juryzd. sądu pok. w Sejnach, par. i gmi. Wiżajny blizko tej osady 5 m. od miasta Sejn. Dom. 8 lud. 39 (1826). —

Budzisko wioska szlache. w gub. Płockiej pow. Rypinskim, juryzd. sądu poko. w Lipnie, par. i gmi. Rogowo o półtory m. od mia. pow. Rypina, 2½ od Lipna. Dom. 4 lud. 15 (1826). —

Budzisko Kupiowskie wioska rząd. w gub. i pow. Suwalskim, par. i gmi. Wiżajny, ekonom. Hadaczyszki mil 6 od mia. Sejn, miejsca juryzd. sądu pokoju. Dom. 5 lud. 68 (1826). —

Budzisław-Kolskie wieś i włość dziś. oraz gmi. w daw. Woj. dziś gub. Kaliskiej, pow. dawniej Konińskim, a teraz Kolskim, par. Osiek-wielki przy samej granicy b. Woj. Mazowieckiego, 4 m. od Konina miejsca zarządu pow. i sądu pokoju. — Dom. 15 lud. 144 (1826). —

Budzisław-Kościelny wieś i włość dziedziczna w daw. woj. dziś gub. Kaliskiej, w pow. przedtem Konińskim teraz Słupeckim w okręg. sąd. Pyzdrskim, w par. tegoż nazwiska, w gmi. Kleczew. Leży nad obszernem jeziorem, w obrębie 3 mil. przy samej granicy Pruskiej, o milę od b. mia. Wilczyna, 4 od mia. pow. Konina, gdzie juryzd. sądu pokoju. Dom. 16 lud. 200 (1826). Kościół parafialny katolicki. Kiedy w r. 1869, przemianowano publicznie miasteczko Kleczew na osadę wiejską i przyłączono ją do gminy Budzisław-Kościelny, przemieniono nazwę tej gmi. na gminę Kleczewską. — Do dóbr Budzisławia należą wsie: Holendry-Kamianki, Tremby, folwarki Nowiki, Gościniec część boru Biesiadka. Dobra te między 1858–65 zostawały w posiadaniu Antoniego Suchorzewskiego. Suchorzewscy Stanisław syn Władysława i Franciszek syn Jana h. Zaręba wylegitymowali się przed r. 1851, z posiadania klejnotu szlachectwa. Innych nie obejmuje spis urzędowy

spis urzędowy (szlachty) Król. Pol. Są wszakże pozaobrębem dzisiejszego Królestwa polskiego, Suchorzewscy h. Radwan, i h. Zadora.—

Budzisław-górny majętność dziś (w byw. Woj. dziś) w gub. Kaliskiej pow. przedtem Konińskim, dziś Słupeckim, par. Budzisław Kościelny, gmi. Kleczew w jurysd. sądu pokoj. w Koninie. Wieś fol. Budzisław-górny leży nad wielkiem jeziorem w obrębie 3 okr. nadgranicznego, o mil 4 od mia. pow. Konina, gdzie jurysd. sądu pokoju tej gminy.— Dom: 18 ludn. 180 (1826). Do tych dóbr należą przyległe folwarki Zberzynek i Słupne oraz kolonie Zberzyn, Budy, osady Blima i Szubianki. Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władze tow. kred. w r. 1864 na rs. 16,302. Dziedziczyli tu około r. 1858 Józef, Witt, i Henryk Gorzeńscy.—

Budziszewice dominium i wieś rząd. parafialna oraz gmi. w byw. Woj. Mazowie. pow. Rawskim, dziś w gub. Piotrkowskiej pow. Rawskim, w par. i gmi. tejże naz. w jurysd. sądu pokoju w Rawie i Brzezinach, w okręg. i dekanacie Brzezińskim, ekonom. rząd. Lubochnia, wśród rozległych lasów na trakcie z Łowicza do Tomaszowa i Piotrkowa, i z Inowłodza do Brzezin, o mil 3 od mia. pow. Rawy, 6 od Nowego-miasta, 2 m. od Jeżowa, 2½ m. od Brzezin, m 1. od Ujazdu. Posiada kościół parafialny drewniany. Dom. 29. lud. 244 (1826).— Dawniej było starostwem należącem w ostatnich czasach rzeczypospolitej do Michała Pekarskiego starosty Korabiewskiego; po śmierci jego prawo emfiteutyczne pięćdziesięcioletniego posiadania tych dóbr spadło na sukcesorkę jego Radzimińską, która do r. 1828 pobierała kompetencyi złp. 2,652 rocznie.— Obecnie dobra Budziszewice składają się z wsi i folwarku Budziszewice z młynem, z wsi Mszczno, i Zalesie, Helenów, Teodorów, Józefów-nowy, Józefów-stary, Antonin, Zagórze, Ożarów, i Młynek. Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władze tow. kred. w 1864–66 na rs. 14,304.—

Budziszewo-Miedziany wieś szlachecka, dawniej w Woj. Płockim, pow. Ostrołęckim, obecnie w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim, w par. Andrzejów, gmi. Szulborze-Koty, niepodal od osady Andrzejowa 8 m. od mia. Ostrołęki miejsca jurysd. sądu pokoj. Dom. 6 lud. 43 (1826).

Budziszewo-Oksoty wieś szla. w gub. dawniej Płockiej w pow. Ostrołęckim, obecnie w gub. Łomżyńskiej pow. Ostrowskim, par. Andrzejów, gmi. Szulborze Koty, 8 m. od Ostrołęki miejsca juryzd. sądu pokoju. Dom. 5 lud. 53 (1826). — Część ziemska główniej-szą na Budziszewie Oksotach, lit. A. posiadał w r. 1866 Feliks Mładowski. —

Budziszki fol. rząd. w byw. Woj. Augustowskim teraz gub. Suwalskiej, pow. Wyłkowyszkim, par. i gmi. Olwita, 4 m. od mia. Kalwaryi, miejsca juryzd. sądu pokoju. Folwark ten mający dom 1 mieszkal-ny a ludności 17 (1826) należy do dóbr Hołowszczyzna

Budziszki fol. należący dawniej do dóbr rząd. Wiłkowyszki, przedtem w Woj. Augustowskim, w pow. Kalwaryjskim, obecnie w gub. Suwalskiej pow. ~~wo~~ par. i gmi. Wiłkowyszkiej, nie opodal od tego miasta, w obrębie 3 mil. od granicy Pruss, 4 m. od mia. Kal-waryi, miejsca juryzd. sądu pok. Dom. 3 lud. 23 (1826). — Folwark ten w r. 1866 nadany został wraz ~~wraz z [illegible] innemi z dóbr rząd.~~ z donacyą Wyłkowyszka jenerał-lejtnanto-wi Minkwitzowi II. —

Budziszki miejscowość w pow. Sejneńskim, w gub. Suwalskiej w obrębie o mil. od granicy Pruss. —

Budziszki-gniazdowo wieś rząd. w gub. i pow. Łomżyńskim, par. i gmi. Subotyń, przy samej gra-nicy dawnego Woj. Płockiego o półtory m. od b. mia. dziś osady Śniadowa, 4 m. od mia. gub. Łomży. — Dom. 20 lud. 92 (1826). —

Budziszowice — majętność rząd. ~~w gub.~~ w daw. Woj. Krakowskim obw. Miechowskim, teraz w gub. Kieleckiej, pow. Pińczowskim, w par. i gmi. Czarnocin blisko Kradawa, w terytoryum 3 m. od granicy Austryi, o mil 2½ od Nowego miasta, tyle od rzeki spławnej Wisły, 4 od mia. pow. Miechowa. — Dom. 12 lud. 96 (1826). Należy do juryzd. sądu pok. w Małbmierzu. W r. 1866 Komissya Likwidacyjna przyznała Józefowi Dobrzyńskiemu czyli raczej Dobrzańskiemu, właścicielowi tych dóbr rs. 1447 kop. 85 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Budzów fol. i wieś rząd. daw. w Woj. Kali-skiem, obecnie w gub. Piotrkowskiej pow. Nowo-radomskim, par. i gmi. Maluszyn, blisko rzeki

spław.

spławnej Pilicy, 8 m. od mia. gub. Piotrkowa. Dom: 14 lud: 130 (1826). –

Budzyń fol. i wieś nal. do dóbr dziś par. i gmi. Kazimierza wielka, w daw. woj. Krakowskiem obw. Miechowskiem teraz w gub. Kieleckiej pow. Pińczowskim, okręgu sąd. Skalbmierskim, o półtory m. od Koszyc, tyleż od rzeki spław. Wisły, 4 od mia. pow. Miechowa. Dom: 9 lud: 53 (1826). –

Budzyń majętność dziś w by. woj. Krakowskim, teraz w gub. Kieleckiej par. Poręba-górna, niedaleko Wolbromia w obrębie 3 mil. od granicy Austryi, mil 3½ od mia. Olkusza miejsca rządu pow. i jurysd. sądu pokoju. Dom. 14 lud: 83 (1826). W r. 1866 posiadał tę majętność Feliks Wystawski, któremu komisya likwidacyjna przyznała r. 1869 tys: 44 i wdowie razy za grunta włościanom na własność nadane.

Budzyń fol. i wieś dziś w daw. Woj. Krakowskiem teraz w gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim, par. Piasek-wielki o półtory m. od mia. pow. Stopnicy, mila 1 od Nowego-miasta, tyleż od rzeki Wisły. Wieś Budzyń należy do folwarku Piasek-wielki, klucza czarkowskiego, niegdyś Ks. Michała Radziwiłła dziedzicznego. – Dom: 7 lud: 30 (1826). – Folwark Budzyń ma grunta po części piaszczyste szczopowate, a po części iły- węgrzynne. Położenie tych gruntów wszędzie jest równe. –

Budzyń wieś należąca do dóbr Chodel dawniej ogólnego funduszu religijnego, dziś własność prywat. w gub. i pow. Lubelskim, par. i gmi. Chodel, w jurysd. sądu pokoju w Kazimierzu. Leży nad rzeczką Chodel zwaną, o milę od Opola, 5 m. od mia gub. Lublina. Dom: 6 lud: 29 (1826). –

Budzyń wieś dziś należąca do dóbr Łuckawica w by. Woj. dziś gub. (i pow.) Lubelskim okręgu lubartowskim par. Michów, o pół m. od tej osady, 6 m. od mia. gub. Lublina. Leży tuż przy wsiach Łuckawicy i Meszno z którymi jest jakoby złączona. Dom: 10 lud: 75 (1826). –

Budzyń wieś dziś należąca do dóbr dziś i par. Kraśnickiej w gub. Lubelskiej pow. Janowskim w okręgu sąd. Kraśnickim, między Kraśnikiem a Urzędowem, o pół m. od tychże miast 4 od mia. pow. Janowa, i tyleż od mia. gub. Lublina, graniczy na wschód z mia. Kraśnikiem. Dom: 18 lud: 119 (1826).

Budzyń folwark i wieś dziś w daw. Woj. Mazowieckim dziś gub.

Dziś gub: Warszawskiej pow: Kutnowskim, należąca do dóbr i par: gminy Żychlin, o milę od tejże osady, 2 m. od mia pow: Kutna miejsca zarządu pow: i sądu pokoju. W r. 1851–1853 Tomasz Pruszak właściciel znakomitych dóbr ziemskich w pow: Gostynińskim, w budowli z gorzelni i browaru przerobionej urządził we wsi swej dziedzicznej Budzyń, nową fabrykę cukru z buraków na większą skalę, dla przerabiania buraków własnej głównie produkcyi. Po śmierci Tomasza Pruszaka (zaszłej w r. 1854) w Budzyniu, d. 25 Sierpnia 1856 r. nastąpiła sprzedaż dóbr jego dziedzicznych: miasta Żychlina z wsiami przyległemi: Budzyń, Pasieka, i Sobotowek, w pow: Kutnowskim, których szacunek taksą sądową wykryty wynosił przeszło 135,000 rs. – Do r. 1860 istniała współka fabryki cukru i rafineryi, Walentynowo zwanej, położonej w dobrach Budzyń. W r. 1860 miała nastąpić sprzedaż sądowa tejże fabryki w drodze działów. Zabudowania, machiny, aparat, i statki były kompletne do zupełnej fabryki o 6 prassach z rafineryą. – Licytacya zaczynać się miała od summy rs. 141,513 kop: 73 jako szacunku przez biegłych w taksie urzędowej wyprowadzonego. – P. Henryk Toeplitz nabywszy fabrykę cukru w Budzyniu i Oporowie, przez wejście w współkę z kilkoma kapitalistami, przekształcił w r. 1866 na fabrykę wielkich rozmiarów. – W r. 1826 liczono w Budzyniu Dom: 12 a lud: 127 (1826). –

Budzynek z dzierżawą Dąmbrowka, ~~majętność dziedzi:~~ Wolnica, Janów, Budzynek i Dąbrowka – nadalna majętność dziedziczna, przedtem w Woj: Mazowieckim, później w gub: Warszawskiej a obecnie w gub: Kaliskiej, pow. Łęczyckim, par: Leźnica między Parzęczewem a Podębicami, o 3 ćwierci m. od Parzęczewa, 2 m. od mia: pow: Łęczycy; posiada kościół filialny. Dom: 12 lud: 130 (1826). – Jest i przyległa kolonia tęż samą nazwę mająca. W r. 1866 był właścicielem tych dóbr Henryk Opoczyński, i temuż komissya likwidacyjna przyznała rs. 8,178 kop: 86, indemnizacyi za grunta włościanom na własność nadane. –

Budzyno-bolki folw: i wieś dziedziczna w daw: woi: Płockim, pow: Pułtuskim, teraz w gub: Łomżyńskiej pow: Makowskim, w okręgu sądu: Pułtuskim

Pułtuskim, par: Makow, położona pod mia: Makowem od Pułtuska mil 2¼. Wiatrak, Domów 11 lud: 40 (1826). — Do r. 1852 cena dzierżawna tego folwarku z czynszami z kolonii Ulaski, wynosiła rs: 531 kop: 40. rocznie

Budzyno-nawiery wieś pryw: w gub: dawniej Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: i par: Makowskiej nad rz: Orzyc niedaleko od mia: pow: Makowa, mil 2¼ od Pułtuska, miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 11 lud: 94 (1826). —

Budzyno-walędzięta wieś pryw: w takiemi samem jak i tamte położeniu, w gub: Łomżyńskiej, pow: i par: Makowskiej nad rzeką Orzyc nie opodal od mia: pow: Makowa, 2¼ m: od Pułtuska ~~AS~~ miejsca jurysd: sądu pokoju. dom: 8. lud: 71 (1826). —

Bug rzeka spław: poczyna się w Galicyi austryi wyżej mia: Sassowa we włości Werchobuż w Złoczowskim, a płynąc z południa na północ, od wsi Piszczno lewym brzegiem przypiera do Królestwa i oddziela gub: Lubelską i Siedlecką, od Wołyńskiej i Grodzieńskiej. Od wsi Kamieńczyka, całkowicie już wchodzi w Królestwo Polskie. Pod Serockiem wpada do Narwi a z tą pod twierdzą Nowogieorgiewską do Wisły, o 4 m: powyżej Warszawy. — Choć Bug ~~większa~~ znaczniejszą jest rzeką i dłuższy bieg odbywającą, okoliczni mieszkańcy nawet po połączeniu obu rzek Narwi imię zachowują. — Od Łuszkowa na prawo Uściługu, rzeka ta już jest użytą do spławu. Głębokość jej po największej części była od 3 do 4 stóp. — Z powodu płytkiego w wielu miejscach koryta a mianowicie od Opalina do Brześcia-Litewskiego, do spławu mniej jest dogodną; i młyny, jazy, i różne zawady z drzew i kamieni, powiększają trudności spławu. Dalej rozdzielenie się koryta na 3 odnogi, od Kuzawki do Jabłecznej w długości mil 2, przedstawia wiele trudności dla spławu; tu osobliwie pod Stawatycami, rzeka tak kręto płynie, że po całodziennej mozolnej ~~ze~~ wszystkowatej żegludze, statek znajduje się niemal w tem samem miejscu z którego rano wypłynął, ~~takim sposobem~~ a potrzeba nieraz 2ch tygodni, do przebycia jednej mili; takim sposobem żegluga na tej rzece jest ~~kosztowna~~ mozolna,

× kosztowna

kosztowna i niebezpieczna, a w suchych latach spław na niej jest zatamowany. – Wszakże w r. 1845 ~~spław na niej~~ woda na Bugu była tyle pomyślna dla żeglugi, że pierwszy raz od lat niepamiętnych berlinki pruskie zawinęły do Uściługa po fracht do Warszawy, Torunia i Gdańska, które po przezimowaniu tamże, z pierwszą wodą puściły się z ładunkiem. Od lat kilku na spław tą rzeką niewiele liczyć można, bo wody jej tak spadły, że ledwie pierwszą wodą kto za wczasu gotów spławić pospieszy, a wiele berlinek spóźnionych nieco, osychają w drodze. – Obecnie urządziwszy płaskie statki na Bugu, dopływające do Terespola, prowadzić będzie można koleją żelazną produkta do Warszawy. Z wiosny i to najczęściej z wielkim pośpiechem jak się powyżej rzekło spuszczają nią różne płody krajowe osobliwie wiele zboża z Hrubieszowskiego, Chełmskiego, Wołynia i Podlasia, do Gdańska i innych miast portowych. Długość tej rzeki od granicy cesarstwa Austryjackiego, do Serocka gdzie łączy się z Narwią wynosi mil 81, a długość całkowitego biegu dochodzi do dziewięćdziesięciu mil. Prócz znacznej ilości raków i ryb rozmaitego gatunku, poławiają się w niej dość obficie sumy i węgorze. Wydry w wielu miejscach znajdują się, a bobry otrzymywane dawniej w wielkich bobrowniach ponad tą rzeką, już rzadkiemi się stały, rzeka ta ma w sobie wodę ciemną, i długim ~~w~~ przeciągiem po Wiśle koloru swego nie odmienia. Pomiędzy tą rzeką a Narwią rozciągają się od Pułtuska aż do Ostrowia rozległe lasy, puszczą nadbużną zwane. –

Bugaj wieś dawniej rządowa do dóbr dzierż. Brzezinowa w daw. Woj. Krakowskiem teraz w gub. Kieleckiej pow. Jędrzejowskim, par. Tarnawa na dawnym trakcie pocztowym z Warszawy do Krakowa, o półtory m. od Sędziszowa, 2 od Wodzisławia, a 7 od mia: gub: Kielc. Dom: 19 lud: 131 (1826). – Należy do juryzd: sądu pokoju w Jędrzejowie.

Bugaj wieś dziedziczna do dóbr Kopocice przedtem w Woj: Krakowskim

w Woi: Krak: teraz w gub. i pow. Kieleckim par: Czarnca niedaleko wody Seczyna, 7 m. od mia: gub. Kielc. Dom: 10. lud: 37 (1826).—

Bugaj wieś Dzie: w gub: Kieleckiej pow: Miechow: par: Xiążnmały w gmi: Xiąż-wielki, 3 m. od mia: pow. Miechowa, miejsca juryzd: sądu pokoju. Dom: 6. lud: 33 (1826).—

Bugaj inaczej Brzesko wieś zwana, wieś należąca do dóbr suppryn: Hebdowskich w byw: woi: i pow: Krak: obecnie w gub. Kieleckiej pow. Miechowskim, par. Brzesko-Nowe gmi: Gruszów, tuż pod b. mia: dziś osadą Brzesko-Nowe, 5. mil od Miechowa miejsca urzędu pow. i sądu pokoju. — Dom: 9 lud: 72 (1826).—

Bugaj wioska należąca do dóbr dzie: Korubów w byw: Woi: Krakowskim obw: Miechowskim, a obecnie w gub. Kieleckiej, pow: Pinczowskim okręgu sądu Skalb-mierskim, par: Miedzwy, o mil 5 od mia: pow. Miechowa.— Dom: 5. lud: 69 (1826).—

Bugaj wieś Dzie: w gub. Kieleckiej, pow. Stopnickim okręg: sądu Szydłowskim, par: Konie-młoty, między Swierczą a Sieleami, pół m. od mia: okręg: Stasrowa 2¼ od mia: pow. Stopnicy. — Należy do dóbr Lubnice hr. Potockich dziedzicznych. Dom. 7 lud: 34 (1826).—

Bugaj wieś dzie: do klucza Balickiego, w gub. Kieleckiej, pow: Stopnickim par: Janina, leży blisko Kotaczkowic o 2 m: od mia: pow. Stopnicy. Dom 7 lud: 26 (1826).—

W powyżej opisanych miejscowościach dawnego woi: Krakowskiego, musiały się kiedyś znajdować lasy bukowe, a może i teraz jeszcze znajdują się, dowodzi to nazwa Bugaj oznaczająca las bukowy.—

Bugaj osobny zwany fol: należący do dóbr dzie: Przeżwody, w byw: Woi: Sandomierskim, dziś gub: Radomskiej pow. Opatowskim par: Janikowice Kościelne, gmi: Czyżów, o 2 m. od mia: pow. Sandomierza. Folwark ten ma dom mieszkalny, spichrz, owczarnią, gruntów ornych około 400 morg, a mieszkańców było (w 1826) 20.—

Bugaj klasztorny zwany wieś należąca dawniej do opactwa XX. Cystersów Wąchockich, a następnie po ich suppresyi, do ogólnego funduszu religijnego, —

przedtem

przedtem w Woj: Sandomier: obw: Opatowskim, dziś w gub. Radomskiej pow: Iłżeckim, w jurysd: sądu pokoju w Solcu, w par: Wąchock, gmi: Wielkawieś, nad rz: Kamienną, tuż pod b: mia: Wąchockiem, mil 6 od Opatowa. Dom: 8 lud: 31 (1826). –

Bugaj wieś w pow: Olkuskim, par: gub: Kielec: w obr: 3 milo: od granicy Austryi. –

Bugaj wioska poduchowna, w daw: woj: Sandomier: ✗ obw: Opoczyńskim, obecnie w gub: Radomskiej pow: Iłżeckim, par: i gmi: Skarzysko-Kościelne, w jurysd: sądu pok: w Solcu, 5. m: od mia: Końskich. Dom: 4 lud: 33 (1826). –

Bugaj wieś należ: do dóbr i par: Chlewice w gub: Radomskiej pow: Opoczyńskim, o półtory m: od mia: gub: Kielc, a 4 od mia: pow: Końskich, Dom: 12 lud: 111 (1826). –

Bugaj folwark prywa: w gub: Radomskiej pow: Opoczyńskim, par: Dąbrowa, 5 m: od mia: pow: Końskich. Dom 1 mieszkalny lud: 15 (1826). –

Bugaj osada należąca do dóbr Lipnik w gub. Kaliskiej pow: Wieluńskim, par: i gmi: Sromutowice, w jurysd: sądu pok: w Radomsku, 3 m od mia pow: Wielunia, – Dom: 2 lud: 13 (1826). –

Bugaj wieś rząd: w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: Kościelec w dobrach b: mia: Stawiszyna o mil 2½ od mia: gub: Kalisza. Dom: 6 lud: 51 (1826). –

Bugaj fol: rząd: w gub: i pow: Kaliskim, w okr: Wartskim, w par: i gmi: Blaszki, ~~mil~~ wiorst 30 od mia: gub: Kalisza, wiorst 2 od Blaszek a wiorst 8 od osady Stawu. Dom 1 lud: 5 (1826) – Folwark ten składa oddzielną majętność, należącą w r 1840 do Trafili Modlińskiej żony Konstantego Modlińskiego, ma zaś rozległości około włok 4 morg 10½. –

Bugaj osada do dóbr rząd: Przystajnia, w gub: i pow: Kaliskim, par: i gmi: Godziesze-wielkie albo większe, w terytoryum 3 milo: nadgranicznem od strony Prus, mil 2¾ od mia: gub: Kalisza. Dom: 2 lud: 13 (1826). –

Bugaj wioska prywatna w gub: Piotrkowskiej pow: Noworadomskim, par: Celentniki, 10 m. od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 4 lud: 39 (1826).–

Bugaj wioska prywatna w gub: Piotrkowskiej pow: Noworadomskim, w par: i gmi: Dmenin w jurysd: sądu pok: w Radomsku, 6 m: od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 3 lud: 18 (1826).–

Bugaj fol: i wieś rząd: przedtem w gub: Kaliskiej teraz w gub: Piotrkowskiej, pow: i par: i gmi: Radomskiej w jurysd: sądu pokoju w Radomsku, ekonom: rząd: Gidle, 6 m: od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 14 lud: 82 (1826).–

Bugaj folwark z młynem i dochodami propinacyjnymi z rządowskiego miasta Piotrkowa, w pow: i gub: Piotrkowskiej; należy do dóbr Wielka wieś (1840)

Bugaj wieś z młynem o 2 wiorsty od mia: Piotrkowa odległa, do ekonomii rząd: Piotrków należąca (w miejscowości nizkiej i trzcinem) w gub: i pow: Piotrkowskim. – Za czasów rzeczy-pospolitej gromadziły się tu pod komendą kasztelanów, pospolite ruszenia przeciwko najezdnikom ojczyzny, zkąd w dalszą ku Kozaczyźnie miały ruszyć w drogę. W drugiej wojnie szwedzkiej w miesiącu wrześniu r. 1702 Stanisław Rzewuski krajczy koronny, na czele kilku chorągwi wraz z jenerałem saskim Brandtem, napadłszy pod tym młynem oddział szwedów, zniósł go zupełnie i 6 wozów naładowanych bogatemi łupami odebrał. Podczas sejmów w Piotrkowie dawniej odbywanych, monarchowie dla wolniejszego niż miejskie powietrza zwykle tu przemieszkiwali. – Dotąd jeszcze widać gruzy fundamentów, pałacu myśliwskiego królów Polskich który miał być z drzewa, ale nader pięknej budowy. Dziś Bugaj jest miejscem wycieczek piotrkowian, szczególniej latem kiedy obszerny staw tutejszy nęci wielu do używania przyjemności kąpieli.–

Bugaj pustkowie do dóbr Chorzew należące, w gub: Piotrkowskiej, pow: Noworadomskim, par: i gmi: Siemkowice mające dom 1 mieszkalny lud: 4 (1826). – Od mia: gub: Piotrkowa mil 8.–

Bugaj osada do dóbr rząd: Zawadów, w gub: i pow: Piotrkowskim, par: Grocholice, blizko b. miasteczka Grocholic, w gmi: Łękawa, mil 2½ od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 1 lud: 8 (1826).–

Bugaj osada w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim, par: i gmi: Brzeźno, 3 m: od Sieradza, miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju. Dom mieszkalny 1 lud: 8 (1826).–

Bugaj wioska Dzie: w gub. Kaliskiej pow. i okręg sąd. Sieradzkim par. i gmi. Charłupia mająca Dom 1 lud. 7 (1826). Mil 3 od mia. Sieradza gdzie powiat i sąd pokoju.—

Bugaj wioska Dzie. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim okręgu sąd. Szadkowskim, 4 m. od Sieradza. Dom 3 lud. 16 (1826).—

Bugaj wioska dziedz. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim, okręg Szadkowskim, par. Rozsoszyca, 3 mile od mia. pow. Sieradza. Dom. 3 lud. 28 (1826).—

Bugaj przyległość do dóbr Dzie. Bukowiec, w gub. Kaliskiej w pow. Sieradzkim okręg. Szadkowskim, par. Kliczków 2 m. od mia. pow. Sieradza. Dom 1 lud. 14 (1826).—

Bugaj wieś należąca do dóbr Brodnia w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim okręg. Szadkowskim par. Glinno, blisko rzeki spławnej Warty, 4 m. od mia. Sieradza gdzie urząd powiatowy i sąd. pokoju.— Dom. 6 lud. 56 (1826).—

Bugaj miejscowość pryw. przedtem w Woj. Kaliskim, obw. Sieradz., teraz w gub. Petrokowskiej pow. Łaskim w par. i gmi. Łask, niepodal od tego mia. 4 m. od Sieradza. Należy do jurysd. sądu pokoju w Szadku. Dom. 2 lud. 14 (1826).—

Bugaj realność pryw. w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim, par. gmi. i okręg. sąd. Szadkowskim, o pół mili od mia. Szadku miejsca jurysd. sądu pokoju 4 m. od mia. pow. Sieradza. Dom. 2 lud. 6 (1826).

Bugaj wioska Dzie. w gub. Kaliskiej pow. i okr. sąd. Sieradzkim, par. Burzenin gmi. Majaczewice 2 m. od mia. pow. Sieradza. Dom. 3 lud. 11 (1826).—

Bugaj ~~realność~~ karczma w gub. Petrokowskiej pow. Częstochowskim, par. Częstochowskiej, nie opodal od tego miasta w terytoryum 3 m. pogranicznym od strony Prus, od Wielunia m. 8¾. Dom 1 lud. 7 (1826).—

Bugaj osada rząd. w ekonom. Poczesna, w byw. Woj. Kaliskim, teraz w gub. Petrokowskiej, pow. Częstochowskim, par. Konopiska, w okręg 3 mila pogranicznym od strony Pruss, blisko granicy b. Woj. Krakowskiego, m. 9½ od mia. pow. Wielunia. Dom 6 lud. 37 (1826). — Wsie Hutki i Bugaj tworzyły wr. 1815 jedno Dominium.

Bugaj wieś Dzie. w gub. Kaliskiej, pow. Wieluńskim par. Biadów, o mil 3½ od mia. pow. Wielunia. Dom. 9 lud. 41 (1826).—

Bugaj wieś Dzie. w gub. Kaliskiej, pow. Wieluń. par. Żytniów, nad samą granicą Pruską, o 3 m. od Wielunia, mająca Dom. 10 lud. 28 (1826). — Od tej wsi

A5

a od tej wsi, aż do samego prawie mia: Pyzdr, rzeka Prosna, na długości w: 20 stanowi granicę Królestwa z Prusami. —

Bugaj osada przyw: w gub: Kaliskiej pow: Wieluńskim w par: Wieluń, o wiorstę od tego miasta pow: Dom: 6 lud: 31 (1826). —

Bugaj fol: należący do dóbr rząd: i parafii Brześć w daw: Woj: Mazowieckim, obw: Kujawskim, teraz w gub: Warszawskiej pow: Włocławskim, w juryzd: sądu pokoju w Brześciu, o półtory m: od mia: pow: Włocławka. — Dom: 3 lud: 18 (1826). —

Bugaj osada nowo założona na gruntach dóbr Wola Bucerkowska, w okr: Szadkowskim, pow: Sieradzkim, gub: Kaliskiej. —

Bugaj wieś Dzie: w daw: Woj: Mazowieckim, obw: Kujawskim, obecnie w gub: Kaliskiej pow: Kolskim, okr: Brzeskim, par: Brdów, gmi: Lubotyń. Leży na trakcie pocztowym z Kalisza do Włocławka, o pół m: od Brdowa, 6 m: od mia: pow: Włocławka. Dom: 8 lud: 59 (1826). —

Bugaj wieś Dzie: w byw: Woj: Mazowieckim, teraźniejszej gub: Piotrkowskiej pow: Rawskim, par: Krzemienica, wiorst 8 od mia: pow: Rawy, miejsca juryzd: sądu pokoju. Dom: 6. lud: 51 (1826). —

Bugaj karczma w byw: Woj: Mazowieckim, pow: Łęczyckim, okr: Zgierskim par: Małyń 4 m: od mia: pow: Łęczycy. Dom 1 lud: 3 (1826). —

Bugaj wieś dzie przedtem w Woj: Mazowieckim pow: Łęczyckim, okr: Zgierskim, teraz w gub: Piotrkowskiej pow: Łódzkim, w juryzd: sądu pokoju, w Łodzi, w parafii Aleksandrów, blisko tego mia: rękodzielniczego, dziś na osadę zamienionego, gmi: Brużyca-wielka, 3 m: od mia pow: Łęczycy, dom: 14 lud: 97 (1826). —

Bugaj wieś dzie: w gub: daw: Warszawskiej teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim, par: Łodzi, niedaleko tego miasta fabrycznego, półtory m: od mia: pow: Łęczycy. Dom: 12 lud: 125 (1826). — należy do juryzd: sądu pokoju w Łodzi. —

Bugaj wieś Dzie: w gub: daw: Warszawskiej teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim, par: i gmi: Grabów, nie opodal od tej osady, 2 m: od mia: pow: Łęczycy, gdzie urząd: powiatowy i sąd pokoju. — Dom: 10 lud: 69 (1826). —

Bugaj młyn wodny, jeden z 4 młynów znajdujących się w obrę: dóbr Krzyżkowice, w gub: daw: Warszaw: teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim, w par: i gmi: Piątkowskiej, tuż pod (mia: ~~p~~: Piątkiem, 2 m: od Łęczycy, mający sąd zarządu pow: i sądu pokoju. Dom 1 lud: 8 (1826). –

Bugaj młyn wodny o milę od Łęczycy odległy, w gub: Kalis: powi: i obrę: sąd: Łęczyckim, par: Leśniczka, Dom 1 lud: 4 (1826). –

Bugaj ~~Bugo~~ osada prywa: ~~w gub.~~ w byw: Woi: Mazo: dziś w gub: Warszawskiej, pow: obwodzie sądu Łowickim, par: i gmi: Bolimowskiej, nieopodal od osady Bolimowa, 2 m od mia: powiatowego i sąd: Łowicza. Dom 1 lud: 6 (1826). –

Bugaj realność w pow: i gub: Warszawskiej w obrębie 3 m: od twierdzy Nowogieorgiewskiej dawniej Modlina, jeszcze przed rokiem 1816 istniejąca. –

Bugaj młyn wodny prywa: w gub: przedtem Warszaw: teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim, par: i gmi: Poddębice, ~~z~~ nieopodal od tej osady, 3 m: od mia: pow: Łęczycy. Dom: 2 lud: 21 (1826). – należy do jurysd: sądu pok: w Łodzi. –

Bugajka osada prywa: w gub: daw: Warszawskiej teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim, ~~p~~ obrę: Zgierskim, par: Leśniczka o milę od mia: pow: Łęczycy. Dom: 1 lud: 10 (1826). –

Bugzy-płonne wieś i gmi: w gub: Płockiej pow: Prasnyskim w jurysd: sądu pok: w Prasnyszu.

Bugleda wieś dzie: w gub: Suwalskiej pow: Augustowskim par: Teolin nad rzeką spław: Niemnem o 2 m: od Sopockin, 8 od mia: pow: Augustowa dom 1 lud: 54 (1826). –

Bujak majętność dzie: w gub: daw: Woi: Sandomierskim, pow: Opatowskim, dziś w gub: Radomskiej pow: Iłżeckim, w jurysd: sądu pokoju w Solcu, w par: i gmi: Krzyżanowice. Leży w gruntach piaszczystych z lasem i nad małą strugą wpadającą do rze: Iłży między Skaryszewem a Iłżą o milę od Skaryszewa, półtory od Iłży, ~~z~~ 2 ½ od mia: gub: Radomia, a 8 ½ od mia: pow: Opatowa. Dom: 12 lud: 76 (1826). – Za czasów rzeczy pospolitej dziedziczyli tu: Krzyżanowscy, Janikowscy, Kotkowscy, Romerowie, Gomolińscy, Pieczelscy – Piławici; a przed rozbiorem kraju około r. 1791 Mycielscy; w bieżącym zaś stuleciu, około r. 1839 zostawała w posiadaniu Aleksandra i Wojciecha braci Pękoszewskich, tudzież Honoraty z Ułanowiczów Niwińskiej, i Feliksa Orzechowskiego, a temi czasy (1864 – 1873 r.)

jest

jest własnością Stanisława Dobieckiego od r 1873 siedzibą
pokoju w Solcu. –

Bujaki wioska dzie: w daw: Woj: Kaliskiem obw: Wie-
luńskim, teraz w gub: Piotrkowskiej, pow: Częstochowskim
par: i gmi: Przystajń, w juryzd: sądu pokoju, w
Częstochowie, niedaleko od granicy Pruskiej mil 5 ¼ od mia:
pow: Wielunia. Dom: 4 lud: 15 (1826). —

Bujakiszki lub: Bajokiszki dob: należący do
dóbr rząd: [gmi] Leśnictwo, w gub: Suwalskiej pow: Władysła-
wowskim, w par: Sapieżyszki, nieopodal od tej osady,
o mil 5 ½ od m. Marjampola, miejsce juryzd: sądu
pokoju. Dom 1. lud: 17 (1826). –

Bujały majętność dzie: w daw: Woj: Mazowieckim
dzisiejszej gub: Piotrkowskiej pow: Rawskim w par: i gmi:
Lubania, w juryzd: sądu pokoju w Rawie, niedaleko
Mogielnicy, mil 2 ¾ od mia pow: Rawy, a m. 10 od Warszawy.
W r 1826 posiadała Domów 12 lud: 92, dwór i zabudowa-
nia dworskie, a rozległości około 32 włók chełmińskich.
W początkach bieżącego stulecia około r 1814 był właścicielem
tych dóbr Dominik Biedrzycki b: Rawski, a po śmierci jego
zostawały około r 1835 w posiadaniu pozostałego
po nim rodzeństwa Biedrzyckich. Następnie dobra
te ~~wsaty~~ były sprzedane za drodze działów, przez licyta-
cyą publiczną, w dniu 22 Grudnia 1864 r, do której to
licytacyi, wynaleziony był szacunek przez biegłych
w ilości rs: 31,650. – Nabywcą tych dóbr był Jakobson
którego sukcessorom, Komisya Likwidacyjna przyzna-
ta w r 1867 rs. 4,717 kop: 7 indemnizacyi za utracone
grunta włościańskie. –

Bujały gniewosze wieś pryw: ~~wojew~~ w byw: Woj: Po-
dlaskim powiecie Węgrowskim, teraz w gub: Siedleckiej pow:
i okręg: sąd: Sokołowskim, w par: i gmi: Jabłonna, od
Sokołowa mila 1, od Węgrowa 3, a od mia: gub: Siedlec
4 ½ m: Graniczy z wsią szlachecką Bujały=mikosze, a skła-
da się z 4 głównych posiadłości, do tyluż cząs-
tkowych posiadaczy należących. Z tych część lit:
A posiadał w 1837 r Feliks Lisiecki, część ziemską
na Bujałach lit: B. w hypotece oznaczoną, dziedziczył
w latach 1829–1837 Jan Bujalski ojciec, Wincenty
syn, Maryanna i Tekla córki Bujalscy. Szacunek
tej części w r 1829 oznaczony był w hypotece na złp: 6518. –
Część ziemska na Bujałach gniewoszach lit. C. na-
leżała w 1837 do Jana Pietrzykowskiego, część zaś lit. D.
do właścicieli nieuregulowanych w hypotece ~~do właściciel-
ów~~. Dom: 29 lud: 189 (1826). – Wypotrzeć pożyczeli-
ków:

tow: kred: zarządanej w 1870 przez właściciela, na prosz- rzą hypotekę dóbr Bujały wynosi rs: 10,800. Pewne części ziemskie na Bujnach-gniewoszach należą do dóbr Bujały-mikosze, lit. E.

Bujały mikosze wieś pryw: w daw. woj: Podla- skiem pow: Węgrowskim, teraz w gub: Siedleckiej pow: i okręg: sąd: Sokołowskim, par: Mieczecz, gmi: Jabłonna, o milę od m-a pow: Sokołowa, 3 od Węgrowa, a 4½ od m-a gub: Siedlce; składała się dawniej z 5 posiadłości cząstkowych, w hypotece lit: A.B.C.D.E. oznaczonych. Z tych najznaczniejsza posiadłość lit: E. z częściami na Bujnach-gniewoszach, Łuzeckich-Kontach, i nomenklaturą Wantorowizna zwaną na wsi Mieczecz, stanowi osobne dominium, którego szacunek ustanowiony był przez władze tow: kred: w r 1870, na rs 6,352; Majętność tę posiadał w 1829 r 1838 Marcin Mleczko syn Kazimierza h: Korczak w szacun- ku złp: 50,190 jak wyciąg hypoteczny przekonywa. Część ziemska lit A. należała w tej epoce do Baltazara i Salomei z Wierzbickich małżonków Kalickich; część ziemska lit. B. do Aleksandra Wierzbickiego, część D. do Mikołaja, Antoniego i Jakóba Toczyskich, część zaś lit. C. nie była w hypotece wówczas nie uregulowana. Ludwik Bie- niecki poseł na sejm 1830 r. z powiatu Węgrow- skiego, posiadał w 1829 oprócz Jabłonny część lit. D. na Bujałach-Mikoszach wartującą wówczas złp: 5000. Dom: 22 lud: 127 (1826).

Bujary obacz Bojary

Buk dominium i wieś dzie: w daw. Woj: Krakowskim, teraz w gub. Kieleckiej pow: Miechows: w par: Gołcza, niedaleko b. m-a: Wolbromia, w okręgu 3 milowym od granicy Austryi, o milę od Miechowa, gdzie zarząd powia: i sąd pokoju. Dom: 12 lud: 124 (1826). W r 1866 Komissya likwida- cyjna przyznała Feliksowi Cirewskiemu wła- ścicielowi dóbr Buk A. B. rs: 2,080 kop: 64 indemnizacyi za grunta włościanom na wła- sność oddane.

Buk wioska dzie: w gub. Radomskiej pow: Konskim, par: i gmi: Gowarczów, o pół m: od tej osady, mila 1 od Końskich, miejsca zarządu powia- towego i sądu pokoju. Dom: 3 lud: 23 (1826).

Buk osada leśna w gub. daw. Kaliskiej teraz Piotrkow. pow. Noworadomskim, par. i gmi. Brzeźnia, w jurysd. sądu pokoju w Radomsku, 7 m. od mia. gub. Piotrkowa. Dom 1 lud. 5 (182[illegible]).

Bukienka lub Bukinka (Kolonia) należąca do dóbr dzie. par. i gmi. Kobiele wielkie w gub. dawniej Kaliskiej obecnie Piotrkowskiej, pow. i okręg. sąd. Noworadomskim, 5 m. od mia. gub. Piotrkowa, dom. 6 lud. 45. (1826). —

Bukonie wieś dzie. w obrębie dóbr Uchanie, w okręg. i pow. Hrubieszowskim gub. Lubelskiej niedawnemi czasy założona. —

Bukonie wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. i par. Marjampolskiej, w ekonom. Michalin, o milę od Marjampola miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju. Dom. 9 lud. 77 (1826). —

Bukowiec majętność dzie. daw. w woj. Mazowieckiem obw. Rawskim, obecnie w gub. Piotrkow. pow. Brzezińskim par. Ujazd, gmi. Łaszczyn(?), położona o 7 wiorst od stacji kolei żelaznej (Warszawsko-Wiedeńskiej) Koluszki(?) i przyjmując szosę, stąd ze stacji z miasta Tomaszowa idącym, którędy codzień omnibusy kursują, o ¾ m. od osady Ujazdu, mila 1 od Będkowa, a 4½ od mia. pow. Rawy. Posiada dwór. Dom. 25 lud. 208 (1826). — Rozległości przed uwłaszczeniem włościan włók 63, a w tej przestrzeni było lasu przeszło 6 włók wysoko-piennego sosnowego urządzonego podług przepisów leśnych. — Majętność ta składała się dawniej z trzech części lit. A. B. C. oznaczonych. Z tych znakomitszą A. i B. dziedziczył około r. 1835 Dezyderjusz Marszewski, syn Jakóba h. Jastrzębiec, część zaś C. Katarzyna Raciborowska i Brygida Jachowska. Następnie odziedziczył tę majętność po ojcu i posiadał ją w r. 1847–66 Andrzej Marszewski, syn Dezyderjusza h. Jastrzębiec b. sędzia okręg. Brzezińskiego, zmarły przed rokiem 1866, którym za uwłaszczone grunta włościańskie Komisja Likwidacyjna przyznała rs. 13,941 kop. 20 wynagrodzenia likwidacyjnego. Temi czasy dobra Bukowiec składają się z trzech części (Bukowca) A. B. C. w jedną całość zebranych oraz ze wsi Marszew i Kolonii Aleksandrów, Łaminy i Grzefów(?), dziś z uwłaszczonych. — W r. 1866 odkryto w tej wsi źródło wody mineralnej żelaznej której zbawienne skutki nikomu jeszcze prócz miejscowym nie jest znane. Źródło to znajduje się obok dworskiego gaju w pięknej i nader powabnej miejscowości, którą przy niewielkich wydatkach prawdziwie rozkoszną uczynić można a w obrębie

którego

którego zakład leczniczy pobudować wypada; w środku boru tego lasu znajduje się piękna łąka i 2 stawy, różne wzgórza i strumienie, a mianowicie rz. Tarnówka która powstaje z miejscowych źródeł i wpada do Pilicy. (z Kurjera codziennego № 233 z roku 1870). —

Bukowa folwark i wieś należąca do dóbr i gm. Osiek w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim, w jurysd. sądu pokoju w Staszowie w par. Wiązownica, nad strugą Lipówka zwaną, w obrębie 3 m. od granicy austr., 2 m. od mia. okręg. Staszowa, a 4. od miasta pow. Sandomierza. Domi 48 lud: 285 (1826).

Bukowa wieś dzie. w gub. daw. Kaliskiej teraz Piotrkowskiej w pow. Piotrkowskim, w parafii Bogdanów na drodze z Grocholic do Rozprzy, o 3/4 m. od Grocholic m. 2 od mia. gub. Piotrkowa miejsca jurysd. sądu poko. Dom. 9 lud: 52 (1826). — W dawniejszych czasach około r. 1815 wsie Bukowa i Borowa tworzyły jedno Dominium. —

Bukowa wieś dzie. do dóbr Goraj w gub. Lubelskiej pow. daw. Zamojskim teraz Biłgorajskim, par. i gmi. Sól o pół m. od granicy Austryjackiej 4 m. od mia. Janowa a półtory m. od Biłgoraja miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju. — Dom. 12 lud: 63 (1826). Tu się poczyna strumień Bukowa zwany który pomiędzy słupami 209–218 dotyka granicy Galicyjskiej i blisko miasta Rozwadowa w Galicyi uchodzi i rz. Sanu. —

Bukowa wielka lub Bukowo-wielkie mająt. wieś dzie. i główne miejsce gminy tegoż nazwiska w gub. Lubelskiej pow. Chełmskim, w parafii Sawin, w jurysd. sądu pokoju w Chełmie, o milę od. b. mia. dziś osady Sawina m. 2 1/2 od mia. pow. Chełma, a 5 1/2 m. od Krasnegostawu; ma cerkiew greko-katol: Dom. 107 a mieszkańców 560. (1826). — Wieś ta należała dawniej do dóbr Załuczek, a około r. 1857 wraz z dobrami Urusk zostawała w posiadaniu rodzeństwa Rusieckich. Kiedy w r. 1864 ~~wieś~~ dobra Bukowa wielka z wsią Mszanną zalegly w opłatach rat tow. kred. władze tegoż towarzystwa ustanowiły cenę sprzedażną tych dóbr na rs. 49,179 kop. 37 1/2. Po przemianowaniu w 1869 pobliskiego miasteczka Sawin na osadę wiejską, wcielono takową do gmi: tutejszej. —

AS

Bukowa mała z fol. holendernia, majętność dzie: w gub. Lubelskiej pow. Chełmskim, w par. Sawin gmi: Bukowa-wielka, blizko tejże wsi położona, a należąca dawniej wraz z poprzednią do dóbr Łukówek, jest obecnie własnością Artura i Wojciecha Ciemniewskiego, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał od rządu w r. 1866 rs. 8,721 kop. 66 wynagrodzenia likwidacyjnego. – Cena za któ- rą w tymże samym roku dobra pomienione miały być przez licytacyą sprzedane, ustanowioną była przez władzę tow. kred. na rs. 25,849. – Zaś w r. 1872, cena sprzedażna ustanowioną była przez władzę kred: na rs. 24,080. – Dom: 36. ludn: 196 (1826). – Wieś ta odległą jest od Sawina mil 1½ ½ od miasta pow: Chełma, a 5½ od Krasnego-stawu.

Bukowice wieś należąca do dóbr rząd: par. i gmi. Opoczno w gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim, o 3/4 ćwierci m. od od miasta pow. Opoczna, a 4 od Kwiskich. Dom.: 18. ludn: 174 (1826). –

Bukowice obacz Bukowie

Bukowie wieś należąca do dóbr rząd. par. i gmi: Kunów w dawnym woj. Sandomierskim dziś gub. Radomskiej, pow. Opatowskim, między Ku- nowem a Waśniowem, o pół m. od tychże osad 2¾ od miasta Opatowa miejsca zarządu powiato. i 7/4 juryzd. sądu pokoju. Dom.: 13 ludn. 68 (1826).

Bukowie przyległość do dóbr Stupia w gub. Radomskiej pow. Opoczyńskim par. Skrzyca m. 4½ od Kwiskich Dom. 1 ludn. 3 (1827)

Bukowie górne dominium i wieś dziedziczna w dawnym woj. Kaliskim, obecnie w gub. i pow. Piotrkow. w par. Drużbice o m. 2½ od mia. gub. Piotrkowa Dom.: 14 ludn.: 117 (1826). – Do dóbr Bukowie należą przy- ległe fol. Huta-Bukowska, Michałów i Kolonije Pólko, Kempy i Zbiców. Rozległość tych dóbr wyno- siła przed uwłaszczeniem włościan włók 120 morg. 3 pręt: 134 miary reńskiej, grunta orne są II i III klassy. Właścicielem tych dóbr był w r. 1864 – 72 1874 Teodor Jeżnicki syn Karola h. Elbwina, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał od rządu rs.: 4,836 kop. 38 wynagrodzenia likwidacyjnego. –

Bukowiec z przyległością Bugaj majętność dzie w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim okręgu Szadkow. par. Klicików, w obrębie 3 m. nadgranicznym od strony Prus, 2 m. od mia: pow: Sieradza miejsca juryzd. sądu pokoju (własność w r. 1872–1874. Teobalda Zakrzewskiego) Dom.: 8 ludn. 49 (1826). – Władze tow: kred. wystawiają

wystawiając na sprzedaż te dobra, w 1864-68 za zaległe raty tow: kred: ustanowiły do licytacyi sumę zaczątek rs: 7,002 ~~na sprzedaż tych dóbr~~. —

Bukowiec majętność dzie: w gub: i pow: Radom: par: i gmi: Skaryszew między Maryszewem a Wierzbicą, w gruntach piaszczystych i sapach z lasem o 3 w: od Wierzbicy, m. 1/4 od Maryszewa, 2 m. od mia: gub: Radomia. + Zdobi tę wieś Dwór porządny i ogród, w którym utrzymywane były przykłowiem rzeszego wielkie jedwabnikie. Dom: 18 lud: 95 (1826). — Ks: Franciszek Szczygielski w opisie powiatu Radomskiego wywodzi stąd ++ familię Bukowieckich, z niej się później piali Chlochobowie którzy prócz tego + posiadali i Maliszów, po nich dziedziczyli tu około r. 1791 Kaniewscy. Następnie około r. 1829 był właścicielem tych dóbr Piotr Celestyn Bielski który ten majątek nabył za złp: 86,000 a ponim odziedziczył i posiadał w r. 1839 ~~syn jego~~ Jan Bielski.

Bukowiec realność w gub: Radomskiej pow: Opoczyńskim, par: Pilczyca od Końskich mil 5. Dom 1 lud: 8 (1826). —

Bukowiec za rządu pruskiego Königsbach zwana, wielka wieś folwarczna w dawnym wor: Kaliskim dziś w gub: i pow: Piotrkowskim, par: Jurowice nad rzeczką Kurówka przy samej granicy (wor: Mazowie:), półtory m. od Będkowa, tyleż od Rzgowa, 4 m. od mia: gub: Piotrkowa. Dom: 64. lud: 441 (1826). — W latach 1856-58 posiadali tę majętność małżonkowie Kawiscy. Maciej Kawiski syn Michała a brat Andrzeja i Józefa są z herbu Gozdawa, pierwszy z nich był współwłaścicielem Bukowca. —

Bukowiec wieś w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim w ~~pow:~~ i okr: sąd: Sieradzkim, w gmi: i Brzeźno. —

Bukowiec kolonia należąca do dóbr dzie: Chalanka w daw: Woj: Mazowieckim obw: Rawskim, obecnie w gub: Petrokowskiej, pow: Brzezińskim, par: Mszczonów, w: 6 od mia: pow: Rawy. Dom: 8 lud: 56. (1826). —

Bukowiec majętność dzie: dawniej w Woi: Mazowie: pow: Rawskim, teraz w gub: Petrokowskiej pow: Brzezińskim, par: Żelechlinek mil 2½ od mia: pow: Rawy. Dobra te według wykazu hypotecznego składają się: z wsi i fol: Bukowiec, z wsi dawniej zarobnej Przyjazd, oraz kolonij: Chociszew, Petrynów i Pu(?)szjanów. Szacunek onych w stosunku do opłacanego podatku gruntowego wynosił rs: 10,181 kop: 12½ i od tej cyfry licytacya odbyć się miała w d: 7/19 Marca 1873. – Z pożyczki tow: kred: pozostało do umorzenia w dniu sprzedaży jak wyżej, rs: 125 kop: 29. (Września 1839 dzie: dziedzicy) tu Katarzyna Kurpiejewska i Franciszek Chociszewski a część miał i skarb publiczny. – W r. 1864 majętność ta należała do Konstancyi Chomętowskiej matrondi, Franciszka Chomentowskiego h: Lis, która za uwłaszczone grunta włościan otrzymała od rządu rs. 16,326 kop: 95 wynagrodzenia likwidacyjnego. Do majętności tej należał w 1855 las zamknięty rozległy włók 14 podzielony na 60 porębów, przez pierwsze 30 lat tylko starodrzew miał być wybierany a w następnych latach 30 sto kolej rocznie porębów miała być zachowana. –

Bukowiec wielki wieś należąca do Wielkie posiadaczów w gub: Płockiej pow: Mławskim, par: Janowiec nad granicą pruską, m: 2½ od Mławy niż sąd: zarządu powiatowego i juryzd: sądu pokoju. Część ziemska lit. A na Bukowcu wielkim, z przyległością na Bukowcu małym, tworzy osobne dominium, które płaciło przedtem ofiary zwyczajnej rs: 10 kop: 80½ a stosunkowo obciążone było pożyczką tow: kred: 2go okresu rs: 810. – ~~Dom: lud: 23 (1827)~~

Domy: 4 lud: 23 (1827). –

Bukowiec mały wieś cząstkowo-szlachecka w tak Wiśnie samem jak i tamta położeniu blizko granicy Pruskiej w gub: Płockiej w pow: i okręg: sąd: Mławskim, mil 2½ od mia: pow: Mławy. Ta część Mazowsza ziemią Zawskrzyńską niegdyś nazwana, nosi także i nazwę Pobórza albo Poboczna, a szlachta cząstkowa na niej osiadła zwana bywała Poborzanami lub Pobocanami. Ustępuje to strona pod względem gleby i kultury, wszystkie tam same piaski i jałowce, wyjąwszy w okolicy Bielaw, Grzebska, Bukowca gdzie gleba jest lepsza. –

Bukowiec majętność dzie: w daw: Woi: Podlaskim obecnie w gub: Siedleckiej pow: Konstantynowskim, par: Górki o milę od Konstantynowa, 2 m: od Biały, z cerkwią grecko-kat: Dom: 40 lud: 340 (1826). – O ćwierć m: ztąd we wsi Leśna zwanej leży wspaniały klasztór XX: Paulinów sławny cudownym obrazem Matki Boskiej która się tegoż samego r. objawiła, w którym Wiedeń przez (króla) Jana Sobieskiego oswobodzonym został, to jest: 1683. Majętność tę posiadał w 1829 – 37

posiadał r 1829–34 Michał Wężyk h. Wąż, który ją nabył za summę złp: 140,000. –

Bukawice obacz Bąkowice

Bukawiec miejscowość w gub: Kaliskiéj pow: Wieluńskim, w obrębie 3 mil. pogranicznym od strony Pruss. –

Bukowina wielka wieś w dawnéme woi: Dziś gub: Lubelskiéj pow: Biłgorajskim, w par: Tarnogród w ordynacyi Zamojskiéj. Leży na wzgórzach przy saméj granicy Galicyi Austryjackiéj, o 3/4 m: od mia: Tarnogrodu 6 m: od mia: Janowa, a m: ? od miasta powiatowego Biłgoraja, miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 211 a mieszkańców 1173 (1826). – Wieś Bukowina nazwę swą wywodzi od [skreślone] Klasztoru i niedźwiedzi, które się tu osiedlały z wyspin, upajać się bukowiną, jeżeli już rosła. –

Bukowina wieś fab. w gubi pow: Kaliskim należąca do dóbr dzi. par: i gmi Błaszki, o czwarto m: od tego miasta, 3 od miasta gub: Kalisza a ? od mia: Warty miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom 19 lud: 176 (1826). –

Bukowina przedmieście b: mia: Dziś osady Kłodawy przedtem w Woi: Mazowieckim dziś gub: Kaliskiéj pow: Kolskim par: i gmi: Kłodawa, 3 m: od mia: pow: Łęczycy. – Dom: 2 lud: 4 (1826). –

Bukowiny lub Bukowiany wieś Dziś w dawnym woi: Sandomierskim teraz w gub: Radom: pow: par: i gmi: Opatowskiéj o mili od mia: pow: Opatowa miejsca jurysd: sądu pokoju należy do dóbr Opatowskich familii Potockich. Dom: 11 lud: 94 (1826).

Bukówka wieś fab. aal. do dóbr dziś Stabrza w gub: Warszawskiéj pow: Błońskim par: i gmi: Miły w jurysd: sądu pokoju w Błoniu, na dawnym traktcie pocztowym z Warszawy na Mszczonów Rawę, Częstochowę do Krakowa górnego, o półtory m: od Mszczonowa 5 1/2 od Warszawy. Dom: 9 lud: 48 (1826). –

Bukówka fab. i wieś Dziś przedtem Jaszczskich, w byw: Woi: Sandomierskim dziś gub: Radomskiéj pow: i okręg: sąd: Opatowskim par: Pawłów, o mile od Waśniowa mila 1/4 od Kunowa m. 4 od miasta pow: Opatowa. Dom: 14 lud: 52 (1826). –

Część Bukówki należy do dóbr Łaźniów. –

Bukowna mała rzeczka w gub: Lubelskiej pow: Biłgorajskim; poczyna się zbieg własach pod wsią Krzyżkowe blizko Janowa, płynie od północy na południe ku zachodowi, przez wsie: Uście, Momoty, Łążek a przebiegłszy mil 3½ wchodzi do Galicyi gdzie wpada do rzeki A5 Sanu, pod mia: Rozwadowem, nie jest spławna. —

Bukowno majętność dzie: w gub: pow: i okręg: sąd: Radomskim w gmi: Radzanów w par: własnej, z kościołem farnym i Dworem. Dym: 29. lud: 220 (1827) Leży przy wielkich lasach na drodze z Przytyka do Wyśmierzyc między Białobrzegami a Przytykiem, o milę od ~~tej mili~~ od Przytyka, półtorej od Wyśmierzyc, tyleż od rzeki spław: Pilicy, 4. od mia: gub: Radomia. — Ma grunta po części piaszczyste a po części żyzne, las sosnowy. Dwór murowany, zabudowania w stanie najlepszym dostateczne, stosunki włościan urządzone tak, że włościanie mają oddzielny swój własny las, a w lesie dworskim, ani wrąb, ani pastwisko i również po gruntach dworskich ani nawet po ugorach niewolno im paść; Dobra te żadnemi serwitutami nie obciążone mają rozległości włók 38 morg 13, a w tem lasu wysoko—piennego i starodrzewu, włók 13 morg 7. — Dobra te w 1871 dnia 23 Marca, miały być sprzedane w drodze działów przez licytacyą, od summy rs: 38,433 kop: 33 rozpocząć się mającej. Dawne to dziedzictwo Lezeńskich, i ich sukcessorów, którzy je sprzedali ku schyłkowi 18go stulecia. Około r 1829 Bukowno było własnością Andrzeja Badowskiego który je nabył za summę złp: 100,000; dalej około r 1839 była w posiadaniu Michała Sadkowskiego, a następnie Franciszka Zakrzewskiego zmarłego w d: 9 Pazdziernika 1861 r: Ciało jego złożone w Bukownie do grobu który on dla swoich dobroczyńców Sadkowskich przed niedawnym czasem wymurował, niespodziewając się że sam obok nich tak rychło spocznie. — Był synem zacnych ale nie zamożnych, licznemi dziećmi otoczonych rodziców. Ciotka ukochawszy go jak własnego syna, umierając za syna przyjęła, a przeto znacznym obdarzyła majątkiem, oprócz bowiem Bukowna był on dziedzicem i Matczyna. Żył zaledwie lat 33. — Po śmierci jego Bukowno przeszło w spadku na małoletnich

Stanisława

Stanisława i Jana Kalkrzewskich, którym Komisya likwidacyjna przyznała w r. 1866 rs: 5,004 kop: 20 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie. —

Bukowno wielka wieś poduchowna ~~dziś~~ później rząd: w daw: woi: Krakowskim teraz w gub: Kieleckiej, par: i gmi: Bolesław, w jurysd: sądu pokoju w Olkuszu, w obrębie 3 milowym od granicy Austryi i Prus, nad rz: Białą-Przemszą między Bolesławem a Sławkowem, o ćwierć m: od tegoż b: miasta dziś osady, półtory od mia: pow: Olkusza. Sławna bogatemi pokładami galmanu, który się wydobywa w pobliskiej kopalni Ulisses zwanej, i na gruntach włościan tej wsi. Znajdują się tam pośród przestrzeni † włościańskiej, kawałki gruntów, ani pod ogrodowe, ani pod orną, uprawę nie zajęte, na których dawniej bo jeszcze w r. 1798 dokonywane były przez rząd pruski a następnie przez rząd polski poszukiwania górnicze. — Od r. 1820 do 1840 wydobywano tutaj co rocznie przeszło 20,000 ~~tysięcy~~ kibli galmanu, ale teraz produkcya coraz więcej jest ograniczona, dla coraz pośledniejszego galmanu, który od innych gatunków mniej procentuje. Kiedy w 1798 liczono w Bukownie dymów tylko 100, w kilkadziesiąt lat później a mianowicie w 1826 było tam domów 134 zamieszkałych przez 483 mieszkańców. — Od Rabsztyna przez Olkusz, Bolesław, Ujków, Bukowno, Sławków ciągną się przerwami wzgórza aż do Strzemieszyc pokłady gniazdowe rudy galmanu.

Bukowno wieś należąca do dóbr rząd: par: i gmi: Olsztyn w dawnym woi: Krakowskim pow: Olkuskim obecnie w gub: Piotrkowskiej pow: Częstochowskim w jurysd: sądu pokoju w Żarkach. Leży na wzgórzu w gruntach opoczystych, o pół mili od b: mia: i starostwa Olsztyna, 1½ od Przyrowa, m. 9 od mia: Olkusza. Dom: 23 lud: 189 (1826). — Podług lustracyi 1765 wieś Bukowno płaciła do skarbu rzeczy pos: kwarty złp: 177 groszy 21. — Ukazem Naj: ~~Wys:~~ 7 go Lipca 1868 folwark Bukowno wraz z 5 ciu innemi folwarkami b: starostwa Olsztyńskiego nadany został jenerał-majorowi Moller. Niedaleko ztąd na jednej z gór miasteczko Olsztyn otaczających, wznoszą się ruiny sławnego niegdyś zamku Olsztyńskiego, który jeszcze dotąd okazałością swą przechodnia zachwyca. —

Bukowo wieś należąca do dóbr rząd: Rydzewo, daw: w Woi: i obw: Augustowskim, dziś w gub: Łomżyńskiej, pow: Szczuczyńskim

A S

pow: Szczuczyńskim w par: Rajgród, w jurysd: sądu pokoju w Szczuczynie na dawnym trakcie pocztowym, z Warszawy do Kowna, między Grajewem a Rajgrodem, o milę od tychże osad, 4½ od mia: pow: Augustowa. Dom: 15 lud: 83 (1826). –

Bukowo wioska Rzą: w gub: Kaliskiej pow: dawniej Konińskim teraz Słupeckim w par: i gmi: Zagórów w jurysd: sądu pokoju w Pyzdrach, 3 m: od Konina, a niedaleko od d: mia: dziś osady Zagórowa. Dom: 5 lud: 26 (1826). –

Bukowo-wielkie wieś rząd: w gub: Łomżyńskiej pow: Szczuczyńskim, w par: Szczuczyn, w jurysd: sądu pokoju w Szczuczynie w obrębie 3 m: od granicy Pruss, nad rzeczką Wyssa między Wąsoszem a Radziłowem o milę od tychże osad, 11 m: od mia: pow: Augustowa Dom: 8 lud: 43. –

Bukowo małe wieś rząd: tuż przy Bukowie wielkiem położona, w gub: Łomżyńskiej pow: Szczuczyńskim w par: Szczuczyn w jurysd: sądu pokoju w Szczuczynie, w obrębie 3 m: od granicy Pruss nad rz: Wyssa między Wąsoszem a Radziłowem, o mile od tychże osad, m: 11 od Augustowa. Dom: 5 lud: 26 (1826). –

Bukszenie wieś rząd: w gub: Suwalskiej pow: Daw: Marjampolskim, teraz Władysławowskim, w ekonomii Lesnictwo w par: Władysławów, w obrębie 3 m: od granicy Pruss, nad rz: Nawa lub: Wawa zwana, o pół m: od granicy pruskiej, półtory od mia: pow: Władysławowa 7 m: od Marjampola miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 13 lud: 87 (1826). –

Bukszyszki fol: Rzą: w gub: Suwalskiej pow: i okręg: sąd: Sejneńskim, par: i gmi: Świętojeziory, 5 m: od miasta pow: Sejn. Dom: 2 lud: 22 (1826). –

Bulkowo fol: i wieś parafialna w gub: i pow: Płockim w gruntach urodzajnych, na drodze z Wyszogroda do Drobina o milę 1¼ od tej osady Bodzanowa, 3½ od mia: gub: Płocka. Ma kościół par: drewniany, sadek przy probostwie. Dom: 17 lud: 129 (1826). – Było dawniej starostwem później zostawało w possesyi emfiteutycznej Kościszewskich. Dziś jest w posiadaniu Krzyszewskich. Pod tą wsią widać okopy z wieków dawnych. Uczony Hypolit Gawarecki utrzymuje że starożytni słowianie, na tych okopach we środku otaczających, w czasie religijnych i narodowych zgromadzeń załatwiali uroczyście wszelkie czynności publiczne. –

Bulkowo ~~kościelne~~ kolonia nal. do dóbr Bulkowo Kościelne, w gub. i pow. Płockim, 3 m. od m. g. gub. Płocka. Dom. 16 lud. 204 (1826). — Należy do jurysd. sądu pokoju w Płocku. —

Bulkowo wieś i wójtostwo nal. do dóbr rząd. Gładkowo, dawniej w gub. Płockiej teraz Łomżyńskiej pow. i okręg. sąd. Pułtuskim, par. i gmi. Winnica o milę od m. pow. Pułtuska. Dom. 17 lud. 183 (1826). —

Bulowizna realność rząd. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, par. Puńsk wnopodatkowej tej osady, 3 m. od m. pow. Sejn. Dom. 1 lud. 11 (1826). —

Butanowice fol. rząd. w gub. Suwalskiej, pow. Kalwaryjskim wcielonym w rząd. par. i gub. Kalwaryi o milę od tego miasta. Dom. 4 lud. 31 (1826). —

Butkiškowski znaczna majętność dzie. w gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim, w par. i gmi. Urdomin o mil 2½ od m. Kalwaryi, miejsca zarządu pow. i sądu pokoju. Dwór i folwark. ~~Dom.~~ lud. 21 (1826). — Wzmiankowany to majątek ~~skład~~ do którego należą jako przyległości f1. Bielanice f2. Wygranice f3 Szibarty f4 Części na Strumbagłowie A. f5. Gołodusie f6 Łąka Połonce; jeziora następujące w obrębie dóbr znajdujące się: f1, Kalinis f2, Jegielis, f3 Gilbut większy inaczej Gilbene, f4 Gilbut mniejszy v. Łopuszek f5 Malinnik, f6 Czaryle czyli Czarne, mniejsze uroczysko f7 Wart na szpie. Dobra te były około r. 1857 własnością Włodzimierza Bucharyna, a gospodarstwo w nich na wielką rozmiary było urządzone. Były tu niedawno jeszcze obszerne lasy, które po większej części zwalily. Szacunek tych dóbr w r. 1865 kiedy na sprzedaż przymusową wystawiane były, ustanowiony był przez władze pow. kred. na rs. 26,642 kop. 25. —

Bundziki wioska rząd. w gub. Suwalskiej pow. Maryampolskim par. Skrandzie, gmi. Antanowo, i Szumsk 5 m. od m. pow. Maryampola. Dom. 4 lud. 46 (1826). —

Bundzikiszki wieś dzie. w gub. Suwalskiej pow. daw. Maryampolskim w par. i gmi. Błogosławieństwo. Dom. 5 lud. 33 (1826) odległa jest mil 10½ od Maryampola miejsca jurysd. sądu pokoju. —

Bundzy wieś pryw. w gub. Suwalskiej pow. daw. Maryampolskim w par. i gmi. Błogosławieństwo.

Dawniej:

AS

Dom: 7 lud: 47 (1826). Od miasta pow: Marjampola + miejsca jurysd: sądu pokoju m: 9½. —

Buniki lub Boniki wieś rząd: w gub: Suwalskiéj pow: daw: Marjampolskim, teraz Władysławowskim; w jurysd: sądu pokoju w Marjampolu, par: Kajmele ekonom: rząd: i gmi: Kidule. Leży przy zbiegu 2 małych rzek, o ¾ m: od rzeki spławnéj Niemna 10 m: od mia: pow: Marjampola. Dom: 12 lud: 110 (1826). —

Bunikiele lub Bonikiele wieś należąca do dóbr rząd: i gmi: Kidule, w gub: Suwalskiéj, pow: Władysławowskim, w par: Kajmele, w jurysd: sądu pokoju w Marjampolu, niedaleko od rzeki spław: Niemna, 10 m: od mia: pow: Marjampola. Dom: 7 lud: 56 (1826). —

Bur lub Bór wieś dzie: ~~w gub~~ należąca do dóbr Józefowa w gub: Lubelskiéj, pow: Nowoaleksandryjskim par: Rybitwy w okręg: sąd: Kazimierskim, nad małą rzeczką wpadającą opół m: ztąd do Wisły i tyleż od Józefowa, 7½ m: od mia: gub: Lublina. Dom: 24 lud: 156 (1826). —

Buradów wieś dzie: do dóbr Siemień w daw: woj: Podlaskim, obw: Radzyńskim, obecnie w gub: Siedleckiéj, pow: Włodawskim, par: Parczew, nad wielkiem jeziorem, przy samej granicy b: woj: Lubelskiego o milę od mia: Parczewa, 2½ od Lubartowa, a 4 m: od Radzynia, z młynem wodnym, dom: 7 lud: 37 (1826). —

Buraki wieś należąca do dóbr rząd: i gmi: Sejny w gub: i pow: Suwalskim, par: Puńsk, blizko téj osady, 3 m: od mia: pow: Sejn miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 9 lud: 68 (1826). —

Buraków wieś dzie: w gub: i pow: Radomskim par: i gmi: Kowala-Stępocina niedaleko od osady Wierzbicy, półtory m: od mia: ~~pow~~ gub: Radomia, należy do dóbr Ruda-wielka, imienia Rychłowskich. — Dawniejszemi czasy dziedziczyli tu: Sulimowie, Kochanowscy, Chlewiccy a przy końcu upłynionego stólecia Czermińscy. — ~~[illegible]~~ W r. 1786 miała dymów 10, później około r. 1826 liczono tylko dom: 5, a mieszkańców 50. Grunta ma mierne, lasy znaczne. —

Buraków wielki lub duży fols: i wieś w gub: i pow: Warszawskim par: Wawrzyszew, dawniéj do szpitala św: Ducha czyli panien Marcinkanek należąca, a postanowieniem najwyższém z dnia 23 Września ~~[illegible]~~ (5 Października) 1816 wraz z dobrami

wraz z dobrami rząd: Marymont, Ruda, Bielany i Wawrzyszew nadane jako uposażenie dla instytutu gospodarstwa rolniczego, który w Marymoncie został urządzony. Była tu wówczas szkoła weterynarji stanowiąca oddział szkoły agronomicznej, a w końcu 1860 r. szkoła wiejska Wawrzyszewska, przeniesioną została do Burakowa do nowej budowli na ten cel wystawionej. Od r. 1862 szkoła wiejska w Burakowie nazywać się zaczęła szkołą niższych oficyalistów wiejskich i przeznaczoną została na wyłączne kształcenie się młodych ludzi, do niższych posług gospodarskich. Później szkoła ta przeniesioną została do Puław czyli Nowej Aleksandryi (w gub. Lubelskiej) do gmachów, na niegdyś instytut politechnicznego i rolniczo-leśnego przeznaczonych. — Buraków Wielki odległy jest od Warszawy pół m., a liczył w 1826. dom: 11. lud: 138 (1826).—

Buraków mały wieś dzie: należąca do dóbr Mociny, w gub. i pow. Warszawskim, par: Kiełpin, leży nad Wisłą, naprzeciwko Rajszewa, w gruntach piaszczystych, w obrębie 3 m. od twierdzy Nowogieorgiewskiej (Modlina), o $\frac{3}{4}$ m. od Warszawy. Dom. 12 lud: 81 (1826).— Pod Burakowem za Bielanami, jak wiadomo, była rafa na Wiśle w tych stronach najznaczniejsza tamująca żeglugę na tej rzece. Otóż w latach 1862–63 zapomocą statków mechanicznych wydobyto z koryta Wisły dwieście kilkanaście sztuk większych kamieni oraz mnóstwo ~~kam~~ mniejszych.—

Burawe jezioro na gruntach miasta Ostrołęki w powiecie Ostrołęckim ~~po~~ gub. Łomżyńskiej.—

Burbańce fol. pryw. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, par: Liszków, niedaleko od rzeki spław: Niemna 6 m. od mia: pow. Sejn miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom 1 lud: 16 (1826).— Należy do dóbr i gmi: Sudrawy.—

Burbiszki wieś dzie: w gub. Suwalskiej, pow: Sejneńskim, w par: i gmi: Łoździeje, leży nad obszernem jeziorem o półtory m. od miasta pow: Sejn miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju.— Dom: 20 lud: 125 (1826).— Wieś ta należała dawniej do dóbr Dumbeln, od których oderwaną i do dóbr Jenorajście przyłączoną została.—

Burbiszki wieś należąca do dóbr rząd: i gmi: Szidule w gub. Suwalskiej, pow: Władysławowskim par: Kajmele w terytoryum 3 m. od granicy Pruss, nad rze: Szeszupą zwaną, o półtory m. od Szak, tyleż od rzeki spław: Niemna, 10 m. od Marjampola miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 5 lud: 43 (1826).—

Burbiszki wieś rząd: w gub. Suwalskiej pow: Sejneńskim, w par: i gmi: Mirosław, w jurysd: sądu pok: w Sejnach

w Sejnach. Dom: 7 lud: 48 (1826). —

Burbony kolonia daw: czynszowa, z gruntów dworskich, dóbr Wyszyna niedawno utworzona, i tak nazwana przez właściciela dóbr Wyszyńskich Mikołaja hra: Gurowskiego na pamiątkę pochodzenia małżonki tegoż infantki Hiszpańskiej z domu Książ: Burbonów hiszpańskich. W gub: Kaliskiej pow: Konińskim par: Wyszyna. —

Burby wioska prywatna, w gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim par: i gmi: Giby, w jurysd: sądu pokoju w Sejnach, nad wielkim jeziorem, z którego wypływa rzeka Bratahańcza, o 2 m: od Sejn miejsca zarządu powiatowego i sądu pokoju. Dom: 4 lud: 36 (1826). — Należy do dóbr Hołny Wolmerowskie. —

Burczak młyn wodny w gub: Daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: Pułtuskim, należący do dóbr rząd: i par: Pułtusk, o pół m: od tegoż miasta. — Domów 2 lud: 12 (1826). —

Burdunowski wieś dzie: w gub: Kaliskiej, pow: Sieradzkim, niepodal od osady Złoczewa, 3 m: od Sieradza miasta pow: i jurysd: sądu pokoju. Dom: 9 lud: 25 (1826). —

Burdawa przyległość do dóbr dzie: Wólka-Kłucka w gub: Radomskiej, pow: Konskim, par: Grzymałków w jurysd: sądu pokoju w Szydłowcu, mil 2½ od mia: pow: Konskich. Dom 1 lud: 6 (1826). —

~~AS~~ **Burgajcie** wieś rząd: w gub: Suwalskiej pow: daw: Marjampolskim teraz Władysławow: w par: Sudargi w ekonom: i gmi: Kiduły, w obrę: 3 m: od granicy Pruskiej, o mil 11½ od Marjampola miejsca jurysd: sąd: pokoju. Dom: 33 lud: 261 (1826). —

Burkańce wioska dzie: w gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim par: Lisków o pół m: od rzeki spławnej Niemna 6 m: od mia: pow: Sejn. Dom: 3 lud: 22 (1826). —

Burlaki wieś dzie: do dóbr par: i gmi: Zatory, w gub: daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej pow: Pułtuskim w jurysd: sądu pokoju w Pułtusku od którego jest odległą półtory m: i tyleż od Serocka. Leży nad rzeką spław: Narwią. Dom: 10 lud: 56 (1826). —

Burluny wioska z folwarkiem należąca do dóbr rząd: par: i gmi: Sereje w gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim, 5 m: od mia: pow: Sejn miejsca jurysd: sądu pokoju. Wieś ta posiada 11 włók 12 morg: 57 prę: miary magdeburg: gruntu. Dom: 5 lud: 24 (1826). — Ukazem Naj: ~~Wy~~z: z dnia 25 kwietnia 1868 folwark Burluny wraz z 6. innemi folwarkami nadany został jako majorat Jenerałowi w orszaku J. C. M. Baronowi Fredeyks. —

Burniszki wieś należ. do dobr rząd. i gmi. i Kadaryszki, w gub. i pow. Suwalskim w jurysd. sądu pokoju w Sejnach par. Wiżajny niedaleko od tej osady, 8 m. od Sejn miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 14 lud. 152 (1826).—

Bursukowizna osada rząd. w gub. Suwalskiej pow. i okręg. sąd. Marjampolskim w par. Mołczyszki niedaleko od tej osady, od Marjam. m. 5½. Dom. 2 lud. 20 (1826).—

Burwin wieś Dzie. i w gub. byw. Woj. Podlaskim dzisiejszej gub. Siedleckiej, w pow. i okręg. sąd. Bialskim w par. i gmi. Łomazy, o milę od tej osady, półtory od mia. pow. Biały. Wieś ta należy w części do dóbr Krasówka dawniej imienia Godawskich następnie Kwiatkowskich Dom. 23 lud. 84 (1826).— Część Burwina lit. A. stanowi oddzielny majątek ziemski mający rozległości morgów nowopolskich 414 prt. 268. budowle gospodarskie i dom mieszkalny wygodny nowo wzniesiony, korzyści propinacyjne pola także w części zdatny do budulca.

Buryszki fol. rząd. w gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim, par. i ekonom. Ludwinów, blisko tej osady, mil 2½ od mia. pow. Kalwaryi miejsca jurysd. sądu pokoju. Domy 1 lud. 22 (1826).—

Burzaki lub Burskki. Dom mieszkalny na przedmieściu Lubelskim Lemszczyzna zwaném, od wiorst od mia. gub. Lublina odległy, w gub. i pow. Lubelskim w gmi. Dawn. Stawin; folwark ten i przyległa Lemszczyzna należały w r. 1866 do Józefa Pstrokońskiego któremu rząd przyznał rs. 416 kop. 28 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom wydzielone.—

Burzec lub Burzce majętność Dzie. w gub. Siedleckiej pow. Łukowskim par. i gmi. Wojcieszków nad rzeką Bystrzycą, i pół m. od osady Adamowa, 2 m. od Łukowa miejsca zarządu powiatowego i jurysd. sądu pokoju. Dwór porządny. Dom. 57. lud. 385 (1826).—

W latach 1847–48 było tu gospodarstwo znakomite odznaczające się wzorowem chodowaniem owiec wysoko poprawnych których tu wówczas liczono przeszło 1200 sztuk. Majętność tę posiadał w r. 1818 podobno Karol Sosnowski sędzia grodzki Krzycki, następnie w latach 1837–60 zostawała w posiadaniu Aleksego Dmóchowskiego syna Jana h. Pobóg zmarłego w Burcu dnia 13 lipca 1860 r. Był to jeden z najzacniejszych powszechnego szacunku obywateli, pochowany na cmentarzu kościoła parafialnego w Wojcieszkowie, o milę drogi od Burca odległego. W r. 1867 Komisya likwidacyjna przyznała sukcesorom Aleksego Dmóchowskiego właścicielom dóbr Burzec rs. 14787 kop. 87 indemnizacji za uwłaszczone grunta włościańskie.—

Dobra

Dobra Burzec z kolonią Jasnosz i przyległością na wsi Kożuchowie Andrzejki osadą Blichy zwaną oszacowane były w r: 1840 do licytacyi przez ustawę tow: kred: na rs: 47,117. —

Burzecka wola wieś dzie: w daw. Woj: Podlaskim dziś gub: Siedleckiej pow: Łukowskim par: i gmi: Wojcieszków, o ćwierć m: od byl. mia: Adamowa, 2¼ m: od Łukowa gdzie zarząd pow: i sąd pokoju. Wieś ta należała w przedostatnich czasach wraz z przyległą włością Wojcieszkowem, do familii Suchodolskich. Dom: 17. lud: 115 (1826). —

Burzenin lub **Bużenin** małe przedtem mia: i włość dzie: w daw: Woj: i pow: Sieradzkim, dziś w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim, nieopodal od rzeki Warty o milę od Widawy, najbliższej stacyi pocztowej, 8 m: od Kalisza miasta gub: a 2 m: od Sieradza miasta pow: i miejsca jurysd: sądu pokoju. Ma kościół par: katolicki murowany, szkołę elementarną, a w r. 1830 liczyło domów drewnianych 50 a murowanych 3 zamieszkałych przez 398 chrześcian a 130 żydów razem 528 mieszkańców, utrzymujących się z rolnictwa i rzemiosł pospolitych. W 30 lat później (w r. 1861) znajdowało się w Bużeninie domów 44 a mieszkańców 645. — Z powodu swego wewnętrznego charakteru, który je zbliża więcej do wiejskiego niż do miejskiego typu, przemienione zostało w r: 1869 na osadę wiejską i włączone do gmi: Majaczewice. — Dobra te opłacały rocznie (ofiary) 24 grosza Złp: 724. — W Bużeninie i przyległej wsi Majaczewicach są znaczne kopalnie wapna dodukujące ten artykuł na handel. Ztąd pisze się familia Mniszchów. W ostatnich czasach a mianowicie w r. 1850 – 58 dobra Burzenin – Strzałki i Witów w Sieradzkim były własnością Adama Kobierzyckiego. W spisie urzędowym szlachty wylegitymowanej po roku 1851 czytam Maryannę Józefę z Węgrzyków wdowę po Józefie, Andrzej Feliksa Władysława i Antoniego Michała Kobierzyckich synów Józefa h: Korab. —

Burzówka osada przyw: w gub: Radomskiej pow: Kozienickim, par: Magnuszew, gmi: Trzebień nieopodal od Magnuszewa, mil 6¼ od mia: gub: Radomia. Dom: 1 lud: 3 (1826). —

Burzwieska wola wieś dzie: w gub: i pow: Radomskim par:

par: Lisów 3 m: od mia: gub: Radomia. Dom: 8 lud: 62 (1826). —

Burzymy fol: rząd: w gub: Łomżyńskiej pow: dawniej Augustowskim, teraz Szczuczyńskim par: i gmi: Grabowo, o mil 9 ½ od mia: pow: Augustowa a m: 2 ½ od Szczuczyna miejsca juryzd: sądu pokoju. Dom: 3 lud: 17 (1826). —

Burzyn wieś rząd: parafialna w gub: Łomżyńskiej pow: Daw: Augustowskim teraz Kolneńskim nad rzeką Biebrzą a raczej kanałem spławnym Augustowskim, o milę od jego ujścia do Narwi, półtory m: od b: miasteczka Jedwabnego tyleż od Wizny, 13 m: od mia: pow: Augustowa. Kościół parafialny. Dom: 10 lud: 44 (1826). —

Busieniec wieś rząd: nal: do dóbr par: i gmi: Hrubieszowskiej, w gub: Lubelskiej pow: i okręg: sąd: Hrubieszowskim. Leży w równinie blisko Jarosławic, o półtory m: od Uchań, 2 m: od mia: pow: Hrubieszowa. Dom: 6 lud 48 (1826). —

Busina dominium i wieś rząd: w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim okręg: sąd: Szadkowskim par: Baldrzychów, nad małą strugą Pisia zwaną wpadającą nie opodal ztąd do Neru, o milę od osady rękodzielniczej Poddębie, 4 m: od mia: pow: Sieradza. Dom: 12 lud: 134 (1826). — Dziedziczył tu w r 1856 – 58 Ignacy Kończykowski, następnie Dominik Puchalski. —

Busk lub Busko niewielkie miasteczko rozwlekle zabudowane w daw: Woj: Krak: Dziś w gub: Kieleckiej pow: Stopnickim w par: i gmi: tegoż nazwiska (w dekanacie Wiślickim) Leży na wzgórzu wśród okolicy żyznej między Pińczowem a Stopnicą, o 2 m: od tychże miast, tyleż od Nowego-miasta i Wiślicy, 12 m: od Krakowa a 31 od Warszawy. Należy do miast w Polsce odległej starożytności sięgających albowiem według podań miejscowych, było jeszcze w początkach 13 wieku liche wioseczką i dopiero w 1287 Leszek Czarny pozwolił proboszczowi i mniszkom zamienić wieś na miasto. Był tu dawniej klasztor, z pięknym kościołem panien zakonnych św: Norberta fundowany przez Witta biskupa płockiego i brata jego Dersława h: Janina w r 1200. Gdy w roku 1819

kościół ten

Kościół ten wraz z klasztorem przypadkowo spłonął,
przeniesiono pp. Norbertanki do Pińczowa. Miasto
zabudowane w czworobok z frontami na obszerny rynek
którego środek ozdabia niewielki lecz czysto utrzy=
many ogród spacerowy, staje się właściwie miastem
przez 2 lub 3 miesiące letnie. Gdy bogate żupy wie=
lickie i Bocheńskie tudzież warzelnie ruskie po
pierwszym podziale polski weszły w skład monar=
chii austryjackiej, król Stanisław August pil=
nie się zajął poszukiwaniem soli w granicach
obecnego królestwa. Zwrócono szczególnie uwagę
na okolice nad Wisłą naprzeciw Wieliczki i Bochni
tudzież na dolinę rzeki Nidy, i tak rozpoczęto znowu
pod Buskiem w r. 1783 badania geognostyczne,
a w następnym roku 1784 zebrano nawet towarzy=
stwo akcyjne do wystawienia tamże zakładu wa=
rzelnianego. Po wyrobieniu jednak w ogóle około
4000 centnarów soli, dla ubóstwa solanki, półtora
do dwa procentu, dalsze prace wstrzymano. Dzisiej=
szy zakład obejmujący kąpiele i źródło wody mi=
neralnej, w odległości półtorej wiorsty od miasteczka
wzniesiony był wielkim kosztem i naznaczoną
małą w r. 1834 przez akcionaryuszów z Warszawy,
którzy razem z placem rządu otrzymali na to
przywilej 25 letni. Po upływie tego czasu
zakład przeszedł na własność rządu za wypłace=
niem szacunku. Dla wygody publicznej
wystawiono przy źródle, okazały gmach muro=
wany kąpielowy zadziwiający ogromem, pięknym
kształtem, należytą wygodą i uwagi godną maszy=
neryą. W skrzydłach tego gmachu są na dole
i na piętrze mieszkania do ~~ele~~ wynajęcia. O kilka
dziesiąt zaś kroków murowana rotunda
zawierająca wodę do picia na pagórku
panującym nad okolicą, a przy drodze wiodą=
cej do miasta, szpital św. Mikołaja, ++
i domek szwajcarski z oranżeryą. Główny gmach
kąpielowy przegląda z daleka i spośród pięknej
alei prowadzącej od miasta i gruppy drzew
otaczających go dokoła, nader okazale się
prezentuje. Żałować należy iż grunt okoliczny
nie sprzyja roślinności i dlatego założony dla uprzy=
jemnienia tego miejsca obszerny ogród spacerowy

mimo

mimo wszelkich starań i troskliwości mało wzrasta. Cała ozdobą Buska stanowią obecnie gmachy klasztorne i piękny kościół gdzie między innemi grobowcami zasługuje na uwagę kamień z napisem: Derslaus de Chotel fundator ecclesiae et monasterii Buscensis obiit A. 1241. Jest w Busku stacya pocztowa i telegraficzna na sezon letni, załatwiające korrespondencyę w kraju i zagranicą, jest apteka, ... lekarz zdrojowy; są 2 cukiernie w których także i ~~potrawy~~ obiady do stania; pokojów jest w zakładzie bardzo mało a wynajęcie ich drogie; w mieście zaś które wcale się nie wznosi również jest ich szczupła liczba, przytem nędzne. Mimo to Busk jest rzeczywiście przyjemnem miejscem nie tylko dla wód mineralnych tamtejszych ale i ~~pod względem~~ dla swych pięknych okolic. Wiara w siłę leczącą zdrojów Buskich wzrasta rok rocznie. Wielu bawiących u wód przenosi zabawy swe na świeże powietrze. I tak powstały około r. 1862 wycieczki z podwieczorkami do Mikułowskiego lasu, to znowu do Szaniecckiego lub też do Skorocic, a nawet do cudnéj okolicy Mniar i Czarków. Busk tak jak wiele innych miast duchownych posiada przywiléj wyłączności od żydów i dlatego nie jest handlowem. Mieszkańcy których liczba w 1861 wynosiła ~~w r. 1861~~ 969. głów, utrzymują się najwięcéj z roli i uprawy anyżu którego tu i w okolicy tamtejszéj rocznie wiele set korcy zbierają. Pomiędzy tem miastem a Wiślicą i Nowym-miastem Korczynem nad rzeką Nidą w stronie jéj ujścia do Wisły znajdują się wielkie pokłady gipsu na mile kwadratowe przestrzeni; rozciągają się one głównie między Buskiem a Wiślicą, na płaszczyznach pokrytych czarnoziemem tłustym, i leżąc blisko pod powierzchnią ziemi, tak że pług ich dostaje, dobywanie więc jest łatwe. Kiedy według spisów statystycznych liczono w Busku w r. 1830 dom. tylko 85 a między temi 1 murowany, liczba ta wzrosta w przeciągu 30 lat do 1861 r. do ilości 150. — Jako niemające charakteru miejskiego zamienione zostało w r. 1869 na osadę i przyłączone do gminy wiejskiéj Wełcz któréj nadano nazwę gminy ~~Bu~~ Busk.

Bużno lub Buźno wieś [illegible] w gub. Lubelskiéj

lubelskiej pow: Hrubieszowskim par: Uchanie gmi: Jarosławiec, z kościołem grecko-katolickim. Dom: 51. lud: 283 (1826). — Leży między Uchaniem a Dubienką o m: 2¾ od mia: pow: Hrubieszowa, miejsca jurysdykcji sądu pokoju. —

Busowno Bussowno lub Buzowno wieś i włość dzie: w gub. lubelskiej pow: Chełmskim par: i gmi: Olchowiec, o półtory m: od Sawina, 4½ m: od mia: pow: Krasnego-Stawu. Ma cerkiew grecko-kat: dom: 40 lud: 254 (1826). — Całej obszerności było przed uwłaszczeniem włościan włók chełmińskich około 100, grunta po większej części pszenne, tak przecie włók 40 mieszczących w sobie i drzewostanowe. Kiedy w r. 1864 dobra te zaległy w opłatach rat tow: kred: zarządzie tegoż towarzystwa ustanowiły za szacunek tych dóbr summę rs: 20,196 kop: 25, zaś do powtórnej licytacyi w d: 5 lutego r. 1874 odbyć się mianej, szacunek podwyższony został do rs: 52,135 kop 20. — W terminie tym pozostało do umorzenia z pożyczki tow: kred: rs: 6560 kop: 89½. Kiedy w r. 1248 Jadźwingowie czyli Jaćwiagi zapuścili swoje zagony aż pod samo Chełm rabując okolicy Busowna, dognał ich w odwrocie Wasilko ks: Włodzimierski pod samym Drohiczynem, stoczył z niemi krwawą bitwę i na głowę poraził; pokonani Jadźwingowie mieli tam stracić 40 swoich książąt. Dla położenia końca tym ciągłym najazdom i rabunkom postanowili ks: ruscy zająć kraj Jadźwingów i zaludnić go ruskiemi osadnikami. —

Buszko lub **Buska** wieś dziedziczna w daw. woi: Podlaskim obw: Bialskim pow: Łosickim dziś w gub. Siedleckiej pow: konstantynowskim par: Sarnaki, gmi: Chlebczyn nad Bugiem o milę od Sarnak 5¾ od miasta pow: Biały. Należy do dóbr Klimczyce niegdyś Stanisława hr: Ossolińskiego. Dom: 9 lud: 76 (1826). —

Buszków majętność dzie: w daw. woi: Krakowskim dziś gub: Kieleckiej pow: Miechowskim par: Słaboszów między Działoszycami a Książem wielkim, o pół m: od Działoszyc, 2 m: od Miechowa miejsca zarządu pow: i sądu pokoju. Dom: 23 lud: 170 (1826). — Dobra te miały ustanowiony szacunek do licytacyi w dniu 26 sierpnia 1872 za zaległości tow: kredytowego rs: 12,900. —

Buszków lub Buszkowo majętność dzie: w daw: woi: Mazowieckim obw: Gostyńskim dziś w gub: Warszawskiéj pow: Kutnowskim, par: i gmi: Żychlin niepodal od téj osady, 2 m: od miasta pow: Kutna miejsca jurysd: sądu pokoju. — Dom: 4. lud 34 (1826) Około r 1836 dzierżeli tu Fijałkowscy i małżonkowie Drzewowie. —

Buszkówek wieś należąca do dóbr dzie: Buszkowa — w takiem samem jak i poprzednia położeniu, w gub: Warszawskiéj pow: Kutnowskim par: i gmi: Żychlin, 2 m: od m:a: pow: Kutna. Dom: 5 lud: 42 (1826). —

Buszkowice majętność dzie: daw: Leszczyńskich w gub: Radomskiéj pow: Opatowskim ~~pła~~ par: Ptkanów, blizko Wojciechowic, między Ożarowem a Opatowem, o półtory m: od tychże miast. Dom: 21. lud: 164 (1826). — Dobra Buszkowice z lasem Szerzow, wystawione będąc w latach 1867—70 przez władze ~~kra~~: kredytowej (nasprzedaż) [illegible] ustanowiony szacunek do licytacji w summie rs: 22,882. —

Buszkowo wieś i włość dziedziczna w gub: Kaliskiéj pow: daw: Pyzdrskim teraz Słupeckim par: Młolsk w gmi: Młolska wieś, blizko granicy pruskiéj o pół m: od osady Młolska, 4. od m:a: pow: Konina. Dom: 12 lud: 206 (1826). — Do dóbr Buszkowo należą pobliskie wsie: Papierowo, Dzierżysław i Radamy. —

Buszyce wieś dawniej zarobna do dóbr dzie: Kaski, w gub: Warszawskiéj pow: Błońskim, par: i gmi: Kaski. — Leży nad rzeczką Pisia zwaną na przeciwko wsi Drybusa, o milę od b: m:a: Wiskitek, 5 m: od ~~Warszawy~~ Łowicza. Dom: 15 lud: 109 (1826). —

Butary fol. dzie: w daw: woi: Kaliskim teraz w gub: Piotrkowskiéj pow: Noworadomskim w par: i gmi: Rodonisk, niepodal od tego miasta 4 m: od m:a: gub: Piotrkowa. Dom 1 lud: 25 (1826).

Butary kolonia należąca do dóbr daw: rząd: i par: Bulkowo, w gub: i pow: Płockim gmi: Małkolin, od m:a: gub: Płocka m: 3. Dom: 3 lud: 16 (1826). —

Butelumy wieś dzie: w gub: Suwalskiéj pow: Sejneńskim par: i gmi: Święto-jeziory, nad obszernym jeziorem, o milę od Serejów, 6 m: od miasta Sejn miejsca jurysd: sądu pokoju. Dom: 6 lud: 99 (1826). —

Butelunce wieś do dóbr dzie: Prepunty w gub: Suwalskiéj pow: i okręg: sąd: Sejneńskim. —

Poszyt 12 [illegible]

Butryniszki wieś rząd. w gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim par. ekonom. i gmi. Udrya, nad wielkiem jeziorem o milę od Olitty, tyleż od rzeki spław. Niemna i granicy Rossyjskiej, 8 m. od Kalwaryi miejsca zarządu pow. i sądu pokoju. Dom. 18 lud. 148 (1826). –

Buxty (Buksy) wieś Dzie. w daw. woj. dziś gub. Płockiej pow. Prasnyskim par. Dzierzgowo, o milę od granicy Pruskiej; 4 m. od mia. pow. Prasnysza gdzie zarząd pow. i sąd pokoju. Dom. 13 lud. 70 (1826). –

Bujcieszki wioska rząd. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim par. Puńsk, ekonom. Maćkowo 3 m. od mia. Sejn miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 3 lud. 26 (1826). –

Bujna osada prywa. w gub. i pow. Warszaw. par. Zerzeń, o półtory m. od Warszawy. Dom. 1 lud. 13 (1826). –

Bujnice majętność Dzie. i wieś w byw. Woj. Kaliskim, teraźniejszej gub. i pow. Piotrkowskim par. i gmi. Gorzkowice nad małą strugą wpadającą do rzeki Luciąży, o milę od Kamieńska 3 m. od mia. gub. Piotrkowa. Dom. 13 lud. 131 (1826). –

Bujniczki wieś prywa. w gub. i pow. Piotrkow. par. i gmi. Gorzkowice, blizko wsi Bujnice, o milę od Kamieńska, 3½ od mia. gub. Piotrkowa. Połowa tej wsi lit. A. należy do dóbr Plucice, druga zaś połowa do dóbr Dzie. Gorzkowice, wszakże w terytoryum onej ani grunt ani żadne zabudowanie Dominialne nieznajdują się. Dom. 16 lud. 138 (1826). –

Bujniczki ~~ob. Bojnów~~ wś. prywa. w gub. Suwalskiej pow. Sejneńskim, par. i gmi Łoździeje, 3 m. od Sejn miasta pow. i miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 1 lud 16 (1826). –

Bujnów ob. Bojnów ~~Dominium i wieś Dzie.~~ Buyny domin. i wieś w daw. gub. Kaliskiej teraz piotrkowskiej w pow. Piotrkowskim par. Łobudzice mil 5 od mia. gub. Piotrkowa Dom. 9 lud. 65 (1826). Majętność tę posiadał w 1856 i 58 Marcin Sporny z małżonką swoją. – Szacunek dóbr Bujny przez władze tow. kred. w r. 1864–68 ustanawiany był na rs. 14,458. –

Bujny wieś i gmi. w gub. i pow. Piotrkowskim par. Milejów w jurysd. sądu pokoju w Piotrkowie od którego to miasta o milę jest odległą. Dom. 15 lud. 107 (1826). Grunta tej wsi graniczą na północ z miastem Piotrkowem.

Bujny wieś szlachecka w gub. Łomżyńskiej pow. Mazowieckim w okręg. sąd. Tykocińskim, w par. i gmi.

w par: i gmi: Sokoły 8 m. od mia: pow: Łomży. Dom: 9 lud: 50 (1826). —

Bujny-Budziszewo wieś szlachecka w gub: Łomżyńskiej pow: Mazowieckim, w jurysd: sądu pokoju w Tykocinie — w par: i gmi: Sokoły, 7½ m. od mia: gub: Łomży. Dom: 5 lud: 38 (1826). — Pewne części ziemskie na Bujnach należą do dóbr dzie: Sokoły = ves nowa. —

Bujże wieś prywa: w gub: Suwalskiej pow: daw: Marjampolskim, teraz Władysławowskim, należąca do dóbr dzie: par: i gmi: Błogosławieństwo, w jurysd: sądu pokoju w Marjampolu, 10 m: od tegoż miasta. Dom: 5 lud: 64 (1826). —

Buża wioska prywa: w gub: Lubelskiej pow: Chełmskim, należąca do dóbr dzie: par: i gmi: Olchowiec, od miasta pow: Krasnego-stawu mil 4. dom: 2 lud: 14 (1826). —

Buzy rumunek czyli osada w gub: Płockiej pow: daw: Lipnowskim teraz Rypińskim par: Rypin. Składa się z dwóch części z których jedna mająca dom: 5 lud: 74 (1826) należy do dóbr donacyjnych Trąbin, druga zaś obejmująca domów 3. lud: 43 należy do dóbr Staro-rypin. — Wieś ta leży w obrębie 3 m: od granicy pruskiej, o pół m. od mia: pow: Rypina 4½ od Lipna miejsca jurysd: sądu pokoju. —

Bużyszka fol: i wieś dzie: w daw: Woj: Podlaskim pow: Węgrowskim, teraz w gub: Siedleckiej pow: Konstantynowskim, par: Krzyczówek, nad rze: spław: Bugiem blisko od Drohiczyna, mil 7¼ od mia: pow: Biały. Dom: 5 lud: 126 (1826). —

Bychawa = wielka miasteczko, własność dzie: i gmina w gub: i pow: Lubelskim. Leży przy zbiegu dwóch strumieni 5¾ mil na południe od Lublina, w pięknem położeniu górzystem, z przyozdobionym starożytnym kościołem parafialnym, (bożnicą żydowską) pałacem, obszernemi stawami i lasami, z szkołą elementarną, garbarnią i wielką warsztatami płóciennemi. Było to dawniej dziedzictwo i siedlisko familii Bychawskich, potem należała do Pileckich, Myszkowskich, Stoińskich, Steckich, Scypionow, a bliższych czasów w 1847–56 do Karola Zaniewskiego syna Józefa h. Korczak, a następnie 1859–64 do Zygmunta Sarneckiego, któremu rząd krajowy przyznał rs: 13,649, kop: 87 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. Piękny starożytny zamek a raczej pałac w Bychawie postawiony niegdyś przez dawnych właścicieli Steckich, a z wielkim gustem i staraniem odnowiony przez

teraźniejszego

teraźniejszego właściciela p. Sarneckiego spłonął w miesiącu Sierpniu r. 1860 do szczętu prawie, przyczem właściciel w samych ruchomościach poniósł szkodę oszacowaną na rs. 5000. Bychawa podług wiadomości urzędowych liczyła w r. 1830 domów murowanych 13 drewnianych 72, a mieszkańców 938 między temi 546 żydów, i w 30 lat później ludność ta nie się prawie powiększyła, liczyła bowiem w 1861 domów 77 zajmowanych przez 986 mieszkańców; a jako niemająca charakteru miejskiego zamienioną została w r. 1869 na osadę wiejską, i włączoną do składu istniejącej gmi. tegoż nazwi. — Oprócz jarmarków których było dawniej 11 do roku, odbywają się od r. 1859 w tej osadzie regularnie targi we wtorki każdego tygodnia. — Plebania Bychawska posiadała oddzielnie domów 10 a mieszkańców 84 (w r. 1826). —

Bychawa mała lub Bychawka wieś parafialna, pobliże Dzierz. w gub. i pow. Lubelskim, gmi. Tuszów, odl. m. od Bychawy wielkiej, 3 m. od mia. gub. Lublina, z pięknym kościołem murowanym i pałacykiem. Domów miała w r. 1826 55 a mieszkańców 421, prócz plebanii która liczyła dom. 7 a mieszkańców 65; lasu było w 1852 morg 450. Majętność ta składa się z dwóch głównych posiadłości lit. A. i B. w hypotece oznaczonych; należały one w wieku bieżącym do Marszewskich, dalej do Nieprzeckich i Rohlandów, z tych Franciszek Rohland syn Pawła h. Pogoń 4., b. jenerał b. wojsk pol. miał w małżeństwie Paulinę z Frinków zmarłą w Lublinie w r. 1854. Zwłoki jej złożone zostały w grobie rodzinnym, we wsi Bychawce. — Tu wygasła sławna w dziejach narodowych familia Radziejowskich na synie małoletnim Radziejowskiego kasztelanica który padł ofiarą nieszczęśliwej lekkomyślności. W ostatnich czasach część Bychawki lit. A. posiadał Zygmunt Chmielicki, i otrzymał w r. 1867 rs. 2,347 indemnizacyi za grunta włościanom na własność nadane. Także wynagrodzenie w summie rs. 4444 kop. 25 otrzymał od rządu poprzednio w r. 1866 Mikołaj Gintowtt właściciel dóbr Bychawka części lit. B.

Bychlew wieś należąca do dóbr rząd. i par. Pabianice w gub. Kaliskiej pow. daw. Sieradzkim teraz Łaskim w okręgu sądu pok. w Szadku, odl. m. od miasta Pabianic, 6 m. od mia. pow. Sieradza. Dym. 34 lud. 239 (1826). —

Bychowszczyzna fol. nal. do dóbr Drzewce i par. i gmi.

i gmi: Święto-jeziory, w gub: Suwalskiej pow: Sejneńskim mil 5 od mia: pow: Sejn, miejsca juryzd: sądu pokoju. Dom: 1 lud: 26 (1826). —

Bycz wieś dzie: w daw: woj: Mazowie: teraz gub: Warszawskiej, pow: Włocławskim — par: Choślno, o ¼ mili od osady Piotrkowa —, 4 m: od mia: pow: Włocławka. Dom: 15 lud: 138 (1826). Część na Byczu niezbyt mająca w sobie boru, należy do dóbr Sławska —

Byczki wielkie wieś daw: królewska, dziś do ks: Łowickiego należąca w dawnym woj: Mazowieckim, teraźniejszej gub: Piotrkowskiej, pow: Rawskim, par: Janisławice, ekonom: Głuchów, na drodze z Brzezin do Skierniewic, o milę od Jeżowa, półtory od Skierniewic a 2½ od Rawy. Dom: 53 lud: 294 (1826). — Należy do juryzd: sądu pokoju w Rawie. — Okolica obfituje w jałowiec na którym polawiają w znacznej ilości sławne kwiczoły Skierniewskiemi zwane. —

Byczki wieś dzie: należąca dawniej do dóbr Dańkowa lit. A. w byłem Woj: Mazowieckim obecnie w gub: Piotrkowskiej pow: okr: Rawskim, par: Biała gmi: Marjanów, o ¾ m: od Białej, 2½ od mia: pow: Rawy, a od stacyi kolei żelaznej Ruda-Guzowska wiorst 17½. — Dom: 12 lud: 76 (1826). — Rozległości włók 16 miary nowo pol: w dobrej ziemi. W r: 1856 odseparowaną została od dóbr Dańkowa, i oddzielnie miała być sprzedaną. —

Byczki wieś dzie: w gub: Łomżyńskiej pow: daw: Augustowskim teraz Kolneńskim, par: Puryte niepodal: od Stawisk, mil 12 od mia: pow: Augustowa. Według taryfy podymnego z r. 1786 posiadała wtedy dymów 4 a według późniejszych spisów miała w 1826 dom: 5 a lud: 31. Jest to podobno folwark.

~~**Byczyna** wieś należąca do dóbr Jaworzna nal: do dóbr Jedwabne w pow: Olkuskim gub: Kieleckiej między Jaworznem a miastem Chrzanowem. W r. 1798 miała dom: 89 —~~

Byczyna przyległość do dóbr Wilcza-góra w daw: ziemi Czerskiej, teraz w pow: Grójeckim w gub: Warszawskiej. —

Byczyna wieś dzie: do dóbr i par: i gmi: Poddębice w gub: daw: Warszaw: teraz Kaliskiej pow: Łęczyckim nad rzeką Ner, o ćwierć m: od b: miasta rękodzielniczego dziś osady Poddębic, 3 m: od mia: pow: Łęczycy. Dom: 8 lud: 116 (1826). — Należy do juryzd: sądu pokoju w Łodzi. —

Byczyna lub **Byczyno** fol. i wieś niegdyś duchowieństwa, królewska, a od r. 1830 własnością prywatną, w daw. Woj. Mazowieckim obw. Kujawskim, dziś w gub. Warszawskiej pow. i dekanacie Radziejowskim, par. tegoż nazwiska, na drodze z Radziejowa do Nieszawy, o milę od mia. pow. Radziejowa, tyleż od Osięcin i granicy Pruskiej, a 4 m. od mia. pow. Włocławka. Kościół par., szkoła elementarna, Dom. 24 lud. 204 (1826). Z folwarku tego płacono w r. 1825 dzierżawy rocznej złp. 3,547. W okresie lat 1852–62 dziedziczył dobra Byczynę i Przywieczerzyn Dominik Jaksa Kwiatkowski, następnie w r. 1866 Leon Jan Kwiatkowski, któremu komisya likwidacyjna przyznała rs. 9,363 kop. 44 indemnizacyi za grunta włościanom rozdawane.

Bydlin wielka wieś i włość dzie. niegdyś Gostkowskich w daw. Woj. Krakowskim, dziś gub. Kieleckiej pow. Olkuskim, w jurysd. sądu pokoju w Pilicy, nad rz. Białą-przemszą, o milę od Wolbromia, półtory od mia. pow. Olkusza, z kościołem par., dworem i folwar. Dom. 72 lud. 503 (1829). — pół m. od szosy wolbromskiej, półtory od stacyi Łazy przy kolei warszawsko wiedeńskiej. W r. 1852 istniała w tych dobrach fryszerka wyrabiająca tygodniowo 60 cetnarów żelaza, tamże miała być wtedy założona fabryka mydła i świec oraz garbarnia. Dobra Bydlin były około r. 1795 ~~były~~ własnością dzie. jenerałowej Mycielskiej, następnie przeszły w dom Gostkowskich. W r. 1865 szacunek dóbr Bydlin z przyległościami: Załęże, Zawada i Krzywopłoty ustanowiony był przez władzę tow. kredy. do licytacyi na rs. 54,000 który to szacunek zniżono w r. 1867 na rs. 46,470. —

Bydłowa wieś należąca dawniej do dóbr supprymowanych i par. Beszowa, w daw. Woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Stopnickim, leży nad rzeką Schodnią, o pół m. od Oleśnicy, półtory od Stopnicy miasta pow. i miejsca jurysd. sądu pokoju, a m. 1 od Pacanowa. Dom. 22 lud. 239 (1826). — Ukazem Najw. z 1868 r. folwark Bydłowa wraz z 2/17 innemi nadany został sekretarzowi stanu tajnemu radcy Milutin. —

Byki fol. i wieś dzie. w gub. Warszawskiej pow. daw. Rawskim, teraz Skierniewickim w gmi. Grzymkowice własność dzie. w r. 1866 Michała Zawadzkiego i Aleksandra Michajłów ~~Mc~~ którym komisya likwidacyjna przyznała rs. 599 za grunta wstawione włościańskie szacunek tych dóbr (według zasad tow. kredy. w stosunku do opłacanego podatku) który wynosił rs. 1,897

Byki fol. i wieś nowo nabyta i wcielona do dóbr księ. Łowickiego, w daw. Woj. Mazowie. pow. Gostyńskim, teraz w gub. Warszawskiej pow. i okręgu sąd. Łowickim, par. Jamno, na drodze bocznej z Warszawy do Gostynina, i w Kujawskie, o pół m. od b. mia.

b. miasteczka Osmolina tylko od Kiernozyi, 3 m. od mia-
pow. Kutno. Dom. 14 lud. 119. (1826). – Folwark Byki
zajmuje w gruntach i łąkach włók 20 i pastwiska
przeszło włók 5 miary nowo-pol.; grunta ma powię-
kszej części pszenne, a reszta żytnie klassy I.
Folwark ten podobnież jako i przyległy Chruśle przezna-
czony został od r. 1849 do stałego oczynszowania.
Dóbra Chruśle, Byki i Miedzielska, przed na-
byciem i wcieleniem ich do księ: Łowickiego
były własnością dzie. około r. 1835 Józefa Łatockie-
go.

Byki majętność oddawna dzie. Jezierańskich
w daw. Woi. Kaliskiem obecnie w gub. i pow. Piotr-
kowskim, w par. Piotrkowskiej gmi. Brzoza. przy-
legły przy trakcie pocztowym z Piotrkowa do Łowicza
po prawej stronie koli żelaznej niedojeżdżając od War-
szawy do Piotrkowa o dobrą wiorstę od tego miasta
gubernialnego, i ziemie nad Pilicą graniczące, 3 m. od Tuszyna. Było to dziedzictwo
niegdyś starożytnej i możnej familii Wężyków którzy też tutaj
wystawili piękny zamek. – Gmach ten staraniem
i kosztem ~~[illegible]~~ niepospolitego dzie. Michała Jezierańskiego
z ruder podźwigniony, gustownie przyozdabiony
został. – Właścicielem tego majątku jest obecnie
(:1842:) Józef Jezierański sędzia pokoju w Piotrkowie.
Do tej majętności należą obszerne lasy urządzone
systematycznie jeszcze przed r. 1847 podług zasad
gospodarstwa leśnego. W r. 1864 komisya likwida-
cyjna przyznała ówczasowemu właścicielowi
tych Dóbr Michałowi Jezierańskiemu rs. 8,308
kop. 50 indemnizacyi za uwłaszczone grunta wło-
ściańskie. – Zamek w Bykach wzmiankowany
jeszcze za czasów ostatnich Jagiellonów, był miej-
scem zamieszkania Królowej Bony Sforcyi mał-
żonki Zygmunta I. Ztąd i z pobliskiego zamku
w Gomolinie także pozornie niegdyś zamie-
szkiwanego, wydawała ona rozkazy swojemu
stronnictwu i wywierała wpływ przeważny
na obradującą w Piotrkowie szlachtę, szczególniej
na sejmie w r. 1548–49, kiedy domagała się
rozerwania małżeństwa tajemnie od Króla
Zygmunta Augusta przyjętego z Barbarą Ra-
dziwiłłówną. W późniejszych czasach zamek
ten uległ zupełnej ruinie z której go podniósł
jak się powyżej rzekło, około r. 1850 ówczasowy wła-
ściciel Michał Jezierański, odnowiwszy go nowoczesną
architekturą.

W pobliżu tej wsi jest lasek i staw zwany Wierzyce jedno z pierwszych miejsc między spacerami Piotrkowskiemi. Po śmierci Karoliny z Wołowskich Jezierańskiej nastąpionej w dniu 29 listopada 1870 w dobrach Byki, majętność ta przeszła na własność sukcessorów Michała Jezierańskiego. — Dom: 22 lud: 236 (1827). —

Bykowiec młyn należący do dóbr dzie: par: i gmi: Bratoszewice w gub. daw: Warszawskiej teraz Piotrkowskiej par: Brzezińskim, 6 m: od mia: pow: Rawy Dom: 1 lud: 2 (1826). —

Bykowizna osada wioska w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim należąca do dóbr dziedz: Ruda par: i gmi: Mińsk o milę 1¼ od tego miasta. Dom: 5 lud: 31 (1826). —

Bylewo wieś dzie: w gub: Kaliskiej pow: Słupeckim okręg: sąd: Pyzdrskim, par: Lichen przy wielkich jeziorach, o milę od Ślesina i Ślempolna, 2 m. od mia: pow: Konina. Według taryffy z r. 1786 miała wówczas dymów 10, według zaś obliczeń statystycznych z r. 1826 liczyła domów 14 a mieszkańców 140. —

Bylice wieś rząd: i folwark w ekonom: Koło w gub: Kaliskiej pow: Kolskim par: Borysławice przy trakcie bitym do Kalisza i Poznania o półtory m: od mia: pow: Koła, tyleż od Kłodawy i od rzeki spław: Warty, a 4 m: od mia: pow: Konina. W r. 1786 liczono tam dom: 21. — Do roku zaś 1826 liczba domów postkoczyła do 25. a mieszkańców 313. —

Bylice dominium i wieś dzie: w gub. daw: Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow: i okręg: sąd: Pułtuskim w par: Klukowo, gmi: Gołębie, przy trakcie od Nasielska do Ciechanowa, niedaleko od ostatniego miasta 3 m: od miasta pow: Pułtuska. Dom: 8 lud: 60 (1826). — Majętność ta należała w ostatnich czasach do Franciszka Piwkowskiego któremu rząd przyznał w r. 1867 rs: 560 i kop: 39. za uwłaszczone grunta włościańskie

Byliczki wieś ~~pryw~~: rząd: w gub: Kaliskiej pow: Kolskim, par: Borysławice w temże samem co i Bylice położeniu o półtory m: od miasta pow: Koła, a 4 od Konina. Część tej wsi lit A. i B. należy do ekonomii rząd: Koło. Dom: 10 lud: 70 (1826). —

Bylino wieś dzie: w gub: i pow: Płockim, par: i gmi: Góra o 4 m: od mia: gub: Płocka. Dom: 7 ludi: 61 (1826). — Część Bylina litera C. należy do dóbr Falencina.

Byliny lub Bylina wieś po-Jezuicka fol: i gmi: w daw: Woj: Mazowieckiem, dziś gub: Piotrkow: pow: Rawskim par: Boguszyce-szlacheckie, w gmi: Byliny lub Boguszyce, należącej do jurysd: sądów pokoju w Brzezinach i w Rawie. — Leży nad rzeką Rawką o milę

o milę od miasta pow. Rawy. Majętność ta zostawała w ostatnich czasach wraz z pobliską wsią Dziurdzioły, miazgowice w latach 1862–66 w posiadaniu Jana Bogatko h. Pomian, i temuż przyznała komisya likwidacyjna rs. 13,394 kop. 22 indemnizacyi za grunta włościanom rozdarowane. Dobra te miały w r. 1852 lasu urządzonego podług prawideł gospodarstwa leśnego morgów nowo pol. 966 – pręt. □ 226. Dom. 12 lud. 92 (1826). –

Bystra-grzęda osada prywat. w gub. daw. Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow. dawniej Ostrołęckim, teraz Ostrowskim, par. Żużel, mil 9 od mia. pow. Ostrołęki. Dom. 2 lud. 15 (1826). –

Bystra rzeczka nie spław. w Lubelskim, początek w Palikiji, biegnie z południa ku wschodowi ku północy-zachodowi około osady Wąwolnicy a ubiegłszy mil 4. wypływa pod wsią wpada do Wisły z prawej strony pod wsią Płochotnicą.

Bystre-chrzany wieś prywat. w gub. Płockiej pow. Przasnyskim par. i gmi. Krzynowłoga-wielka, w obręb. 3 m. od granicy Pruskiej, 3 m. od mia. pow. Przasnysza Dom. 5 lud. 34 (1826). –

Bystre-kurzyny lub kurzymy wieś prywat. w gub. Płockiej w pow. Przasnyskim, par. i gmi. Krzynowłoga-mała, od miasta pow. i sądowego Przasnysza m. 2½. Dom. 4 lud. 21 (1826). –

Bystre lub Bystro wielka wieś w ordynacyi Zamojskiej, w daw. Woj. teraz w gub. Lubelskiej, pow. daw. Zamojskim teraz Biłgorajskim, w obręb. sąd. w Biłgoraju par. i gmi. Krzeszów-górny, niedaleko rzeki Sanu i granicy Austryackiej, o pół m. od b. mia. dziś osady Krzeszowa, 7 m. od mia. pow. Janowa. Dom. 57 lud. 428 (1826).

Bystrojowice lub Bystrzejowice fol. i wieś rzą. w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim par. Obrazany blisko Faliszowic, 2 m. od mia. pow. Sandomierza miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 14 lud. 81 (1826). –

Bystrzanów wieś daw. Zarobna do dóbr rząd. Tarczyn w gub. Warszawskiej pow. Grójeckim par. Tarczyn gmi. Komorniki, o ¾ m. od Tarczyna 5 m. od Warszawy. Dom. 20 lud. 155 (1826). –

Bystrzanowice fol. i wieś rzą. w daw. Woj. Krakowskim obw. Olkuskim, obecnie w gub. Piotrkow. pow. Częstochow., par. Staramieście gmi. Potok złoty w jurysd. sądu pokoju w Żarkach o ¾ m. od Lelowa i tyleż od Janowa, a 7 m. od mia. pow. Olkusza. Dom. 27 lud. 300 (1826). – Należy do dóbr Złoty-potok hra. Krasińskich. Za grunta uwłaszczone włościańskie w dobrach Bystrzanowice otrzymali w r. 1866 od rządu sukcesorowie hr. Wincentego

hr: Wincentego Krasińskiego rs. 7,064 kop. 24 wynagrodzenia likwidacyjnego. —

Bystrzejowice majętność dzie. i wielka wieś w gub. i pow. Lubelskim w par. Mełgiew w gmi. tegoż nazw. nad małą rzeczką o milę od Piasków, 2 od mia. gub. Lublina. Dom. 63 lud. 470 (1826). — Dobra te należały dawn. do klasztoru pp. Bernardynek w Lublinie. — Obecnie zostają w posiadaniu Wiktora Popławskiego któremu komisya likwidacyjna przyznała w r. 1867 rs. 7,255 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom na własność nadane. —

Bystrzyca wioska pryw. w gub. Kaliskiej pow. Konińskim, w par. Królików w obr. 3 m. nadgranicznym od stracy Pruss, nad strugą wpadającą o półtory m. niżej do Warty, półtory od osady Rychwała, a 3 od mia. pow. Konina miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 5 lud. 57 (1826). —

Bystrzyca Dominium i wieś dzie. w ~~gub.~~ byw. woj. teraz w gub. i pow. Lubelskim, par. Łuszczów ~~z kościołem~~ nad rzeką podobnegoż nazwiska o pół m. od jej ujścia do rzeki Wieprza, półtory od mia. gub. Lublina. Zdobi tę wieś kościół parafia. katolicki i piękny pałacyk. Dom. 29 lud. 198 (1826). Majętność ta wraz z przyległą wsią Sobianowicami należała w ostatnich czasach ~~do~~ (1856—67) do Henryka Rojewskiego któremu kommisya likwidacyjna przyznała rs. 7,165, kop. 99 wynagrodzenia likw. za grunta włościanom tychże dóbr na własność nadane. — Dobra te z prawem pobierania z lasów Rudkopaczewskich jednej czwartej części drzewa w cięciach co rocznie z zastosowaniem się do planu gospodarczego, miały ustanowiony przez władzę tow. kred. szacunek do licytacji w r. 1864 w ilości rs. 28,466. —

Bystrzyca wieś należąca do dóbr dzie. Piotrowice w gub. i pow. Lubelskim, par. Bychawka nad rz. tegoż samego nazwiska, o milę od Bychawy 3 m. od mia. gub. Lublina. Ma grunta dobre, piękny las, obszerne łąki i pastwiska; dom. 28. lud. 182 (1826). —

Bystrzyca wielka wieś dzie. w gub. Lubelskiej pow. Janowskim okr. sąd. Kraśnickim par. i gmi. Zakrzówek przy trakcie ubocznym z Kraśnika do Lublina, rozrzucona szeroko po równinie nad rzeką tegoż imienia która nieopodal stąd początek swój bierze, 2 m. od Kraśnika tyleż od Urzędowa, 4 m. od mia. pow. Janowa. Dom. 61. lud. 462 (1826). Należy do dóbr Zakrzówek. —

Bystrzyca mała rzeczka w gub. Lubelskiej; bierze swój początek w okolicy Krzczonówka blizko wsi Sułowa, o 6 m. na południe od mia. Lublina płynie około wsi tegoż nazwiska, dalej biegnie około miasta Lublina gdzie wielki młyn obraca a ubiegłszy mil 7½, pod wsią Kijany wpadał od Zawieprzyc 2 m. od Lublina wpada do Wieprza z taką gwałtownością że most na niej zbudowany bezustannie się chwieje. — Od Lublina mogła by być spławną gdzie największa szerokość jej dochodzi 50 stóp, a największa głębokość wody stóp 6. — W dawnych wiekach miała ona być spławną, dziś dla zarośniętego i płytkiego koryta do spławu nie jest zdatną. — Odznacza się rzeka ta wodą i gruntem przydatnym dla pijawek. — Łowieniem tu pijawek zajmują się starozakonni handlem pijawczanym trudniący się. — W czasie wezbrania wód na wiosnę wychodzi z koryta i zalewa łąki nadbrzeżne. —

Bystrzyca rzeczka w gub. Siedleckiej bierze początek po wyżej wsi Kamień w pow. Łukowskim płynie z północy ku południo-zachodowi i uchodzi do Tyśmienicy pod wsią Stara-wieś w pow. Radzyńskim. Przyjmuje do siebie rzeczkę Stanówkę i kilka strumieni. Rzeka ta przez którą przechodzi droga bitej Łukowsko-Lubelska na wiosnę zalewa nadbrzeżne pola i łąki.

Bystrzyca fol. i wieś w byw. ziemi Podlaskiej obecnie w gub. Siedleckiej pow. Łukowskim par. i gmi. Wojcieszków, nad rzeczką podobnegoż naz. o pół m. od osady Adamowa, 2 od mia. pow. Łukowa miejsca pierwsze sądu pokoju. Konstanty Felicyan Szaniawski biskup krakowski, zapisał w r. 1730 wieś tę dla konwiktu XX. Pijarów w Łukowie na utrzymanie w nim dziesięciu konwiktorów imienia Szaniawskich, później wieś ta wcielona została do funduszu edukacyjnego, następnie w 1842 miała być sprzedaną przez publiczną licytacyę od summy rs. 33,425 kop. 34½ rozpocząć się mającej; zawiera zaś w sobie przestrzeni około morg 1,088 a w tej liczbie lasu morg 663 pręt. 256 a służy jej prawo mielenia 100 korcy żyta w młynie dóbr Wojcieszków, do których i część Bystrzycy należy. — Odległa jest od mia. pow. Łukowa mil 2. — Dom. 23 lud. 167 (1826). —

Bystrzycka-wola fol. i wieś dzie. w daw. ziemi podlaskiej teraźniejszej gub. Siedleckiej pow. Łukowskim par. i gmi. Wojcieszków, 2 m. od Łukowa

od Łukowa stacyi kolei Warszawsko-Terespolskiej, zarząd: pow: i miejsca jurysd: sądu pokoju. — Leży nad rzeką Bystrzycą o 3/4 m. od Adamowa, Dwór, dom: 26 lud: 182 (1826). — Część tej wsi należy do dóbr Wojciechowa.

Byszew lub Byszewo majętność dzie: w dawn: Woj. Mazowieckim, teraźniejszej gub: Kaliskiej pow: Łęczyckim par: i gmi: Witonia na drodze z Kutna do Łęczycy o milę od Kutna, 2 m: od Łęczycy miejsca jurysd: sądu pokoju i zarządu powiatowego. Dom: 25 lud: 278 (1826). — Dziedziczyli tu około r. 1835 Józef Orsetti syn Jana h: Złotokłos: następnie około r. 1867 Wilhelm Orsetti, któremu Komisya likwidacyjna przyznała rs: 8,367 kop: 33 indemnizacyi za grunta włościanom na własność nadane. ~~za t~~

Byszew lub Byszewo majętność dzie: w gub. Kaliskiej pow: Łęczyckim par: i gmi: Grabów, 1 pół m: od tej osady, tyleż od rzeki Neru, 3 m: od mia: pow: Łęczycy. Dobra te położone nad Nerem, od Krośniewic 15 wiorst, od Koła 18, niedaleko od miasta fabrycznego Łodzi, mają ogólnej rozległości folwarcznej po uwłaszczeniu włościan około włók 49, ziemię w 3/4 pszenną, łąk wielką obfitość, lasu dostateczną ilość na potrzebę miejscową, gorzelnię, browar, olearnię, młyn koński, budynki murowane, dom mieszkalny w stylu włoskim obszerny, z ogrodem. Najbliższa stacya pocztowa w Kłodawie. — Dobra te przechodziły w wielkiej liczbie z rąk do rąk: około r. 1835 Ludwika Długołęckiej, następnie około r. 1852 Stefana Wiesiołowskiego niegdy deputowanego na sejmy i radcy ziemstwa w wielkiem księ: Poznańskim, zmarłego d: 24 Września 1861 r: w dobrach Ujeździe w pow: Olkuskim, którego żona wniosła dobra Byszewo i Góraj w dom mężowski. Po nich odziedziczył ten majątek Roman Wiesiołowski zmarły dnia 22 Lutego 1866. — Wreście około r. 1867 zostawały w dziedzictwie Konstantego Jezierskiego który w powzmiankowym roku otrzymał od rządu rs. 7,335 kop: 64 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczone grunta włościańskie. Wysokość pożyczki tow: kred: zażądanej w r. 1870 przez właściciela na pierwszą hypotekę dóbr Byszew i Góraj wynosi rs: 16,140. — W r. 1826 znajdowało się w Byszewie dom: 11 lud: 130 (1826). —

Byszewek przyległość do dóbr dzie: Byszewo w takiem samem jak i tamta położeniu w gub: Kaliskiej, pow: Łęczyckim w par: i gmi: Grabów 3 m: od: mia: pow: Łęczycy, dom: 1 lud: 4 (1826). —

Byszewice wieś przedtem zarobna do folwar-
ku S^go Ducha w Rawie, daw. w Woj. Mazowieckiem obe-
cnie w gub. Piotrkowskiéj pow. i par. Rawskiej
o ćwierć m. od miasta pow. Rawy. Dom. 15
lud. 98 (1826).—

Byszewo wieś należąca dawniej do dóbr rząd.
Różan, w gub. daw. Płockiéj pow. Pułtuskim, obecnie
w gub. Łomżyńskiéj pow. Makowskim, par. i gmi.
Karniewo, nieopodal od miasta Makowa
2 m. od mia. pow. Pułtuska, miejsca jurysd. sądu
pokoju. Dom. 12. lud. 90 (1826). Ukazem z lipca r.
1868 folwarki rządowe Pryćanowo, Byszewo i Goście-
jewo z częścią lasu z leśnictwa Wyszkowskiego
nadane zostały jenerał-majorowi Schilder-Schuld-
ner.—

Byszewy lub Byszew i Byszewo majętność
rz. w byłém Woj. Mazowieckiem teraźniejszej
gub. Piotrkowskiéj pow. daw. Rawskim a teraz
Brzezińskim par. Skoszewy, na drodze z Brze-
zin do miasta rękodzielniczo-handlowego Zgierza
o milę od Brzezin, 2 od Zgierza, 5 ¼ m. od mia.
pow. Rawy. Dom. 13 lud. 109 (1826).— Dobra te
były około r. 1835 własnością dzie. Jana Plichty
h. Półkozic, b. sędziego pokoju okręgu Brzezińskiego
którego małżonka Ludwika z Łempickich wła-
ścicielka tych dóbr zmarła w dniu 21 Paździer.
~~1850~~. 1859.— Po śmierci Jana Plichty nastą-
pionej 2go Maja 1868. odziedziczył dobra Byszewo,
Laski i Sikawa, Włodzimierz Plichta h. Półkozic.—
Jakób Brzeziński rewizorowy radca ubezpieczeń,
za odznaczenie się zewnątrz służby ozdobiony został
w r. 1871 orderem S^go Stanisława klasy III. Łempiccy h. Junosza
dom zamożny staropolski podobnież i Plichtowie.—
W r. 1864 właściciel tychże dóbr Włodzimierz
Plichta otrzymał od rządu rs. 3,501 kop. 23
wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone
grunta włościańskie. Wieś Byszewo należy
do gmi. Lipiny, a jurysd. sądu pokoju w Brze-
zinach.—

Byszów majętność rz. niegdyś Bobro-
wnickich w daw. Woj. Sandomierskiem, dziś gub.
Radomskiéj pow. Sandomierskim, par. Chobrzany
w terytoryum 3 m. od granicy Austryackiéj,
blisko Jachimowic o pół m. od Klimontowa
mila 1 od Koprzywnicy, 2 ¼ od miasta pow.
i sądowego Sandomierza. Dom. 27 lud. 164 (1826).—
Majętność tę posiadała w okresie lat 1829-39

Ludwika Bobrownicka z Świeżyckich, a szacunek jéj
wprowit według wyskazu hypotecznego rdp. 128,000. –
~~Bytoń~~. Dobra Bytków z przyległością Kępie miały
ustanowiony przez władzę tow. kredytowego szacunek do
licytacyi w r. 1870 w summie rs. 23,312. –

Bytoń majętność dzie. i wieś par. kraz gmi. w byłe.
woi. Mazowieckim obw. Kujawskim dziś w gub. War-
szawskiéj w pow. i dekanacie Radziejowskim, o milę od
mia. pow. Radziejowa, 4½ od mia. handlowego
Włocławka. Przed rozbiorem Polski była
królewszczyzna i posiadała w r. 1790 dom. 24. Późniéj
należała do Macieja Wolickiego zmarłego w r. 1815
następnie do hra. Lüttichau, daléj około r. 1836 do
Jana Karczewskiego, a w latach 1856 – 64 do Jana
Borowskiego wraz z przyległą wsią Stróżewo. Obecnie
(1864) właścicielami dóbr Stróżewo i Bytoń są:
Jan Borowski, Antoni Kownacki i Sylwester
Włobukowski, którzy za zatraszczone grunta włościań-
skie otrzymali od rządu rs. 10,541 kop. 47 wynagrodze-
nia likwidacyjnego. W r. 1830 staraniem ówczeso-
wego właściciela téj wsi hr. Lüttichau przy
pomocy innych znakomitych parafian urządzo-
ny został przy tamecznym kościele parafialnym
porządny dom dla ubogich téj parafii i prze-
znaczony stosowny fundusz na ich utrzymanie.
Wieś Bytoń liczyła w 1826 dom. 14 lud. 121. –

Bytoń kolendry kolonia położona w pobliżu
wsi Bytonia w gub. Warszawskiéj pow. Radzie-
jowskim, par. i gmi. Bytoń, niepodal od miasta
pow. Radziejowa, mil 4½ od Włocławka. Dom. 24
lud. 256 (1826). –

Bytyń wieś należąca do dóbr Hulno w
dawnem woi. Podlaskiem teraźniejszéj gub. Siedlec-
kiéj pow. Włodawskim, par. Zbereże w gmi.
tegoż nazwiska położona nad Bugiem, niepo-
dal od granicy gub. Lubelskiéj; mil 10 od mia.
pow. Radzynia, a m. ? od Włodawy miejsca
jurysd. sądu pokoju. Dom. 30 lud. 171 (1826). –

Bywka tego nazwiska są 2 osady czyli tak
zwane rumunki w gub. Płockiéj pow. i okręg. sąd.
Lipnowskim, należące do dóbr rząd. i par. Czecho-
cin. Leżą blizko granicy Pruskiéj nad rzeczką
podobnegoż nazwiska, mil 5 od miasta pow. Li-
pna; każda z nich miała w r. 1826 po jednym

domu

domu mieszkalnym zajmowanym przez kilku mieszkańców. —

Bzin wieś niegdyś duchowna z kluczem Mireckim do opactwa Wąchockiego należąca w gub. Radomskiéj pow. daw. Opoczyńskim teraz Iłżeckim w par. i gmi. Skarzysko-Kościelne w jurysd. sądu pokoju w Solcu, przy trakcie bitym krakowskim, przy ujściu rzeczki Łącznej do Kamiennej, o półtory m. od Szydłowca i tyleż od Wąchocka, 4 m. od mia. pow. Końskich, a 6 m. od mia. gub. Radomia. Posiada kopalnie rudy żelaznéj zwaną Doły pod Siatką i Olejówką i hutę żelazną, wielki piec do topienia żelaza z miechami i 2 kuźnice, które wydają wyśmienite żelazo oddawna zachwalone, grunta piaszczyste, lasy i stawy, łąki (Dom. 13 lud. 154 (1826).) i pastwiska obszerne nad rzeką Kamienną. Dla ułatwienia tutejszym i okolicznym zakładom fabrycznym kommunikacyi z Wisłą urządzono w r. 1842 drogę bitą od Bzina do Zawichosta na całéj jéj długości, pomiędzy wszystkiemi zakładami górniczemi aż do Wisły pod Zawichostem.

Bzinek wieś rząd. niegdyś do opactwa Wąchockiego należąca, w gub. Radomskiéj pow. Iłżeckim, w jurysd. sądu pokoju w Solcu w par. i gmi. Skarzysko Kościelne, o półtory m. od Wąchocka i tyleż od Szydłowca, 6 m. od m. gub. Radomia. Dom. 26 lud. 171. (1826). —

Bzite wieś i włość rząd. w gub. Lubelskiéj w pow. i par. i gmi. Krasnystaw, ~~o półtor~~ między Pawłowem a Krasnymstawem o półtory m. od tego miasta gdzie zarząd powiatowy i sąd pokoju. Dom. 38 lud. 165 (1826). —

Brzóo wieś rząd. w daw. Wo. Krakowskim, dziś gub. Kieleckiéj, w pow. Olkuskim w jurysd. sądu pokoju w Pilicy par. i gmi. Kromołów, między Kromołowem a Ogrodzieńcem o pół m. od tych miast zamienionych obecnie na osady, 3 m. od mia. pow. Olkusza. Dom. 35 lud. 318 (1826). — Majętność ta należała przed kilkoma laty do sukcessorów Emilii Zachert którym rząd przyznał w 1866 r. 9,895 kop. 16 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom nadane, z pokładów kamiennych pomiędzy Brzowem a Ogrodzieńcem.

a Ogrodzińcem wypływa rz. Czarna Przemsza, także
niepodal stąd bierze początek rz. Warta. –

Brzów majętność Dzie. w gub. i pow. Siedleckim
par. i gmi. Zbuczyn o półtory m. od mia. gub.
Siedlec miejsca jurysd. sądu pokoju. – Składa się
z dwóch posiadłości ziemskich z których jedną ozna-
czoną w hypotece lit. A. posiadali w r. 1834 sukcesoro-
wie Adama Laskowicza, drugą lit. B. Placyda
z Brzezińskich Skwirowiczowa i Michał Żeleń-
ski. – Dom. 31 lud. 229 (1826). –

Brzowice wielka wieś i własć Dzie. w gub.
Lubelskiej pow. Krasnostawskim par. Chłaniów, między
Turobinem, a Tarnogórą niedaleko rzeki spław. Wieprza
3 m. od mia. pow. Krasnego-stawu miejsca jurysd.
sądu pokoju. Główną część Brzowic lit. A. po-
siadał przed kilkunastu laty Michał Głogowski
znakomity obywatel tegoż powiatu, członek rady powia-
towej Lubelskiej z której w r. 1862 powołany został na
członka do rady gubernialnej Lubelskiej, kiedy w r. 1866
dobra Brzowice lit. A. zalegały w opłacie rat Tow. Kred.
władze kredytowe ustanowiły za cenę sprzedażną do licy-
tacyi summę rs. 16,828 kop. 87½. Następnie w r. 1864
Komisya Likwidacyjna przyznała Malwinie Podgórskiej
właścicielce tych dóbr rs. 5,180 kop. 14 indemnizacyi
za uwłaszczone grunta włościańskie. Dom. 47 lud.
432 (1826). –

Brzówki-Budy wieś prywatna w daw. Woj. Mazowieckim
obw. Gostyńskim teraz w gub. Warszawskiej pow. Kutnow-
skim par. i gmi. Krośniewice, o ¾ m. od tego miasta
zamienionego na osadę, pół m. od osady Dąbrowice
2 m. od miasta powiatowego Kutna miejsca jurysd.
sądu pokoju. Dom. 23 lud. 242 (1826). –

~~Bzura~~

Brzuchta przyległość do dóbr Drużbina w
gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim par. Drużbin.

Bzura rzeka w daw. Woj. Mazowieckim, obecnie
w gub. Warszawskiej i Kaliskiej. Poczyna się pod wsią
Łagiewnikami niedaleko miasta Zgierza, płynie
od południa ku północy aż do Łęczycy, a ztamtąd
zwrócona ku wschodowi oblewa miasta Łowicz,
Sochaczew i wpada do Wisły pod wsią Kamionem i o

Wionami

ekonomii Kampinos na przeciw miasta Wyszogróda, ubiegłszy mil 25. W drugim podziale kraju od roku 1793-1795 stanowiła granicę między Polską i Prusami. Bieg rzeki kręty, szerokość nader rozmaita, głębokość 6 do 8 stóp; na całej przestrzeni tej rzeki, brzegi są płaskie, nizkie, objęte obszernemi równinami które w skutku podmakania zmieniały się w błota i kępami odsłonione porosłe oczary. — Dla wstrzymanego odpływu ~~wód~~ przez mętny i płytkiego zarosłego szuwarem i wielkiemi koryta tej rzeki, wzniesione i rozlane wody formowały dawniej niewysychające bagna szczególniej w byłym pow. Orłowskiem na wiele mil □ rozciągające się. Wielkie uregulowania koryta tej rzeki i osuszenia przyległych jej bagien, rząd troskliwy o dobro kraju za przyłożeniem się nadrzecznych właścicieli przed kilku dziesięciu laty wybić kazał kanał szerokości łokci 15 od Łowicza do Łęczycy, długi prętów 12,963 miary polskiej czyli przeszło mil 7; w innych nadto miejscach wyprowadzono pomniejsze rowy i sprostowano koryto tej rzeki, tym sposobem Bzura ujęta w jedno koryto, przestała być niebezpieczną a błota dawniej niedostępne zostały osuszone i zamienione na łąki żyzne i najpiękniejsze. — Od Łowicza aż do Wisły brzegi Bzury już są wynioślejsze, a wody jej płynące głębszem i porządniejszem korytem służą po niekąd do spławu szczególniej drzewa które nią spuszczają do Wisły. Dwie tylko cieśniny między Sochaczewem i Tyczynowem też pod Żułkowem, utrudzają spław na tej rzeczce, a kry zwyczajnie się zapierające w tych miejscach zrządzają często znaczne szkody w pobliższych gruntach. Wogólności rzeka ta bywa spławną w czasie tylko powodzi. — Od Łęczycy do Łowicza prócz licznych stawów i pomniejszych strumieni wylewające się do Bzury z prawego brzegu rzeczki: Mościcnica Brzezinka inaczej Mrogą zwana, Mrożewka,

Rawka

Rawka, Pisia inaczej Kabłówka inaczej Radziejowka zwana i Utratka. Z lewego brzegu wpada Ochnia i tak zwana Struga. Podobnie jak i Bzurę wyczyszczono w całości lub w części te rzeczki, a zamierzone było uregulowanie innych przez co ułatwiła by się znacznie komunikacya wodna i zamieniło by się wiele nieużytecznych błot na żyzne łąki, role i lasy. — Po obu stronach rzeki Bzury przez całą jej długość w Łęczyckim powiecie jak po wyżej powiedziano ciągną się niziny i bagna w których butwiejące przez długie lata rośliny i krzewy utworzyły przepyszne torfowiska, których głębokość w niektórych miejscach dochodzi do 13 łokci, a że właśnie w okolicach bliskości tej rzeki położonych lasy padły pod siekierą, spodziewać się należy, że przemysł rozszerzy się i ożywi kapitałem swoim te skarby tak płytko w ziemi ukryte. —

Bzury majętność z dóbr: Bzury-Skiłtowskie zwana w dawnym woj. i pow. Augustowskim a teraźniejszej gub. Łomżyńskiej pow. Szczuczyńskim par. Wąsosz w gmi. i jurysd. sądu pokoju w Szczuczynie w obrębie 3 m. od granicy Pruss. z małą milę od Szczuczyna tyleż od Wąsosza, 7½ od miasta pow. Augustowa. Dom: 19 lud: 94 (1826). — Majętność tę posiadał w latach 1856–73 Adam Bzura syn Gracjana b. dis. radca stanu były rewizor pomiarów w Królestwie Polskim zmarły w dobrach swoich Bzury w d. 29 Maja 1873 r. Wziął on w małżeństwie Zofiję ze Świeckich umarłą w krótkie po drugim w dniu 3 Marca 1873, obyje małżonkowie pochowani w grobie familijnym w Wąsoszu. —

C

Cacwo wieś należąca do dóbr suppryminowanych i parafii Lirno w daw. Woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej pow. Jędrzejowskim niedaleko od miasta Jędrzejowa m. 5½ od miasta gub. Kielc. Dom: 8 lud: 93 (1826). —

Ładów wieś i majętność dziedz. daw. w gub. Kaliskiej teraz Piotrkowskiej pow. Nowo-radomskim par. i gmi. Kobiele-wielkie mil 6 od miasta gub. Piotrkowa. Dom: 10 lud: 68 (1826). — Wsie Ładów i Ładówek stanowią jedną majętność do której należą folwar. Podświerk

Podświerk z młynem zwanym Nadrożny oraz przyległości: Ojrzeń i Rozpęd. Szacunek tych dóbr ustanowiony był przez władze tow: kred: do likwidacyi w r. 1872 na rs. 9,492.—

Ćadówek wieś Dzie: w gub: do dóbr Ćadowa w gub. Piotrkowskiéj, pow. Nowo-radomskim par. i gmi: Kobiele wielkie, mil 6 od m-a gub: Piotrkowa. Domi 11. lud: 49 (1826).—

Ćałka osada rząd: w ekonom: i par. Poczesna w byw: Woi: Kaliskim, następnie w gub. Warszawskiéj a obecnie w gub. Piotrkowskiéj pow. Częstochowskim, nieopodal od miasta pow. Częstochowy w obrębie 3 m. od granicy Prus, m. 8 ½ od miasta pow. Wielunia. Dom: 6 lud: 31 (1826).

Ćałowanie wieś i włość Dzie: w daw: Woi: Podlaskim obw: Łukowskim, teraz w gub: Siedleckiéj, pow. Garwolińskim par: i gmi: Warszawice nad małą rzeczką wpadającą pod Karczewiem do Wisły, o milę od Karczewia tyleż od Góry-Kalwaryi, 10 ½ m. od m-a pow. Łukowa, a 5 m. od Warszawy. Dom: 19 lud: 159 (1826).

Ćałowica karczma należąca do dóbr par: i gmi: Jannik w gub: Warszawskiéj pow: Gostyńskim w jurysd: sądu pokoju w Gombinie, 5 m. od miasta pow. Kutna. Dom: 3 lud: 12 (1826).—

Ćeber lub Dzber Dominium i wieś Dzie: niegdyś Bystrzanowskich w gub: Radomskiéj pow: Opatowskim par: Wiełczyna, gmi: Malkowice, w jurysd: sądu pokoju w Staszowie; leży blisko wsi Kościelnéj Wiełczyna o milę od zamienionego na osadę miasteczka Iwaniska, 6 m. od m-a pow: Sandomierza. Dom: 12 lud: 79 (1826).— W pierwszej ćwierci bieżącego stulecia byli tu Dziedzicami Bystrzanowscy a cena tej majętności podana była w hypotece na złp: 60,000; po śmierci Tekli z Staniszewskich Bystrzanowskiéj dziedziczki tej wsi, zaszłéj dnia 1 Marca 1828 dostał się Ćeber jéj sukcessorom, dalej około r. 1840 zostawał w dziedzictwie Anieli z Szyndlerów Gnex de Leo, a następnie w r. 1864 należał do Ignacego Rudzkiego który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał od rządu rs. 1513 kop: 89 wynagrodzenia likwidacyjnego.—

Ćecelówka Dominium i wieś Dzie: w gub: Radomskiéj pow: Kozienickim, par: Głowaczów w gmi:

gmi: Marjampol niedaleko od b. miasteczka zamienionego na osadę Głowaczowa, mil 4½ od miasta gub: Radomia. Dom: 5 lud: 74 (1826). — Wieś ta należała do składu dóbr Leżenice będących od wielu wieków własnością starożytnej rodziny Boskich h: Jasieńczyk. Andrzej Boski miał synów: Romana sędziego okręgu Kozienickiego, Teodora i Sewerywna. Ci po zgonie rodziców podzielili się dobrami Leżenice. Roman obrał schedę mniejszą, ale wolną od długów i ciężarów i osiadł na Maniochach (Maniochach) w Kozienickim, Sewerym osiadł w Cecylówce, Teodorowi zaś dostały się Leżenice i te posiadał w drugiem ~~dz~~ dziesięcioleciu bieżącego wieku. W r: 1867 komisya likwidacyjna przyznała Sewerynowi Boskiemu właścicielowi dóbr Jasieńczyk i Cecylówka rs: 6,259 kop: 40 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom na własność nadane. —

Ceck wioska pryw: w gub: daw: Kaliskiej teraz Piotrkowskiej pow: Noworadomskim, w par: i gmi: Żytno w jurysd: sądu pokoju w Radomsku, mil 10 od miasta gub: Piotrkowa. Dom: 3 lud: 21 (1826). —

Cecynopol dwie chałupy w lesie leżące w daw: Woi: dziś gub: Lubelskiej pow: Biłgorajskim w par: gmi: i jurysd: sądu pokoju w Biłgoraju. 2 m: od mia: pow: Janowa. Realność ta należy do dóbr dziedzicznych Frampola. —

Cedro-Mazur młyn wodny należący do dóbr: rząd: górniczych Kieleckich, w gub: i pow: Kieleckim par: Leszczyny, o mil 1¼ od miasta gub: Kielce. Dom: 3 lud: 19 (1826). —

Cedry wieś do kilku właścicieli (cząstkowych) należąca w dawnym Woi: i obw: Augustowskim, obecnie podług nowego podziału kraju w gub: Suwalskiej w pow: Kalwaryjskim, w par: Romany, w obręb: 3 m: od granicy Prussi, o pół m: od Stawisk najbliższej stacyi pocztowej, 2 m: od Radziłowa a 11 m: od miasta pow: Augustowa. Dom: 25 lud: 153 (1826). —

Cedzyna lub **Cedzynne** fab: i wieś należąca do dóbr rządowych górniczych Kieleckich w [illegible] woi:

w byw. Woi: Krakowskim, dziś gub. i pow. Kieleckim par: Leszczyny, nad małą rzeczką na której tu wystawiono most wygodny o milę od mia: gub. Kielc. Dom. 10 lud. 84 (1826). — Była tu dawniej Fryszerka do topienia miedzi. — W górach Cledzyńskich znajdują się węgle kamienne. —

Cegielnia — wieś z folwarkiem należąca dawniej do dóbr supprymowanych Koprzywnica, dziś majorat w parafii i gmi: Koprzywnica, w gub. Radomskiej pow. Sandomierskim okręg: Staszowskim. Leży nad rzeczką Koprzywianką, tuż pod byłym mia: na osadę zamienionem Koprzywnica, w obrębie 3 m: od granicy Austryi, 3 m: od mia. pow. Sandomierza. Dom: 43 lud: 241 (1826). —

Cegielnia osada prywo. w gub. Radomskiej pow. Opatowskim, par: Denków, o 2 m: od mia. powiatowego Opatowa. Należy do dóbr dziś i gmi: Bodzechowskiej. Dom: 2 lud: 7 (1826). —

Cegielnia — dom z cegielnią w gub. daw. Warszawskiej dziś Kaliskiej pow: Łęczyckim par: Leźnica, o milę od Łęczycy. Dom 1 lud. 5 (1826). —

Cegielnia inaczej Olch - zwana osada prywo. w gub. Piotrkowskiej pow. (okr. sąd.) Noworadomskim par: i gmi: Rząśnia, 7 m. od mia. pow gub. Piotrkowa. Dom 1 lud. 5 (1826). —

Cegielnia realność w ekonomii po rząd: Pajęczno w gub: Piotrkowskiej pow: i okręg: sąd: Noworadomskim, par: (wieś) Makowiska, 8 m: od miasta gub. Piotrkowa. Dom 1 lud: 15 (1826). —

Cegielnia osada leśna w gub. Piotrkowskiej pow: i okręg: sąd: Noworadomskim par: Brzeźnica 7 m: od miasta gub. Piotrkowa. Dom 1. lud: 6 (1826). —

Cegielnia — chałupa z cegielnią w gub: Kaliskiej pow: Tureckim par: i gmi: Tokary, na zapad od miasta Turku, mil 4½ od mia: gub: Kalisza. Należy do juryzd: sądu pokoju w Warcie. Dom 1. lud: 5 (1826). —

Cegielnia posiadłość w gub. Kaliskiej pow. i okręg. sąd. Konińskim par. Pyzchwał w teryторyum 3 m. nadgranicznem od strony Pruss. 2 m. od mia. pow. Konina. Dom 1 lud. 6 (1826). —

Cegielnia wieś Rząd. w gub. Kaliskiej pow. Słupeckim, okręg. sąd. Konińskim par. i gmi. Wilcza-góra, w obrębie 3 m. od nadgranicza Pruskg., niedaleko b. mia. Wilczyna zamienionego na osadę, 3 m. od mia. pow. Konina. Dom. 8 lud. 47 (1826). —

Cegielnia wieś z folwarkiem należąca do dóbr Rząd. Kleczew w gub. Kaliskiej pow. Słupeckim, w par. i gminie Kleczewskiej, w juryzd. sądu pokoju w Koninie, niepodal od b. miasteczka Kleczewa, mil 2 ½ od mia. pow. Konina. Dom. 6 lud. 78 (1826). —

Cegielnia — wieś Rząd. do dóbr Złoczewskich w gub. Kaliskiej w pow. i okręg. sąd. Sieradzkim w par. i gmi. Złoczew, niepodal od tego b. miasteczka zamienionego na osadę, 3 m. od mia. pow. Sieradza. Dom. 4 lud. 56 (1826). —

Cegielnia nomenklatura w gub. Petrokowskiej pow. Częstochowskim par. i gmi. Kruszyna w okręg. sąd. Radomskim, 8 m. od mia. pow. Wielunia. Dom 1 lud. 5 (1826). —

Cegielnia ~~wsi~~ miejscowość w gub. Kaliskiej pow. i okręg. sąd. Wieluńskim, par. Osiaków niepodal od tej stacyi pocztowej, 3 m. od mia. pow. Wielunia. Dom 1. lud. 4 (1826). —

Cegielnia osada prywa. w gub. Kaliskiej pow. i okręg. sąd. Wieluńskim w par. i gmi. Działoszyn blizko zamienionego na osadę mia. Działoszyna, 3 m. od mia. pow. Wielunia. Dom. 1 lud. 3 (1826). —

Cegielnia wieś dawniej zarobna do dóbr Wancerzów w gub. daw. Kaliskiej teraz Petrokowskiej pow. Częstochowskim, w juryzd. sądu pokoju w Częstochowie w gmi. Wancerzów w par. Mstów blizko tego b. miasta obecnie zamienionego na osadę, 8 m. od miasta pow. Wielunia. — Dom. 14 lud. 185 (1826). —

Cegielnia miejscowość w daw. Wor. Mazowie. obw. Łęczyckim, teraz w gub. Kaliskiej w pow. Kolskim par. i gmi. Kłodawa, niepodal od tego miasta zamienionego na osadę, od mia. pow. Łęczycy m. 3 ½; należy do dóbr rząd. Kłodawa. Dom. 2 lud. 23 (1826). —

Cegielnia miejscowość pryw. w gub. Suwalskiej pow. Augustowskim, par. Janówka w gmi. Dowspuda, w jurysd. sądu pokoju w Suwałkach, a okręg. 3 m. od granicy Pruss, mil 2½ od mia. pow. Augustowa. Dom 1 lud. 7 (1826). —

Cegielnia osada pryw. w gub. pow. i okręg. sąd. Suwalskim w par. i gmi. Filipowskiej, 8 m. od mia. pow. Syn. Dom 1 lud. 4 (1826). —

Cegielnia miejscowość pryw. w gub. i pow. i okręg. sąd. Suwalskim par. i gmi. Jeleniewo, mil 7 od mia. pow. Syn. Dom 1 lud. 21 (1826). —

Cegielnia osada należąca do dóbr rząd. par. i gmi. Ludwinów w gub. Suwalskiej pow. Kalwaryjskim, 2 m. od Kalwarji miejsca zarządu pow. i sądu pokoju. Dom 1 lud. 10 (1826). —

Cegielnia osada należąca do dóbr rząd. Michalin, w gub. Suwalskiej pow. i par. Marjampol mil 2¼ od Marjampola miejsca jurysd. sądu pokoju i biura powiatowego. — Dom 1 lud. 10 (1826). —

Cegielnia wieś dzie. ~~w gub.~~ do dóbr i gmi. Żelechowskiej w gub. Siedleckiej, pow. Garwolińskim, w par. i jurysd. sądu pokoju w Żelechowie. —

Cegielnice osada pryw. w daw. woj. Krakowskim dziś gub. Kieleckiej, pow. ~~Olkuskim~~ i jurysd. sądu pokoju w par. i gmi. Bolesław. Styka się z wsią Laski do dóbr Bolesławia należącą. —

Cegielnów miejscowość pryw. w gub. Radomskiej pow. i okręg. sąd. Opoczyńskim, par. Wanica gmi. Smagowice, 3 m. od mia. pow. Końskich. Dom 1 lud. 4 (1826). —

Cegiełka fol. należący do dóbr dzie. Rgilew w b. woj. Mazowieckim, obw. Łęczyckim, obecnie w gub. Kaliskiej pow. Kolskim, w par. ~~Borysławice Kościelne~~ Kłodawa blisko tego b. mia. zamienionego na osadę, 3 m. od mia. pow. Łęczycy. Dom 2 lud. 31 (1826). —

Cegiełka fol. należący do dóbr rząd. i par. Kłodawa, w gub. Kaliskiej pow. dawniej Łęczyckim teraz Kolskim, w par. i gmi. Kłodawa niedaleko od tego miasteczka zamienionego na osadę, 3 m. od mia. pow. Łęczycy. Dom 2 lud. 17 (26). —

Cegiełka osada w dawnym woj. Mazowieckim, ~~pow.~~ obw. Łęczyckim obecnie w gub. Kaliskiej, pow. Kolskim, par. Borysławice Kościelne

par: Borysławice Kościelne, gmi: Krzyżowy, 4 m. od mia. pow. i sąd: Łęczycy. — Dom: 2 lud: 26 (1826) —

Ceglarze fol: rząd: w daw. Wor. Kaliskiem, obw: Wieluńskim, teraz w gub. Piotrkowskiej, pow Częstocho: par: Truskolasy m. 5 od mia. pow. Wielunia. — Dom: 3 lud: 17 (1826) —

Cegłów małe miasteczko bez murów w daw. ziemi Czerskiej byłego woj: Mazowieckiego, dziś osada w gub. Warszawskiej, pow Nowomińskim, par: i gmi: tego naz. w oddalaniu siemi- ckim ~~potoczna~~ [z przystankiem] przy drodze żelaznej Warszawsko-Terespolskiej, pomiędzy stacjami Mińskiem i Mrozami, na którym to [przystanku] pociągi osobowe zatrzymują się, o mil 6 ½ na wschód Warszawy a półtory m. od Kałuszyna najbliższej stacji pocztowej, i tyleż od Siennicy, ~~a~~ 2 od mia. pow. Mińska 5 od miasta pow. Góry-Kalwaryi i tyleż od rzeki spław: Wisły. — Podług taxryffy podymnego liczyło w r. 1786 dymów 43. — Wciągu lat kilkudziesięciu niewiele miasteczko to wzrosło bo liczyło w r. 1830 domów 46 samych drewnianych, a mieszkańców chrześcian 260, żydów 35 razem: 295. — W prawdzie od czasu urządzenia kolei żelaznej liczba domów w r. 1861 wzrosła do ilości 52, a mieszkańców 343 utrzymujących się z rolnictwa prócz kilku garncarzy tamże osiadłych ale jako niemające charakteru miejskiego i czysto rolnicze zamienione zostało w r. 1870 na osadę i utworzono w niej osobny urząd gminny. — Ma kościół par: murowany, szpital, szkołę elementarną i niedzielno-rzemieślniczą, 3 jarmarki do roku i 2 targi tygodniowe. — Cegłów należał przedtem do dóbr szpitalnych Mienia, z potomków stąd połączonych teraz jest własnością rządową. Dobra ~~szpital~~ [skolicznej?] należące do szpitala S^go^ Ducha w Warszawie składają się ~~ze~~ z folwarków: ~~Piaseczno~~ [Huta], Kiezki, Mwarne i Rudnik i osad karczemnych we wsiach: Posiadały, Rososz, Piaseczno, Wnepie, Kiezki, Dzielnik, Mwarne, Rudnik i w b: miasteczku Cegłowie. Folwarki powyższe miały być wypuszczone w dwunastoletnią dzierżawę od 1 Czerwca 1867. —

Cekanka przyległość do dóbr Dzie: Zielstawice w gub. Kieleckiej pow: Olkuskim okrę: Lelowskim. —

Cekanów wieś w pow: Częstochowskim w gub. Piotrkowskiej, gmi: Cekanow. —

Cekanowo wieś dawniéj rząd: w ekonom: Boryszewo w gub: i pow: Płockim, par: Bielskiéj, w gmi: Sieniewo; o ćwierć m: od b. miasteczka Bielska na osadę zamienionego, 2 od m: gub: Płocka. Folwark Cekanowo położony w dobrych gruntach, z lasem brzozowym, obejmuje w sobie 32 włók 23 morgów 105 pręt: □ miary magdeburgskiéj; wypuszczony od roku 1821 w wieczystą dzierżawę. Dom: 11 lud: 92 (1826).

Cekanowo wieś daw: rząd: w gub: i pow: Płockim w ekonom: Boryszewo par: Imielnica, gmi: Bielino przy traktcie od Wyszogroda, na wzgórzu blisko rzeki Wisły, o małą milę od Płocka odległa. Folwark Cekanowo nad Wisłą zwane, wypuszczony w wieczystą dzierżawę od r: 1821 ma ogólnéj przestrzeni 33 włók 29 morgów 66 prętów □ magdeburg: Wieś osadła w dobrych gruntach, chałupy w sadach, a liczba ich wynosiła w r 1826, 18 zajmowanych przez 146 mieszkańców.

Cekanowo fol: i wieś z karczmą w ekonomii rząd: Piotrków w gub: daw: Kaliskiéj teraz Piotrkow: pow: Piotrkowskim, par: Milejów nad rzeką Luciążną, o pół m: od byłego miasteczka dziś osady Rozprzy, półtory od miasta gub: Piotrkowa, tyleż od rzeki spław: Pilicy, młyn wodny, dom: 15 lud: 102 (1826).

Ceków majętność dzie: i porządna wieś i gmi: w wo: dziś gub: i pow: Kaliskim, par: Kosmów wraz w obrębie 3 m: od strony Pruss, ze stacyą pocztową przy trakcie głównym bitym z Warszawy do Kalisza, wiorst 19½ od Kalisza, 18½ od Turka, a 206¾ od Warszawy. Przed ostatnim rozbiorem kraju, w r 1794 była to królewszczyzna mająca wówczas domów 10. (a następnie w r 1826) posiadała dom: 15. a mieszkańców 125. Lasu w 1832 było dziesięcin 572 sążni 100. Dziedziczyli tu dawniéj Rudnicccy, później Celińscy. Celińscy h: Zaręba od dóbr Celin tak nazwani w byw: wo: Podlaskiem i Lubelskiem posessyonaci. Tu zmarł d: 8 Lipca 1829 ś.p. Józef Celiński b. kommissarz obw: Rawskiego. Umysł szlachetny, serce tkliwe, wdzięczne i wolne od wszelkiéj zawiści zdobiły tego zacnego męża. Z niego téż Celińscy h: Mirytomir a mianowicie Julian, Antoni i Władysław-Aleksander synowie Józefa. Po ś.p. Józefie b. komissarzu obwodowym, odziedziczył dobra Ceków Antoni Celiński, a dobra te zostawały od roku 1856 na drodze prawdziwego postępu gospodarskiego. Tu téż w r. 1862 włościanie oczynszowani zostali.

oczynszowani zostali wszyscy. Na przestrzeni morg:
nowo: pol. 57. pręt: 80 wyznaczono osad 5. czynsz z
morgi wynosi przeciętnie po rs: 1 co stanowi procent
od szacunku włóki na rs: 600. — Gmina Cekowska należy do jurysd. sądu pokoju w Kaliszu.

Cekówka lub: Cekowskie holendry kolonia
która istniała jeszcze przed rokiem 1815. w byłe
Woi: dziś gub: Kaliskiej par: Kosmów gmi: Ceków
przy traktcie głównym pocztowym z Warszawy do Ka-
lisza, 3 m: od tego miasta gubernialnego. — Dom: 9 lud:
72 (1826). — Tyleż prawie dymów liczyły stare Cekow-
skie-holendry w r. 1786.

Celbudy albo Celbuda fol. prywa: i wieś szlachec.
Siedleckiej daw: woi: Podlaskim obw: Łukowskim dziś w
pow: Garwolińskim par: i gmi: Warszawice, niedaleko
rzeki spław: Wisły, mil 8½ od miasta pow: Łukowa
Dom: 4 lud: 9 (1826). — Wieś Celbuda albo Szymanowice-szla-
checkie należy do dóbr Sobienie-murowane.

Celejów wieś Dzie: i własć. składająca się z 3
folwarków, daw: Woi: Lubelskim pow: Kazimier-
skim, obecnie w gub: Lubelskiej pow: Nowoaleksan-
dryjskim, w jurysd: sądu pokoju w Kazimierzu,
w par: Wąwolnica, w gmi: tegoż nazwiska
w przyjemnem położeniu, nad rze: Bystra zwa-
ną wpadającą o milę stąd do Wisły, między ~~miasta~~
Kazimierzem i Nowo-aleksandryą (Puławami) o ¾ m: od
Wąwolnicy, półtory od Puław, 5 m: m: g: Lublina. Zdobi
tę wieś piękny pałac z wspaniałym ogrodem założonym
w guście angielskim, przez Sewerynową Potocką z
domu Księżniczkę Sapieżankę, i wielka papiernia
w r. 1826 kosztem i staraniem ówczesnego dzie-
dzica tej majętności Ks: Adama Czartoryskiego b. sena-
tora wojewodę urządzona, a w r. 1842 spalona. Pożar
ten wielki, zrządził tu niemałe szkody. Dobra te jako
należące do Ks: Adama Czartoryskiego uległy konfiskacie
i wystawione były w r. 1845 przez bank Polski na
sprzedaż. — Szacunek ich przez biegłych sądowych
ustanowiony był na rs: 95,531. kop: 50 czyli złp:
636,876 i groszy 20. Nabywcą ich był Marcin Kle-
mensowski, ojciec Ludwika dzisiejszego właściciela
tego majątku, któremu komisya likwidacyjna
przyznała w r. 1866 rs: 30,065 kop: 45 indemnizacyi
za grunta włościanom na własność ~~prze~~
nadane. Na początku r. 1862 istniała w Celejowie

szkółka

szkółka wiejska, mająca 30. uczni i uczennic, otoczona całą starannością dziedziców. — Domów było w Celejowie w r. 1826 9. a ludności 74 /. —

Borkowski Jan Dunin h. Łabędź na Celejowie z sejmu r. 1647 wyznaczony był komissarzem w Lubelskiem Województwie. —

Celejów majętność Dzie: i folw. w daw. obw: Podlaskim, dziś gub. Siedleckiej, pow. i okrę: sąd: Garwolinskim, w par. i gmi: Wilga, nad rzeką Wilgą o pół mili z tąd do Wisły wpadającą, 2 m. od mia: pow: Garwolina, a 9 m. od Łukowa. Dom. 4 lud: 9 (1826). Dziedziczyli tu w początkach bieżącego stólecia Patrzewscy, następnie w r. 1837 był właścicielem Celejowa Fryderyk Zaborowski. —

Celejowska-Kępa wieś należąca do dóbr dzie: Celejowa blizko tegoż folwarku i rzeki Wisły w gub: Siedleckiej, pow: i okrę: sąd: Garwolinskim, w par: i gmi: Wilga, 2 m. od Garwolina a 9 m. od Łukowa. Dom: 18 lud: 147 (1826). —

Celestynów przyległość do dóbr Unewel w okrę: i pow: Opoczynskim, w gub. Radomskiej par. Białobrzegi. —

Celestynów kolonia w obrę: dóbr Modlna A. i B. z gruntów dworskich po r. 1826 powstała, w gub. Kaliskiej pow. Łęczyckim par: Modlna, gmi: Leśmierz, obecnie zupełnie wcielona. —

Celestyny wieś Dzie: w daw. obw. i obw: Kaliskim w dzisiejszej gub. Kaliskiej pow. Tureckim par: i gmi: Malanów, od mia: gub. Kalisza m. 3½ Dom. 19 lud. 155 (1826). —

Celigów domenium i wieś Dzie: w daw. Województwie Mazowieckim pow: Rawskim, obecnie w gub. Warszawskiej, pow: Skierniewickim, par: i gmi: Głuchów, w jurysd: sądu pokoju w Rawie, na drodze z Głuchowa do Skierniewic, o milę od zamienionego na osadę mia: Jeżowa, półtory od mia: pow: Rawy a 10 m. od Warszawy. Dom: 17 lud: 165 (1826). —

Wieś ta miała dziedziców ~~około~~ w latach r. 1819–1836 Stanisława Błędzewskiego, dalej w okresie lat 1856–1862 Feliksa Łuszczewskiego. Łuszczewscy h. Korczak

p. Korczak jedna z staroszlacheckich rodzin naszych, która w Rawskiem i Sochaczewskiem i Błońskiem za naszych czasów kwitnęła i zalecała się zasłużonemi ludźmi i dostojnikami. Z tych był Jan Łuszczewski ministrem spraw wewn: za Księz: Warszaw: i synowie jego Michał i Wacław radca stanu ojciec Deotymy. Wartość tej majętności podług detaksacyi za rządu pruskiego sporządzonej wynosiła wówczas talarów 26605

Celinki folwark nal: do dóbr ordynacyi Zamojskiej w gub: Lubelskiej pow: Zamojskim od mia: pow: Janowa m: 2, od Frampola cztere m: od rzeki Wisły mil 17, mający ogólnej przestrzeni w gruntach ornych, ogrodach, i łąkach morg: 366 pręt 256 wraz w pastwiskach morgów 87 pręt: 101 miary now: pol: —

Celinów posiadłość Dzie: w daw: Woj: Mazowie: pow: Stanisławowskim teraz w gub: Warszawskiej pow: Nowomińskim, własność w r 1852 Bolewskiej, z lasem którego było wówczas włók 11½.

Celinów kolonia nowo założona w daw: Woj: Mazowieckim dziś gub: Piotrkowskiej pow: Rzewskim par: Sadkowice, od założyciela Celińskiego tak nazwana. —

Celiny wioska nal: do dóbr dziedz: i gmi: Secemin w daw: Woj: Krakowskim pow: Jędrzejowskim, teraz w gub Kieleckiej pow: Włoszczowskim, par Dzierzgów, mil 6½ od mia gub: Kielc. Dom: 6 lud 35 (1826). —

Celiny folwark i wieś należąca do dóbr dzie: Ciarowice, daw: Woj: Krakowskim, pow: Lelowskim, obecnie w gub: Piotrkowskiej pow: Będzińskim, w juryzd: sądu pokoju w Żarkach w par: Sączów, w gmi: Ciarowice w obrębie 3 m: nad granicą Szląska, mil 6 od miasta pow: Olkusza. Dom: 8 lud: 41 (1826). — Na gruntach tej wsi są ślady rudy żelaznej. — Szacunek dóbr Ciarowic i Celin wynaleziony był przez biegłych przysięgłych w r 1826 na złp: 152,152. Dobra te wraz z dobrami Grodziec nabiły w r 1827 do sukcessorów niegdy Michała Bonarowskiego. —

Celiny wieś dzie: w byw: Woj: Krakowskim obecnie w gub: Kieleckiej pow: Olkuskim, par: Sieciechowice

par.: Sieciechowice, niedaleko od b. miasteczka Słomnik, 4 m. od miasta pow. Olkusza. Dom. 7 lud. 61 (1826).—

Celiny posiadłość rząd.: w gub. Kieleckiéj pow. Stopnickim, okręg. Szydłowskim, w par. Piotrkowice, niedaleko od Pierzchnicy, mil 4¼ od mia. pow. Stopnicy. Dom. 2 lud. 10 (1826).— Należy do klucza Malesowskiego.—

Celiny wieś należąca do dóbr par. i gmi.: Bobrowniki, w gub. Płockiéj pow. Lipnoskim, w okręg. 3 m. od granicy Pruskiéj o milę od mia. pow. i sąd.: Lipna. Dom. 3 lud. 27 (1826).—

Celiny wielka wieś pryw. i gmi.: w daw. woj.: Podlaskim obecnie w gub. Siedleckiéj pow. i okr. sąd. Łukowskim, w par. Trzebieszów, nad rzeczką Krzna która tu początek swój bierze, o wiorst 8 od mia. pow. Łukowa, należy do kilku cząstkowych posiadaczy, z których Celińscy znaczniejsze części dziedziczą. Dom. 87. lud. 398 (1826).— Niesiecki pisząc o Celińskich h. Zaręba, nadmienia że od Mysława Zaręby wojewodzica Sieradzkiego swój początek wzięli, który po porażce Jadźwingów osiadł w Lubelskim województwie. Od Celnego potem lasu czyli od dóbr Celin potomstwo jego Celińskiemi nazwane, z tych był Stanisław z Celin Celiński podstarościc Łukowski, a potem tamże podsędek ziemski; brat zaś podsędka był komornikiem w téjże ziemi, tych to Celińskich potomkowie liczni się w tych stronach rozrodzili, a niektórzy z nich używający herbu Zaręba piszą się dotąd z Celin.— Jakoż temi czasy a mianowicie w r. 1834 główniejsze części na Celinach lit. A.C.D. w hypotece oznaczone, posiadali Celińscy, zaś część lit.: B. małżonkowie Dziewulscy.—

Celiny-Tuchowicz fol. i wieś rząd. w gub. Siedleckiéj pow. Łukowskim, nal. do dóbr par. i gmi.: Tuchowicz, własność w przedostatnich czasach familii Hempel.— ~~półtory m. od~~ Leży nad rzeczką Stanówka która tu młyn pędzi, o półtory m. od mia.: pow. Łukowa miejsca jurysd. sądu pokoju. Dom. 27 lud. 226 (1826).—

Celiny fol. w granicach dóbr Cyganówka nowo erygowany w pow. Garwolińskim gub. Siedleckiej. —

~~wies i pow. Łaskiej w parafii ... juryzd. sądu pokoju~~
~~(Dom. 27 lud. 226 (1827)~~ —

Cempkowo fol. i wieś Dzie. w gub. Płockiej pow. Płońskim, w juryzd. sądu pokoju w Zakroczymiu w par. Radzymin, przy drodze z Warszawy do Płońska, o 5 wiorst od tego miasta a mil 6 od miasta gub. Płocka. Dom. 4 lud. 50 (1826) – Dziedziczyli tu w wieku 18tym Mądrzanowscy h. Dąbrowa, po nich Moczarscy h. Łada

Cendały lub Cyndały. ~~D~~ Dominium i wieś Dzie. w gub. Płockiej, w pow. daw. Mławskim, teraz Sierpskim, w juryzd. sądu pokoju w Mławie w par. Unieck, gmi. Gutkowo, o milę od Raciąża półtory[illegible] od Radzanowa, 3¼ od mia. pow. Mławy. — Dom. 7 lud. 62 (1826). — Majętność tę posiadali około r. 1866 Jacek i Wiktorya Siemiątkowscy. — Dominium Cyndały z przyległościami Gutkowo-Warszówki płaciło przedtem podatku ofiary 24go grosza rocznie rs. 11 kop. 26 a stosunkowo udzielono na nie pożyczkę tow. kred. 3go okresu rs. 840 czyli złp. 5,600. —

Ceniawy wieś Dzie. do dóbr Drzazgowa-Wola w daw. Woi. Mazowie. obw. Rawskim obecnie w gub. Petrokowskiej pow. Brzezińskim w par. i gmi. Będków, w juryzd. sądu pokoju w Brzezinach, mil ~~5¼ od mia. pow. Rawy.~~ — Leży nad rzeką Wolborką o pół m. od Będkowa, mila 1 od Wolborza, 5¼ od Rawy. — Było to Dzie. niegdyś Turskich, później hra. Mankków a w r. 1836 Ludwika Szwejcer. Dom. 7 lud. 71 (1826). —

Centuryja przyległość do dóbr Ogrodzieniec w gub. Kieleckiej pow. Olkuskim, w juryzd. sądu pokoju w Pilicy, blisko b. mia. dziś osady Ogrodzieniec, dokąd gmi. i par. —

Centurya rzeczka w pow. Będzińskim, gub. Petrokowskiej, płynie koło wsi Grabowa i Okiełko i odgranicza tę majętność od dóbr Podatki.

Cerańów wieś szla. par. w daw. Woi. Podlaskim pow. Węgrowskim obecnie w gub. Siedleckiej pow. Sokołowskim w dyecezyi Lubelskiej na drodze z Węgrowa do Nura, o milę od przewozu Nurskiego tylko od rzeki spław. Buga 6 mi. od miasta gub. Siedlec, a 3¾ m. od miasta ~~[illegible]~~ Węgrowa. Składa się z kilku części mających (dawniej) posiadłości ~~z lit~~ lit A. B. C. D. E. w księdze hypotecznej oznaczonych. Z tych znaczniejsze części A. i B. Dziedziczył w r. 1837 Ksawery Dybowski część C posiadali Maciej i Antonina z Trzcińskich, małżonkowie Żochowscy, część D Kazimierz Żochowski i Marjanna córka, a część E. Leon i Julianna z Trzcińskich, małżonkowie Kossowscy. —

Cmina

W ostatnich latach 1861–1873 Ceranów był własnością Ludwika Górskiego syna Franciszka b. generała b. wojsk polskich, ożenionego z Pauliną hrabianką Krasińską, dziedziczką dóbr Sterdyń w pow. Sokołowskim, szambelana dworu JCMci znanego zarówno w publicznem życiu, z kilku broszur i licznych prac pomniejszych rozsypanych po pismach perjodycznych, a który położył nie małe zasługi około oświaty gospodarczej w kraju.

Dnia 29 Czerwca 1872 położono w tej wsi kamień węgielny pod budowę nowego murowanego kościoła parafialnego. – Dom: 58 lud: 497 (1872 r.) – W pobliskich obszernych lasach do tej wsi należących widać i dotąd okopy, szwedzkie, i kopiec wysoki, wśród błot i lasów usypany, z którego jak podanie niesie Karol Gustaw Król Szwedzki w r. 1657 idąc z Brześcia ku Pułtuskowi, okolice za Bugiem rozpoznawał. W tych to lasach w późniejszych czasach sławny nasz przyrodo-pisarz Krzysztof Kluk, proboszcz Ciechanowiecki, zbierał rośliny do swojej historji naturalnej. –

Dziś lasy te przez nieporządne wycinanie i ich niszczenie okazują tylko ślady dawnej zamożności. Wody z wylewów Bugu mające zatamowany odpływ, tworzą tu obszerne bagna i trzęsawiska. –

15

Cerekiew lub nowa Cerekiew wieś par. i włość. Cerekiew w gub. i pow. Radomskim w gmi. Jankowice–Wsola przy wielkich lasach w których dawniej bywało wiele dzików i innej grubej zwierzyny, dziś już bardzo przerzedzonych, o 3¾ m. od mia. gub. Radomia. Ma kościół farny murowany fundowany od familii Dzików, dwór, grunta dobre i obszerne i las. Ks. Franciszek Siarczyński, w opisie powiatu Radomskiego przytacza, że nazwisko jej, jak się zdaje jest zabytkiem Rusi, niegdyś tu pasterzącej. Nadana przodkowi domu Firlejów, podniesiona na prawo średzkie od Bolesława Wstydliwego, a na Magdeburgskie od Władysława Łokietka 1330 r. była w dziedzictwie Dzików do 1591 r, Suchanowskich 1679, potem Rudzkich, a przy końcu 18go wieku Lisieckich a na początku tego stulecia Cieciszowskich. Około r. 1859 posiadał ją Józef Rudkowski radca dyrekcji głów. Tow. Kred. oraz radca dyrekcji ubezpieczeń pow. Radomskiego, właściciel dóbr Jaszowice. Urodził się w Mędzechowie w ziemi czerskiej b. Woj. Mazowieckiego, zkąd przeniósłszy się w Radomskie, gdzie dwukrotnym jednomyślnym wybrany

wyborem na radcę dyrekcyi głównej, dowiódł iż zasłużył sobie na szacunek współobywateli. — Umarł 21 Lipca 1859 r. pochowany w Cerekwi. — W r. 1867 majętność ta zostawała w dziedzictwie Franciszka Niedrzykowskiego któremu też komisya likwidacyjna przyznała rs. 15,150 indemnizacyi za (zatarczone) grunta włościańskie. Tu są pewne poznaki znajdującego się gipsu. W r. 1793 znajdowało się w Cerekwi dymów 28 zaś w 1826 liczono tamże dom. 13 a mieszkańców 152. —

<u>Cesarka lub Cesarski młyn</u> osada młynarska należąca do dóbr Stryków w gub. daw. Warszawskiéj teraz Piotrkowskiéj, pow. Brzezińskim, w gmi. Dobra, w par. Koszewy, niepodal od b. mia. dziś osady Strykowa, 5 m. od miasta pow. Rawy. Dom 1 lud. 15 (1426). —

<u>Cesin</u> fol. nowo erygowany w obr. dóbr i par. Nadarzyn, w gub. Warszaw. pow. Błońskim, gmi. Młochów. —

<u>Cesinów</u> karczma w pow. i okręg. Łowickim w gub. Warszawskiéj. —

<u>Cesinów</u> las. ~~wraz~~ z gruntem w pow. Grójeckim w gub. Warszawskiéj położony, obejmujący rozległości wraz z gruntem około włók 4. morg. 14. — Las ten składa się z sosniny, dębiny i brzeziny, od lat 40. do 90 mającej i miał być w drodze działów w trybunale Warszawskim sprzedany d. 5 Lutego 1872, licytacya zaczynać się miała od summy rs. 24,816 kop. 66. —

<u>Cesławów</u> ~~<u>Cetén</u>~~ kolonia nowo założona w obr. dóbr rządowych Młodziewo, majętność dzie. w daw. Woj. Sandomierskim w gub. teraz w gub. Radomskiéj, pow. Opoczyńskim, par. Bradzewice, o pół m. od rzek. spław. Pilicy, a 3/4 od b. mia. dziś osady Inowłodza, 5 m. od mia. pow. Końskich, dawniéj składała się z dwóch oddzielnych posiadłości, lit. A. i B. w hypotece oznaczonych, z których pierwszą posiadali w początkach tego stulecia Szaniawscy, a drugą Grabscy. W kilkanaście lat później a mianowicie w r. 1840, obie te części w jedną całość zebrane weszły w dom Szaniawskich. Jakoż w r. 1867 komisya likwidacyjna przyznała Ludwice Szaniawskiéj, właścicielce

[margin: Kaliskiéj pow. Słupeckim w jurysd. sądu pokoju w Pyzdrach tak nazwana od Cesława Gościmskiego współwłaściciela tych dóbr]

dóbr

z dobr Cetéń rs: 14,474 kop: 23 wynagrodzenia likwidacyjnego za grunta włościanom nadawane. Dobra te z częścią na wsi Werówce i Krzyżu miały ustanowiony szacunek, do licytacyi w r. 1840 według opłacanego podatku ofiary rs: 16,266. — Dom: 23 lud: 134 (1826).

Cetki fol: i wieś dzie: w gub: Płockiej pow: Rypińskim w par: i gmi: Rypin, o mil 4½ od mia: pow: Lipna z miejsca juryzd: sądu pokoju. — Wieś ta składa się z kilku części lit: A.B.C.D.E.ª F.G.H. w hypotece oznaczonych obciążonych pożyczką tow: kred: z roku 1869 w summie rs: 7,500. — Wieś ta leżąca w odległości 9. m: od granicy Pruskiej, w położeniu wzgórzystem a w gruntach pawiększej części glinastych tęgich, nieopodal od mia: pow: Rypina mil 4½ od mia: pow: Lipna, zostawała około r. 1825 w dziedzictwie Ignacego Gniazdowskiego, a liczyła wówczas dom: 13, a mieszkan: ~~86 (1826)~~ 86. —

Cetlino fol: i wieś dzie: w gub: i pow: Płockim, par: Bonisław gmi: Selice o 2 m: od miasta gub: Płocka. Dom: 10 lud: 118 (1826). Dobra Cetlino i Kuchary obciążone były pożyczką tow: kred: 2go okresu w summie złp: 33,000 czyli rs: 4,950. —

Cety lub Cetty wieś składająca się z kilku części szlacheckich w daw: Woj: Mazowie: w Ziemi: Kujaw: teraz w gub: Warszaw: pow: Włocławskim, par: i gmi: ~~Chodeckiej~~ Chodeckiej w juryzd: sądu pokoju w Kowalu, o milę o byłego mia: Chodzcza i tyleż od Przedcza, 4½ od mia: pow: Włocławka. Dom: 15 lud: 129 (1826). — Składa się z trzech pojedyńczych posiadłości lit A. B. C. w hypotece oznaczonych, z tych część lit: B. zostawała długo w posiadaniu Kazimierza Dąbrowskiego a po śmierci tegoż jego sukcessorów, którzy w 1864 otrzymali od rządu rs: 3,426 kop: 40 wynagrodzenia likwidacyjnego za uwłaszczono grunta włościańskie, część ziem: lit: C. posiadała w 1836 Marjanna Kozłowska, część zaś A. zniechyła wówczas uregulowana. —

Cetynia mała rzeczka w daw: Woj: Podlaskiém dzisiejszej gub: Siedleckiéj, w pow: Węgrowskim, płynie od mia: Sokołowa, wpada do Bugu, między wsiami Kamieńczykiem a Biało-Brzegami. — Rzeczka ta godna jest wspomnienia dlatego, że podobnegoż naz: rzeka płynie w Dalmacyi krainie nad morzem Adryatyckiém, któréj mieszkańcy są także Słowianie. Nad brzegiem téj rzeki przy wsi Niewiadoma, widzieć się daje wysoki okop, pamiątka zapewne wojennego niegdyś narodu Jadźwingów, lub Jarzyngów który według podań dziejopisów naszych w tych stronach mieszkał.

Cezaryn miejscowość pryw: w Gub: Lubelsk: pow: Nowo-Aleksandryjskim

Cędrowice majętność dzie: dawniéj w Woj: Mazowieckiém, pow: Zgierskim, obecnie w gub. Piotrkow: pow: Łodzińskim, w par: Solca-wielka w gmi: Nakielnica, w jurysd: sądu pokoju w Łodzi, o ćwierć m: od mia: rękodzielniczo-handlowego Ozorkowa, półtory m: od mia: pow: Zgierzy. — Dom: 23 lud: 226 (1826). — Po osuszeniu rzeki Bzury odkryto w nadrzecznych majętnościach n. p: w Cędrowicach, Żali i we wsi Gieblubie bogate pokłady torfu, z których po osuszeniu tych bagien i błot korzystali z kilku lat suchych a mianowicie 1859 — 60 obywatele nad rzeczni. — Temi czasy dobra Cędrowice zostają w dziedzictwie małżonków Wylaztowskich, którzy w 1867 otrzymali od rządu rs: 8,366 kop: 96 wynagrodzenia likwidacyjnego za utracone grunta włościańskie. —

Cędrowice wieś z fol: należąca do dóbr dziedzicznych Czaplinek imienia Żuztowskich (1852) w dawnéj ziemi Czerskiéj, w teraźniejszéj gub: Warszawskiéj pow: Górno-Kalwaryjskim, par: Sobików, gmi: Kąty w jurysd: sądu pokoju w Grójcu, o milę od mia: pow: Góry-Kalwaryi, tyleż od rzeki spławnéj Wisły, 5 m: od Warszawy. Dom: 11 lud: 103 (1826). — W r: 1852 było na Cędrowicach lasu włók 25. a na Czaplinie włók 16. —

Cedrowo przyległość, to jest osada do dóbr Borzewo-kościelne w gub: Płockiéj pow: daw: Mławskim teraz Sierpskim par: i gmi: Borzewo-kościelne.

~~Chabielice~~

Chaberów lub Chabierów dawniéj wieś dzie: w daw: Woi: i pow: Kaliskim, okręg: Wartskim teraz w gub: Kaliskiéj pow: Turekskim, w par: Góra na drodze z Warty do Kalisza, o milę od mia i rze: spław: Warty, tyleż od Błaszek, 3½ m. od mia: gub: Kalisza. Dom: 11. lud: 114 (1826). — W r 1856—57 istniał tu zakład sztucznéj hodowni pijawek własnością miejskiego ~~p.~~ Schell będący, puszczający rocznie w handel około 20,000. sztuk pijawek. Majętność tę posiadał w latach 1856—1862 Rudolf Neugebauer, który w pamiętnym r: 1862 wybrany był na radcę powia: Sieradzkiego, i członka delegacyi czynszowéj, a prócz Chabierowa, posiadał także dobra Gruszczyce i Gać-pawęzową w Sieradzkim. —

Chabielice majętność dzie: i wieś parafialna i gmi: daw: w gub: Kaliskiéj ~~k~~ teraz w gub: i pow: Piotrkowskim, w jurysd: sądu pokoju w Radomsku, nad małą rzeczką wpadającą do Widawki o milę od b: miasta dziś osady Szczerczowa 6. m: od mia: gub: Piotrkowa. Kościół parafialny, Dom: 34 lud: 249 (1826). — Chabielice są gniazdem familii szlacheckiéj Chabielskich. Ołtych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Niesiecki wzmiankuje że Ludwik na Chabielicach Chabielski z Sieradzkim, Jędrzéj z Inowrocławskim województwem podpisali się na elekcyą Augusta II. Temi czasy ~~Chabielice~~ a mianowicie 1854—68 Chabielice zostawały w dziedzictwie hra: Mikołaja Walewskiego Colonna, czyli hr: Kolumna, z Walewic, który za uwłaszczone grunta włościańskie otrzymał od rządu rs: 19,343 kop: 51 wynagrodzenia likwidacyjnego. — Dobra Chabie-

~~Chabowa wola obacz Habowa wola~~

lice i Mzynki z osadą Nowy-Świat do których należy folwark Leśniaki oddzielną hypotekę posiadający mający, ustanowiony przez władzę tow: kred: szacunek do licytacyi w d: 17 września 1873 wyłoży rs: 11,653. —

Chabowa wola – obacz Habowa Wola

Chabowo-Łazewo posiadłość ziemska – dzie: w gub: i pow: Płockim par: i gmi: Drobin; 4 m: od miasta gub: Płocka. Dom: 2 lud: 7 (1826). –

Chabowo-świniary wieś dzie: w gub: i pow: Płockim, par: i gmi: Drobin, o milę od tego b: miasteczka dziś osady, 4 m: od mia: gub: Płocka. Dom: 11 lud: 79 (1826). – należy do jurysd: sądu pokoju w Płocku. –

Chabowo-stara wieś wieś dzie: w gub: i pow: Płockim par: i gmi: Drobin o milę od Drobina, a 4 od mia: gub: Płocka. – Dom: 7 lud: 37 (1826). – Część gruntów na Chabowie starej-wsi należy do dóbr dzie: Milewko. –

Chachot – obacz Żurawiny –

Chachuta młyn wodny na rze: Dobrynka zwanej, w byw: Woj: Kaliskim pow: Sieradzkim obecnie w gub: Petrokowskiej pow: Łaskim, w jurysd: sądu pokoju w Szadku, mil 6 od mia: pow: Sieradza, – należy do dóbr rząd: i parafii Pabianice. Dom: 2 lud: 6 (1826). –

Chaienki wieś w gub: i pow: Łomżyńskim w okręgu 3. mil od granicy Pruskiej. –

Chajęta lub Chajęty Stare majętność dzie: w daw: Woj: Mazowieckim, b. pow: Stanisławowskim teraz w gub: Warszawskiej pow: Radzymińskim, par: Dąbrówka, gm: Małopole w jurysdykcji Sądu pokoju w Radzyminie gdzie i najbliższa stacya pocztowa, leży niedaleko rze: spław: Bugu o milę od mia: pow: Radzymina, 4 m: od Warszawy, a 5 m: od mia: pow: Mińska. Dwór. Dom: 16 lud: 187 (1826). – Była tu szkoła elementarna niegdyś z hojnych ofiar, i z przyjęta jedną gorliwością Józefa Wojciecha Czarnowskiego h: Grabie sędziego pokoju pow: Stanisławowskiego, w latach 1836 – 44 wzorowo utrzymywana. – Do tego folwarku należy przyległość Chajęty-jaktory, a dawniej należała i wieś Czarnów w ostatnich czasach posiadaniu Jana Czarnowskiego będąca, w r. 1867 komisya likwidacyjna przyznała Karolinie Czarnowskiej właścicielce dóbr Chajęty Rs: 5360 kop. 53 indemnizacyi za ustanowione grunta włościańskie. W ostatnich latach, kilkunastu był właścicielem tych dóbr Franciszek Jaźwiński syn Ignacego h: Grzymała, rzeczywisty radca stanu, emeryt, ożeniony z córką Wojciecha Czarnowskiego, za książ: Warszaw: radcy Woj: Mazowieckiego. – Umarły w d: 19 Grudnia roku n. Franciszek Jaźwiński jako mąż światły prawy i zdolny urzędnik i człowiek poczciwy, szczególnie koło

./.

koło pozostawił tych którzy piękne jego przymioty serca i duszy szanowali i cenili. — Wysokość pożyczki tow. kred. zaciągniętej w r. 1870 przez ś. p. Franciszka Jaźwińskiego, na dobra Chajęty-jaktory, wynosi rs. 9,150. —

Chajęty-jaktory obacz Jaktory

Chajewniki obacz Hajewniki

Chajów majętność dzie. i folwark w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim, par. i gmi. Męka, o milę od mia. pow. Sieradza miejsca jurysd. sądu pokoju. — Dom folwar. 1 lud. 8 (1826). — Majętność ta należała około r. 1866 do Benigny Szymanowskiej małżonki Seweryna Korwin Szymanowskiego, prezesa dyrekcyi szcz. tow. kred. w Kaliszu, obranego w 1858, ówczasowego właściciela dóbr głowo Niemojewa w okr. Sieradzkim.

Chalin lub Chalino wieś i włość dzie. oraz gmi. w daw. Woj. dziś gub. Płockiej pow. Lipnowskim, par. Makowo, a jurysd. sądu pokoju w Lipnie, dawne dziedzictwo Chełmickich h. Nałęcz; leży nad wielkiem jeziorem, mającem więcej jak ćwierć m. □ obszerności, ale przy to dla zbytniej swej rozległości niespokojnem i nierybnem, o milę od b. mia. dziś osady Dobrzynia nad Wisłą, 3 m. od mia. pow. Lipna. Zabudowania dworskie i wiejskie porządne. Dom. 32 lud. 291 (1826). — Do dóbr Chalińskich należały w pierwszej połowie bieżącego stulecia przyległe wsie: Malanowo, Żurawino, Płomiany, Troza mała i wielka Wierzwiczka i Brzezówka. Po śmierci Sylwestra Chełmickiego, dobra te w r. 1852 w drodze działów familijnych pomiędzy sukcessorami rozdzielone, następnie sprzedane zostały a tym sposobem wyszły z domu Chełmickich, w posiadaniu których przez kilka wieków, bez żadnej przerwy zostawały. — ~~W~~ wiadomo bowiem ~~że~~ z dziejów krajowych, że ~~dobra~~ ~~Płomiany~~ ~~graniczące z Dobrzyniem~~ Władysław Jagiełło

Jagiełło nagradzając męztwo i wierność jednego z jéj przodków, który w r. 1409 broniąc dzielnie zamku Dobrzyńskiego przez Krzyżaków obleganego padł ofiarą zajadłości najezdników, — pozostałéj jego familii ówczas w Pławanach mieszkającéj nadał prawem dziedzictwa znaczną część gruntów na Dobrzyniu pod tytułem wójtostwa i takowe do roku 1852 w posiadaniu jego potomków synów Sylwestra Chełmickiego dziedzica dóbr Pławian, Chalina i innych zostawały, ale już w r. 1853 dobra te przeszły w inne ręce. —

Chalin kolonia czyli tak nazwany rumuneck do dóbr Chalin należący, w gub. Płockiéj pow. Lipnowskim, liczyła w r. 1825 dymów 14. —

Chalno lub Chalno dominium i wieś dzie: w daw. Woj: Mazowieckim obw. Kujawskim, dziś w gub: Warszawskiéj pow. Włocławskim, okrę: Brzeskim, o 2 m. od Lubranca, 4 od mia: pow. Włocławka z kościołem parafialnym do dekanatu Brzeskiego. Dom: 16 lud: 143 (1826). — Wieś ta należała w r. 1844 do Stanisława Przyłuskiego. —

Chalchów asada nowo erygowana z gruntów dóbr dzie: Rembielice w okrę: i pow. Wieluńskim w gub: Kaliskiéj. —

Chałupki grzymalskie wieś pryw: w daw: Woj: Krakowskim, dziś gub: Kieleckiéj pow: Stopnickim — par: Kargów gmi: Tuczępy w juryzd: sądu pok: w Chmielniku nad rze: Wschodnia zwaną blizko wsi Grzymała, o półtoréj m: od Staszowa, 1¼ m. od mia: pow: Stopnicy. Dom: 17 lud: 126 (1826). — Część wsi Chałupki należy do dóbr Sieczkowa i zowie się Chałupki-Sieczkowskie. —

Chałupki-kurozwęckie mała wioska dzie: w byw: Woj: Krakowskim, dziś gub: Kieleckiéj, pow: Stopnickim, w juryzd: sądu pokoju w Chmielniku należąca do dóbr par: i gmi: Kurozwęki, o ćwierć m. od tego dawnéj miasteczka, dziś osady, ¾ m. od Staszowa, 2½ m. od mia: pow. Stopnicy. Dom. 3 lud: 14 (1826). —

Chałupki leśne przyległość do dóbr Dorotka w okręg. i pow. Sandomierskim w gub. Radomskiéj.

Chałupki obięckie wieś prywat. w gub. Kieleckiéj, pow. Stopnickim okręg. Szydłowskim par. Lissów, niedaleko od rzeki Nidy, o mil. od Pierzchnicy, $4\frac{3}{4}$ m. od mia. pow. Stopnicy, osiadła przez samych prawie garncarzy którzy dla całéj tamtejszéj okolicy naczynia gliniane wyrabiają. W gruntach téj wsi znajduje się glinka zdatna i na fajans. Dom. 15 lud. 118 (1826). —

Chałupki sieczkowskie wieś duch. należąca do dóbr Sieczkowa, w daw. Woi. Krakowskim, pow. Stopnickim, par. Kargów, gmi. Tuczępy, w jurysd. sądu pokoju w Chmielniku, nad rz. Wschodnią, blizko wsi Grzymała. Dom. 14 lud. 120 (1826). —

Chałupki wioska prywat. w gub. Radomskiéj pow. i okręg. Sandomierskim, par. Szumsko niedaleko b. miastec. Rakowa, 7 m. od mia. pow. Sandomierza. Dom. 4 lud. 16 (1826).

Chałupki wieś rząd. w gub. Kaliskiéj pow. Sieradzkim, okręg. Szadkowskim, par. Drużbin niedaleko od rzeki Warty, 3 m. od mia. pow. Sieradza. Dom. 16 lud. 114 (1826). —

Chałupnicy obacz Maziarze

Chałupy lub Chałupki wieś duchowna w daw. Woi. Sandomierskim, teraz w gub. Radomskiéj, pow. daw. Opoczyńskim, obecnie Końskim, w par. i gmi. Przedbórz w jurysd. sądu pokoju w Końskich, nad rzec. spław. Pilicą, o dobre ćwierć m. od mia. Przedborza, 5 m. od miasta pow. Końskich. Dom. 11 ludi 62 (1826).

Chałupy Gonczarskie wieś duchowna w daw. Woi. i pow. Krakowskim, dziś pow. Miechowskim, w gub. Kieleckiéj, par. Dobrzenik mały nad

nad granicą Ws: Krakowskiego, m: 5 od mia: pow: Miechowa. Dom: 6 lud: 30 (1826). —

Chamówka osada prywatna w gub. Lubelskiej w pow: Janowskim, w okręgu sąd: w Kraśniku, w par: i gmi: Świeciechów, m: 5 od mia i pow: Janowa. Dom: 3. lud: 13 (1826). —

Chamsk majętność Rząd: i wieś par: w gub. Płockiej pow: i okręgu Sierpskim sąd: Mławskim, nad rzeką Działdówką między Bieżuniem a Kuczborkiem w okręgu 3 rolowym od granicy Pruskiej, o pół m: od Żuromina, a 1 m: od Bieżunia i Kuczborka, 4 m: od mia pow: Mławy. Podług świadectwa Święcickiego opisującego Mazowsze w wieku 17 tym istniał tu dawniej zamek (Castellum). Dziś znajduje się tam kościół par: katolicki. — Dom: 36 lud: 300 (1826). — W ostatnich latach Chamsk należał do dóbr Żuromin czyli Rządowo. W r 1866 Komissya likwidacyjna przyznała Rudolfowi Berg właścicielowi dóbr Chamsk, rs: 14, 865 kop: 11½ indemnizacyi za grunta włościanom na własność nadane. —

Chańcza fol: i wieś należąca dawniej do opactwa Jędrzejowskiego, a po jego suppressyi wcielona do ogólnego funduszu religijnego w byw. Woi: Krakowskim, dziś gub. Kieleckiej pow: Stopnickim, okręgu i Szydłowskim, par: Kotuszów. Leży nad rze: Czarną, o 3 m: od Rakowa i Kurozwęk, a 3 m: od mia: pow: Stopnicy. Dom: 30 lud: 259 (1826). —

Charbice górne dominium i wieś Rząd: w daw: Woi: Mazowieckim, dziś gub. Petrokowskiej pow: Łodzińskim, par: Kazimierz w gmi: ~~Dobrze~~ Puczniew, w jurysd: sądu pokoju w Łodzi, nad rze: Ner, o pół m: od Kazimierza, 2 od Zgierza a 4 m: od mia: pow: Łęczycy, a m: 18 od Warszawy. Majętność ta była w r 1836 w dziedzictwie Emiliana Cieleckiego i Maryanny Chełmskiej. Dobra Jerzwonice i Charbice Chełmskiego, posiadały przed r: 1853 lasu

lasu sosnowego wysoko-piennego, pomierzonego i urządzonego według ogólnych zasad dla lasów rząd: przyjętych włók nowopol: 12 morg 3. — Dom: 9 lud: 78 (1826). — Z Charbic-górnych płacono dawniej podatku ofiary 24.go grosza złp: 144 groszy 18. —

Charbice dolne dominium i wieś ... dzie, w tołkiem samem jak i poprzednia położeniu w gub: Petrokowskiej pow: Łodzińskim par: Kazimierz w gmi: Brzeziny, nad rzeką Ner..., o pół m: od Kazimierza, 2 od Zgierza, 4 m: od Łęczycy, a m: 18 od Warszawy. — Dom: 14 lud: 140 (1826). — Należy do jurysd: sądu pokoju w Łodzi. Majętność ta przez długi przeciąg czasu a mianowicie w latach 1835—62 zostawała w posiadaniu Jana Kawieckiego syna Marcina h: Wyssogota; tenże testamentem z d: 4/16 stycznia 1862 zapisał złp: 200 co rok wieczyście opłacać się mających na odprawianie żałobnego nabożeństwa i na jałmużnę dla ubogich za rodzinę Kawieckich i gromadę Charbicką oraz złp: 30 na naprawę kaplicy. Następnie Charbice-dolne przeszły w posiadanie Jana Kostaneckiego któremu komisya likwidacyjna przyznała w r. 1864 rs: 1,011 kop: 60 indemnizacyi za uwłaszczone grunta włościańskie.

Charaścicha osada prywat: w gub: daw: Warszawskiej teraz Kaliskiej, pow: Łęczyckim okręg: Zgierskim par: Leźnica, o milę od miasta pow: Łęczycy. — Dom: 1 lud: 8 (1826).

Charchocin wioska prywat: w gub: Warszawskiej, w pow: Włocławskim, okręg: Kowalskim, par: Kłobka niedaleko Lubienia, 4 m: od mia: pow: Włocławka. Dom: 6 lud: 43 (1826). —

Charchow Księży (lub: Chorchów) wieś z folwarkiem w gub: Kaliskiej pow: Sieradzkim okręg: Szadkowskim, par: Drużbin o milę od osady Poddębice, 3 m: od mia: pow: Sieradza. Dom: 16 lud: 14 (1826). Na początku r. 1870 zmarła tu

sp: Placyda

285

tu śp. Placyda z Duninów Załuska w 84 r. życia, była ona córką hr. Ruperta Dunina na Mirzynnie podstolego, starosty Dębskiego. —

Charchów pański dominium i wieś dziś: w gub. Kaliskiej pow. Sieradzkim, par. Drużbin, o milę od b. mia. Poddębice, 4 m. od mia pow. Sieradza. Dom. 16 lud. 152 (1826). — Dobra Charchów pański składające się z folwarku Charchów pański, Kolonii Zarembów i Wiatraka — miały ustanowiony przez władzę tow. kred. do licytacyi w r. 1867 szacunek w ilości rs. 6,418 kop. 50. — W r. 1856 — 1858 dobra Rzechta, Drużbin i Charchów posiadał Józef Teodor Cielecki przysposobiony Głodzińskie, syn Józefa h. Zaremba. —

Charcia-bałda a właściwie Charcio-bałdzie wieś rząd. należąca do ekonomii Ostrołęka, daw. w gub. Płockiej teraz Łomżyńskiej, pow. i okręgu sąd. Ostrołęckim, par. Myszeniec, położona w puszczy Myszynieckiej, w obr. 3 m. od granicy Pruskiej, o 3/4 m. od Myszyńca, 5 m. od mia. pow. Ostrołęki. W r. 1826 liczyła domów 11 i tyluż gospodarzy rolnych, a ogólnej ludności 61. Wieś ta błotami otoczona ma tylko z jednej strony przystęp i ukryta jest w lasach, z tego powodu wiele familii podczas wojny francuzkiej szukało tu schronienia od rabunku. —

Charęzów fol. należący do dóbr rząd. Ruda w daw. Woj. Krakow. dziś w gub. i pow. Kieleckim, par. Chęciny, między Podpolichnem a Zawadą, niepodal od mia. Chęcin, półtory m. od mia. gub Kielc. Dom. 4 lud. 18 (1826). —

A. S. Kraków 1 Lutego 1874

Charlejów

